

نورسری کوردستان

بهرگی دووهم

مهکتبهی گه شه پێدانی بیر و هۆشیاری

ئۆرگانێکی کهلتوری و پهروهرده ییه، به پێی پهیرهوهی ناوخوا (س.ن.ک) په سه ندرکو له چوارهمین کۆنگره له ساڵی ۲۰۲۰ دامهزراوه، ئهرکه کهس بریتیه له رهخساندنی زه مینهی هۆشیارکردنهوهی فیکری و سیاسی له سه ر بنه ماکانی سۆشیالیست دیموکرات، تۆکه کردنی به هاکانی دیموکراسی، سیکۆلاریزم، مافی مرۆف و دادی کۆمه لایه تی، تاوتویکردنی بابه تهکانی بیرى هاوچه رخ و دا بینکردنی ئه ده بیاتی ریکزراوه یی، ده سه ته بهرکردنی ئامرازهکانی پهروه رده کردن و پێگه یاندنی کادیران له بواره جیا جیاکاندا، نووسینه وهی میژوو ی په کێتی نیشتمانی کوردستان و شۆرشى نوێ و رۆڵی له بووژاندنه وهی گیانی بهرگرتی و ئه رشفکردن و دووباره چاپکردنه وهی بلاوگراوهکانی په کێتی نیشتمانی کوردستان.

نورسری کوردستان

کوتای کیتی نورسری کوردستان

ژماره (٦) شوباتی ١٩٨٣ - ژماره ١٠، تشرینی یهکه می ١٩٨٥

ناماده کردن و ساختن دونه‌وی
یوسف محمد دبه‌رزنجی

بەرزنجى ، يوسف محەمەد.

نوسەرى كوردستان (۱۹۸۱-۱۹۹۱) // ئامادەكردن

يوسف محەمەد بەرزنجى . ب ۲، چ ۱ . - سلیمانی : چاپخانى ھەمدى ، سال ۲۰۲۲

ل ۷۰۰، ۱۷.۵*۲۳ سم . - (وینەدار)

۱ . گوڤارى شاخ - ئەدەبى بەرگرى ۲ . چاوپىكەوتن

۳ . چىرۆك - شىعر - رىپورتاژ .أ . ناونیشان

* ناوى كىتىب: گوڤارى نووسەرى كوردستان (بەرگى دووھم)

*ئامادەكردن و ساخكردنەوھى: يوسف محەمەد بەرزنجى

* سگان و پاكزكردنەوھى كۆمپىوتەر: يوسف محەمەد بەرزنجى

بابەت: پۆژنامەوانى - ئەدەبى بەرگرى

خەتى بەرگ: ئەحمەد سەئىد

دیزاين: ھەرىم عوسمان

چاپ: چاپخانى ھەمدى

نۆبەى چاپ: يەكەم

سالى چاپ: ۲۰۲۲

تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

لە بەرپۆھبەرايەتتى گشتى كىتبخانە گشتىيەكان

ژمارەى سپاردنى (۱۳۹۹) سالى (۲۰۲۲) ى پىدراوھ

مافى لە چاپدانەوھى بۆ ئامادەكار پارىزراوھ

لە بلاوكراوھكانى مەكتەبى گەشەپىدانى بىر و ھۆشيارى / بۆردى ئەرشىف و مېژوو

له باره ی گۆقاری (نوسه ری کوردستان) ده وه

گۆقاریکی ئەدهبیه یه کیتی نوسه رانی کوردستان دوا ی وه ستانی گۆقاری پیروو، له سالی ۱۹۸۱ ده ری کردو وه، ئەمه ش له سۆنگه ی ئەوه وه سه رچاوه ی گرتو وه که دوا ی ئەوه ی رژی می به عس بریاریدا که گۆقاری نوسه ری کورد دابخات، نوسه رانی شاخ بریاراندا نوا ی گۆقاره که یان بۆ نوسه ری کوردستان بگۆرن. زۆربه ی ژماره کان له چاپخانه ی برام عه زۆ، عه بدوا لخالق مه عروف، شه هید جه عفر، چاپکراون، به لام ژماره یه ک له چاپخانه ی هه ری می کوردستانی حزبی شیوعی عیراق، ژماره یه کیش له ده زگای چاپ و بلاو کردنه وه وه سێ ژماره ش له شاری سه قز چاپکراون. له وه سێ ژماره یه ی سه قز دوو دانه له ده زگای رۆشنیری یه کیتی شوڤر شگیرانی کوردستان چاپکراوه و ژماره یه کیش له ده زگای چاپ و بلاو کردنه وه ی موحه مه دی چاپکراوه.

له رووی شوینی چاپه وه، ئەم گۆقاره له بهر هه لومه رجی سه ختی ئەو سه رده مه له شوینی جیاواز چاپکراوه. به م پێیه، ژماره کان له توژه له، ناوزه نگ، زه لی، بهرگه لوو، سه رگه لوو، یاخسه مه رو سه قز چاپکراون. ژماره کان ئەم گۆقاره، ژماره کان ده زگای چاپ و بلاو کردنه وه وه سه قزی لیده رچی، هه مووی سیامه ند مامیر شاسواری تایپ و دیزاینی کردو وه، شه مال کابان و جه زا عه بدولوا حیدو حه مه ره شییدو چالاک و هه ندی که سییت ریش به شدارییان له چاپی هه ندیک با به تدا کردو وه.

نوسه ری کوردستان له ماوه ی ۱۰ سالدا، واته له سالی ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۱، ۱۸ ژماره ی لیده رچوو ه. ژماره ۱، له مانگی ئابی سالی ۱۹۸۱ و ژماره ۱۸ له وه رزی زستانی سالی ۱۹۸۱ ده رچوو ه.

*سه رچاوه: ئینسکۆپیای (ی.ن.ک) ب ۱ چاپی سنیه م، سالی ۲۰۱۶ ل ۱۱۳۹ چاپخانه ی هه مدی.

ناماری بابەتەکانی گۆڤاری نووسەری کوردستان

شیعری کوردی: ۱۰۱

شیعری وەرگیپراو: ۷

وتار و لیکۆلینەوه و رەخنە: ۶۷

یاداشت و بیرەوهەری: ۲

چیرۆکی خۆمائیی کوردی: ۶۶

چیرۆکی وەرگیپراو: ۱۳

زمانەوانی: ۳

شانۆ: ۲

هەڤه‌بە یه‌قین و چاوپێکه‌وتن: ۹

په‌خشان و تاروشتی تر: ۱۸

پېرستى ناوى نووسهران له بېلاوكراوى گۆفارى نووسهري كوردستان
گۆفارى يه كيتيى نووسه رانى كوردستاندا
به پيى نووسهران و شاعيران و وهرگيپى كورد، ريزبه ندى كراوه.
ژماره ۱ ي نايى ۱۹۸۱ تا ژماره ۱۸ زستانى ۱۹۹۱

(د)

* نازاد ئەحمەد

- ژماره ۵ نايى ۱۹۸۲، به خته وهري، فازل عه زاوى، وهرگيپان، چيروك، ل ۷۷- ۷۸
نازاد كاني ساردى ()

- ژماره ۶ شوباتى ۱۹۸۳، گريى كويړه ي بيريكى زيندوو، چيروك، ل ۹۸- ۱۰۲
* نازاد جونديانى (نازاد عه بدوالوهاب محمه د)

- ژماره ۱۶ پايزى ۱۹۸۹، .. و گوله هيروكان دهله رانه وه، چيروك، ل ۱۳۹- ۱۴۲

- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰ مه رگى بيره وهريه كان، چيروك، ل ۱۱۸- ۱۲۰

- ژماره ۱۴ كانونى يه كه مى ۱۹۸۸، گولى خوشه ويستى، چيروك، ل ۶۱ - ۶۹

* نازاد خانه قينى (نازاد وهاب عبدالرحمان)

- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، له بيره وهريه كاني عه به كويړ، وهرگيپان، چيروك، ل ۱۳۰- ۱۳۵

* ناريى عه بدولله ئەحمەد

- ژماره ۱۸، پايزى ۱۹۹۱، به سه رهاتى (مؤمى) له گورانيه كى فولكلوريدا، شيعر، ل ۱۲۷- ۱۳۰

* ناستى (ناشتى ئيبراهيم ئەفەندى)

- ژماره ۳ شوباتى ۱۹۸۲، سه رنجيک ده رياره ي چيروكى شيلانه، ره خنه، ل ۹۹- ۱۰۲

* ناسو (كاكه مه م بو تانى)

- ژماره ۱۱ شهباتى ۱۹۸۶، ئەدەب و ئەديبى شوړشگيپ، ليكولينه وه، ل ۷۱- ۱۰۷

* ئەحمەد كهريم (ئەحمەد عارف)

- ژماره ۶ شوباتى ۱۹۸۳، چوار هونراوه، شيعر ل ۶۸ - ۶۹، به ركوزه ي خه م

- ژماره ۷ ئادارى ۱۹۸۳، شيعر ل ۷۷- ۷۸، ژماره ۱۲ مایسى ۱۹۸۶، په نگر، شيعر ل ۱۲۴- ۱۳۱

- ژماره ۱۴ كانونى يه كه مى ۱۹۸۸، ريژنه، شيعر، ل ۵۳ - ۵۵

*ئەحمەد رەجەب

- ژمارە ۳ شوبىتى ۱۹۸۲ لالۇ رەسول، عەلى ئەشەرەف دەرويشيان، وەرگىران، چىرۆك،
ل ۷۳-۷۷

*ئەحمەد ھەردى (ئەحمەد ھەسەن عزیز)

- ژمارە ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، يەككىتى نووسەران و ھەردى، لىكۆلئىنەو، ل ۹-۱۴
*ئەحمەد بەحرى

- ژمارە ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، ئەركى ئەمپۇرى ئەدىبىيانى كورد، لىكۆلئىنەو، ل ۳۰-۳۳
*ئەحمەد شىرىفى

- ژمارە ۱۸ زىستانى ۱۹۹۱، زىمانى كوردى لە (يەككىتى فقه اللغه ايران)دا، لىكۆلئىنەو، ل ۲۳-
۳۱

*ئەحمەد قەرەنى(ئەحمەد مەھمەد مام عوسمان)

ژمارە ۱۸ زىستانى ۱۹۹۱، ژبىر ناكەم، شىعرل ۵۷ - ۶۰

*ئەرسەلان بايز(ئەرسەلان بايز ئىسماعىل)

- ژمارە ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، پروسىتروپىكاو دوا رۆژىكى پووناك، لىكۆلئىنەو، وەرگىران، ل ۶۰-
۶۵

- ژمارە ۱۸ پايزى ۱۹۹۱، رازەكانم دەدركىنم ، چىرۆك، ل ۷۸-۸۲

*ئارام (ئاسۇس ئەحمەد ھەسەن ھەردى)

- ژمارە ۱۴ كانونى ۱۹۸۸، لە نىوان ژيان و مەرگا، چىرۆك، ل ۷۰ - ۷۲

*ئەبۇبەكر شاخى (ئەبۇبەكر مەھمەد حاجى قادر)

- ژمارە ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، لە كۆلەپشتى، چىرۆك، ل ۱۵۷ - ۱۶۰

- ژمارە ۱۶ پايزى ۱۹۸۹، مەيلى، لىكۆلئىنەو، ل ۱۷۱-۱۷۳

*ئەبۇبەكر خوشناو(ئەبۇبەكر عەبدوللا ھەسەن)

- ژمارە ۱۸ پايزى ۱۹۹۱ بىرياش چىرۆك، وەرگىران ، شىعر، ل ۱۷ - ۲۶

*ئ.م.م ()

- ژمارە ۱۸ پايزى ۱۹۹۱ ، گىتوگو لەگەل شاعىرىكى ئىلامى، لىكۆلئىنەو، ل ۱۱۷- ۱۲۰

*ئەبو شەھاب (ئىحسان نەجم)

- ژمارە ۱۳ مارتى ۱۹۸۷، تەرى خويندەنەو، رەخەنەو لىكۆلئىنەو، ل ۲۵ - ۵۶

*ئەلۋەند ()

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، نان... چىرۆك ل ۱۴۳ - ۱۴۵

* ئەنىس نزار ()

- ژمارە ۱۵، سالى ۱۹۸۹، چال، چىرۆك، ل ۶۹-۸۳

*ئەنۋەر مەسىفى

- ژمارە ۷، ۱۹۸۳، ل ۷۵ - ۷۶، شىعر، بۇ فرمىسكى سوورو سىپى

(ب)

*بەختيار (حىكمەت محەمەد كەرىم، مەلا بەختيار- بەختيار)

- ژمارە ۲ سەرمائەزى ۲۶۸۱ كوردى ، گرنگى ئىلتىزام لە قۇناغى خەباتى ئىستاماندا،
لىكۈلئىنەو، ل ۳- ۱۱

*بورھان قانع (بورھان محەمەد قانع)

- ژمارە ۲ سەرمائەزى ۲۶۸۱ كوردى، دايك، مەكسىم گۆركى، وەرگىران، چىرۆك، ل ۷۰- ۷۷
*بەشدار ()

- ژمارە ۸ تەموزى ۱۹۸۴ تايبەت بە چىرۆك، كورپى چيا، چىرۆك، ل ۹۵ - ۱۰۰
* برادۆست ()

- ژمارە ۸ تەموزى ۱۹۸۴ تايبەت بە چىرۆك، فەرھاد، چىرۆك، ل ۱۳۲ - ۱۴۲
*بلىئىسە (محەمەد حسين ھەلەبجەيى)

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، دەنگى ئارام، شىعر، ل ۴۴ - ۴۷
*ب، ولات (جەوھەر كرمانج)

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، تاهىر بەگى جاف و مامۇستا ھىمن، لىكۈلئىنەو ل ۱۷۴- ۱۷۹
- ژمارە ۱۷ پايىزى ۱۹۹۰، رەگى بەرەنگارى لە شىعرى كوردىدا، لىكۈلئىنەو، ل ۴۳ - ۵۹،

- ژمارە، ۱۵، سالى ۱۹۸۹ چى بنوسىن وچون بنوسىن، وتار، ل ۲۷- ۳۹
*بىرىقان (بىرىقان دۆسكى)

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، قىنەك بى ھىقى، شىعر، ل ۱۸۱- ۱۸۳
*بەندە باوھنور ()

- ژمارە ۱۴ كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، جاش پەيژەي مېژوو، چىرۆك، ل ۷۵ - ۷۸

*بىنزار ()

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، ھەلۋىستى بىدەنگى، شىعر، ل ۱۹۲ - ۱۹۴

(ت)

*تېلى ئەمىن،

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، رەڧ، شىعرل ۱۴ - ۱۵

*تارا ()

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، شەھىد، شىعر، ل ۸۷ - ۸۸

*توفىق ئىبراھىمى (رەنجىدەر)

- ژمارە ۱۷ پايىزى ۱۹۹۰، چەند تابلۇيەك، شىعرل ۱۰۱ - ۱۰۲

(پ)

*پەيمان ()

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايبەت بە شىعر، زەردەخەنەى خەبات، شىعر، ل ۶۶ - ۶۹

*پەروىز جىھانى

- ژمارە ۱۷ پايىزى ۱۹۹۰، بەرەوزمانى يەكگرتووى ئەدەبى كوردى، لىكۆلنەو، ل ۱۵ - ۱۹

*پاوان عەبدوالموجود

- ژمارە ۱۸ زىستانى ۱۹۹۱، ئىدى بۆكۆى بچىن، چىرۆك، ل ۱۰۳ - ۱۱

*پروڧىسسور شاكرخدۆ

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، خەباتا كوردزانى بى گاقىن مەزىنداڧىژە، لىكۆلنەو، ل ۵۸ - ۶۵

(ج)

*جوامىر (شىركۆڧايەق بىكەس)

- ژمارە ۱ ئابى ۱۹۸۱، لە شەوئىكدا، شىعر، ل ۴۶ - ۵۰

- ژمارە ۵ ئابى ۱۹۸۲، شىعرى كارىكاتىر، شىعر، ل ۴۴ - ۴۵

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، بانگ، شىعر، ل ۴۸ - ۵۵

- ژمارە ۱۰ تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، كەل، شىعر ل ۸۱ - ۸۴

- *ج، رەوەز ()
- ژمارە ۳ شوباتى ۱۹۸۲، تفيك، چيروك، ل ۶۴ - ۶۸
- *جەوھەر كرمانج(جەوھەر مستەفا حەمك)
- ژمارە، ۵ ئابى ۱۹۸۱، كوچى زاوايهكى نامۆ، شيعرل ۴۶ - ۵۱
- ژمارە ۷ ئادارى ۱۹۸۳، ميھرنان، سوكى موھتەدى، چيروك، ل ۳۸ - ۴۰
- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شيعر، داو، شيعرل ۳۰ - ۳۶
- ژمارە ۱۸ زستانى ۱۹۹۱، پەيمان شيعرل ۵۲ - ۵۶
- ژمارە ۱۰ تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، پشكو، شيعر ل ۸۵ - ۸۸
- ژمارە ۱۲ مايسى ۱۹۸۶، تھنگ، شيعرل ۱۰۳ - ۱۰۵
- ژمارە ۱۵، سالى ۱۹۸۹، ھەلەبجە يەكەم ھاتن و دووھم ھاتن، شيعر ل ۱۰۲ - ۱۱۰
- ژمارە ۱۴ كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، پانورامى شيعر، شيعر، ل ۴۹ - ۵۲
- *جەلال تالەبانى(جەلال حسامە ددين نورلە)
- ژمارە ۴ ئايارى ۱۹۸۲، پيىم وايەكاك كەرىمى حسامى باش بوى چووه، ليكوئينه وە
- ل ۱۴ - ۱۸
- *جەلالى ميرزا كەرىم
- ژمارە ۶ شوباتى ۱۹۸۳، (.....) شيعرل ۴۱ - ۴۲
- *جولا ()
- ژمارە ۸ تەموزى ۱۹۸۴ تايبەت بە چيروك، رەبەنوڪ، چيروك ل ۵۰ - ۵۷
- *جەلال مەلەك شا
- ژمارە ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، ريبوار، شيعرل ۱۰۷
- *جگەرخوين ()
- لەگوڤارى (رۆژھەلات) وەرگيپراوھ ژمارە ۳، ۱۹۸۲ ل ۴۵ - ۵۲
- *جىلىلى جەليل
- مارف عومەرگول، ژمارە ۱۷، ۱۹۹۰، ل ۸۵ - ل ۸۹

(ح)

* حہمہ کەریم عارف

- ژماره ٦ شوباتی ١٩٨٣ حہوتہ وانہی عہ شقی پیروز، چیرۆک ل ٦٠ - ٦٧

- ژماره ٧ ئاداری ١٩٨٣، چیرۆک، چیرۆک ل ٢٧-٣٧

- ژماره ١٢ مایسی ١٩٨٦، ھەرەس لە تایی تەرازوی خویندەنەو دە، پەخنە، ل ٦ - ٣٩

- ژماره ١٣ مارتی ١٩٨٧ کۆچ، چیرۆک ل ٨٧ - ١٠٢

- ژماره ١٤ کانونی یەکەمی ١٩٨٨، قاچاخچی، چیرۆک، بکر یلدین، وەرگێران، ل ٣ - ٢٤

حەمەتال (حەمە نووری توفیق)

- ژماره ٨ تەموزی ١٩٨٣ تاییەت بە چیرۆک، ریبوارەکان، چیرۆک ل ٦٩ - ٨٤

* حسین سنجاری

ژماره ٨ تەموزی ١٩٨٣، تاییەت بە چیرۆک، بەھەشتی، چیرۆک ل ١٦٠ - ١٦٣

* حەمە سەعید حەسەن

ژماره ٩ کانونی یەکەمی ١٩٨٤، تاییەت بە شیعر، کاتی شارە زەردەوالە ئەو روژی،

شیعر ل ٥٩ - ٦٠

- ژماره ١٧ پایزی ١٩٩٠، لیک دابران، شیعر ل ٩٦ - ٩٧

* ح، مەولای (حسینی مەولایی)

- ژماره ١٦ پایزی ١٩٨٩، ناسک بەختی من گوزەل، مەحمود دەولەت ئابادی، چیرۆک،

وەرگێران ل ١٥٧ - ١٦٥

* حکمەت مەمەد کەریم (مەلا بەختیار)

- ژماره ١٧ پایزی ١٩٩٠، ئاستەنگی رۆمان لە ئەدەبی کوردیدا، لیکۆلینەو ل ٢٠ - ٢٩

- ژماره ١٨ زستانی ١٩٩١، رپالیزی سۆشیا لیزم و بەھرە ئازادی، لیکۆلینەو ل ٣٢ - ٣٧

* حکیم مەلا سالح

- ژماره پایزی ١٩٩٠، مۆتەکە، چیرۆک ل ١١٣ - ١١٧، ژماره ١٨ زستانی ١٩٩١، تلیاک،

چیرۆک ل ٩٤ - ١٠٢

* حسین عبدالقادر

- ژماره ١٤ کانونی یەکەمی ١٩٨٨ مانگ بۆ نایەت، حسین پناهی، وەرگێران، شانۆ،

ل ٩٦ - ١٠٢

(خ)

*خليل دهۆكى

- ژماره 6 شوباتى 1983، شۆرشگير و هۆزانقانى كورد، كه مال بورقاي، وهرگيران،
ليكۆلينه وه ل 5 - 16

- ژماره 7 ئادارى 1983، شهفه كه پيزى، ا باقى نوري، ژبه رههف كردنا، چيروك ل 2 - 26

- ژماره 9 كانونى يه كه مى 1984 تاييه ت به شيعر، باژيرى من، شيعر ل 6 - 7

- ژماره 10 تشرينى يه كه مى 1985، نو به دارى سه هۆسالى، شيعر ل 90 - 91

*خالىد جوتيار(خالىد مه ولوود ئەحمەد)

- ژماره 5 ئابى 1982، به ره و ليكدانه وهى فۆلكۆرى كوردى، ليكۆلينه وه ل 21 - 24

- ژماره 7 ئادارى 1983، به ره و ليكۆلينه وهى فۆلكۆرى كوردى، ليكۆلينه وه ل 13 - 16

*خه سه وهى نامۆ ()

- ژماره 9 كانونى يه كه مى 1984 تاييه ت به شيعر، كه مين بۆ دزه كانى دارستان، شيعر ل 96 - 99

* خورشيد فاتح

- ژماره 10 تشرينى يه كه مى 1985، له گورگانا شهوى ي به عسا، چيروك ل 55 - 61

*خالىد ئەسهەد (مه لا به ختیار)

- ژماره 16 پايى 1989، رپاليزمى شۆرشگير له نيوان دۆگم وئازايدا، ليكۆلينه وه

ل 26 - 33

*خ. عبدالکريم (خه بات عبدالکريم)

- ژماره 14 كانونى يه كه مى 1988، كورته يه كه له مه ر كوچى سور، ئەبوشه هاب، وهرگيران،

ليكۆلينه وه، ل 27 - 35

(چ)

*چيمه ن كاويس

- ژماره 6 شوباتى 1983، سروودى سه ركه وتن، شيعر ل 96 - 97

* چيا گه رميانى ()

- ژماره 9 كانونى يه كه مى 1984 تاييه ت به شيعر، گويم لى بوو ژووره كه م پيناسه ي خوى

کرد، شيعر ل 16 - 20

• چيا (رەزا سەيدىگۈل بەرزنجى)

- ژمارە ۹ كائونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايىبەت بە شىيەر، لە ياداشتى پېتىشمەرگە يەك دا، شىيەرل
۷۹ - ۸۰

(۵)

* دكتور كەمال فواد

- ژمارە ۳ سەرماوزى ۲۶۸۱، لە شىيەرە بلاونەكراوۋەكانى سالم، لىكۈلېنەوۋە ل ۴۰ - ۵۲

- ژمارە ۳ شوباتى ۱۹۸۲، رۇژنامەى كوردستان، لىكۈلېنەوۋە ل ۳ - ۱۵

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، چەند سەرەتايەكى زمانەوانى، لىكۈلېنەوۋە ل ۹ - ۱۳

* دىلزار (ئەحمەد مستەفا محەمەد)

- ژمارە ۲ سەرماوۋەزى ۲۶۸۱ كوردى خەسرەوى گولسورخى، لىكۈلېنەوۋە ۋەرگىران ل

۳۴ - ۳۹

- ژمارە ۴، ئايارى ۱۹۸۲ دىدارىك لەگەلا ئەدىبى سۇڧىتىدا، رۇشنىبىر لە ژىر سايەبى

دىموكراسىدانەبى گەشەنەكات ، حاجى جوندى، لىكۈلېنەوۋە، ۋەرگىران، ل ۴ - ۱۳.

- ژمارە ۷ ئادارى ۱۹۸۳، لە يادى نەورۇزدا، شىيەر، ل ۵۹.

* دەرسىم ()

- ژمارە ۹ كائونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايىبەت بە شىيەر، پىنج چەپك گرى سوور لە ئاگردانىكى

گەرمىيان، شىيەر، ل ۲۷ - ۲۹

* دىلۇقان ()

- ژمارە ۹ كائونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايىبەت بە شىيەر، دىوارب گوھن، شىيەرل ۳۷ - ۳۹

* دلاوەر مەحمود (مارف عومەر گول)

- ژمارە ۹ كائونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايىبەت بە شىيەر، لاپەرەيەك لە پەيامى زىندانىەك، شىيەر

۸۹ - ۹۱

- ژمارە ۱۰ تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، دەسەلات، شىيەر، ل ۸۹

* دكتور شىركۆ (شىركۆ عەبدوللا رەشىد)

- ژمارە ۱۷ پايىزى ۱۹۹۰، خەمنامە، شىيەر، ل ۱۰۰

* دىلشاد عومەر كاكى

- ژمارە ۳ شوباتى ۱۹۸۲، شىتە ، چىرۆك، ل ۷۸ - ۸۵

(پ)

- * رۆزا (شيرين. ك - شيرين كه مال)
- ژماره ۳ شوباتى ۱۹۸۲، منالانى شاره كه م ده زانن چى به دايكيان ده لىن، چيروك ل ۷۲
- * ره فىق سابىر (دكتور ره فىق سابىر)
- ژماره ۱ ئابى ۱۹۸۱، سوتان له بهر باراندا، شيعر ل ۴۰ - ۴۵
- ژماره ۳ شوباتى ۱۹۸۲، ده رباره ي پىكهينانى به كىتى به ك بؤ نووسه رانى هه موو كوردستان، ليكولينه وه ل ۱۶ - ۲۰
- ژماره ۴ ئيارى ۱۹۸۲، پىنج هونراوه، شيعر ل ۴۱ - ۵۱، ژماره ۱۵، سرودى خاك، شيعر، تاييه ت به تومارى هه له بجه ل ۸۴ - ۱۰۱
- * ريئوار (ره ئووف بىگه رد)
- ژماره ۴ ئيارى ۱۹۸۲، قفل، چيروك ل ۶۶ - ۶۹
- ژماره ۵ ئابى ۱۹۸۲، پى داگرتن، چيروك ل ۹۰ - ۹۹
- ژماره ۸ ته موزى ۱۹۸۴، تاييه ت به چيروك، دره ختى پىروز، چيروك ل ۲۶ - ۳۷
- * ريئوار جاف ()
- ژماره ۵ ئابى ۱۹۸۲، چهند هونراوه به كى ئاگراوى، شيعر ل ۶۲ - ۶۵
- * ريژين ()
- ژماره ۸ ته موزى ۱۹۸۴، تاييه ت به چيروك، به لىن، چيروك ل ۵۸ - ۶۸
- * ريژان (ئاسؤ ئه حمه د)
- ژماره ۸ ته موزى ۱۹۸۴، تاييه ت به چيروك، نه فره ت، چيروك ل ۱۴۹ - ۱۵۹
- ژماره ۱۳ مارتى ۱۹۸۷، هونر له جوغزىكى ته نگدا، ليكولينه وه ل ۵۷ - ۷۰
- * ره نو ()
- ژماره ۹ كانونى به كه مى ۱۹۸۴، تاييه ت به شيعر، ژانى ئه ستيره به كى چيائى، شيعر ل ۵۶
- ۵۸
- * ريئوار عبدوللا ئه حمه د (ره ئووف بىگه رد)
- ژماره ۱۰ تشرىنى به كه مى ۱۹۸۵، كارگه، چيروك ل ۴۳ - ۵۴
- * ره حىمى لوقمانى
- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، ساز، شيعر ل ۹۹

* راوهندى ()

- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، بازى گمارۆ، چىرۆك ل ۱۳۶ - ۱۴۱

* ردهيئله ()

- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، شه ويكى جيا له هه موو شه وانى تر، شيعر ل ۸

* رهمه زان عيسا

- ژماره ۱۸ زستانى ۱۹۹۱، دوو خوژى، شيعر ل ۷۳

* ريكار ئهمه د

- ژماره ۱۸ زستانى ۱۹۹۱، ئاواره يى، چىرۆك ل ۸۹ - ۹۳

* ره حيم عه زيز

- ژماره ۳ شوباتى ۱۹۸۲، عاشقى چيا، شيعر، ل ۱۰۳ - ۱۰۵

* ريبوار (موسليح شيخ ئه لئىسلامى)

- ژماره ۹ كانونى يه كه مى سالى ۱۹۸۴، تاييه ت به شيعر، سنوور شيعر، ل ۱۱۶ - ۱۲۲

* - ژماره ۱۶ پايزى سالى ۱۹۸۹، پيره دار، شيعر، ل ۱۱۰ - ۱۱۱

* ريبين هه ردى (ريبين ئهمه د حه سه ن هه ردى)

- ژماره ۱۴ كانونى يه كه مى ۱۹۸۸، دۆزه خ، چىرۆك، ل ۸۴ - ۹۰

(ز)

* زه رده شت ()

- ژماره ۱۱ شوباتى ۱۹۸۶، دالده، چىرۆك ل ۵۰ - ۷۰

* زوزان ()

- ژماره ۱۷ پايزى ۱۹۹۰، چه ند شيعر يكى عه باس به درى، وه رگيران، شيعر ل ۹۴ - ۹۵

* زياد مه ولود ()

- ژماره ۱۸ زستانى ۱۹۹۱، يادا شتى مروقيكى وون، وه رگيران، چىرۆك ل ۵۷

(ژ)

* ژوان (نه جيبه ئهمه د)

- ژماره ۱۱ شوباتى ۱۹۸۶، دوا وروژان، چىرۆك ل ۴۵ - ۴۹

- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، شارپی، چیرۆک ل ۹۲- ۱۰۶

- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، لوتکه، چیرۆک ل ۷۱- ۷۷

* ژاله (مه‌هاباد قهره‌داغی)

- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، پرسه‌ی ئامانج، شیعەر ل ۱۱۱- ۱۱۲

* ژیلا (ژیلا حوسینی)

- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، کۆست، شیعەر ل ۱۸۴

(س)

* سه‌لام محه‌مه‌د

- ژماره ۱ ئابی ۱۹۸۱، پیرووم خوینده‌وه، پخنه ل ۱۴- ۲۸

* سه‌لاحه‌دینی موهته‌دی

- ژماره ۱ ئابی ۱۹۸۱، خه‌وه به‌ردینه شیعیری سواره، شیعرو لیکۆلینه‌وه، ل ۳۹- ۴۴

* سیامه‌ند مامیر (سیامه‌ند مامیر شاسواری)

- ژماره ۲ سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱ کوردی، کاره‌ساتی هونه‌ری ئه‌مپۆله مه‌ر هونه‌رمه‌ند و

پوناکبیر، پۆژه گارودی، وه‌رگێران، لیکۆلینه‌وه ل ۲۵- ۳۳

- ژماره ۳ شوباتی ۱۹۸۲، شاملو شیعیری نویی فارسی، لیکۆلینه‌وه، ل ۲۱- ۴۴

- ژماره ۴ ئایاری ۱۹۸۲، تیوری ره‌نگدانه‌وه و داهینان، لیکۆلینه‌وه ل ۱۹- ۲۸

* سامی شوێرش (سامی عه‌بدولفه‌تاح عه‌بدوله‌تیف عه‌بدولوه‌هاب)

- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، عاشقی ئه‌و، وه‌رگێران، چیرۆک، ل ۷۹- ۸۷

- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، دوو هۆنراوه، شیعەر ل ۶۹- ۷۱

* سه‌دواللا په‌رۆش

- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، گه‌شتی چۆله‌که، چیرۆک ل ۹۱- ۹۵

* سه‌پان ()

- ژماره ۹ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تاییه‌ت به‌ شیعەر، چه‌ک و کاروان، شیعەر ل ۲۴- ۲۶

* سه‌عید دێره‌شی

- ژماره ۹ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تاییه‌ت به‌ شیعەر، گوندی وێران، شیعەر ل ۹۲- ۹۵

* سه‌ره‌نگ حه‌مدی ()

- ژماره ۱۰ تشرینی یه که می ۱۹۸۵، تروسکه یه که له ئه د ه بی به رگری، لیکولینه وه، ل ۲۳ - ۲۲
- * سیروان (عبدولله که ریم مه محمود)
- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، دوا چیروک، شاعر ل ۱۳۷ - ۱۳۸
- * سابر (سابر سدیق)
- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، دوا سنه و بهر، شاعر ل ۱۳۲ - ۱۳۶
- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، به تیاره ی ئازادی، شاعر ل ۱۰۶ - ۱۱۰
- ژماره ۱۴ کانونی یه که می ۱۹۸۸، شه پیور، شاعر، ل ۵۶ - ۵۹
- * سیامه ند شیخ ئاغابی
- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، جودایی، په خشان، ل ۱۲۰ - ۱۲۹
- * س.ع.ص ()
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، ئه مینی ئه ودال، حاجی جوندی، وهرگیان، لیکولینه وه ل ۲۲ - ۲۵
- * سهید ئه حمه د (سهید ئه حمه د حه مه لاهو)
- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، بروخی زورداری بژی ئازادی، چیروک ل ۱۲۲ - ۱۲
- * سهلام زهندي ()
- ژماره ۱۸ زستانی ۱۹۹۱، محمه د ئه مین بوزئه رسه لان، وهرگیان، لیکولینه وه ل ۳۸ - ۵۰
- * سه لاج موکریانی
- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، تیبینه که له سه ر شاعر ه که ی هیمن، ره خنه ل ۱۶۴ - ۱۶۵
- * سهیران (دلشاد محمه د ئه مین، دلشاد مه ریوانی)
- ژماره ۲ سه رماوه زی ۲۶۸۱ ی کوردی، پاکانه، مزفه ر النواب، وهرگیان، شاعر ل ۵۷ - ۶۴
- ۸ ص. سوارو ()
- ژماره ۱۴ کانونی یه که می ۱۹۸۸، دلّه ته پییی وجودیه ت، سیروس په ره هم، چیروک، وهرگیان، ل ۲۵ - ۳۶
- (ش)
- * شه مال (دکتور ئه مجه د ئه رشه د حه ویزی - شه مال حه ویزی)
- ژماره ۴ ئیاری ۱۹۸۲، سه گی به ره لا، سادقی هیدایه ت، وهرگیان، چیروک ل ۷۰ - ۷۸
- ژماره ۱۸ زستانی ۱۹۹۱، کاتی شاعر... شاعر ل ۱۲۱ - ۱۲۶

* شه‌هاب عوسمان

- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، گورانی سوتاو کۆچنکی پایزی، شیعەر، ل ۵۷ - ۵۹.

- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، هونه‌رمه‌ند و نووسه‌ری شورشگیزی کورد یه‌لماز گونهی،

لیکۆلینه‌وه ل ۱۰۶ - ۱۱۹

* شیرۆ (شیرزاد حه‌سه‌ن)

- ژماره ۸ ته‌موزی ۱۹۸۴ تاییه‌ت به‌ چیرۆک، دووکه‌ل، چیرۆک ل ۸۵ - ۹۴

* ش (عه‌بدو‌للا سه‌راج)

- ژماره ۱۰ تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، چالاکیه‌کی نه‌به‌ردانه، ئاش داخ، وه‌رگی‌ران، چیرۆک ل ۶۷ - ۷۵

* شیرکۆ بیکه‌س (شیرکۆ فایه‌ق عب‌دوالله)

- ژماره ۱۱ شوباتی ۱۹۸۶، هه‌ره‌سم خوینده‌وه، ره‌خنه‌ل ۵ - ۴۴

- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، شایبی شه‌هید، شیعەر ل ۱۱۴ - ۱۲۳

- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، ئینجان، تاقه‌ شایه‌ت، شیعەر ل ۱۰۵ - ۱۰۷

- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، چاوپینکه‌وتنی ئه‌ده‌بی، شیعەر ل ۹۰ - ۹۳

- ژماره ۱۵، سالی ۱۹۸۹، بالا، شیعەر، ل ۱۲۰ - ۱۲۵

* شوان کابان (شوان که‌ریم کابان)

- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، سی چه‌پک خه‌م، له‌ خه‌مه‌کانی ئه‌م شه‌وم، شیعەر ل ۱۱۶ - ۱۱۸

* شیخ محه‌مه‌د باله‌ک

- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰ چله‌کیش، شیعەر ل ۱۰۵ - ۱۰۶

* شورش زیره‌ک ()

- ژماره ۱۵ سالی ۱۹۸۹، له‌ کۆمارا گورجستانی، هه‌ف په‌یقین له‌گه‌ل سه‌روه‌ری تیاترۆیا کوردی

له‌ کۆمارا گورجستانی، هه‌ف په‌یقین، ل ۵۰ - ۵۷

* ش - ۱ ()

ژماره، ۱۵ سالی ۱۹۸۹، وت ویژیک له‌گه‌ل ئایدا، چاوپینکه‌وتن، ل ۵۸ - ۶۸

(ع)

* عه‌بدو‌القادر سه‌عید

- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، وه‌رزی ئازار، شیعەر ل ۶۶ - ۶۸

- * عهلی خالید حمید (کاکه مه م بۆتانی)
- ژماره ۸ ته موزی ۱۹۸۴، تاییهت به چیرۆک، دهر ویش برایم له بیشکهی سزادا، چیرۆک ل ۸ - ۱۹
- * عوسمان شهیدا (عوسمان ره شید عهولا)
- ژماره ۹ کانونی یه که می ۱۹۸۴ تاییهت به شیعر، دیوی دووهم له کاسیتی ههنگاو میژوو، شیعر ل ۲ - ۵
- * عه بدول الکریم دهشتی
- ژماره ۹ کانونی یه که می ۱۹۸۴، تاییهت به شیعر، که پکه برین، شیعر ل ۴۰ - ۴۳
- ژماره ۷ ئاداری ۱۹۸۳، کوچهی مهرگ، شیعر ل ۶۴
- * عه زیز ئالی ()
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، عکس، شیعر ل ۱۸۵ - ۱۸۷
- * عومه ر فاروقی
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، مه لا عه بدوالره حمانی نیعمه تزاده، لیکولینه وه ل ۱۶۷ - ۱۷
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰، له یادی رو شنبیریکی نیشتمانپه روه ردا، لیکولینه وه ل ۱۵۴ - ۱۵۶
- * عه زیز که یخوسره وی
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰، چیرۆکی مهرگی هه لوی سوور، شیعر ل ۱۰۳
- * ع. ن. ر ()
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰ هه لوی ئازاده که، چیرۆک ل ۱۰۹ - ۱۱۲
- * عه باس عبدالره زاق
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰، سیناریو، چیرۆک ل ۱۴۲ - ۱۴۹
- * ع. ن. پ ()
- ژماره ۱۴ کانونی یه که می ۱۹۸۸، به یداخی سه رکه وتن یان به یداخی نه مری، لیکولینه وه، ل ۳۶ - ۴۳
- * عبدالله قه ره داغی
- ژماره ۱۴ کانونی یه که می ۱۹۸۸، سنی چریکه ی هه تیو، شیعر، ل ۶۰
- * عبدالله عبدالکریم (عه بدولا که ریم مه محمود)
- ژماره ۱۴ کانونی یه که می ۱۹۸۸، دایک، چیرۆک، ل ۹۱ - ۹۵

(ص)

* صهباحی غالب

- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، هه‌وینی بوون، چیرۆک ل ۱۷ - ۲۰

* صالح یوسفی

- ژماره ۲ سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱ ی کوردی، ولاتی من، شیعر ل ۵۳ - ۵۶

(ف)

* فه‌ره‌یدون عه‌بدوالقادر (فه‌ره‌یدون عب‌دولقادر فه‌ره‌ج)

- ژماره ۲ ژماره ۲ سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱ ی کوردی، خه‌باتی راست وچه‌پ، لیکۆلینه‌وه، ل ۶۵ - ۶۹

* فه‌ره‌اد (ره‌ئووف بینگه‌رد)

- ژماره ۳ شوباتی ۱۹۸۲، چه‌ند سه‌رنجیکی ره‌خنه‌گرانه له چیرۆکی شیتته، ره‌خنه‌ل ۸۶ - ۹۲

* ف. ئەسه‌سه‌رد (فه‌رید سا‌بیر قادر هه‌سه‌ن)

- ژماره ۴ ئایاری ۱۹۸۲، په‌یکه‌ر، چیرۆک ل ۵۷ - ۶۵

* فه‌رید زامدار (فه‌رید به‌کر ئە‌یوب)

- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، تیشک، شیعر ل ۵۹

* فازل که‌ریم ئە‌حمه‌د (مامۆستا جه‌عه‌فر)

- ژماره ۸ ته‌موزی ۱۹۸۴ تاییه‌ت به‌ چیرۆک، هه‌له‌هاتن، چیرۆک ل ۱۱۴ - ۱۳۱

* فه‌ره‌اد سه‌نگاوی (فه‌ره‌اد هه‌مه‌سه‌لح که‌ریم)

- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، گۆر غه‌ریبیک، په‌خش‌ان ل ۱۹۵

* فه‌ره‌اد ره‌سه‌ول (حاکم فه‌ره‌اد مه‌لا ره‌سه‌ول گورون)

- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، کاتیک خۆشه‌ویستی ره‌گ داده‌کو‌تی.. چیرۆک ل ۱۴۶ - ۱۵۰

- ژماره ۱۴ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۸، سوتوو، چیرۆک، ل ۷۹ - ۸۳

* فه‌ره‌اد پیربال

- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، دوو پارچه شیعر، شیعر ل ۹۸

- ژماره ۱۸، زستانی ۱۹۹۱، پینج ژماره‌ی نووسه‌ری کوردستان، لیکۆلینه‌وه ل ۵ - ۲۲

* فه‌ره‌اد عه‌لی

- ژماره ۸ ته‌موزی ۱۹۸۴، تاییه‌ت به‌ چیرۆک، نامه، چیرۆک ل ۱۴۳ - ۱۴۸

* فازىل قەسەب

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، دايكە كىتوبى، گى.ى. مۇپاسان، ۋەرگىپان، چىرۆك ل ۱۵۱ - ۱۵۶
- ژمارە ۱۵ سالى ۱۹۸۹ كامە يە سەنگەرى جەماۋەرى سەربە خۆ، وتار، ل ۴۰ - ۴۹
- * فەخرەللىن مىھى الدىن (ئەدىب نادر)
- ژمارە ۸ تەموزى ۱۹۸۴، بەرات، تايىبەت بە چىرۆك ، چىرۆك ل ۱۰۸ - ۱۱۳

(ك)

* كۆسرەت (ھەئال كويستانى)

- ژمارە ۱ ئابى ۱۹۸۱، چاۋپىكەۋتتىك لەگەل نازم حىكمەت دا، شارۋىدۆبىزىنسكى، ۋەرگىپان، چاۋپىكەۋتن، ل ۹ - ۱۳
- ژمارە ۱۳ مارتى ۱۹۸۷، لە چاۋەروانى گەرانەۋەى ون بوۋىەكدا، چىرۆك ل ۷۸ - ۸۶
- * كاكەباس (عەباس مەمەد حەسەن - حاجى مەمۇ)
- ژمارە ۱ ئابى ۱۹۸۱، قوتابخانەكەمان چى بەسەرھات، چىرۆك ل ۶۴ - ۶۷
- ژمارە ۳ شوباتى ۱۹۸۲، چىرۆكەكانى ژمارەى پىنشوم خويندەۋە، لىكۆلىنەۋە ۋەرەخنە ل ۹۳ - ۹۸
- ژمارە ۴ ئايارى ۱۹۸۲ ئەم خانوۋى كەۋتۆتە سەرۋەى ھەۋر، ساندرۆبىرسۆنى، ۋەرگىپان، شانۆ ل ۷۹ - ۹۵
- * كاۋە (دكتور پەفىق سابىر)
- ژمارە ۱ ئابى ۱۹۸۱، زولمئاۋا، عەلى ئەشەرەف دەرويشيان، ۋەرگىپان، چىرۆك ل ۶۸ - ۷۸
- * كارزان. ف ()
- ژمارە ۶ شوباتى ۱۹۸۳، سى شىعەرى كافانى، ۋەرگىپان، شىعەر ل ۸۸ - ۹۰
- * كاكە (سلىمان قائىمىانى)
- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايىبەت بە شىعەر، بەند لە شىعەرى، نا نەتناسىوم ، شىعەرل ۱۱۱ - ۱۱۵
- * كارزان ()
- ژمارە ۷ ئادارى ۱۹۸۳، سى شىعەرى نىرۆدا، ۋەرگىپان، شىعەر ل ۶۹ - ۷۶
- * كەرىمى حەسامى
- ژمارە ۲ سەرماۋەزى ۲۶۸۱ كوردى، نامەيەكى كراۋە، گفتوگو، ل ۸۷ - ۹۰

* کامهران قازی

- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، تهنیایی، شیعەر ل ۱۱۹

* کاکه لاس ()

- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳ ئەوڕوباره، شیعەر ل ۵۶ - ۵۸

(گ)

* گیابه‌ند (جه‌زا‌عه‌لی ئەمین)

- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، سنوری به‌خشین، شیعەر ل ۱۱۳ - ۱۱۵

* گوندی ()

- ژماره ۱۸ زستانی ۱۹۹۱، شاعیر.. ناخی وه‌ک سه‌ماوه‌ره‌که‌ی قولپ ده‌دات، چیرۆک ل ۸۳ - ۸۵

(ل)

* لاوک (مسته‌فا سالح که‌ریم)

- ژماره ۸۵ تهموزی ۱۹۸۴، ژماره‌ی تاییه‌ت به‌ چیرۆک، کوره‌ی دلی باوک، چیرۆک ل ۱۰۱

- ۱۰۷

* لوقمان (سیامه‌ندمامیر شاسواری)

- ژماره ۹ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۴ تاییه‌ت به‌ شیعەر، دیم، شیعەر ل ۱۰۲ - ۱۰۹

(م)

* محهمه‌د حه‌مه‌ باقی

- ژماره ۱ ئابی ۱۹۸۱، شاعیر و شه‌هید، لیکۆلینه‌وه ل ۴ - ۸

- ژماره ۲ سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱ ی کوردی، شیعیره‌کانی ژماره‌ی پیشوم خوینده‌وه، ره‌خنه

ل ۹۱ - ۱۰۴

- ژماره ۳ شوباتی ۱۹۸۲، گنژه‌نگ، شیعەر ل ۵۳ - ۶۳

- ژماره ۴ ئیاری ۱۹۸۲، شیعەر له‌ نیوان نالی و کوردیدا، لیکۆلینه‌وه، ل ۲۹ - ۴۰

- ژماره ۹ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تاییه‌ت به‌ شیعەر، شاعیر، شیعەر ل ۷۰ - ۷۵

- ژماره ۱۰ تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، زاوا، شیعەر ل ۹۲ - ۱۰۳

- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، خاک، شاعر ل ۱۰۷- ۱۱۳
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، گورگ، شاعر ل ۱۱۲- ۱۲۳،
- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۸۹، ئەشی دەستبەرداری ریالیزمی سۆسیالیست بین، وەرگێران، لیکۆلینەوه ل ۶۶ - ۷۹
- ژماره ۱۵ سالی ۱۹۸۹، هەلەبجە: ئەدەب هونەر سیاسەت، وتار، ل ۱۲۶- ۱۵۰
- ژماره ۱۴ کانونی یەکەمی ۱۹۸۸، یەلماز گونەیی، شاعر، ل ۴۷ - ۴۸
- * محەمەد موکری (محەمەد علی محەمەد)
- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، دواسەرەنج، چیرۆک ل ۴۳ - ۵۶
- ژماره ۸ تەموزی ۱۹۸۴ تاییەت بە چیرۆک، بۆسە، چیرۆک ل ۱۶۴ - ۱۹۲
- ژماره ۱۲ مایسی ۱۹۸۶، گۆلسورخی وەرگێران، لیکۆلینەوه ل ۴۰ - ۹۱
- ژماره ۱۴ کانونی یەکەمی ۱۹۸۸، من برتولت بریشتم، لیکۆلینەوه، ل ۱۰۳ - ۱۱۶
- * مستەفا غەفور
- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، دەربارەیی هونەر بۆ هونەر، وەرگێران ل ۵ - ۱۶
- ژماره ۶ شوباتی ۱۹۸۳، هونەر چی یە؟ تۆلستۆی، وەرگێران، لیکۆلینەوه ل ۷۰ - ۷۸
- * محەمەد رەنجاو (محەمەد عەبدولرەحمان شێخ)
- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، سەرەتایەکی کورت لە میژووی ئەدەب، لیکۆلینەوه ل ۳۵ - ۳۹
- ژماره ۷ ئاداری ۱۹۸۳، دیداریک لەگەڵ دلداری شاعیردا، لیکۆلینەوه ل ۳ - ۱۲
- * موجود سامان
- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، لەدایک بوئیکی تر، فروغ فروغ زاد، وەرگێران، شاعر ل ۷۲ - ۷۶
- ژماره ۷ ئاداری ۱۹۸۳، هەرتەنھا بەفرە شیوەنت دەکا، شاعر ل ۵۶ - ۵۸
- ژماره ۹ کانونی یەکەمی ۱۹۸۴، تاییەت بە شاعر، تاریکی، شاعر ل ۷۶ - ۷۹
- * م. زریان (سەلاح عومەر)
- ژماره ۵ ئابی ۱۹۸۲، جیابونەوه، چیرۆک ل ۸۵ - ۹۰
- * مەحمود خۆشناو (مەحمود سلیمان عەبدوللا)
- ژماره ۷ ئاداری ۱۹۸۳، کەیی دێیتەوه برا گیان، عەلی ئەشرەف دەرویشان، وەرگێرن، چیرۆک ل ۴۱ - ۵۴

- * م. ش (عبدولله سهرا ج)
- ژماره ۸ ته موزی ۱۹۸۴ تاییهت به چیرۆک، رهشۆ، چیرۆک ل ۲۰ - ۲۵
- * مه‌ریوان وریا قانع
- ژماره ۹ کانونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، خۆل باران، شیعر ل ۸ - ۱۳
- * مه‌غدید مولود (ئه‌حمهد محه‌مه‌د ئیسماعیل)
- ژماره ۱۰ تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، زینانه، چیرۆک ل ۶۲ - ۶۶
- * مه‌حمود ره‌زا (مه‌حمود ره‌زا ئه‌مین)
- ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۳، منیش هه‌مویانم خوینده‌وه، ره‌خنه ل ۳ - ۲۴
- * مارف ئاغایی
- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، به‌یتی فولکلوری و شیعی کوردی نوی، لیکۆلینه‌وه ل ۳۴ - ۴۲
- ژماره ۱۸ زستانی ۱۹۹۱، نامه‌یه‌کی دلسۆزانه، پیتشنیارل ۱۳۱
- * مه‌ریوان فتاح
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، نووسه‌ری کوردستان له دیدی خوینه‌رانه‌وه، ره‌خنه ل ۱۴ - ۳۱
- ژماره ۱۵، سالی ۱۹۸۹، ئه‌ده‌بیاتی ئه‌م سه‌رده‌مه‌ی ئه‌مریکای لاتین سه‌رنجیکی گشتی، پیت ماکنسین، لیکۆلینه‌وه، وه‌رگیژان، له فارسییه‌وه، ل ۱۶ - ۲۶
- * مارف عومه‌ر گۆل
- ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، ئه‌ی تۆف - ده‌وازم لیئینه، شیعر ل ۱۰۸ - ۱۰۹
- ژماره ۱۷ پایزی ۱۹۹۰، جلیل جه‌لیل، لیکۆلینه‌وه ل ۸۵ - ۸۹
- * مه‌حه‌مه‌د مورته‌زایی
- ژماره ۱۷ خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، عه‌لی ره‌زا به‌ده‌ل، شاعیری شو‌رشیگری ئازربایجانی، لیکۆلینه‌وه ل ۸۰ - ۸۴
- * مه‌حمود شکاک نه‌ژاد
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰، سه‌رنجیک و هه‌لوئسته‌یه‌ک له سه‌رشیعه‌که‌ی هه‌مین، ره‌خنه ل ۱۶۶ - ۱۶۸
- * م. بریندار ()
- ژماره ۱۷ خولی دووهم پایزی ۱۹۹۰، دوو هۆنراوه، شیعر ل ۱۰۴

(ن)

* نالە (ناسر حەفید)

- ژمارە ۱ ئایى ۱۹۸۱، شىلانە، چىرۆك ل ۵ - ۵۹

- ژمارە ۲ سەرماۋەزى ۲۶۸۱ كوردى بۇ چۈنى دەستەۋىيەخە، رەخنە ل ۱۰۵ - ۱۲۳
* نەجىبە ئەخمەد،

- ژمارە ۴ ئايارى ۱۹۸۲، سەدا، شىعر ل ۵۴ - ۵۶

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، ھەلۋىست، شىعر ل ۸۳ - ۸۶

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، چەند نامە يەكى كراۋە، چىرۆك ل ۱۲۵ - ۱۳۸

- ژمارە ۱۷ خولى دوۋەم پايىزى ۱۹۹۰، نۇما، چىرۆك ل ۱۵۰ - ۱۵۳

- ژمارە ۱۵ سالى ۱۹۸۹، شاي شەھىدان، شىعر، ل ۱۱۱ - ۱۱۹

- ژمارە ۱۴ كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، شوانكارەي خەم، شىعر، ل ۴۴ - ۴۶

* نەزاد رەفەت

- ژمارە ۵ ئايى ۱۹۸۲، كورته باسىك دەربارەي نووسەر و ئەزمون، لىكۆلېنەۋە ل ۴۰ - ۴۳

* نەكەرۆز (رەھىمى لوقمانى)

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، ئاگرە سوورە ، شىعر ل ۱۲۳

* نامۆ ()

- ژمارە ۱۲ مایسى ۱۹۸۶، مردنى دەنگ و پەنگ، شىعر ل ۱۳۵ - ۱۳۶

* ناسر، ئاراس ()

- ژمارە ۱۷ خولى دوۋەم پايىزى ۱۹۹۰، پەتى سىدارە، شىعر ل ۱۰۸

(ھ)

* ھەقال كۆيستانى (عومەر حاجى خدرحسین)

- ژمارە ۱ ئايارى ۱۹۸۱، دوو چىرۆك بۇ مندالان، چىرۆك ل ۶۰ - ۶۳

- ژمارە ۲ سەرماۋەزى ۲۶۸۱ كوردى، بەردەباز، چىرۆك ل ۷۸ - ۸۶

- ژمارە ۴ ئايارى ۱۹۸۲، دوو پارچە ھۆنراۋە، شىعر ل ۵۲ - ۵۳

- ژمارە ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايبەت بە شىعر، بېيارىكى درەنگ وەخت، شىعر ل ۶۱ - ۶۵

- ژمارە ۱۶ پايىزى ۱۹۸۹، ئىستاي شىعر و چەند مەسەلە يەكى شىعرى، لىكۆلېنەۋە، ل ۳۴ - ۵۷

* هاشم كوچانى

- ژماره ۱ئابى ۱۹۸۱ نامەيەكى كراوه، ليكۆلئىنەو ە ل ۷۵ - ۷۸
- ژماره ۲ سەرماو ەزى ۲۶۸۱ ى كوردى، چىرۆكەكانى ژماره يەك و چەند سەرنجىكى خىرا،
پەخنە ل ۱۲ - ۲۴

- ژماره ۵ ئابى ۱۹۸۲، ژەنرال و حەقىقەت، شىعر، ل ۵۲ - ۵۶
* ھىژا (ھەمەكەرىم عارف)

- ژماره ۶ شوباتى ۱۹۸۳، سوکە پېشەكەيەك دەربارەى ئەفسانەى كۆن، صمەدى بەھرەنگى،
و ەرگىران، ليكۆلئىنەو ە ل ۱۷ - ۳۲

* ھەلگورد (دکتۆر نەوزاد ئەحمەد ئەسو ەد)

- ژماره ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايبەت بە شىعر، بۆ ھاورىيەكى فەلەستىنى، شىعر
ل ۳۱ - ۲۳

* ھەلوئىست (دکتۆر ئاراس عزيز ەبدو للا)

- ژماره ۹ كانونى يەكەمى ۱۹۸۴ تايبەت بە شىعر، دلئى تويە وا ئەسو تئى، شىعر ل ۸۱ - ۸۲
* ھىوا (دکتۆر، پەئووف عوسمان)

- ژماره ۱۰ تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، چىرۆكى كارگە، لەپوانگەى ئەدەبى بەرگرييەو ە، پەخنە
ل ۷ - ۲۲

* ھىوا (سەرکەوت محەمەد زەكى)

- ژماره ۱۶ پايزى ۱۹۸۹، چەند ديمەنيك، شىعرل ۱۸۸ - ۱۹۱
* ھۆشەنگ ()

- ژماره ۱۸ زستان، ژماره ۱۶ پايزى ۱۹۸۹-۱۹۹۱، بۆكوژانەو ەم..چەند سەدەيەكى بئىدەنگى
چىرۆك ل ۸۶ - ۸۸

(و)

* وسو (حسين عارف)

- ژ ۱۹۸۳ مارە ۶ شوباتى، زەربەيەكى تر، چىرۆك ل ۳۳ - ۴۰

- ژماره ۵ ئابى ۱۹۸۲، ئەگەرىمەو ە.... ئەبىنرىمەو ە، چىرۆك ل ۷۹ - ۸۴

پېرىست بە پېيى ناوئىشانى بابەتەكان

۱

- ئەدەب و ئەدىبى شۆرىشگىپ، لىكۆلىنەو، ئاسۆ (كاكەمەم بۆتانى)، ژمارە ۱۱، شوباتى ۱۹۸۶، ل ۷۱-۱۰۷.
- ئەركى ئەمپروى ئەدىبانى كورد، ئەحمەد بەحرى، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، لىكۆلىنەو، ل ۳۰-۳۳.
- ئىدى بۆ كوى بچىن، پاون عەبدولموجود، ژمارە ۱۸، زستانى ۱۹۹۱، چىرۆك، ل ۱۰۳-۱۱۶.
- ئاستەنگى رۆمان لە ئەدەبى كوردىدا، حكىمەت محەمەد كەرىم (مەلا بەختىار)، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، لىكۆلىنەو، ل ۲۰-۲۹.
- ئاوارەيى، رېكار ئەحمەد، ژمارە ۱۸، زستانى ۱۹۹۱، چىرۆك، ل ۸۹-۹۳.
- ئەمىنى ئەودال، حاجى جوندى، س.ع.ص (،) ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، وەرگىران، لىكۆلىنەو، ل ۲۲-۲۵.
- ئىنجانە، شىركۆ بىكەس، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، شىعر، ل ۱۰۵-۱۰۷.
- ئەو ۱۰۰ بارە، كاكە لاس (،) ژمارە ۶، شوباتى ۱۹۸۳، شىعر، ل ۵۶-۵۸.
- ئەشى دەستبەردارى رېالىزمى سۆسىيالىست بىن، محەمەد حەمە باقى، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۸۹، وەرگىران، لىكۆلىنەو، ل ۶۶-۷۹.
- ئەدەبىياتى ئەم سەردەمەى ئەمريكاي لاتىن، سەرنجىكى گشتى، مەريوان فتاح، ژمارە ۱۵، ۱۹۸۹، بيت ماكنسىن، لە فارسىيەو، لىكۆلىنەو، وەرگىران، ل ۱۶-۲۶.
- ئەى توف-دەوازم لىيىنە، مارق عومەر گول، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، شىعر، ل ۱۰۸-۱۰۹.
- ئەگەرېمەو... ئەبىنرېمەو، وسو (حسىن عارف)، ژمارە ۵، ئابى ۱۹۸۲، چىرۆك، ل ۷۹-۸۴.

- ئیستای شیعر و چند مهسه له یه کی شیعی (هه قال کوستانی)، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، لیکۆلینه وه، ل ۳۴-۵۷.

- ئەم خانووهی که وتۆته سه ره وهی هه ور، ساندرو بریسۆنی، کاکه باس (عه باس شیخ محمه د حسین - حاجی مه مۆ - کاکه باس)، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، وه رگی پان، شانۆ ل ۷۹-۹۵.

ب

- به خته وه ری، ئازاد ئەحمه د، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، فازل عه زاوی، وه رگی پان، چیرۆک، ل ۷۷-۷۸.

- به سه ره اتی (مۆمی)، له گۆرانییه کی فۆلکلۆریدا، ئاریز عه بدوللا، ژماره ۱۸، پایزی ۱۹۹۱، شیعر، ل ۱۲۷-۱۳۰.

- بریاش چروی، وه رگی پان، ئەبووبه کر خوشناو، ژماره ۱۸، پایزی ۱۹۹۱، شیعر، ل ۱۷-۲۶.
- به ره و زمانی یه گرتوی ئەده بی کوردی، په رویز جیهانی، ژماره ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، لیکۆلینه وه، ل ۱۵-۱۹.

- بانگ، جوامیر (شیرکو بیکه س)، ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تاییه ت به شیعر، شیعر، ل ۴۸-۵۵.

- به هه شتی، حسین سنجاری، ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۳، تاییه ت به چیرۆک، چیرۆک، ل ۱۶۰-۱۶۳.

- باژیری من، خلیل دهۆکی، ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تاییه ت به شیعر، شیعر، ل ۶-۷.

- به ره و لیکدانه وهی فۆلکلۆری کوردی، خالد جووتیار، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، لیکۆلینه وه، ل ۲۱-۲۴.

- به ره و لیکدانه وهی فۆلکلۆری کوردی، خالد جووتیار، ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، لیکۆلینه وه، ل ۱۳-۱۶.

- به رات، فه خره دین محیدین - ئەدیب نادر، ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۴، تاییه ت به چیرۆک، چیرۆک، ل ۱۰۸-۱۱۳.

- به لێن، ریژین ()، ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۴، تاییه ت به چیرۆک، چیرۆک، ل ۵۸-۶۸.

- به تیاره ی ئازادی، سابیر (سابیر سدیق)، ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، شیعر، ل ۱۰۶-۱۱۰.

- بېروخى زۆردارى بژى ئازادى، سەيد ئەحمەد (سەيد ئەحمەد ھەمەلاو)، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، چىرۆك، ل ۱۲۲-۱۲۹
- باللا، شىركۆ بىكەس، ژمارە ۱۵، ۱۹۸۹، شىعر، ل ۱۲۰-۱۲۵.
- بەيداخى سەرکەوتن يان بەيداخى نەمرى، ع.ن. پ (،) ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، لىكۆلىنەو، ل ۳۶-۴۳.
- بەند لە شىعەرى، نا نەتناسىوم، كاكە (سلىمان قائىمىانى)، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعەر، شىعەر، ل ۱۱۱-۱۱۵.
- بۆسە، مەھمەد موكرى، ژمارە ۸، تەمووزى ۱۹۸۴، تايبەت بە چىرۆك، بۆسە، چىرۆك، ل ۱۶۴-۱۹۲.
- بۆچوونى دەستەويەخە، نالە (ناسر ھەفید)، ژمارە ۲، سەرماوھىزى ۲۶۸۱ كوردى، رەخنە، ل ۱۰۵-۱۲۳.
- بەردەبان، ھەقال كويستانى، ژمارە ۲، سەرماوھىزى ۲۶۸۱ كوردى، چىرۆك، ل ۷۸-۸۶.
- بېيارىكى درەنگوخت، ھەقال كويستانى، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعەر، شىعەر، ل ۶۱-۶۵.
- بۆ ھاوپىيەكى فەلەستىنى، ھەلگورد (دكتور نەوزاد ئەھمەد ئەسود)، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعەر، شىعەر، ل ۳۱-۲۳.
- بۆ كوژانەوھەم... چەند سەدەيەكى بېدەنگى، ھۆشەنگ (،) ژمارە ۱۸، زىستانى ۱۹۹۱، چىرۆك، ل ۸۶-۸۸.
- بۆ برايان نووسەرانى كوردستان، ژمارە ۶، شوباتى ۱۹۸۳، ل ۱۰۴-۱۰۵.
- بازەنى گەمارۆ، راوھندى (،) ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، چىرۆك، ل ۱۳۶-۱۴۱.
- بەيانى خىتامى، ژمارە ۱۰، تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، ل ۱۰۴-۱۰۸.
- بۆ فرمىسكى سوورو سىپى، ئەنوەر مەسىفى ژمارە ۷، ۱۹۸۳، شىعەر، ل ۷۵-۷۶.
- بانگەواز، پووناكبيران و نووسەرانى عەرەب و سوريابى و جىھانى كوشتاركارى صدام تاوانبار ئەكەن لە كوردستانى عىراق، ژمارە ۱۵، ۱۹۸۹، ل ۹-۱۵.

ت

- تفیک، ج، رهوهز ()، ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، چیرۆک، ل ۶۴-۶۸.
- تفهنگ، جهوهه کرمانج، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، شیعر، ل ۱۰۳-۱۰۵.
- تلیاک، حهکیم مهلا سالح، ژماره ۱۸، زستانی ۱۹۹۱، چیرۆک، ل ۹۴-۱۰۲.
- تیۆری رهنگدانهوهو داهینان، سیامه‌ند مامیر (سیامه‌ند مامیر شاسواری)، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، لیکۆلینهوه، ل ۱۹-۲۸.
- تروسکه‌یهک له ئەدهبی بهرگری، سه‌ره‌هنگ همدی، ژماره ۱۰، تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، لیکۆلینهوه، ل ۲۳-۴۲.
- تییبینییهک له‌سه‌ر شیعره‌که‌ی هیمن، سه‌لاح موکریانی، ژماره ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، ره‌خنه، ل ۱۶۴-۱۶۵.
- تیشک، فه‌رید زامدار، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، شیعر، ل ۵۹.
- ته‌نیایی، کامه‌ران قازی، ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، شیعر، ل ۱۱۹.
- تاهیربه‌گی جاف و مامۆستا هیمن، ب، وڵات (جهوهه کرمانج)، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، لیکۆلینهوه، ل ۱۷۴-۱۷۹.

پ

- پرۆسترویکاو دوارپۆژیکی پروناک، ئەرسه‌لان بایز، لیکۆلینهوه، وه‌رگیژان، ژماره ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، ل ۶۰-۶۵.
- په‌یمان، جهوهه کرمانج، ژماره ۱۸، زستانی ۱۹۹۱، شیعر، ل ۵۲-۵۶.
- پشکۆ، جهوهه کرمانج، ژماره ۱۰، تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، شیعر، ل ۸۵-۸۸.
- پانورامای شیعر، جهوهه کرمانج، ژماره ۱۴، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۸، شیعر، ل ۴۹-۵۲.
- پی‌م وایه کاک که‌ریمی حسامی باش بۆی چوو، جه‌لال تاله‌بانی(جه‌لال حیسامه‌دین)، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، لیکۆلینهوه، ل ۱۴-۱۸.
- پینج چه‌پک گری سوور له ئاگردانیکێ گه‌رمیان، ده‌رسیم ()، ژماره ۹، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تایبه‌ت به‌ شیعر، شیعر، ل ۲۷.
- پینج هۆنراوه، ره‌فیع سابیر، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، شیعر، ل ۴۱-۵۱.
- پینداگرتن، ریپوار (ره‌ئووف بیگه‌رد)، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، چیرۆک، ل ۹۰-۹۹.

- پرسەي ئامانچ، ژالە (مەھاباد قەرەداغى)، ژمارە ۱۳، مارتى ۱۹۸۷، شىعەر، ل ۱۱۱-۱۱۲.
- پىرووم خويندەو، سەلام مەھمەد، ژمارە ۱، ئابى ۱۹۸۱، پەخنە، ل ۱۴-۲۸.
- پاكانە، مظفر النواب، سەيران (دەشاد مەھمەد ئەمىن، دەشاد مەريوانى)، ژمارە ۲، سەرماوھى ۲۶۸۱ كوردى، وەرگىران، شىعەر، ل ۵۷-۶۴.
- پەيكەر، ف. ئەسەسەرد (فەرىد ئەسەسەرد)، ژمارە ۴، ئايارى ۱۹۸۲، چىرۆك، ل ۵۷-۶۵.
- پىرەدار، پىيوار (موسلىح شىخ ئەلىسلاى)، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، شىعەر، ل ۱۱۰-۱۱۱.
- پەنگەر، ئەھمەد كەرىم (ئەھمەد عارف)، ژمارە ۱۲، مايسى ۱۹۸۶، شىعەر، ل ۱۲۴-۱۳۱.
- پىنج ژمارەي نووسەرى كوردستان، فەرھاد پىربال، ژمارە ۱۸، زىستانى ۱۹۹۱، لىكۆلنەو، ل ۵-۲۲.
- پەتى سىدارە، ناصر، ئاراس (،) ژمارە ۱۷، خولى دووھم، پايزى ۱۹۹۰، شىعەر، ل ۱۰۸.
- پىرۆزەي پەپىرەوى ناوخوى يەككىتىي نووسەرانى كوردستان، ژمارە ۱، ئابى ۱۹۸۱، ئەم پىرۆزەيە يەككىتىي نووسەرانى كوردستان گەلەي كىر دوو، شىئى، تەموزى ۱۹۸۱، ل ۷۹-۸۳.
- پىشەكى، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايىت بە شىعەر، ل ۱.
- پەيامى نووسەر، نۆ سال خەبات و بەرھەم، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، ل ۳-۷.
- پرسەنامە، خاتو ئىلىنا زاخاروف، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، ل ۲۰۶-۲۰۷.

چ

- جاش پەيژەي مېژوو، بەندە باوھنور (،) ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، چىرۆك، ل ۷۵-۷۸.
- جودايى، سىامەند شىخ ئاغايى، ژمارە ۱۳، مارتى ۱۹۸۷، پەخشان، ل ۱۲۰-۱۲۹.
- جىابوونەو، م. زىريان (سەلاح عومەر)، ژمارە ۵، ئابى ۱۹۸۲، چىرۆك، ل ۸۵-۹۰.
- جەلىلى جەلىل، مارف عومەر گول (دكتۆر)، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، لىكۆلنەو، ل ۸۵-۸۹.
- جگەر خوين دەوئى، لە گۆقارى پۆژەلەتەو وەرگىراو، ژمارە ۳، شوباتى ۱۹۸۲، گىتوگۆ، ل ۱۶-۲۰.

ح

- حەوتەوانەى عەشقى پىرۆز، حەمەكەرىم عارف، ژمارە ٦، شوباتى ١٩٨٣، چىرۆك، ل ٦٠-٦٧.

خ

- خەباتا كوردزانى بى گافىن مەزىنداڧىژە، پروفىسۆر شاكرخدۆ، ژمارە ١٦، پايزى ١٩٨٩، لىكۆلىنەو، ل ٥٨-٦٥.

- خەمنامە، دكتور شىركۆ (شىركۆ عەبدوللا رەشىد)، ژمارە ١٧، پايزى ١٩٩٠، شىعر، ل ١٠٠. - خەو بەردىنە، شىعرى سوارە، سەلاخەدىنى موھتەدى، ژمارە ١، ئابى ١٩٨١، شىعر و لىكۆلىنەو، ل ٣٩-٤٤.

- خەباتى راست و چەپ، لىكۆلىنەو، فەرەيدون عەبدولقادىر، ژمارە ٢، سەرماوھىزى ٢٦٨١ كوردى، ل ٦٥-٦٩.

- خاك، محەمەد حەمە باقى، ژمارە ١٢، مايسى ١٩٨٦، شىعر، ل ١٠٧-١١٣.

- خۆلباران، مەريوان وريا قانع، ژمارە ٩، كانونى يەكەمى ١٩٨٤، شىعر، ل ٨-١٣.

- خەسرەوى گولسورخى، دلزار (ئەحمەد دلزارى شاعىر)، ژمارە ٢، سەرماوھىزى ٢٦٨١ كوردى، وەرگىران، لىكۆلىنەو، ل ٣٤-٣٩.

چ

- چال، ئەنىس نزار (،) ژمارە ١٥، ١٩٨٩، چىرۆك، ل ٦٩-٨٣.

- چى بنوسىن و چۆن بنوسىن، ب، ولات (جەوھەر كرمانج)، ژمارە ١٥، ١٩٨٩، وتار، ل ٢٧-٣٩.

- چەند تابلۆيەك، توفىق ئىبراھىمى (رەنجدەر)، ژمارە ١٧، پايزى ١٩٩٠، شىعر، ل ١٠١-١٠٢. - چىرۆك، حەمەكەرىم عارف، ژمارە ٧، ئادارى ١٩٨٣، چىرۆك، ل ٢٧-٣٧.

- چەند سەرەتايەكى زمانەوانى، دكتور كەمال فواد، ژمارە ١٦، پايزى ١٩٨٩، لىكۆلىنەو، ل ٩-١٣.

- چەند شىعەرىكى عەباس بەدرى، زۆزان (،) ژمارە ١٧، پايزى ١٩٩٠، وەرگىران، شىعر، ل ٩٤-٩٥.

- چەند ھۆنراوھىكى ئاگراوى، رېبوار جاف (،) ژمارە ٥، ئابى ١٩٨٢، شىعر، ل ٦٢-٦٥.

- چہک و کاروان، سپان ()، ژمارہ ۹، کانوونی یہ کہمی ۱۹۸۴، تابیہت بہ شیعر، شیعر، ل ۲۴-۲۶.
- چالاکیہ کی نہ بہردانہ، ناش داخ، ش (عہدوللا سہراج)، ژمارہ ۱۰، تشرینی یہ کہمی ۱۹۸۵، وہرگیٹران، چیرۆک، ل ۶۷-۷۵.
- چاوپیکہ و تنی ئہدہبی، شیرکو بیگہس، ژمارہ ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، شیعر، ل ۹۰-۹۳.
- چلہ کنیش، شیخ محہمد بالہک، ژمارہ ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، شیعر، ل ۱۰۵-۱۰۶.
- چیرۆکی مہرگی ہلوی سوور، عہزیز کہ یخوسرہوی، ژمارہ ۱۷، خولی دوہم، پایزی ۱۹۹۰، شیعر، ل ۱۰۳.
- چہند سہرنجیکی رہخنہ گرانہ لہ چیرۆکی شیتہ، فہرہاد (رہئووف بیگہرد)، ژمارہ ۳، شوباتی ۱۹۸۲، رہخنہ، ل ۸۶-۹۲.
- چاوپیکہ و تنیک لہ گہل نازم حکمہ تدا، شاردو بزینسکی، کوسرہت (ہہقال کویتسانی)، ژمارہ ۱، ئابی ۱۹۸۱، وہرگیٹران، چاوپیکہ و تن، ل ۹-۱۳.
- چیرۆکہ کانی ژمارہی پینشووم خویندہوہ، کاکہباس (عہباس محہمد حہسین حاجی مہمق)، ژمارہ ۳، شوباتی ۱۹۸۲، لیکولینہوہ و رہخنہ، ل ۹۳-۹۸.
- چہند نامہ یہ کی کراوہ، نہ جیبہ ئہحمہد، ژمارہ ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، چیرۆک، ل ۱۲۵-۱۳۸.
- چیرۆکہ کانی ژمارہ یہک و چہند سہرنجیکی خیرا، ہاشم کوچانی، ژمارہ ۲، سہرماوہزی ۲۶۸۱ کوردی، رہخنہ، ل ۱۲-۲۴.
- چیرۆکی کارگہ لہ روانگی ئہدہبی بہرگریہوہ، ہیوا (دکتور رہئووف عوسمان)، ژمارہ ۱۰، تشرینی یہ کہمی ۱۹۸۵، رہخنہ، ل ۷-۲۲.
- چہند دیمہ نیک، ہیوا (سہرکہوت محہمد زہکی)، ژمارہ ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، شیعر، ل ۱۸۸-۱۹۱.

د

- دایک، مہکسیم گورکی، بورہان قانع، ژمارہ ۲، سہرماوہزی ۲۶۸۱ کوردی، وہرگیٹران، چیرۆک، ل ۷۰-۷۷.
- دہنگی ئارام، بلیسہ (محہمد حسین ہلہ بجہیی)، ژمارہ ۹، کانوونی یہ کہمی ۱۹۸۴، تابیہت بہ شیعر، شیعر، ل ۴۴-۴۷.
- داو، جہوہر کرمانج، ژمارہ ۹، کانوونی یہ کہمی ۱۹۸۴، تابیہت بہ شیعر، شیعر، ل ۳۰-۳۶.

- دیداریک له گهل ئەدیبی کوردی سۆفیتیدا، رۆشنییر له ژیر سایه‌ی دیموکراسیدا نه‌بی گه‌شه ناکات، حاجی جوندی، دلزار (ئهمه‌د دلزاری شاعیر)، ژماره ٤، ئایاری ١٩٨٢، وه‌رگیڕان، لیکۆلینه‌وه، ل ٤-١٣.
- دیوارب گوهن، دلۆقان ()، ژماره ٩، کانوونی یه‌که‌می ١٩٨٤، تاییه‌ت به‌ شیعر، شیعر، ل ٣٧-٣٩.
- ده‌سه‌لات، دلاوه‌ر مه‌حمود (مارف عومه‌ر گو‌ل)، ژماره ١٠، تشرینی یه‌که‌می ١٩٨٥، شیعر، ل ٩٨.
- ده‌رباره‌ی پیکه‌ینانی یه‌کیتییه‌ک بۆ نووسه‌رانی هه‌موو کوردستان، ره‌فیع سابیر، ژماره ٣، شوباتی ١٩٨٢، لیکۆلینه‌وه، ل ١٦-٢٠.
- دره‌ختی پیروژ، ریوار (ره‌ئووف بیگه‌رد)، ژماره ٨، ته‌مووزی ١٩٨٤، تاییه‌ت به‌ چیرۆک، چیرۆک، ل ٢٦-٣٧.
- دۆزه‌خ، ریبین ئەحمه‌د هه‌ردی، ژماره ١٤، کانوونی یه‌که‌می ١٩٨٨، چیرۆک، ل ٨٤-٩٠.
- دالده، زه‌رده‌شت ()، ژماره ١١ شوباتی ١٩٨٦، چیرۆک، ل ٥٠-٧٠.
- دوا ورووژان، ژوان (نه‌جیبه ئەحمه‌د)، ژماره ١١، شوباتی ١٩٨٦، چیرۆک، ل ٤٥-٤٩.
- دوو هۆنراوه، سامی شو‌رش، ژماره ٥، ئابی ١٩٨٢، شیعر، ل ٦٩-٧١.
- دوا چیرۆک، سیروان (عه‌بدو‌للا که‌ریم مه‌حمود)، ژماره ١٢، مایسی ١٩٨٦، شیعر، ل ١٣٧-١٣٨.
- دوا سنه‌وبه‌ر، سابیر (سابیر سدیق)، ژماره ١٢، مایسی ١٩٨٦، شیعر، ل ١٣٢-١٣٦.
- دل‌ته‌پییی وجودیه‌ت، سیروس به‌ره‌م، ص. سوارۆ ()، ژماره ١٤، کانوونی یه‌که‌می ١٩٨٨، چیرۆک، وه‌رگیڕان، ل ٢٥-٣٦.
- دووکه‌ل، شیرۆ (شیرزاد هه‌سه‌ن)، ژماره ٨، ته‌مووزی ١٩٨٤، تاییه‌ت به‌ چیرۆک، چیرۆک، ل ٨٥-٩٤.
- ده‌رویش برام له‌ بی‌شکه‌ی سزادا، عه‌لی خالی‌د هه‌مید (کاکه‌ مه‌م بۆتانی)، ژماره ٨، ته‌مووزی ١٩٨٤، تاییه‌ت به‌ چیرۆک، چیرۆک، ل ٨-١٩.
- دیوی دووهم له‌ کاسیتی هه‌نگاو و میژوو، عوسمان شه‌یدا، ژماره ٩، کانوونی یه‌که‌می ١٩٨٤، تاییه‌ت به‌ شیعر، شیعر، ل ٢-٥.
- دایک، عه‌بدو‌للا عه‌بدو‌لکه‌ریم، ژماره ١٤، کانوونی یه‌که‌می ١٩٨٨، چیرۆک، ل ٩١-٩٥.

- دوو پارچە شىعر، فەرھاد پىرىبال، ژمارە ۱۷، پايىزى ۱۹۹۰، شىعر، ل ۹۸.
- دايكە كىيۈى، گى. دى. مۆپاسان، وەرگىرپان، فازىل قەساب، ژمارە ۱۶، پايىزى ۱۹۸۹، چىرۆك، ل ۱۵۱-۱۵۶.
- دىدارىك لەگەل دلدارى شاعىرىدا، محەمەد رەنجاو، ژمارە ۷، ئادارى ۱۹۸۳، لىكۆلىنەو، ل ۱۲-۳.
- دوو ھۆنراو، م. برىندار (،) ژمارە ۱۷، خولى دوو، م، پايىزى ۱۹۹۰، شىعر، ل ۱۰۴.
- دوو چىرۆك بۇ مندالان، ھەقال كويستانى، ژمارە ۱، ئايارى ۱۹۸۱، چىرۆك، ل ۶۰-۶۳.
- دوو پارچە ھۆنراو، ھەقال كويستانى ژمارە ۴، ئايارى ۱۹۸۲، شىعر، ل ۵۲-۵۳.
- دلى تۆيە وا ئەسوتى، ھەلوئىست (دكتور ئاراس عەزىز)، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، شىعر، ل ۸۱-۸۲.
- دەربارەى ھونەر بۇ ھونەر، مستەفا غەفور، ژمارە ۵، ئابى ۱۹۸۲، وەرگىرپان، ل ۵-۱۶.

پ

- پىژنە، ئەحمەد كەرىم (ئەحمەد عارف)، ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، شىعر، ل ۵۳-۵۵.
- رازەكانم دەدركىنم، ئەرسەلان بايز، ژمارە ۱۸، پايىزى ۱۹۹۱، چىرۆك، ل ۷۸-۸۲.
- رەگى بەرەنگارى لە شىعرى كوردىدا، ب، ولات (جەوھەر كرمانج)، ژمارە ۱۷، پايىزى ۱۹۹۰، لىكۆلىنەو، ل ۴۳-۵۹.
- رەق، تىلى ئەمىن، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايبەت بە شىعر، شىعر، ل ۱۴-۱۵.
- رىيوار، جەلال مەلەكشا، ژمارە ۱۷ پايىزى ۱۹۹۰، شىعر، ل ۱۰۷.
- رەبەنو، جولاً (،) ژمارە ۸، تەمووزى ۱۹۸۴، تايبەت بە چىرۆك، چىرۆك، ل ۵۰-۵۷.
- رىيوارەكان، ھەمەتال (ھەمە نوورى توفىق)، ژمارە ۸، تەمووزى ۱۹۸۳، تايبەت بە چىرۆك، چىرۆك، ل ۶۹-۸۴.
- رىيالىزمى سۆشىيالىزم و بەھرى ئازادى، ھىكمەت محەمەد كەرىم (مەلا بەختيار)، ژمارە ۱۸، زستانى ۱۹۹۱ لىكۆلىنەو، ل ۳۲-۳۷.
- رىيالىزمى شۆرشگىر لە نيوان دۆگم و ئازادىدا، خالىد ئەسەد (مەلا بەختيار)، ژمارە ۱۶، پايىزى ۱۹۸۹، لىكۆلىنەو، ل ۲۶-۳۳.
- رۆژنامەى كوردستان، دكتور كەمال فواد، ژمارە ۳، شوباتى ۱۹۸۲، لىكۆلىنەو، ل ۳-۱۵.

- رۆژانی ئەستێرەیهکی چیاپی، رهنو ()، ژماره ٩، کانوونی یهكهمی ١٩٨٤، تاییهت به شیعر، شیعر، ل ٥٦-٥٨.
- رهشو، م. ش (عبداللأ سهرآ)، ژماره ٨، ته مووزی ١٩٨٤، تاییهت به چیرۆك، چیرۆك، ل ٢٥-٢٠.
- رابطة الكتاب والصحفيين والفنانين الديموقراطيين العراقيين، منظمهت انصار، ژماره ٣، شوباتی ١٩٨٢-ل ١١٢-١١٤
- رووئكرده وهیهك، دهستهی به رێوه بهری یهكیتی نووسهرانی كوردستان، ژماره ١٢، مایسی ١٩٨٦، ل ١٣٩.

ز

- زمانى كوردی له (یهكیتی فقه اللغة ایران) دا، ئەحمهه شریفی، ژماره ١٨، زستانی ١٩٩١، لیکۆلینه وه، ل ٢٣-٣١.
- زهرده خه نهی خهبات، پهیمان ()، ژماره ٩، کانوونی یهكهمی ١٩٨٤، تاییهت به شیعر، شیعر، ل ٦٦-٦٩.
- زولمئاوا، عهلی ئەشهرهف دهرویشیان، كاوه (دكتور رهفیق سابیر)، ژماره ١، ئابی ١٩٨١، وه رگیژان، چیرۆك، ل ٦٨-٧٨.
- زاوا، محمهه حه مه باقی، ژماره ١٠، تشرینی یهكهمی ١٩٨٥، شیعر، ل ٩٢-١٠٣.
- زهر بهیهکی تر، وسو (حسین عارف)، ژماره ٦، شوباتی ١٩٨٣، چیرۆك، ل ٣٣-٤٠.
- زینانه، مه غید مه ولود (ئهمهه محمهه ئیسماعیل)، ژماره ١٠، تشرینی یهكهمی ١٩٨٥، چیرۆك، ل ٦٢-٦٦.

ژ

- ژبیر ناکه م، ئەحمهه قهره نی، ژماره ١٨، زستانی ١٩٩١، شیعر، ل ٥٧-٦٠.
- ژهنرال و حه قیقیهت، هاشم كوچانی، ژماره ٥، ئابی ١٩٨٢، شیعر، ل ٥٢-٥٦.

س

- سه رنجیک ده ربارهی چیرۆکی شیلانه، ناشتی (ناشتی ئیبراهیم ئەفه ندی)، ژماره ٣، شوباتی ١٩٨٢، رهخنه، ل ٩٩-١٠٢.
- سهگی به ره لآ، سادقی هیدایهت، شه مال (شه مال حه ویزی)، ژماره ٤، ئایاری ١٩٨٢، وه رگیژان، چیرۆك، ل ٧٠-٧٨.

- سێ چەپک خەم لە خەمەکانی ئەمشەوم، شوان کابان (شوان کەریم کابان)، ژمارە ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، شیعەر ۱۱۶-۱۱۸.
- سیناریۆ، عەباس عەبدولرەزاق، ژمارە ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، چیرۆک، ل ۱۴۲-۱۴۹.
- سێ چریکە ی هەتیو، عەبدوللە قەرەداغی، ژمارە ۱۴، کانوونی یەکەمی ۱۹۸۸، شیعەر، ل ۶۰.
- سوتوو، فەرهاد رەسول (فەرهاد مەلا رەسول)، ژمارە ۱۴، کانوونی یەکەمی ۱۹۸۸، چیرۆک، ل ۷۹-۸۳.
- سێ شیعری کافانی، کارزان. ف (،) ژمارە ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وەرگیژان، شیعەر، ل ۸۸-۹۰.
- سێ شیعری نیرۆدا، وەرگیژان، کارزان (،) ژمارە ۷، ئاداری ۱۹۸۳، شیعەر، ل ۶۹-۷۶.
- سنووری بەخشین، گێبەند (جەزا عەلی ئەمین)، ژمارە ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، شیعەر، ل ۱۱۳-۱۱۵.
- سەرەتایەکی کورت لە میژووی ئەدەب، محەمەد رەنجاو، ژمارە ۵، ئابی ۱۹۸۲، لیکۆلینەوه، ل ۳۵-۳۹.
- سروودی سەرکەوتن، چیمەن کاویس، ژمارە ۶، شوباتی ۱۹۸۳، شیعەر، ل ۹۶-۹۷.
- سەرنجیک و هەلۆیستەیک لە سەر شیعەرەکی هێمن، محەمود شکاک نەژاد، ژمارە ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، رەخنە، ل ۱۶۶-۱۶۸.
- سەدا، نەجیبە ئەحمەد، ژمارە ۴، ئایاری ۱۹۸۲، شیعەر، ل ۵۴-۵۶.
- سووکە پێشەکیەک دەربارە ی ئەفسانە ی کۆن، صەمەدی بەهرەنگی هێژا (حەمە کەریم عارف)، ژمارە ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وەرگیژان، لیکۆلینەوه، ل ۱۷-۳۲.
- سوتان لە بەر باراندا، رەفیق سابیر، ژمارە ۱، ئابی ۱۹۸۱، شیعەر، ل ۴۰-۴۵.
- سرودی خاک، رەفیق سابیر، ژمارە ۱۵، شیعەر، تاییەت بە تۆماری هەلەبجە، شیعەر، ل ۸۴-۱۰۱.
- ساز، رەحیمی لوقمانی، ژمارە ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، شیعەر، ل ۹۹.
- سنوور، پێبوار (موسلیح شیخ ئەلئیسلامی)، ژمارە ۹، کانوونی یەکەمی ۱۹۸۴، تاییەت بە شیعەر، شیعەر، ل ۱۱۶-۱۲۲.
- سلاو بۆ گیانی بارزان عوسمانی شەهید، ژمارە ۶، شوباتی ۱۹۸۳، ل ۳.
- سەروتار، (رەئوف بیگەرد) نووسییویەتی، ژمارە ۸، تەمووزی ۱۹۸۴، تاییەت بە چیرۆک، ل ۱-۷.
- سەید کامیل ئیمامی، زەمییلی ئاوات، ژمارە ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، ل ۲۰۰-۲۰۲.

ش

- شه‌ویکی جیا له هه‌موو شه‌وانی تر، په‌هیله ()، ژماره ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، شیعەر، ل ۸.
- شارپ، ژوان (محهمه‌دی حه‌مه باقی)، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، چیرۆک، ل ۹۲-۱۰۶.
- شاملو شیعری نویی فارسی، سیامه‌ند مامیر (سیامه‌ند مامیر شاسواری)، ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، لیکۆلینه‌وه، ل ۲۱-۴۴.
- شه‌پپور، سابیر(سابیر سدیق)، ژماره ۱۴، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۸، شیعەر، ل ۵۶-۵۹.
- شایی شه‌هید، شیرکو بیکه‌س، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، شیعەر، ل ۱۱۴-۱۲۳.
- شاعیر... ناخی وه‌ک سه‌ماوه‌ره‌که‌ی قولپ ده‌دات، گوندی ()، ژماره ۱۸، زستانی ۱۹۹۱، چیرۆک، ل ۸۳-۸۵.
- شاعیر و شه‌هید، محهمه‌د حه‌مه باقی، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، لیکۆلینه‌وه، ل ۴-۸.
- شیعره‌کانی ژماره‌ی پینشووم خوینده‌وه، محهمه‌د حه‌مه باقی، ژماره ۲، سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱ کوردی، په‌رخنه، ل ۹۱-۱۰۴.
- شیعەر له نیوان نالی و کوردیدا، محهمه‌د حه‌مه باقی، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، لیکۆلینه‌وه، ل ۲۹-۴۰.
- شاعیر، محهمه‌د حه‌مه باقی، ژماره ۹، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تاییه‌ت به شیعەر، شیعەر، ل ۷۰-۷۵.
- شیلانه، ناله (ناسر حه‌فید)، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، چیرۆک، ل ۵۱-۵۹.
- شای شه‌هیدان، نه‌جیبه ئه‌حمه‌د، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، شیعەر، ل ۱۱۱-۱۱۹.
- شوانکاره‌ی خه‌م، نه‌جیبه ئه‌حمه‌د، ژماره ۱۴، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۸، شیعەر، ل ۴۴-۴۶.
- شینته، دلشاد عومه‌ر کاک، ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، چیرۆک، ل ۷۸-۸۵.
- شوڤرگیتیر و هوزانقانی کورد، که‌مال بورقای، خلیل ده‌ۆکی، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وه‌رگیتیران، لیکۆلینه‌وه، ل ۵-۱۶.
- شه‌فه‌که‌ پیزی، باقی نوری، ژبه‌ره‌ه‌ف کردنا، خلیل ده‌ۆکی، ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، چیرۆک، ل ۲-۲۶.
- (...)، جه‌لالی میرزا که‌ریم، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، شیعەر، ل ۴۱-۴۲.

ع

- عاشقی چیا، په حیم عه زین، ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، شیع، ل ۱۰۳-۱۰۵.
- عاشقی نهو، سامی شورش، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وهرگیران، چیروک، ل ۷۹-۸۷.
- عکس، عه زیز ئالی ()، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، شیع، ل ۱۸۵-۱۸۷.
- عه لی رها به دهل، شاعیری شورشگیری نازربایجانی، مه حه مه د مورته زایی، ژماره ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، لیکولینه وه، ل ۸۰-۸۴.

ف

- فهرهاد، برادوست ()، ژماره ۸، ته موزی ۱۹۸۴، تایبته به چیروک، چیروک، ل ۱۳۲-۱۴۲.

ف

- فینه ک بی هیقی، بیریقان (بیریقان دوسکی)، ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، شیع، ل ۱۸۱-۱۸۳

ق

- قاقاخچی، بکر یلیدیز، حه مه کهریم عارف، ژماره ۱۴، کانونی یه که می ۱۹۸۸، چیروک، وهرگیران، ل ۳-۲۴.
- قفل، ریوار (رهئوف بیگهرد)، ژماره ۴، ئیاری ۱۹۸۲، چیروک، ل ۶۶-۶۹.
- قوتابخانه که مان چیی به سهر هات، کاکه باس (عه باس محه مه د حه سهن حاجی مه مؤ)، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، چیروک، ل ۶۴-۶۷.

ک

- کوری چیا، به شدار ()، ژماره ۸، ته موزی ۱۹۸۴، تایبته به چیروک، چیروک، ل ۹۵-۱۰۰.
- که ل، جوامیر (شیرکو بیکهس)، ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، شیع، ل ۸۱-۸۴.
- کوچی زاوایه کی نامو، جهوه ر کرمانج، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۱، شیع، ل ۴۶-۵۱.
- کوچ، حه مه کهریم عارف، ژماره ۱۳ مارتی ۱۹۸۷، چیروک، ل ۸۷-۱۰۲.
- کاتی شاره زهرده واله نه وروژئ، حه مه سه عید حه سهن، ژماره ۹، کانونی یه که می ۱۹۸۴، تایبته به شیع، شیع، ل ۵۹-۶۰.

- كه مېن بۇ دزهكانى دارستان، خەسرەوى نامۇ (،) ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايىبەت بە شىعەر، شىعەر، ل ۹۶-۹۹.
- كورتيەك لە مەر كۆچى سور، ئەبوشەھاب، خ. عەبدولكەرىم (خەبات عەبدولكەرىم)، ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، وەرگىران، لىكۆلېنەو، ل ۲۷-۳۵.
- كارگە، رېئوار عەبدوللا ئەحمەد (پەئووف بېگەرد)، ژمارە ۱۰، تشرىنى يەكەمى ۱۹۸۵، چىرۆك، ل ۴۳-۵۴.
- كۆست، ژىلا (ژىلا حوسىنى)، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، شىعەر، ل ۱۸۴.
- كارەساتى ھونەرى ئەمرو لەمەر ھونەرمەند و رووناكبير، پوژە گارودى، سيامەند مامير (سيامەند مامير شاسوارى)، ژمارە ۲، سەرماوەزى ۲۶۸۱ كوردى، وەرگىران، لىكۆلېنەو، ل ۲۵-۳۳.
- كاتى شىعەر... شەمال (شەمال ھەويى)، ژمارە ۱۸، زستانى ۱۹۹۱، شىعەر، ل ۱۲۱-۱۲۶.
- كەپكەبرىن، عەبدولكەرىم دەشتى، ژمارە ۹، كانونى يەكەمى ۱۹۸۴، تايىبەت بە شىعەر، شىعەر، ل ۴۰-۴۳.
- كۆچەى مەرگ، عەبدولكەرىم دەشتى، ژمارە ۷، ئادارى ۱۹۸۳، شىعەر، ل ۶۴.
- كاتىك خۆشەويستى رەگ دادەكوتى... فەرھاد رەسول (حاکم فەرھاد مەلا رەسول)، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، چىرۆك، ل ۱۴۶-۱۵۰.
- كامەيە سەنگەرى جەماوەرى سەربەخۇ، فازىل قەساب، ژمارە ۱۵، وتار، ل ۴۰-۴۹.
- كورەى دلى باوك، لاوك (مستەفا سالىح كەرىم)، ژمارە ۸، تەموزى ۱۹۸۴، ژمارەى تايىبەت بە چىرۆك، چىرۆك، ل ۱۰۱-۱۰۷.
- كەى دىيىتەو برا گيان، عەلى ئەشرف دەرويشان، مەحمود خۆشناو، ژمارە ۷، ئادارى ۱۹۸۳، وەرگىران، چىرۆك، ل ۴۱-۵۴.
- كورتيەباسىك دەربارەى نووسەر و ئەزمون، نەوزاد پەفەت، ژمارە ۵، ئابى ۱۹۸۲، لىكۆلېنەو، ل ۴۰-۴۳.
- كۆمەلەى فرياكەوتن و چەند سەرنجىك، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، ل ۲۱۰-۲۱۱.

گ

- گریکویرهی بیریکی زیندوو، ئازاد کانى ساردى، ژماره ٦، شوباتى ١٩٨٣، چیرۆک، ل ٩٨-١٠٢.
- گولئى خۆشه و یستی، ئازاد جوندیانى (ئازاد عەبدولوهاب)، ژماره ١٤، کانونى یهکه می ١٩٨٨، چیرۆک، ل ٦١-٦٩.
- گفتوگۆ له گه‌ل شاعیریکى ئیلامى، ئا. م. م. (،) ژماره ١٨، پایزى ١٩٩١، ئیلامى، لیکۆلینه وه، ل ١١٧-١٢٠.
- گرنگی ئیلتیزام له قوناعى خهباتى ئیستاماندا، بهختیار (حیکمت محهمه د کهریم)، ژماره ٢، سه رماوه زى ٢٦٨١ ی کوردی، لیکۆلینه وه، ل ٣-١١.
- گویم لى بوو ژووره که م پیناسه ی خوی کرد، چیا گه رمیانی (،) ژماره ٩، کانونى یهکه می ١٩٨٤، تایبته به شیعر، شیعر، ل ١٦-٢٠.
- گه شتى چۆله که، سه عدوللا په رۆش، ژماره ٦، شوباتى ١٩٨٣، چیرۆک، ل ٩١-٩٥.
- گوندی وێران، سه عید دیره شى، ژماره ٩، کانونى یهکه می ١٩٨٤، تایبته به شیعر، شیعر، ل ٩٢-٩٥.
- گورانى سوتاو، کۆچینکى پایزى، شه هاب عوسمان، ژماره ٥، ئابى ١٩٨٢، شیعر، ل ٥٧-٥٩.
- گورغه ریپیک، فه رهاد سه نگاوى، ژماره ١٦، پایزى ١٩٨٩، په خشان، ل ١٩٥.
- گێژه نگ، ژماره ٣، شوباتى ١٩٨٢، شیعر، ل ٥٣-٦٣.
- گورگ، محهمه د حه مه باقى، ژماره ١٦، پایزى ١٩٨٩، شیعر، ل ١١٢-١٢٣.
- گولسورخى، محهمه د موکرى، ژماره ١٢، مایسى ١٩٨٦، وه رگێران، لیکۆلینه وه، ل ٤٠-٩١.
- گولیکه گه شه کان، ژماره ٣، شوباتى ١٩٨٢، ل ٩٩-١٠٥.

ل

- له بیروهه ریبه کانى عه به کویر، ئازاد خانه قینى، ژماره ١٧، پایزى ١٩٩٠، وه رگێران، چیرۆک، ل ١٣٠-١٣٥.
- لالۆ ره سول، ئەحمه د ره جه ب، ژماره ٣، شوباتى ١٩٨٢، چیرۆک، ل ٧٣-٧٧.
- له کۆله پشتى، ئەبووبه کر شاخى (ئەبووبه کر محهمه د حاجى قادر)، ژماره ١٧، پایزى ١٩٩٠، چیرۆک، ل ١٥٧-١٦٠.

- له شه وینکدا، جوامیر (شیرکو بیکهس)، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، شیعەر، ل ۴۶- ۵۰.
- لیکدابړان، حه مه سه عید حه سه ن ژماره ۱۷، پایزی ۱۹۹۰، شیعەر، ل ۹۶-۹۷.
- له گورگانه شه وی به عسا، خورشید فاتح، ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، چیرۆک، ل ۵۵-۶۱.
- له شیعره بلانونه کراوه کانی سالم، دکتۆر که مال فواد، ژماره ۳، سه رماوه زی ۲۶۸۱، لیکۆلینه وه، ل ۴۰-۵۲.
- له یادی نه ورۆزدا، دلزار (ئه حمه دلزاری شاعیر)، ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، شیعەر، ل ۵۹.
- لاپه ره یه که له په یامی زیندانییه که، دلاوه ر مه حمود (مارف عومه ر گول)، ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تایبته به شیعەر، شیعەر، ل ۸۹-۹۱.
- له یاداشتی پێشمه رگه یه که دا، چیا (ره زا سه یه گول به رزنجی)، ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تایبته به شیعەر، شیعەر، ل ۷۹-۸۰.
- لوتکه، ژوان (نه جیبه ئه حمه د)، ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، چیرۆک، ل ۷۱-۷۷.
- له نیوان ژیان و مه رگا، ئارام (ئاسۆس ئه حمه د حه سه ن هه ردی)، ژماره ۱۴، کانوونی یه که می ۱۹۸۸، چیرۆک، ل ۷۰-۷۲.
- له کۆمارا گورجستانی، هه قبه یقیین له گه ل سه ره وه ری تیاترۆیا کوردی له کۆمارا گورجستانی، شوړش زیره که (،) ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، هه ق به یقیین، ل ۵۰-۵۷.
- له یادی پۆشنییریکی نیشتمانپه ره وهدا، عومه ر فاروقی، ژماره ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، لیکۆلینه وه، ل ۱۵۴-۱۵۶.
- له چاوه پروانی گه رانه وه ی ونبوویه که دا، کۆسره ت (هه قال کویستانی)، ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، چیرۆک، ل ۷۸-۸۶.
- له دایکبوونکی تر، فروغ فروغزاد، مه وجود سامان، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، وه رگێړان، شیعەر، ل ۷۲-۷۶.
- لێره وله وی، نووسه ری کوردستان، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، ل ۲۰۸-۲۰۹.
- له سالیادی پوژی له دایکبوونی «یه کیتی نووسه رانی کورد» دا، نووسه ری کوردستان، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳ / شه هاب عوسمان له سه ر دوا به رگ نووسیویه تی.

م

- مەرگى بېيرەوهرىبەكان، ئازاد جوندىيانى (ئازاد عەبدولوههاب)، ژمارە ۱۷، پايزى ۱۹۹۰، چىرۆك، ل ۱۱۸-۱۲۰.
- مەيلى، ئەبووبەكر شاخى (ئەبووبەكر محەمەد حاجى قادر)، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، لىكۆلېنەو، ل ۱۷۱-۱۷۳.
- مېھرنان، سوكى موھتەدى، جەوھەر كرمانج، ژمارە ۷، ئادارى ۱۹۸۳، چىرۆك، ل ۳۸-۴۰ - مۆتەكە، حكيم مەلا سالىح، ژمارە پايزى ۱۹۹۰، چىرۆك، ل ۱۱۳-۱۱۷.
- مانگ بۇ نايەت، حسين پەناھى، حسين عەبدولقادر، ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، وەرگىران، ل ۹۶-۱۰۲.
- منالانى شارەكەم دەزانن چى بە دايكيان دەلېن، پوزا (شىرىن ك - شىرىن كەمال)، ژمارە ۳، شوباتى ۱۹۸۲، چىرۆك، ل ۷۲.
- محەمەد ئەمىن بوزئەرسەلان، سەلام زەندى، ژمارە ۱۸، زستانى ۱۹۹۱، وەرگىران، لىكۆلېنەو، ل ۳۸-۵۰.
- مەلا عەبدولرەحمانى نىعمەتزادە، عومەر فاروقى، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، لىكۆلېنەو، ل ۱۶۷-۱۷۰.
- من برتولت برىشتم، محەمەد موكرى، ژمارە ۱۴، كانونى يەكەمى ۱۹۸۸، لىكۆلېنەو، ل ۱۰۳-۱۱۶.
- منىش ھەموويانم خويندەو، مەحمود رەزا، ژمارە ۱۳، مارتى ۱۹۸۳، رەخنە، ل ۳-۲۴.
- مردنى دەنگ و رەنگ، نامۆ (،) ژمارە ۱۲، مايسى ۱۹۸۶، شىعر، ل ۱۳۵-۱۳۶.
- مەحمود دەولەت ئابادى، نووسەران، شەيدايانى مرقۇقايتى، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، وەرگىران، ل ۸۷-۱۰۳.
- مامۇستا شىخ محەمەدى خال، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۶، كوچى نەمران، ل ۱۹۷-۱۹۹.
- مامۇستا محەمەدى رەسولى شىرازى ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، ل ۲۰۰-۲۰۵.
- مافپەرودەران، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، ل ۲۱۱-۲۱۲.

ن

- نان... ئەلۆھند (،) ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، چىرۆك، ل ۱۴۳-۱۴۵.
- ناسك بەختى من گوزەل، مەحمود دەولەت ئابادى، ح، مەولوى (حسين مەولوى)، ژمارە ۱۶، پايزى ۱۹۸۹، چىرۆك، وەرگىران ل ۱۵۷-۱۶۵.

- نو به داری سه هۆسالی، خلیل دهۆکی، ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، شیعر، ل ۹۰-۹۱.
 - نامه، فه ره اد عه لی، ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۴، تایبته به چیرۆک، چیرۆک، ل ۱۴۳-۱۴۸
 - نامه یه کی کراوه، که ریمی حسامی، ژماره ۲، سه رماوه زی ۲۶۸۱ ی کوردی، گفتوگو، ل ۸۷-۹۰.

- نامه یه کی دلسۆزانه، مارف ئاغایی، ژماره ۱۸، زستانی ۱۹۹۱، پیشنیار، ل ۱۳۱.
 - نووسه ری کوردستان له دیدی خوینه رانه وه، مه ریوان فتاح، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹،
 په خنه، ل ۱۴-۳۱.

- نوما، نه جیبه ئه حمه د، ژماره ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، چیرۆک، ل ۱۵۰-۱۵۳.
 - نامه یه کی کراوه، هاشم کۆچانی، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، لیکۆلینه وه، ل ۷۵-۷۸.
 - نامه ی ئه دییان و وته ی گوڤار و پۆژنامه کان، ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، ل ۱۰۶-۱۱۱.

ه

- هه له بجه، یه که م هاتن و دووهم هاتن، جه وه هر کرمانج، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، شیعر،
 ل ۱۰۲-۱۱۰.

- هه رهس له تایی ته رازووی خویندنه وه دا، حه مه که ریم عارف، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶،
 په خنه، ل ۶-۳۹.

- هونه ره له جوغزیکی ته نگدا، ریزان (ئاسۆ ئه حمه د)، ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، لیکۆلینه وه،
 ل ۵۷-۷۰.

- هه وینی بوون، سه باحی غالب، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، چیرۆک، ل ۱۷-۲۰.
 - هونه رمه ند و نووسه ری شۆرشگێری کورد یه لماز گونه ی، شه هاب عوسمان، ژماره ۶،
 شوباتی ۱۹۸۳، لیکۆلینه وه، ل ۱۰۶-۱۱۹.

- هه ره سم خویندنه وه، شیرکو بیکه س، ژماره ۱۱، شوباتی ۱۹۸۶، په خنه، ل ۵-۴۴.
 - هه لۆی ئازاده که، ع. ز. پ، ژماره ۱۷، خولی دووهم، پایزی ۱۹۹۰، چیرۆک، ل ۱۰۹-۱۱۲.
 - هه له اتن، فازل که ریم ئه حمه د (مامۆستا جه عفه ر)، ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۴، تایبته به
 چیرۆک، چیرۆک، ل ۱۱۴-۱۳۱.

- هه له بجه: ئه ده ب، هونه ر، سیاسه ت، محه مه د حه مه باقی، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، وتار، ل ۱۲۶-۱۵۰.
 - هونه ر چییه؟ تو لستۆی، مسته فا غه فور، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وه رگێزان، لیکۆلینه وه، ل
 ۷۸-۷۰.

- هەر تهنه‌ها به‌فره شیوه‌نت ده‌کا، مه‌وجود سامان، ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، شیعر، ل ۵۶-۵۸.
- هه‌لوه‌سته‌یه‌ک، ژماره ۹، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۴، تاییه‌ت به‌ شیعر، ل ۱۰۰-۱۰۱.
- هه‌ردیی شاعیر بۆ نووسه‌ری کوردستان ده‌دوی، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، ل ۶۷-۸۶.

و

- وتووێژیک له‌گه‌ل ئایدا، ش-۱، (،) ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، چاوپیکه‌وتن، ل ۵۸-۶۸.
- وته‌ی ژماره، ده‌سته‌ی نووسه‌ران، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، ل ۲-۳.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۱، سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱، ل ۱-۲.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، ل ۲-۳.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، ل ۱-۳.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، ل ۳-۴.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، ل ۱.
- وته‌یه‌کی پێویست، ژماره ۱۰، تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، ل ۴-۶.
- وته‌یه‌ک، ژماره ۱۰، تشرینی یه‌که‌می ۱۹۸۵، ل ۷۶-۸۰.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، ل ۴-۵.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۱۴، کانوونی یه‌که‌می ۱۹۸۸، ل ۱-۲.
- وته‌ی ژماره، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، ل ۳-۷.
- وته‌ی نووسه‌ران، ژماره ۱۸، زستانی سالی ۱۹۹۱، ل ۲-۴.

چهند ورده‌وتار و سه‌روتار و وه‌رگیرانیک به‌ ناوی ده‌سته‌ی نووسه‌ران و نووسه‌ری کوردستانه‌وه نووسراون، به‌پیتی ژماره‌کانی نووسه‌ری کوردستان.

- ۱- وته‌ی ژماره، ژماره ۱، ئابی ۱۹۸۱، ده‌سته‌ی نووسه‌ران، ل ۲-۳، پرۆژه‌ی په‌یره‌وی ناوخوی یه‌کیتی نووسه‌رانی کوردستان، ئەم پرۆژه‌یه‌ یه‌کیتی نووسه‌رانی کوردستان گه‌لله‌ی کردووه، شینی، ته‌مووزی ۱۹۸۱، ل ۷۹-۸۳.
- ۲- ژماره ۱، سه‌رماوه‌زی ۲۶۸۱، وته‌ی ژماره، ل ۱-۲.

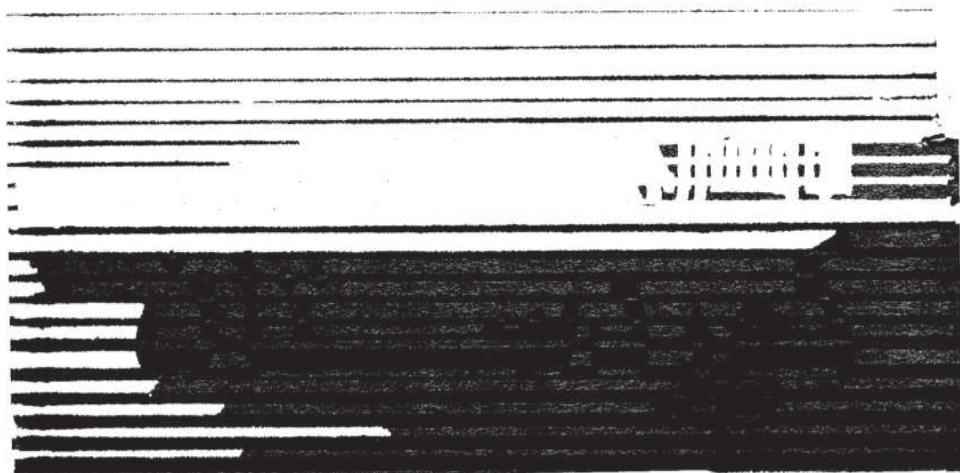
- ۳- ژماره ۳، شوباتی ۱۹۸۲، ل ۱-۲، جگه رخوین ددهوئی، له گوڤاری رۆژهه لاته وه وه رگیاوه، گفوتوگو، ل ۱۶-۲۰، نامه ئه دببان و وتهی گوڤار و رۆژنامه کان، ل ۱۰۶-۱۱۱، رابطة الكتاب والصحفيين والفنانين الديموقراطيين العراقيين، منظمته انصار، ل ۱۱۲-۱۱۴.
- ۴- ژماره ۴، ئایاری ۱۹۸۲، وتهی ژماره، ل ۲-۳.
- ۵- ژماره ۵، ئابی ۱۹۸۲، وتهی ژماره، ل ۱-۳.
- ۶- ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، وتهی ژماره، ل ۳-۴، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، سلاو بۆ گیانی بارزان عوسمانی شهید، ل ۳، ژماره ۶، شوباتی ۱۹۸۳، بۆ برایان، نووسه رانی کوردستان، ل ۱۰۴-۱۰۵.
- ۷- ژماره ۷، ئاداری ۱۹۸۳، وتهی ژماره، ل ۱.
- ۸- ژماره ۸، ته مووزی ۱۹۸۴، تاییهت به چیرۆک، سه روتار (ره ئووف بیگه رد) نووسیویه تی، ل ۱-۷.
- ۹- ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تاییهت به شیعر، پیشه کی، ل ۱، ژماره ۹، کانوونی یه که می ۱۹۸۴، تاییهت به شیعر، هه لوه سته یه ک، ل ۱۰۰-۱۰۱.
- ۱۰- ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، وته یه کی پیویست، ل ۴-۶، ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، وته یه ک ل ۷۶-۸۰، ژماره ۱۰، تشرینی یه که می ۱۹۸۵، به یانی خیتامی، ل ۱۰۴-۱۰۸.
- ۱۱- ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، وتهی ژماره، ل ۴-۵، ژماره ۱۲، مایسی ۱۹۸۶، پوو نکر دنه وه یه ک، ده سته ی به رپۆه به ری یه کیتی نووسه رانی کوردستان، ل ۱۳۹.
- ۱۲- ژماره ۱۳، مارتی ۱۹۸۷، پیشه کی، ل ۲.
- ۱۳- ژماره ۱۴، کانوونی یه که می ۱۹۸۸، وتهی ژماره، ل ۱-۲.
- ۱۴- ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، وتهی ژماره، ل ۳-۷، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، بانگه واز، پرو ناکبیران و نووسه رانی عه رهب و سو ریایی و جیهانی کوشتار کاری صدام تا وانبار ئه که ن له کوردستانی عێراق، ل ۹-۱۵، ژماره ۱۵، ۱۹۸۹، وه سیه تنامه ی سه ره وه ری، تاییهت، ل ۱۵۱-۱۵۵.
- ۱۵- ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، په یامی نووسه ر، ئو سال خه بات و به ره هم، ل ۳-۷، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، هه ردیی شاعیر بۆ نووسه ری کوردستان ددهوئی، ل ۶۷-۸۶، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، مه حمود ده وه له تنابادی، نووسه ران، شه یدیانی مرو قایه تی، وه رگیا ران، ل ۸۷.

- ۱۰۳، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۶، کۆچی نهرمان، مامۆستا شیخ محهمه دی خال، ل ۱۹۷-۱۹۹،
ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، سهید کامیل ئیمامی، زهمبیلی ئاوات، ل ۲۰۰-۲۰۲، ژماره ۱۶،
پایزی ۱۹۸۹، مامۆستا محهمه دی رهسولی شیرازی، ل ۲۰۰-۲۰۵، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹،
پرسه نامه، خاتو ئیلینا زاخاروف، ل ۲۰۶-۲۰۷، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، لیره ولهوی،
نوسه ری کوردستان، ل ۲۰۸-۲۰۹، ژماره ۱۶ پایزی ۱۹۸۹، کۆمهلهی فریاکه وتن و چهند
سه رنجیک، ل ۲۱۰-۲۱۱، ژماره ۱۶، پایزی ۱۹۸۹، مافیهره ران، ل ۲۱۱-۲۱۲.
۱۶- ژماره ۱۷، پایزی سالی ۱۹۹۰، سه روتار ل ۳-۵.
۱۷- ژماره ۱۸، زستانی سالی ۱۹۹۱، وتهی نوسه ران، ل ۲-۴.

نووسه‌ری کوردستان

ژماره (٦)

نوووسه‌ری کوردستان

نوووسه‌ری کوردستان

ژماره ٦ نوووسه‌ری به‌ئێخه نووسه‌ری کوردستان شوباتی ١٩٨٣

نوسہ راجہ کوردستان

آؤقارعی بہ کتبی سے نوسہ راجہ کوردستان

ژمارہ ۶

شوبانجہ ۱۹۸۳

دەستە ٢٠٠

له رۆژی ١٢/١٢/١٩٨٢، لەسەر داخوازی دەستە ی گشتی ی یه کێتی نووسهران و بهرە زامەندی دەستە ی ئامادە کردنی پێشوو کۆبونە وە یه کرا و لیژنە یه کێ تازە ی ئامادە کردن هە لپێریتـردرا و نه خشه یه کێ تیرو ته سه ل بۆ چالاکیه کانی له مه و دوا ی یه کێ تی سازدرا .

بیدگومان . . یه کێ تی نووسهران ی کوردستان بۆ شه وه ی بتوانسی شه که میژوو یه که ی سر شانی خۆ ی به میژوه یه کێ ریک و پیک به شه نجام بگه یه تی ، هه میشه پێویستی به ره خنه و یار مه تی و ئامۆزگاری هه موو قه لهم به ده ستیکی دایه رو هه موو لایه نیکی داسۆز ده پسی . چونکه وه کو ـ له مه و پێشتر ونومانه ـ یه کێ تی ی نووسهران سی کوردستان مینه برتیکی ئازادو سه ر به خۆ یه و جیه گی گشت جهۆره بۆ جهوون و روانگه یه کێ سوون به خش و نیستمان پهروه ری تیا ده بیته وه . بۆ یه جاریکی دیه داوا له هه موو نووسهران ده که یه کێ به ره هه می خویانمان بۆ بنیترن چ شه عروج جه روک و ره خنه و لی کۆ لینه هه وه و چ وه رگێرانی چاک و به به یز بۆ شه وه ی بتوانین به نده کانی نه خشه ی چالاکیه کانیمان به بدر ده و امی جی به جی بکه ین و یه کێ تی یه که نمان لهم قوناغه ناسکه ی گه له که مان دا له ئاستی مه سئولیه تی خۆ یه کێ تی و شان به شانی چه ک خزمه تی نه ته وه دلیره که مان بکات .

ده با وشه ش قۆلی تیکۆ شانی لێ هه لمالی و ره نگدان وه ی میژوو ی به زامی پێشمه رگه و شه هیدان ببه خشیته .

هه ر بایه دار بی وشه ی ره سه نی کوردی .

دەستە نووسهران

شوره شگیزو هوزانقانی کورد

که مال بورقایی

خه لیل ده هوز

که مال بورقایی سال ۱۹۳۷م ل گوندی (دریان) ل به قهرا (نیرسمی) ل کورستاننا تورکی بی، ژدایک بویه . ر خاندنا خوبا سه ره تایی هه ل وی گوندی بدیماهی ئینایه ، سال ۱۹۶۰م ژ کوليجا حقوقی زانکویا شه نقره ده رجویسه . بو ده مه کی پاریزه ری کری یه ، چه ند سال ا خه بات و بزاقا خوبا رامیاری دیارتا کارکه رانیسی تورکی بی ده کری یه . . شه قجبا بدهستی هکومه تا تورکی هاتیه گرتن و که تیه بهر لیسدان و زورداری یا پرونده بیین رژیمما تورکی . . . قی شوره شقانی چ جارا سوری خوبو دوزمنی نه چه مانندی یه ، هه می ده ما دزی کریارین وی بیین کریت و نه زیه پانی را وه ستایسه و پیلین ده نگلی وی چکنه بوینه ، وه کی میرخاسه کنی چه له نگی بهر سنگی دوزمنی گرتی یه و به ره قانی ژ گه لی خو کریه .

سال ۱۹۲۱م ده می هکومه ته کا فاشیزم دهستی خو دانایه سدر وه لاتی تورکی یا ، نیشان بو جارا دویی هاته گرتن و ده مه کی ل زیندانا دیار به کری ئیشان دن و شه زیه تدان دیتی یه ، وه ختی

بکه ن و بهرف ویران کرنی ببه ن .
 بهتی قه زقری به قه کوردستانا
 تورکی ، وی و هندهك هه فالین
 خو یین شهره گترو دل سوژین
 ملهتی بنه پینی و دزیکی قسه
 پارتا سوسیالیستا کوردستانا
 تورکی یا پیک ثانی و ل بین
 سیبه را وی بزاف و خبات کرن ،
 نه ثجا هه فال که مال بورقای بو
 سکر تیری گشتی ، وهه تا نه
 هیتا بی به رده وامه ل سهر
 شول و کارین خو ، ونوکه زدی
 ل ده رفه ی تورکی یا ، چونکو
 جنسی یا وی ژدی کیشاینه .

که مال بورقای نه تنی رامیاری
 زانه ، به لکو هوزا نغان و
 نفیسه فانه کی بناف و ده نگه و
 جهن خو بی د دلی هه کورده کی
 ل کوردستانا تورکی یسی ده
 چیکری . به ره میس خوب زمانسی
 تورکی و کوردی به لافکرینه ، دوو
 کتیب ب زماننی تورکی نفیسینه
 پیک (Prangalar) و پادی
 (ده رسیم) - دیسان چه نسید
 کتیبین رامیاری هه نه کو ل بین
 فان ناف و نیسانا به لافکر نه
 (١) مهسه لانه ته وایه تی ده ره به گی

ز زیندانی ده رکه تی ، بو دیسار
 بو کو نیدی نه سیت ل سهر ناخا
 خو بزیست و خبات و بزانی نژی
 زولم و سته مکاری بی بیکهت
 نه ثجا بریار نا کو ده رکه فیته
 شه وروپا ، لئ ل شه وروپا زی دیسان
 ده ستب خباتا خویا گهرم کسرو
 به ره قانورژمانین کار کسرو
 جوتیاران ، هه زارو بیخودانین
 ملهتی خو دکر . گو قاره کسا
 رامیاری ب نافی (رونا هسی)
 ده رکر ، ل ناف به ره پیرین وی نا
 ب ده هار گو تارو نفیسینین
 نه ته وی و روشنبیری و نه ده بی
 به لافکرن ، بهتی قی خباتا
 گهرم و به رده وام ، (لیپورینه کا
 گشتی - عمو عام) ل تورکی یا
 ده رکه ت چ بی نه ما ژبنی کسو
 بزقریته وهه ولانی خو ، دناف
 ریزین کار که رو جوتیاران .
 خباتا بکهت . چونکو خباتا
 دروست و یر بها هه ر شه وه
 کو مروژ ل سهر ناخا خو بکهت ،
 دناف شاخ و داخین وه لانی خودا
 بیت و بچیت و به ره فانیسی زی
 بکهت و نه هیلیب ده ستین گه نس
 بخو یاری و خه نه کا ب وه لاتی

هستی نه ته وایه تی و کومه لایه تی
 هاتینه نفیسین • هوزانیس وی
 خهم و نازارو کوفاتین کارکه ر و
 جوتیاران دهس نیشار دکهت ه
 ب خوراگرتن و فیداکاری بی هاتینه
 قه هاندن • له وران کاره کی^۲ مدزن
 ل سه ر گه لی کورد کری ییدو به رف
 پیشقه بری یه • هرزو بی پرو
 نفیسین وی دحه ملاندی یسه
 ب به ری خودانا مارکی لدنینه
 هوزانین وی پر هیلی و نومیدن ه
 وهسان دیار دکهت کو مروقیسی
 خه با تکه ر ه بی کو خول به ر
 ته نگا فی و نه خو بیبا ب گریته ههر
 دی سه رکه قییت و گه هیته نارمانجا
 چ ناسته نگر خول به ر نا گرن •
 هوزا نغان ل هم می ده لیقه سا
 دبیزیت • دی سه رکه قییت و
 پیشکه قین ه چونکو شه خسودان
 دوزه کاراست و دروستین ه مه
 مافیلان خو دپین ه مه نه قییت کهر
 مه بچه وسینیت و زولامی و
 زورداری بی ل مه بکهت •

و شه شیرتی ل کوردستان بی زمان بی^۲
 تورکی ل بن نا فی (C-Aladağ) •
 (۲) کولونیبونا کوردستان ه
 بزمان بی تورکی ل بن نا فی
 (C-Aladağ) •
 (۳) مهسه لاسوسیا ل شمیریا لیزمی
 و ماوه بی ل تورکی بی ه ل بسن
 نا فی (که مال بورقای) •
 (۴) رزگاریا گه لی کورد
 ددهست و داری تورکی یاده ه ل بسن
 نا فی (حدر موران) •
 ههر وهسا ب سه دان نامیلکه و
 قه کولینین وی بیین رامیاری و
 ته ده بی و رو نبیری هه نه ه ••
 هه می به لاقو کین پارتس
 سوسیا لیستا کوردستانا تورکی
 ب نفیسین وی دحه ملاندی نه ه
 هوزانین وی نغان روزنامسه و
 گوشارادا به لاقبوینه (چسرا
 روزا نو - ری یا نازادی روزا
 وهلات - روناهی - دهنگی کومار و
 دگه له کین دیده •

هوزانین که مال بورقای ل
 سه ر پیشقه چون و هوشیار کرنسا

چه کی^۲ مه زن

کارکه رو گوندی بیین هنیارن

شه ول بهر دژمن وهك له سارن ①

خورتی دل شاگر !
 خوه ب زانینتی ب خه ملینه ،
 وهك تیریرین روژی ب چه گوندان ،
 ب چه زه قیان نو باولیکان ⑤
 شو بیر مه که جاران :
 زانین دبه چو ، خه نچهر دبه تیر ⑥
 دبه ته گریدان
 شو دبه شوره شرل دهست خه با تکاران ! ④

هوزانئان ههوارو گازی و نالینین وه لاتی خو ، دگه هینتسه
 هه می قولچین جیهانی ، کانی
 جهوان وه لاتی وی ب دهستین
 شمیریا لیزمی هاتید جار بهرجه
 کرن و ههر یهك ل ژیر زولسم و
 سته مکاریا دهوله تهکا دیرونده و
 فاشی یه ! کا جهوان گوند و
 بازیرین وی دئینه قهبرانیدن و
 ویران کرن ، بستان و جهم دئینه

شم گه لهك بیست ملیونن
 وه لاتی مه یه کوردستان ..
 زچار ثالی بهردانه مه زور دهستان
 کوردستان کرنه چار بهرجه ،
 گوند شو بازار سهرانسهر هاتن شهوتانندن
 ناواهی یین مه هاتن هلهوشانندن ⑤
 دخوازن مه ژدنی راکن .
 ناتی مه ژمه را بویه جر مهك مه زن

قه ده غه یه ب زمانئی مه خه نندن ، نفیسانندن ،
 بونا داخوازیتن هان
 مه دبن زیندانا
 مه دبن مرنئی ۰۰۰۰ ①

شرف کورستانا ده لال ، پسر
 کانی و جهم و ریبیار ، پسر
 جنیک و شاخ و داخین بلنده ، شاخ
 بوئی مله تی هزارو بی خودان
 چه وان دئیته چه وسانندن ؟ وه لاتی
 ده وله مهنده ، گوشتی وی دوزمن و
 کری گرتی دخون ، لئی فه قیسرو
 هزار برسی نه و تام ناکه نی
 کانین زه لال همر بو دوزمنانه ، هه وارئی دئین ۰۰۰
 کورستان گازی وه دکه مهرقین قه نس !

وه لاتی من کو ده وله مهنده
 هون ژ گوشتی وی دخون ، زفیکی بیین وی تام دکن
 لئی خه لکی من برچی یه ،
 چیا بیین ب به رف شو شاقین تیر ل وه لاتی منن ،
 لئی خه لکی من تی یه ۰ ④

دکه فچی بی سفره وه بی کرومدا ، ⑤
 دترینا ، توما فیلا کو هون لئی سوارنبن ⑥
 هن تشته هه نه زوه لاتی من ،

لئی خه لکی من زچیان پیا ده ریا زین ... ⑦
 هوزانین که مال بورق قای ، سؤک همر کس دکاریت تیدگه میت و
 راستی زی دفریت ، هه می شازا سوندو مفایه کی زی وه رگریست ،
 روئیشین کارکه رو هزاران شه قه یه هوزانا شور شگیر ، ده نگئی
 دنا قه فتین هوزانین وی دا خو دکه هینته همر توفیره کی لسه ر
 خوبا و شاکرا دبن ، زمانه کسی چیا یین شواراتی و کاقلیسن

دیرسیمم و ههتا دگه هیتسه
 ههزارین گوندو بازارین دھوک و
 سلیمانی و مههابادی و ههرا لایه کی
 کوردستانا جدا کری . وهلی روژا
 سه رکه فتنا ههزارو کارکهدرو
 جوتیارا گهلهکا نیژیکه چنکو
 هیژین شوره شقانا دی بنه یسهک ،
 دی بنه لهی و لاقاو کوهه مسی
 شاسته زگا رامالیت و بسهره
 سه ربهستی یی بچن .
 ژکارکهدرو ههزاران ره بیژه
 بی هیقی نه بن ، ل ههمی دهلیقا
 ژمافین ههوه دکهن .

ل ور ل گوندان ، ل چیان ، بن بهرفی ده
 ب هیژر ، بی هیقی مهبه ، سه ربلندبه (۱۱)
 ب دل شو جان بیژه سترانین ژا زادی بی
 کینگی روژ بی شو ئهرد ب گولان ب خهمله .
 ل ور ، ل چول شو بازاران ل کوردستان
 گهر برجی شو بی دهرمان بی ژی سه ر بلندبه
 شهقه هیژین خه با تکاران ری یا شوره شی

یهک به شو ب مه شه ، رزگاری ب یه کیتی دبه . (۱۲)
 ب راستی پیذقی بو مهن

هیشتا ل سه ر هوزانقانیسی و
 روشنبیری یا وی شاخفتبا ، لسی
 مخابن دهلیقه هنده ، شه ز
 هیقیدارم جاره کادی بکارم بیره نگه
 کی بهرفره هل سه ر باخقم . شه قجا
 من گهلهک پی خوشه قی هوزانا وی

دانمه بهر چاقین خاندنه قانان ،
 داخازا من شه وه کو سودومفایه کی
 ژی وه رگرن و هوزانقانه کی دی
 یی کورد بناسن و دللی خو ژبه یه
 و رستین شرین و نازک و سقک
 و پیر بها تژیبکه ن .

شوره شکره

بورجواز عیبه چوک

ددل ده تاگرو بیت
 چاډ دبرقن :
 خویڼ دهرکه
 مینا چه مین تاقداری ..
 ل سهر چیا مین دور تاگر قیکه تن !
 ئیدی ل جیه کی ناسه کنه ،
 دبهزه ،
 هه لدپه که ، (۱۲)
 شوره شگیري بورجوازی بی بجوک !
 ل شه قا کور
 دبهزه ههر بارونا هیین دور ،
 شکه فت شو زنار نابیتزه ،
 نابیتزه شاخور ، دپک شو که قر (۱۳)
 گو ه ناده واخت شو قوناخ ،

ری شو ئولاخ (۱۵)
 دل دا ئاگر شو بیئت
 دبه زه شوره شگیزی سوار جواز یی بچوک ..
 دوهسته ،
 ری ل بهر وندا دبه ،
 وندا دبه نژمن .
 جار جار ان
 خه ودا بچن ئاگر ل چیان .
 بیین نوه شه دکه شن
 شو نهو بهری خوه دده وان
 دخوه ست روژه کی دا بچه
 ری یا چل روژان
 لی ته زگ دبه دل
 چاق ل سه ری سور دین .
 شو نژمن ژبیر دکه جار جار ان ،
 ل یاران دخه ، جیی نه یاران ...
 بیین کو بهر سپر روناهیی بچن
 نه ته نی شهون !
 بیین کو بهر ب سیئین سور شو زهر ،
 شه زمانی شین ،
 میترگین که ک ،
 ئاقین زه لال بچن
 نه ته نی شهون !
 بیین کو ب شه قین کور دا دمهین
 ژ زناران
 ژله ساران (۱۶)
 ژگه لی شو روباران ده ریاس دین

چا قډ ب هیتی ،

لنگډ ب خوین .

به ر ب روهلاتی لجن

نه ته نی ته ون !

بهنپیر ل پاولیکان ته ون (۱۷)

جیو دریسینن . (۱۸)

کومر به رهف دکن ل بن شهر دی .

ل زه فیان توف درزینن ،

گولان دا تینن ،

مالان ناقادکن ،

کارکه ر شو جوتکارن .

بهنپیر رونیا چاقان ددل ل نه شرخانان (۱۹)

به قین کور ،

ل سهر کاخه ژین سپی دنقیسینن ،

شو چه رخ دزقرن ل چا پسخانان .

رامان وهك تیریزین روژی نه ،

رونا هیی شو ژین دکشینن .

به ر ب گوندان ، به ر ب ژفیان

به ر ب پاولیکان .

هن شاگر ل دکن

هن ژی ب سه بر شو ب بیر شو باوهری

شو ب ناقلن .

ژجیان هه زده ،

هه ز ده زسه ره لدانا . . . (۲۰)

خه وا وی دپره قینه ده نگي تغه نگان !

چاق دبرقن ،

خه و بهردده بهر باستیرین دور ،
 بهر بده متان ، بهر ببههران ...
 گوهر ناده ، واختتو قوناغ ،
 ل شهزمین وهکی چوک (۴۱)
 دبه شوره شگرتی بوارجوازی بی بجوک ...
 نژمن ل سهر سوتاره ... (۴۲)
 میرخاسی مه
 شان مری ه شان برینداره !
 شان تهك تهنی مایه ل بهر نژمن ...
 دبه ترسی به ، دبه شهتری به ،
 دبه وهستیایه ...
 تاگر ل دل قه مری به ،
 روناهی ل چاقان
 بونا کو وی شهر دزانیبو وهك چیروکان ...
 بیین کو ژجیان هه زدهن
 بیین کو ژبایی سببی شو بهرفی بلندان ، (۴۳)
 بیین کو ژچلکینا ئاقان ،
 شو بیینا کولیلکان ،
 ز خالیچی میترگان ،
 نه تهنی شهون ...
 چیا بیین مهزی ، یا راستی ، چیا بیی دهلالن ...
 لی دئی مدهق تو جار بیرنه که :
 چه کی مهزن زانینه ،
 مهرفین سهر چیان کو شهرکار بون ،
 وهك خه زالان دمهشیان ل تر شو زناران ! (۴۴)
 خوه دی جهك ،
 دل پولا ،

ټو نیشان داربون .
 ل ههټ ټو دو خستن ههزار سالان
 دژمن ناسر نه کړن ،
 ژنیری ډیلیتی یی
 خوه خه لکر نه کړن ...
 چه کی مه زن کار کهر ټو گوندی بین هنیارن .
 ټه ول بهر دژمن وهک لهسارن .
 خورتی دل شاگر !
 خوه ب زانینی ب خه ملینه ،
 وهک تیریتین روژی بچه گوندان ،
 بچه زه ټیان ټو پاولیکان
 ټو بیر مه که چاران :
 زانین دبه چو ، خه نجر دبه تیر
 دبه تهه گریډان
 ټو دبه شور هټال دهست خه با تکاران ! (۹۵)

تیبینی :

تههټ هوزانه من ژ تیبین لاتینی کرینه تیبین عه ره بی وبهاری کاریا
 ههټال (مجید دیرسیمی) ژیا نا هوزانقانی نفیسی په تهز گه لسهک
 سوپاسیا ویژی دکهم ..
 (۱) لهسارن : لهپی ، شاقه کابوش
 (۲) پاولیکان : کارخانه
 (۳) دبه چو : دبیته چیټ - دار
 (۴) گوټارا رییا : نازادی ۳ ژماره ۳۶ - سال ۱۹۷۸
 (۵) هلو هشاندن : ههرفاندن - خرابکرن

- (۶) روزناما روزا نو - شماره ۱۹ - ۲۰ سال ۱۹۸۰
- (۷) تی به : شاهنسی به
- (۸) کریمنا : معدده نه که کدفیکا ژوی چیدکهن .
- (۹) نومافیللا : شرومبیللا
- (۱۰) روزناما روزا نو شماره ۱۶ - ۲۰ سال ۱۹۸۰
- (۱۱) ب هیرس : ب موکم - ب زیره کی
- (۱۲) روزناما روزا نو شماره ۴ سال ۱۹۷۹
- (۱۳) هلدیکه : دز شریت
- (۱۴) شاخور : چال و گر
- (۱۵) شولخ : ری یا نه خوش
- (۱۶) انساران : ناهکا بوش
- (۱۷) بنه پسر : بنه پسره . ته مانیا که
- (۱۸) جیو : شوله که دکارخانا قوماشی دا دکهن .
- (۱۹) ندرخانان : چایخانان
- (۲۰) سهر هلدانان : راپه وین
- (۲۱) چوک : تهیره که بچوکه
- (۲۲) سوتاره : که مین . بوسه
- (۲۳) بلندان : بلند . بهرز
- (۲۴) تر : ننیقی
- (۲۵) گو قارا ری یا نارادی - شماره ۳۶ سال ۱۹۷۸

سووکہ پیشہ کی یہ ک دہر بارہ سے تہ فسانہ کی کوں

تہ سیف صمدی بہرہ صلیحہ ہذا ... لہ فارسیہ و وہ ریگہ اوہ

تادہ میرادی کو تیشوہ کو تہمہ
 گہ لیک تہ ارہ زووی دورو
 در تیزیان بووہ . لہ لایہ کھی
 تریشہ وہ ، لہ سردہ می تہ وان دا
 زانستہ ہیندہ پیش نہ کہ وتجوو کہ
 ہوئی ہم موو شتیکیان بو تاشکرا
 بکات . سہ بارہ تہ مہ پتھینان
 ہوئی بی سہ روپی و تہ فسانہ بیان بو
 ہم موو شتیکیان دروست کردوہ و
 ہلہ ستوہ ، چونکہ لہ زیانی
 روژا تہ بیان دا تہ بیان توانیوہ بہ
 تارہ زوو مہ بہ ستہ کانیاں بگن ،
 تہ فسانہ بیان دروست کردوہ و لہ
 جیہانی تہ فسانہ دا گہ بیوون بہ
 تارہ زوو مہ بہ ستہ کانیاں .
 بو نمونہ زہردہ شتیہ کان
 چونکہ تہ بیان دہ زانی دنیسا و
 خہ لکی لہ کو تہ پیدایا بیوون ،
 تہ فسانہ بیان دروست کردوہ و
 پاوہریان بہوہ ہینا و کہ دنیا
 لہ لایہن دوو خواوہ دروست کراوہ ؛
 یہ کتیکیان تہ ہریمہ نہ کہ تاریکی ،
 خہ را بہ ، ناخوشی ، قاتوقری و شتی
 تری لہم بابہ تہ زیان بہ خشانہی
 دروست کردوہ . تہوی تریسان
 تہوہرہ مہ زادیہ کہ رونا کسی ،
 چاکی ، سلامتی ، فسرد و
 بہرہ کت و شتی تری لہم بابہ تہ
 چاگانہی دروست کردوہ . چونکہ
 ہیچ ریگا و چار تکیان بو لہ نیو

جیپانی خوش گوزه رانسی و
بهخته ووری مرؤفایه تی •

هموو نه ته وه یه ک شه فسانه ی
خویان هه ن • له میلله تانسی
یونان و شه فریقا و عه ره پستانه وه
بیگره تا ده گاته ئیئران و
هیندوستان و چین • له هموو
سه رده میکا له م بابته شه فسانه
بی سه رو بییا نه دروست بووه •

هه لبته هیچ یه کیک لسه م
شه فسانانه له چاو زانسته دا
نرخیان نی یه • ئیمه بسه
خویندنه وه بیان له وه ده گه یه ک
پیشینا ن شه وه کو ئیمه له گه پاندا
بوون و به گوپیره ی زانیاری و
بوچوونی خویان • بوچوونیان
هه بووه ده رباره ی جیهسان •
ههروه ها به گوپیره ی تیگه یشتنی
خویان بو چاکه و خهراپه دروست
کردوووه و داناوه • بو وینسه
پیشینان ده یانگوت که زه وی له
سه ر شاخی گا وه ستاوه و هسه ر
کاتیگ خوی بچولینسی • زه وی
ده له رزی و بوومه له رزه په ریا
نه بی • به لام ئیمه ده زانین که
ئهم قسه یه هیچ بنچینه یه کی
نی یه و بوومه له رزه له سونگه ی

بردنی خهراپه نه زانیسه وه •
ورتوو یانه که هه ر دوو خوی چاکه
و خهراپه هه میسه له جهنگدان و
ئیمه ش پیویسته بو سه رگرتسن و
به رقه راری کاری چاکه • یارمه تی
خوی چاکه بده یه تا به سه ر خوی
خهراپه دا سه ر بکه وی • وتوو یانه
که ئهم سه رکه و تنه ش تینکیسی
سه وگه ره •

هه لبته ئاره زووی ته و او ی
مه رده مان شه وه یه که روژیک بینه و
خهراپه له سه ر رووی زه میسن دا
نه مینئ •

زه رده شتییه کان ئهم مه به مست و
ئاره زووانه یان زور به چاکی له
چوار جیوه ی شه فسانه دا
ئواندوو • به لام نه یان نتوانسه وه
هیچ ریگایه کی زانستی بو له
نیئو بردنی خهراپه کاری
بدوزنه وه •

ئهمرو ته و او ی له کانی زانسته
شه وه یان سه لماندوه که ئامورا و
شه ریمه ن له شه فسانه به ولاره
شتیکی تر نین • وه ته نیا مرؤف
خویان نه توانن ریگای زانستی
بو له نیئو بردنی خهراپه وه
خهراپه کاری بدوزنه وه و به گه نه

شعی تره وه رووده دات ، له شه نجاسی
 گه لئی هوی زانستی به وه رووده دات
 ئیمه به خویندنه وه ی شه فسانه
 تی ده گهین که پیشینان وه کسو
 ئیمه گه لیک تاره زووی به رزیان
 هه بووه و هه همیشه عه ودالی شه
 بوون که به تاره زووه کان نیسان
 بگن . بو وینه شه فسانه
 کونه کان شه وه مان نیشان ده دات
 که خه لکی سه رده مه کونه کان ،
 هه زیان کرده وه کو بالنده بال
 بگن و تاسمان بخه نه ژیر بالی
 فرینه وه . شه مرو له سایه
 زانستی دا خه لکی به و حبه زوو
 تاره زووه پان گه یشتوون و ده واتن
 ته ناتت بگنه سه مانگ و له
 داهاتوره کی زوودا ده توانسن
 به ره و شه ستیره دووره کانی تریش
 بفرن .
 به کینکی تر له حبه زوو
 تاره زووه کانی تری پیشینان شه وه
 بووه که نه مری وه ده ست بهینسن
 له شه فسانه کانی تازریایجان ،
 یونان ، ایران ، بابلیه کان و
 نه ته وه کانی تر دا شه تاره زووه
 زور به تاشکرا و روونی ره نگسی
 داوه ته وه . له به کیک له

شه فسانه ی بابلیه کان
 یاله وانیک به ناوی گه لگا مش وه
 سه فهرتیکی سهخت ده گریته بهر که
 نه مری به ده ست بهینتی . هه لبدت
 شه تاره زووه له شه فسانه ی
 تازریایجانیه کان ههیه .
 x x x
 کت کتیبی دده قورقود له
 داستانه کونه کانی تازریایجانیه
 که له دیر زه مانه وه وه کو یارگار
 ماوه ته وه . داستانه کان ده باره ی
 شه و کونه تورکانن که اوغوزیان
 پی ده گووتن . عیالی اوغوز
 گه لیک پاله وان و سه ر کرده یسان
 بووه . دده قورقود نساوی ده م
 راست و ریترسی به کی شه و عیالی
 اوغوز ، بووه ، که ها و به شه
 خوئی و ناخوئی شه وان بووه و
 داستانی قاره مانیه تیه کانی
 کرده وه به سرودو گورانی .
 دومرولی سه رشیت به کیک بووه
 له پاله وانه دلیره کانی اوغوز
 له شه کتیبه دا سه ر گورشته ی
 شه و ده خوینیه ته وه که چس
 ویستویه تی مهرگ و تیزراعیل
 له نیوبه ری .
 له سه ر گورشته یه دا به میک له

ئاره زووه کانی پیشینیان به‌چاکی
ووتراره • بو وینه شه‌وهی
نیشان داوه که ئاده‌میزا ده‌مه‌مه
هه‌راسانی دهستی مرگه‌بوون و

هه‌رگه‌ش نام‌ه‌رانه درونسه‌ی
کردوون و ئاده‌میزاد ویستویانه
له دهستی مرگه‌هه‌ل‌بیتن • شه‌وه‌ش
نیشان دراوه که شه‌گه‌سه‌ر
ئاده‌میزاد یه‌کێنان خۆش‌پسوی و
خۆش‌گوزه‌رانی خۆیان له‌خۆش
گوزه‌رانی شه‌لکی تردا بدۆزنه‌وه

ده‌توانن ته‌نانه‌ت به‌سه‌ر
نیزراعیل هه‌دا زال‌بیین و به‌گه‌نه
مادی به‌کومهل •
x x x x
من شه‌م شه‌فسانه‌یه‌م له‌زمانه‌سه
زکماکه‌که‌وه ،واته‌ تورکسی ،
وه‌رگه‌پراوه‌ له‌ هه‌ندی شویندا
سوکه‌ ده‌سکاریه‌کم کسه‌ردوه ،
شم‌لی قرتانده‌وه‌ شتم‌خستوتسه
سه‌ری تاوه‌کو له‌گه‌ل تیکه‌بیشه‌نی
ئیه‌وه‌ی نه‌وجه‌واندا به‌گونجی •

چاره‌زوویه‌کیان بووه ، راده‌ی
زانیا‌ری و تیکه‌بیشه‌نیان له‌سه‌چ
را‌ده‌یه‌که‌دا بووه ، چاکسه‌وه
خه‌راپه‌یان چی بووه ،دوا‌ی شه‌مه
له‌گه‌ل خۆماندا به‌راوردیه‌یان
به‌که‌پن و بزانه‌پن مرۆفی شه‌سه‌رو
تا کوری‌پیشه‌که‌وتوه و ده‌توانن
چی به‌که‌ن و شه‌مجا بی‌ری له‌سه

بیره‌و ووتو ویره‌و کسه‌رداری
پاله‌وانی شه‌م شه‌فسانه‌سه
نا‌توانن بیه‌ن به‌سه‌ر مه‌شق بو
ئیمه •
ئیمه‌ ده‌بی بی‌رو ووتو ویره‌وو
ره‌فتاری خۆمان له‌شوین کانه‌سی
خۆمانه‌وه‌ وه‌ربگرین • ئیمه‌سه
ده‌بی پاله‌وانانی خۆمان له‌سه
زه‌مان و سه‌رده‌می خۆمانسه‌انه‌وه
هه‌ل‌بیتن ، نابیی خۆمان به‌هینه
سه‌توری شوین کانه‌سی ته‌سه‌که‌وه •
سه‌ده‌ی بیه‌شم سه‌رده‌می
ئیمه‌یه‌وه‌ سه‌رانسه‌ری دنیا شوینی
ئیمه‌یه • شوینکاتی شه‌فسانه‌سه
کونه‌کان ته‌نگه‌تر بوو • کونه
بووه‌وه‌ یا‌وی نه‌ماوه •
ئیمه‌ بو‌یه‌ شه‌فسانه‌ی کۆن
ده‌خوینینه‌وه‌ تا بزانه‌پن کسه
پیشه‌نیان چون بی‌ریان ده‌کسه‌رده‌وه
چ ئاره‌زوویه‌کیان بووه ، راده‌ی
زانیا‌ری و تیکه‌بیشه‌نیان له‌سه‌چ
را‌ده‌یه‌که‌دا بووه ، چاکسه‌وه
خه‌راپه‌یان چی بووه ،دوا‌ی شه‌مه
له‌گه‌ل خۆماندا به‌راوردیه‌یان
به‌که‌پن و بزانه‌پن مرۆفی شه‌سه‌رو
تا کوری‌پیشه‌که‌وتوه و ده‌توانن
چی به‌که‌ن و شه‌مجا بی‌ری له‌سه

ده‌توانن ته‌نانه‌ت به‌سه‌ر
نیزراعیل هه‌دا زال‌بیین و به‌گه‌نه
مادی به‌کومهل •
x x x x
من شه‌م شه‌فسانه‌یه‌م له‌زمانه‌سه
زکماکه‌که‌وه ،واته‌ تورکسی ،
وه‌رگه‌پراوه‌ له‌ هه‌ندی شویندا
سوکه‌ ده‌سکاریه‌کم کسه‌ردوه ،
شم‌لی قرتانده‌وه‌ شتم‌خستوتسه
سه‌ری تاوه‌کو له‌گه‌ل تیکه‌بیشه‌نی
ئیه‌وه‌ی نه‌وجه‌واندا به‌گونجی •
چاره‌ی تریش دو‌ویسه‌اره‌ی
ده‌که‌مه‌وه‌ که‌ هه‌چ شه‌فسانه‌یه‌کی
کۆن له‌روانگی زانسته‌وه‌ نه‌رخه‌ی
نی یه‌و نابیی بو‌چوونی پاله‌وانانی
شه‌و شه‌فسانه‌ به‌راسته‌بزانه‌پن •

بیچی له فرمانه کانی من بکهن و
 شه یم له گه لدا بکهن تا بهتسی
 له زه وی بدهم و نسساوی
 پاله وانیتیم له سدرانسسری
 جیها ندا بلاو پبیتته وه و بکه ویتته
 سر زمانی خه لکی .
 دومرول چون دلاوه ری بوو .
 رۆزیك تیره یه ك هاتن و له
 كه نار برده كه ی شه ودا هه واربان
 هه لدا . کوریک قوزیان له
 گه لدا بوو كه به سیرخاسی و
 پاله وانیتی به نیویا دنگ بسوو .
 رۆزی کوت و پیر نه خورش کسه وت و
 گیانی سپارد، فریاد و گریسه و
 زاری به ری ئاسمانی گسرت .
 یه کیتك ده یگوت: " وای رۆله ! و
 قزی دهرنی یه وه . یه کیتکی دی
 ددیگوت: " برا رۆ . . ! و
 قوری ده پیوا ! تیگرا ده گریان و
 شیوه نیان ده کرد و نیوی ئسه و
 دلاوه رهیان ده هیئا .
 کوت و پیر دومرول ی پاله وان
 له راو گه رایه وه و گوئی له
 ناله و شیوه ن بوو . توره بسوو
 و هاواری کرد: شه هـای ،
 نه گبه تینه : بیچی ده گریسن ؟
 شه مه چ ناله و گریانیکه کسه

مروفی داها توو بکه ینه وه کسه
 تا کوئی پیتر ده کهون و ده یانه وی
 چی بکهن .
 سر گشته ی دومرول ی سه رشیت
 رۆزی له رۆزان له نیو تیره ی
 اوغوزدا پاله وانیک هه بسوو
 به ناوی دومرول ی سه رشیت بویه
 پییان ده گوت سه رشیت چونکه
 له سه رده می مندالی دا نو گـا
 کیوی کوشته و گه لئی کساری
 معزنی تریشی کردوو . ئیستاش
 له سه ر چه میکی ووشك دا پردیکی
 دروست کردبوو ، ته سه واوی
 کاروانیان و بیاده کانی ناچار
 ده کرد که له پرده که وه ته سی
 بهرن .
 هه رکه ستیک تی به ریا سی
 به نجایی لی وه رده گرت ، خو
 شه گه ر که سیک پرکیشی کردبسا و
 بیویستایه له ری یه کی ته ره وه
 بروات ، دارکاریه کی باشی
 ده کرد و چل به نجایی له سی
 ده سه ندو به ره لای ده کرد .
 ئیوه نا پرسن که دومرول بسوو
 شه مه ی ده کرد ؟
 شه خوئی ده یگوت که : ده مه وی
 پاله وانان په یدا ببن و سه ر

له که نار پرده کهی منــــدا
به ریاتان کردوه ؟

گه وری تیره که هاتنــــه
پیشه وه و گوتیان : جه نابیی
پالنه وان ، توره مه به . نیمه
لاویکی دلاوه زمان هه بور ، نه مرو که
مرد ، به جیی هیشتین . بو ئه
ده گرین .

دومرولی سه رشیت شیره کهسی
راکیشاو هاواری کرد : نه های ،
کئی کوشتی ؟ کئی زاتی کــــرووه
ئه سیبه ری پرده کهی مندا مروف
بکوژی ؟ گه وره کان ووتیان :
پالنه وان ، کهس نهی کوشتوه .
خوا فرمانی به ئیزراعیل دار
ئیزراعیل ش به پالنه سور ، کانیه
وه گه شته سه سه ری و گیانی
شو لاوه کیدا .

دومرولی سه رشیت به نوره بیسه وه
هاواری کرد : ئیزراعیل کئی به ؟
من ئیزراعیل و ئیزراعیل
ناناسم . خوابه ، سوینسدت
نهدم ئیزراعیل بدبیره بو لای
مر و نهدم بدو روشن بکه تا
دهست و به نجه می بو ئــــم
بگه م و مهردایه تیی ئیــــمان
بدهم و گیانی شو دلاوه ری لئی

به نه وه و تا ئیزراعیل
ئیزراعیل بئی ئیتر نامردانه
بنیادهم نه کوژی و گیانی
دلاوه ران نه کیشیت .

دومرول شه قمانه ی کردو
گه رایه وه مالی خو ی . خوا
خوئی له قسه کانی دومرول
نه هات . به ئیزراعیلی گوت :
شه ی ئیزراعیل ، دیت که شه م
شیت به دفوره چ قسه گه لیکسی
کوفر شامیز کرد ؟ سوپاس
گوزاری به کیتی و توانای شیمه ی
به جی نه هیئا و دهیه وی دهست
بخاته کاری منه وه .

ئیزراعیل ووتی . خودایسه ،
فرمان بده تا بچم گیانی
بکیشم و هوشی بیده وه بســـرو
بزانیته که مرگ چیه .

خودا گوتی : شه ی ئیزراعیل ،
هر ئیستا برۆ ، خو ت نیسانی
شه و شیته بده و بیترسینسه و
گیانی بکیشو وه ره وه لام .

ئیزراعیل ووتی : هر ئیستا
شه چه به ردهم دومرول و
به شتوه به ک تی سه روانم هر
زاره تهرک ببئی و ره نگی ببئی
به چاوی سبی ...

چهرمو ، بلی بزانم کئی کهوا
 له رزت خسته گیانم ؟ نه هسای
 پیری کوت و کویر بلی بزانم
 چ کار تکت پده تیره هه بیسه ؟
 نه گینا بئوت هه لده ستم و کار تکت
 پی ده کهم تا دنیا دنیا بیسه
 به چیرۆک بگێردریته وه .

دومرولی سه رشیت هینده
 ته نگه تاو بوور مسهله کانی
 ده جوو ، به ده سته کانی ده سکی
 شه شیره کهی ده گوپی .

پالنه کانی دی به بی ده نگه
 دانیشتبوون و سوور نه بیان زانی
 که نهو پیره میتره به سه لامه تی
 له ده ست دومرول قوتار نابنی .

وه ختی قسه کانی دومرول
 ته وای بوون ، شیرا عیل نابسه
 قاقای بیکه نین و ووتی : نه های
 دیوانه ، بهد قدر ! خوشیت به
 ریشی سپیما نایهت ؟ چاک بزانه
 که گه لی یالنه وانی جیت سل و
 مور هه سه دهستی منسه
 ها توونه نه گوشتن . خوشیت به
 چاوی کوت و کویر ما نایهت ، ها ؟
 چاک بزانه که گیانی گه لیشک
 کیژی جوان و نو بووکی چا
 گه شم کیشاوه ، گه لیک دایک و

x x x x

دومرول له مالنه وه دانیشتبووه ،
 له گه ل چل پالنه وانی هه لیزارده نا
 سه رگه رمی قسه کردن بوو . باسی
 راه شیرو بلنگه و پالنه وانی تی
 خویان ده کردن . باسه وانی شس
 ریگا کانیان گرتبوو تیشکیان
 ده گرت . کوتوبوو شیرا عیسل
 له بهر چاوی دومرول داده رکه وت
 هیچ که سیک له پاسه وان و تیشک
 چیان شه وان نه دی بیسه .
 پیره میتره کی به ده سه سال
 و ترستا که نه کاده می بیگه
 شیری بیهه ش به نیتنسی زاره
 تهره که نه بوو .

دومرول که شه وی بیست
 چاره کانی لیل و تاریک بوون .
 نه سه به هیزه کانی که وتسه
 له رزه و دنیا لی بوو بیسه
 چه رمی چوله که . ها واری کسرد
 تیشتا ته ماها بکه ببینن چسی
 ووت ، ووتی : نه ییسه
 ترستا که تو کئی که ده رگه
 وانه کانی نه بیان ببینسه
 چاره کانی لیل و تاریک کردم ،
 ده ست و بازوی به هیزه خسته
 له رزه . نه های پیری ریش

دومرولی سه‌شیت که شه‌مه‌ی
 بیست ، هه‌ستایه سه‌رپیی و
 هاواری کرد : شه‌های ، ئیزراعیل
 بال سور شه‌مه خۆتی ؟
 ئی ئیزراعیل ووتی : - شه‌ری
 خوم .

دومرول ووتی : - شه‌ی
 باله کانت کوان ، هه‌ی به‌سه
 بهخت !

ئیزراعیل ووتی : - من
 هزاران شیوه‌م هه‌ن .

دومرول ووتی : تو گیانی شه‌م
 هه‌موو جوامیرو دلاوه‌رو تازه
 بیوگانه ده‌کیشیت هه‌ی نامه‌رد ؟
 ئیزراعیل ووتی : - هه‌ر وایه
 ئیستار نۆره‌ی تویه !

دومرول هاواری کرد : هه‌ی
 به‌د فه‌ر ، من له‌ ئاسمان به‌و
 تو ده‌گه‌پام ، ئیستا له‌ شه‌رز
 چنگم که‌وتی . ئیستا بیست
 نیشان ده‌ده‌م که‌ چون گیان
 ده‌کیشیت .

دومرول ، شه‌مه‌ی گوتوو
 فرمانی به‌ده‌رگـاوان و
 پاسداره‌کان دا : ده‌رگاوانان ،
 پاسداران ، ده‌رگاکان بگرن ،

میردانم ره‌ش پووش کردوه ...
 که‌س مه‌قی نه‌ده‌کرد . ده‌می
 دومرول که‌فی چه‌ری به‌وو
 ، هیوست تا زووتره‌ کابـسرای
 پیره‌ خوی بدناشین تا به‌و
 هه‌ستێ و به‌ زه‌بری شیر بیکات
 به‌دزو له‌ته‌وه . هاواری کردو
 گوتی : شه‌های ! پیره‌میتـسرد
 ناوی خوت بئێ ، به‌زانم که‌سێ ی .
 شه‌گینا بئێ ناوڕه‌یشان ده‌مه‌وی
 به‌تکوژم ... من ئیتر چه‌ودله‌ی
 سه‌یرکردنم نه‌ما .

ئیزراعیل ووتی : ئیستا خۆت
 ده‌زانی من کیتم . شه‌ی شیتسی
 به‌د فه‌ر ، پیره‌ته‌ که‌ شه‌را به‌وو
 به‌وی ده‌نگوت شه‌گه‌ر ئیزراعیل
 به‌بینم ده‌یکوژم و خه‌لکی رزگار
 ده‌که‌م ؟

دومرول ووتی : ئیستار ده‌لیم
 شه‌گه‌ر ئیزراعیلم چنگ به‌کسه‌وی
 باله‌کانی هه‌لده‌کیشم و مینکسی
 ده‌پژینم .

ئیزراعیل ووتی : شه‌ی شیتسی
 به‌د فه‌ر ، ئیستا تامـاده‌م
 گیانت به‌کیشم ! ... گیان
 به‌ده‌سته‌وه شه‌ده‌یت یا قسه‌به‌کت
 هه‌یه ؟

له گه پانده و پاتاگ که و تده و ده .
 به نومیدی شه و به و ئیزراعیلی
 دست گیر بی . گه بیبه که ناری
 که ندیگ . کوت و بهر ئیزراعیلی
 له بهر چاری شه پده که ی نومرول دا
 خوی نواند . شه پده که ره و ایه و ده
 به لسه به و نومرولی خسته
 خواره و ده ، که و ته نار که نده که و ده
 قزی ره ی نومرول نیک چوو .
 ئیزراعیلی به پهله هات و بی ی
 خسته سهر سینده سبی نومرول و
 گوتی : - شه های نومرولی سهر
 عیت ، ئیستا چی شه لسی ی ؟
 ئیستا که شه و ی گیان بکینم ،
 بیچی نا ئه رینی و باله و انیستی
 خوت نا نوینی ؟

نومرول خنکه خنکی بیستی
 که و تیوو . ورتی : شه لسی
 ئیزراعیلی نهم زانی شه و نسه
 نامردی . نه مزانی که بیسه
 دزیبه و ده گیان ده کینیت و لسه
 به ته و ده خه نجه ری خوت ده و هینسی
 شه های ! ...

ئیزراعیلی ورتی : قسه ی بیستی
 چی مه که . شه گه ریتیکت هه بیسه
 بیستی ، شه گیان نده کینم .
 نومرولی باله و ان و به توانا

شاگادار بن که شه به ده فسه ره
 هه ل نه یه ده . له و ده سدا ،
 شه پیره که ی له که لان ده ره ینا و
 هه لی کوتایه سهر ئیزراعیلی .
 ئیزراعیلی به و کو ترو لسه
 کلاو روزنه به کی ته سکه و ده
 هه ل غری و وون به و . نومرول
 ده ستی به یه کدا و دایه قاقای
 بیکه نین و به باله و انده کانی
 ووت : بیدیتان ئیزراعیلی لسه
 جه زه به ی شیره که م ترسا و هه لات
 هینده ترسا شه یه ری لی بیوو
 به کو و نه مشک . به لام من ده ست
 بهرداری نابم . هه ستن شه ی
 قاره مانه کاتم ده مه و ی دوا
 بکه وین و سویند ده خوم تسا
 نه یکه م به نیچیری شیره کسم
 ده ستی لی هه ل نا گرم .

(۱) باله و ان هه ستانه سهر
 بی و سواری شه سپ بیووون و
 ریگایان گرت بهر . نومرولی
 سهر شیت سهر نامده ی کاروانه که
 به و ، به بیستی ئیزراعیلی دا
 شه پده که ی تا ونا . له سهر
 شوینیکا کو تریکی دیب سادهم و
 ده ست راوی ده کرد ، که چسی
 ئیزراعیلی به ییدا نه بیوو .

ده‌را به ده‌خۆینه‌وه و مه‌ست
 ده‌بێن ، و نه‌عه‌ نه‌ی واده‌کێشێن
 که ئیری بێشه ئێته له‌رزه . منیشر
 له‌و شه‌را به‌م خوارده‌وه‌و ئاگام
 له‌ خۆم نه‌ما و نه‌مزانێ چیم ووت
 که خوارده‌ند لێم بره‌تجێ . نه‌گینا
 پالێوانی ئێتی مه‌ستی نه‌کردوم ،
 هه‌تتا له‌ ژبان تیر نه‌بـوووم و
 حه‌زم له‌ مردن نی یه‌و نامـه‌وێ
 به‌رم ، ده‌مه‌وی به‌زیم ، پیاو ده‌تی
 به‌که‌م ، چا که به‌که‌م هه‌هه‌ای .
 ئی‌زراعیل ، ده‌ستم به‌ دامیانت
 گیانم مه‌کێشه . به‌ ده‌قی
 خۆمه‌وه چیم به‌پێله‌و برۆ گیانی
 شه‌و که‌سانه‌ به‌کێشه که خراپـه‌ن و
 خه‌را به‌ ده‌که‌ن و خۆز به‌ختـی
 خۆیان له‌سه‌ر بناغه‌ی چاره‌ ره‌شی
 و نه‌گه‌هتی خه‌لکی بنیاد ده‌نه‌ن و
 نانیان له‌سه‌ر حیسابی برسێتی
 خه‌لکی دی به‌ ده‌ست ده‌هێنن برۆ .
 ئی‌زراعیل ووتی : قسه‌ی بـه‌ی
 چن ده‌که‌ی به‌د فه‌ر ! تکه‌ساو
 یارا نه‌وه‌ کانت بۆنی کوفری لـه‌ی
 ئیت . له‌من مه‌پاریتوه . من
 خۆم خه‌لقه‌نده‌یه‌کی بی ده‌سه‌لاتم و
 هیچ شتی‌کم له‌ده‌ست نایه‌ت . من
 ته‌نیا فه‌رمانی خودا به‌جێ دێنم .

دلاوه‌رو نه‌به‌رد ، دێله‌ی
 ئامه‌ردێکه ، که هه‌زار شیشه‌وه‌ی
 هه‌یه‌و به‌ دزی گیانان ده‌کێشیت و
 له‌ بشته‌وه‌ خه‌نجر ده‌وه‌شیت
 نومورۆ شه‌و پالێوانی
 ئازایه‌یه‌ که ئه‌ستا خالـی
 په‌ریشانه‌و دلی که‌وتوه‌ته‌ ته‌به‌یه
 ته‌پ و نایه‌وێ به‌ریت . ده‌ویست
 مه‌رگ نه‌بی ، ژبان هه‌بـه‌ی ،
 ژبانیکی پر له‌شایه‌و کا مه‌رانی
 یادز بۆ هه‌موو ئێکه‌ هه‌وشادی
 بۆ هه‌موو لایه‌که‌ ده‌سته‌به‌ر به‌کات .
 ئاخیری ووتی : ئی‌زراعیل
 توێک موله‌تم به‌یه . گـه‌وێ
 به‌گه‌ به‌زانه‌ چی ده‌لێم : له‌سه
 زه‌وی و زاوه‌ جوانه‌کانی ئیمه‌دا
 کێوی مه‌زن و لوتکه‌ی به‌قه‌سه‌ر
 گرتووی زور هه‌ن ، لوتکه‌ی هه‌نده
 بلانمان هه‌یه‌ تیری پالێوانی
 وه‌کو من نابانگاتی . له‌بنیاری
 شه‌م باخانه‌دا ، دارستان و باغی
 زوری به‌ردارمان هه‌یه . می‌وله‌م
 باخانه‌دا په‌چکار زورن . شه‌م
 می‌وانه‌ تری زور هه‌ر ده‌گرن . جـا
 چه‌ند شیرین و خۆز و به‌له‌زه‌تن
 تریکان ده‌گه‌بین و هه‌لێ ده‌گه‌رسن
 تا ده‌بی به‌شه‌را به‌ ، شه‌وجا له‌وه‌

بۆنی کوفری لئی دئی، رزگار
بوونت نی یه ! ۰۰۰۰

خودا قسه کانی دومرولی لهلا
خوشر بوون ، فرمانی به ئیزراعیل
دا : نه های ئیزراعیل ، نسیم
کارانه به تو ناکری . بسسه
دومرول بلی گیانی یه کیکی دی
په یددا بکات لهبری خوئی و گیانی
نهم مه کیسه .

ئیزراعیل ورتی : خوادیه ،
به ره لاکردنی نهم مزوفه غه رایه
بار نی یه .

خودا ورتی : ئیزراعیل ، تو
ئیتتر خوئی له کاری من هسه
مه قورتینه .

ئیزراعیل پیی لهسهر سینهی
دومرول لبردو گوتی : ههسته ،
نه گهر بتوانی لهبری خوئی گیانی
یه کیکی ترم بدهیتتی ، من ئیتتر
ههقم بهسهر تووه نی یه .

دومرولی پالنهوان ته کانی داو
لهسهر قاچه شگاوه کهی ویتتاو
گوتی : بینیت ئیزراعیل ، بینیت
چۆن له دهستت قوتار بووم ؟ وهره
برۆینه لای پیره باببه کهم . زۆری
خوشر دهویم ، گیانی بو من لهسهر
چا و نی یه .

دومرول ورتی : کهواته خوا
گیانی ئیمه ده کیشیت !

ئیزراعیل ورتی : زور راسته
پتوه ندی به منهوه نی یه .

دومرول ورتی : - نهی تسوچ
به لایه کی ؟ له بهر چاوم وون به
تا من خۆم کاری خۆم نه نجام بدهم .
ئیزراعیل لهسهر سینهی
دومرول ههستا . به لام پای ههر
لهسهر سینهی سپی و سۆلی توند
کردبوو ، هه ناسهی دومرولسی
سوار کردبوو ، پای ئیزراعیل
ههستی به لیدانی دلی ده کرد .

دومرولی سهر شیت ، قاچه
شگاوه کهی راکیشا و خوینی نیو
چهوانی سری و گوتی :

- خوایه ، نازانم تو کئی ی ،
چی ، له کوئی ، بنیادهم له
ئاسماندا بوئی ده گهرین ، له
زهوی دا بوئی ده گهرین ، به لام
نهیا نزانن که تو له دلسی
شاده میزادایت ، نه گهر ههسه
سووری لهسهر گیان کیشا نسیم ،
به خوئی بیکینهو ، ری بسیم
ئیزراعیله نامرده مهده !
ئیزراعیل ورتی : نهی کلۆسی
به دبهخت ، نزار بارانه وه کانت

شهسپه که ی دومرولیان دیت کسه
 به تنیا گه راوه ته وه و دومرول
 دیار نی به . هه موو نی گه رانی
 دومرول بوون ، که چی ته ما ایا ان
 کرد پالنه وان ی بوور خوار دور و
 زامدار لده برده م باوکی ویستا وه .
 یاوکی هاته قسه و گوتی : شهسپه
 دومرول ، جگه ر گوشه که م ، کوره
 غیرینه که م ، شهسپه پالنه وان شهسپه
 نه به زه که ، تو کوله که ی زیانی
 منی ! تو نه و گولی باخچه شهسپه
 کیزان و بوورکانی منی ! من
 ناموژ تو بمری . شهسپه کی شهسپه
 رهس و سدر که شهسپه که به رانی بهر
 به به کدی وه ستاون هی منن ،
 شهسپه ر شهسپه راعیل ده به ویت ، بللی
 با بو شهسپه بن ، من شهسپه او وه
 کانی او ساردو سازگارم هه من ،
 شهسپه که حیلام هه من ، کاروانی
 ووسترم هه من ، شهسپه و په چه و
 کوژی پر له مدرو به رخله م هه من ،
 شهسپه ر به شهسپه راعیل پیوستن ،
 بللی هه مووی بو شهسپه ، چه ندیتک
 زین روزی ده وی ده به مئ ، به سلام
 روله که م ، زیان غیرینه و گیان
 شازیزه ناتوانم چاو له مدی ان
 بیووم .

دومرولی سه ر شیت پیشه که و تسوو
 شیزراعیل به شهسپه نی دا ، هاتنه
 لای بیره باببه که ی دومرول .
 ناوی باوکی دوخا قوجا بسوو .
 رهختی سه رو چا وی خوبنساوی
 دومرولی دیت ، هاواری کوردو
 گوتی : روله ، شهسپه چی به ؟ کوا
 شهسپه که ت ؟ شهسپه کی به که به م
 شهسپه به چا وی بریوه ، ته من ؟
 دومرول دانوی به وه و دهستی
 باوکی ماچ کردو گوتی : باببه ،
 ته ما ایا که چیم به سه ر هاتسووه .
 کوفرم کردو خودا لیم ره نجسا .
 فرمانی به شهسپه راعیل دا وه که
 له شامانده به شیتته خوار و گیانم
 بکیشیت . شهسپه راعیل چوکی خسته
 سه ر سینم و هه ناسدیرکی ی بی
 ختم و ویستی گیانم بکیشیت
 شیتتا باببه تو گیانی خستوت
 له بری من به شهسپه راعیل ده ده یست
 یان ده ته وی له به سه ی مندا رهس
 بیوشیت و " روله ، روم بسوو
 بکه ی ؟ کام ریگایان هه لده بژیتری
 باببه ؟ خیرا که وه ختمان نی به .
 دوخا قوجا بی ده دگ بسوو ،
 حوره زیری . چله پالنه وان که ی
 دومرول له راو گه رانی شهسپه وه

دومرول ووتى : بابە ، ھەممۇ شىئىڭ بۇ خۇت ، من گيان ئىستىم دەۋى ، دەيدەي يان نسا ؟
 دوخا قوجا ووتى : رۇلەكەم ، لەمن شىرىنترى مېھرىبان تىسىر دايكەتە . بېچۇ لاي ئەو . ئىيزاعىل لەۋە داپوۋ كە گيانى دومرول بىكىشىت . دومرول ووتى : نەكەي نامەرد ، دەچىن بۇ لاي دايكەم .
 چورنە لاي دايكى دومرول دومرول دەستى دايكى ماچ كىردو گوتى : دايكە ، ئەۋە ناھىسىت بۇنى شىكەتم ھىناۋە ، بۇ زامدار بوروم چىم بەسەر ھاتىسەۋە ؟
 دايكى بەدەم ئالەۋە ووتى : كورە ئىرىنەكەم ، چ بەلەيەكت بەسەر دا ھاتوۋە ؟
 دومرول ووتى : دايكە ، ئىيزراعىلى بالاسور لەئاسماندە ھات و چۆكى خىتە سەر سىنسىم ھەناسە بىركىي بى خىتەم وىستى گيانى بىكىشىت . داۋام لەبىاۋكەم كىردەكە لەبىرى من گيانى خىسۇ بە ئىيزراعىل بىدات بەلەم نەيدا ، ئىستى ھاتوۋمىتە خىزەتى ئىسۇ دايكە . گيانىت بە من دەبەخىت يان دەتەۋى لەپىرسە منىندا رەش

بېۋىشىت و " واۋەيلى رازو پوم بۇ بىكەيت ؟ .۰۰ دايكە ، چىسى دەلتى ؟
 دايكى كەمىڭ بىرى كىردەۋە گوتى : رۇلەكەم ، روناكى چاۋم ، ئەۋە ئەۋ كەسەي نۇ ما نىڭ بە پىستىسى زىگە ھەلەمگىتە ، ئەۋ ئەۋ كەسەي كە شىرىم دايىتى ، كاشىكى لەقەلەي سەخت و بلىندو بورجى لەدەسەلات بەدەردا گىرت خواردىبا ، ئەۋجا دەھاتم و بەزەبىرى ھەلپزانىسى زىپوزىپو رىزگارم دەكرىت . كورە باشەكەم ژىبان شىرىنە ، گىسان ئازىزە ، ناتوانم چاۋپۇشى لە ژىبانم بىكەم . ھىچ دەسەلات و چارەيەكەم نى يە .۰۰۰۰
 دا دايكى دومرول گيانى خىسۇ نەبەخىتى . دومرول دىك تەنگەپور . ئىيزراعىل ھاتە دىشەۋە كىسە گيانى بىكىشىت . دومرولى شىتە گىر بوۋ . ئەۋە رەتتى دا : نەكەي نامەرد تۇزىڭ مۇلەتم بىدە ھەي بى مروەت .
 ئىيزراعىل بىكەنى وگوتىسى : ئىستى چىت گەرەكە يالساۋان ؟ بىنىت كە ھىچ كەسەي رەھىمى سە تۇدا نەكرىدو گيانى خۇي نەبەخىتى

توۋا كە ھىچ كاتىك دل تەنگىست
 نەناسىۋە ، كە ھىچ ۋەختىڭ
 بۆر خوار دىنت نەزائىۋە ، بىر
 ۋا پەرىشانى ؟ ۰۰ تەماسىۋى
 كۆرە كاتىبەكە ۰۰۰۰

دومرول تەماسىۋە كى جۈۋىتە
 كۆرە كەي كىرد ۰ مىندالەكسىان
 لىدەر كەۋلە ئاسك دەگەۋزان و
 بە دەست و دان يەكتىرىان كىتەما
 كىتەر دەكردو گروگالىيان دەكردو
 ۋچاۋەكالىيان لەشەۋوق و شادى دا
 دەدرە، ۋشايەۋە ۰ دومرول تۈزىك
 تەماسىۋى كىرد ۰ شەۋچا بەزىنەكەي
 ۋوت : ئافرەت ، شەي ھاۋسەرى
 غىرىنەم ، دايكى رۆلەكالىنەم ،
 ھەزىدەكەم شەۋە بىزانى كە شەۋرپۇ
 ئىيزراعىلى بالاسور لەئاسمانى
 راھات و نامەردانە چۆكى خىتە
 سەر سىنەم و ۋىستى گىيانەم
 بىكىشىت ۰ چوۋمە لاي دايىك و
 باۋكەم ، گىيانى خۇيان بەمەن
 نەبەخى ۰ ۋوتىيان : ئىسىان
 غىرىنەۋ گىيان ، ئازىزە ناتوانىن
 چاۋ پۇشى لى بىكەين ۰ ئىستاش
 ئافرەت ، شەي دايكى جگەسەر
 گوشەكالىن ، ھاۋتوم كۆرەكالىن
 بە تۈپسىتەم ۰ كىۋە سەسەر

تا زوۋتەر گىيان بىسىتەرى لىسە
 سۈدەر قازانچى خۆتە ۰

دومرول ۋوتى : دەتەۋى
 خىسەت لە دىلم بىمىنى ؟

ئىيزراعىل ۋوتى : غەزىرەتى كى ؟

دومرول ۋوتى : مەن ھاۋسەرم شەيە
 دور كۆرۈم ھەن ، ئاخىر شەۋانە
 شەمانەتىن ۰ بىچىن شەۋانە
 بە ئىنەكەم بىسىتەم ، شەۋساجىت
 گەرەكە بىكە ۰

دومرول ئىنەكەۋت ، ئىيزراعىل
 بەشۋىتەيا ، چوۋنە لاي خىزانەكەي
 ئىنەكەي دومرول دور كۆرۈپەكەي
 خىتەۋونە سەر باۋەشى و شىسىرى
 دەدائى و دەي لاۋاندىۋە ، مىندالە
 كالىنە مەكە بىرەكالى دايكىيان
 دەگوشى و يەك بىين ، مۇزىيان لى
 دەداۋ چاۋەكالىيان پىدەكەنى ۰

دومرول چوۋە زوۋرەۋە ۰ ئىنەكەي
 بىنى ، تەماسىۋە كى كۆرەكالىنى
 كىرد ، دىلى لەخوشى ۋە غەزىرەت دا
 كەۋتە لەرزە ۰ ئىنەكەي كىسە
 دومرولى دىت ، مىندالەكالىنى خىتە
 سەر زەۋى ھاۋارى كىردو دەستىسى
 لە گەردنى دومرول ئالاندو كوتى :
 شەي دومرول ، شەي بىت و بەنا
 شەي يالەۋانى مەن ، شەمە جى يە ؟

کەشەکانم بالاگەردانت بستی ، ناسی ، دلەم بە تو داو خوشم
 وستی ، ئەهێ ئەو کەسە بستی
 ئارەزووی دڵی خۆم هەلبێژاردیت
 و شۆرم بێ کردیت ، خوشی و
 شادیم بە توووە بوو ، من چی لە
 کێوانت بکەم ؟ بە گۆرم بستی
 ئەگەر بێ تو بێ ی پێنا بکەم
 چی چی لەسەرچاوە و کانیای سارد
 بکەم ؟ بستی بە زوخواوم ئەگەر
 دلوپینکی لێ بنۆشم . بەبێ تو
 چی لە زێرو زبو بکەم ؟ مەگەر
 تەنیا بە دەردی کفن کەین
 بخوا ، بەبێ تو چی لەئەسپی
 کەحیلان بکەم ؟ بە تابوتم بسی
 ئەگەر بێ لەئاو زەنگیان بخەم .
 لە دواي بالای تو چی لەمێرد
 بکەم ؟ مار پیوهم دا ئەگەر
 شوو بکەم . ئەهێ پیار ، باوک
 کورەکانم ، گیان چ نرخیکسی
 هەیه کەوا باوک و دایکت بە
 تو یان نەبەخشیوه ؟ .. ئەهێ
 ئاسمان تو بەشایەت بە ، زهوی
 تو بەشایەت بە ، خوايه خووت
 ئاگادار بە ، پالەوانان و ژنان و
 پیاوانی خێل هەموو بەشایەت بن
 من بە حەزو رهزای خۆم گیانم
 بە تو بەخشی . . .

کەشەکانم بالاگەردانت بستی ،
 سەرچاوە و کانی یە ساردەکانم
 نوشی گیانت بستی ! ئەهێ کەحیلانم
 خانووی پر سامان و زێروزیوم ،
 کاروانی ووشترەکانم ، مەدرەکانم
 هەموو پیروزی تو بن ! ئافرەت
 ئەهێ دایکی زۆلەکانم ، دواي من
 هەر پیاویک کە دلت گرتی و
 خوشت وستی شوی بێ بکە و گەردنت
 ئازابێ ، بەلام توخوا دلی جگەر
 گوشەکانم مەشکینه ، بە تو یان
 دەسپێرم و دەپۆم . . .

ئیزراعیل هاتە پیشەوه ،
 دومرول رەق راوەستا . کوت و بپر
 ژنەکە ی دومرول رابەری و کەوتە
 نێوان ئیزراعیل و میردەکەسەوه
 و هاواری کرد : ئەهێ ئیزراعیل
 دەستت داگرە ! .. ئیستا من
 هەم و نایەلم میردەکەم ، بشت
 بەناکەم ، پالەوانەکەم بمری و
 جوانی و قارەمانیتی کورەکانی
 نەبێت .

ئەوجا رووی کردە میردەکەسە
 و گوتی : ئەهێ دومرول ، ئەهێ
 میردی مەرد ، ئەهێ بابی کورەکانم
 ئەمە چ قەسیدەک بوو کە گوتت ؟
 ئەهێ ئەو کەسە یەکەمجار تووم

جىزىرە بىر كىتىر

ۋىسۋ

لەشە قامەكە پەرىنە ۋە ۋۆيان گەيانە كۆلانە كەي ئەۋبەر
 (ئەۋبەر لەرىنگە يەككى ترەۋە بۆي بچوۋىنا يە) • ئەي تۋانىسى
 نەخشەكە ۋە ھا بكىشىت ۋە ھاى نەكىشا • تاقى كىردنەۋە پىنى سەلمانەند
 كە خەمە لەسەر ھەق بوو •
 - قسەي تۆ دەرىچو • • لەۋلاۋە باشتر بوو •
 خەمە ۋە رامى لەتىفى نەنا يەۋە • لەۋەختى ۋۆيا قسەي خىۋى
 كىر بىو • ۋە رام نانەۋەي ئىستاي بەبى سوود ئەزانى • دەستى درىئىز
 كىرد بۆ بەر باخەلى ۋە دەستى گىترا • شانەي سىۋپىرى دەمانچە كەي ،
 لە شوپىنى ۋۆيان بوو • ھەردوۋ نارنجۇكە كەۋ كىسە خامە كەش •
 (ھەرپە يەي تەقەنا كەم • • لەكاتى كىشانە ۋە شىدا ، ئەبى گۈللىسە
 بەخسار نەدرى • • ئەم قسەيەي لەتىف گەلىك پەسەندە) •
 - پىۋىست ناكاسە يەننى يەكتر بىينىن • • دوۋسەي مەن بەدواتاناسا
 ئەگەر پىم •
 لەتىف ۋاى پى ۋوتن •
 - تائەۋ ۋەختە ۋۆتان دەرمەخەن •

هه‌ر به‌دوایا ئه‌م ئامۆژگارییه‌شی کردن . ئه‌گه‌ر چی له‌وساتسه‌دا ، به‌ته‌واوی لای پروون نه‌بوو که چۆنیان ئه‌دۆزیته‌وه ، به‌لام ئه‌وه‌ی لا پروون بزو که ئه‌بێ بیان ئۆزیته‌وه .

(ئه‌رکی سه‌ره‌شانی سه‌رکرده گرانه)

هه‌ستیکێ ئالۆز له‌ناخیا برووسکه‌ی دا .

(لهنزۆ یایی بوون ، یاخود شانازی کردن ؟)

— بۆ دوابار وریانیان ئه‌که‌مه‌وه ... له‌که‌انه‌وه‌دا ئاگات له‌خۆت بێ .
ئهم قسه‌یه‌ی به‌سه‌ردار ووت . سه‌ردار وهرامی راسته‌وخۆی قسه‌که‌ی
ئهو‌ی نه‌دایه‌وه . وتی :

.. ئه‌گه‌ر شتی‌کم به‌سه‌ر هات ، ئاگاتان له‌دایکم بێ . له‌من زیاتسر
که‌سی تری نی به .

دایکی سه‌ردار له‌و زیاتر که‌سی تری نه‌بوو . نه‌مێرد .. نه‌برا ..
نه‌خوشک .. نه‌کچ .. نه‌کوری تر . ته‌نها ئهم سه‌ره‌باره‌و ئه‌بتر که‌سی‌تر
حه‌مه‌ باش ئاگای له‌م حاله‌ی سه‌ردارو دایکی هه‌بوو . دوو بێرا ده‌ری
گیانی به‌گیانی بوون و له‌مذالی یه‌وه یه‌کتریان شه‌ناسی . هه‌مه‌سه
بێ که‌نی .. وتی :

— هه‌یجت به‌سه‌ر نایه‌ت .

حه‌مه ئه‌ی زانی قسه‌که‌ی له‌ده‌وه نی یه . ئه‌ی زانی شه‌ش
شتیکێ به‌سه‌ر بێت و ئه‌شێ به‌سه‌ری نه‌یه‌ت .
هه‌ر زوو کاره‌ساته‌که‌ی مچه‌ی بیره‌که‌وته‌وه . له‌شان و ساتدا بوون
هه‌له‌بته‌ به‌رن که‌مچه ئێی ووت :

— ئه‌گه‌ر شتی‌کم به‌سه‌ر هات . ده‌سگیرانه‌که‌م ئاگانار بکه‌ ، که‌تا دوا
ساتی ئیانیام له‌یانم بوو .

مچه هه‌ر ئوای ئه‌و و ته‌وته‌ی به‌ نیو سه‌عات ، له‌زیانا نه‌مه‌سا .
که‌چی ئهم ئه‌تته‌دا و شه‌سا ، ئه‌و راسپاردیه‌ی به‌هه‌وێنی خه‌سۆی
رانه‌گه‌یاندا . ده‌ی به‌مه گه‌له‌یک ته‌زگ بوو . له‌ناخدا گله‌یی له‌خۆی

كرد .

(واتە راسپاردەكەي ئەمەيش ئەخەمە پىشت گويى)

دەستى ئىرىژ كىرەۋە بۇ بەرپاخەلى . دەمانچەكەي . . . شانسەي
 سوپىر . . . نوو نارنجوك . . . كىسەيكى خام . . . كىسەخامەكە ئەكەي
 بۇي دروو بوو . كەتەتەكەكەنى تى ھەل ئەنا ، بەتەلەي چاۋ ئىسەي
 روانى يە بېشكەكەي تەنېشتى ، ئەك ئەم . لىنى بەئاگا بوو كەنوا
 تەتەلى لەكەسەكە ھەلدا . . . دەزوۋى دەم دەرزىكەي بەنان پىچراندا . .
 تەلەي چاۋى لەبېشكەكە لانا . . . پىر بەپىرى ھەرنوو چاۋە رەتەكەنى
 روانى يە ئەم . . . سەرنجى دايە . . . ماۋەيەكەنى ي ورد بىسۋەۋە .
 ئەۋسا دەستى بۇ ئىرىژ كىرەۋە كىسەخامەكەي دايە . . . ئەم ئور مەشت
 گولەي تى ھاۋىشت . . . گىۋەي كىرەۋە نايە تەكەي باخەلى . . . مەتەيە
 سەرىق . . . روانى يە ناۋ بېشكەكە . . . ئىرىشتەك تىيا خا موش بىسۋە .
 روانى يە روخسارى ئەكەي . . . ھەۋرى بەئازار بەكەي چەرگەسەر ،
 بىرۋەسكەي تىيا ئەنا . . . خەفەت بۇ چارى چارەھا ناۋ گىرەۋە . . . خەفەت
 بۇ چارى چارەھا بىرۋە بەئازار . . . ئازار گەيەي بەۋە بىسەرق .
 رى تەۋۋىمى ھىنايەۋە و بۇ چارى ھەزارو بەك چارە ، تەكەنى
 بۇ دايەۋە . . . رۇيشت . . . لەسەل چىرە دەۋە . . .
 (تۆلەي بەرو دوايان لى ئەكەۋە) .

.. پىرىستە ھەستى بەزەيى لەدل و دەروۋنى خوماننا بىرىنەن . . .
 پىۋىستە دەستيان لى نەبارىنەن . . . بىۋىستە قەلچىيان كەين .
 ئەۋ ۋەھاي بە لەتىف ۋوت . بەلام لەتىف ۋەرامى قەكەي ئەۋى
 نەدايەۋە . ئەي زانى خەرىكەن ئەگەنە جى . . . ھەۋەكەۋ ئەي زانى كە
 ئەۋ ئەركە گرانەي بەجىي ئەھىنن ، تەنھا چەندە سائىكى پىرى
 ئەجىتەۋ تەبىرىنەۋە . . . ئەگەنە ناۋى ئەۋە ، ئىتەر مەسەلە بىرىتى ئەي
 لەجۇ دەرياز كىرەۋە ھەلەن ، كە گەلەكە لىدەلامار داندەكە سەم تىرە .
 بەتەيەتەي بۇ ئەمەي سەركە . . .
 (خۇزگە سەركە تەئەبوو)

حەزىك لەناخى لەتيفەوہ وەھا سەرى ھەلدا .
 (ئەگەر سەرکردە نەبوومايە ، خۆ دەربازکردنم گەلێك ئاسانتەر
 ئەبوو) بەلام ھەرزوو ، قىزى لەخۆى ھاتەوہ . دللى گوشرا . لەناخدا
 وتى :

(من قەت حەزم لەسەرکردايەتى كردن نەکردوہ)
 راستى ئەكرد . قەت حەزى بەسەرکردايەتى كردن نەئەكرد . بەلام
 وا بوو بوہ سەرکردە . وتى :
 نزيك بووينەوہ . ئاما دەبن .
 حەمە ووتى : ئاما دەم .
 سەرنارېش ووتى : ئاما دەم .
 لەتيف خۆى وتى :

– چا وەروانى ھەلئەتێكى شىرانەتان لى ئەكەم . بەلام بەمەرجيێك
 سەلامەت دەرجن .
 حەمە ووتى : – دلئيا بە .

حەمە لەپېش چاوى بوو كە وەختيێك دەستى كردە مىلى ژنەكەى و
 ماجى كرد ، ژنەكەى بۆى پى كەنى . . . وتى :
 – من دلئيام بەسەلامەتى دىيەتەوہ .

تا لەدەرگای حەوێش ھاتەدەرەوہ ، ژنەكەى ھەر پەلى بەپەليەوہ
 بوو . . . ھەر پى ئەكەنى و قسەى خۆشى بۆ ئەكرد . كەويستىشى ھەنگا و
 ھەل بىنى و بىروا ، پى و ت :

– بە بىستنى ھەوالى سەرکەوتنت ، گەيگە ئەم گرى ، ژنەكەى حەمە
 بە بىستنى ھەوالى سەرکەوتنى مېردەكەى گەيگە ئەى گرت . لەنا و
 دەستە خوێگە شۆرەگىرەكانيدا ئەى و ت :

– ئىوہى وەك من بن . . . لە ھەموو جارىكاكە ئەروا ، ترسى
 نەگەرانەوہى لەناخا ھەناووم لەبەر ئەبىرى . بەلام بەلام بىسە
 سەرزارى تالە چاوم وون ئەبى ، ھەرقسەى خۆشى بۆ ئەكەم . . . ھەر
 بۆى پى ئەكەنم .

به لأم ده سگيرانه که ی سهر دار ، له گهل سهر داردا ودهای نه کسرد .
له دوا به کتر بینینیا ندا ، که ده مانجه که ی له باخه لدا دی له می به وه
سامی لی نبشت . . لی ی برسی :

- شه ده مانجه بهت بو هه لگرتووه ؟

شم بو وه رام راما . درو بکا ؟ . . یا راستگویی ؟ دروی بو
نه کراو باسی خوی بو کرد . شه وی تا شه سائنه نهیننی بوو ، بسوی
تاشکرا کرد . زوری بو وت . تا وتی :

- له بیناوی پاراستنی رووسووری توشدا به .

ده سگيران لهو باسو خوازانه به نوور بوو . ته ووژمی تـسـرس و
سامی به تامان و زهمان نه ئه ره وی به وه . پارایه وه . وتی :
- دهم نامینت .

شم وتی :

- بو شا دمانی خوشمانه

ده سگيران کرو زایه وه . . . گریا . . وتی :

- شه بی واز بیننی .

شم لی ی تووره بوو . وتی :

- بریاریکد ناومه ههر شه وه به .

به نوای خویدا ، ده رگا که ی نا به یه کا و پرۆشت .

(نه شه بوو لی ی تووره بيم)

به دهم رینو گله بی له خوی شه کرد . ویستی به گهریتـسـه وه وه .
نه گه رایه وه ، رۆزانی اوایی تریش ههر نه گه رایه وه لای . تا دویننی
نیوه رۆ له تیف هات و بی ی وت :

- تاما ده به . . شه شه و نوره ی به که م گورز وه شان دنته .

ئینواره له مالی حه مه کوئه بینده وه . له وی تریشه ی نه خشه که به ساس
شه که یین .

ئینواره دوا ی نا هاتنی تاریکی ، حه مه له بهر ده رگای مالی سی
خویاندا جا وه روانی شه کرد . به ووردی سهرنجی شه دا به شم سهرو

ئەو سەرى كۆلەنگە • سەردار ھات • بىردى يە مالئەۋە • ھەر نوای
جگەرە كىشانىك ، لەتيفىش پەيا بوو • لەژوورنىكى بىشتەۋە ە سىئى
قۇلى دانىشتىن • بىشەكى لەتيف قسەى كرد • وتى :

– ئەۋەي ئەمشەۋ ئىتە ئەي كەين ، ئەلقەبەكى ترە لەزنجىرەي ئەۋ
تەقەلەيەي ئەيدەين ، بۇ ئەۋەي بىزنى خۇمان بەدۇست و دوژمىن
را بگەبەين .

لەتيف لەكورتى بىرانى يەۋە • ھەمەو سەردارىش ۋەك ئەۋىيان
ئەكرد • ھەمەو شت لەلەيان روون بوو • ھەمەو شت سەبارەت بىشە
ياسەكە ، بەلەيانەۋە ۋەك رۇژى رووناك دىار بوو ، ھەر زووگەبىشتە
ئەنجام • ناننى ئىنۋارەيان خوارد • لە چەن قسەۋ باسنىكى لاۋەكسى
دوان • چايدان خواردەۋە • خۇيان ئامادە كرد • ھەمە بۇ ماۋەي
چەند ساتىك چۈە ژوور، كەي ئەۋ دىو • دەستى كىردە مىلى ژنەكەي و
ماچى كرد ، ساۋا فرىشتەكەي تاۋ بىشەكەكەش و ئىتر گەرايىدەۋە لاي
لەتيف و سەردار • لەتيف گەفتى داۋ رىگابان گرتە بەر • دوو – سىئى
كۆلەيان بىرى • لەمە قامەكە بەرىنەۋەۋ خۇيان گەياندە كۆلەنگەي
ئەۋبەەر .

لەتيف وتى :

– تەۋاۋ ئامادەن ؟!

ھەمە وتى :

– تەۋاۋ ئامادەم .

سەردارىش وتى :

– تەۋاۋ ئامادەم .

سەردار ئەمە يەكەم تاقى كىردنەۋەي بوو • لەناۋيانا تەنھە
ئەۋ دلى كەۋتە تىرپە تىرپ .

(دىلم بۆجى تىرپە تىرپ ئەكا ؟!)

لەخۇي بەئكا بوو كە دلى تىرپە تىرپ ئەكا • تەرىقى بوۋەۋە پىئى
ناخوش بوو • تەقەلەي ئەدا خۇي لەۋ پەشئوى يە پرزگار بكا • نىسەي

ته توانی • لهخوی بهست ته بوو • رقی لهخوی ته بوه وه • گومانسی
لهخوی بهینا ته کرد •

— دهی •• ههریه که بو شوینی خوی •

سهر نار بهره و شوینی خوی ههنگاوی نا • دلای زیاتر که وتسه
تیره ترپ • دهستی برد بو بهر باخه لای • دلای لهنا و سنگیا ته ته له
میرانی ته کرد • گه یشته شوینی خوی • به پیای نه خسه که ، ته بسوو
لهوینوه دهس بکاته وه • دهستی هیئت له بهر باخه لای بووه که زرمه
لهو دیو حساره که ههلسا • لهوه نابوو دهس ده رکیشیتته دهره وه و
زرمه به کی تری لای ههلسینرا •

(دوا که وتم)

برووسکه ی نازاریک میشکی نا گردا •

به رته وه دهستی راستی له بهر باخه لای دهر کیشایه دهره وه • بسه
رتوه به نجه ی شایه تمانی دهستی چه پی ، له ته لقه ی دم نارنجو که که
گیر کرنو رای کیشا • هینجگار بهر قینه وه به دهستی راستی
نارنجو که که ی ها و یشته ته و دیو حساره بهرزه که •

ته و دیو حساره بهرزه که ههر زوو ها تبوونه دهس و ههر چسوار
لای خوین کویزاسه گولله باران ته کرد • ته و وخته له تیف ههر دوو
نارنجو که که ی خوی ها و یشته بوو •• به هیمنی ته کشایه وه • همه
وهک ته و • به لام ته م تازه نارنجو کی نووه می له بهر باخه لای
دهر ته هیئا • گوئی لای بوو له تیف ها واری لای ته کا :
— دهر باز به •

بیوی ناخوش بوو • به نجه ی شایه تمانی دهستی چه پی ، له ته لقه ی
دهم نارنجو کی دهستی راست گیر کرده وه • رای کیشایه وه • دهستی
راست پتر به رق کینه وه ، نارنجو کی توور ههلسا • نالسه ی
ته قینه وه ی نارنجو که که ی خرمله گولله بارانی ته و دیو حساره که ی
بو چند ساتیک کب کرد • ته م ته وسا کشایه وه • خوی گه یانده سه ی
کولانه که • له تیف و همه لهوی بوون • هاته بهر گوئی ، له تیف

سەرىن پى گله پى لى ئى كەرد • ئەى وت :
... درا كەوتى •

ئەم ئەى ئەزانى چە وەر امىكى بداتدوۋە • بىئ دەنگ بوو • لەتيف
وتى :

... ھەرىدكە بەلايەكدا •

ھەرىدكە بەلايەكدا دەربازبوون •

بۆ رۆزى دوا پى ھەوالى ئەم جەزىرە بەيەى تر لە دوزمن ، بـوۋە
وېردى سەر زمانى وردو درشتى دانىشتوۋانى شارەكە •

(- - - - -)

دلته که م، نافرہ تیکہ
 مہ ناکہ کافی دورہ ریاضی پر زور ضارہ
 منیش ہینسا شیرہ غورہ م
 داہ لہ کوی ی ؟
 دلدارہ کہ م، سنور تیکہ
 بستہ بہ بستہ بہ تہل بہندی پہ شیمان داہینزارہ
 منیش نازہ ہرزہ بہ کی تہوری کورہ م،
 کہ نوزیری دلدارہ تری تیا سور تیکہ !
 پیغہ بہری تیا فرزندہ !
 غورہ لہ کوی ی ؟
 پایہ پیانہ ورم ! تہ مریت
 کافی مردم، لہ نیوانی ریگی دوزخ و بہ ہر شتا
 پیانہ ورم، کامیان تہ گریٹ ؟
 ورم، ہیچیاٹ .
 ہونکہ لہ ناور زامہ کافی نہ ہوشی لہ ہشتا

چ (ق) ۱۹۵۱ء

به خدا و تاران ، خود ته تون و شایسته گدیام

هه ره نه مزانی ، نافر له کوی ته یی ؟

دایه پییاش ورتیم : نه تربت

گگانی فرماش و سا بیم .

له نیرانی باغی خدم و ریستکه نینا

پییاش ورتیم : کارماش نه گریه

ههیم : ههچیاش .

هرنگه له ناز تا بلزگانی خدم و پییستنا ، بونوز گدیام

خدم لای ورتش بورد ، سیر نه مزانی تزل له کوی یی ؟

له آری پیچام ، بی ناز نیتماش

نازانم با کور و ستانده ، یا نهور نه ماشه

ته نیا خدم ، نازانم کام ریگا نه مپا

کام برده بای ساگروی خدم نه گری

کام ستمتری رهنگه هه لگه نورد ، هه لم هور پی

لمسته ورتیم ، بدلام کام ریبا توی ریستک هه لم نه کا !

چیروک

سیانہی مہرگی پیروز

دواسه رنج

محمد موکرمی

((خوشبہ حالت ...))

مچہ، شوا پر به دریشایی تدمه نی ثاوار به بیست و سه نگی یاده کانت
لهم دیمه نه هله بشا رده بیست به سوکه سه رنجی ده پیچیته وه به بیلسو
ایکنا نی دوا جارت، له نیو تولایی گلینه کانتدا، لهم دیمه ن و
په لکه زریخه ده سکرده ت ده پاریزی ...
خوشبہ حالت ...

تدمه عاسه رنجته تیر چ دیمه ن و ویزه به کی نی بیلسو وه
کلوله کانی چاوت ناترو کینی و نایانکاته ترومیا و فرمیسکی
جالی تیسفانه کان ناخت هله لنا مزی مچہ، شوا دیده کانت
جوانترین دیمه نی خواشته رخوازتی پیچایه وه وه ک دوا یادا گارینکسی
به بایه خی لهم گه شته سامنا که ت بو هه میشه ده یپاریزی
خوشبہ حالت « مچہ »

شوا گوی به کانت ثاواتیان هاته دی و شو دوو ده نگی
تیکه له بیان بیست

چریه یه کی راست و به سۆزی «ئۆخدی» ده می خوت .
 گرمه ی بۆرکانسه ده سکرده کهت ...

دوو ده نکه که تیکهل بپوزن پهرده ی گۆی یه کانت پيشوازی کسردن ،
 بپوزنه دوا ده نکه و ده نگی حهق و هه موو ده نکه حه دار دراوه کانی
 گۆیتى رامالی ... ئیتر ... خو شه حالته مچه ... جهسته تله زمی
 ده نه میت ناسا چوار ده وری ئاورشین کرد ، به رش و بلا بویتسه وه ...
 نه وه ی نووی نه ته وه ت گهر ببیستن بپن گۆریتیا له گۆرینکی پسان و
 بدینى نه پۆترا و دای ، هه موویان
 خۆزیا به ژیان و مهرگت ده خوازن
 ده مچه «... خو شه حالته))

x x x

(دای به په له که سه ری وایه ره کان بگه ینه که پسه له کنسه ده ی
 پاتریه کانیتر راست و چه پ دانی ... ده ی مچه ... په له که ههر چسدن
 ده ئیقه یکه ته ده سه وه یه ... ده ی مچه نه وه چیته ؟ ها ... ئسه وه
 په نه چه کانت گۆ ناکات ؟ دوا وه شینیت بپیار !!
 شه رم ناکه یته ؟ چیته ؟ ها ... که ی ئیستا ، کاتی نه وه یه لسه م
 کۆسه کورتنه دا (شه م جۆره ، بپیرکردنه وه یه به خه یالتا تییه ری
 اشیرین ! مچه خو تو گه لی حه زت به بپینینى په له که زپیرینه ی پسا ش
 یاران بپر ... که منال بوویته به دوا یا راسته کرد واتسه زانسی
 بپرنی ئایشه و فاتمه یه ده نویست بپیگری !!
 چیته نه وه ؟؟ خو نویتنى له ها وریکانته به په له تر بوویست ...
 رودا وه سامنا که که نه وه نده راینه گرتی و ده سه وسان نه بووی و
 دۆش دانه مایته و وه کو ئیستا په نه چه کانت له گۆنه چو ...
 نویتنى «حه مه» په نه چه کانی گۆی نه ده کرد ، له پروی شه و دیمه نسه
 سامنا که دا بپن ده نگیه که ی هه مووتانی هه لنده مزی ... نه وه نسه
 ده ربه ستى سه رنجی بپرسیار ئامیزتان نه بوو ، که ئیوه تیکرا به جۆره
 سه رنجی تیکى سدیر جه مه و دیمه نى «سه توو چه تووی» پیکرا و نسه سوزه

تېيانشەن ماۋى بىرلىك ئىنسانىيەت بىخېتىن «خەمە» بەھىمىدە پېئىلوۋە كائى «مستۇۋ چەتۇ» لىككە ئى ۰۰۰۰ ئىدە ئىدە خۇي ئىدە خەست و جىيىنى ھىست و كەوتە تەقە كىرن ۰۰۰

مچە ۰۰۰ تۇ دەدوانزە ھەنگا و كەوتىۋىتە پىشى «مستۇۋ چەتۇۋە و خەمە يىش چەند ھەنگاۋى و پىشى تۇ كەوتىۋىتە ، دەنگى ئارنجۇكىسك دەسرىتۇكى لەسەر يەك جەستەي «مستۇۋ چەتۇي» كىدە سەرەن ۰۰ تۇ لە تەقە كىرن كەوتى ، گەپرايتەۋە سەريان ، سى سود بو ، ھەر لەسەر تەرمە كائىن ۋە ستا بىۋىت ۰۰۰۰ تەقە ۋە ستا ، بىرا كۆزە كائى «خەمە» خۇيان بى ئەگىرا ، خۇيان دابە دەستەۋە ۰۰ پىش سەبىر بو تەنھىيا سىيا نىان بەزىندىۋىتى مابورن ، لەم كاتە سامنا كىدا بىزەتۇكى تىئال بەدە روتتا گۆزەرى كىد ، گورو جۇشت ھاتەۋە بەر ۋە كو ھەم — سوو جارى كەوتىتە فەرمان دابەش كىرن :

(— تۇ ۰۰۰۰ لە گەل تۇمە رەسول ۰۰۰ فىرا كەۋە ، ھەر جىتۇكىان ھەبە بىيىشەۋە . مېرزا چەكە كان كۆكەۋە ۰۰۰ بىرايم ، نامق ، يارمەتسى ھاۋرىنكا نىان بىدەن ۰۰۰ قانر ، بىتە لەكەت لە بىر نەجى ۰۰۰۰۰ دەى بىرايىنە زوۋكەن ، خۇتان مەخا فلېنن ۰۰ دەى بىرايىنە ئىستا كاتسى چەك گۆرىنەۋە نىيە ۰۰۰ پاشان ۰۰۰ پاشان كى چەكە كەى خراپە بىۋى دە گۆرمەۋە ۰۰۰۰ ئاگان لە فېشە كە كان بى ۰۰ دەى بىرايىنە . لە بىر قىسە كاتتە بەزما نىتەۋە مەيىن كە بىنىت «خەمە» بى دەنگ و جولىسە لەرۋى سى دىلە كەدا ۋە ستاۋە ، بە خۇتا ھاتىتەۋە ، خۇشت لە «خەمە» تۈرە تر نواندە لە دىلە كان نىزىك بىۋىتەۋە ، بەرپىز راباننە گىرت «خەمە» تىبانگ كىد دگتەرىۋفە كەى خۇشت ھىنايە سەرىن داتە دەستى خەمەۋە ، زۆر بە نەرمىيەۋە وتت :

«خەمە» گىيان فەرموۋ ۰۰۰۰ ئىماندەن ۰۰۰۰ مستۇۋ چەتۇيان ۰۰۰ !! ئىدە ئىدە ۋە ئاگانە بىۋىتە . دەستى لەمەلەز ئىدە بىۋى . كە نە تىزىنى «خەمە» بىۋە لەمى نەدايەتەۋە و بى دەنگ بىۋى ، تۇش بە بەشۇكا ۋە سەۋە دگتەرىۋفە كەت لە دەستى «خەمە» ۋە رگرت و مى پايە كەيت كىسردەۋە و

داتمه زان ، دوور كه وتیته وه ئهم چاره یان زۆر به ئه سپایه
به «حه مه» توت :

- فهرموو

..... -

واتزانى «حه مه» مهبیوه ، لى ئى نزیك بویته وه ، به نه واز شه وه
ده ست به سه رو پرویا هیتا و دوو باره ت كرده وه . سه رت سه پوره سا ،
كه بینیت «حه مه» زیاتر به سه رنج تۆ هه لده مزی و كه متر سه یه رى
دیله برا كۆزه كانى ده كات ٠٠٠٠ ئهم به ك دوو ده قیقه بى ده نگیه ت
له پوره ته مه نى ٠٠٠ ئهم بى ده نگیه به لاته وه كات به فیرۆدانى كسى
سه یه ر بوو ، له كاتى كدا كه «حه مه» ده زانى دوو سى كاری گرنى ك
چا وه ریتان ده كات ٠٠٠ ده بى پیته كى مستور چه تۆ هه لگرن و به زوو به ش
وه شو كه ون و ئهم گه ت جه ك و فیه ك و تفاقه ئى ده سه كه وتان به گوازنه وه
خۆ به «حه مه» وه ده كه س ما ون هه ربه كه و بارى پینچ زه لام هه لگرن
هیتا به ته واوى پوتان نا گوازریته وه ٠٠٠٠ له مانه ئه گرنى ك
سه ربا زگا گه وه كه بیست كیلومه شى لیتا نه وه دوره ، ئه له به ته
«ئه مانه» پیته نه وه و خۆ به نه ده ست وه به پیته له به یوه ندیان پیته
كردوون ، ئیتا كه وتوتنه ته پى و به ها نا یانه وه دین ٠٠٠ كه چى
ئهم كاره گرنگانه له پرووى بى ده نگیه كه ی «حه مه» نا به وه هه لم ٠٠
ویست پى پیته له كه ، مه وه سه كه چى پیته كه وتوو ووتى
- مچه ٠٠٠٠ جه نكه و دیلن .

تویتر وه ك شه وى بزانی چى له ناخدا یه و چى مه به سه ته به ده نگیه
هه ندی به رزتر وت

- دوژمنن

حه مه ش له سه ره خو ، هه ر وه ك شه وى هیه چ نه به بى پى و تى

- له جه نگا

په ربه دل جه زت ده كرد به قسه كه ی پى بکه ئى ، كه چى له به ر شه وه ی
كات و شوینه كه هى شه وه نه به و ، خوتت گرت ، واتزانى «حه مه» وا

تیدگه بشتوه شه م یهك دوو ده قیقه بی ده نگیه مانای ناشتی یسه
به نیای زی رون کردنه وه وه ووتت
- ئیستا شره هر چه نگیه.

ده ستت کرد، بو یه که م جار له ته مدنی پر له ده ردی سه ری و ده ربه
ده ریت توشی که سیدی «لاعه م» ناا دل ره ق و دان به خودا گربوویت کسه
به زه رده خه نه یه کی پر ته سه وه و سه رنجیتی تی گرتی قولایی ناختنسی
ته نگاوت که له زیر لیوه وه بی ی ووتی
- جه نگیه بوو.

وتت

- ئیستا شره هر چه نگیه

به هه مان زه رده خه نه وه ووتی:

- ئا ۰۰۰۰ بو ئیمه ۰۰۰ تا چه کمان به ده ستوه بی له جه نگیه یسن و

جه نگا وه رین

- نه ما نیش چه کیان بی بو

- نهك ئیستا

- یانی ؟

- ئیتر پیا و کوژ نین

- چی تر

- نابیی بکوژرین ۰۰

ویستت بلتی حه مه گیان ئیستا کاتی ره وشت و هه لوینست
نواندن نیه که چی رژی سه کردنی نه دایت و پشتی له سن دیله کسه
کرد ۰۰۰ تویر به رچاوت تاریک بو ، نه راندت :

- حیمان نیه ۰۰۰۰۰

وه لامی نه دایت وه

- بهشی خومان نانمان نیه ۰۰۰۰

هه ره لامی نه دایت وه

- گه ر به ره لایا نیش که یین ۰۰۰۰۰ ره نگیه شه به چاره به یه کی قورسترو

سامناکتر بۆمانی بنیرندوه ۰۰۰۰

«حەممە» بەخێمەرد سەرئەجی دایەت، بێ دەنگ بووویت، ناخست
 بۆرکانیکی نامادە ی تەقین بۆر ۰۰۰ زیاتر بەنگایتەوه و بیست
 خوارد که بینیت تەنھا بە ئیشارە تینکی «حەممە» سێ دیلە که کەوتنە
 گۆر هەر ئەوهەندە ی بلێ ی بەک و دوو ئەو ۱۵ - ۲۰ تەرمەسە ی
 سەربازەکانی هاوڕێیان کۆ کردەوه و بەریزە دایانفا ۰۰۰ بەکێ لە
 سێ دیلە که بەئاستەم لەسەر تەرمینکیان بەک دوو ووردە فرمیسکی
 بێ دەنگی رشت و دەستی برد زنجیرە کە ی ملی دەرکردو لەملی خۆی نا
 باغان بۆت دەرکەوت ئەوه تەرمی برا گەورە کە ی بو ۰۰۰ بەرچاوت
 لیل بوو که بینیت هەر یە کەو چە کیتکی لە دەستی «حەممە» وه گرت و
 فیهە کدانیان لە پەتی خۆدا بەست «حەممە» لەم کاتەدا که بەلاچار
 سەیری کردی قسەکانی لەمەوبەری لە میشتکتا دەنگی دەدایەوه و کە
 چەند چارۆ بۆتی دوایت کردبوه و :

(- ئەم سەربازانە ۰۰۰ زۆریە ی زۆریان تەنھا ئمارەن و زۆر
 ناچارن ۰۰۰ گەلیکیتر بێ خەتار مپهرو خووە ویستی دەتوانسێ
 لەئامبزیان گری ۰۰۰ دوژمنی ئیمە نین ۰۰۰ گەر دوزمنایە تیشمان
 بکەن ئەوا نازانن بۆ ۰۰۰ دەبێ ئیمە حالی بیان کەین ۰۰۰ کە

ئەمانیش وهک ئیمە چەوساوهن و بەئینکی تەواوی تیکۆشانی ئیمە بۆ
 سودی ئەوانە ۰۰۰۰)

دووچارە سوکە سەرئەجە کە ی «حەممە» ناخستی ئەنگاوت که بینیت
 سێ دیلە چە کدارە که یارمەتی هاوڕێ کانت دەهەن «مستوو چەتو» لە
 کۆل نەگرن هەموو کاریکتان وه ئاکام گەیاندا ۰۰ چاوت لەسەر سسێ
 دیلە چە کدارە که تەگوازتەوه که دەتبینی هەریە کەیان لە ئیستوه
 زیاتر باری ناووتە کۆلیهوه، ئەگەلتانا کەوتنە ری ۰۰۰ بسە دەم
 رپتو ووریان تانیا ن کردەوه که پتیر ئەوه ی خۆبەدەنە نەستەوه چەن

چارى بىلەن بېشىنىڭ بىر سەرىيازگە گەۋرەگە ئويلاپ تېپىپان كىرىۋاتىدۇ، گەر
 فرىيايان نەكەون ئەۋا ۰۰۰۰۰ سەرىيازگە كەيىن دىنبايان كىرىپ ھەر چۆنى
 بىن دوو سەعاتى خۇبىگىن تا فرىيايان نەكەون و دىنبايان ئىسەۋە
 چەند چارىك ھەر سىككىيان بەيەك دەنگە دەيان ووت (بىرايىنىڭ
 ئاگا دار بىن پەلەكەن) بەپەلە كەۋىتتە رى ۋ بە دامىنى چىيىپ
 بەرزەكەو بەنىتو زەلكاۋو قامىشەلانەكەدا داكان ۰۰۰۰۰ مېدە ۰۰۰۰۰ خۇ
 تولىۋەنىتو دىيىۋى بەستى و مانىدوبونتا تىكەلى ھەزار نەپەنسى و
 پىرسىيارى نەزۇك بېۋى و بەقىزەۋە ھەنگاۋەكانت بارىكە رىگە كەيى
 ماچ دەكرد (ھەمە) بىن دەنگىۋو ۰۰۰۰ سى دىلە چەك دارە كىسەش
 بىن دەنگەتر بون ۰۰۰۰۰ لىپىر نەنگى نەستىرلىزى لىرى بىن ئان و دوو لى
 سى دىلەكەو پىنچ ھاۋرىتتە بەرگەۋىن ۰۰۰ دىلى سىپە مېشەۋە كىسە
 ھەموۋىتان ھانە دەس ۰۰۰ لىماۋەى دەقىدەيك كەشە شەپا ھەمە لى
 ھاۋرىكانت و دىلى سىپەم مایەۋە ۰۰۰
 « بۆسەكە جى بەكەيان چاكتىر بو ۋ لىپەرزى بون و ئىتەش لىسە
 نىتۋى ۰۰۰ سىتى دىلى سىپە مېشە گوللەنىكى سارد كىرەۋە ۰۰۰ « مېشە
 تۋىر پاشە و پاشە دەم نەقە كىرەۋە خوت گەياندە گا بەردىك ۰۰۰۰
 ۋاقت و رما كە « ھەمە » تىپىنى تەكانى دايە بەرخۋى و دىلى سىپە مې
 لى كۆل گرت و بەقورسىۋە بەرەۋ لى تۆرەنگاۋى دەنا و تەقىسەى
 دەكرد گىمەنىكى زور نىزىك ھەموۋ ماسولكە ۋىرەكانى مېنىكى تىك
 ئالان « ھەمە » و دىلەكەو تەپ و تۋىزىكى بۆر لى زور سەرتىسەۋە
 گەردە لولنىكى تەمەن يەك ساتى بون ھەندى پارچە گۆشت و خويىن و
 دەمارو رىخولەى « ھەمە » و دىلەكە دا پارى بەرتەۋە ۰۰۰ ھەلسايتە
 سەرىق نەزىنى بۆكۈن ھىشە دەبەى بەدەم را كىرەۋە دىگەتە رىۋە
 كەت خالى كىردو نارنجۇكەكانت تەۋاۋ كىرد مەبەستە نەبۋو بزانىسى
 چەندت پىنكاۋە ۋ بەشەكەتى و ھەناسەبىركى ۋە گەشەتتە ئىسەۋ
 قامىشەلان و زەلكاۋەكە ، تا ئىسەۋەتتە زەلكاۋەكە گوللەكانسى
 بۆسار دەكردىتەۋە ، جگە لى تەقە ھىچت نەدەبىست « ئىستە »

نازانی چۆن دهریا زبویت و گیشیتیه نیتو دارستانه چیره که ۰۰۰
 «مچه ۰۰۰۰ چیته ؟؟ ده لئی ی کا ویشی یاده کانی دوینیت ده که یته وه
 به له که ما وه کم به نهسته ریه ، ها وریکا نته له چیا که ی بهرا نهرت
 چا وهری ی به نهجه کانتی ۰۰۰۰ شه وه چیته ؟
 دوینتی توینتی بو ۰۰۰۰ شه مروت ده بیته دوینتی ، سبه ییش ده بیته
 دوینتی ۰۰۰ به له که سهری وایه ره کان بگه یه نه بهک و شاگات لسه
 پاتریه کان بیته .

«مچه ۰۰۰۰ خۆ که سئ شه کم کاره ی بی نهمبار دویت ، خوت به خواشته سهر
 خوازی شه کم کاره شه لیزاره ۰۰۰۰ که له دارستانه چیره که وه که یشیته
 شه که وتی «شه زار استان» و رودا وه کانت به شیاره به شه
 ها وری کانت گنیرا یه وه ، بی شاگا بوی له وه ی چنه گولله یه که به شه
 توینت و پاسک و پانتا شوختیان کیشابو ۰۰۰ هه ستت به بازار نه ده کرد
 ها وری کان و لیبسا وه که ته له نیتو بی ده نگگی و به زاره بی له ده ست
 چونی ها وری یانر چه واهه رت وون بیون تویش ده تنه ران و دا وای
 توله ته کرد ۰۰۰۰ پیستیاره خوت بو ، له گهل چهن که سیکلی له شه
 بووردودا ، ههر شه شه وه به نه دوانزه هیستری چه موشی بار کسرا و
 ده نه میت ، خوتان گه یانده نزیک سهریا زگه که به خه نجه رو سونگی بهر
 بوورنه گیان یاسا وله کان به ما وه یه کی که م سهریا زگه که تان به شه
 ده نه میت چانته ، ورده ورده کسانه وه تا دووسهده مهتری - دریشی
 وایه ره کانی نه ستت ما وه ی کسانه وه ی دایت به به له شه نگره ریکه ست
 هه له که ند چوینته نا ویه وه ها وری کانت به بوشر و به لشر یانسه
 سه نگره که یاندا . ها وریکا نته سپارنه با وهری به تینی خویان و به ره و
 چیا که ی بهرا نهرت هه نگا و بیان نا ۰۰۰ دووباره ته ده کرده وه ۰۰۰۰۰۰
 (کورینه یه له که زیرینه ده ست کرده که نیشانه ی هیرش برندنسه)
 سهریا زگه که تویی هیستریا ها تبون کویرانه به چوار ده ورا ته قه یان
 ده کرد ۰۰۰۰

ههر شه وه نده تان هه بوو ۰۰ دووسهده مهتر وایه ر ۰۰ ده نه میت ۰۰ لسه

مهردگ نه ترسان ... گه وره ترين سه رمايه تان بوو ... خوتت هه لبژارد،
 گهر تو نه بای ، شهوا هدریهك له ئیوه ئامادهی شهه کاره بیوو .
 سچه « ... شهوا ئیستا به ره بهیانه هه چه ند ساتیکی تر گزیندگ
 داندباری زری پوش و نانك و سه ربازه كان له كونه كانیان دینسه
 ده ری ... ده زانن ئیوه له شه ودا هه موو شتی ده کهن و له سه روژدا
 گه متر خو به ره و مه ترسی نه بهن ... شهوان شهه چاك ده زانن بیوه
 بی ترمر كونه كانیان جی دینن و بله وه ی لی ده کهن و دینه مهیدانی
 مهشق .

دهی مچه ... چینه ... به نه چه کانت گو ناکات ؟
 خو تو هه رگیز له مردن نه ترساوی ... زور چاك ده زانی چه نه
 ده قیقعه یه کی دی خو تیش له شه له سه ربازگه که ده ته ئیوه ...
 چینه مچه ... ؟ مه بیویت ... بیهرد همه و دوو مناله
 وردو بی که سه که ی همه ده که یته وه ... نا ... نا بیهرد له
 شیرین ده که یته وه ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا ... نا
 مانگی ده بی قسه کانی دوا ژوانتان له گویتا به زینگیته وه که
 بی و وتی :

- مچه ... نازانم بلیم جی ... ناتوانم بلیم مهردو ناتوانم
- بلیم برۆ ده ترسم به دبهخت بیت .
- منیتر نازانم له ههردوو سه ره وه دهرد ...
- شه زانم چیت مه بهسته ...
- شه ترسم نه گهریمه وه نویتر ...
- شه زانم بهلام ...
- چسی ؟
-

لهو ده مه ئیواره خاموشه ی پاییزی گونده که تان ، توو شیرین
 به دزییه وه ده تان پروانیه ره وتی شه و هه تا وه نیوه سوره که به یه له
 نا ده کفایه نیوان ههردوو چیا سهخته سه رکه شه که ی بهه رانبه رتان و

تاریکی رهمنی دایه مالی به سهری تو و شیرینه وه له چاوانسی
 به دگۆکانی ئاواپی ده تانی شارده وه ۰۰۰ شای مچه ۰۰۰ شه و ئیواره به
 له نیوان سی شتی گهرمدا ده رونت بیوه دۆزه خ و نه فرته ده رزایته وه
 و چاوانیشت رقی لی دایه بیاری حه زته هه کرت تا زووه رۆژ ئاوابسی
 تا شیرین چاوه کانتی لیوه دیار نه بی ۰۰۰۰
 شه و سی شته یشر :

یه که میان :

ده رۆژ بهر له و ئیواره به ، ئیواره وه ختی له کار گه رایتسه وه ،
 له کونجه که تا میوانیکی کوله بال له بهر له گه ل دایکه کلوانه که تا
 دانیشته بو چاوه رزی تزیان ده کرد چویته ژوروی و به گهرمسه وه
 به خیرها تنیت کردو ناسیته وه که چی زور به ساردیده وه وه لای دایته وه
 شه که دایکه هه لسا میوتان پۆ بیئی میوانه که به فرسه تی زانی و
 هه والیکی جه رگه بری جزانه ده رونتسه وه ، بهر چاوت تاریک بسوو ،
 گیتز بریت ، هه رته وه نده زمانته هاته گو ولمه ر یه که چهند جساری
 ووت

" - شه هه ۰۰۰ شه هه برام ۰۰۰ نابیت ۰۰۰ چۆن ۰۰۰ شاخر چۆن ۰۰۰)
 دایکت به سه راهات و گوژی له قسه کانت بو ۰۰۰۰ دوو رۆژی پی
 نه چوو دایکه کلوانه که ته خوی نه گرت و بۆ دوا جار چی هیشتی ۰۰۰
 هه رکه میوانه که چی هیشتی ئیتر ده رونت بووه ته نورو خه و ته لسی
 نه که و ته نتوانی باوه ر به خوت بیئی که قسه کانی میوانه که تان
 راسته له خۆشه بهرسی ، (چۆن ؟ شه هه برام وای لی هات ۰۰۰۰۰
 چۆن شه هه برام ده ستگیر کرا و به زینشویتی خرایه ژیر زنجیسه ری
 تانکه وه و پاشان به ته نه که بی به نزین ئیشک و پروسکیان سوتانده)
 باره رت نه ده کرد ، چۆن ۰۰۰ چۆن وانه که سرئی ۰۰ ورده ورده
 باوه رت بهیدا کرد که شه و رۆژه سه خته سالی له وه به سه ری دی
 (سی کانیانت) وه بهر هاته وه که به میوانی بانگه کرابوی و پوسولی
 شاموزاترئی ده گواسته وه ۰۰۰ له کانی زه ماوه نده که دا دایانه سه ر

دی یه که ... مهلا برایم به قورثا نیکه وه ده خالاتیان کهوت که چسی
 ردینه سپی یه که ی تک تک خوینی سهر و چاوی داده تکانه سهر پسه پره ی
 قورثا نه کهد

مهلاو قورثان که وتنه ژیر پی ، ره سولی تاموزات بهله کیترا کرا ،
 خاوخیزانیا ن بووه خوراکی ده نه میتیک ، تویش یه کی بوی له و چه ند
 زه لامه ی دهر با زببون و له دوره وه و له سهر ملییکه وه ده تانروا نیسه
 ((شاگره سوره بی ثامانه که)) چون سه وزو ووشکی دی یه کسه ی
 ده ماشی یه وه ... با وهرت هیئا میوانه که تان راست ده کا خو
 چه ند چارژ هم میوانه تان له گهل نه حه ی براتان له پشودا نیسا
 سهر دانی دی یه که تانیا ن ده کرد]

له پر داوی خه یالت پسا ، که شیرین به دهسته ناسکه کانی نار هقی
 سهر و چاوتی سربه وه ، دهسته گهرمه کانی شیرین شه و ئیواره تاریکه ی
 سی چوار مانگ له وه بهری وه بهیر هیئا یته وه که دهستی به سهر و چاوتان
 هیئا و وتی :

- مچه با وهر ناکهم من بده نه تو
 - ده زانم کچه شاغواو کوره مسکین بو یه ک نابن به لام بریار یکه وه
 ناومه ده بیی ... شیرین به ته وسه وه بیئت پی که نی به بیی ده نگسی
 تی ی گه یان دی ده بیی ههر شو به تو بکات پاشر هم یسه ک دوو
 ووشه یه (شه و ئیواره یه) له نیو شه و کادانه دا تا نیوه ی شه و
 تی ک تالان و به ویستی ههر دوو کتان و شاهیدی شه و یه ک دوو شه تی ره یه ی
 له کلاو روژ نه ی کادانه که دابه دزییه وه وور شه یان بو ده ناردن
 بونه ژن و میردو ده ستوری ئینسانی خوتان وه جی هیئا ... پاشر سی
 چوار مانگ و له دوا ژوانتان شیرین پی ی ووتی :

نه ته بیشت قسه که ی ته و او بکات حالی بوویت چی مه بهسته ، ووتت :

- بریا کوریک کی چا و ره شمان ده بیی *
 ههر دوو کتان به داخوبه ژاره وه پی که نین *
 شه گهر چی له دوا ژوانتان زیاتر له چه ند سه عاتی به یه کسه وه

دا نىمىتىن تەنھا سەرنىچ ، ئەو سەرنىچەي كە تارىكى ئەو شەوہ نىسەي
دەھىشت بىر يىكائە تۆرى چارى ئەوى نىيەوہ لە يەكەي خالى دەيسوون

كەدوا بىر يارت دا روتت ؛

— دەپى بىرۆم

بە بەلە بىستت ووتى

— چارەپرىكى گەرانەوہ نىم

كە ووتت

— مەترسە ۰۰۰ دەگەرىشەره .

زوو بەنەيمان بىر يارتا ۰۰۰ چوتكە شەش مانگى دى شىرىن مئالىسى

دەپى ۰۰۰ بەدبەخت دەپى گەر فرىمان ئەكەوى دەيكوزن ۰۰۰۰ بە خوتتا

ھا تىتەوہ وەك بەنەيمانى ووتت

— ھەرل ئەدەم زوو بەگەرىشەره .

كەچى وەك فىشەكە شىتە تاقى بە روتەوہ وتى

— ئەك بەسەر سۆرى ۰۰۰۰ نامەوى مەزبەم بەمايەي سەر شۆرپىت مەترسە

ئىرسىنۆك نىم ئەپارى بەدەم ھەرل ئەدەم بەگەم پىت ۰۰۰ گىسەر

ئەمئورنى ئەوا ۰۰۰۰

لە ئىلسۆزى و ادخوبوردنى شىرىن زۆر دىنيا بوويت كەچى ھەر

باو ھەرت بەو، نەدەھىئا (چۆن دەپى كورە جوتيارىكى وەكو تىسۆ

بىيەتە زاواي تىخ الماء ئاغاز خاوەن دىر دەسەلات و ۰۰۰ ئىسەر

ئىزارەيە ئەگەل شىرىندا چ بە مەنيسك و ھەناسە مەلكىشان و ھەست

بە ما ئىدوو بون كىردن و چ بە جەزى دوا جارت بۆ دەستلەملاسى ، رق

ويادو ئارەز ووت تىكەل بون ئاكام ئارەزويەكى سەر كىش بەر چارتى

گرت ، بە ئاساستەم دەستلەم روومەتى شىرىن نىزىك كىردەوہ

دەستت خستەملى بەوہ ، تەزويكى گەرم سەرتاياتى گرتسەوہ ،

لەسەر سىنگى شىرىندا تىكەل ھەزىكى خواوہ ئىدا نە بوويت ، شەمالىش

باو ھەشەن دە كىردن و ئەستىر ، كانىش بە جىرەوہ يان خۆزىايان پىسى

دەخوازىن ھەلسانە سەرىپى بە دزىوہ خوتسان گەياندە دوور يانەكە

نه ترانسی چ هیتری ده مستی بیو ده می شیرین بردو له قولترین
 ماچ داو لفسر شو دووریان تپوانه وه ۰۰۰۰ شیرین بهره و مال
 هه نگاوی ده نا تویر سهر نجت تالاندیوه هه نگاوه کانیوه تا له
 چاوت ون بو ۰ چاوانت نه ده تروکان ۰ هدر بهره به یانی شو پوژه
 خوتت پیچاپه وه وینه که ی شیرینت له بیر نه چوو ۰ ناته نیسو
 کیفیکی باخه له وه و له گیر فانت نا ۰۰۰

مچه ۰۰۰۰۰۰

چپته دوش داماویت، ده ده ست بیو باخه لت بهره و سهر بگی
 وینه که ی شیرین بکه ۰۰۰۰ ئافهرین ۰۰۰۰۰۰۰۰
 شه وه کیفه که ی باخه لت دهر هیئا ۰۰۰ ها ۰ کیفه که سما وه ته له زمی
 نارنجوکی بهره و توه ۰۰ کیفه که بکدره ۰ چاک سهری که له
 شه وه روخساری وینه که ی شیرینیشی سمیوه ۰ بهره شه سوره که ی شه
 کیفه ی شه دیو و شو دیو کرده وینه که ی سمیوه ۰
 (ئای که وینه که ت خوشر ده ویست و همینه له باخه لت و له
 سهر دلئا دات شه نا ۰۰ ده مچه بهوردی سهری وینه که بکه ۰۰۰
 نا ۰۰ خو روخساری وا لابه لای سمیوه و هه لپه روزا ندوه، ههر
 به وینه ی سهر بر او ییک ده چئ ۰۰۰ نا ۰۰ مچه
 بیویست به هه ناسه هه لکیان ناکات

شه وه چپته مچه ؟

چ گورو جوشیکه ۰۰۰ ؟

ده ک ئافهرین

به نجهت بیان نا ۰۰ ئافهرین مچه ۰

خوشبیه حالت

شه وا بر به دریشایی ته مهنی ئاواره یی و سه نگی
 یاده کانت له م نیمه نه هه لپه ژارده یه تبه سوکسه
 سهرنجی پیچاپه وه ۰۰۰۰۰۰۰۰
 ۱۹۷۹ بیه غذا

تیبینی : سیانەى مەرگی بیروۆز ۰۰ سى جبرۆک
 بەناوی بینۆشە ، دوا سەرنج ، شامەرگ .
 بینۆشە لە گۆقاری بەیان دا بلۆ پۆتەو
 دوا سرنج لە ۸۱/۳/۱۰ لە هۆلی فارابی زانکۆی
 سلیمانی لە کۆریکدا لە گەل بینۆشە و
 نامیردەکاندا خۆیتراوەتەو . هەولێدە دەم
 لە دەرفەتیکدا شامەرگیش بلۆ بکەمەو .

x x x

باشماوەی لایەرە ۳۲

بەداستان و گۆرانى بەناوی ئەواندووە ، تا پالەوانان بیخویننەو
 بەندی لێ وەر بگرن .
 تیبینی : پروانە کتیبی " قصەهای بهرنگی "

نہ و پیاہ

● روباہ نانی .. تو راہی ..!
 - بہلے نانی
 ● تیری بڑھی ہاتھی نایہ؟
 - مگر ختم بزانم گری ..
 کام برومکھی لہ ناہایہ
 گیانہ .. تو دل لہ مددہ
 ہدر بیدہ نگی یہ و پتو پتھی لہ ہدایہ
 تائیورہ ، تارہ فی رو نجت دہ پتھی
 ناہ .. ہدر لہ قولہ قانایہ ولینت قانی بہ
 سال دیکے ودہ پوا ..
 وارہ زانی .. تہ سال ، پارہ ونہ ہاتی یہ
 تو جس .. تہ وگا ہندہ لہ ہیزی ہکت دامد برہ
 یاہای تہم عیراقہ کوسہ ..
 لہ پنی ہدر سورمان ٹانورہ
 ہدر بیدہ نگی یہ و پتو پتھی لہ ہدایہ
 تہا .. تو دل لہ دل مددہ
 مگر ختم بزانم گری ..

کاکہ لاس

کام بر روی سکه‌ی که نافع‌ایه
 شکر و روغن بادام
 شکر و روغن بادام
 ده ستم که گرمی دهد سوز در در پله کانه
 ده کانه

+ تری که شکر و گار که پاره‌ی
 نه رده خرمی که روغن سی پی که کافی تو بود
 میزده زردی خرمی شوری برده را شکر
 چا نا هفتده .. همد که شورا .. ده نیک ده نیک
 همد که شورا .. چاری سوزف ده رده هینری و
 که س نازافه

چا نا هفتده ..
 یارای شرم غیرانده گوته .. له پنی -
 همد سوزفانه نازافه
 بر دلم تو دن له دن مه ده
 مه که - خرم بزانه گرمی ..
 کام بر روی سکه‌ی که نافع‌ایه
 شکر و روغن بادام ..

۹
(۲۱)
نادران

تیشک

لہ سو رانی دہر داری ہر دارستانی
 دروہن دہ بنے .. سنوری بڑ نیشکانی
 مائی کور دہن دہ ہاگر ہر لہنگا
 پیڑے کچی نازدی دہ ہیرا
 بڑ ہر تادی کور دہ داری دہتہ دروانی
 ہر چاری ہر پشی سورہ
 کہ بتوانی
 لہ تاریکے ہر گراندا
 بڑ درناکے تیشک ہر تاد درور پردانی

حهوتەواندى عەشقى پىرۆز

حەممە كەرىم عاراف

پىشكەك شەبەنە ئارەبىيان

(مەن ئاۋانم ، خەلكى وايان دىگوت بەر دەفتەرەى بەجۈرىشك
 باۋەن بەپېشى ئاۋەكەت دا كىرۋە ، ھەر زمانەى بەجەشنىشك
 نىشا ئدوتى يەۋە ، كەبى تىو ھىچ پىكت ناخۇش نىيە ، منىش ھىچىم
 بىۋ ساخ نەبۇتەۋە ! ھىندە دەزانم خوت دەدەيتە دەم گىگىت
 رىگارى كەرە ، پىنوازى لىھە مورو گەشك دەكەيت ەرش ، سىبى «زەردە
 بگرە رەنگى وا ھىدەتا نىۋى نەرانراۋە ، خۇبىت ئايزانى ، بىلام
 لەپەر چاۋر ھەستە دا بىۋ چەند چىكەيەك رەنگىك ھەر دەنوبىسى ،
 رەنگى كە تەنيا زمانى ھەستە ، لىھ ھەست بترازىت نەكەس دەيدىتى ،
 نەخۇبىت لەبىرت دەيدىتى .)

نەى دەۋىرا بىقىزىتى ، لەتاۋا پەلامارى ئاۋىدەكەى بەرانبەردا
 چىرۆكى لەھىچ شۇننىك گىر نەدەبۈۋ .

ەئا ، نا . . . نەمە قسەى شىركۆ نىيە ، شىركۆ مۇۋقەە جوانسى
 نەئاسىت ، ھاورازى خەم و كارمەتە . . . شىركو، شىركو، بىلام
 دەلام نەدەيتەۋە ؟؟ بىرۆ ھەۋالى من لەھە قامەكان بېرسە ، پتەر
 بىم ناسە . .

.. بێلێ له گهڵ بانگی ئیتراری دا چوووه دهری ٠٠
 ده رگای ههوشهێ له دواى خۆیهوه داخست ، به گوزهری ههسیره كهدا
 چوووه خوارى ، له ئاستى دوكانه پهڕپهرونه كهی بابی دا ههلهوهستهیه کی
 كرد ٠٠

داخراوه ٠٠ وا دیاره چوووه بۆ نوێژ ٠٠٠٠٠
 خوی نابێ دهه ههنگاوهوه ، شوێنی نازانیت به رهو کوی ده چیت ،
 لهوه تهی دوا نامه ی بۆ شنه ئهسیره ، ته نیاییه کی سهیر تسی ی
 رورژاره ، وورد وورد ههنگاوی ده نا و بۆ ته نیایی خوی ده دوا :
 « تۆ ٠٠ تا ، تا ٠٠ ههونیک برویت ، له کاتی ته نیایی و وون
 به وندا پوخته گریم ، بهلام من ده زانم را بردوو هه ره س دینسی ،
 خۆی به ئیستا ده سیرێ ، کۆری هاواریکى لک له سینهی سینه دا ههوار
 ده خات ٠٠٠ »

خۆی له با زا به تازه کهی به ره سفای جهه موری دا دیتسه هوه ،
 له بهر دهه تله فونه کهدا ویتا ، هه تا چه نه ١٠ فلی به گسی
 له گیرفانی دا ده رهیدا ، تله فونه کهش چۆل بوو ، تله فونه کهسه ی
 با دا ، که وته سه ره ته که .
 .. هه لوو ،

به لێ ٠٠ ئیتر کو قه ده کات ٠٠
 سه به ی له ویتگا کهی ته نیت قه لا چا وه روا نته ده کهم .
 ئاخرو ماخر نازانم و شهه
 دوا موله تتهو ٠٠٠

تله فونه کهی به روویدا داخسته وه ، به ره و یانه ی فهرمان بهر ان
 که وه ری ٠٠

« راسته ته نیایی سهخته ، بهلام نابێ له بهری بگریم ، یان بۆ
 ته نیام ؟! ئاخو بۆ ته نیام ! شیره به سهر ناخی ته نیاتدا کس
 بکه وه ، ناخه بۆ کهس مه کهو ، شه وه تا خۆ خۆت چاک ده یزانیست ،
 انسانیه تته پێ شیل ده کسری ، شیره ، به فسه م بکه ، لاسار مه به سه ،

دهرگای ناخ بکریته وه هموو شتیك له دست ده چیت . . .

- ۳ -

(شاخر ۰۰ و ماخر ۰۰۰)

به په له خوئی گه یانده وه ژووره که ی خوئی

(دوا موله تته و ۰۰۰۰)

له هموو سوچه کانی ژووره که وه ، دا ده چورا و لکاسه ی سه ری
 شه منا ده نگی ده نایه وه و له دوا ناسه ی شتر کونا یه کانگیر ده بیوون .
 شه خان ۰۰ و وشه ی گوناخن ، ده زانیت بو ؟ شه و نا به بهر چساوی
 خو ته وه زانه کان ، هموو زانیتکی مروث هه لده گریت ، چساوی وا
 هیه زان ده بیته به بهر یاسکه و له سر دلی و وشه گسسه ری ده بری ؟
 شه وانیش وه کو نیمه له چاره نویسان دا جیا وازن ، ده بیته نیمه
 له ماوه ی برکردنی شه جهند و وشه کورته نا ، هیندیک باکانه بیو
 خومان بکه یین ، ده بیته شه رم له و وشه ته که یین و راست گو بین له گهل
 خوسان و شه وانیش نا ، ده زانیت و وشه ی گهل یك چار ره نجاوی ده سنسی
 ههسته ساخته کانه هبوید زور چار به له سه ده بین به هاسانی خوسان
 به ده ستوه نا دن . بیتگومان دلنهایی و نا و ده یی زور خوین ته که ر
 مروث بیانگاتی ، به لام شه نو و وشه یه به مانا به رینه کانیا نه و ،
 به ده گهن نینه ژروانی مروث . که م وا ریك ده که ویت ده نسا و ده ق
 له گهل زانی مروثنا تیکهل به ی اکی بین و هه وار که ی دلنیا بیسی و
 ناسوده یی نا فا که ن .

ریزم بو کونه هه واری سوژو هه ست هدییه ، به لام نیستنا وه ک
 مروثی ریزم بو بوونه مروثانه که ت هه یه و بهس ، به کومانم له سوژو
 ههستی نیستات ، توش به ران بهر به من وایت . من گوناخم توش
 گوناختر . . . شه به به نان بیانا نیکی لاواز مه زانه ، من مروثسم ،
 مروثیش له لای نیمه دیلی دهستی باجانانه ، من باچی خوم نا ، له
 ته وانی کپوی سوژو ههسته کانم نا هینددم قوریانی نا ، که بتوانسم

يركيش بكم و بلىم : ياك بوومه توه . توش كيه خىبرى باجدانى
 ده رو بده كوملايه تيه كهى خوتى ، شهه بان وايزاتم گوناخى متى
 تىنانى يه . بويه تاواتلى ده كم ، چارتيكى تر كانى ساوى
 خمه كانى من بدهر نه كه يتوه ، شهو رينگا يه جىگاي جيلوه و نازى
 توى لى ناپيتتوه . خوتسه رينك بهو مهر كانيا ويك خه م و زانه كانى
 شور ديتوه لادهو تاور له من مه دهوه . دهروازه ي تاوازيكى نوى
 لى رووى ژانه كانت بكه روه و منيش بربى نل بىروز بايىت بى ده لىم .
 داوات لى ده كم وينه بواوه كانم ، زهرده لگه راوه كانم لى
 گىرفانى تاواته كانت ده رينده ، بىانده و توربان بده بهر بىلى
 شهو ريبوارى ، سىبه رى من له سهر شوسته ي تاواته كانت ده سپتتوه ،
 ده با له ماري دلى تودا سه رى بازيكى ووشى بى ناوونيشان بى ، په يكه رى
 رونىم بى نامه تاشه ، شهو په يكه رى تاوارم ده دات . كه تا زارى
 بوو بده هرى روزه نه ، ده بى مروق لى هه لگه ريتتوه ، هه ر بى
 نه برد لى لى ملى . شه گه ر تا يوى شه كه ت و خه م بارم به جىهانسى
 بىره وه رى يه كانت داتى به رى ، زهرده خه نه يه كى بى تام به روويى سدا
 بدهو بلى : مروق لى كه ر بوو . بويه ئىتر من و تويه كى
 ناگرينه وه ، ناگرينه وه ، دهى سامال تاوا . م . ل . تا . بو .
 « خوابه تهل فونه كهى له جى و شهه لى له جى ، توبلى لى لى
 كاغه زه كهى ژىوان بىت ، خو ماكى ژىوان بووتنه وه شى تىنايه ، نازام
 سبه ي بجم يان نا ، زوريش رى شه ستور ، ده ترسم بى شكىنى . زورچار
 كه بى ده كه نى ، تىنيا بى دانىايى بوو ، شهى هاوار ئىعه لى
 سه رده ميكا له دايك بوويى ، دوا هاواري نه وه يه كى ، كه من نازانىت
 له زايى نا يه يان به گيانه لادايه . شه كوپه واى لى كى رووم
 بىروام به خوم شه مئىنى ، هه مووشى له به رچاوم نوو روو به رنىگ
 زهرده ه هه ر قه له سهو به ترو شه نه نى خوى به كاغه ز ده سىرى . »

۶۵ حههه که ریم عارت

کورتیشه که ی نهراخ خاسه ، به بیج ئار و مهزه دستتی به خوار دنسه وه کرد ..

« لیسته ی خمهه کان دریشن ، دل ده به ویی ده ربیت و ئاسمانی گشت خه مئیک بئوریتسه وه .. »

جیره ی برتکی ئوتومبیلینک رای چله کاند ، چند زه فنی بهک بسوی نا بهزین .

« بدزاتی خوا حههه تا لیبه ، شهو رۆژه ی پوی بچم شهو رۆیه .. »
 حهههه تا لیب نا بهزی ، خوی گرج کرده وه ، بهک دور ههنگا وی ها ته پیسه وه :

- وه ره کور ، ..

- فهرموو قوربان .

- ده زانی من کیم ؟

به زه ده خه نه به کی سا کاره وه لی ی چوو به پیسه وه و قولی کرد بهه قولی داو

- به لی ..

- کیم ؟

- شه ی بیکه وه پ - م نه بووین .

- له کوئی ؟

- سه نگه ری ژماره (۱۱)

حههههه تا لیب له دلی خویدا ووتی : (وادیاره زور سه رخۆشه .. با شه مجاره ره های بکه م) .

- باشه کوری باش ، ههههه ئیستا برۆره ماله وه ، لهم ناوه نه وه ستی .. چا که ؟

- زوریش چا که .

- ۵ -

شیرکۆ به ههنگا وی خا وه وه به ره ولای قهلا سه رکهوت ، گه شسته به ره ده م ویستگا که ی ته نه یست قهلاه له ویدا میزینکی کرد ، روانی بهه

قەلاکە • ھەرکیسە خۆی بوو بەسەر شانی کرێکارەو، سەر دەخسراو
 لەوێ ھەل دەریژرا ، قەلاش گری گری بەرزتر دەبوو ، لەشە قامەکە
 بەرپی بەو دە خۆی کرد بە کۆلانی نیو قەلانا ، باخەلی خۆی بەسەر
 دیوارو بەرماڵەکان دا ھەلدەرشت ••
 (دیوارەکان ئیو بەشایەت بن ، ئەگەر بەیانی نەچووم بسۆ
 زووان ناھەقم نی بە ••)
 لەوسەری قەلاکەو دەرجوو •• تووشی مەفرەزەکەئەحمەتالیبھا تەو ••

- 6 -

بەیانی زوو ، ئافرەتیکی کەلەگەتی بیست سپی ، ناوہ راست
 چەناگە چال لەسابەئە چەتری و بستگا کەئە تەنیشت قەلانا و بستابوو ،
 بەدوو چاوی پەر لەگومان و پارانەوہوہ دەپروانی یە ریبوارەکان ،
 خەمینی مەزن خۆی لەسیمی ئالان بوو •• دوو ریبوار لەسەدوورەوہ
 دەھاتن ، ئەمیش بەزە دەخەنە یەکی خەوالوی ئارەزوو بزوینەوہ
 ھەنگاوەکانی دەژماردن ، کە گەبشتنە ئاستی یە کێکیان گوتی :
 - سۆزانی یە ••
 - با بزانیین بۆ کوێ دەچیت ، بەلکو شوینی دەکەوین
 ئەویش :

«نەکەئە ئاوریان لێ بەدەیتەو ، با قەکیان بەراویتە بیست ••
 خۆزگە سەدە یەکی دی لە نایک دەبووم ••»
 شیرکو ھەرچەندگۆری نەنا یە بەرخۆی ، چاوی نەدەبینا ، ئازای
 گیانی دەتگوت بزمار ریبزکراوہ •
 «کۆرە خۆ ھەر لەبایی نیو درنجەکانی با پیرم دەچیت ••»
 (کۆرە کالی گوند تارەنگی نا دەنیشتین ، شەوگەر تەسەواو
 را دەکشا ، ھەر کاکەو دەبوست زات و جەسارەتی ئەو دی بناسیت ••
 ئیستاش چاکم لەبیرە ، شەویکی سەخت و تۆفی مانگی دووی سالیکی بوو

نۆۋرە ھاتىسىدىن ، كۆزى سامناكە ! گۈزىستاندە كەي لاي رۆژھەلا ئىسى
 دى . . . دەپ بېجە سەر گۈزىستاندە كە ، نىشانىدەك ئابىدىم و بەزۈۋىن
 كات بېگەر ئىمەۋە . . . ئەي خىۋايە چى بېكەم ، دەجىم خەرىپكە تىرىشىم
 لىق دەنىشىت . . . ناچىم بە تىرىشكۈك ئەقەلدىم دەدىم ، بېتىم ئابىجە رەگىسى
 خۇمەۋە ورۇپتىم ، ھەركە گەپتىم دەستىمىرە سوۋرە كەم دەرھىنساھ
 تا بېكەم بەكىلى گۈزىپكەۋە ، كە دانەۋىمەۋە ، كۆمەلە شىكى سەير
 دەورىان نام ، خىۋايە چى بېكەم ؟ ئەۋ رۆژھە پىق بېچىم شەمروپىسە ،
 سوۋرى كۆلى يەككى بوون ، چاۋە شەرىنگىزە كانىيان تى بېرىم ، ھەستىم
 كىر لىۋولەي ئاگرىيان لىۋە دەرىۋى ، يەككىچى جوانىيان روۋى تى كىردىم
 - نام خىۋايت ؟

- ئاخىر مىن دەستىگىرانىم ھەبە

ھەركە ئىمەم لىدەم دەرىچوۋ ، تىكرا سوۋرى كۆلۈم بوون ، دەستىيان
 خىستە سەر دەمەۋ ئاگام لىخۇم ئەما . . .

هوا هه‌زاده

۱ / قارام
 ترو جگه به کی گه به یه ی پیرۆز
 له گشت دێ به ک و .. هم سوو مانیله را
 هه‌زاده بوو
 له گشت هه‌زاده و .. قه و پالیکا
 نه هه‌زاده به بوو
 بو گشت سێ و بانێ را به سێ بوو
 « نه‌نگی به سێ » کرد به دوا فارگونی و بان و
 گله‌زێکی پیرۆزی بوو کردینه و باری و
 ناورمانه نا ئارام ..
 ۲ / تابله‌زێکی سوور
 هه‌ندی ره‌هه‌ن و روون به‌کیان گرن و
 روو له کارگه شه‌بۆلی قه‌ه و تره‌به‌بیان
 هه‌ن ده‌به‌هت ..
 کافی گه‌هه‌سته‌ به‌کارگه
 هه‌واری به‌ری پرولیتار
 برده‌خی بوو و
 بوو به‌ شه‌سته‌ بارانه و
 له هه‌واری به‌ریان را دا بار

هه‌زاده هه‌زاده

۳ / مرگے

لہ تیرانا

منڈا لٹیکے جیکو لہ سے کو رو

لہ تیرانا ہاوارے بڑ پارسارے بر

لہ برے ٹا

تڑپ لہ قرفوشی لٹیکے بہ گہ رو یا کو رو ..

۴ / ٹال

ہلہ وے زانہ کانم دا بہ دم

ٹشکے زہ رده پیریے سوارے یہ لہ

و بستم ہدرچی زہینی فوے لہ یہ

بیکا بہ وینو لہ نہ لہوی

زانہ کانم جی کے بہیاے ..

کافی خہ مد کانم گہ بانو

لہ گہن بہ باتے و گزنگی لہ ناویکی نوری دا

کو رچی فوینی سور و کاویہ بہ فرو

گورنی ہورایے بڑ لھینا مہو ..

نیش ہدر سٹیلیانم لہ تاباویہ کے ہوانا

کو رو بہ ٹالو

کو رو بہ بہ رو کے ہدر ہوا

زہ رده لہ لگہ پادے کا نا ..

نمبر غریب / ۱۹۸۱

ہونہر لہدہ رکھوتنی تھو ہمتہ
 توندا نہدا کہ شہار اوہن
 دہدوزیتھوہ ، ناتھواوہ ، بہو
 بہلگہ پھی دہ گونجی تادہ میسزاد
 بہ ہیارمہ تی تھو ہیڈ و رہنگو
 دہنگو و ووشانہ ہمتہ کانی خوی
 دہریریت بی تھوہی بہ ہوی تسم
 دہریرینتھوہ کاریکاتہ سہرکھسانی
 تر کہواتہ تھم نواندن دہریرینہ
 نابیتہ ہونہر .

پیناسہی سی بہ میسر وردبینی
 نی بہ چونکہ بہ پی ی شہو
 پیناسہیہ لہ گہل بہرہم ہیٹانی
 تھو بابہ تانہی تام و چتر دہدن
 بہ ناہینر بی ہیچ سووڈیکسی
 شہخسی کاریککی بہ تام دہ کہ نہ سہر
 بیندران و بیسہران ، دہ توانین
 سحر و جادو جولانہ وہ ژمناسٹیکسی
 و چہندان چالاککی تریش کہ ہونہر
 نین بہ ہونہر لہ قہلہم بدہ پین
 بہ پیچھوانہ وہ زور بابہ تی تر
 کہ کاریککی دلتہ زین دہ کہ نہ
 سہرمان و بی سی و دوو شا کاریککی
 ہونہرین ، دہ بی بہ ہونہری تہ
 قہلہم بدہ پین . بو نمونہ
 دیمہنی خہ ماوی تیکہل بہ لاساری و
 شہقاوہی کہ لہ پیاہلڈانیسی

وہدی بیٹی ، بہلگو کاریکسی
 بہ تامیتر بی ہیچ جوڑہ سوڈیکسی
 شہخسی ، دہ کاتہ سہر بیندران یا
 بیسہران .

لہ گہل تھو ہمتدا تھم پیناسانہ
 لہو پیناسہ میتا فیزیکیانسی
 لہسہر پنچینہی جوانی نامہ زراون
 پینکھوتتووترن بہ لام لہ ہیچ
 روویدہ کہوہ وردبینیان تیدانیہ ،
 پیناسہی بہ کہم پیناسہی
 پینگہ پینتنی پیاہلہی فیزیولوژیکی
 ناتھواوہ ، تھو بیڑ بہو بہلگہ پھی
 لہبارہی خویہوہ وانا تہو
 چالاکہی کاگہو ناوہر وکسی
 راستہ قینہی ہونہر پینکھوتتووترن
 بہلگو لہ مہ پینتنی ہونہر دہدویت
 تہ گہر پیناسہی ہونہر لہسہر
 پنچینہی تھو کارنیکردن تہ
 فیزیولوژیہی دہکرتہ سہر
 سیمتھی لہی تادہ میسزاد بگریٹ
 ناتھواوہ دہر دہ پینت چونکہ : تسم
 پیناسہیہ دہتوانی زور چالاکسی
 تری مروقاہیہ تی بگریٹہ خوی
 وہک «جوان ناسی» بہ نوی بہ کان
 جل و بہرگو بیونی خوی بگریہ
 خوار دینیر بہ ہونہر لہ قہلہم
 دہدن . پیناسہی تاقیقکاری کہ

شاعىرا ئەدا بەدى دەكرىن دەبىي دەگا .

بە ھونەرى دانەنئىين .
 ۋەك چۈن " ۋوتە " بىرورواو

تاقىكرىننەۋەى مروڧ دەگوپزىتتەۋە
 پىناسانە لەۋەدايە كەتتىكرائىان

ۋەك پىناسە مېتافىزىكىيەكسان
 ئامانچى ھونەر لەتام وچىئەكەيدا

دەۋوزنەۋە ئەك لەپلەۋ ئىئە
 مەبەستەى كە ھونەر لەزىيانسى

مروڧ ۋ مروڧايەتى دا ھەيەتى .
 بۇ ئەۋە ھونەر بىئە وردى

پىناسە بىكەين ، پىئى ھەمىرور
 شتىك پىئوستە ۋەك ھۆيەكى تام

چىئە پىئە نەروانىن ، بەلكى
 بە يەككىك لەمەرچەكانى زىيانسى

مروڧايەتى دا بىئىين .
 ئەگەر ئاۋا سەيرى زىيانمان

كرد ئەۋا ناچار دەيىن ھونەر
 بە يەككىك لە ھۆيەكانى پەيوەندى

ئىۋان ئادەمىزادەكان دا بىئىين .
 ھەر يەككىك لەبەر ھەمىئە

ھونەرىيەكان ، ئەۋ ئەنجامسى
 ھەيە كە كارتىكرائى بەر ھەمىئە

ھونەرىيەكە لەگەل دا ھىئەرەكەى و
 لەگەل تىكرائى ھاۋچەرخەكانى پىئە

ئەۋانەى پىئىريا دۋاى ئەۋ كە
 كەۋتۈنەتە بىر ئەم كارتىكرىننە

پەيوەندىيەكى تايپەتى پەيئىدا
 نەمۇنەيەكى زۆر سىئادە

دەننەۋە : يەككىك پىئە كەنى
 لە پىئەننى ئەۋەۋە يەككىكى دى

ھەست بە شادمانى دەكات . دەگىريا
 ئەۋەز گۈمى بىستى گىرمانەكەى بىئى

خەم داى دەگىرى ، رقى ھەلدەستى
 ۋ ئۆقرەى لى ھەلدەگىرى يەككىكى

پىئە بىكات .

نەمۇنەيەكى زۆر سىئادە

دەننەۋە : يەككىك پىئە كەنى

لە پىئەننى ئەۋەۋە يەككىكى دى

ھەست بە شادمانى دەكات . دەگىريا

ئەۋەز گۈمى بىستى گىرمانەكەى بىئى

خەم داى دەگىرى ، رقى ھەلدەستى

ۋ ئۆقرەى لى ھەلدەگىرى يەككىكى

دی که دهیبینی تووشی ههمان
 حالت دهبی .
 یه کیك به هه لئو و کسه ووت
 و نیشاره ته کانی خووی ، به هات و
 هاوار ، گورج و گولئی و سهر
 گهرمی ، بریار یا بیره وهریسه
 تاله کانی ده گیزیتوه ، شم
 حالته ته دروونیهی ئسه و
 دهی گویزیتوه بو که سیکسی دی
 یه کیك ئازار ده چیرئی ، ئازاره که
 به ئاهو ناله درده برئی ، شم
 ئازاره ده گویزیتوه بو ئهوانی
 دی . یه کیك ههست به شادمانی
 ده کا ، ترسی ئابرووچون و سهر
 سامی ، ترس ، ریز دانانی خووی
 بو شتومهك و بابته ککان و
 کهسانی دی و دیارده تایبته
 کان ، درده بریت ، شم حالته
 ده گویزیتوه ناو ئهوانی دی ،
 ئهوانیش ههست به ههمان شادمانی
 ده کهن ، ترسی ئابرووچون و
 سهرسامی ، ترس و ریزدانان بو
 ههمان شتومهك و بابته ککان ،
 کهسان و دیارده کان ، ده که ویتته
 دلئی ئهوانیش .
 له سهر شم ئا کاره ی مرؤث
 واته وهرگرتنی ههستی کهسانی

تر ، هونهر دامه زراوه
 ههر که مرؤقیك ههستیکی خووی
 به روانین و به یارمهتی ئسه و
 دهنگانهی وه دیان دینئی راسته و
 خووی بی و جان له و کاتسه دا که
 ههسته کهی درده بریت بیگه یه نیته
 یه کیكی دی ، یا باویشك بسدا و
 باویشك دانه کهی بییته هوی
 باویشك دانی یه کیكی دی ، که بیی
 ده که نیی یا ده گریا یه کیكسی دی
 بی نیته بیگه نین یا بیخاته کریان
 یا که ئازار ده چیرئی بییته هوی
 ئه وه ی یه کیكی دی ئازار بچیرئی .
 ئهوانه هیچیان هونهر نین
 هونهر ئه و کاته سهره له ده دا
 که مرؤقیك به مه به سته بیی
 گواسته نه وهی ئه و ههسته ی له
 دروونی دابووه زیندووی بکاته وه
 و به یارمهتی ههست نیشانه ی
 زانراوو بهرواله ئاشکرا
 بیخاته روو
 لیتره دا نمونه یه کی زور سانه
 دیندنه وه : مندالیك له کاتسی
 تووش بوونی به تووشی گورگی که وه
 ترسابیت . بو ئه وهی ئه و تووش
 بوونه بگیزیتوه و ههمان ههست
 که له خووی دا وه دی هاتووه له

كەسالى دى دا وەدىبىئى ، خۆز و
 حالەتى خۇي وويبارودوخى دەرزو
 بەرو دارستان و بى ئاكا يىبە كەدى
 بىخ تويىز بىرونى و ئىنجا مورە و
 ھەس و كەوتى گورگە كەو ساوھى
 نىوانىيان و شەكالى تىر بىساس
 دەكات .

شەگەر مندالەكە دووبىسارە
 لەكالى گىرانەوھى رووناوھ كەدا
 ھەمان ھەستى روودا وھ كە لەخۆى دا
 زىندوو بىكاتە وھو بىگە يە نىتە
 بىسەران و بىبىتە ەۆى شەوھى
 ئەوانىش بە ھەمان قۇناغىسى
 ھەست دا تى بېرەن شەوھ
 ھونەرە .

خۆ شەگەر مندالەكە گورگە
 كەشى نەدىبىئى بەلام زورجاران لە
 گورگ ترسابىئو بىھەۆى تىرس
 بىخاتە دللى ئەوانى دىكەوھ و لە
 پىناوى ئەم مەبەستەدا روودا وھ
 كە ھەلبەستىت و بە يىوھ يەك لە و
 بارەوھ پىدوى كە ھەمان تىرس
 بىكە وپىنە دللى بىسەرانەوھ شەوھش
 ھەر ھونەرە .
 ھەر وھە كەسەك كە بەواقىسى
 يا بەخەيال ھەستى بەئازار تىكىسى
 سامناك يا تام و چىرتىكى دلگىر

كردىبى و ئەم ھەستانە بەجۆرىكى
 وا بىخاتە سەر تابىلوى وپىنە
 كىشان و پارچە مەرمەرىك كە
 بىچىتە دللى كەسالى دىكەوھ ئەمەش
 ھونەرە .
 ھەر بەم شىوھ يە شەگەر
 كەسەك ھەست بە گورچ و گۆلى ،
 ئانمانى ، خەم ، بى ھىوايىسى ،
 سىتى ، بىرەوھرى تال بىكات ، يا
 بىانكاتە خەيال و يەك يەك
 بى يان دابى و دوایى بە ووشە
 بە شىوھ يەك نىشانىيان بەدات كە
 كار بىكاتە سەر بىسەران وئەوانىش
 بە ھەمان قۇناغى ھەستى ئەودا تى
 بېرەن ، ئەمەش ھونەرە .
 ھەستى زۆر لىك جوئ ، بەھىز
 تىرىن و لاواز تىرىن ، گرنگ تىرىن و
 پوچ تىرىن ، باش تىرىن و خراپ تىر
 بىنيان ، تا شەو كاتە با بەتسى
 ھونەرن كە بە دللى خويىنەر و بىنەر و
 بىسەرا بچن . ھەستى لەخۆ
 بورتوون و خۆبە دەستەوھەدان لە
 بەرامبەر چارە نووس يا خودا وھند
 كە وھك درامىك گويىزا وھتەوھ ، يا
 خۆشە وپىستى كە لەداستان دا باسى
 دەكرى ، يا ھەستى ھەوھس بازى
 كە لە وپىنە كىشان دەردە كەوئ ، يسا

که ټو پټیدا تیپه ریوه
 هونەر وه ک میتا فیزیکیه کان
 ده لټن سره هلدا نی هیچ خه یال و
 نی شانیه ک یا در، و شانیه وی جوانی
 یا خونا وه نډینه . هوندر وه ک
 فیزیولوژیسته جوان ناسه کان
 بروایان پی به " یاری نیه که
 مرؤقه له وه دا ریگه بسوؤزه وی
 کوکرا وه له خو زیاد وی چؤل بکات
 هوندر رواله تی چند هستیک کی
 سرکیتر که به چند نی شانیه کی
 رووکار خو یان ده نویز نیسه .
 هوندر به ره هم هینانی بابه تی
 دلرفین نیه . له ره سرگرنگ تر
 تام و چیتر نیه به لکو :

ټا مرزی پدیوه ندی نیسوان
 مرؤقه ، بوژیانی مرؤقه بسوؤ
 چورن به ره وه به خته وه ری تاکه
 کهر و مرؤقایه تی بابه تیکی
 پیویسته ، چونکه مرؤقه به هستی
 یه کسان پیکه وه ده به هستی
 هر به و شیوه یه مرؤقه
 ټا ماده یی تیگه یشتنی ټو بیرو
 رایانه ی هیه که به ووشه
 ده خریده روو ، ده توانی ټه وه وی
 که مرؤقایه تی له رابوردودا له
 تاکارو بیرکردنه وه دا خستویه ته

هستی گورج وگولنی که له ټا وازی
 موسیقا سره هلده دا ، یا هستی
 یانمانی که به هووی سه ما کردنه وه
 بیدار ده بیته وه ، یا هستی
 گالتجاری که به داستانیسی
 گالتجاری بیدار ده بیته وه ، یا
 هستی هیمنی که ده ست وده ری
 دوینی یا لای لایه سر بیثکه
 ده بدات به نیمه ، ټه وانسه
 هه موویان هوندرن .
 ټو کاته یینهران و بیهران
 هست به هه مان هستی ته کتره که
 ده گهن ټه کاته هونهران
 له به رده هسته .

چالکی هوندر مانای : مرؤقه
 هستی پیټووی له خووی دا زیندوو
 بکاته وه به هووی هه لرو که وت و
 نیشاره ت و هیل و ره نگ و ده نگ و
 نه خرو نیگارو وونه بیخاته دلنی
 که سانی تره وه . هوندر چالکیه کی
 مرؤقانه یه و بریتی یه له وه وی
 که : مرؤقیک به وریایی ، بسه
 یارمستی نی شانیه دیاری کرا و
 هستی خو بیخاته دلنی که سانیسی
 دیکه وه به شیوه یه ک که هه مسان
 هست له و اندا وه دی بیټ و بسه
 هه مان قوناعی هست دا تیپه رن

به پيرى دادى بېگيه نيته كه ساتى
 تر ندوا گيا نندار يكه وهك نازه لو
 له شاكارى (كاسپار موسر) نايه .
 نه گره مروفه ناما ده يى وهرگر تنى
 هوندرى نه پايه هيننا هور له
 لوى و حديه تى نا ده ما يسه وه
 له و نه گر ينگر به ريلو نوز من
 بديك ده بوون .

نم پرووه چالكي هوندر رور
 گر ينگر هومان بايه خى چالكي
 (ورتنه) ي عديه و به عه ممان
 شتوه شگستى به .

ههروهك چون (ورتنه) نهك
 هور له ناموزگارى و ورتنارو
 كتبه نا بهلاكو له هور باييك دا
 كه پيرو تافى كردنه وه كانسى
 خومانى بى له گهك به كتبه
 نه گوزينه وه ، كارمان تى نه كا ،
 نازاش هوندر به ماناى فراوانسى
 ووشه كه - له ته واوى زياتسى
 شينه دا رينه دا ده كو تى . به لآم
 نيتمه نه نيا هينديك ديسارده ي
 هم هوندره - به ماناى به هر
 تهسكى ووشه كه - به هوندر
 داده نيتمين .

هرجى نه رير نا ونيشانسى
 هوندرنا له هر شانوو كو نسيرت و

كار وهر بېگري ، نه مروفه به هوى
 نه و ناما ده بيه كه نه به ي بردن
 به پيروراي كه ساتى تر نا عه يه تى
 ده توانى له جا كيه نيكر به كاندا
 به نندارى بگانه و نه رير سپهرى
 هومان ناما ده يى نا بېروراي
 خوز و نه نيته وهرگير اوه كانسى
 بگيه نيته ها وچه رده كانسى و
 نه وه كانى ناما ده و . نتستست
 نه ايتمين :

له هر شه وه مروفه شه
 ناما ده بيه ي عيه كه له ريگه ي
 هوندر وه ده ستون تى حه لكسى
 وهرگر يته . نم پرووه ده توانى
 ده تى بگانه شه هه
 نه ستانه ي پير نه و مروفه تى
 به ي بى برنوره و ها وچه رده كانسى
 شينا هه تى بى نه گهن و شه وى
 هزاران سال له موه به هر
 ناده ميزا ده كانى بيو و هه ستيان
 بى كردوه . له هومان نا تينا
 ده توانى هه سته كانى خسه وى
 بگيه نيته حه لكى دى .

هر كا تيك مروف ناما ده يسى
 تېگه يه تى پيروراي پينينيانسى
 نه بوو كه له بوته ي ووشه و زماندا
 دار پير او و نه توانى شه وه ي

نرخ و مانایه کی وای بو شه و
چالاکیه داناه که هستی ثاینی
خه لکی گواستونه وه بهر ، نیمه
شه به شه بچوکه مان به مانای
به رفراوانی هونه وهرگرتوه .
ناوداران پیشو ، سوکرات و
تیفلتون و ندرستو ، به یامبه رانی
گا ورو جوله که سهره تایی شاوا
سیری هونه ریان کسردوه .
موسولمانه کانیتر وای تیده گهن ،
خه لکی ثاینی نیستار هه ژا وایان
وهرگرتوه .

هه ندیک له ما موستایا نیسی
مرؤقایه تی وه ک تیفلتون له
کتیبی " جمهوری " یه که یسدا و
گا وره کانی سهره تایی و موسولما -
نه کان و ناگر بهرستسمان
" ته وای هونه یسدا و
ره تکر دوته وه .

ته وانه به پیچه وانسه رای
نیستا - که به پی تی شه رایسه
هموو هونه ریک تا شه و کاتسه
تامی تییدا مایی هونه ره - له
روویه کی دیکه وه به هونه ردا
دهروانن و ده لین : له به ره وه
هونه به پیچه وانسه " ووتسه "
که ده توانین بلین نابیسری -

ثایارتمان و بهیکه رو هونه راه و
داستان ده بیستین و ده بیستین و
ده خویینه وه به هونه ر لهسه
ته له می ده ده یین + به لام شه مانسه
هه موویان به نیکی بچوکه کن له
هونه ری له ژیا نماندا دوستانه
له گهل یه کی ده ده یین و رازی
دلمانی پی ده رده برین + سهر
تاسه ری ژیا نی مرؤق پره له
هه موو جو ره ده سه که و تیگکی
هونه ری له لای لایه سهر بیکه وه
نوکتو و رووکاری خانوو و جیل و
به رگ و کهل و به لی نیتر کردنه وه
بگره تا ده گاته کوژی کلتیسا و
پرسه ی ثاینی هه مووی به چالاکسی
هونه ری دانه نری . له به ره وه
نیمه هونه به مانا بهر ته سه که کی
وهرده گرین ههست به وه نا که یین
که تیگرای شه و چالاکیا نه
ده گرتوه که ههست و نهستی
مرؤقایه تی ده گوینزه وه . ته نیسا
به وانه ده لین هونه که له بهر
هویه ک یا چند هویه ک له
چالاکیه مزنه ی جوژ ده که یینه وه
گیانی نرخ و مانای به به ردا
ده که یین .

له هه موو قوناغه کان دا مرؤق

لهسدر ئاره زوو ئیرانه خراپه
 بهخاته ناو خه لکی ، شهوه ننده
 زیان بهختر و مهترسی داره گسه
 نه گهر مرؤفایه تی " تهواوی
 هونهر تور دات ریانه گه ی که متره
 لهودی " تهواوی هونهر بهسند
 بکا .

شهوانه که " تهواوی هونهر"
 بیان ره تکر دوتهوه بهداشکرا
 بههله داچوون ، چونکه شهوه ی
 نا کرئ تور بدرئ ره تیان کردو تهوه
 شهویش: تور دانی یه کیک لسه و
 هویه حه تی و موتله فانه ی بسو
 په یوه ندی نیوان ئاده میزاد
 بیویسته که مرؤفایه تی به بسی
 شهو هویه نه بیتوانیوه دریشته
 بهزیانی بدات . بهلام ههله ی کۆرو
 کومه لگای خاوه ن شارستانه تی
 شهو روپای ئیستا که بهو مهرجه

" تهواوی هونهر بهسند ده گهن
 نه گهر له خزمه تی " جوانی دابی
 واتا - تام و چیر بداتسه
 ئاده میزاد ، لههله ی شهوان
 که متر نیه .

لهمه و پیر له هونهر
 ده ترسان تا له ناو باب به ته کانی
 هونهر شتیک ریشه دانه کوتپی و
 بییته هوی خراپ کردنی خه لکی ،
 له بهر شهوه " تهواوی هونهر
 قه دهغه بوو . بهلام ئیستا ته نیا
 لهوه ده ترسن هونهر بییته هوی
 له دست دانی چهند تام و چیریک
 که خودی هونهر پیشکشی کردووه ،
 له بهر شهوه هه موو هونهر ییک
 ده پاریتزن . بهرای من شهوم
 ههله ی دوایی لههله ی به کسم
 چهند پله گوره ترو ناهه موارتره
 و زیانی شه نجامه کشی زۆرتره .

* کاسپر هوسر : لایکی شهلمانیه
 که پهیدا بوون و شوینی له دایک
 بوونی نزاراوه .

عاشقی ئه‌و

ماڵسێم کۆرێکێ سای دشتۆرشی کۆرێکێ به کۆردعێ

رۆژێکیان .. ئاشنایه‌کم ئه‌م سه‌رگوزشته‌یه‌ی بۆ گێرامه‌وه :
 سه‌رده‌مێ قوتابی دانشگا بووم له‌ مۆسکۆ، وارێکه‌وت بـ—
 ئافره‌تیکی له‌هه‌ستانیم هاوسێ بێ — ده‌زانی ده‌لیم چ—سی (—
 — تیریزا — ی ناوبوو .. ئافره‌تیکی ره‌هتالێی بالای به‌رزێ ئه‌ندام
 درشتی برۆچری روخسار ترش و تال بوو .. ده‌م و چاوه‌که‌ی ئه‌وه‌نده
 هه‌سك ده‌تگوت به‌ته‌ور تا ئه‌راوه . چاوه‌ تارێکه‌گانی پرته‌وتکی
 چه‌ویوانی یان تیئا ده‌نره‌وشایه‌وه . هه‌ر که‌ ده‌نگه‌ نهره‌که‌ییم
 بیه‌ستبا یان رۆینه‌ به‌نازو فیزو له‌سه‌ گه‌رۆ بیمه‌وه‌که‌یم بیه‌ستا
 دلم ده‌که‌وته‌ غایله .. ژووره‌که‌م که‌وتبوو نه‌ومی سه‌ره‌وه‌ به‌رانیه‌ر
 ژووره‌که‌ی ئه‌و ، که‌ ده‌مزانی ئه‌و له‌ ژووره‌که‌ی خۆیه‌تی ، قه‌سری
 ده‌رگه‌ی ژووره‌که‌ی خۆم دا ده‌خست .. بێگومان ئه‌مه‌ش به‌ ده‌گه‌من پرۆی
 ده‌دا .

که‌ جار جار به‌رێکه‌وت له‌سه‌ر پێپه‌لکانه‌که‌ یان له‌ناو چه‌وه‌که‌
 تووشی به‌ها تبام بێکه‌نینه‌کی تفت و به‌دخوانه‌ی تیده‌گه‌رم .. یان
 ئه‌گه‌ر هه‌ر به‌رێکه‌وت پرۆ به‌ پرۆی یه‌که‌ی به‌ها تباینه‌وه .. جاوی

ترسناک و پرچی گف و بیټکه نینه پر ئازاره که ی سه غله تی ده کـردم و ده مزانی سه رخویش و مهسته . له م جوړه ریکه وتانه نا :
— چوئی کاکی قوتابی ؟

زه ده خنه گه و جانده که ی شه و نه ده ی دی رقی و کینه ی نا و دلـمی دور و ژاند . . . به نیازی ری گرتن له م ترخه روو به روو بوونه وه و هه وال برسینه وانه ، خه ریکه بوو ژووره کم بگوئز مه وه . . . به سلام چونکه ژووره چکولانه کم ژووریکه ریکه و له بار بوو بو مـن و به نجه ره که ی ده پروانیه بهرچا ویکه دلگیر و شه قامی خوار به نجه ره که شه قامیکه ئارام و بی ده نکه ده نکه بوو بویه مانه وه م بی باشتهر بوو له گواستنه وه که .

سه ی نیه کیان . . . کاتن له سه ره که ره ویته کم را کشا بووم و بیـو به هانه یه که ده گه رام خو می بی قانیع بکم و نه چمه دانسگا . . . شه و نه ده م زانی ده رگای ژووره کم کرایه وه و له هه یوانی ده رگا که وه ده نکه گه گرمژنه که ی - تیریزا - ی به دخووم هاته بهرگویی . . .
- سلام کاکی قوتابی !

گووتم :

- جیت ده وی ؟

که سه رنجی روخساره پر نزا و شه که نجه که یم دا ، سه روه کوتسه غه ریه که یم وه کو جار ان نه هاته بهرچا و .
- سهیری ! ده مه وی تکایه کت لی بکم . . . تو بلی ی بتوانی یارمه تیم بدهیت .

هه ره له جیوه بی شه وه ی راست بهمه وه به خو م گووت :

(خوبا ! نه کم نه زیاد شه وه شه ره نشکانه بو مـن . . .
کوربژ که کم ! چاوت پروون . . .)
هه لیدایه :

- تکا کم شه وه یه گووتم به لکو نامه یه کم بو بنوسی . . . له ره ی ده نگی سوژی پارانه وه یه کی نه رمی لی ده باری . . . به خو م گووت (هه ی

خوا بىتباتەۋە بوۋ خۆي ۰۰)
تەكەنم دايە بەر خۆم و راست بومەۋەۋە چومە پىت مېنزە كىم و
پارچە كاغەزىڭم لەبەر دەستىم داناۋ گوتىم :
— ۋەرە دابىنىدەۋە بىئى ۰۰

ھات و زۆر بەھىمنى و بىقار لەسەر كورسىدە كەي تەنىدەتم دانىشت و

نىگايە كى گوناھكارانەي تى بېرىم .
— باشە ۰۰ فەرموو ۰۰ دەتەۋى جىت بوۋ بىنووسم ؟
— بوۋ بول ئەسلاۋ كاسىبوت — ھارى ئەسۋىپ تىسانا — ئە قامى وار شۇ ۰۰
— باشە ۰۰ دەي ۰۰

— خۇشەۋىستىم بۆلس ۰۰ ئازىزە كەم ۰۰ عاشقە ۋە فادارە كەم مېرىم
پارىزگار تى ۰۰ تۆي خاۋەن ئەم دلە زىرىنە چۆن ئەۋ ھەم—
ماۋە درىزە نامەيەكت بوۋ نەناردوم . نامەيەك بوۋ من ۰۰ بوۋ كۆتسە
پارىكەي غەمگىنى خۆت — تىرىزا ؟!

ھىندەي نەما بوۋوبىدەمە قاقاي بىكەن ۰۰
(كۆتسە پارىكەي غەمگىن !) بېنىچ بى دىرئ ، سىتىكى ئاسنىن ،
قوزسايىيە كى سەنگىن ۰۰ روخسارىكى رەھى ئەۋتۆش دەلئى ئەم كۆتسە
پارىكەيە سەرتا پاي تەمەنى خۆي ھەر لەناۋ كولخاندا بەس—
بىردەۋە قەتتاۋقەت رەنگى ئاۋى نەدىۋە ۰۰

بەھەر حال نەمەيىشت قاقايە كەم لەزار دەربجى و لىم بوسى :
— ئەم بولسە كى يە ؟

گووتى :

— كاكى قوتابى ۰۰ بولس

ۋەك ئەۋەي بىئى ئەۋەكا بە ھەئە ناۋەكە بىدركىنم ۰۰ مەچە كسى
گرتىم :

— ئەۋ بۆلسە ۰۰ مېردە جىئە كەي منە .

— مېردى جىئە ؟

- بىت سەيرە ؟ منى ئەو ئافرەتە جەئىلە نەئىم مىردىكى جەئىلە
 ھەبى ؟

ئافرەتتىكى جەئىل !

گوتىم : بۇ ناتوانى ؟ ھەم سووشتىك دەبى .. لەمىزە ئەو كابرايە
 مىردى جەئىلە مىردى تويە ؟

- شەش سائە

بەخۇم گوت :

- عەجايىب ! باشە بائىستا خەرىكى نامە كەبىن .. راستە و راست
 دەبى بلىم كەبىر بەدل ھەزىم دە كىرد كە جىنگۆركىم لەگەل ئىھەو
 بۆلە بىكردبايە بەلام بەمەرجىك نامە نوسە جوانە كە - تىرىزا -
 نەبوايە .

زۆر بەئەدەبەو - تىرىزا - رووى تىكردم و بىنى گوتىم :

- زۆر زۆر سوياست دەكەم .. خۆزگە بەرانبەرى ئەو چا كەبەتسىم
 دەدايەو .

- نەخىر ! دەبى من سوياسى ئۆ بىكەم .

- كاكى قوتايى .. رەنگە كراس و پانئۆلت ھەبى بىنوېستىيان
 بەدورىنەو بى ..

ھەستىم كىرد ئەم جانەو ھە لەجەلە بەسەرە دەيەوئ لەشەرمان سورم
 ھەلگەرىنى .. رووم تى كىرلو بى سى و ئوو بىئىم گوت كەبەھىسچ
 ھەبەك بىئويستىم بەكارى ئەو نىھ .. رۆيشت ..

دوو ھەفتىدەك تىدەرى .. ھەوتكىيان بى تاقەت لى بەنچەرە كىسە
 روونىشەبووم و دەمويست ھەر جوتىك بىت خۇم لەبىر بچىتسىھەو ..

ئاسمان ئالوزكا و بوونەمەويست بچەم دەرى . خەرىكى بەكئىنسى
 كون و كەلەبەرى نەروونى خۇم بووم .. ھەر بەندى ئەم كىسارەش
 دادى نەدەنا ، بەلام شەنجام ھىچ كارىكى دىكەم بۇ نەدەلوا .. لەپىر
 دەرگا كرايەو (خوا نەكا) ..

- بەككە ھا تە زوررە ۋە .
- ئاي كاكى قوتابى ! ئومىدە ۋارم كارىكى بەپەلەت نەبىئى . .
 - (تىرىزا) بوو . . لەئەنەت لەشەيتان
 - نەخىر چ كارىكى بەلەم نىە .
 - گوۋتم بەلكو نامەيەكم بۆ دەنوسى .
 - باە . . بىڭگومان ھەمدىر بۆ بولسە ؟
 - نەخىر . . ئەجارەيان نامەيدكم بۆ بنووسە لەۋەۋە گەيشتىبىئى .
- چى ؟
- تۆ بزانه چەند بى ئىدراكم ؟ ئەمەيان بۆ من نىە . . كاكى
 - قوتابى . . بەبۋورە . . بۆ دوستىڭمە . . ھەلبەتتە نەك دۇست
 - بەلكو بۆ ئاشنايەكمە . . بەلئى مروقتىكى ئاشنا ئەۋىش ۋەك من
 - تىرىزا - خاۋەن ئالتىكى گەرم و مېپەرەبانە . . بەلئى . . تۆ
 - بىلئى بىتوانئى نامەيدك بۆ ئەم تىرىزايە بنووسئى ؟ .
 - تەماشايەكم كرد . . روخسارى شىتوا بوو . . دەستەكانى دەلەرزىنە .
 - سەرەتا تىنە گەيشتم بەدەم باشان ھەر زور دەركم بەمەسەلەكە كرد .
 - گوۋتم :
- خاتون . . بزانه . . نەكەسىڭ ھەيە بەناۋى پۆلەر و نەكەسىڭكىش
 - ھەيە بەناۋى تىرىزا . . تۆ مەتتە درۆيەك رىڭ دەخەيت ۋەدەيخەيتتە
 - بەر دەستم . . داۋات لئى دەكەم ئىتىر بەھىچ غىۋەيەك ئەزىمەتتەم
 - نەدەيت . . من لەگەل تۆ ھىچ جۆرە ئاشنايەتتەكم نىە . . تىڭەيشتى ؟
 - توۋشى سەرسورمانىكى لەپىرھات . . رەنگى ھەلبىزركا . . بىئى ئەۋەي
 - لە چىئى خۆى بولسە بىكابد شىۋەيەكى سەير بىئى لە بىئى دەدا . . لە
 - ھەزەمتان دەستى خستە سەر زارى ۋەك ئەۋەي دەيۋىست قەيەك بىكار
 - نەيدەتوانى . . چاۋەرئى بووم بزانه مەسەلەكە دەگاتە كوئى . . لەپىر
 - بۆم دەركەوتتە ھەلە چوۋبووم لەۋەي كەۋام دەزانى دەيىستەۋى
 - ئالودەي كارىكى ناشرىن و نادروستم بىكات . . بەراستى بۆم ئاشكرا
 - بوو كە مەسەلەكە شتىكى دىكەيە .

زمانی هاته گو (کاکێ قوتایی) له بر دهسته کانی خۆی به مـسـلـو
 شه ولادا هینار بردو ئیجا به توندی بهره و ده رگا که گه رایه وه و چروه
 نه ری .. دیار بوو ههستیکی ناره حهت و نه زهت به خهتر چنگی له
 مهنکی گیر کردبوو من ههستامه سه ر بێ . گویم هه لخت . گوینم
 لێ بوو به توندی ده رگا که ی قه یات کرد .. مندالی بیچاره .. به
 ته وا وه تی بۆم روون بووه که زۆر تووره بووه .. مشت و مرێکم
 له گه ل خۆم کردو خۆم را زی کرد به وه ی بجمه لای - تیریزا - و دللی
 بده مه وه و بیهیتمه وه زووره که م و هه ر چیه ک بخوازی بۆی بنووسم ..
 جوومه زووره که ی .. له لوله ولای زووره که ی را مام .. تیریزا
 له بهت میزه که ی دانیه تپوو .. هه نیشکی دا بوه سه ر میزه که
 سه ریشی خسته بوه نپو هه ردوو دهستی ..

گوتم : گویت لێ بێ .

هه هه ستایه سه ربێ .. جا وه کانی ئاگریان لێ ده باری .. لێم
 هاته به تهر دهستی نایه سه رشانم و دهستی کرد به ورته ورت و بۆله
 بۆل شه وه ی راستی بێ .. به نه نکه نه رو تر سنا که که ی نالاندی :

.. گویت لێ بێ .. با بیته بلیم .. راسته نه بۆلر وجودی هه به
 نه تیریزا .. به لام ئەم له وجود بوون و نه بوونه چ به یوه ندیه کسی
 به تووه هه یه ؟ ئایا قه لثم خستنه سه ر کاغذ کارێکی زه حمه نه
 بۆ تو ؟ ها .. ؟ به لێ ؟ تو یخ ؟ ته ی کوربه مووزه رده چکولانه که
 تو یخ ؟ راسته هه یچ کامێکیان وجودیان نیه .. نه بولسو نه
 تیریزا ، نه نه ا من هه م ، تو ئەم مه سه له یه چاک ده زانی و خـسـوـت
 ئەم کاره بیهوده یه ت دروست کردوه .

گوتم :- بـمـبـوره .

به راستی سه رجه می ئەم ره فتارو هه لسوکه وتا نه ی جیه گی سه در سوپان
 بوون .

- جی ی ؟ ده لێ ی بۆلر له کاره که دا نیه ؟

- به لێ ..

- تيريزاش؟

- به لئى تيريزاش .. تيريزا منم

هرچه ندى ليك ده دايه وه سهرم له مهسه له كه دهر نه ده چور . له
روخسارى وردبو ومه وه و ويستم تيبگم كاممان شيتين .. دوباره
گه رايه وه لاي ميژه كه و بو شتيك گه را .. نجا هاته وه لاي من و
به زمانى كي پر سر زه نشتي و ته لئخ پئى گووتم :

- ته گه نامه نووسين به زه حمت ده زانى .. فر مور شه وه نامه كه ت ..
خه لكى ديكه بوم ده نووسن .

كه سيرم كرد ديتم شه و نامه يه من بو پؤلسم نووسيبور له
ده ستي بور ... و اى !

- تيريزا ! شه وه معنای چي يه ؟ شتيك پيتتر من بوم نووسيبى
بو ده پئى بيده ي به خه لكى ديكه بينووسن .. هتا شيتا بسو
نه تار دوه ؟

- بو كئى بنيرم ؟

- بو پؤلر .

- كه سيكى وا ههر وجودى نيه .

ههر تينه ده گه شتم .. شه وه نده ي ندمابور له رقان تفيكي لئى
بگم و برؤم .. كه چي ورده ورده بوم روون بو وه مهسه له كه چي يه
كانئى دل بريندارو پهك كه وته ده مي كؤى كردو گووتى :

- ده لئى مهسه له چي يه ؟ گووتم كه سيكى وا وجودى نيه .

ده سته كانئى وا هينا يه پيشه وه وهك شه وه ييه وى بلئى خوئيشى
نازانئى كه بو نابئى كه سيكى وا وجودى هه پئى .

- من ده مويست شه و شاده مي زاده وجودى هه با . مه گه ر من وهك
خه لكانى ديكه شاده مي زاده نيم ؟ به لئى ده زانم .. هه له به ته ..

ويستم بزاتم نامه نووسينى من زه ره به كه ره ده گه يه نئى .
بمبوره .. ده مه وى بزاتم نامه بو كئى ؟

- مه علومه .. هدر بو شه و پؤلسه ..

- بەلام ۰۰ كەستىكى وا وجودى نىبە ۰۰
 - بەداخەوہ ! ، جا ئەگەر وجودى ھەيىن جى دەيىن ؟ راستە وجودى
 نىبە بەلام دەبوايە وجودى ھەيا ! من نامەم بۆتە و دەنوروسى و
 بەم كارەم وەك بلىنى وجودى ھەبوو ۰ تىرىزاش - خۆم - ، ئەد
 وەلامى نامەكمى دەدايەوہ و من دووبارە نامەم بۆى دەنوروسىوہ ۰
 سەرتەنجام تىزگەيشتەم و ھەستەم كەرد تا بلىنى بىرىندارو بىسەد
 بەخت و شەرمن بووم ۰۰ ھەر لەنەك خۆم ، نەك سى كىلۆمەتەر دوورە
 ئادەمىزادىك دەريا لەدتىادا ھىچ كەستىك نەبوو مېھرەيانانەسە
 تىمارى بىكات ۰۰ بۆيە لەخەيالى خويدا دوستىكى بۆ خۆى خولقاندىبوو
 - باشە ئىستا بزانە ۰۰ تو لەياتى من نامەيەكت بۆ بۆلس دەنوروسى
 دەدايە يەككىك بۆم بخويىفتەوہ ، كە بۆيان دەخويىندەوہ ھەستەم
 لەخۆم دەبىرى و خەيالىم دەكەرد كە بۆلس وجودى ھەيە ۰ ئىنجىسا
 دەھاتم تىكام لى دەكەردى كە نامەيەك لە بۆلسەوہ بۆ تىرىزا واتە
 بۆ من - بىنوروسى ۰۰ بەم كارە دلى خۆم دەدايەوہ و خۆم قانىسە
 دەكەرد بەرەى كە بۆلمەلەوئىيە ۰۰ ئەنجام زىيان بەم كارە بىر
 من سادە و ساكارتر دەبوو ۰۰)
 كەئەمانەم بىستەبە خۆم گوت ؛
 - ھەى بىمىرى ! تۆى بى مىشك لەنا و بىجى !

ئىتەر لەو روزەوہ بەردەوام ھەفتەى دوو جار نامەيەكم بىسۆ
 بۆلمە دەنوروسى و وەلامى بۆلىسش بۆ تىرىزا ۰۰ ھەلبەتە وەلامى
 نامەكانم ئەوئەندە جوان دەرازانئەوہ ، كە گۆى لى دەگىرت
 ھۆر ھۆر دەگىريا بەخىسەوہ دەگىريا ۰۰ بەرانبەر بەوہ بىر كەس
 بە نامە راستەقىنەكانى بۆلمى نا و خەيالى فرمىسك بى دەرىشت ۰۰
 ئەو بە دورىن و پىنە كەردنى گۆرەوى و كراس و جلەكانم خەرىك
 دەبوو ۰۰

باشسى ما نكەلە دەست بى كەردنى ئەم جىرۇكە ، ئاخرەتەكە
 بە تۆمەتى تاوانبارى گىرا و خرايە زىندانەوہ ۰۰ بى شەك ئىستەسا

مردوه • ناشناک هم سوته کی جگه ره کدی داته کاندو نیدگایه کسسی
 شه مگینا نهی بریه ناسمان و گووتی (به لئی •• به لئی •• چه نسدی
 مروف شتی با شتر بچیژی شه و ندهو زیبا تریشر تینووی شتی شیرینسی
 زبان ده بی •• نیمه تر له ناو لهت و کوته کانی شه رافه تعمان دا گیرمان
 حواردوه و خه لکانی دیکه له روانگی خوبه رستیمانوه ده بیدینین و
 به هوی پاکیزه بی ناسمانیمانوه شه شتانه دهرک ناکه یین) •

سهرجه می شه رووداوانه مان زالمانه و گیلانه دیته پینر چسپا و
 نیمه ده لین چینه محرومه کان به لام کینن شه چینه محرومانه ؟ دلم
 ده خوازی بزانه که چینه محرومه کان جگه له خه لکانی خومان ناسا
 هه ره و نیک و گوشت و خوین و اعصابه یان هیه ؟ شه و ساله عسای
 ساله روژ له دوای روژ شه ده لیمین و ده یلیننوه و به راستی
 گویمان بو گرتووه •• ته نیا خوا خوی ده زانی که شه رازه به نهان و
 شه زیه ت به خسه چی به ؟ نایا نیمه به ته واره تی گویمان له بانگوازی
 بلندی مروف به روه ریه ؟

له راستی نیمه یتر خه لکانی گرفتارین و شه و ندهی من چاوم بر
 ده کا ، ده بیدم چون گلاوینده ته زه لکاووی خوبه رستی و خو خوبی یسه ده ••
 به لام تیر به •• شه داستانه شه و ندهی چیا کان کونه •• تا
 راده یه ک کونه که مروف شه رم ده کا بیلئی •• به لئی •• به راستی زور
 کونه •

(۱) شه چیرۆکه ی ما کسیم گورکی له گهل بئنج چیرۆکی دیکه ی چوار
 نووسه ری مه زنی رووسی له لایهن (ابراهیم نه قلیدی) یسه وه
 کراونه نه فارسی و له ده قی کتیبیککی (۸۱) لاپه ره بیدا بـ
 کراونه ته وه • شه چیرۆکه له ده قه رووسیه که ی دا نـ
 (عاشقی شه) ه (Her lover) به لام له ده قـ
 فارسیه که ی دا بوته (زنی تنها) •

سنی شاعری کا قاف

» گرنستان میں کاٹانی ۱۸۶۳ - ۹۲۳

کارخانہ فوریہ گراؤں

۱۔ نارہ زورہ کاٹے
 وہ لے لے لہ تہہ نازدارہ سرد و روانی سے
 لہبتا .. رزنگار پی سے لے لے نادرے
 لہ نہ گدازے (رازوارہ کاٹا) ..
 وہ رگابان بہ فریسیک لے داغراوہ
 گولہ باغ لہ زورہ بہ ریانہ
 گولہ بازی لہ ریز پی یانہ
 نارہ زورہ تیان .. لہ ریز پیہ کاٹنے
 نارہ زورہ سے سارہ بروہ
 سہ و نارہ زورہ لہری ..
 نہ پی یان و نہ تریان .. دینہ دی سے
 نہ مانہ ...
 ہنہ و تیکے بہ نام
 کاتیکے کامہ لے لے
 گہ شانہ نہ وہ پیرگی بہ رہ بہ یانیاں
 پی نا بہ فہرے لے

۲۔ زورہ
 وہ ریہا .. وہ ریانا سیکھی (۱) ہر وہ ہنہ لے
 دایکہ پی ناگا کہ سہی .. لہ رہ بہ

بہ بہ یار کھینانہ وہی سے بہ رده می دالیر جاوی کونیشیان
 ئانازہ بارتر دہم
 بۆتۆمہ دالیر جاوہ کافی بہ رده مم دہ بوانم
 نامہ دی ئادور بہ رده وہ و سانا کلہ نہ
 دیکھنی دیرترو ضیای ریزہ کور جاوہ کان بہینم .
 بہ لڈم .. گناھ .. ج زور مۆمہ کور جاوہ کان وانزور بون!
 ج زور !!؟

0 0 0

«ا» مہ رگدان : کد فونے

نہ و جی یہ یہ کہ کہ بہ رستگہ کاندا .. لاشہی
 مردورہ گہی لی دادہ نیتے پتہس ناشغنی
 یا سو و تاندرنی

«ب» دہ ریا ناس : ئم دورنہ یہ مان بہ بہ کھیزتر زانی لک

« دہ ریا وان » نہ لک نہ بہر صالہ نہ زمان یہ کہ
 بہ لکہ نہ نیا لیرہ دار لہم شیعرہ دا .

گه شتی چوله که

سعه الله به در و نش

ناماده نه بووری هر گیز وا به ثابانی دست له فرمانه وایسی
ولانی خدون و ناره زوه کانت هه لگری •

به تهما نه بووری له عم وهرزه زا کار و به ژمورده یی نیستای
خه زانی همه نت هه سپهرداری فرزند هه خمه کانت بییت و سهری
بر شایوب و سه ودا سهریت به ره و کیشووری پی پایانی غریبیسی و
خوخوار دنه وه هه لگری •

خه زیمت نه ده کرد که سربه هه راسانی و نداداری و که م وره یسی
بزانی •

ناحق نه بووری ه کی به قعد تو خدی کونره وهری شـ ازاری
پی ده گه یانند و زانی ته نیایی ماران گه سته ده کرد •

کی شه و ندهی تو شاگرز غوربه ت به گیانی فیر بیو و بیـ و
ته نیایی خوی ده گریا •

کی وه کو تو ره به یای گومان و قهلق به یایانی جهـ سهرت و
نامرادی پی ته ده کرد •

بیویه هه همیشه خهونت به نیستمانی کی پی زبندان و پایته ختی کسی

بئى چه ندرمهوه ده دیت •
 همه میده خۆزگه ت بۆ دوتیا یئىكى بئى تاوان و سرو دیتكى بئى
 خهزان ده خواست •
 شیت نه بوور ، سهه یئان کاتق سهرى بئى نه واییت ده ما پئىتر خۆ
 عشقى لوتکه رى نعا بئى ده کردى و تاسه رى خۆ دوزینه وه په لکئیشى
 ده کردى •
 به لأم ئیواران خه زو خولیا رى مانه وه و گوته گیرى به سه ریا ن
 ده کردیه وه •
 دیار بوو نه وانیس زه رگه تى په دیمانیست تئى ده ور و ژان و کرمى
 دوو دلئى سه ریا ن بئى کۆل ده کردى •
 گوناهى خۆت نه بوو ، خه تاز مئردز مه رى شه و گو مانه نه فره حایسه
 بوو که چۆكى گه فى به سه ر سنگه وه دا نا بوورى و مئىك و را مانه گانى
 به رزه فست ده کردى •
 خۆت نه بوور ، دهنگى دووه مئى ویزدانئى نه خۆت بوو ده م نلادهم
 به ناز بئى ده بر ديه به ر و ریته •
 (شه نه وه ناکه م ، به خا کینکدا را نا بوورم درزه گانى قووتى م
 بدەن • نلادهم زئیر ئاسمانئى هه له مگئیشى • پونا که مه توله رئیشئى
 ووتم بکسا •
 کئى له وانى روىتئىن گه رانه وه ؟
 کئى له وانى گه رانه وه ژیا ن ؟
 کئى له وانى ژیا نى ، په دیمانى بىرا به نیا ن نه بوور ؟ (۰۰۰) •
 ئاز کلۆل ! تۆ هه رچه ندى ده شه ننا و ده تبرد ، نه بۆت یه گسالا
 ده گرایه وه نه له به نئیشى ده رده بوورى • خۆت به تهنیا تئى که و تپسوى
 به لأم هئى هه موانت به کۆله وه بوو •
 هه ر وه ک گرى کوپتره رى هه ودای زان و بئى هه دهبئى هه موو ئه م
 دوتیا به به تهنئى مه یه نئى تۆوه ئالۆسکابئى • یان چاره نووسئى
 هه موو ئاده مزادانئى سه ر شه م زه مینه به ر فرا وانه زه لیلی ده ست

را راپایی و ناکارا، هینی تو بن • بژییه عمر تهنیا خدمی حرت له بهر
نه بوو، ژان و برینی ته راوی کتولانی ثم دونیا یه ت خستبووه نار
تویشه بهر هی کوچه نا و هخت و بی سهره نه جامه که ت •

- ۲ -

نه و شهوه تا خور جاوی له به نده نده وه هلینا ، نه خمر به سهری
چاوانی گرتی و نه فرنده ی شو قره شی روی کرده وه هیلان هی دلت • عمر
عمر ثم ته نکیش و نه و نه نکیشته ده کرد • خه یال و نار به خه نسی
وازیان لی نده هینای ، جار چاره وه ریان ده گیرایده وه سهر گازی
پشت ، ده که و تپته شه ستیره ژماردن • له سهر گوزشته ی دا چورانسی
شه ستیران وورد ده بویه وه ، له ولانی بی سنوری شاسمان رانده مای •
له پر دانه چله گای ، ته رویی کی سارد سهر اپای گیانی ده خستیتسه
بن رکیفی خوی • گفتو گوگانی جوته کی تیوارت وه بهیر خست
ده هینا یده ، ده که و تپوه بهیرت که چون سهر له شیواره شه و پشت
به عه زاب و نا اثارانی خوتوه گنروده گردبوو ، ده تزانی نه و هینتا
وه ک تو بینه و بهر ده کانی روزگار جهربه زهی نه کردوه ، بژییه وه ک
تو بهر گهی ژان و غوربه تر ده و شه وه ی بی نه گیرا و سهر زور سهری
فالنی نه نه یشه و شیشانی ته سایی نووستن و خو له بهیر چون نه و کسرد •
به لئی ، شه و نا گای بی نه نورو له ده ورو بهر له دونیا ش بهر بیبوو •

جهزت ده کرد بیداری که یه وه • به انکه ده سبارینگی نه و خه مسه
قورسه ت له گه ل بگری • راست ده بویه وه جوار جه که لی دانه نیشتی •
ناوربتکتالی ، دایه وه ، نیگای سیرنجی کی قولت ده بهرید رو خساره
مانده مکه کی • به نه نوستویش ختم و خه فته ی سهر بیوه دسار به بووه
به هه ناسه ی گهر بی ده تزانی نهروونی کو جوش ده دا • بویسه
له بریاری وه نا گاهینانی باشگهر ده بویه وه •

- (وه نا گای نایتم ، با بونوی • با بونوستن ژان و ثاراری ثم
شیواره ی له بهیر بییته وه • خو شه و نه یده زانی ختم و نار به خه نسی

چیه ندهگر منی ایج ندهببام بدهکسر و هاوهل) .
 چاوت توند ده نوقانده روت و درده چهر خاندوه لای نه و لات ، شهرم
 دای ده گرتی ، نا وچاوانت ده بیووه کاریشزی ئاره قه دهر دان نار هجه تی
 پتر تهنگی پیئت ههلده چنی و جوار ده وری لیئت ده ته نی .
 له برانه بدهدر سر و هشر ده بیووی ، نده و پترای پتر بییر له
 جوتیکی و چودایی بکده بوه ، ههستت پیچ کردبوو نه و له میهره بانای و
 خوشه ویستی بده و لاره چی نیکه دی ده رحق به تی ره و نده دیت .
 هه نه و خوشه ویستی و میهره بانای بیو . وای لیج ده کسردی
 خوژگهی نوستنی هه میسه بی بؤ بخوازی ، نه گهر چی دلت به روهستی
 نده دای هنده بییر له نوستنی هه میسه بی بکده بوه ، ههستت
 به هه ر به زاری ده کرد له ناستی ، هه زوو له و خهیستت
 بییر کردنه و هیست هه نده گهر ایوه .
 - (هه له وه گه وره تره ناکوکی و جه زره به ی روزگار چوکسی
 نوستنی پیچ دابدهن و به ری وره و بهر گه گرتنی پیچ دابنه و پنه
 نه . . ناشی خوژگهی نوستنی هه میسه بی بؤ بخوازم) .
 سه رسام ده بیووی ، سه رسام تر ، دیسان دای بیته و برده کانت
 تیگ ده ئا ئوسکا نه وه ، جار یکی تر ده که وتیته وه بهر زه بیوری
 شه بولی ده ریای خو خوار د نه وه .

- ۲ - - ۲ -

له بهر چاوت کرده وه ، تازه خوور سه ری له په نجه ره ی ئاسه ووه
 وه ژووور نابوو ، دیار بوو درنجی خه ر له دووا سه عاتی پیساش
 را کئانی نیوه نه و زه فهری پیچ بردبووی . نه تده زانی که ی و چون
 به پوله ی ههستی ورژاوت نیه تبووه سه ر وه نه و شه ی زینده خه وه .
 هیستا به ته وای ته می به ئوکا ویت ندره وی بیووه و موچر کسیدی
 غور بهت گیانی له ر زوکی بهر نه دابووی . به لام به جه شنی شه و
 هه راسان و به ژمورده نه بیووی .

قولتر سهرنجی سروشتی سیحراوی بهر بهیانت ده دا ، دوورتسر
له ته ویلتی گه نی ئارستانیه تت ده روانی ، دیار بوو ده رکه و تنسی
گزننگ و هه لفرینی چوله کان ، بناغدهی ته لاری رۆزگارێکی بهرز تریان
بو هه لده نای و نه خه دهی سروشتیکی رۆشن تریان بوو ده کیتشای .

داهه زانده لقی هه ولیر /

یه کیتی نه سه زانده کوردستان

له چوار جیهوی شه و نه خه ده و پلانه دا که به کیتی نووسه رانی
کوردستان نوای هه لپژاردنه وهی دهستهی بهر پشه بهری نووی ئاینداسا
بو زیاتر بهرز کردنه وهی ئاستی چالکی شه ده بی و رۆشن بیری له رۆژی
۱۹۸۲/۱۲/۲۰ دا شه داما نی یه کیتی نووسه رانی کوردستان له
ناوجهی هه ولیر به ئاماده بوونی سی شه داما نی لیژنه ی ئاماده کردن
کو بوونه وه به کیان پیکه هینا و سه باره ت به نه خه دهی چالکی یه کانی
یه کیتی نووسه ران گفتو گو یان کرد ، نوای شه وهی له لایه نه
شه داما مه کانه وه گه لی بیرو ری جوان له پینا وی پێه ختنی یه کیتی
ئالو گو ر کرا و گه یشتنه شه بریاره ی که (لقی هه ولیر / یه کیتی
نووسه رانی کوردستان) دا به ز رینن و له هه مووشی گزننگ
بریاردان له سه ر ده ر کردنی (نووسه رانی نووی) وه ک گو فار ی یه کیتی
نووسه رانی کوردستان لقی هه ولیر ، تا شان به شان نووسه رانی
کوردستان و (گزننگ) و وهی په سه ن و بیدگه ر دی کوردی بلیسه دار
تر که ن .

دلی ضوینا یم دہ کہ نہ فیروقی صہ وانہ وہ بو
 تیا تو نہ رات
 ناہد نامی ربانے ماہتے
 نہم سنورے پپ لہ زانہ
 جئے ناہینام
 لہ گہ لکانے دیم ..
 بہ نار ریزنی گری فاسستہ کات روت دہ ہم
 نیس ولے بیو نہ رسم .. ،
 یہ رو رہی شور بھنگی مدزت و گہ رسم ،
 دیم و سوتند جئے
 لہ قوراجی لہ سور ترسی
 لہ گہ لکانے ہم
 لہ نار گویچکھی تفرنگہ کات
 سروری ہر کہ دن دہ لیم
 دہ لیم و ناگہ ریمہ وہ

گهڕێ کۆپزه‌ی بێرێکی زیندوو

ئازاد کانی

بەن مێچی ژوورە تارێکە کە ی خستبوو و ژێر تەلەسکۆبی چاوه‌کانسی
 یه‌وه ۰۰ خۆی و بەن مێچ و ژوورە کە ی دەهێندە ی تر لاکه‌وره دەبوو ۰۰
 هەر بستیەک پڕوژیکتەرێکی تێدا هه‌لده‌کرد ، و ه‌کو بیه‌وی هه‌قیسی
 تارێکی یه‌که بکاته‌وه ، ئای پڕووناکی چەند پیرۆزه !! چەند جارێک
 ئەمە ی گوته‌وه ۰۰۰۰

بیره‌کان ئازاری ناخی دەدەن ، بە دەست خۆی نی یه ناتوانیست
 خویان لی رزگار بکات ئەه‌جاره‌یان گه‌رمتر که‌وتۆته ژێری ۰۰۰
 رۆژێکی سارد بوو له‌ته‌ختی ژوورە کە دا که‌وتبوو ، غه‌لبه‌غه‌لبسی
 ده‌نگه‌کان کاسیان ده‌کرد ، ۰۰ به‌قوولی ده‌پروانیه زنجیره‌کە ی
 دەست و بی ی و له‌گه‌ل ناخی دا له‌ زۆرا نبا زیه‌کی گه‌رم دابوو ۰۰۰۰
 جار جار هه‌تر نووکه شه‌قی سمیل سوره‌کان و نه‌ره‌ی جه‌نابیسی
 محه‌قق و ئازاری بیره‌کانی به‌ئا گایان ده‌هێنایه‌وه ، سهری به‌رز
 کرده‌وه ، زیاتر خۆی گرمۆله کرد ۰۰ ده‌ت گوت قورسی هه‌موو دنیا
 به‌سهر پشته یه‌وه یه‌ ! روانیه ده‌رگا که‌و به‌ده‌نگێکی چاوه‌پروان
 نه‌کرا و هاواری کرد ! گیانه‌که‌م ! ئەوه تۆی !! ده‌نگێکی ناسکی

تاسا و بۆی سنده وه ،،،

ثم جارهيان له گشت جار هكائى تر به هيتتر ته كائى دا . . .
 زنجيره كهى به دواى خوى دا كيش كرد . . . كا برائى فسال تال كه وتسه
 به نيا نه وه به پى له قهيه كه ئه مى له جى خوى چه قاندو ئه ويشى به
 چه بۆكيك له سوچه كهى ئه وسهر توند كرد . . .

شريان له بهردا برىبوو . . . لاشه نيوه پرووت و پرچه ئالۆزه كهى له گه ل
 وورده برينه كائى دهم و چاوى دا تابلوپه كى ئه وتۆيان له مي شكى
 ئه دا نه خشانديو كه به تاسانى له بىرى نه ده چوو وه وه هه مـوـو
 سه هه لبرينيك ميژووى رهش و لاپه ره ي ريسوايى فاشيه كان و داستانى
 دليرى ئه وى ده نووسيه وه . . . بهم حاله يشه وه پيش ئه م ها ته گو :
 ديمه نى من نه ت به زيئى . . . ئيره سهنگى مهحه كى مهردايه تى يه ،
 ئه مانه چاوه رى ئى له وه باشترىان لى ناكريت ، ده بى وابكه ن ، چونكه
 چاره نووسيان به نده به و كوته كانه وه . . . وشه ئاگرينه كان
 جه لاده كائى وورژانده . . .

مستىكى رهش خوى گه يانده كائى او وشه سووره كان ، خوينه كهى
 قوت دا و ديسان ها ته وه گو :

ته نيا به ره و روو بوونده ت ئه مانه ريسوا ده كات . . . يه كيك لى
 زيت بووه و قيراندى به سدريدا ، ! فلته فلت بى حه يا
 گوپى خوارده وه و به شه قىك تهختى زه ويه كهى كرد . . . ده بخو دهرت ،
 چه قه چروى به ره لا . . . مهردانه لى هه لگه رايه وه به تفيك پرووى
 رهشى سواغ درا ، به هيتتر ها وارى كرد !
 ئه و كاته خو مان به مرؤف ده زانين كه له بهرده م ئه مانه دا هيج
 هيتريك با وه رمان لهق ناكات

وشه كائىان تاده بوو ، زياتر به سه ر غه لبه غه لى ده نكه كاندا
 زال ده بوون ! منير هه ر كه سه كهى دهره وه م ، يه كيكيان ئاورى لى

هیرشیان برده سهر برینه کانی پستی و لهو سهره وه به سوری گه رانه وه
 به دیوارو زهویه که سرینه وه . تووکه کانی لهئی باوهشیان بسو
 ناسمان کردبوه وه ، سهری بدرز کرده وه ، به دوان شهویان بسو
 پالیه ستو برده دهره وه . دوا نیگا کانی شه میان جوانه مدرگ کرد
 سهریکی خوراند ، زاده ی شه بیره یتر لیره دا بزرگا . لسه
 تاریکی یه که دا تو ابوه وه ، به خیرایی ته کانی ده دا و زووره کسه ی
 ده پینوا ، لهئی بدم ههنگا ودا دیواره که ده یگیرایه وه ، باسه کان
 پچرپچر پینسبرکی یان بوو له میشکی دا . راما . گوی قه لفسی
 ده نگه کانی شه دیو بوو . دوور که وتنه وه و تنقه ی بازنه کان برپا .
 گه رایه وه سهر باسه که ی خو ی ، به گرانی ده هاته ره بیر ی ، سهری
 گلوله که ی دوزیه وه .

— بریاردان ههروا ناسان نی یه . به زور نه که وی له سهر مروفت ،
 گرنگ شهویه له دوربانی مهسه له کاندایه کانه بیربکه مه وه و
 هه لویت وه ربگرم . زور جار بریاریک ریتره وی چاره نویسی خاوه نه که ی
 به چاریک ده گویت . هه موو مهسه له که نیمزایه ک بوو ده برایه وه .
 کئی ده لئی به وه نده دوا یی ده هات ؟ نا مهسه له که له وه فراوان تره
 که من بیر ی لی ده که مه وه !!!

وام نه ووتایه چی ده بوو ؟ به چوریکی تر بیگومان ، نیسته یتر لیره
 نه ده بووم ، به هه رحال مروفت ده بی هه لویتستی هه بی . دوو دلپش
 شیوا زیکی بی باوه ری یه ، به لام که ی من وام ، باوه رم به گشت
 بریاره کانم هه یه ، به زیوان نیم له هه لویتسته کانم ، تازه
 نرخه که ییم به دهستی خویم داوه .

شاخ ، تازیزه که م . شه ساتانه ی دوا نیگا کانمی تیدا جوانه
 مدرگ بوون ، له چاوه گه شه کانتا تازاره کان کوچیان کردو رازو باره
 گرانه کانی ههردوو کمان و شه وانیان قوسته وه .

شهی خو ت نه ت گوت من له بی ناوی تودا و ههردو کیشمان بو هه صوان
 ده بینه پرد . ته زویه کی سارد به له شهیدا هات ، قاچه کانی شسل

بۈۈن ، خوي لەسەر بى رانەگرت ، ھەردوو ئەزىنوى توند لەئاممىسز
گرتىبوو ، بەنچە كەلەى دەستى راستى تا نىوقەد بىردىبوە دەمىدا ۰۰۰۰
تەقەى كىلئونى دەرگاگە بەئاگای ھىنا ، دەستىكى ھىنا
بەچارى دا ، دووسەجەكى رەشى ھەل ئاساوى توكن و روويەكى گىرژو
مۈنى دىز دەرگاگەى بىرگىرەبوو ، قەلەمىك و پارچە كاغەزىكى بىسە
دەستەوہ بوو ۰۰۰

بەدەنگىكى ناساز ئەمەى گوت:

ژمارە ۲۹ ناوئىشانى كەس و كارو خىزانەكەتم بى بلى ، بابى
دوچار بىان بىنىت .

ئىوارە

ئىۋارەى ۱۹۸۲/۱۰/۲ لەكوندى باليسان ، ناۋجەى خۇشناۋەتسى
ئازاد كراۋ ئىۋارە كۆرىك ساز كرا بۆ برايانى پىشمەرگىدو
ھاۋولائىيانى گوندەكە ۰۰ لەم كۆرەدا باسك بەناۋى (بىسەرەو
ھاۋدەنگى شىعرى ھاۋجەرخ) لەلەين كاك ئەنۋەر مەسقى بىسەرەو
پىشمەش كراۋ كاك سەداللە بەرۋش كۆرەكەى بەرپتۈە بىسەرد ۰۰
باسەكە بوۋە جۆى ھەلسەنگاندىن و ووتو وپىزى زۆرپەى بەشىدارانسى
كۆرەكە ۰۰ ئەمەو كۆرەكە زىاتر لەدوو سەعاتى خاياند .
ئەۋەى شايانى باسە كاك ئەنۋەر مەسقى و كاك سەداللە بىسەرۋش
ئەندامى يەكىتى نووسەرانى كوردستان .

سلاو .. بوگیانی (بهزنان عثمان) می شهید

* نووسه رانی کورستان ، رۆژ له دوا ی رۆژ بو هه موو لایه کـی
دهسه لمپنن که نهک ته نیا و نه ده خه نه جه نکه وه ... به لکو خو یسان
به ر له وشه .. دینه سه نکه ری شه رافه تمه ندی و چه کی پیشمه در گایه تی
ده که نه شان و بی په روا نژی ره گه زیه رستان و فامیستان ده جه ننگن ..
(بهزنان عثمان) ی شاعیر و هونه رمه مند ...
شه ندای یه کیتی ی نووسه رانی کورستان ...
پیشمه رگه ی دلیری کورد ..

شه ویشر ، وه که شه هیدان (حسین مولود و جمیل ره نجبه ر) جار یکی
تر به خوینی ئال شه م راستیه ی رۆشن کرده وه .
* رۆژی ۱۶/۱۸/۱۹۸۲ فاشیسته کانی یه غدا ، له (کارینه زه) ی
نزیککی شاری سلیمان ی به هیزیککی گه ورده وه گه ماروی (بهزنان) یان
دا و ویستیان به زیندووپی ده ستگیری بکه ن .. به لام (بهزنان) ی
دلیر مۆله تی نه دان و چاپوکانه لی یان هاته ده ست و تا شه هید
بوونی نه یه یه شه بستیکی لی بینه پیشی .

* هه زاران سلاو ..

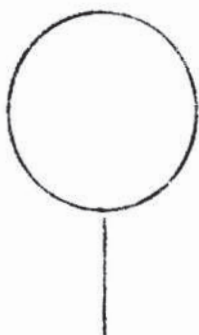
سلاوی نووسه رانی کورستان

سلاوی وشه ی دلیری کوردی

سلاوی شانازی ..

بوگیانی پاکی شه هیدی نه مرمان (بهزنان)

یه کیتی نووسه رانی کورستان

بو برايان نووسه‌رانی کوردستان

ژياننده وه و سه‌ر له نووی بیدنا کردنه وه. لقه شه هیدکرا وه کسه یه کیتتی نووسه‌رانی که رکوک، نده که هر یه که م بهندی نه خسته ی شه مسالمانه به لکو ئه رکینکی پیروۆزو گرنگی سه‌ر شانیشمانه که ده بیی کۆشی دلسۆزانه ی هه موومانێ ئاراسته بکریت و به هاریکاری کردنی یه کراستی هه موو نووسه‌ران بیته دی ..

ئیمه ئه گهر چی له ناو شۆرش ئیمکانیا تی ناو چیا و به نده نه کانی کوردستانمان له بهر ده ستدایه که ئاشکرایه چ ئیمکانیا تیکسی بچووک و تایبه تین، به لام وزه و تین و تاوی شۆرش پیروۆزه نیدی گه له که مان له گیان دایه .. بۆیه که له و با وه ره داین که ئه گهر بۆشمان نه کری لقه که به هه مان فۆرمی هه نه‌ری و ده سه لاتی ئیسداری و ورده کاری رۆژانه ی سالانی ۷۱ - ۷۲ - ۷۳ دابمه زری نه وه .. شه و بێگومان ده توانین - دیسانه وه ده لیین به هاریکاری هه مووان هه مان ناوه رۆک و هه مان خوینی گهرمی کوردانه ی له له شه دا بیزوینین .

جا لهم پیناوه‌دا ده‌مانه‌وی یه‌که‌م هه‌نگا ومان زیانندنه‌وه‌ی
 گوڤاره خنجیلانه‌که‌ی لقی که‌رکوک (گزننگ) بیٚت . چونکه به‌رای
 ئیمه گوڤارو بلوکراوه چاکترین مه‌وشان بو کۆکردنه‌وه و ته‌له‌سه
 کردنی راو بوچوون و کۆشش و به‌رهمی نووسه‌ران بو گه‌یشتن به‌م
 ئامانجه بیروژه . .

ئاشکراشه که ده‌سته‌ی به‌ریوئه‌به‌ری لقی که‌رکوک به‌ر له‌وه‌ی به‌سه
 ده‌ستی پزیمه فاشیسته‌که‌ی به‌غدا هه‌لوه‌شێنریته‌وه ، له‌ سالێ ۱۹۳۳
 یه‌که‌م ژماره‌ی (گزننگ) ی ده‌رکردبوو . . ئیتر له‌وساوه مه‌سه‌له‌که
 لقی که‌رکوک و گوڤاری گزننگه‌وه‌کو که‌سه‌ریکی گه‌وره له‌ناو دلی
 نووسه‌رانی کوردستاندا په‌نگه‌ده‌خواته‌وه و ئاوات ده‌خوازی به‌وه‌ی
 رۆژیکه‌ی دا بێ و سه‌ر له‌نوی لقه‌که بگه‌ویتته‌وه سه‌ر بئی ژبان و
 گوڤاره‌که‌یسه‌ی وه‌کوو ئه‌ستیره‌یه‌کی به‌رشدگدار له‌ئاسمانی شه‌ده‌ب و
 رۆشنییری کوردی دا بینه‌وه جریوه و خرۆشان .
 شه‌وه‌تا . . خه‌ریکه ئاواته‌که بیته‌دی
 شه‌وه‌تا . . خه‌ریکه ئاسوی یه‌کیته‌ی نووسه‌رانی کوردستان به‌سه
 گزننگیکی نوێ به‌ره‌وشیته‌وه . .

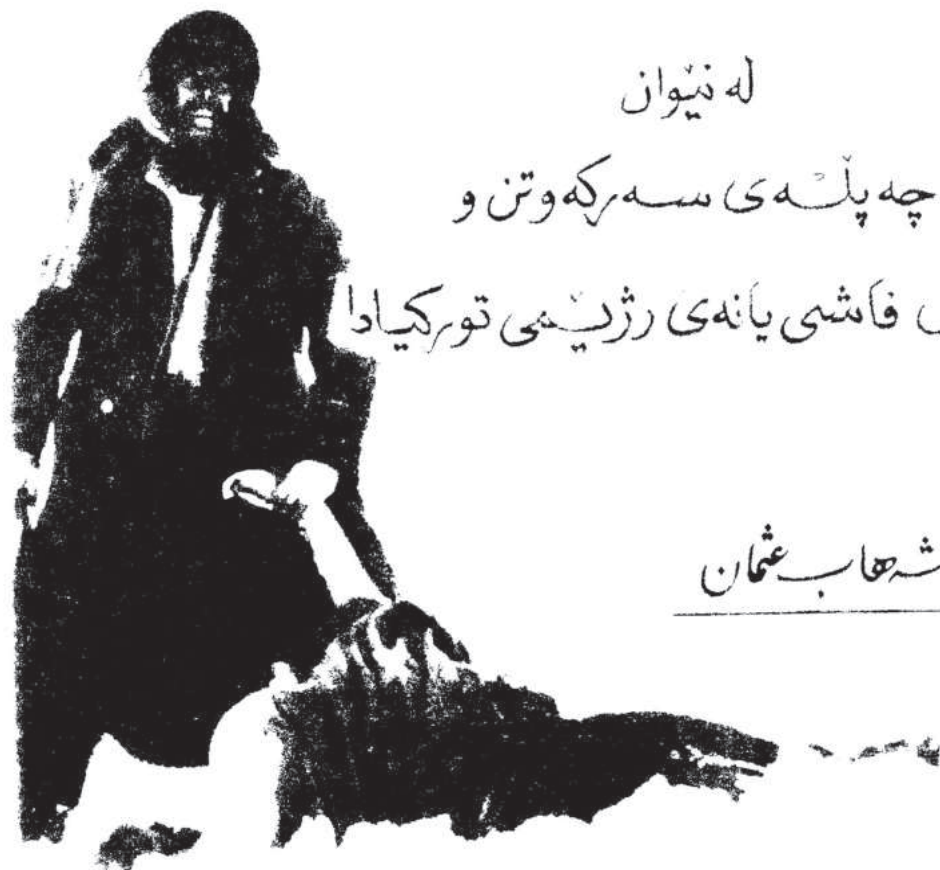
تکا له‌برا نووسه‌ره‌کانمان ده‌که‌ین به‌و به‌ری له‌ خوڤوردنه‌وه
 ده‌ستی یارمه‌تیمان بو درێژ بکه‌ن و له‌ راو بوچوون و به‌رهمه‌سی
 شه‌ده‌بی ی خویانمان بئی به‌تر نه‌که‌ن بو شه‌وه‌ی بتوانین به‌شپه‌یه‌کی
 رێک و پێک گوڤاری گزننگه‌ته‌ک گوڤاری نووسه‌ری کوردستان
 ده‌ریکه‌ینه‌وه . . شانازیش بو هه‌مووانه .

لیژنه‌ی ئاماده‌کردنی
 یه‌کیته‌ی نووسه‌رانی کوردستان

هونەر مەزگەلی شوێن گێڕی کورد

یلماس گونەیی

لە نیوان

چە پلەیی سەرکەوتن و

رقی فاشی یانەیی رژیمی تورکیادا

شەهاب عثمان

هونه رمه نند یلماس گونده

شهو و زهنگی کوردستان چهنده تاریک و نوتکلی ۰۰ ناتوانستی
 پروناکی مؤمن بشاریتهوه ۰
 (گوران)ی نه مر رابهری هیمری نوژی کوردی به تیان او سه لیسوه
 دهوله مهندو داهیندرانهی ، به شهده به ره نگیته کهی و خوی به گه لانی
 دنیا ناساندو به ره مه کانیستی کهم و زور ۰۰ وه رگیردرا نه سهر
 زمانه کانی بیگانه ۰
 له ئیستانا سهره رای هه موو چوره سیاستیکی را گه زیه رستانسهی
 رژیمی به عدا ۰۰ له ئیستیفالی سالانهی قوتابخانه کانیستادا
 هونه رمه ندانی کورد سالانی به یه که می به دهست نه هیتن ۰
 له کوردستانی تورکیاش دا هونه رمه ندیکی وه کو "شقان" چریکهی
 دهنگ و سرووده مه زنه کانی نه که ههر کوردستان به لکو روز هه لات و
 دنیا شی گرتوتهوه ۰
 شه و رژیمانهی که بوونه میراتگری نه خشه کانی ئیمیریالیستزم
 جلهوی شه و دهوله تانه یان گرتنه دهست که کوردستان یان به سهره دابهش
 کراوه ۰۰۰ په نجیکی بی هوده یان داوه بؤ گورینی روخساری
 نه ته وایه تی گه له که مان و دهستیان ناره ته بیینی زمان و شهده ب و
 گه شه کردنی کومه لایه تی و فرههنگی ۰۰ به لام له گه له هه موو شه مانه شدا
 نه دهنگی خه بات کپ بووه و نه توانیویشیا نه به بیژنگه خوری
 بره و - - - ی ی بگرن

ئەو تالە کوردستانى تورکیادا دەنگىكى تر بەرز دەبیتتە—
 دەنگى ھونەر مەندىكى شۇرەگىتر و دەنگى " یلماس گونەى" .. بەهرەى
 پىر بەختىن و داھىنانى ئەم ھونەر مەندە بۆتە ئەستىرە بەكى گەشى
 سىنەمای ھاوچەرخى دنیا و بى ھونەرە مەزەنەكەى ھەگبەى خەم و
 ئازارەكانى كوردستان لەبەردەم موقابەتەى دا ھەلدە پەتەى .. !!
 خۆپنەرى بەرپەتەى . ئاشكرا بە فىلمى " رىگا" - يول - ى ھونەر مەندى
 كورد یلماس گونەى لە: قىستىقالى " كان" ى جىھانى دا خەلاتى
 بەكەمى باشترین فىلمى وەرگرت .. لەبەر با بەخى ئەم فىلمە
 ئەنجامى سەرکەوتوانەى گونەى بە پىنویستمان زانى رىپورتاژىنىك
 لەبەر چۆنەتەى قىستىقالەكەو فىلمى رىگا و ژيان و بەرھەمەكانى
 ئەم ھونەر مەندە ئامادە بەكەىن .. بەو ئومىدەى زیاترو باشتە
 یلماس گونەى بە ئىتوہ پنامىنەى .

لە ۴ تا ۷ ى ئایارى سالى رابردودا قىستىقالى سالانەى " كان"
 سىنەمای جىھانى لە فەرەنسا سازكرا .. قىستىقالى ئەم جارە بە
 شۆبە بەكى فراوانتر لەسالانى رابوردو .. گەلئ دەرهینەرى
 سىنەمایى و ئەكتەرى جىھانى و ئەدىب و نوسەرى بەناوبانگ
 بەشداریان تیاكرد .. لەوانە (گابریل گارسيا مارکزە ئەنتونىونى
 برايانى كافيانى ، كوستا گافراس ، یلماس گونەى ، ژیرالدىرىن
 چارلى چاپلن) و چەندىن ھونەر مەندى تری دنیا .

لەم قىستىقالە دا گەلئ فىلمى سەرکەوتو پىشان دراو سەرەنجام
 لىزنەى ھەلبۇاردنى سەرکەوتوترىن و باشترین فىلم .. خەلاتى
 بەكەمى " كان" ى بەخى بەدوو فىلم .. بەكەمیان فىلمە
 " رىگا" - يول - ى ھونەر مەندى كورد یلماس گونەى بوو .. دووہمیان
 " فىلمى - وون بوو - ى كوستا گافراس ى ئەمرىكى بوو .. ئەم
 فىلمە لە كىتەبى (لە سىدارەداسى چارلز ھىرمان) ى توماس
 ھوسەردوہ وەرگىرابوو فىلمەكە دز بەپىلانەكانى سى . ئاى . ئەى .
 بوو .

بئی گومان ئیستا ئهم دوو فیلمه له زۆریه سیته ماکانی ئه وروپا
 دواى چه ندىن مانگ پيشاندى ههه بهرده وامه و بوته جیگای بايه خى
 رۆژنامه و گوڤارو ده زگاكانى راگهياندى
 لێره دا با بزانیين " ریدگا" باس له جی ده كا
 یلماس گوندى له " ریدگا" دا باس زيانى ژیردهستى و كوله مهرگى
 ميللهتى كوردو چهوسانهوى ساله هاى سالى دهكات ، باس گه له كهوى
 دهكات ، كه دوو چارى بارىكى ترستاك و دواكه و تووى بووه . . بهلام
 له گهله هموو ئه مانهش دا خوراگرتن ، دهنگى ههق و بیدزارى دهخاته
 روو . . دهست بوو ئازاره كانى خهلكى زهحمه تكيشى كورستان راده كيشى
 شایانى باسه ديمه نه كان و شوینی پروداوه كان زۆریه كورستانی
 تورکیا به . .

فیلمه كه سه ره تا به گۆرانیه كى كوردی و ديمه نى زیندانىك له
 دورگه به كى نزیك ئهسته مول دهست یی ده كا بریاری عهسكهرى په پتا
 به پتا له رادیوه دهخوینریتوه . . رى نمایش له پاسه وانه كانه وه
 ئهم جوړه زیندانه . . له وانیه كه زیندانى ده توانی بو چه ندى
 رۆژىك مۆلته وه ربه گرى و سهردانى كهس و كارى بكات . . فیلمه كه
 باس جهند زیندانیهك دهكات كه هه ریه كهى به تو مه تی لسه
 زیندانه كانى تورکیا ئاختراون . . ئهم زیندانیا نه له ههفته یه كا
 كه ههفته ی سهردانى كهس و کاریانه و به پى مەرج ده گه ریتوه . .
 گه رانه وى ٦ زیندانى بو شهش دنیاى جیا و ازتر له یه كه بهلام هاوبهش
 له چهوسانه وه و مهینه تی رۆژگار . . " ریدگا" زیاتر باس لسه
 ههفته ی مۆلته تی ٣ زیندانى ده كا .

١ - سید علی پالوانى سه ره كى فیلمه كه به وه ده وری " طارق آكان"
 ده بیستى مۆلته وه رده گرى و له زیندانه وه ده كه ویته رى بسـ
 شارى قونیه به درێزایى ریدگا جموجۆلى سه ربازى ده بینى . . كه
 ده گاته ماله وه توشى ديمه نىكى سه بهر ده بى . . " شریفه سـ
 هاوسه رى كه به ديمانى گه رانه وه و چاره پروانى پیدابوو مالى به جـ

هيٺ ٿيو روڻ ٿيو ۰۰ ڏاڍي دهلي شريفه تووشې بهر لهي سڙو
 عيانه تي لئي ڪري ۱. مناله ڪهي برڊو روڻ ٿيو به لام ڪس وڪاري شريفه
 سيد علي شاگدار ده ڪن ڪه له لاي شهوانه و ده ست به سه ره و سزا ڪهي
 نه بي تنيا ڪو ڪتن بي جا ٿيو به بيڪوڙين پا خوت .

سيد علي ده پٽه مائي خه زوري له گوندي ڪي سهخت و سهخته و به سه ته
 له ڪي نار باووش ڪو م لئي باخي ڪورستان ۰۰ خه زوري شيخي ڪسي
 گه و ره و به سالچوه به سيد ده لئي : (فرستان داوه ته ڪايه نه وه و
 به زنجير به سترومانه تهره له نان و شاو زياتري فادهيني ۰۰ توش
 برياري خوت ده بي ڏاڻي) له ڏيمه نيڪي ترا شريفه به سيد علي
 هاوسهري ده لئي (رووم رهه له بهر ده متا ۰۰ به يماني جاوه پروان ٿيم
 ڏاڻي ۰۰ نه زانم چاره نورم مردنه به لام ٿيمه وڙي به به خسي)
 سيد علي به نيگه رانيه ڪي زوره وه ده لئي من هه والهي فوره تي خوات
 ده ڪم ۰۰ سيد علي نه گه جي به ليني بي ٿي ده ڪه نه ڪوڙي به لام
 له دنيا نه خه ڪو ڪتن ده ڪتن له ده مان ڪا ٿي له ناوه وه ي خوي دا
 ملائي به ڪي توند دروست ده بي و گينگلي پتوه ٿي ده ۰۰ (چوڻ
 ده به رداري به ڪي بي ڪه له منداليه وه به به ڪه وه گوره بسوون)
 باشان بريار ٿي ده ڪهي بات ٿي لاي برا ڪهي تري له (سنجق
 ناوچي انلا ڪيه و نه ڪه ندهرون) له ڪا ٿي ڪا باش ده زاني ريگا
 سهخته و به درٿا بي ماوهي گه پتن به فرو زريانه و شريفه بهر گه
 ناگري .

به هر حال شريفه و ميرزاي ڪوري اهبات و ده پروا ده گنه نيسوهي
 ريگا شريفه تواناي روڻ ٿي ناميني و ده ڪه وڙي چند هه و لئي له گه
 ٿي ده ن و ها واري لئي ده ڪن و به قايش لئي ٿي ده ن ٿي ده وه ي گهرم
 ڏاڻي به لام بي هوه ده بي و رهق ده پتوه ۰۰ له ڏيمه نيڪا گياني
 نه ره جي ڪه به سه خترين نيمه نه ڪاني " ريگا " ده ٿي ري .

۲ - محمد صالح ده وري خليل نور ڪون ده بيني ٿي به مٿه سي
 وهر گرتوه و ۰۰۰ ده گه پتوه ديار به ڪر ۰۰ محمد صالح له هر دزي

تیراوه و کاتی خوی له گهل زن براكه‌ی دا، دزیان کردوره پۆلیس
 پۆی زانیوه، ئەم کەسە یارە پۆی بووه رای کردوه پۆلیس دەیان دانته
 بەر گولله و لە ئەنجام دا زن براكه‌ی دە کوژری ۰۰ لەم مۆلەتەدا
 دەبەزی خیزانه تۆراوه‌کە‌ی بەهتتەتەوه ۰۰ سەر نجام هاوسەر و منالە‌کە‌ی
 بە زۆر لە مالی بیاوکی دەرە هێتی و سواری شەمەندە فەر دەین بەلام
 زن براكه‌ی دوايان دەکەوتتە ناوقیتارە‌کە و لە دیمەنی بشودا نیتکی
 خیزانی دا دەیان کوژیت ۰۰ ئەوانە‌ی که لە ناو شەمەندە فەسەرە‌کەدا
 بوون وا دەزانن لە ئەنجامی کاری ناشیرین دا ئەم کاره رووی داوه
 لیترەدا دەرە هێنەر ناشومبیدی و دواکەوتوبی سەیری دیار بە کسری
 نیشانداوه لە سایه‌ی ریزی فاشتی تورکیادا .

۳- عمر دەوری نجم الدین جۆبان شۆغلو دەبینی بە مۆلەت دەگەریت
 وە بۆ گوندە‌کە‌ی لەسەنزیک سنوری سوریا که دەگاتە ناو دی‌لە
 سەر شاشە‌ی سینەماکه دەنوسری (KURDISTAN) دا ئەنەوتتەوه و
 خاکه‌کە‌ی ماچ دەکا ۰۰ دەنگی تەقە و دەسپێزی دیتە گوی دەبینی
 بیاوه‌کانی ریزی تورکی خەریکی بشکەنی مالتیک بەبیا نوسوی
 دۆزینەوه‌ی قاچاخ چی ۰۰ موختاری گوندە‌کە پۆی دەلی شەو و پۆز
 ئەمە حالمانە واز لە کوشتن و برین ناهینن .

هێتێکی سەربازی دی‌لەسەر عارەبا ئەپەک چەند لاشە‌پەکی کوژراویان
 پۆی ۰۰ ئەفسەریک روو بە رووی خەلکە‌کە دەلی ئەم وولاتە هە
 هەموومانە ۰۰ ئەم ئەم کارانمان پۆی خۆش نی یە بەلام دەبینی
 قانون بەسەر هەموانا چی بەچی بکەین یاشان دەلی خاوەنی ئەو
 کوژراوانه کۆی ۰۰ کەس خۆی ناکا بەخاوەنی لیترەدا گۆرانیه‌کسی
 کوردی له گهل کارساتە‌کەدا جووت دەبی (ئەجمەدۆ ۰۰ ئەحمەدۆ)
 بە دەنگیکی خەماوی و کاریگەر باشان عومەر و خەلکە‌کە سواری ئەسب
 دەبن و دەست دەکن بە هوتاف کێشان .

خوینەر بەرێز : ئەوه‌ی که لیترەدا مەبەستان بوو خستنه رووی
 ئەم سی دیمەنه بوو که بێگومان رووی تەواوی هەموو فیلمه‌کە نێه

نجم الدین جو بان توغلو

- عمر -

چەندین تابلۆی درامی تری لەم شیۆهیهی تیا یە ۰۰ بیچ گومان لەهەر یەکی لەم نێمە ناندەدا ئەو پەڕی داھێنانی مۆنەری ە دەوری سەرکەوتوی داو ە بە دەستەو ە ۰۰ دیارە ئەگەر (رێگا) بەچا و نەبێنێن تەنیا لەرێگە ی چەند سەرچاوە یە کە وە تێرخی تەواوی خۆی بەدەینی ە .
 گۆنە ی لەسەر " رێگا " قسە دەکات و دەڵێ : - (ئەو نمونانە لە ئەقڵی منەو ە دەرنهاتوون بە لکو بیستوو مە یا تو مارم کوردو ە ، نمونە ی راستە قینەن و لە ماو ە ی زیندان ی بووندا لە گە لیان ژیاوم) یەکی لە سەرکەوتن و راستگویی یلماس لە فیلمی رێگا دا پشتمنی بەستوو ە بە ئەکتەری نیشتمانە کە ی خۆی ، مایە ی شانازی یە کە زۆربە ی ئەکتەرە کان کورد بوون و خۆیان شایەتی راستە قینە ی خە لکە کە و پەرو ە ر دە ی نا و خە م و ئازارە کەن ، سیمای کوردە واریانە یان ئەو ە ن دە ی تر فیلمە کە ی بە هێتێز کوردوو ە و بیری لەو ە نە کردۆتەو ە بو سەرکەوتنی بەرھە مە کە ی ئەکتەری بە ناوبانگ و جیھانی بێنی و بە ماکیاج سیمای مروفنی وولاتە کە ی خۆی بداتنی و بە زۆر بیانکاتە ئەو شەخسە تانە ە .

* ژیا ن و بەسەرھاتی گۆنە ی چۆنیەتی ئامادە کردنی فیلمی رێگا بول ە .

یلماس گۆنە ی (یلماس پتون) سا لێ ۱۹۳۷ لەشاری ئەدە نـ ە لە خێزانێکی ەزار ی کوردا چاوی ژیا نی کردۆتەو ە ، باوکی یلماس لەسالانی سی یەکان دا نیشتمانی ی شاری ئورفا قەزای سیۆەرک بوو ۰۰۰ بەھۆی شەری نیتوان عەشیرە تە کوردەکان ەو ە ، لەبەرھەزاری پرووی

کرده شازی شده نه و له کیلنگه یه کی کشتوکالی به موکردن دا سووه
 کریدکار ۰۰ هر لهوئی کچیکی کردی ماره کرد که وه کو خوی کریدکاری
 به موکردن بوو ۰۰ له شامیزی هم خیزانه هزاره دا یلماس له دایک
 بوو .

له هر هزاری و نه داری خیزانه که ی هیشتا مندال بوو، تازه دهستی
 باری ده گرت ۰۰ که و ته کارکردن ما وه یه ک عاره با نه ی یه ک ته سیسی
 لی ده خوری و شتی خه لکی بی ده گواسته وه ۰۰ ما وه یه کی تر بسووه
 شاگرد قصاب و شجا شای ده فروشت و باشان کریدکاری کرده پیشه .
 یلماس له چا و پیکه و تزیکا له گه ل رۆزنامه ی (L E X P R E S) که
 گو قاری یانکی تورکیا تر له زمازه (۵۸۲) ی دوویاره بسووه لوی
 کردو ته وه گه لئی باس و خواسی ژبانی ده گیتریته وه له وانه ده لئی : (هم
 له نا و فقیر و هم له نا و ده ولته مه ندا ژبایوم له بیرمه نیی می مندالی
 هزاران له باری کردن دا بو مندالی ده ولته مه نده کان ده بوینه
 ته سب و به بهت لغاویان ده خسته ده می نیی ۰۰ من نه وسا کسه
 هاوری یه کی باشم هه بوو ناوی اسماعیل بوو ته و قهت نه ی ده و بست
 بییته ته سب ۰۰ دواپی رۆزیک بیستم اسماعیل نه خوش بووه و له
 خسه خانه مردووه و ته رمه کهیم له عاره بانیه کی گادا، بیینی له و
 رۆزه به دواوه نیتر منیخ بریارم دا نه مه ته سب بو مندالی هیسچ
 ده ولته مه ندی) .

به و شیوه یه ته رکی ژبانی ده کیئا و له گه ل شه و شا ده یخوینده ۰۰
 قوتابخانه ی سه ره تایی و ناوه ندی له شاری (نه ده نه) ته واو کرد ،
 باشان چووه زانکوی ته سته مول و له به شی حقوق و شاپووری وه رگیرا ۰۰
 یلماس هر له سه ره تایی لویته یه وه به باشی ههستی به چه وسانه وه ی
 توندو تیزی جینایه تی و ژیر دهستی گه له که ی کرد ، ده یخوینده وه
 وه ک نووسه ری ک خوی به حه لکی ناساند ۰۰ هر له و کاته دا که له
 زانکو ده یخویند واته سالی ۱۹۵۸ ووتاریکی له هر مه سه له ی
 نه ته وایه تی و به ناوه رۆکیکی شورشگیرانه نویسی و له یه کی ک له

رۆژنامه کاندایلا بۆ کردهوه ۰۰ دهولتهسی فاشیستی تورکیا لهسهه
 ئهوه ووتاره یلماشان دایه دادگا و حهوتسال و نیو حوکمهسی
 زیندانیان بههرا سهپاند ۰۰ یاشر ماوه بهک بریاری حوکمه که بیان
 بۆ کرده سال و نیویک، دوا بهره لاسورئیشی دوو سال و سیو
 (نفر) دور بیان - وه له سالی ۱۹۶۶ که هیشتا نهف - سوو
 به یوه ندی له گهلا کۆمپانیایه کی سینهمای دا کردو جار جاسار
 سیناریوی بۆ نه نویسی، له مانه یکانه دا دهلی ههنگاوی نا ۰۰۰ یا
 وای لینهات وورده وورده دهوری ده بیستی و ده بووه قاره مانسی
 فلیمه کان ۰۰ فلیمه کانی گونیه به گهلی قوناغی پر تاقیکردنه وه دا
 تیتهری و به شتویه کی گشتی بهسی نا کۆکی چینیایه تی، زور داری ئاغا
 و دینهات، ده سرینی زانستیانهی سوئیشالیزم بو مه سه له کانی له
 فۆرمیکێ درامی دا ده خسته رور ۰۰ بهم شتویه ناو ده رکسردو
 بووه تهستیره یه کی گهشی نشانهی سینهمای تورکی و ناو داره کانس
 سینهما له سالی ۱۹۶۸ دا، بووه خاوه نی کۆمپانیایه کی سینهمای
 خۆی که پێ بیان ده ووت (کۆمپانیای سینهمای گونیه) یا (گونیه
 فلیم جیلک شرکتی) . له هه مان کاتا له سهر نویسن به رده وام شهوه
 لهو ماوه به دا رۆمانیکێ نویسی به ناوی (مردن به هک که چی) شه
 رۆمانه سالی ۱۹۷۲ خه لاتی را دیو و تله فزیۆنی تورکیای وه رگرت
 له سالی ۱۹۷۲ یلماش جاریکێ تر که وته وه ناو تۆری (میست)
 و به تاوانی هاوکاری له گهلا تۆر شگیرانی وهک (دلز گرمیتر شهوه
 لاش بارداخج) که پاشان شه ۲ تینکۆشه ره له گهلا (حین ئایسان و
 یوسف شهسلان) دا نجهدام کران ، به لای له سهر به یوه ندی به مانسه وه
 درا به دادگا و ده رکه وت که یلماش هه ندی باره و دوو ده مانچه ی
 سمی داوه به مانه و ماله که شی کردبووه حه شارگه ی شه و شۆرشگیرانه ی
 که له نزی ده ولته به نه پێنی کاریان ده کرد - له سهر شه مهش ۱۰ سال
 زیندانیان بۆ بریه وه . سالی ۱۹۷۴ به هۆی عفو عامه وه یلماش
 به ره للابور ۰۰ به لام یلماسی هونه رمه ندر نووسه ر ، سه رگه رمسی

شهاب عثمان

هول و خفایات و داهینان ، داسی کرده وه به کاری هوندری و بیه
 ماوه به کی کم بو دهر کردنی فیلمی ته ندیمه پرووی کرده قسه زای
 (یمور تالو) ی سهر به عاری ته ده به ۰۰ له ماوه ی ته سه ته ره یذا
 رزرتک له گهک ناموزا کی دا له جایخان به یه ک نا ته بیمن ۰۰ به پرتکه وت
 له گهک سهر روکی دادگای یمور تالو دا ده که ریخته گف تو گو یه کی نوتده وه
 کار گه یسته شه وه ی به یه کا هاتی و سهره تمام (بهاموتانو) ی سهر وکی
 دانگا کوررانو یلماس و شاموزا کی دهر خاری زیندان بوون ۰ یلماس
 له و یا وه ره دا بوو که زبان له میبه ری فاشیه تانا کار پتکی زه حمله ته
 بو یه له سهر ده می دانگا ورتیبوی (ته و واقیعه ی ده حشر تی که وت تم
 ته له یه ک بوو بجوم بیرا یوه وه) من جا کم ته کو شتوه) ۰۰ به تری به
 تاوانی شه ده ش ۱۸ سالتیان جوکم دا یلماس شه جار هه لپسه
 ره ده نه وه چون له نویسن و دنیای سینما ته بیچرا تنو سینا ریوی
 ده نویسی بو ته سازده کومیا نیا که بی و به هور ها وریگان تی وه شه نجاس
 شه درآ شه ده همان له بیر معنی که کومیا نیا کی فیلمی ته ندیمه ی
 شه حاسم دا

له هه مان کاتا گوتار پتکی دهر کرد به نا وری " گونهی خوی حا و نه سی
 نیمساز ی بوو رووتاری ژماره کاسی ده نویسی و مقاله ی تیسلا سلاه
 ته کرده وه ۰ گوتاری گونهی گه لی پایه تی سیاسی ، جینا یه تیسی
 نه ته وایه تی و مهسه له ی زه حمله تکیشانی سینما می گرتیبوه خوی ۰۰
 به لام به داخه وه " گونهی " میبه ری هه لویست و هوشه ی پرشینگداره که
 شی داخرا ۰

له سالی ۱۹۲۷ - ۱۹۲۸ رۆژنامه ی " وطن " ی تورکی رۆژانه بیو
 تا زاد کردنی خه لکانی نیشتما نپهروه و به تایبه تی یلماس گونیه ی
 نیمزای کو کرده وه ۰۰ له ماوه ی ته و ساله دا نزیکه ی ۱۰۰ هه زار کهس
 امزایان بلو کرده وه به لام رژیم فاشستی تورکیا گو یی نه دایه شه و
 دا وایانه ی خه لک ۰۰ بیرمان نه جی له سالی ۱۹۲۵ یتر دا ۰۰ کاتسی
 یلماس له زیندانی " ئیمرالی " بوو دهر هیندری گه وره ی شه مریکا یی

"ئیلیا کازان" سەردانیکی گونە ی کردو . . لەم سەردانەدا گفتەر
گۆیەکی دوورو دریزی لە گەڵ دا کردو لەروژنامەکانی دنیا دا بـ
کرایەوه

سالی ۱۹۸۰ لە ئەلمانیا خۆپیشاندانیکی گەوره سەرکرا بـ
شتگیری لە گونەیی . سەدان سینه مایی و دەرھێنەری جیھانی
بەیاننامەیان ئاراستە ی حکومەتی فاشیستی تورکیا کرد، تائازادی
کەن بەلام بی هودە بوو .

یلماس لە ماوە ی زیندان ی بوونی ئەجارە ی دا . . سیناریستی
فلیمی "بولگە ریگا ی نوسی و لە گەڵ نەخشە ی دەرھێنانە کە ی دا
ئاردیە دەرەوہ ی زیندان . . کومپانیای گونە ی بەسەر بەرشتی
پارێدە دەری دەرھێنەر " شەریف گوران " دەستی کردە کارکەردن و
ئامادە کردنی فلیمە کە . . کومپانیای کە ی ، دەسگای لیتیرسراوی ئجازە ی
فلیم وەرگرتنی تورکیا یان خەلاتا ندو " ریگا " یان بە ئیجازە ی
سیناریۆیەکی تر ئامادە کرد . . فلیمە کە گەبشتە دوایە ی تەواو
بوون و بە دزیەوہ برایە دەرەوہ ی تورکیا بۆ مۆنتاژ . . لـ
کاتەدا یلماس گونە ی لە زیندانی (اسپارتا) و لەروژی ۸۱/۱۰/۹

مۆلەتی ۴ رۆژی وەرگرت بۆ بھینی . . کەس و کاری بەلام یلماسی
ھونەر مەندو شۆرشگێت نە گەرایەوہ . . کاتی زانرا لە گەڵ
(فاطوشی) ھاوسەری و (یلماسی) کوری بە نھینی و بە بە لەم خۆیان
گەیان دۆتە ایطالیا لە وێشەوہ خۆی گەیان دە لای ھاوڕێکانسی و
سەر بەرشتی تەواوی مۆنتاژی فلیمە کە ی کردو بەم فلیمە بەشداری
مێھرەجانی (کان) ی کردو خەلاتی بە کەمی باشترین فلیمی وەرگرت
وہک لە سەر تەواوہ باسما ن کرد . . ھەر ئەمەش بوہ ھۆی ئەوہ ی کە
" ریگا " زیاتر بھێتە جی ی بایەخ و سەرنجی لیژنە ی ھەلبژاردنە کە و
بھینە رانی . . لە کاتی وەرگرتنی خەلاتە کە ی دا ھەزاران کەس لـ
بھینە رانی ریگا ، دوست و لایەنگرانی گونە ی بە خۆپیشاندانسی . .
ھا تیبونە بەردەمی ھۆلی لیژنە ی خەلات . . کە ئەمە دەورو

گونه‌ی نئی به‌بنی گومان دسیڭ نیه شه پرۆ له تورکیا به گشتی و له کورستان تورکیا به تایبهتی یلماس نه ناسی بی گومان نیستتا یلماس گونه‌ی له شه وروپایه و حکومتی فاشیستی تورکیا شه جنسیه‌ی تورکی لسی سه نه دۆتوه و حه که ه که ی شه غیاب بی بسۆ کرده ۲۰۰ سال و دهه‌ۆی پۆلیسی دهولسی (نیسته ره بول) و به چهن دین شیوه دهولتی دهستگیرکردنی یلماس شه دا و چهن دین راپورتنی ناره‌زایی داوه بهو دهولته تانه‌ی که یلماسیان گرتۆته خو ۰۰ یلماس بهم فلیمه ناو: پرۆکی زیانی چهره‌سه‌ری گه له که ی و کورستان نسی نیستمانی دیرینه‌ی دهخاته بهر چار و شیوازه کانی کوشتن و دایلو - سینی حکومتی فاشیستی تورکیای ریسوا کرد .

- شه فلیمانه‌ی خه‌لاتی بی وهرگرتوه

یلماس گونه‌ی ۰۰ له زیانی سینه‌مادا گه‌لی خه‌لاتی وهرگرتوه چ له ناوه‌وی وولات و چ له ده‌ره‌وی له‌وانه :-

۱ - شیخ (شاغت) خه‌لاتی به‌که‌می باشترین سیناریوی وهرگرت .

۲ - شیخ (عاجی) خه‌لاتی به‌که‌می باشترین قاره‌مانی سینه‌میسای تورکی وهرگرت

۳ - به‌یانی پرۆزی کوتایی به (یارن سون گوندور) خه‌لاتی به‌که‌می فیه‌تی‌فالی برته‌فالی زیرینی وهرگرت .

۴ - دوزمن (دوشمان) خه‌لاتی به‌که‌می باشترین سیناریوی وهرگرت .

۵ - رانه‌مه‌ر (سروو) خه‌لاتی به‌که‌می باشترین سیناریوی وهرگرت .

۶ - هه‌قال (ئارکاداشر) خه‌لاتی به‌که‌می باشترین قاره‌مسان و سیناریوی وهرگرت .

۷ - ریگا (بول) له ئایاری ۱۹۱۲ دا له قهره‌سا خه‌لاتی به‌که‌می باشترین فلیمی جیهانی وهرگرت .

شه‌می سه‌ره‌وه چهنده نموونه‌یه‌کی بوون دیاره خه‌لاته‌کان له‌کاتی حیاحیادا وهرگیراوه به‌گشتی فلیمه‌کانی واقیمی چینه‌یه‌تی بیشان شه‌داو دزی شاغا و ده‌ره‌به‌گ و ده‌ری‌بیری سوشیالیستیانه‌یه هه‌ر

له بهر شه مهش سه رمایه داره کانی تورکیا دژی ده و دهستان و ده بونسه
 ریکر له بهر دهه ناردنه ده ره وهی فلیمه کانی و بهشداری کرنی له
 فستیقاله کانی ده ره وه دا و حزبان نه ده کرد سه رکه وی و لئی ده دهستان
 به لام گونه به نه پنی فلیمه کانی ده ناردنه ده ره وه له وانه فلیمی
 (هیوا) و (رانه مهر) شه فلیمه ناوه راسته قینه کهی (شوان و
 بیتریان) بوو له بهر شه وهی که ناوه کهی کوردی بوو ناوه که یان
 یق لابرد . یلماس فلیمی زوره خوشی دهوری زوری بینه وه له
 فلیمه کانی دا گورانی و موسیقای کوردی زور جار به کار هینا وه
 شه چهنده له کانی پیشاندا نیدا له سینه ماکان یان په قابه پستی
 لاده برد یان ده یان بهراند نمونه به کی شاکراش فلیمی ریگایه که
 گورانی و موسیقای کوردی تیایه .

- « هندیکی تر له فلیمه کانی یلماس گونه »
- « یاسای سنوور (حدود لرن قانون) »
- « گورگه برسینه کان (تاج کوردلر) »
- « هزاره کان (زافال لر) »
- « باوک (بابا) »
- « شه ندیشه (شه ندیشه) »
- « سیوا (نوموت) »
- « رۆژیکه حه تمه ن (بیرگوین موته قا) »

« یلماس گونهی به هره به که وه کو کانه کی کوردستانی هه لده قولسی و
 تیکه ل ژازارو خمه کانی خه لکی کوردستان ده بیته و جار تیکی تر به
 قولایی ژازاری نیشتمان که یا ده چپته خوار .. یلماسی هونه رمه ندو
 نووسه له لانکه ی شه کهزه سه به ته مانده ا بهروه رده بووه .. بویه
 نیستا هونه ره که ی ژاویته ی خه بات و تیکوشان ده کات و له ویزدان وه
 ده ری ده بری .. یلماسی داهینر هه همیشه شه ستیره به که له پرسنگ
 دانه وه و بهرهم و به خشین دایه .. خه میکه دهستی پروناکی گرتوه و

به پرنجکدهی نازادی دا که وتوتته ری و له بله گوره که یا نیشتمانیکسی
 ناسوده و هیمنی پښ یه ۰۰ که وتوتته ری و کوللی مه پته تی گه له کدهی
 داوه به شانیا ۰ یلماس به چاوی کامیتر دیمه نه دل ته زینه کسان
 مه پینیت و به قولایی نازاری ماله هزاره کاندای شورده پیتته وه و له
 ده رگای دلیان شه ۰۰ ده روونیا ن ده خوی نیتته وه ، فرمیسه که کانیان
 نه نویسته وه و ده ستبوتو برینه کانیان را ده کیشیت و پنه بیان ده گریست و
 له هه گبهی کامیتره که پیدا ده بیان پیچیتته وه ۰۰۰ یلماس خساک و
 نیشتمان که ی باش ده بینتی و میلله ته غمبار و رهش پتوشه که ی خوش
 ده و ۰۰ یلماس نیشتا ناواره یه له خاکه که ی به لام له ویزدانسی
 گه له که پیدا ده ژی ۰۰ دووره له خزم و کس و کار و گه له که ی به لام
 هم همیشه له ناویان دا ده ژی ، یلماس له لووره ی گورگ نا ترسی
 کوری و ولاتی به فرو خویتن و شه هیده شه یو مولکی شه مو و مرقایه تیه
 به کوللی خه مه وه سنووره و سنوور ده به پیتته وه و گوللی خه می کورد شه دا
 له یه خه ی گه لان ۰۰ باسی خه زان و برسه ی گه لاو سه رداب و فاشیه ت
 ده کات و به هونه ره مه زنه که ی شارا ده خاته سه ر خه رمانسی
 شارستانیه تی گه له که بی و وه کو هه لو به رز ده فری ۰

—هرچا وه کان

- ۱- تیکوشه رانی کورستانی تورکیا
- ۲- روزنامه ی L-EXPRES
- ۳- گو قاری " یانکی " ژماره (۰۵۸۲)
- ۴- هه ندی مجله ی عه ره بی

ناوه روک

لابەر

۳	× وتدی زماره
۱۱ - ۵	× شورە شگرو هوزا تڤانی خلیل زهوکى
۳۲ - ۱۷	× سوکه بیهه کی یهك .. وەرگیراو ... هیژا
۴۰ - ۳۳	× جهز به بیهه کی تر ... جیروك وسو
۴۲ - ۴۱	× شیمر جهلای میرزا کهریم
۵۶ - ۴۲	× نوا سهرنج ... جیروك محمد موکری
۵۸ - ۵۶	× ئەو رووباره کاکه لاس
۵۹	× تیهك شیمر فهرید زامدار
۶۷ - ۶۰	× جهوت هوانه ی .. جیروك .. همه کهریم عارف
۶۹ - ۶۸	× جوار سرنراوه شهحمەد کهریم
۷۸ - ۷۰	× هونهر جویه؟ وەرگیراو ... مصطفی غدفور
۸۷ - ۷۹	× عاشقی ئەو وەرگیراو ... سامی شورش
۹۰ - ۸۸	× سی شیمری کافانی .. وەرگیراو .. کارزان . ف
۹۵ - ۹۱	× گهشتی جوانه که ... جیروك ... سەدالله پەروش
۹۷ - ۹۶	× سروودی سەرکەوتن ... شیمر ... چیمەن کاویس
۱۰۲ - ۹۸	× گری کویره ی ... جیروك ... ئازاد کانی ساردی
۱۰۳	× سلاو بو گیانی بهرزان عثمانی شهید
۱۰۵ - ۱۰۴	× بو بربریان ... نووسه رانی کوردستان
		هونهر مه زده نووسه رى شورشگیرى کوردیلعاس گونەى
۱۱۹ - ۱۰۶	× شههاب عوسمان

نووسه‌ری کوردستان

ژماره (٧)

نومبر ۱۹۸۳

گوردستان

نومبر ۱۹۸۳

گوردستان

نومبر ۱۹۸۳

گوردستان

نومبر ۱۹۸۳ گوردستان

نوسه‌ری کوردستان

گوفاری یه کیستی نوسه‌رانی کوردستان

ژماره ۷
ئاداری ۱۹۸۳

وتدی ژماره

خوشه‌خوشت . . .

وا له‌گه‌ل نوئی بوونه‌وه‌ی سال و گه‌رانه‌وه‌ی جه‌زنی نه‌روزی په‌روژدا ژماره‌حه‌تی "نوروسته‌ری کوردستان" تان د‌مخه‌په‌ به‌رد‌ست و هیوامان به‌هه‌یزه‌ که‌به‌سه‌ر هه‌موو که‌موکرتی په‌کانه‌ماندا زال‌ ببه‌ین به‌یاره‌تی ئه‌وه‌ی وه‌فاد‌ارو قه‌لمه‌ پاک‌ورمه‌نگینه‌گانی ته‌دی‌به‌ نیشه‌مانه‌په‌رومه‌ د‌لسوزه‌گانی تیکرای کوردستان - به‌ره‌و پیشه‌وه‌و پیشه‌وه‌تری به‌به‌ین .

ئیشه‌تایش که‌مانگی نه‌روزو سه‌ره‌تای بوونه‌وه‌ی سه‌روشت و ژبانه‌ به‌تایه‌تی له‌کوردستاندا که‌چه‌سی هیشه‌تا شه‌وی تاریکی فاشسته‌گان هه‌ر بالی ره‌ش و شووبی به‌سه‌ر هه‌موو خاکی نیشه‌ماندا کیشه‌وه‌و ئاگه‌ری زه‌به‌رو زه‌نگه‌و جه‌نگی ناره‌زای له‌دژی ئه‌یراندا هه‌مه‌رو لایه‌کی گرت‌ته‌وه‌و به‌ د‌میان هه‌زار لاری نیشه‌مانه‌که‌مانی کرد‌وته سه‌رووبی ئاگری شه‌رو بوته‌ هه‌وی ته‌وه‌ که‌ د‌میان هه‌زاری به‌دی‌ل به‌گیری و ژماره‌یه‌کی زوری‌شی هه‌لا‌توبی د‌ستی زور‌د‌اریه‌ی .

ته‌مه‌ جه‌گه‌ له‌راگه‌زانی هه‌زاران خانه‌واده‌ی کورد و غه‌میری کورد و به‌رانکردنی پتر له‌ هه‌زارو د‌و سه‌ده‌ و په‌نجا گون‌دی به‌خه‌یزو به‌یزو قه‌وه‌ی کوردستان که‌ زوری‌مان هاوتایان که‌م بوو له‌زور له‌ گه‌شه‌و که‌نه‌اره‌گانه‌سی روژه‌لاتی ناوه‌راستا . . هه‌رواکوت کردنی پارێزگای که‌رکوکی مه‌له‌بندی نه‌وت و شاد‌ه‌کاری کوردستان و د‌ه‌سه‌تی هه‌موو قه‌تابخانه‌ کوردی‌یه‌گانی د‌سه‌وه‌ی ناوه‌جی به‌ناو ئوتونوبی و ته‌نانت قه‌تابخانه‌ کوردی‌یه‌- کانی پارێزگای د‌ه‌وکیش سه‌ره‌رای شه‌واندن و قه‌ده‌فکردنی میژوبی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ قه‌تابخانه‌گانه‌دا و لا‌بردنی له‌ گه‌نیه‌خانه‌گانه‌دا و راگه‌زانی زانکوی سلیمانی و هه‌له‌مه‌شاند نه‌وه‌ی کۆری زانیاری کورد و په‌سه‌کیتسی نووسه‌رانی کورد و گه‌لی د‌ه‌زگا و د‌ه‌ه‌زرای تری که‌له‌که‌مان که‌ به‌ری تیکوشانی خویناوی سه‌له‌های سه‌لسی گه‌لی کوردی تیکوشه‌مان به‌به‌ین شتیکی روون و دیارن . . هه‌مووشی به‌نیازی له‌ت له‌ت کردنی کوردستان و به‌چراندنی په‌مه‌وه‌ندی‌یه‌ میژوبی‌یه‌گانی نیوان کورد و هه‌ره‌ب له‌ سونه‌کی به‌هه‌ره‌ب کردن و به‌به‌سی کرد نه‌وه‌ . ئیشه‌تایش به‌عه‌سی به‌ که‌وه‌ نه‌ کورت به‌نه‌ شوئینی‌یه‌گانی به‌فد‌او سه‌ره‌گه‌ره‌که‌مان هه‌ره‌زه‌زه‌ملو د‌میان‌ه‌وی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌عه‌یرا‌دا په‌ته‌نه‌وه‌وه‌ ره‌گه‌ر شه‌ی فه‌ره‌ه‌نگه‌و که‌له‌په‌وری کوردی له‌به‌ن د‌سه‌به‌ین و واتیه‌سی میژوبی کورد و جوگرافیا‌ی کوردستان له‌ناو به‌رن و شوئینه‌وی به‌کن . . هه‌روا د‌میان‌ه‌وی ته‌دی‌ب و ته‌ده‌به‌سی کوردیش را به‌کیشه‌ لای خویان و خه‌زمتی به‌یره‌ نزه‌ ته‌سه‌که‌ ره‌گه‌ز په‌سته‌ شوئینی‌یه‌ به‌عه‌سی‌یه‌که‌ی خویانسی به‌ به‌کن . . د‌میان‌ه‌وی قه‌لمه‌ ته‌ده‌می‌یه‌گانی کوردی به‌کن ته‌گه‌ر هه‌ند‌یه‌کی له‌رزوک و لا‌وازه‌شیان نه‌کریه‌ی !

بهلام همه خمویکو خیمال پلاویکه نایتمه دی چونکه کورد شو گوهرمیه که هرگزیاو هرگز قابیلی
توانمونه نیو بهرای بهر لفاو نابری . . نخوازهلا له دواپنجیهکی چهرخی بیسته میشدا که مروث تیاپا
لسایهی تنگیک و زانستموه بهرمو ئستمیره هیره د ووریکان هلد نکشی ! کهچی گومان لسمرنگری کردن و
لفاوردنی د وژسانی مروقاهتی، د وژسانی کورد دانیهو نمونهی تاوایش له میزودا زوره . لیریدا دمی
پلین که میلتهکشان کوتایی لتیکوشاندا نکرد ووهو بی وچان و بههموو توانایهکیهوه بهرمیکانی ی
د وژنی کرد ووهو د میگا . . خو راپدینه قارهمانی یهکی بهاری رابرد وری کوردستان و زنجیره چالاکی یه
بمچورتنگانی پیشمرگه د لیرمکانی همدرو هیزه بهر هلمستکارو دیموکرات و پیشکوتنخوازمکانی ولات بهلکهی
بدهیزی تم تیکوشانم .

ئیدی با گرانهومی جعونی نه روزی پیروز بکینه هاند مرو پال پهنه نرمان بو پتر کوپرونه زه پال پیگدا -
نمان له دهوری تالای شورشه کمان و بهکرتنمان له بهرمیهکی دیموکراتی پیشکوتنخوازی فره فراواندا که
تیکرای هیزه دلسوزه نیشتمانپهرویره پیشکوتنخوازه د وژمن به بعضی به فاشستگان بگریته خوی .
ئپوش ئهی ئه پ و نوسره قلغم رنگینه رسمتنگانی کوردستان به وشعی رووناک و جفنگا ویری زادی
نورگی قلغمه به هیزه د اهینه مکانتان بشداری یهکی گهرو گهتر له شمیری روونایکی د ژ بهتاریکیدا بگن بسو
بهزاندنی هیزی شمرو تاریکی و ژیر بهرمو ژور کردنی نمخت و تاراجی ئهوه هاکی هاوچرخ و دامهزاندنی
فرمانرواهتی یهکی نیشتمانی دیموکراتی پیشکوتنخوازی (ئیتلافی) له عیرا قدا که ئوتونومی راسته -
قیبه بو کوردستان دابین بگا .

دهستمی نوویرات

دیدار یک له گزل د لزار شاعیر دا

محمد ره نجاو
 ناماده کوردوه

شیخ نورزی صالح و دلدارو دیلان و همدی و
 ع . ح . ب .
 ماموستا د لزار په کیکه له لقه بهرزمانی شه
 د رمخته رنگ د اکوتاوهی که شیعری نویی شیعری
 کوردیان له سینهر د دوست بوو . . ههر بویه ش
 و له گهرانیک بهد وای حقیقت و رابرد وی شیعری
 له بناری چیا سفر کشته سینه یهکی قند یلا له پال
 حقیقتی سروشت و د رنگه زولا له کانی سروشت و
 چوله کوه روباره سفر کشته کی قند یلا چاوسمان
 به ماموستا کورت .

له زوریک خنجیلاندا له دهرو بهرکی
 شاعرانعی خست دا چمنه کتیب و گوشتاری
 کوردی و عمرهیی و فارسی ریز کرابوین . . له
 په نجره کید ا که له دیوی د هرومیدا بهر تا قرا
 غه کانی بلند بوو ئینجانمیک که لقه رو کیک تید ابو
 که ماموستا د لزار به بازته قای عیشقه شیعری یهکی
 هاوری یهکی گیانی به گیانی گول و چله ناسکه کانی
 د رمخته .

هر لیره به باس و هواله کانی شیعرو
 شهزموون و مسله گهره کی کوری د وانکه د دستی
 پی کرد . ماموستا د لزار باسی شیعرو مسله
 گهره کی خوی کرد . . باسی بازاره کانی شیعری
 کرد . . باسی بریند ارکردنی شیعری کرد باسی

له ۲۵-۳-۱۹۸۲ و به پهنی یادی (۴۸)
 سالهی د اهزانندی حزبی شیوی عیراق که له
 هولی جمال عبد و لناسری زانکوی بهیروونی
 عمرهیی سازکرا که تیا چوار شاعیری گهره
 د هرب سهدی یوسف و مزین بهیروونی شه و نیسرو
 محمود د هرویش شیعریان بو حزب و مسله
 ره واکانی گزل خوینده هوه ههلسوو بهیروونی کوردیکه
 شهوقی بزخی شاعیر له همره تایی کورمه د اتسی :
 هم شاعرانعه تنها شاعیری کورمه مان نین بهلکه
 شاعیری پینجه میش لیره یو حزبی شیوی عیراق
 خویته که هم کورمان بوله د ایک بوونی ساز
 کردوه .

شیعرو حزبی شیوی عیراق د دو تریفی تاووته
 کراون و جیا کرد نهومیان کولیک خه فرمیسک
 له گزل خوربا و جیا کرد نهومی شیعری له حزبی شیوی
 سهرهیی شیعره . . د ابرهیی حزبی شیوی له
 شیعری هینتیک جهرگ برانیه . . چونکه حزبی
 شیوی خوی شیعری گهره یو ئیستانیکای
 شیعری لئاو لهی پالکاندا هلد هینجری .
 گورانی معز شاعیری جوانی و شته پیروزه کسان
 گهره یی شیعرو بهر هوائی شتکانه . د لزاری
 شاعیری د وا ویدی شاعرمانی ناو گیلو و کی
 جنگی جیهانی دووم . . سهره یی گوران و

دیدار

پاشا و زو که بر می شیعری کرد . . شو شیخه ی
که پاپلو نیرودا ناوی ناوه (پیشلی هی حومت روح)
شونهیه شاعیر د مکرن نازاری د دهن له خوشی
بی بهری د مکن . . به لام شیعر روه و کیژه گان
بال به شاعیر د مکرئ و شغجام شیعر به گهر می و
حومت روحی و شاعیر به سمر بهری د هیلنهوه .
پرسیار .

وهک شهوهی شیعر یا تاقیکرد نهوهی شیعر
شتیگی دانهراوه له بونی شاعیر و رینه روی
ژیانی توش وهک شهوهی له کلا و روزنی شیخه و
تعامشای ژبان و مسئله کت بکنی یا له دهر
گای مسئله کتهوه بچینه ناو د نیای شیخه
بوته هیزد مکن سمرهای باسکه گان بدتاقی
کرد نهوهی شیخه و کارتیگردنی ژبان و
مسئله کت له شیخه بو خوشترانی نرسه سری
کردستان باس بکنی .

وهلام /

تاقیکرد نهوهی شیخه رینگ اندر می شه و
بارو دونه سیاسی و کومه لایتنی یانین که
تیا یانا ژباوم . . رینگ نهوهی شیخه روزگاره
سختو نالوزانن که بهه وای رانی د ولعتی
تورکه عوسانن یکانا هانن و بزور نهوهی نهوه
وهی و رزکاری نیشمانی له نیوان همدرو شه
که و مکی گیتی دا بکار تیگردنیکسی زوری
شوشی هزنی توکتیور زور بهتندی له
سمرانه سری روزه لاتا سری هیلدا .
له روزنی سارد و سرو سمر او به فریندا له
نیوازی هشتی کانوونی د وومی سالی ۱۲۰

دا له خانه د اتیکی ناسراو . . به لام تابلتی
دست کورت و هزار . . له شجای به کم
شهری جیهانی چاوم عملیناوه .

باوکم مستهفای محمدهی مستهفای
حوریزی و دایکم تایشی مالا عبودل
عزیزی کاکي زیوه بوو ، همر لسمرد مسی
منالیهوه تابه ریا بونی د ووهم شهری جیهانی
همهرو هاوینانیک مالمان دهرده باخیک
له و باخکهی " شمه " و " توکتر خوجیان "
که شهوهی د وایی یان سهرانگه مکی جسون و
بهنازیانگی کویه بوو . . بهد ریژایسی وریزی
به هاری همسالیک و همهرو روزنی همنی
بهسه دان له خیزانه گانی شاره دیزه مشیرینه
کهی کویه رویان له وی له سهرانگه خوشه گانی
دیکه د کرد . . بازنی شای رهمبه له کی
زور شهوهی به دهول و زورنای تیا د گیزد راو
جیره ها یاری فولگوری لن د کرا .

همر لسمرهای منالیهوه هتوگی د هنگسی
خوش و تزلزل رمنکا و رننگ و دانی پیلو پیلو
ردنگین و دارو د رخت و تاو و رو بارو دیمضی
جوان و د لوهین بووم .

له تمضی حومت سالیما نیرد راه بهر
خویندن لای مالا سنده کچه : که زور
شیخه دوست بوو . زور جار گنده هاته لای
باوکم همر له مرگای حوشهوه له باتی سهلام
دستی به شیخه خویند نهوه د کرد .

د وای خویندنی د وصال له حوجره له
لای مالا سعد و مالا حمیب بزم به قوتاسی

تاقه قوتابخانه‌کمی کویه . . دپته یاد موقتابی
 پتلی ششمم بووم که جارتک ماموستا عهد ول
 رحمان شرفی مدیرو ماموستای زمانسی
 عمره‌بیمان پی‌ی گوتهین ، ئەکەر دتانه‌سوی
 فیری زمانی عمره‌ی بین ئەوا دمی کتیبسی
 چیرۆک و داستان و پختننه‌وه وەک ئەلف لەمێله
 و هه‌مه‌زه پالەوان و هی تر . . ئەم قسانە
 ماموستا وای لی کرد م هه‌ر له‌هه‌مان سالدا
 سالی ۱۹۳۶ بکوهه سه‌ر خویند نه‌وهی ئەلف
 لەمێله و شه‌یر هه‌مه‌زه سه‌یف بن زی سه‌زه‌ن و
 له پاشان زنجیره‌ روایه‌ت‌مکانی تاریخی ئیسلام
 جورجی زیدان که هه‌ژده ئەلفه بوین دوابه
 د وای ئەمانه‌ش هه‌ر چیرۆک و داستانگی که
 ئەوسا هه‌بوون زۆر به‌قارمه‌زووه‌وه دسخویند ئەوا
 جا ئەم خویند نه‌وهیه جگه له‌وه که فیری‌زمانه
 عمره‌ی کرد م تا رادیه‌کی باشیش هه‌ستسی
 به‌یرو خه‌یال کرد نه‌وهی به‌هه‌یز کرد م . . سه‌ر
 له‌مه‌یش باوکم که شه‌یر دوست و فارسی زان و
 زمان پاراوێکی باش بوو . . کتیبخانه‌کمی سه‌ر
 بوو له شه‌یره‌و چیرۆکه کلاسی کی به‌مکانی فارسی
 وەک . . شانامی فیردوسی و ئەسکندره‌ر
 نامو کولیا‌نی سه‌عدی و دیوانی حافظ و
 هه‌فت په‌یکه‌رو خه‌مه‌سی نه‌زای و مثنوی مه‌ولا
 ناو دیوانه‌کانی شه‌مش تهریزی و قاتانسی و
 محمد خانسی دشتی و ده‌یان کتیبی تری
 ئەده‌سی . . چهند به‌زه‌وی و شه‌رقوه‌وه داستا-
 نه‌کانی شانامی بوو ده‌گه‌راینه‌وه (وەک :
 زال و رودابه) و (هه‌مه‌زه‌هه‌زه‌ن) و (رۆ-

سته‌و زۆراب) و (سیاوش و سو‌دابه) تا . .
 له‌راستیدا ئەمانه هه‌موویان و خویند نه‌وهی
 شه‌یره به‌سۆزمکانی حاجی قادری کتیبی که
 زۆرجار ده‌یگه‌یاندم و شه‌یره به‌هه‌زه‌وه به‌په‌زه
 په‌ر له ورد مکاری په‌ کلاسیکی به‌مکانی نالسی و
 غه‌زه‌له ئاودا رو به‌سۆزمکانی کوردی و تاپه‌ر
 به‌گه‌وه ئەده‌ب و له پاشان مه‌وله‌وی و خالسی
 کوماسی و بیساران و خه‌ره‌یدی خاوه‌ری
 مه‌لا مسته‌فا دلی دلی و ده‌یان شه‌یری تر و
 شه‌یره هه‌نهره‌مکانی هه‌روێژی نه‌رم ماموستا
 گوران و شه‌یره هه‌وچه‌رخه‌کانم . . ئەمانه
 تیکرا به لێک به‌ستنیکی دروست سه‌ به‌اری
 سیاسی و کوه‌لایه‌تی عێراق و تیکه‌رای
 کوردستانه‌وه هه‌ستی شه‌یری‌یان به‌زواندم و
 هه‌وینی مێشک و ده‌لیان گرتنه‌وه .

ده‌ی ئەمه‌ین بلیه‌م که لەناو به‌مه‌اله‌یه‌کی
 شه‌یره‌و شه‌یر دوست دا چاوم کرد و ته‌وه .
 وەک گوتم باوکم شه‌یر نه‌بوو هه‌رچه‌ند جبار
 جاره‌ش تاک تاکه شه‌یری ده‌گوت به‌لام زۆر
 شه‌یر دوست بوو ، باهه‌ری باوکم له
 دایکه‌یه‌وه - حاجی مه‌لا به‌کرافای هه‌مه‌زی
 (قاصد) شه‌یرکی ناسراو بووه هه‌روا هه‌ر
 (نۆ) کورمکانی شه‌یر بوون ، که خالسی
 باوکم بوون ، به‌تایه‌تی ئەمین ئافه‌سای
 " شه‌خه‌ر " جگه له دایکی باوکم " سه‌راهی "
 که خوشکی ئەمین ئافه‌سای بووه جگه له‌وه
 شاره‌زایی به‌کی باشی بووه له پزیشکی و ده‌ر-
 مان گرتنه‌وه له گیاه‌مکانی کوردستان شه‌یره‌و

دیدار

زمان پاراوتکی سرد می خوی بووه که له
 سالی ۱۹۱۵ را کوچی بهجاری کرد ووه .
 جیا له مانهیش پهیومندی دستایستی
 باشم به ماموستا ناینهنگانی کوپه همبوو .
 زور بهی مالا یگان دستم بوون بهتایستی
 شاعیر مگانیان وک ماموستایانی نمر مالا
 محمدی مالا شیراهی عمو الانسی
 (دلا وهر) و عبدال رحمان (راجی) و
 مالا مستغای (عاصی) . . جگه له شیخری
 ثمانهیش زور کشکولی شیخرم دستکوت و
 جووه ناگاداری بهکم له شیخری کلاسیکی
 کوردیدا پیدا کرد و چینیکی زورم لی و مرگرت .
 بهلای منوه شیخرم هونریکی (ابدغسی)
 زور گهره بوو . . شاعیریم لهلا وک پیخه مبر
 واپوو . . بهجاری قدر موه سمیری شاعیرانم
 دستکرت . . شمیری ناوانم شه بوو روزی له
 روزان منیش بسم به شاعیر .
 جاهر لهوه که شیخرم بلیم به ماومیک و دوا
 شم ماومیش زورم حهز بهتنبایی دستکرت
 بهتایستی شیوارانی پایز همستم بهجوره
 مانسی بهکی ناوانه به خوشهوستی بهکی بههیز
 دستکرت که همبوو دل و د مروونی دستکرت و
 لهناویا نوقم شه بووو لمپر قورگم دستکرت و هون
 هون فرمیکی گرم بهجا و مگانما خل د بوونه هو
 دوا به دوا می همستم به نارامی حضا -
 شه میکی تیگرایی دستکرت . لهپاشان شم
 دیار میه زور جار د بوو به پارچه شیخریک ،
 شایانی باحه شو شاعرانسی بهم جوره

خولقاون پارچی راستی جگرم و بر سوز و
 گودازن ، دیاره همبوو شیخرم گانیتم بسم
 جوره له دایک نهیوون !

لهکوتایی سالی ۱۹۳۹ و سهرتای ۱۹۴۰
 دستم به شیخرم تووسین کرد . زور بهی
 شیخرم گانی سالانی (۱۹۴۰ - ۱۹۴۵)
 شیخرم نهتوسی و دل داری بوون که لهسمر
 همان کیش و قافیهی شاعیره کون و عاریچه -
 رخه گان بیون ، شهنمند جووه نوخواری -
 بهکیشمان له رووی روخسار موه تید ابسون .
 شهوی جوی داخه شه کوپله شیخرم که
 (۷۰) پارچه چمند چوارین و بره شیخرم
 فردیک بوون ، له بهاری ۱۹۴۵ را که شه
 لای شاعیر و ته دینی شم هاریم محمد توفیق
 وردی به تیازی شه که همدی یکیان لهگه
 همدی له شیخرم گانی خوی و شاعیره
 ها و جهر خه گانم چاپ یگا . . کهچی له پایزی
 همان ساند (وردی) خوی گه یانده
 مهاباد و جووه ناو کوپلهی کوردستانی
 شیرانه و له کارسانمکی تیگچوونی کوماره
 دیوکرانی یلهی مهاباد کوپله شیخرم کم
 لغا و چوو .

له شواتی ۱۹۴۳ را بووم به سهر سازو
 جووه حمیانیوه بهتد او زبیر بسمرا و لهسه
 ۱۹۴۴ را تیزد رایز و نلستین و لهنیسانی
 ۱۹۴۵ را له شاری یانا . . لهسمر قراخی
 روز هه لانی دمریای سبی نا وراستدا له
 تیگرایی رادیو کوردستان ، کهبشی کوردی

فیرسی رادیوئی شرقی شدنا بیو ، لکهل
 هوستا گوزانا به یکنری ناسیتراین .

باشی رمانی قلسیزیم و د وایرانی شهری
 د روسی جیهانی له سهرانی د هرج و مرج و
 نه پایزی ۱۹۴۶ د اگه راهوه کوپوه به کسه
 په یومنتیم به هاوروی یانی حزبی شیوهی بهوه
 کرد ، جا هم رویداوه گهرمه کاریکی بنهرتی
 له هه یوو روویه کوه تی کرسم شیهرمانم له و
 کانه وه مهرکیکی تریان و مرگرت و زوری زویان
 شیهری تیگوشان . شیهری خهبات وزیان
 جو ز محضکیشان گوتراون - هه رح رویدا ییکی
 گهره نانهوهی یان نیشتمانی یان نیسو
 نه وهی رویدا یی به شیوهی گونجا و
 لکهل تیسیطوریای نوپدا خستوسمه نساو
 جوار چیوهی هه لیسته وه یان له تاو تطلبسته
 کاند ارنگیان د اوه تود .

خمر له پایزی ۱۹۴۶ د اچمند روزیک بیو
 گهر ایوه به کپوه تازه به یخه دیم به حزبه وه
 کرد بیو که لکهل هاوروی نهر (د لدار د ا
 له سر خواستی خوئی و له مالی خویندا به
 یکه د ایشین ، محوسا کاک یونس نه د ا
 سی حزبی (تحوری وطنی) بیو که هه موومان
 لهو حزبه د کارمان د مگره و حزبی شیوهیمان
 به کرد ایاتی به کرد ، د لدار بکا کوسی
 گهره ی (طلسمی هلا رنورقی محمورود
 شه زندی خاوم سوچاد) سی نامانند جو
 گوه هه سلواری خاوان هه لیمستی
 (لکهل بیهری نهر و تل) ه که به لانه وه

به سمند . . نیتر له و روزمه و تا مال ثاواپی
 کردنی له دنیا و زیان ، دوه هوروی و دوه هاو
 بیوی یکنر بووین ، هه شهه ریکی نووسیای
 بیوی د مخوند هوه و هه شهه ریکی نووسیایم
 پیشانیم د هه ، د لدار نه ییکی زوری د ام
 بو نه وهی شیهرمانم بو پلا و کرد نه وه بسو
 گوشاری گهلا و بیو بنیرم ، که هم گوشاری گهلا و
 یزه رولیکی گهره ی له فیرکردن و پیشخستندا
 کیرا . . له وروی زمانی کهردی و شیهره
 شه د ب و تغانت زانیاری گشتیه وه . چونکه
 خویندنی رسمیم هه تا پولی چواری تاما -
 د ه ی بیو .

له کوتابی هه مان سالی ۱۹۴۶ د ا یان به
 د ه برینیکی وردنر له روزی ۲۸ / ی تشرینی
 د روسی ۱۹۴۶ د ا زیم هینا و هه له و کاتیش
 د ایووم به لی پرسرا و هه لسورینری کتیخا
 نه ی کوسنجا (که حزب خاوه نی بسو
 له سونگی نه وه و توانیم له ماوهی پتر له
 سالی کوهله کتیپکی باشی سیاسی و شه
 بی و کوهلا یی بخویند هوه ثاوی زانیاریسم
 هه ندی فراوانتر بکم . . شایانی باسه له
 سالانی د وای هم تاریخه د ا به هه رمه کی زوری
 شه مبیم (له قهرتان) و (کتیپ مقدس) و
 شیلیاد مو نو دیسه هومیروس و (شینیا) ی
 فرجیل و (چیروکی شه د ب له جیهاندا)
 و مرگرت .

له یکنی مایس ۱۹۴۷ د ا بو یه کم چار
 لکهل چمند هاوروی به کندا گیراین و له سه ره -

دیدار

تا ا به سالیک آکرد نیان حوکم د این و له
پاشان حوکمکمان بهکفیلی شخصس گوری و
بهرفلایان کردین .

سالی ۱۹۴۷ سالیکی نههات و ناخوش
هوو . . گران و بی نانی خهلهککی تهواو
شهرزه کرد هوو . . زوریهی مالان به زحمت
نانجوتی رشیان دست دهکوت ، تهسه
خهلهککی زوری راکشایه ناو کوری تیگرتانهوه
دوا بهد وای تهمن راپهرینه مهزتهکی ۲۷/ ی
کانونی د ووهی ۱۹۴۸ قوولی و فراوانی بهکی
زور خیرای به بزورتنهوهی نهشتمانسی و
سوسالیستی زانستی د او کارتیکردنیکسی
راستهوخوی شیهره تهدهبیش هوو که له
بهرههی من و زوریهی شاعیره هاوچرخهکمانما
رنگی د اوتهوهو نمایانه .

له ناوهراستی مایس ۱۹۴۸ د اولتی
تیسرایل د اهزراو شمری عهرب و جوولکه
ههلهکیرساو حوکمی عورفی جاپ درا ، شالوی
تاگری زهبرو زنگی عورفی سهرانسری ولاتی
گرتهوهو بهند یخانهکان پرکران له تیگوتسهرو
منیش بهکیک لهو گیراوانه هوو که له ۳۱/ ی
مایس ۱۹۴۸ گیراوه له پاشان لهسهرتای
سالی ۱۹۴۹ شمش مانگ حوکم د راجو هیشتا
تهواوم نهکرد هوو چوارمانگی تریش لهسهر
مهسهلههکی تری سیاس حوکم د راجو دوا به
د وای تهسه به بیانوهی تهوه که له ناو
بهند یخانهدا شیوهیت له ناو شیخی بهکانسا
هلاو دهکتهوه ! سنی سالیان به حوکمی

قورس حوکم د راجو . . زنجیریان کرده پیتهو
هواوهی سالیکیش د وای تهواوکردنی مساوهی
بهندی بهکم بخریته زیر چاوهد پیری پولیسوه
تهو ماوهیم له بهند یخانهی ناوهندی
بهغد او کورت بهسهر برد و توانیم له مساوهی
شم سنی سال و ده مانگدا تا راد میکی باش
کهک له کتیب و خوفیرکردن وهرگرهو خردم
بی بگهمنم . . ههروا کوهله شیهریکی گهرو
گوریم د اناو زیانر له پهنجا گران شوشگیم
نوروسی . . بهلام د اخی گرانم شم گرانسی و
سرود انهو زوریهی شیهرمکانیشم جگه له
بهشتیکی کم نهی بوم د مرپاز نهکران .

له حوزهیرانی ۱۹۵۲ د ا هوو له بهند یخا
نهی کورت د مرجووو لهگل هاوروی بهکمد ا
به کهلهچه کراوی و جهبسی بهرهو بهغد او
ههولیرو کویه رهوانه کرامهوهو له کوهش د وای
پینچ مانگ ، بهفرمانی حزب ، لهسهر
چاود پیری پولیس د مرجووو رووم کرده ههولیر
و کاری ههلسوراندنی ریکخراوی تهوسم
بی سپیردرا .

لهناوهراستی مانگی مارنا لن پهرسراوی
ریکخراوی حزمان له سلیمانی گیراو کاری
تهوی بهمن سپیردراو لهروزی بهکی نیسانس
۱۹۵۳ هوو بهکم جارو بهنههیتی گهیشته
سلیمانی ، تازاد د اپیکشی ههرتهوهو رهه
لهمن گهیشتهبون و لهمالی تهفسری شههید
ستهفا خوشناو ههموویان بههک گهیشتهوه .
تازاد تهوسا تهمنی لهشمس سال کهتر هوو .
هههلههاری ههمان سالدا هههیسان

محمد رحمت‌جاو

کارکنان پیچ نهد دام و همیشه پهلپیان پس
د هترتم و د اوای پاکانهیان لی د مکسر دم
بهرامبر بهوی بکن به فرمانبریک لسه
کتیخانهای گشتی کویه ! بهلام هموو کوششی
کیان بهفیرو چوو ، تمن نهبزچو شه وان
بهزین و سمرشپرو شهره زار بوون .

له پایزی سالی ۱۹۵۸ د ابوم به خاوهسی
(کتیخانهای جمهوریعت) لهکویه که هی حزب
بوو ، له بههاری ۱۹۵۹ د ابوم به تمن ای
(۲۰۰) ی یکتی تهد بیانی عیراق که
جهواهری سرۆکی بوو و له حوزبیرانی همان
ساده بشداری کونگری د ووهی یهکتی به-
کم کرد و ههروا له ههرد وو کونگرهکانسی
ماموستایانی کورد لهشه قلاوه بشد اریم
کرد . . شایانی باسه له د وارۆزی د ووه م
کونگری ماموستایانی کورد لهگهل ماموستا
گوزان و کاک محهمدی هلا کمریم و کاک
عهونی و براد مریکی تردا گشتیکی زور خوش و
میژووی مان بو گهلی عطلی بگ و بیخسال و
حاجی نومران کرد و شهروژه تاثیرامیهکی
د رمنگ نهگراینهوه شهقلاوه وینه گهلنکی
نایابیشمان گرت کهچمند د انهیهکیانم ماوه .
جا د وای گهرانهوه کهمان له د ووه کونگره
شهقلاوه به چمند روژیک رووم لی ترا که وک
نووسه مریکی روزنامهی آزادای بچم بو بهندا .
شهوهوو لهسهرنای مانگی ٹوکتوبیری شهوه
سالتم ، سالی ۱۹۶۰ ، رووم کرده بهندا .
تاانالکانم گیشتن مانگی ٹوکتوبیری شهوه
سالتم سهرانسری لهگهل ماموستا گورانا له

لهگهل ماموستا گورانا بهیک گهیشتهوه بهلام ،
شهجاره ماموستا له ریزی حوزماند ابوو ، شهوه
وه حممه صالح دیلان پهیومندی بیان بهمنهوه
ههوهوو بویه جاره‌های جار له گردی سمیوان و
لهمالی ماموستا کورد بهوینهوه .

د پته یاد م روژی ۲ / ی مایسی ۱۹۵۳ بوو
روژی وهرگرتنی د سهلانه د مستوری بهکانسی
مه‌یک فهیسلای د ووه بوو شارهوانی سلیمانی
د ههول و زورنای لهبر د مریکی سهرالی د هدا
شیمش من و ماموستا گوزان و دیلان له سهر
کانی قه‌لانی پشت گردی سمیوان سهرانیکه
ساز کرد ! شهروژه تاثیراره هه شیمهرمان
خویندهوه و له شیعرو شاعرین د وایسن . .
ههرسنیکمان لهبارسی شیلترامو بهرزی ناوهروک و
جوانی روخسارهوه هاوسیر بووین . .

له شعی شای ۱۹۵۴ د ابوو که سلیمان-
نیعان بهجی هیشته و روومان کرده کهرکوک و
له ۵ / ی نیسانی ۱۹۵۵ بوو که ماله کهمان
له کهرکوک تابلوقه‌دراو گهیرا بهلام به پهله
هروزی لهگهل ههرووی بهکمد د مرچووین تا له
۱۵ / ۹ / ۱۹۵۵ د لهسر ئاوی د یوانسهوله
نزیک گوندی کانی ساردی د مریمند یخانسا
گهرام . . پاشا الرتنیکی (۱۱) مانگی
له گوتووخانه‌کانی سلیمانی و کهرکوک و ههولیزو
کوه‌د او د وای برنم بو بهندا و پینج جبار
معاکه کردن بهکفیلی شخصی زامیسن
لهکویه لهناوهراستی شای ۱۹۵۶ د بهره‌للا
کراموتا شهوشی چواردهی شهرووز بهد مرده -
سهریم بهسهر برد ، لهو ماوه‌دها هیچ جیژه

د پيدار

تاپارتمانېکې پمکېک له بالا خانهکانې به خدا
 لهشعفاى شيخ عومر بوسر برد ، که
 ماموستا کوشکې سې پې د مگوت ، لسوي
 لهنزېگرمه گوزانم باشتر ناسي . . جارېک
 به ماموستام گوت : لهم روزهانه پارچه هلبه .
 ستيکې هوگرم له فلان گوچار د ا چارو پسي
 کموت و لمر استيدا هندی برسکې شعريم
 تېدا بدې کرد . . ماموستا لهولامه اگوتي :
 " تپه زهر بشعيرهوه ماند وو شهين و بهلام
 بهسرخشيا زالين " . هرورهها گوتسي :
 " من له گاتي شيعر د انانا تووشي تازارېکې
 زهر د پيو وک نمغوشم لي دي تا له د انانې
 شيعرکه د بههوه شهسا هست به حمسا -
 نهوميکې تهاوو هپناپمېکې خوش د مکم " .
 گوران زورچار سکالاي له د مس سک پشه
 د مکړ . توومز هرلهساوه تووشسي
 نمغوش پمکوشند که بوو بوو .

له کتايې سالي ۱۹۶۰ د وای شهوي
 تازارې د اخرا گراهوه کپوه لهوش لسه
 تمسوز تاب و تملولې ۱۹۶۱ ماوميک
 خوم له چنگ ريزيې کريم قاسم سار د هوه
 د وای شهوي که له شهوي ۲۵-۲۶ تمسوزي
 ۱۹۶۱ پوليس هليکوتا په سر مالهکمان و
 توانيم د مرياز بيم .

شايانې سرنج راکيشانه که بهرهمسي
 شيعري من وزر لهشعيراني هاوچرخيشم
 به شاعيراني عمر بهيشهوه لهماوي شورشسي
 تمسوز د ا شهو گرمجو گهري و کف و کولسي
 پيشوويان تا راد ميک کپ بوو ، بهراي من

گورانگاري وا گوره که هموو رووميکې ژيانې
 کوملگا بگريتهوه . . ماوميکې زوري د هوي تسا
 وبرد گهري تا (استعاب) د مکري و د بهينه
 تاقيرک د نهوميکې نوې .

کچې بهسرهاتي بچويک زوترو خيراتر
 وبرد گهري و همزم د مکري و د بهينه تاقيرک د نهوه .
 سميرکن باري فيکري بهر لهبرپا هوزسي
 شورشسي گهروي فرنسا چمند ناما د هولهسمر
 پي بوو . نورسپنه سياسي و کوهلا پمتسي و
 فلسفهسي پمکاني وان واک روسو و قولتيسرو
 د پدهروو هاوري پمکانيان چمند کارنگهرو
 کارتني کمر بوون !

کچې د وای سرکهوتني شورشکه شهو هپزو
 توانا زوره بهمند از مېکې زهر د ابزي
 شايانې باسه تائيتاش هلبستمانم
 سي جار تووشي سموتان و لئاوچوون بوون .
 جاري پمکم شهو لاي وري بوو د وا بهد وای
 لئاوچووني کوماري ديموکراتيکې مههاباد
 لئاوچوو .

له پاش گرانه نوم له سربازي له سالي
 (۱۹۴۶-۱۹۴۹) توانيم دوو د هفتري
 گوره شيعر بنورسم . . کچې له روود اوه
 تيرورپمکاني ۱۹۴۹ و همپس بوون د ا پمکيک
 لهم دوو د هفتري لئاوچوو که ژماره مېکې زوري
 هلبست تېدا بوو .

هرورهها له سالانې (۱۹۴۹-۱۹۶۲)
 له بهند پخانهو له د مروه له سرد سي شورشدا
 ژماره مېکې زهرم له هلبستني جوارو جوو چوا-
 رين و برمشيرو تاگه د انا که پتر لهسد و

د پدار

پرسپار / د مېر و جېماور پان د مور پېښې
شېر لمسلنگانې جېماور د
چون د پېښن ؟

و لامل / د مېر راسته قېنه شو د مېر په مېر
خزمتې جېماورې گل بگا . د مېر پېر شاپېر
د مېر سر به گل نمېن . . د مېر شېلتز اېمان
بې مېر مېر گلوه نمې . . د پاره بېا نمېر
پان نمېر نمېر لمخزمتې بېر نمېر گل د
د مېر !

هر لمخزمتې د مېر بې مېر شېر و
خو تېه بېر نمېر هاند مېرې پان و کار مېر
پون ، جار همېر پارچه شېر مېرې گرم و
گور کارې تېه سېر مېرې کر ووه له مېر انې
نېر د .

تېرې د مېر نمېر د نېر روزه بېر مېر
د ولاړو د پېر له پېر اگند مو بېر وکر نمېر
بخت نمېر . . د مېر مېر بېر مېر له چمک
کار مېر مېر .

لېنېر مېر بېر مېر زورې به مېر
شېر مېر شېر مېر د مېر . . زور بېر مېر
شېر مېر شېر مېر پېر مېر و نېر مېر
شېر مېر شېر مېر مېر تېر مېر و گېر مېر
تېر د مېر مېر . . بېر مېر و تېر مېر
د مېر و هونېر مېر مېر بېر مېر
بېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
(لېر مېر مېر) مېر مېر مېر
مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
زور مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
گېر . . د مېر مېر مېر مېر مېر مېر

کر او . . بېر مېر مېر مېر مېر مېر
و تېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د بېر مېر مېر !

رولې مېر مېر مېر مېر مېر مېر
لېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د پاره مېر مېر مېر مېر مېر .

خو جېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر . . هېر مېر
د مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
لېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر .

هر مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
شېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر .

شېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
پېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
مېر مېر مېر مېر مېر مېر .

بېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
شېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
زور مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
قېر مېر !

پرسپار / د مېر مېر مېر مېر مېر
و لامل / مېر مېر مېر مېر مېر مېر
مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
لېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر
د مېر مېر مېر مېر مېر مېر مېر

بهرامهر هه‌پرسی د‌رێدانه و خۆیناری توانه‌وه‌ش چۆك د‌ا‌ه‌رو شه‌ژنو شكا و نه‌بووه . ئهو به‌رجه‌ب فولكلوریانه‌ی شه‌ژو د‌میان خۆینه‌وه به‌ری به‌ری به‌رعه‌ستی کردنی ئهو هه‌یرشانه بووه .
 د‌استانی شه‌روشه‌رو د‌ا‌ریشه‌ نه‌وه‌ی کوردانی و فیداکاری م‌و‌ی کورد هه‌له‌ه‌ک‌ری به‌ر مه‌یدانی کارسات و به‌رگ‌ری و له‌قه‌وه‌ د‌انه‌وه‌ی د‌و‌ژمن له‌د‌و‌نیای شانازی به‌نه‌وه‌ ک‌س‌و‌ن د‌ه‌ه‌ینه‌وه به‌رچاوان ، ئهو د‌و‌نیای سه‌رعه‌لدانی فولکلوری کورد ، سه‌رعه‌لدان و نه‌سه‌و نه‌اک‌ردنی هه‌ر به‌ه‌ستیکی نوێ خواست و به‌ستی سه‌ر د‌ه‌مانیکه‌و بو‌ه‌به‌سته‌یه‌یان چه‌ند به‌به - ستیکی د‌یاری ک‌راو و ئا‌د‌یا‌رک‌راوه م‌و‌ف‌له‌و د‌و‌نیایه‌ی شه‌رو تبه‌د‌ا‌ه‌ژنی گه‌لی سه‌ر به‌ر د‌ه‌ی‌له سه‌وه‌تی د‌یوه‌هه‌ند پ‌کیان هی ئه‌وه به‌رین به‌نه به‌رهمه‌د و لیکه‌ انه‌وه‌ی مه‌ودا به‌وه‌ هه‌نت پ‌کیسه‌ی هه‌ر به‌ر به‌ر کاری روژانه‌ی پ‌سی د‌ابین ک‌راو هه‌ر شه‌و کاره مه‌زنانه‌ی د‌و‌نوانی شه‌وانه‌ی د‌ستی هه‌یزی خ‌راپه‌ی گ‌د‌شه‌تی و به‌ل ک‌وتاه‌ت ب‌نی هه‌یزه‌ خ‌یرخوازه‌کان شه‌وانه‌ د‌یا‌ژته‌رو مه‌زنی تبه‌د‌ا‌ه‌ژنی له‌وانی د‌یکه‌

د‌ه‌شبه‌ینه‌ی نه‌هه‌یزی خ‌یرخواه و نه‌هه‌یزی شه‌روخوازی به‌تاقی ته‌نێ د‌استانیکی له‌سه‌رو مه‌زنی باری سه‌رد م‌یان د‌روست نا‌ک‌ن ، ئه‌و د‌و‌نیه‌یه‌ی د‌و‌جه‌سه‌ری لیک ته‌نێ د‌ی نه‌به‌ه یه‌که‌وه هه‌له‌ه‌ک‌ن و ته‌هان نه‌به‌د‌و‌ری و نه‌به‌لیک د‌ا‌برانه‌ش ئه‌وقه‌ د‌ه‌گ‌رن ، د‌ه‌گ‌نه یه‌ک و لێت د‌ه‌به‌نه . هه‌ر له‌و خ‌وبه‌یه‌ک د‌ا‌دان و لیک بو‌ونه‌وه‌یه‌ش به‌رعه‌ستی نوێ د‌یه‌ته‌ گ‌و‌ری هه‌تا زبانه‌ش پ‌سه‌د‌ه‌ک‌وی و زیتو ط له‌به‌ر م‌ای ئه‌و سه‌روشه‌ ناهه‌موارو به‌ر چه‌ر سه‌سه‌ری سه‌ه‌ه‌نی باری روشنه‌به‌ری و له‌د‌و‌نیای زانه‌ی به‌ر سه‌ستی و ته‌شه‌نه د‌ه‌گا . ئه‌و هه‌ژد‌ا به‌ری به‌ینه‌ م‌و‌ف‌ زیاته‌ر له‌تاقی کردنه‌وه‌ له‌خ‌و‌ر د‌ه‌و‌ر به‌شت گه‌یشه‌نه ، چه‌ند به‌ناو خ‌وبه‌د‌ا به‌ته‌وه‌و هه‌د‌و‌له‌ر تبه‌گه‌یشه‌نیان به‌دا شه‌وه‌ند به‌ی زیاته‌ر له‌و د‌یاری سه‌سه‌له‌کان د‌ه‌گا ، یه‌که‌به‌ی به‌نیاد‌ه‌م خ‌ه‌شه‌و نه‌یزانه‌وه‌ چۆن د‌روست بووه به‌یه‌ هه‌ر له‌هه‌وه‌لێن روژبه‌وه به‌د‌و‌ای له‌خ‌ه‌ر سه‌مین و سه‌ته‌ا‌خ‌کردنی خ‌وبه‌د‌ا د‌سه‌و‌و‌ری و سه‌ر به‌ر د‌ه‌و‌ د‌استانی د‌روست به‌رونی خ‌ری به‌زه‌ر شه‌یره‌ د‌گه‌یره‌ته‌وه‌ ، چو‌نکه‌ هه‌ر په‌ر سه‌یاریکی مه‌زنی به‌رام د‌انه‌یه‌کی مه‌زنییه‌ی د‌ه‌و‌ی . گه‌ته‌سه‌نانه‌ش باری به‌ری به‌نیاسه‌ یه‌ هه‌وه‌لێن ته‌راد‌یشه‌ له‌هه‌و‌ای به‌یۆ تبه‌گه‌یشه‌نی خ‌وی بووه ، هه‌رخ‌وی وه‌ک سه‌نه‌و و تبه‌گه‌سه‌ ئاسنی به‌ د‌ه‌رگا د‌ه‌هاته به‌رچاوان و له‌د‌ه‌وه‌ی راد‌ه‌ماوتی د‌ه‌ف‌ک‌ری وه‌ک شه‌وه‌ی یه‌سه‌ی ته‌ج‌یه‌ت . چو‌ن د‌روست بوویه‌ت خ‌وی خوش‌و‌یسه‌وه‌و ره‌قیشی له‌خ‌وی به‌ته‌وه‌ ، خ‌وی له‌سه‌وه‌یه‌ت د‌یا‌ر د‌ه‌کانی گه‌ر مه‌تر د‌ه‌به‌ینی و به‌یشنی نا‌و‌به‌ری ، به‌ری کرد‌ه‌ته‌وه‌ و خ‌وی به‌هه‌ندی و به‌رام رازو کرد‌ه‌وه‌ ، روژ چو‌ن هه‌لدی و ئا‌وا نه‌به‌ی ، باران چو‌ن د‌ه‌ب‌اری ، بو‌د‌ه‌ری ؟ لێ به‌ ئه‌لک‌زاند‌ه‌ر ک‌راب له‌زانستی فولکلور د‌ا‌ه‌لی ((به‌به‌ته‌ خ‌ه‌رافی به‌کان و د‌ه‌ه‌انه‌وه‌ . خ‌و له‌ینه‌ری شه‌سه‌نه شه‌وه‌نه‌ به‌ر له‌شته‌ نه‌د‌یتره‌وه‌کان د‌ه‌کاته‌وه‌و به‌ته‌ره‌زه‌وه‌ به‌یان به‌ینی و ناشیا

لیکولینوم

کاتی هتا جله و بوخمیالی خوی شیور دهکوله و ورهه باسی ناومه دهکا وک شهوی دیتی ((
 کمروقیش لهر شه زروفه ناریک و نالوزی سمرینه پهای دهرده بهر شتیک ، یان بو ترس
 رواند نهوه خواوندیک دروست دکرد و بو هیئانه دی مهستیکی هانای پی دهرده ، کله
 تاو دترسا یان بو دابین کردنی پیداویستی یکانی ثاری دهرست خوی بو دانا هفتا
 لهرزی تنگانه بههشتاری پهای بو بیاتن ، شه بو همتو شتهگان هترهکی خواوندی
 خوی همتو بوبه همر لهبرای یهوه ، هفسانه تیکلی ریچکی دینداری و چهکی له ونیا
 زانیی گرت .

د . عزیزدین مستها لهکیتی لیکولینومی شه می فولکوری کردیدا دلی " هندی
 لزانایان نای فیولوزیا یان بو عیلهکی تایینی داناوه کلهی فسانه شه وی بهلام فیولوزیا
 شهویه کلهری شه فسانهوه بهدای باوری تایینی کون و تازی کلهاند ا شگری و بهچارلیکی
 شه ب ناروانته هفسانه . همدوو گوتهکی ناو شه کورانهی لهووه دهگنه بهک کسه
 میتولوزیا گران بهدای هفسانهوه هفسانهش هامیزی باوری تایینی به چونکه هفسانه خری
 بو مهستیکی تایینی و لهخزمتی بیری مرقایهتی پیدا بووه همدوم ریگه شهوه دتوانری
 هست ولیکد انهوه رووی له ونیا زانین والاتر بکینهوه . مادام همر شتی خوی خوی
 همدوم لهپهای شهوه مهستمان به دیار دهگتن ، دینهوه سمر رهزرو خواوندکسان و
 له همر هفسانه یگدا بهرچاومان کدتن ری و شوینان همدوم گری و ریچکهکی دست نیشان
 دهگین ه باری تیگه نیشان و ونیا دپدیس نهته و کمش لهجری بوچومنی هفسانهگان دیارتر
 دهگینهوه . له هفسانهشدا خواوند و رهزنگان زهر به مهستیکی باسیان دهری و لهسریان
 دهرستی نهک همر ناوهینانیکی رووت و بی مهستی یان همر خوی بو مهستیکی دیاری کرا و
 دپته روو . شوهرزی هفسانهکیش ، دیو ، درنج ، مار ، پری ، روژ ، مانگ ، سهره ،
 درخت ، تاد هفسانهی کوردیش وک هفسانهی همر نهتهوهکی ونیا رهزرو نیشانهی
 هیزمکانی پیویه . خولند مکانی تیکلی بیری تایینی نهتهوه دراسی کانمان بدن بهحالی
 خوم ناتوانم باسی هفسانهی بهر له نیسلامتیمان بکدم و نمونهوه بهر همی و متو بهنمهوه بهر -
 چاوان خونهری پی رازی بکدم شهگر چسی لههندی رووی هفسانهگان شیروه بزنی بهر له
 نیسلامتیمان لی دهمک و جارچاره شوهرز وهلای هندی هلس وکوت و دواندن برایی پی
 دهرات و هندی پی ناچی لاده ائزه شو هیکه فلسفه پی نیسلامتی ، نهتهوه پی و
 شوهرزگرتهی شوهرزگان بهر اری و هولی خوبه لاد اگرتنی پشان و حهزو ناحمزی پی بهر وه
 نیسلامتی بکمه . شه شه وخته له رهزرو شوهرزکانی بهر له نیسلامتی دهگین کهرهزگان
 لهسین و ونیای خویانهوه خو پشان دهن . دهی له رهزمکانی هفسانهی نیسلامتی

تیمسارستان دست نشان بکین و دیاربان بنشیند که راستش خورشید بیند نا و دنیای
 نهمانی کردی لایه نکان فالزتر تیک قوترا تو دهنین . همو پیوند مکان تیک دوشالین
 مریک و ناوهوی مریک ، سرشت و ژواری و ثو دیری گاره نهینوارنگان ، همرایه
 نهمانی یکی رخوماند ا دنیای نهمان و زبان به همو سرورد یکی دهنین ، همست
 دکنی باسیکی هزنت پیر دگا ، دهنی بدوی و باسی ناخی همو لایه نکانت بو بکسا ،
 گریدهی تیگیشن و لیگ انهمو بهگ لاکرد نهویه . د همو دین گریه (گریه لاکرنجی
 فلسفه پروانینه نهمان نهمانین به جزریکی هزیشاری کره لایه نکان دهنین) . دیاره
 پایدی هوشیاری کره لایه نکانی نهمی باری چمندی و چونیکه دهنی و هفتا تاقی کرد نهویه و
 لیگ انهمو ثو زبان توند ترو خست تر بی هیندهش زینر محله که تیر متصل دهنی و
 ناکامیش بهرو روین کرد نهویه بهگ لاکرد نهویه دهنی .

مادام نهمان باری بیرو لیگ انهمو تی روانین کومل بی ، دیاره دهنی نهمان همرایه
 پسوی ثو تی رادانه تیک دهنی . لایه نهمانی کردی ا هیزی خراپه دوشنی راست و دروستی
 مریک همولی لایه نهمانی دغا ، دهنی ناکاری فصلجی مریک بگری و لایه نهمانی
 ثو تی روانین کومل ، همر هفتی کومل بیرو کرد تهن ، شتیک ناوهی دهنی
 هندی سیفاتی بو دهنی بدوی . بزانی مریک لایه نهمانی جنسی خوی دهنی
 زبانکی به نهمانین بژیت یان نا ، خرا تهنی نهمان خوی دهنی جنس دهنی
 دهنی کله نهمان دهنی بگری بگری مریک کوملکه همو ، لایه نهمانی کردی ا
 دیو هم لایه نهمان و تاریکی دهنی همدی کس نایگاتی و ناش بگری ، کلا نهمان
 دهنی نهمانی نهمان نهمان بزانی جنسی بنیاد هم و گیاند اران بهگ هلد نهمان و
 زاری دهنی یان نسا ، نایا دهنی زبان همدی لایه نهمانی بهگ ا بهرنه مریک بنیاد هم نا
 سایی بژین ؟ ! پالوانی فرینراوشنی بز دهنی و دهنی لاکرنجی نهمان و بن گریه تاریک
 کان دهنی ، دیو هفتی لایه نهمان و بانینه نهمانی بنیاد هم دهنی و نهمانی دهنی
 قدر نهمانی هفتا بگری ، هفتی راگردن و دهنی بزین دغا ، بهلام همو همدی
 به نهمانی نهمانی همدی رو بکش و گیانی دهنی لایه نهمانی دهنی لایه نهمانی مریک
 شتیکان نهمان ، بو هینانه نهمانی دهنی لایه نهمانی دهنی لایه نهمانی دهنی لایه نهمانی
 خوشگرو رابهرد ، روزنای که هیندی مریک نهمانی به نهمانی نهمانی . زور جارا
 نیش ثو هیزه خیرخوازه هندی گیانداری بو بگری نهمان پیروز دهنی ، لایه جاری و دهنی
 نهمانی خراپکاری بیکه دهنی نهمانی و یان نهمانی همو هفتی و تیک نهمانی

شەنگە باجی

هەروەکا باقی نەری

ژبەر ھەرف کونا: خێل ھەوکی

ھەر دەھێ ئیعیبالستی و لاتێ و پسی مەزن (کوردستان) لەسەر دەھەتێن دەھێ و بەر دەھەشکری ، دەھێ دەھەگەین دەھێ و روشنبیری و بەلا فەکنی لەھەر نەقشە ئاتێن کەسێر دەھتە گرتن و چ دەھەگە نەدەن کە فەیزی خاندن و نەقشە ئاتێن کوردی بەھێ . ئێج دەگەل ھەندی زی دەلسۆز و نەقشە ئاتێن دەھەگە دەشکەندن و بەزات دەھێ بەرھە گەشە دانگە بەرھە دەھێن لێ مەخاڵێن ژبەر کەریارێن فاشی بەھێ وان دەھەتەتەن بەرھەدەر ئازادی خازا نەدەتەن ئاتێن ناھەتەن مەھەت دەروست لەسەر بەنەقشەن ، ژبەر و لێن ناھەتەن نەھەتەن بەرھەتەن خۆ بەلا فەکن و دەگەل نەھێ بەکێ زی پارتێن راسیاری لکورد مەتەنێ دەھەگە مەزن دەھەگەن و نەقشەن و بەلا فەکناسا کوردیدا دەھێن ھەھێ ھەھێ و لا بەکێ و لا بەکێ دەھێ ژبەر کە نەقشەن بەھەرا پەتەرۆز کوردان پەتەتەن لاتێن نە ، نەقشەتەن و روشنبیری کورد لێرەتەن دەھێ نەزان پسی بەھەتەن و نەقشەن نەھێ ھەھێ دەھێ ئەگەر کە بەرھەتەن پەتەتەن لاتێن دەھێ ئەھەتەن نەھەتەن دەھەتەن ھەھێ دەھێ گەتەری بەگە مەزن بە کوردین کورد مەتەنێ تەھکی و سەھەسی و ئێن ئەھەتەن سەھەتەن پەیدا دەکن لەسەر ھەھێ ھەھێ ھەھێ کوردستانا مەزن رەگەر بەت و ئەھە ھەھێ پەتەتەن لاتێنێ بەھەتەن و نەھەتەن نەھەتەن پسی خۆشە چەھەگە کە ئەھەتەن ژبەرھەھێ نەقشەتەن کورد کە پەتەتەن لاتێنێ ھەھێ نەھەتەن و بەرھەھە سەر تەھەتەن ھەھێ و دانە بەر چەھەتەن خاندە ھەھەتەن کورد ، ھەھەتەن سەھە و مەھەتەن زی و بەرگەن .

ئەھە چەھەگە دەگەتەن " چیا " دەھە " ٢ " نەھەزا سالا ١٩٦٦ لێن ناھێ (باھەسی نەھێ بەلا فەھەھە لێ دەھەھەسی خۆھە کە کە لێھە زەھەتەن مەھێ ١٤ / ١٢ / ١٩٦٠ ھەھەھە ھەھەتەن و نەھەتەن .

شعراک پارسی

هفتان دق تو هر تشت و رهشوره خوهرشیدی زانین . نهمازه گیهاندن ثوبه لافکرنا
 روزنامسی ! هرچی نامسی بیرا نهکه دق بدستی خوه وی بده تهر .
 باقان گوتنا جفین گیهان دایسی . ففرزو بهر سینکا خوه دین جلان ده تزی ژمارین
 روزنامن کر ثونامه خسته بدریکا خوه .
 پستی کو خوه باش گریدا ثوسهری خوه پیچال پسیکهتا کر هذثالان دایسی سزار بسو
 ثو ژتالی بارمن ژبازیر دمرکت .

دهم سال پاهز بودنی سار شوقا رهش یون ثوپه تکین بارانی زی هور شرر دبارین . هه
 رهف ژهر پیژی خوه د ورتورنه ددیت . کرد دبیزن شوقا رهش کلهجا میرابه . بهرئ دشه
 فین وهلی ده دز ثونود وئان چهلنگک دبون بدور گوندان دکتن درمیان ده فد دکتن ثو
 بتالانا خهلکی رادبون . لی پاشی دیتن کو دزی تشتهکی کریته ثیدی دهف زی بهردان ،
 لی ژره بهنی ثوبه لهنگازی ، دست باقاخچیسی کرن .

دقی شعی ده ل ، گوندی دبهر سینور ده کاروانهکی قانچاخچیان کاریو بو کوند سینور
 ره دهریاس به ، ره شوژی ل هی گوندی ژبوکو کرویمن ره دیریاس به ژئیقارده ل بهندا ففرزو
 دا کوروزنامه پان ثوبه لافوک ثونامه بگه هیسی . دقیا بو کو ففرزوه بهری بریکتتا کورویمن
 بگهه گوند ، همیا کاری ره شو بهرو بهری ره بده زانین . وله مره تهقی تاریا شعی شو
 نهقنجیاری بسیکهتا خو بالهز دازون ، پر جاران ژری دمرکت ثول کورتال ثوخه پهان
 راست دبو . . .

باری ده رامانک نعباش ثو کریت دهاته بیرا ففرزو . . کوئه گهر به لایک بی سهری ره شو
 ثوقه نه گهره ، وی سیقی زی ره باینه . . ژمیژفه دلی ففرزود سیقی ده هه بو ، سیقی
 زی های لی هه بو دخوست وی ژخوه ره بینه لی بهخت ثالیکاری نه در هر سال ژخوه ره د
 گوت : گافا نهزی بیندیری راکم نهزی سیقی بخوازم لی دهما بیندیر رادبو ثو ددیت کو
 تیرا دبارا سالی ناکه ، دهشت سالا دیتر . همیا بهری چهند مهان ، ههو بهیست کو
 ره شو سیقی ژخوه ره خست ثوقه لهنای وی زی دا ثونیزیک وی بگوهیزه . قی بهکی دلی ففرز

چیروک

گلمکې نیشاند؟! حقی وی تونه بو ژر مشوب غمیده ، نهژی ژسیقی ، همچی ره شو بونه
د زانی کورلی فهرزو د سیقی ده ژلهورا ، رهیا فید ا خوه نه دیت ، شف تیر د للی خوه د
هشتبو نو پهره که ستور کشانده سر کولین خوه .
لی نیشف کوسیقی د هات پیرا وی ، نه د کاری لید انا دلخ خوه نه ب بهزه ټول پهی قان
خمیا لان نهچی ، همیا د منگی سمین گوند شهوشیار نه کر ، خمیالا سیقی د بهر چاقین
وی نه چو بو . . .

کافا گیها گوند ، بهری خوه د ا مالا کو کاروان پهیا بو دیت کور مشول بهندا وی بو .
دوم نو د ریژ پیره پهقی و کاری وی د ا بهر ، تشتین کوزی د هاتن خوهستن ، پهکا پهک
زیره د ان زانین نو سر ومخت کر .

د رمنگی شهقی ، کاروان ژ گوند بد مرکت نو بهری خوه د ا باکوړ . فهرزو قه د مرهکی
باروخ وان کمت ، پاشی شه و نور مشو چون روپین ههف نو مشوب رهیا خوه ده چو .
فهرزو قه گه ریا گوند نو هلکشیا سهریانگی د ا گوهد اریا چونا کاروان بکه ، ژهر کو
بار مشوره تفاق کرا بو کو دهما ژ سینور د ریاس به سی جار ان شهی ژیره پیلد خوه بیخه .
شهف کهر یو سمین کو پهی کاروین افه گریا یون خوه د ابون بهر د یواران نو ته کا شک
د مره ویسن ، هنک ژوان خو سپار تبون خوهی نو هیدی هیدی ژ خه و ره د کوزین . ژ کوشینا
بایی ره ن نو فیرینا پونشی نره زه لان پیته نو د منگ نه د هات . ژ د ورته جراب سکین چهنه
ماکینین جوت خویاد کر . فهرزو بهری خوه د ا بر باکوړ ټول ژ دهما کو کاروین نیره چو بو
د نیرت ټول بهندا پیخستنا پیلد ره شو دما

د قی بیدهنگی یق ده ل بهر بایی رهش د یسا سیقی ب بهر چاقین وی د کمت : به بهژنا
زرانی ټول ههقهاتی ، رو دینا سر کولی ټاورین شهوات ژوان چاقین میشتی ، کنی شیرین
ژ سبه هکی بهاری گمستر نو خوه شتر یون . . .

کلوچما د قی کیلیی ده سیقی ته قلی پیلین مهژیی وی د بو ؟ ما ژهر کو د مرگستی
وی د ریاسی سینور د بو ؟ ما ژهر کو د زانی کو سینور تژی بومبه نو د ریاس یون تی ره
وهک د مرگه هی مرنی په ؟ بهلی ترکان سینور سراسر تژی بومبه کر یون ، د ا کو پیشیا
چون نو هاتنا کور د ان بېرن ، شه و سینور ژبو په رجه کرنا ولاتی ملتکی هاتبو د انان ، همی
نمشیر نو مالیات د نیقی ره کر بو د و په رجه ، بیتر سینور ختا ریهمسن بو ، ریهمنا کو
مهمند یسکی ټلهمانی ژ ترینی ره د ا نیبو د هیلهکه ولات د بو بو سینور ! گلهک مال نو
مالیات شهف قوت بومون د مستی باف ژکوړ ، بی برا ژیری ، خال ژخوارزی نو یسی ټاپی

ژ برازی بو بو . گاڤا پهکی بخووستا ژ سهر خمتی هه ره پسا مژو خووه دی بی خووه لهن خمتی ببینه . دڤیا بو د نای بومبین سینور ره د مریاس سه ، نه هه وجهه ته م بیژن کو سینور بو بو د مرگه می مری ژوشعی ب دهان خورتین هیژا ژومیرین مخابن ب پیژین بومبان ژوب تفهنگین ژسکرمان دهانن کوشتن . . .

ژهر کو تورانیان رمیا دهاری ل بهر کوردان تهنگ کرا بو ، گله کین وان ، ژمله نگازی رمیا قاچاخیسی گرتیون ، پرتال ژ ژیر دهرن باکوهر دا بکار بن پاریک بخوهن ژود وهلاتی خووه ده برچی نه مین . .

ژهر کو د مریاسکرنا سینور پر ب ترس بو ، ده ما ره شو نیزیکی خمتی د بو د کت بیسرا فهرزو کو همه بومبیهک بی ده ب تهقه ژوشعی یا ده لال ژی ره ب مینه . .
 فهرزو د نای خه یالان ده بو ، گاڤا نشکاڤه زه مینهک خورت ژوبلند دنیا داگرت ، پیوه ژی برسکک تاگر ل سینور فهدا ، ب لهز ژو بهز فهرزو خووه ژبان ده ثابت ژو بهر جیسی تهقینن فه بهزی ، گاڤا نیزیگایسی لیکر ، بهزا خووه سست کر ، قهلی ژو پیژنی ، دهنگسی تهنگرا کاروین ژودور دهات ، پیژنا لیشکرین سهر سینور ژیل پهی وان بو . تهقین ژو قیرین بدمستی دکت ، رونا هیا چا قکین جیبین کو ب باکوهر ده دچون ، ل هانیر دکرن وهک روژ ، لیل ل سهر سینور ، ل جیسی تهقینا بومبسی ، دنیا کهر ژولال بو ژو پیژنسا نشتهکی نه دهات ، فهرزو شانس ما ، گله بومبیه چه نه کوشتی ل دور خووه هشتی بون ؟ فهرزو نه دکاری بهرسقا قان تشتان بده ژوب ره مشوره ژی چ هاتبونه دزانی ، ژهوی دا خسه کوڤه گره گوند ، لیل پیژنا نالینه که کور ژو زراف ژه ودا سهکناند ، پشتی کوجیسی نالینسی ناسکر ، هیدی ، هیدی ، ل سهتا دهنگ چو ، گاڤا نیزیگایسی لی کر ، پیژنی ژوب دمنگکی نزم پرسی :

— ژهوکلی سه ؟

دمنگکی لی قه گهراند ، لیل دمنگکی ناس !

— ژوده مهیسی ، تویسی ل بومبان راست بویسی !

ژهف دمنگ ، دمنگی ره شو ب خو بو ، ژه هه قالی کو بهری بیستهکی خاتری خووستبو ژبو ژارمانجا طهت ژو خه باتا وهلیت بهری خووه د ابو هیلد باکوهر ژو خووه ل ژهردی مرنسی راست کر بو . دڤی گاڤی ده ژی روسی سیڤی ب بهر چاڤین فهرزو دکت ، ژه گهر دمنگسو . خووه نه که ژوڤه گره گوند تو کسر ل پیژوی . دهریا سیڤی ده نامینه . کس نکاره ژی گازنان بکه کوجما ! جهندهکی ره شو ژناف بومبان رانه کشاند ؟ هه کس دزانه کو پار دیسا

بومبه ب پهکې دی ده تهقی ، نه مر ب برین بو نو دوروزان و ملی بریندار ما ، لی ک مسی
 نه د ویری پیښه هره ، همیا مر نو سیمالک نو جناوران لاشی وی خواری . .
 گاڼا درامانا خوه ده فرزو گیها فر ، دا خوه کوفه گره ، لی نشکاڼه تشتهک هاتسه
 بیرا وی ، روزنامه نو نامه کو ب مشوره نه ، نه گمر بکښن دستنی روزمن ، گلهک ههغال تی
 پیسی بینه ناسکرن نو یشاندن ، تی پهکې هشی فرزو ثانی سمی وی نور ابو . ژنوخه بهری
 خوه د ابو ره شو نو د منگ کری !

– مشو نه ز فرزو مه ! برینا ته چا وایه ؟ ما گلهو تو نکاری خوه بگه مینی بن خهتی ؟
 – نا نمرزو نکارم خوه بلقیم ، رانی من شکستی په نو برینین دن زی ل دست شو
 پسیرا من هغه .

– چ ب روزنامین ته هات ؟

– ب من رمین ، هسته ژمن ره پالوږه دا نه ز وان بشه وینم .
 دغان گرتنان د مریهکې دی ل بهر فرزو څه بو ، کوڼه گهر کاخت بینه شه واندن ، بی بهر
 پرسیار د به نو تو کاری وی ژت گری پیښه نایت ، څه گهر بهر ب سیڅی یا خوه ، یا زی ده
 ل راستی مایس .

ب پیژنسا د منگی مشوره هسته ثابت ، هسته چو هنمکی دورکت

– ته دور ثابت ، نکارم بگه مسی ، مشو گوتی :

فرزو د زانی کو دم تنگه ، لمشکمرین ل پی کاریون چو بون ، پر ناژون وی څه گرن نو
 بین جیسی کو بومبه لی تهقی بو ، دوما بین جیسی جهنده کی مشو ، هر تبت وی بکښه
 دستنی وان ژیر کوڼوی ل بهر لاشی وی څه گفن همیا روژ بینه د مری . ل بهر تی رامانسی
 فرزو هر تبت ژیرا کر . همیا ب سیڅی ، نه نی دبیرا وی ده خه باتا ژبو وه لیت ما ، ما
 نه مشو د تی ری ده د مر ؟ ! د تی کاڼی ده نه وی بی په روا ناژوت سدر جهنده کی مشو
 نوی د ژواری گیها پیسی . دستین وی ثابتین سدر ستوسی خوه ، دستین خوه ل بهر نا
 وی پیچان ، نهو هلداسه ملی خوه کو بهر پاش څه گریسا ، فکمر زی د یسا ب هیسانی
 نو بی ترس قه دیا ، نو ب سلامت گیهان بن خهتی .

– ب روژ ههغالین کارون رمیک د ناث بومیان ده هین کر بون . گاڼا هم گیهان

سینور ، نه زل بهر وی ریچکی روشنم ، همیا کارون همی ببوری ، لی کاڼا من دا خوه
 کو رابم ، پیسی من ل تیله کی کت ، هو من وی رمین نو پرسک ل پیسی من ژمنین ، زمینه
 که خوړنو با پهکی گرم نه ز بهر هموا کرم نو ثابتم ، بیسته کی بی هس نو کیژ ما ، پشتره
 نه زل خوه شیار بوم نو من دیت کو د خونا خوه د څه گفزم . . . شیشی د لوفانی خوه ده

من .. ههنگسی راوسته ، بهینا من دچکه ، فهرزو !

دەنگی رمشوهن ب ههنگسی سست دبوئوئیدی نهما دکاری راست بههنگه ، ئو
 ژنشکاکه سهری وی خهلیا ، لاشی وی ژسهر ستویسی فهرزو هاته خوار ، فهرزو باری خسو
 یسی گران بها دانی ئو دیت کو ههنگالی وی جان دده .. شهفا رمشه دهشت کسو
 د ههلمین پاشین ده سهر چاقین ههنگالی خوه بهینه . سهری وی دانی سهر چوکا خوه ئو
 بیدهنگ ، ب سهر ده ههسته باران دن ، ههنگسی بایسی رمشه ناڤ پهلین خوه پهشکین
 بارانی ب سهر ههردو ههنگالان ده بهردان ، ههروهکی کو شهو رین وی شهفا پایزی ژ ی
 د خوهستن ههستهین خوه تهقی ههستهین فهرزو بکن ئو ب سهر خهباتکاری وهلیت د بهگرین .
 پشتی کو بهینا خوه د مرخست ژنوته فهرزو باری خوه ههنگرت ئو بهری خودا گوند ،
 لی پشتی کو د ههنگ ژ شهردی وهلیت بهخونا شه ههیدمکی نو هاته ئاڤدان ، ئو پشتی کسو
 شهوی ل بهر لاشی رمشو سوند خوار کو شهفا دی شهوی کاری وی به سهری ، پشتی کسو
 سینگا خوه ل بایسی رکێ ژزهو کهران تژی کر ..

بشان رامانا ئو ب فنی فینسا خورت ، فهرزو گهیا گوند ، لاشی رمشول سهر
 طی وی ، رکا کولیدارین زهر کمر دلی وی ده ئورابین خهباتی ئین کو ئو د ریز د ههزی
 وی ده ...

ب فنی ئاوا یسی فهرزو بهری خوه دا بوپهشهند ههنگه روناک ئو ب ههنگی : ههنگی
 مرن ئان گهیاستن ! ...

نامه یی : کانهزی - نامه
 بهسنگهتا خوه : بایسکلا خوه ، بایسکسی خوی
 بارهش : ده شهههکه - ههههیم - ناوچه
 پوز : دهن - لوت ، کهپو
 کورتال ئوخهههکان : کهر ئو چال - چال ، قورت
 دکوزین . دهنگسی د خهودا ، وهکی سهی .. سهک
 کههتینسا بای : دهنگی بای ، کوژ کوژا بای - گهگه کفی با
 شههههلان : پهرو پوز ، پوز و په لاش
 چههراو بهسکین : لایتی ترو بهیلی - لایت
 دههها : دهها ، کات

مینتی : قهوائیسی - قاهوییسی
 شیوات : گهرنایسی ، شهوتی ، گهرمسا
 دکلیسی ده : د نالوزیسی ده - نالوز
 تهلکی : دکته بهر ، تیکلی وی دبو ، تیکل بوون
 هیلک : ده نهرک - ههریک
 قلزی نو پیژنسی : بهزا خوشست کر ، هیدی چو ، لسهر خو چوون بهر یوه .
 تهلکرا کاروسن : ریزا کاروان - ریزی کاروان
 هاریر : ههوار
 پیلا خو ، بهخه : لایتا خو هه لکه - لایتی خوت هه لکه .
 قلنا وی لا نهختی وی ، مارهیی کچ
 هیستر : روندک ، فرمیک
 ههسته : ناگر چقماق ، چهرخ
 رکسی : کهرب و کینسی ، قیمن
 رایین خهباتی : ری بین خهباتی - ریگای خهبات
 پیشند مپک : ریباروک
 هیقیسی : نومید ، هیوا
 گپهانتن : گهشتن ، گهشتن
 بهیست : گولی بو - گویسی لی بوژنهوتسی
 مهرتی : مروثی
 کلهها میرایه : کلا میرایه ، قلا ی میردان
 جفین : ناخفتن - تمکردن
 گپه د اویسی : گهنسته دوما هیسی - گهشتنه کوتایسی
 ل بهندا فهرزو : ل هیقیبا فهرزو - له هیوای (فهرزو) ناوه
 هایلی ههجو : هازی ههجو ، ناگای لی بو
 ب خمهده : سل ببیت ، عاجز ببیت
 هلکنیا سر بانکی : چوسر بانکی - ووه سر بان
 دهرگینسی وی : دهرگری وی ، دهرگیرانهکی
 باکره : ژوری - شمال
 پیلا خو ، لایتا خو ، تلهکتریکا خو - چرای دست

چیرۆک

حەمە کە نەجیم عارف

خۆی کرد بە فرۆکەخانە کە دا ، دلت نیچیری ترس بوو تە ماشای کورد
 کا میرای چا و زۆر زیت و زەنگ بوو ئەم وینە یەئ دووبارە دەکردهوه .
 زەنگی دەرگای حەوشە کە لێ دەدەیت ، دەکریتەوه ، دوو هەنگاو
 یان شتیک پتر دەرویت ، بەلای دەستی چەپ دا دەرگایەکی دی دەکریتەوه
 دەچیتە زوورەوه ، بەرانبەر تەقە نەفە یەکی چوار کەسی ئەبلەقی چاوه
 روانویە ، بەلای دەستی راست دا پەنجەرە پیک بە سەر کورسیکی دوو کەسی
 دا دوش دا ماوه ، بەلای بشتتەوه تاقە کورسیک تە نیایی خۆی بە وانسی
 دی دەسپێریت ، بەرانبەر پەنجەرە کە ، کتیبخا نە یەکی پەرپووت ، چوار
 خانە بوو ، خانە یە کەم سترۆپەک و چەند کاسی تیککی لە ئامیز گرتبوو
 خانە ی دوو هەم چەند تابلوویەکی نەناسراو چا و شارکی ی لە گەل هیوانی
 شارەزا و نەشارەزادا دەکرد ، خانە ی سێهەم چەند شپە کتیبیککی کوردی
 گازەندەیان لە بە ختی خویان دەکردە خانە ی سەر ووتر دواخانە بە
 نەوازیشەوه چەند کتیبیککی انگلیزی لە ئامیز گرتبوو ، مەر خانە پیک
 رەنگدانەوه ی دەنگی خۆی بوو . . . ئەمە سەرگوزشتە ی زووریکی پەرپووتی
 ئەو خانووه بوو !!

«کە شوینیکی نیگەران و نارەحەتە ، دەمەوێ میزی بکەم !!
 هەستایە سەر پی ، دەرگا کەت ببری ، بەلای چەپ دا پێچت کردەوه ، دوو
 هەنگاو و دەستیان گرتیت ، لە گەواوه کە دا . . . ئەو جا هەنگا و پیککی دی
 و لەجینگای مەبەست دا گیرسایتەوه . . . دوا ز ماوه یەک ها تیتە دەری مەخونا و
 ئاوی باران پەلە ی ئاسمانی نیگای چاوی شینت بوون هەنگا و پیک لـ
 رارهوه کە دا بە دیوارەکانی ئاسان دیت مەخوت ناسی ، دیوارەکان ت ناسی
 مروش زۆر بزیتو دروست کراوه ، دە یەوی هەموو شتیک بزانی ت هەنگا و پیککی
 دی ، دەرگایەک لیت ها تە ولام :

- ئىمە زوورى نوستنە •

- ئى جىدە ؟

- نابى بىبىنى

- بو ؟!

- ناخۇشە

- تۇ نەخۇشەيت؟

- چۇن ؟ !

- چاك

- زمارەى تەلەفۇنى نەخۇشخانە چەندە ؟

- ۲۰۲۸۵

پەنجەى دوشا و مژە ۵۵ كەرەت دەخالەتى فرۇكەى تەلەفونەكە كەوت

پزىشك نوستىبون ...

- ئەوە جى دەكەيت؟

- تەلەفۇن بو نەخۇشخانە دەكەم

- بوو؟!

ئەى تۇ نەخۇش نىت

نەخىر

كئ دەلئى بو تۆمە ؟

كەس .. ئەى گالتم ھى دەكەيت؟!

بەلئى ...

چما ئەمن مەزاق جى تۆمە ؟!

بەلئى ..

مىردەكەم ئاگادار دەكەمەوہ

بو بىر وات بەمىردەكەت ھەيە ؟ !

بەتۇ جى؟!

چۇن ؟

بزانىت يان نا ەلەمەسەلەكە دەگورت ؟!

زۇرىش

چۆن؟

جاری تو چیت؟!

نازانم ..

ژوره کان هاتنه وه بهك له فرۆكه خانه بهك شه جیهانه دا خوبان
ههراج کرد ههگر به پولیکی قهلب نهی کرین .. گری ئی دهروون شه
ماله پاکه ی ریسوا کردوو .. که روانه بهه بههرا مبهری ئا فره تیهك و
وبیا ویک ، به ته نیشته به که وه کالای زیانیا ن ههراج ده کرد شه و باجی
بهه و شه باجی بهه و ده دا ...

زۆرم ناسه ی ما چهکده !

شهلی ئی چی؟

هیچ

چۆن؟!

گه وجی ..

زه رده خه نه بهك له ئاسمانی لیوه کانی دا خه زمانه ی دا و به خه یایی

وون بوو .

تئ ناگه م !!

ههلبهت ..

x x x

میرده که ی ، به ده م مهستی ئا زاره کانی دهروونه ره خهفه بوو بهسه
دوو فۆلی مانه وه ... شه و خۆی گیل کرد هه ئارو زوو ههرا سانه کانی
به بنجی نهك سه کرد ، نیگای کاشیه کانی هه لده لوشی سهرو خواره راست
و چه پ ژماردنی ههوت به نو ، ناخی خۆی یاخی بوو ... " ده بی لایه نهك
به میان پرسه یار یان ولام .

چه ند ده کات؟!

- هه ویش هه و به ستا وه که له فی به به کهر ئاسایی بهه ئاشکرا بانگی

شه می ده کسرد ...

وه ره به شه وه ..

نا ، نا توانم

بو؟!

من پشیله نیم
 پولا دهناسیت؟
 کام پولا؟!
 منداله روژ نامه فروشه که
 بهللی ۰۰ بهللی ۰۰
 خزمته؟!
 بو؟!
 ههروا ۰۰

همستی شه شم زور لاپه رهی بو هلدایه وه ههلبهت پولا میسر د
 منالی روژ نامه فروشی هزار دهناسیت دهنزانیت چون کوژرا هچون
 بوو به بهر دهبازی گوپزانه وهی وو شهی چاک ۰۰ له که ناری ههسته کانیدا
 د پروان ۰۰

خوتان له چوار ریانه کهی نیوان ژووری میوان هاشپه زخانه ههول
 ژووری نووستندا له بیر کردبوو ۰۰ به بی شه وهی له دسه لانی خوت
 دا بی ه چاوی نهوستندا کاشی ژووری نوستنی به سهر کرده وه، به
 دریزی بیستو به پانی ده کاشی بوون له دللی خوت دا ده تگوت:
 زور گهوره یه ۰۰ له خوت ده پرسی ۰۰

بو؟!

$$۲۰ \times ۲۰ = ۴۰۰ \text{ سم}$$

باشه

$$۱۰ \times ۲۰ = ۲۰۰ \text{ سم}$$

ئی زور گهوره نی یه

بو گهوره نی یه؟

$$۲ \times ۴ = ۸ \text{ م}$$

۸ م چی گدی ۲۰ ناواری لیج ده بیته وه هژوریز به ثایانی ۰۰۰

به لام بو ت دسه لمینم که گهوره نی یه

چون؟!

چونکه قه واره ی تینوور نیمه گه لیکن له ۸ م گهوره تره

نافه رین

چاوی شین و مهنگ بووه به ما موستای پرهوتی نارامی ده ریا هده مو لیوی
که میک پف خوار دوو هه پر شه له گه لوره ترین پالهوانی له زهت و ناره زوو
ده کات ..

ئهوا ناره زوو هکان وه کو حمس حمس هه راسپان لی هه لگیرا وه و بیتهوده
دین و ده چن .. سل ده که نه وه هه ره شه که هه وه گه وره تره بو پترن توختی بکون
نه خیر وا خه ریکه دهستی بو پر خوار دن هه لده برن ههوا دهستیان به
سنگه وه گرت .. هه موو سوالی یه که ناره و ده وه هه گره دزه نیگا یسه که
ده کهن ...

وه ره ... تو له هه مویان جا کتریت ...
بو ؟

واز بیته هه لای کهس دهنگ مه که هه بیخه ره جانتای چیره که که ته وه
و دای بخه !

ته دی له وه دوا ؟ !

بی سل کردنه وه هه ری ی بده ده ریا ی سپی نا وه راسته وه .
به چی ده چیت ؟ !

به لای که مه وه نا کو زری .. مه رگی خوی نابینی .

ئاخر کهس نای خویندنه وه هه خویندنه وه ی خوی له خوزدا مه رگه
با هه خویندنه وه .
لی ی تی نا گه ن .

بو ؟

به کوردی نوسرا وه !

کوردی !!

به لی .

باشه کوردی به سا پورتی نی یه ؟ !

با

کا مه یه

خه مه !

زه رده خه نه یه کی تاسا و ته می سه ر چاره کانی به تاسه م ره وانده وه
زور چا که هه چا کیی ده خویندنه وه .

تاخر کۆ ۰۰۰؟!

شەپۆن ە، و نكە شەپۆل زمانى خەم ە، ەهەمە زمانىنى نۆ پراكتەر دەزانىت .

سەر تاهە لېرې ئا ەيكت پيدا هاتەو ە، ەو لە شينايى ئاسماندا بەبې تاقەتى لاپەرەکانى فدرهنگى نەينى ەهلەدە دا يەو ە . . . ەيشتەد لاپەرە (۱۲) تۆى بىنى ەبزە يەكى پر بەزە يى پى بەخشيت . . . نالت پەه خۆت سووتا ەو يستت بگري ەو يستت پى بکەنى ە، ە خۆت پرسی :

«شەرى گريان لە پيکەنين تى دەگات ؟!»

ئەى بۆ پرسيار ەکه ئا ەزوو ناکە يتەو ە .

قەيدى جى يە !!

ە . . . شەرى پيکەنين لە گريان تى دەگات !!

ئاسمان گەورە يە ە، نابريتەو ە، ەو ويش لاپەرە (۱۳) دا ناخاتەو ە ، دە يەو ى بە شە يەكى فينک و ئاستەمت بنا سينى ە توش ە، نو منسدا ل گرو دە گريت ە، پى يە ناسکە وردە کانت لە ەردى دەخشينيت ، زرنەى پا ە، ە کانت کاروانى ئوميدى دا يکتى را دە گرتەو ە .

کاروان لە شوينى خۆى ويستا .

x x x

خۆت پى نەگيرا ە، ليت پرسی :

بۆ لەم لاپەرە يە نا پەريتەو ە .

بە سەمىكى نامۆى فرميسك ە، خۆى دا بوو ە، بەم وردە شەپۆلىسى

دەرياي چا ە، شينە کانى يەو ە .

من چيروکم خۆش دەوى !!

مە بەستت ؟!

کە دانىت بويت ە، ە لە مە کەد دەستت ە، نا وكى چيروکى کى دە بـ سـرى بي کەى کاغەز يىر با و مىشى بۆ گرت بوو ە، ما مۆستاي ووشە شەخريت بسوو ناو لى دەنا . . .

چۆنت زانى ؟!

چونکە من خۆم چيروکم .

ئى جى يە ؟!

چېرۆك چيرۆك دەناسيت .

.....

شەرى پىرىيارىك

فەرموو

باسى منت كىردوو ؟!

جا كىردىڭىز يان ناخى لە مەسەلەكان دەگورى ؟!

شەزانى چى ؟

چى ؟!

نايكى زيان ھەر گىز روويەكى خۇشى نەداومەتى !

واتە نازو رووى خۇت لە پىروكىكىكى من دەورى ؟!

زەردە خەنەيەكى ھەتىو ، دەستى بە قىزى ناخى ھەلقراوى دا ھىنا

و سەرى خوشحالى لەقاند .

شەوھم لەگەل دا دەكەيت ؟!

ئاخر چىروكىكىكى من ناخوئىندىتەو ؟!

وامەلتى ؟ زور چا كىش دە خوئىندىتەو ؟!

چۆن ؟

جارى نو بە چىزما نىك دەنوسيت ؟

بەزىمانى كوردى ئىنا بىرورە بەزىمانى خەم .

گە شايەو ، ھىگايەكى خىراى بە دەورى خوئىدا گىرا مەگەرە بەكسى

دا گىرساند ، توپەلە دووكەلتى مژى بەكەم ، بەچا و تروكانىت لە ناخى

سى بەكانيەو ، ھاتە دەنۆ ، ھەكو كاژە ھەورىكىكىكى تەنك بەرى مانگسى

رووى گرت بە دەستە ناسكو خرىنەكەز ، دەستى چەپى ، دووكەلە كسى

رەواندەو .

چاكتىرىن زىمانە !

چۆن ؟

گەورەترىن جىھان لىئى تى دەگات و دەى خوئىنىتەو .

بە شەر مەزارىدەو گوتت :

من شەو جىھانە ناسم .

شەى چۆن بو شەو جىھانە دەنوسيت ؟!

من !

به لئى ..

من بۆ كهس نا نوسم !!

كه واته نوسه ر نيت؟!

نا زانم ..

نا زانم شوۆ له خوۆز دا نوسينه

گریمان ولیه ئه دى كئى دهر خویندته وه ؟!

بى كه نى و :

شه پول !!

نیدگایه كئى مه لولت تى برى به به هه مان نیدگا ولامى دايتسه وه
نیدگا كانتان ئالكاوى به كدى بوون :

ئه درسه كه تم ناده يتى .

بو چيته ؟!

هیچ

كه واته بنوسه

"گوى زه وى به ده مستى خات چىروك بگات .

فرمى كئىكى هيشتا نه رزا وه داواى ئه درسه كه لى كر ديت .

بنوسه جبهانى چىروك به ده مستى نا زانم بگات .

پاشكوى ووته كه ته كان به په له شويان گه يانده سه ر شاهى لى وى :

چىروكه كه ت نوسيه ؟!

نه خيتر

ده ر نوسيت ؟! له بىرم نه كه يت ؟!

....

جوانترين چىروك شه و هيه هيشتا نه نوسرا بى دت !!

x x x

كاروان هه ر چه نيه وه ... كاروانه كاروانه كاروان بۆ وا بىسى

ههست و خوستى ؟!

رولهم كورز شىرىنم به و نا مناسيته وه به و لىم نه بانى ؟!

هه قى خو مه

بو؟!

چونکه تو منت له فەردهنگی ناسینه ره دا سړی یه وه !!

چون؟!

نه گهر منت بناسیا یه ههر گیز له خوتت دا نابریم !!

له دسه لاتی مندا نه بوو !

منیثریه کم کس تووم ناسی یه کم جاریش به تو نامو بووم .

" ناخ یه کم جار خوزگه هیندهم دسه لات دهبوو یه کم و یه کم مجارم

له سیداره ی نه بوون بدایه . . . "

دیسانه وه پی یه ناسک و وردیله کانت له عه زه که خندانده وه هزرنگه ی

پاوانه کانت . . . نه وه ی نامویی نه دهوری سهری دایکایه تی دایکت دا ده .

تالاند .

ده لئی چی؟!

به خوی له زه ته کانت ده سپیرم !

چی دی . .

هیچ !!

به لام تهم قسانه ت بیر نه چیته وه .

x x x

کاشی خالخال ده بینیت هئاره زووه نه وسنه کانت دهمه زهره دهنه وه

چوونه ژووره وه هتوئه و هتوئی ، ۳ کهره تی بانه و بانی یه لاساو

دا و ههر تیرتان نه خوارد هتویش له ولاره خهوی ده بیستی .

" گیسر گیان خوشم دهوی ه بروام پیته ههاوریکانی من هه —

سه گن هلییان ناترسم . . خزمه تیان بکه و هیچ سل مه که . . . " که کپه اتوه

شله ی نا و لنگی تهر هشیوه نی بو شه نجامی نه زا و ده کرد . .

تاس بر دیتیه وه .

(به لام تهم قسانه ت بیر نه چیته وه) !!

من وه کو تو نیم .

چون؟!

نه و دوو جار سوار بووه همن یه ک جار

شه مه شه پهری ترسنوکی یه !!

چون؟!
مروڤ ده بئى به جهرگ بيٽ هخوى تالوى شه هجا مى كار ه كانى بنوشيت هتسو
دوو به يهك تا وانبارى !!

چون؟!
يه كيكي ديشت كرووه به هاو به شى تا وانه كانت !
به جارى وور بوويت هگيلاس زله يه كى شه سپايى لى دايت :
نه وه چيته ؟

هيچ !

تو خوا

به چاوى تو هيچ •

چاوت برى به پن ميچه كه هگياني خات چيروك به ئاسمانه وه سه مساي
ده كردو به مه دلنه وايى خوى ده كرد :
(ئيستا له چمكيكي شه جيهانه دا شه ده گرى به بئى هو ده گرى به بومن
ده گرى) •

چاوه كانت شه بله قه بوون هليوه كانت ته ته له يان ده كرد هنيگاي
هگيلاس بزوتنى ليوه كانى له فاف دا گرتيت •
شه شه جار هيان ؟
چى ؟

ده لئى ي چى ؟

(ئيستا له كونجى شه ودا كه سيك پئى ده كه نى به به بئى هو پئى ده كه نى
به من پئى ده كه نسى) •

چیرۆکی منداڵان

میسرناز

• لایق موصوفه دکت.

وه رگێزانی له فارسیه وه: جوهره کرمانج

یهکی بوو یهکی نه بزووه بیا ویک زنیکی و کچیکی هه بوو... کچه که ی ناوی میسرناز بوو زنه که ی مرد میسرنازیش گچکه بزوونه ی ده ترانسی به دروستی کارو باری ناو مال به زووه بیات ه ناچار باوکی زنیکی دیکه ی هینا ده لام زنیکی زور به دخوا بووه له م زنه هیدا کچیکی بوو ناویان نا " فهره حناز " که گه زه به بوو وه که میسرناز جوان نه بوو زنه حه سوودی بی ده برد دهستی کرد به به زه به دانی هتا وای لسی هات وه که کاره که ریکی ناو مال ره فتاری له گه ل دا ده کرد ه ههر روزه هه نه چه تیکی بی ده گرت و نا زاری ددا دروژیکی زستان چ هه نه چه تیکی نه دیته وه بی گوت :

میسرناز... برو بیابان دهسته گولیکی سوورم بو بچنه وه ره وه .. ده مهوی گولاو دروست بکهم • بهر نا زیش بی ی گوت :
 ناخر بهم چله ی زستانه سووره گول پهیدا نا بی ۱۰۰
 باوه زن په نای برده بدر لیدان و کوتان له دیاره تو له من
 چیتر ده زانی ها ۰۰ ههر کاریکی بیت ده سپرم خوت تو هه لده قور تینسی
 ده بی ههر بچی ۰۰ ددا له م ناله ت و دهر نه نیم • !
 ناچار میسرناز بلایند بوو و ری بیابانی گرت ه بهر به به فسرو
 باران له رومه تی ددا بهاریک ری یهکی گرت ه بهر نیت بی اند په نسا
 گردیک چوار بیا و لهنه وری ویک دا روونشتورن دکه ئه دا وانی
 دیت چووه لایان دیه کیک له پیره به برده کان بی ی گوت :
 کیژوله گیان هتر بهم به دخوا باران ده بوچی هاتریته دهری ؟ میسرناز
 ههر برده ی خوی بو گیرانه وه و گرتی :

زر دایکم سوور گولی لی خواستووم شه گهر بوی نه بدم لسه
مالیم وه دهر دهنی • پیره میردیکیان که ناوی زستان بوو گوتسی :
بههار گیان •• ده بی تو شهم کپزه ناومید نه که ی • بههار گوتسی :
زور چاکه •

چهرخیکی به دهوری خوی لی دا به فر توایه وه • دره خته کان چووز-
هر بیان دا چووز ره کانیش خونچه خونچه کانیش بوونه گول میهنراز
چهبکیکی لی چنی و بهردو مال بوو • زردایک سهری سوور ما له باتسی
شه وه ی پی رازی بیت نارازی تر بوو و گرتی و چینیکی خوشی لسه دا
•• بو زیرت نه ده هینا ؟ بهم بجوره نازاری کپزه ی ده دا • روزیک ی
دیکه پی ی گوت ده بی بروی قهرتاله سیویکی سوورم بو پینی •• شه گهر
نا له مالیت وه دهر دهنیم •• !

میهنراز ناچار دیسان بهر به فرو بارانه ری بیابانی گرتسه
بهر •• روشت تا گه بشته وه هه مان گرد که چوار پیره میرده که ناگران
کرد بووه و خویان گهرم ده کرده وه •• پیره میردیکیان که ناوی بههار
بوو گوتی :

کپزوله گیان دیسان هاتیه وه •• ؟

میهنراز گرتی : چ بکه م با وه ژنم دووباره له مال وه وه ددری ناوم
و داوای سیوه لاسووردم لی ده کات بری ببهم •• شه گهر نه ی بهم لیم
نا گهری بچمه وه مالی •

بههار رووی کرده هاوین و گرتی : داده هاوین شه چاره فرره ی تیره
یارمته ی شهم کپزوله به دیت •

هاوین له شوینی خوی بلند بوو و چهرخیه کی لی دا •• سهوا
گهرم بووو به غر بوو تاوو درخت شکوفدیان دا نار سیوه کان به سر
بزون له حیوی گه وره ی لاسوور •• میهنراز سده ته ی پری سیو کسرد
و خوا حافظزی له چوار پیره میرده که کردو بهر وه مال بووه هینان
زر دایک لی دانیکی چاک ی بو کرد و کوتی : پرچی زیرت نه ده هینا
•• میهنراز گوتی : ناخر شه سده ته ی دا بوو تمدن له وه زیاتسری
نه ده گرت •

زر دا پك گوتی دهباشه پی یناوی هیندهی له سهر بروی . بسم
جوره جهز بهی شم کیژهی دا ههتا هاوین دا هات له هیکرا به بیرو
دا هات بهفرو هجر بخوات . . به میهرنازی گوت : برو هیندی بهفرم
بو بینه !

میهرتا زیترگوتی :

نیستا بهفر چ دهکات . چلهی هاوین بهفر له کوی پیدا دهبیت .
زر دایک گوتی : ههی بهد خوو دیسان خوت تی ههلقورتاندو له
رووی له خوت گهوره تر قسهت کرد هبرو دهننا دهرت دهکم . میهرنازی
بیچاره ری بیابانی گرت بهر هدیتی چرقهی ههتا و گهرما ههلمی
له سینه ههلهدستاند ، ئارهقهی کرد ، بی هیز بوو . له ما وهیه
چاوی به چوار پیره میرده که کهوتوه که لهژیر درهختیک دانیهقبوون
و باوهینیان له خویان دهکرد هچوو هپشو سلای لی کردن هپیره
میردیکیان گوتی : شهجاره بوچی هاتوی . . ؟

گوتی هاتوم بهفر بیهم . شهگر نهی بهم دهرم دهکات ههاوین
رووی کرده زستان و پی ی گوت :

داده گیان شم کیژ ه بهره وشت و چاکه و لهسهر تویه که بهفری
بدهیتی . زستان چهرخهیهکی لی دا و هوا سارد بوو بهفر
باری همیهرناز بهفره کهی ههلگرت و گهرایهوه مال هکاتی که دهیویست
بجیتهوه مالی کوری پاشای شهوی دیتی بهدلیک نا سهد دل ناشقی بوو
و دایکی نارده دا خوازی ی و به هزار نازو سکو میهرنازیان
گواستهوه و بردیان هکوشکی پاشا . که چوو شهوی دهردی دلی خوی
هموو بوو کوری پاشا گیرایهوه ههوهیش نارديه دوا ی زر دایک
بهد ره وشته کهی و هینایان و به سهزای خوی گهپاند .

کەوی دێیەووە بڕاگایان؟

شووبینی - سەحە ئێشەووە قەدەریشیان وەرگێڕ - مەحمود خوێشناو

زستان بوو .. شەوو بوو .. بەفر ئەباری .. بەفرینکی ئاودارو
زۆر ، لەگەڵ (مریەم) ی خوشکم لەبەشت شووشە ی تەم گرتسوی
زۆرەووە راوەستا بووین ، بە بەنجه لەسەر شووشەکان نیگار کێشیمان
دەکرد !

من وێنە ی درەختێکم کێشا و مریەمیش وێنە ی ئینسانێکت ..
لەنیوان لقی درەختەکو و چاوی ئینسانە که سەیری دەرەویمان ئەکرد .
بەفر لەئاسمان وەکو سەرینی بەرکرا و ئەهاتە خوارەووە و بەناو
هەوشە که ماندا پرش و بلۆ دەبوووە .. بێچوو پشیلە کە ی مریەم لە
لە کەناری زۆپاکە دەبۆرزا .

مریەم لەقوماشە کۆنەکانی دوو دەستکەشی بۆبێچوووە پشیلە کە ی
دوووری بوو ! بەلام پشیلە کە ی ئە ی دەهێشت بیکاتە دەستی !
دایکم نیسکی پاک دەکرد ، تا بەیانی بۆمان لێنێ ، ئسای
چێشتی نیسک چەند بەتامە ، چەند خۆشە .. بەتایبەتی که دایکم
پارە ی بواپە (خیار شووری) دەکری و دەرخواردی ئەدایین ، زۆرم -
حەز لێ ئەکرد ، بەلام ئەو مریەمە شەیتانە قەت لەسەر سفـ
دانه ئەنێشت ! دەیکردە هەراو دەبووست تەنھا خواردن بخوا
هەرچەند کاکم سەعید دەیگوت با هەموومان بێکەووە خواردن بخۆ یـ
بەلام گوێی ئە ئەداینی . براکەم ئەلی ئەبێ هەموو شـ
بەکسان دابەشکری . بەلام مریەم زۆر نەوسن بوو ، هێجی ئەئەچوووە
میشک . دەبواپەباش فیژری گەم . فیژرم دەکرد هەرکات که قاجـ
لەسەرما سـر بێی دەبی گۆرەوی بەکی خووریم بداتی و شەوانە پشیلە کەشیم
بداتی تا لە لای خۆم بخەوینم . بێچوووە پشیلە کەش دەبێ بەیە کسان
هەر شەو لە لای یەکیک بخەوئ . دایکم بانگێ من و مریەمی کرد و ووتی

(بهسه یاری وهرن مشقه کانتان بنوسن تا وه کوو من کوپرو نه خوینده وار
 نه بن)
 من دهستم کرد به خویندنه وهی شه و کتیبه ی که سعیدی برام بو
 کړی بووم و مریه میش دهستی دایه دهفتوری مشق و و چوو لای -
 بیچوو پشیله که ی دانیشته .. سعیدی برام شه وان له دانیشگا
 دهرسی نه خویند و بهر ژویش له قوتا بخانه دهرسی شه دایه وه
 همموکات کتیبی ده خویندنه وه ، قسه خوشی بو ده کردین .
 دو سال له وه و پیش باو کم له کاتی کار کردن له سر بینایه کسی
 ده قاتی که وته خواره وه و مرد ! سعیدی برام خرجی نیمه ی شه دا
 دایکشم له خیاتی نیشی ده کرد) تا نیمه بژینسی و ده رخواړدی
 نیمه ی بدا .

به فر ته باری .. به فریکي تازه و سپی .. وه کو خوری به رخ سپی بوو ،
 له ده رگا درا .. سعیدی برام بوو ، دایکم چوو ده رگای کرده وه ..
 کاکم سعید هاته زور وه .. هممو گیانی تهر ببوو وه کو پشیله ی -
 له تا و هلکیشراو .. به خیر هاتنمان کرد . به میهره بانی یه وه -
 وه لای دایه وه .. من و مریه می ماچ کرد به سمیلی تهر بوی گونای
 نیمه ی تهر کرد .. سمیلی براکم زور جوان و نهرم بوو .
 دایکم زوپاکه ی هیئایه به ردهم سعیدو سهری به خا ولی ووشک -
 کرده وه و به میهره بانی ووتی (کوپم سعید چاکه ته که تچی لپکرد ؟
 وه کو پشیله ی ناو تاوت لئ هاتوو ! نیستا سهر مات ده بی وهره نزیک
 زوپاکه با گرم بیته وه)
 براکم بزمی و پشیله که ی مریه له جیگای خو ی راجله کی و با ویشکی
 شه دا .

سعید ووتی (دایه گیان له ریگا ده هاتمه وه . زنیک منالیکسی
 له باوهش بوو بهو سهرما و به فره شه ی برده لای دکتور و تهنه اش بوو
 مناله کسه شی بهو سهرمایه تایه کی زور گرمی لئ بوو ، منیسه
 چاکه ته که مخته سهر شانان و له گه لیان چووم بو لای دکتور
 ده رمانیسم بو کړین و له گه لیسان چووم تاماله وه ! زنیکی گسه نج
 بوو زور به توندی نه لرزی ، مناله کسه ی زور کزو لاواز بوو . لهو

کاته‌ی که ژنه‌که ده‌یویست‌چاکه‌ته‌که‌م بداته‌وه ، خۆم له‌ به‌ناو
 په‌چه‌کانی کۆلانه‌کان دا وون کرد . دلم برپرای نه‌ئەدا چاکه‌ته‌که‌ی
 لی وه‌رگرمه‌وه .

دایکم توژی لووتی دا په‌یه‌کا و پاشان ووتی (قه‌یدی نا‌کا‌کو‌رم
 به‌ قوریانی توژی .. به‌لام معلوم نیه‌ که‌ی پاره‌دار نه‌بین تا
 چاکه‌تیکی تر بکپینه‌وه . له‌وانه‌یه‌ هەر نه‌توانین بیکپین ، شه‌و
 چاکه‌ته‌ش یادگاری باوکی رحمه‌تیت بوو) .

براکه‌م دووباره‌ بژمی ، دانیشترین و نانی ئه‌واره‌مان خوارد ..
 براکه‌م تێك‌چوو بوو ، که‌متر قسه‌ی ده‌کرد ، دیار بوو که‌ بیری
 ده‌کره‌وه ، له‌ نا‌کا و هه‌ناسه‌یه‌کی ساردی هه‌ل‌کیشا ، نازانم بوو !

✱

✱

له‌کاتی نووستن مریه‌م پشيله‌که‌ی هه‌ینا و چووه‌ لای دایکی بخره‌وئ .
 منیش ده‌یویست‌لای دایکم بخره‌وم . براکه‌شم له‌خوار ژووره‌که‌ نووستبوو
 شه‌و سارد بوو .. مریه‌م شه‌ری له‌گه‌لا ده‌کردم . هه‌م ده‌یویست‌لای دایکی
 بخره‌وئ هه‌م ده‌شی ویست‌له‌لای پشيله‌که‌ی بخره‌وئ ، مه‌گه‌ر نابیی دایکم پاره
 بدا به‌ هه‌ردوکمان .. له‌ سه‌ر خۆ ^{نێز هه‌بێ} له‌ مریه‌م گرت و لووتی
 پشيله‌که‌م راکیشا . پشيله‌که‌ واقه‌یه‌کی کرد و مریه‌م گریا . دایکم له‌ما
 تووره‌ بوو (خواکه‌ گیان شه‌و پشيله‌یه‌ له‌ ده‌ست شه‌و دوو ئاگری فودره‌ته
 رزگار که‌یت) سه‌ره‌نجام دایکیان له‌ نیوانیان نووست . مریه‌م له‌لایه‌کی
 پشيله‌که‌شی له‌به‌ینی خۆیی و دایکی دانا .

براکه‌م گه‌وزی شه‌دا و خۆی وه‌رده‌گه‌یتر ، به‌خه‌به‌ر بوو بیری ده‌کرده‌و
 چاوی دانه‌خستبو ، زۆر له‌سه‌ر خۆ له‌سه‌ر زگی دایکم ده‌ستم درێژ کرد
 په‌سه‌نجه‌ی پشيله‌که‌م گرت ، زۆر گه‌رم و خۆش بوو ، خه‌وم له‌تکه‌وت ...

بوونی سوتان . بوونی کاغه‌زی سوتا و کاسی کردبووم ، به‌خه‌به‌ر هاتم
 به‌رم کرده‌وه خوايه‌ ده‌بێ کوی سوتا سێ ؟ له‌وانه‌یه‌ ماله‌که‌ما -
 گری گرتبێ .. له‌نا و جێگا‌که‌م هاتمه‌ ده‌ره‌وه .. به‌فر شه‌باری ،
 به‌ره‌و بوئه‌که‌ چووم ، سه‌یرم کرد براکه‌م له‌ جێگه‌ی خۆی نه‌ماوه

دلّم تهنگ بوو ، چوومه ناشبه زخانه له درزیکه وه سهیری دهره وه
 کرد شتیکی سهیرم دی .. نهم ته توانی باوهر کم .
 براکم دانیشتبوو له سر کار تونیک و تهنه که یه کیشی له پیش خوی
 دانا بوو . تاگر له تهنه که که دهاته دهره وه ، بلیسهی تاگر دهم و
 چاوی براکه می به چاکی نشان ئه دا . دهم و چاوی سوور ببوه وه -
 سمیله زهرده کیشی دیار بوو . خهم و پهژاره له روخاریا به دی
 ئه کرا . وه کو ئه وکاتانه دهاته بهرچاوم که له من و مریم تووره
 ده بوو .

براکم دهستی خسته نا و گونیه یه که له تهنه نیشته خوی داینا بوو
 کتیبه کی دهره ینا ، له ناوه راستیا پارچه پارچه ی کرد و بهر بهر
 دهی خسته نا و تاگره که . خه ریک بوو هاوار بکم برا گیان بووا -
 ده که ی ؟ کتیبه باشه کانت هه سوتینه ! چونکه براکم ههرچی
 پاره یه کی هه بیوایه ئه دایه کتیبه کرین ، کتیبه ی بو من و مریمه
 ده ینا . به لام هه موو کات تاموزگاری ده کردین که ده بی کتیبه کان
 پاک و خاوین راگرین ، چه ند جار خوی له من و مریم تووره ده کرد
 که بوچی چیرۆکه کانی که من بو تان ئه هینم بهرگی نا که ن ؟ به راستی
 بو براکم کتیبه ئازیزه کانی ده سوتینه ؟

سه عیدی برام .. کتابیکی تری له تا و گو نیه که دهره ینا ، توانیم
 بهرگه که ی بخوینمه وه که نووسرا بوو (شهادهت) هه شخه لی گره که
 دهم و چاوی رووناک کردبوه وه .

له سر خو گه رامه وه ، به لام قاچم بهر گسکی که ناری دیواره که
 کهوت و ماوه یه که وه ستام ، که سه به خه بهر نه هات .. هاتمه وه و زوره وه -
 مریم هه لسنم !

پشیله که ی مریم ته کانیکی دا و مریم گه وزیکی دا . هه لم سه ند
 ده ستیکی هینا به چاوی خه والویی ، بهم ووت (وهره له گه لما با
 شتیکی زور سه یرت نیشان دهم)
 مریم ووتی (خه وم دی توخوا لیتم گه ری .. کاتی گالته کردن نیه
 به وشه وه) .

ووتم گالته ی جی بی می شک ، وهره سه یر که سه عیدی برام کتیبه کان ،

تسویتی ئی ! وەرە با نیشتانت دەم ،

مریەم بەو هەوالە دل تەزینە ، خەو و کەوی زیرا . . دایکەم کە لە پەرخە
خەودا یوو خۆی وەرگیرا و دەستی بە پەرخە پەرخ کردەو ،

لەگەڵ مریەم چوینە پشت دەرگای (ئاشبەزخانە دیار بوو کە سەعیدی

بیرام کتایبکی تری پەر پەر دەکرد تا ببسویتی ئی ! فرمیسک لە چاویا

قەتیس ما بوو ، لە پشت چاوی لکە کەوی دسار بوو ، جانازانم فرمیسکە کەوی

لەبەر دوکە لێ ئاگرە کە بوو یا فرمیسکی بۆ کتیبەکان دەرشت !

مریەم کە بەتوێ کرانی لەسەر جینگا هەلسا بوو ، لەناکا و بزمی

و سەری بەر دەرگای ئاشبەزخانە کەوت . نەمان زانی کە لەتا و اجیبکەین

روناکی ئاگرە کە لە عەینەکی پراکەسی ئەدا ، سەری بەرز کردەو و

هەرسان بوو . هەلسایە سەر پێ . بۆ ئەو دەرگایە هات کە ئیئە خوێمان

لێ مات دا بوو . و پستمان رابکەین ! بەلام براکەم دەرگاکەوی کردەو و مزو

مریەمی بینی !

چاوی لکە کەوی هینایە سەر لوتی و ووتی (منالینە و شەو لەبەرە -

چی ئەکەن ، بچن بخەون دەی ، سەرمان تان دەبێ)

مریەم کە قورگی گیرا یوو ، ووتی (کاکە سەعید بۆ چی ئەو کتیبانە

دەسووتینی ؟ ئەگەر سەرمانە من دەفتەری خراپ و بێ کەلکم هەیە و -

هەندێ داریشمان هەیە کە لە هەیوانە کە کۆمان کردۆتەرە ، بچم بۆت بێنم ؟

ئەترس ، زت لە (ئاگرۆکانی) بیئت . ئەدی دایکەم نەیکووت هەر کەس

ئاگرۆکانی بکات شەران لەسەر جینگاکەوی ئەروا ؟ ! بۆ یاری بە ئاگر ئەکەوی ؟

سەعید ووتی (منالینە حەقتان بەسەر منەو نەبێ ، دوایی بۆتان

ئەلێم کە بۆچی ئەو کارە ئەکەم ! ئیستا بچن بخەون - دەبرون دەی -

دەنا ئیستا دایکەم هەل ئەسێ لیتان ئەدا)

نەمان دەوێست بچین بخەوین ! بەلام کاکم ووتی (زوو بچن بخەون

دەنا دایکەم هەل ئەسێتم لێ تان دا)

مریەم ووتی (روزی بچێ) وەرە با بچین بخەوین هەقت بە کاکم نەبێ

دلنیابە خۆی ئەزانێ بۆ وا دەکا ! با دایکیشمان لیتان ئەدا !

زۆر خەمگین بووم ، ئەگەر هەزار نانیان بختابەتە بە دەم خوێشەل

نډه بووم - لسهړ خو خزاينه نا ليږه دايكم ، قاجي ساردو سپرېم بهر
 قاجي دايكم كهوت ، به دم خه ووووتني (نهی کوپتر بم نهو كورهم بسو
 وا سرماي بووه دهبي ههواي زووره كه سارد بوويي ؟ لهوانه شه زوږپا كه مان
 نهوتني تيا نه ماږي) ووتم (دايه گيان بنزو هن قاجم له زير ليږه كه
 هاتبووه دهره وه هيچ نيه) دهسته كانيشم له دايكم دوور خستبووه كه
 بهري نه كهوي نه وهك بلي تهدي دهستت بوو واسارده بو تهوسا جيم وهلام
 دابايه وه .

چاوه كانم ليك نابوو بهلام مشخه لي كتيبېه سووتا وه كانني كا كم سه عيد
 هدر له بهر چا وو بوو .

مريمه ميش هدر به خه بهر بوو . پشيله كه شي خه ريكي لستنه وه د دستي بوو
 مريمه نووست . پشيله كه ي دوو باره دستي به برخه برخه كردو منيش ورده
 ورده دم تال بوو خه وم ليكه وت .

✽

✽

به دهنگي پوستال و پاشنه ي ناسنين هه راسان بووم و به خه بهر هاتم
 تيمه كه نووستين چرا كه مان كوژانديبوه وه ، بهلام كه هه لسام چرا كه
 دا گيرسا بوو ، مريمه له خه وهستا و له ترسا ها واري كرد دايكيشم
 له ته نيشتمه وه لسهړ جيگه كه ي خوي ليږه كه ي له خوي وه پلچا بوو -
 دانيشتبوو - زوو .. زوو ده يگرت (يا قه مهر بهني هاشم ، يا حه زره تي
 عه باس ره حميگمان پي بكه ي ، رزگار مان كه) پشيله كه ي مريمه لد ترسا
 راي كرد و له دهرگا چووه دهره وه .

چاوم له گه ل رووناك ژووره كه را هات ، نازانم چيم دى ! چهند
 كهسيكى بالا بهرز و قهلهو لهسر سه زمان كو ببوونهوه . . رهشاشسى
 گه وره يان به دسته وه بوو ، بهرام بهر ئيمه را يان گرتبوو ، له ولای
 ژووره كەش چەند كهسيكى تر به ده وری كاكم سه عید كو ببوونهوه ، ئابلوقه يان
 دابوو ، دايكم من و مریه می له خوئی نزيك كرده وه ، ده له رزی ، مریه م -
 وه كو لالی لیتها تبوو ، دهنگی سهیر سهیری له قورگ ده هاته ده ر ، لوولدی
 رهشاشه كان ههروه كو له فلیمه كان ^{وی بوو} ترستاك بوون ، بهرام بهر ئيمه -
 را گیرابوون . په کێك له ناویان له هه موویان چوار شانه تر بوو ، دهستی
 به قسه کردن کرد - بوئی عه ره قی ده سی هه موو لایه کمانی بیزار کردبوو !
 به ئاوازیکی ترستاك ووتی (نهجولین . . هه روا له سه ر جیگا که تان -
 دانیسن) .

دایکم که له سه ر جیگا که ی ته له رزی ، هاواری کرد (ئه ی ناموسلما نینه
 واز بیئن با ده سه له کم له سه ر که م ، مه گه ر ئیوه ناموستان نیه ؟ مه گه ر
 ئیوه زن و منالتان نیه ؟)
 په کێك له وانه له سه ر لیفته که وه شه ققیکی به هیزی کیشا به قاجی دایکم
 ووتی (بی دهنگ به فاحیسه . . ته گه ر دایکیکی باش بویتا به کوره که ت
 شه کارانه ی نه ده کرد)

دایکم هه لسا به سه ر بی و ووتی (فاحیسه خوئی - مه گه ر کوره که ی
 من مالی کئی خوار دووه ؟ پا ره ی کئی دزیووه ؟ هیچ گه نجیک له
 کوره که ی من باشتر نیه و ئیوه چیتان له گیانی ئیمه ده وی ؟ دزانی
 نیوه شه و ئه ی ریگرینه ! ئه ی عه رده خوری بی دینینه) شه و بیاره
 عه ره ق خوره به شه ق که وته سه ر سنگی دایکم ، دایکم نه فدسی گیرا -

نیمه پتر خومان به دایکمانه وه چهساتد و دستمان به شیوهانو زاری
کرد .

له ولای ژووره که ش سعبدی کاکمان له جیگا دهرهینا یوو بمسر -
زگدا پالمان خستبووه دستیان له پختهوه بمستبووه هموو گیانیا
ده پشکنی ته نانت دستیان به تاو بیجامه که ده گیرا . له په نجره وه
سهری دهره وه م کرد دووکمی تر لمسر نیوار به چه کور وستا یووون ...
زور په ریشان بووم و میزیشم زور ده مات امریم خوئی به دایکمه
نووسا ندبوو به دزی سهری تم لاونو لای ده کرد ! رهنگی جی بیوو .
دایکم به هیواشی له زبر لطفه که وه عدا که هی له خوئیوه پچا و لمسر
خوئیوه ته یگوت (تهی نه و دزانه چون هاتنه مالی نیمه که ی روزی دی
له دست نیوه بحمیینه وه . کوری پور زه یته بیی بار به و شوویه بریدیان
وونهان کرد)

دووباره جهرده کان چوونه شایه زخانه و نه و جاره که زوریان سمر ما پور
به را کردن هاتنه وه ، ده له رزین ، له ژووره وه خوئیان کرم کرده وه .
به کیک له وان به سعبدی ووت (کتبه کانت له کوی داتاوه ؟ زور
پیمان بلئی تاخیرمان سه که دره تگمانه)

براکم ووتی (من کتیم نه بووه و نیمه) به کیک له جهرده کان یژی
و منیله بهر خوئیوه ووتم (یا خوا راست نه بیته وه) باغان دستیان
کرد به گپان و پشکنی ژووره که مان به شوویه که بمسر به کدا عیوانان
وات ده زانی له ژووره که مان به فر بار بووه ، باغان دوشه که کانتان براند
چوون جانتای من و مریمه گپان و جاویان په کتبه کانی (صد به پهره نگ
کهوت و هالمان گرت) ماسی به ره شه بچکوله کانا بوو بریدیان

من به قورگی تال و تھن و گیراوه وه ووتم (نهو کتابه هی منه -
 ده تانه وی بو کوی بھرن ؟) یہ کیٹک له جھرده دم دراوه کان ، ووتسی
 (بی دھنگ به بی قیمت نه وه ئیشی تو نیه)
 ترسام ۰۰ چاره کانی زور ناشیرین و بلخ بوو ، ددانه کانی رهش
 هه لگه رابوون ، قزیککی ناهه موار و تیک ئالو ، زور به سام بوو بو به ترسام
 هه موو به دهوری به کتر کو بونه وه و شتیکیان نووسی ، کا کا سعید
 که گونای سووری له عه رزا جهتی بوو ، چون دهستیان کرده وه و نه وهی -
 نووسی بویان پی یان ئیمزا کرد ۱ باشان دهستیان بهسته وه . دایکم لیچلن
 نزیک بوه وه و ووتی (توخوا نهو منالهم مه بن) تنها نه مه مان هه یه
 بمان ژبیئی ، باش نهو ئیمه چی بکه یین ؟ من له جیگه ی نهو بهرن نهو
 سه رمای بووه و نه خو شه ، تالی لی به (که لله گوره که یان زلله به کی به هیزی
 کیشا به به نا گوئی سعید و ووتی (بهو زلله یه چاکی نه که به نه وه دلنه ابه)
 من و دایکم و مریم دهستان کرد به گریان و وا وهیلا به لام
 لهو شه وه تاریکه دهنگی ئیمه به گوئی هیچ کهس نه ده گیشت . نازانم
 بو هاوسی کان له ئاستی نهو قیزان و هاوار کردنه ی ئیمه گوگان گران
 بوو ، نازانم بو به خه بهر نه هاتن کا کم سعید رزگار کهن ؟ .
 جهرده یه که بوئسی عه رقی له دم ده هات له من نزیک بوه وه و
 ووتی (باب به گیان تو ناوت چه ؟ منیش ووتم (روز بی به) ده باشه بی مان
 بلی براهت کتیبه کانی له کوی دانه نی ؟ نه گهر بی مان بلی بایس کلیکت
 بسو ده کریزو هه ر ئیستاش براهت بهر نه ده یین)
 من ووتم (نازانم براهم کتیبی نیه ! نهو به روژ دهرس نه لیته وه و
 شه وانیش ده چته دانه سگا ، کتیبه کانی له ناو تاقه که دانه نی) باشان

جهرده که منی برده گوشه یهک و به دزی لئی پرسیم (براهک ت باسی
 «لینین» تان بو ناکات؟)

ووتم (براهکم «وازه نینی» هیه که بو دستنی دایکم ده بکری و زور
 جاریش باسی «وازه نین» ده کا ده لئی بو دست قه لشین باشه به لام نازانم
 «لینین» بوچی باشه . هیشتا براهکم «لینین» ی بو نه کریوین)
 بیگومان من ناوی «لینین» م گوئی لئی ببوو و براهکم زور جار
 باسی «لینین» ی بو ده کردین و پئی ده وتین که «لینین» دوستی -
 زحمه تکیش و کریکارانه - کاکم بیجگه له «لینین» باسی (نهختی و
 مهدهی ره زایسی و خسرۆ گول سورخی شی بو کردبوین به لام من ده مویت
 فیلان لئی بکه م بویه دم ووت براهکم «لینین» ی بو نه کریوین !
 جهرده بی رحم و خوین تاله کان ، دووباره ده ستیان کرد به
 گه پانی زیر راخرو کومباره کان به لام هچیان بو نه دوزرا به وه
 بیجگه له کتیبی (ماسی به ره شه بچکوله کان) و چند کتیبیگی تر
 نه بی که هی من بوون هه چی تریان بو نه دوزرا به وه
 سه عیدی برام که تیشکی چاره میهره بانه کانی له و دیوو شوشه ی
 چاویلکه که ی دیار بوو به دستنی به ستراو بو دوا جار حواحنیزی
 له نیمه کرد و بردیان ، منیش به دم هاوار و گریانوه ووتم

که ی دینه و براهکیان

به کله جهرده کان ووتی (به یانی دیتوه ، دلنیا به به یانی)

کاکم سەعیدیان، بە پێش خۆیان، ئەوانیش بەچەکەوه . دوا یەکی گۆت:

 دەرگای حەوشەیان لە دیوی دەرەوه داخست تا ئیتمە نەچینە دەرەوه !

 دەنگی ئۆتۆمۆبیلەکان کۆلانی پێ کردبوو . دوور . . . دوور کەوتنەوه

 باشان دایکم دەرگای کردەوه و بەراکردن چووینە کۆلان مەندنین جار

 لەسەر سەھول دایکم خلیسکا و کەوت و هاواری دەکرد (ئای سەعید،

 سەعید گیان، مەن بە تەنھا لەو کۆلانە لەگەڵ منالەکان چی بکەم؟ تۆ

 ھەموو کەسە بووی) دەنگی ئۆتۆمۆبیلەکان نەما . . .! پشیلە بچکۆلە کە ی مریەم

 بە تەنھایی لە ھەیوان پراکشا بوو و دەرگای زوورە کەشمان کرابووەو

 گەرمایی تیا نەمابوو

 بەفر کەم کەم ھەردەباری . . . تاریکە شوو بوو، بەفری بێکی زۆر باری بوو

 ھەموو حەوشە کەمانی پێ کردبوو .

 لەگەڵ دایکم لە ھەیوانە ساردە کە دانیشتین، دایکم شیوەن و گریانی

 بوو و دەم و چاوی خۆی دەپرنیەوه و فرمێسکی دەرشت . مەن و مریەمیش

 دەگریاین، کەسێ نەبوو دل نەوایی دایکم بکا و فرمێسکە رزاوہ کانسێ

 کە لەسەر گۆنای وەکو مرواری پێچکە ی گرتبوو بپرێتەوه .

 دایکم دە یگوت (سەعیدی نازە نینم، بەرخە بچکۆلە کەم ناخو ئیستا -

 کەوتیتە بەردەم ج گورگی بێکی پرنە، ئای دایکت بە قوربانیت بێ .

 بە منالی نوو قریچیکم لێ دەگرتی تا چەند رۆژ جیگە کە ی ھەر دیار بوو و

 تا چەند رۆژێک ھەش و شینی دەما یەوه ! ئای رۆژە گیان چەند بەشەرەف و

 نامووس بووی سەیری کەست نە دە کرد کەس نەبوو گلە بیست لێ بکا، چەند

 میھەرە بان بووی، تۆ ھەم کورم بویت و ھەم نان ئاوەری منالەکان و

 یادگاری مێژدە خوشە ویستە کەشم بویت . باش بوو با وکت مرد ئەو رۆژە ی

به چاوی خوئی نه دی خوژگه منیر بمر ديام شه و رۆزه م نه دبیا • نیشتا -
 سه رما ته ، له ده ست نهم گورگانه چی شه که پیت ه چیت به سه ر دینن)
 من ده گریام ... به لام هیشتا مریه م له ترسا نه ی ده توانی قسه بکات
 چه په سابوو ! نیشتر بی کسه بووین • کاکم سه عید نه ما بوو دهستی -
 نه وازی بیئی

شه وینکی ناخوشمان گوزهراند ، وه کو ده رمانی تال تال بوو ، تا به یانی
 نه نوستین ، به یانی دایکم زوو منی ره وانه ی قوتابخانه کرد و مریه میشی
 له گهل خوئی برد ، له قوتابخانه قسم بو نه ده کرا ، شه و رۆزه
 نهم زانی ما مؤستا که مان چی ده ووت ! نه یاریم کرد و نه له گهل منالان
 قسه .. ههر چی لیی ده پرسیم ده م گوت دایکم نه خوشه
 نیوه رۆ گه پرامه وه ماله وه • مالتیکی چۆل و هۆل و ساردو سپر هیا تاغی
 کاکم سه عید ههر له وی که وتبو ، هه لم گرت ه وه بوئم ده کرده دایکم
 هیشتا نه گه رابه وه • هه ندی نانی ووشک له سه ر سفره به چی مابوو
 خواردم • بشیله که ی مریه م هاته لام دانیشتم و به زمان دهستی
 نه لیستمه وه • نه ویش ده یزانی که مالتی نیشتم خه م دایگرتوه و خوئی
 میشی کرا وه به سه ردا • دل ته نگ دانیشتم ، زویا که شمان نه وتی نه مابوو
 دهستم به گریان کرتوو... نیشواره ، دایکم و مریه م هیلاک و ماندوو گه رانه وه
 چاویان خوین تی زاوو فرمیشکاوی بوو ، چوو بونه ههر جینگایه که به دل
 شکاوی گه رابه ونه وه ، چو بوونه (کومیته) چونکه ده یان گوت ههر که سی بگیرن
 ده ببه نه کومیته • ورده ورده مریه م ماندوو سابه وه و هیلاکی به ده ر کرد

زرتی کاکه روز بیهمین و دایکم چوینده دائیره یسه کی گه ورده ، ئه فسه رو سه ر بازو پۆلیسی لئی بوو ئه فسه ریک ددستی خستبوه گیرفانی بانه توله که ی . له گه ل دایکم لئی نزیک بوینه وه ، دایکم بیی ووت (کوره کهم گیراوه منیش په لاماری دهستیم دا و ووتم برا کهم دهوی کاکه م سه عید)

ئهو ئه فسه ره بی رحمه پشته دهستیکی کیشا به دهما و فری دام ! دوو پۆلیسی بانگ کرد دایک میان دوور خسته وه ، تا ئیواره دانیشتین کهس جوابی نه داپنه وه ، ناچار به هه ناسه ناسه ساردی گه راینه وه . چوار سال تی به ری . من و مریم گه وره بووین . دایکم ده چوه خدیاتی و ئیشی ده کرد ، ئیوارانیش راهرووی نه خوشخانه ی ده شوست تا بتوانی ئیمه بژینسی ، منیش له سه ر شوسته ی جاده کان خه ریکی کتیپ فروشتن بووم ، یارمه تی ماله وه م ئه دا و شه وانیش درسم نه خویند مریمه منیش کاروباری ماله وه ی ده کرد .

پشله که ی مریم چوار بیچووی پوو ، من و مریم له کاتسی بی ئیشی کتیپمان ده خوینده وه ، دایکیشم توژیک فیژی خوینده واری ببو دایکم ده یگوت توخوا رۆله فیژی خوینده واریم کهن تا بزانی بوچی سه عیدیان له سه ر کتیپی (سه مه دی بیهره نگی) گرت .

کاکه سه عید هه والی نیه و بی ده نگه . دایکم له مال بو ئه و مال نه چوو تا به لکو هه والیکی کاکه سه عید بزانی له کارو کاسبیش ببوو دایکم شه وانه هه ر خه ریکی دوعا کردن بوو و ده یگوت خوایه من سه عیدم له تو ده وی)

من و مریم به رده وام کتیپمان ده خوینده وه تا وه کو کاکه سه عید به شه ره فبیین و ببینه ئینسان ، تا وه کو ئه و بیر له زیانی هه زاران و

بگه رپۆه با دایکم چیتەر فرمیسك فه رپۆی
 خۆزگه من نه بوو مایه
 هه موو کات گویم له وشه کانت ده گرت
 چۆله که کانم به یادی تو له قه فەس ئازاد ده کرد
 چیتەر بالنده ناخه مه ناو قه فەس
 ده رسو و مەشقه کانم ده نووسم
 که ی دپیه وه برا گیان ؟
 تا نه و سێله جوانه ت ماچ که م
 نه و کاته ی رویشتی شه و بوو به فر نه باری
 بگه رپۆه له گه ل خوتا به هارو گول بیته
 گولدانى دللى دایکم خالى و سسارده
 برجی وه کو به قره دایکم
 که ی دپیه وه برا گیان ؟
 ئیهمش وه کو تۆده گرین رپۆگه ی به خشنده یی و شه هیدان
 به بیکه نه ی رپۆگه ت ده گرین .

سر تاخا بہ فرہ پیونت وہ کا

شادی
وہ وجود سامان

داستانی ہیجری من شہ رحی بہ نووسین ناگری
پیت دہ لیم گہ رٹہ مجارہ چاوم بہ چاوت کد و تہ وہ

سر م لہ زبیر درہ ختی پیری تہ م زہ مانہ
ہہ لیر و و کا وہ نا شمارہ وہ
دہ زانم ہہ دای تہ م زہ نگہ سو دگر ارہ لہ کو تیرہ دی *
دہ بہہ نار ما پی سائہ ہہ رہہ سا سا کہ کان
گونای و زواری مایج دہ کہ م
دہ زانم ہہ ارہ کان دہ رہہ تینے
گو لہ کان و شاہ دہ بہن و ہہ لہ دہ رہہ تین
بالدہ کان تینس تو سیا دہ کہ تین
لہ بہ رہہ رہہ گلہ بی درہ ختی پیری تہ م زہ مانہ لہ لہ و سا وہ
سر و دی بو کبیرہ ہہ تینہ کہ دہ نو و سہ م کہ دہ تینے
لہ تیرہ نہ ما رہہ کہ بہ تیرہ دی خا کہ نار ا تیرہ کہ دا سیر ہر وہ وہ

خۆزگه مرۆفیش کێزه بوو
له ناو شه پیروری فریشته گان ده نوابه ده
خۆزگه مرۆف به فرده بوو
له توو په بوونا ... ده بووه نه لیکه ده نه وشه بی
به ده و دورترین ته ده ! ده فری
به فرانباره و ...
لێزه ... ده بی خۆله میستی چاره پرانی بنگا به سه ودای بیره ده ریه سهراوه گان
لێزه ... ده بی لوروی ره شه با گان بزینری
لێزه ... شه بزلی ده ربای جیا بوونه ده و به ره شه بوون به روونادین
بوه شه !
سه مای فه زه ی نه م کانباره گوته گیره
چیت ده خاته ده یار ؛
« بۆدوا جار ده ست لیکه به رانی دور مرۆف
سه رگه له چاوی یه کاده بینینسه ،
دوا ده روزه ی دنیا له به رده م له و ره تریشنه ی هیوا گان ،
لیوی وشکی گونا هباری دوانزای لی ده رچی و ... له داری ده ن .»
خۆئیم به رده سه جوو چی زوانی که ده گانی روزگاری بوون
زربانی هات و قوونی دان !!

ده نام سه دای نه م زهنگه که کو توه دی
 دیم در زهنگای گیانم ده که م به چرای نه م گونده تاریکه
 کاروانجیه سه سه سنه کانیس له سرفیه مانگ ده که پین و
 گره دله که ل دور پر بانی زبان ده که ن ...
 توی نه م به فره هاره ش سه ده باری
 ناسمان به فره و جبا به فره و ... سر زف به فر
 ده بی له تادی ده رچی ! ... میژ روی گونا هه کانهان بسو و تینی
 واله شگری به فر له سه سه چیری خنکادی من و
 فاسپی که دانی نه م نادی به واکوشکی نه به دینی ساز کرد
 کی ده ترائی نه تینی به فر ناسکرا بگا ...
 نه مشه ده چه نه به فر باری ما ده ترسم
 به یاز له تاوله نامیزی به فر ابری
 ده ترسم به بانی له چاو به دانی ره ق برده
 (با) یس نامه کاتم بز نه هینی و ؟
 چیر چادیشم بیت نه که دینه و .

* نه م دیره شیفیکی حاجی قادری کوتلی به
 * سو و گدار : تاز به دار

لە پێڕای کوردستان

دەزار

یادی تو، نه ورۆزی ئازادی و ژیان
یادی هه لسانی هه زاران ره بجه ران .
کرده وهی کا وهی دلێر و قارمان .
بن گومان ئیسپات نه کا بو میله تان
شورشی خۆتینه بهس
بوگه لان فه ریاد بهس

ریی شه ره ف ، زینگی ژیان روشن نه کا
کینوی نادانی ونه بوونی کون نه کا
هێرشێ سه رشا گرو ئاسن نه کا
جه رگی ئیمپریالزم نه بجن نه کا
پانه ماتی شووسی شو
داڕه جینی روژی نه و .

(۱)
 سیروان کپه و نارام ده کشنی ،
 نه خیزه ده چرئی ،
 نو خشن به بالنده می نه ولسه پرگریه و
 چلی پروتی سه رکه ناری و
 نه وکنا چانه ده به خشنی
 که کلی چاوی خوماریان به فرینگی مال ده شوری
 کاتیکیش په ک پشکه خوئین
 ش سواتیکی عیلی جانی تیکه ن ده بنی
 سه رنامه ری سوورده لده گبری و ده لده جی

ده خیزه ده چرئی

رجه شیعیه سه تاوتان
 ده سه م
 حایکو فسکتی

(۲)
 هندی که ره ت نیش تمام ستوفیه که و
 له تاوترسی باشو که بینی
 خوی له باخته تم ده کوتنی !
 پاوه ک ناسکی نه ستانگی سه حوتل به ندان
 له سه رمانا
 خوی له کوخته اکی من ده ننی !
 هندی جابیش ده ک زنی وایه

شعیو
 نه و زار ره فعه شه

سه دان دهشت و کینو ده له تی بهه پیش
 خوی برنی خوی ده دوزینه وه .
 به له وه و پروگه سی ژریان و مهرگی خوی ده ناسینه وه
 پروشکه ناگزینکی سووره و هرکه دایگرت
 هر مو زه وی ده گرتیه وه .

- ۳ -

پیره شه و با به کومه کوم دینی و هر والی
 گه پانه وهی پیره سیکله و
 پشکو و تنی گه لای دارم بو ده حسینی
 گه ر نازایه

له و دیو شوروی سته مه وه
 نامه یه کی ژنه که مم بو هر لگرتی

- ۴ -

یه و گه گریه و ناله نالی ژنه که مه
 نامه یه نه م شه و که س بنوی
 نه ی وه بی له دایک بوونی نه ته و دینی
 ج فرقیسک و ناروق و خوشیکی بوئی ؟

- ۵ -

نه م به حاره

دو سنی چا نپزگزم له نيزك و نپزگسه بایگی
 لاکاری - شیوه پیران - خواست ،
 به له ت به له ت ما گوند به گوند
 له که ن خودا چه لگرت تا
 دامه له و کچه کرمانجه سی که پازرستان
 شه وئی دره نگان دای کردین
 لاکری بو کردینه وه و چای بولی ناین -

- ۶ -

به مانگ بلین بازوو مه تین
 چونکه قوناق دورو سه خته و
 حاوریکانم نیازه به شه و بکه ونه برنی
 ده ناچیتله ناسمانی مرجه تنه یه و
 له خاکی من سره لگرتی .

- ۷ -

ده تین : پروچی به فرانبار
 پیره پاشایکی زور دار
 له خولام و قهلا داری پاره خویری ؛
 « نه و به فره له کفن ده چینی و

مه خیلن لیره باری « .
 بزیکه وت له و وه خته دانایی له نوی ده بی
 ده می ده بانه بن گوتی می و ده بریتنی

« پاشام خوش بی
 که می کیوه کان به پره که وه گونیزا
 ته خست کران
 ئینجا به فر ده بریتسه وه
 له مه و دوا وانا کاته وه « .

شوخزنی : غلامی
 نه داک : گه رو .
 مسکه خوین : دلویه خوین
 کناجه : کج
 سونه : کلدر کوره
 نه سان : زستان
 له نه ت : زورگ . شوینی گردای
 به نه د : ساره زا
 شپوره ببران : گوندیکه له بن جیای دنده وان له ورونانی کونو .

کویلی مرگ

بوتنه ولنه ی له به فدا خنکان

لشیرک... عبدالکریم ده شتی

به بونه می شواره دا مه لم ده پینی ده گریان
 له دره خت و به نه ره می دوتلیکی سورا ده هانته و
 ساغ و کتوبان چول ده کرد و باربان ده کرد
 ده چرونه کیشوره ری به فرنا پوروشی و به داسیان بولانه ی
 جه سته ی خه فته تبار ساز ده کرد

X X X

به بونه می شواره دا ده ختم دی خوی ده دایه ده ست
 ره سه بای دوتی دوو که ن
 لنی و پونی ته پرو ته نگیان ده سوتان ..
 هه در سه ری لوونکه کافی هه لده گرت و بار کوله ی مه رگی تیک ده ناو ده نوابه ده
 سه رما سسیری ده نابه ملی کاروان
 کومه تی نه سپ سوران له زبیر په نوی سوره به فری نه و دیوه دا
 ثادی به ستره لی گیانی دبل ده کردن
 که پرو هه داسیان له زریان ده نابه ده ...

مانگه سه وان دینه دوری و خه خه و تیشکی سینه ده گوزنه و
 ده و شیرازان نه بردنوار نه و ناوه له سینه ده گرن . . .
 لئینه بکیان بون و به راهی ره خته و تغه تک دنیلیان ده کا
 لئینه بکیان
 دینه دنیلیان ده زرتیه نینو تیری سه رای فاجا فیمیان
 که کار دانیس ده گانه جی ، بونی گه ردن و جامانی
 له باری کاروان هه لده فری
 دی ده ده نه به رتینه ی خه م و سه فه ی بان
 ده نه بونی مه لی سبی ، سبی ، سبی ده لده دلی خواو
 گره بی سنال . .
 ده مه و شیرازان مه رگی به فه دیرانی هه لئه جی و
 به نه ندازی دلی عاستی ده خوینی
 سوئیکه و باره که دی چیا بو ده رودنی خوری بانگ ده کا
 بودکی سووری برینی چه ندئه سب سواری
 ده گانه سینه ی کولک و رودن و فوتیان ده گانه و
 چه می خوین له شابی به فرا تاگر ده گری . . .
 لوتکه و رودرد ده توینه و
 که به بانیش راوچی به گان ده که ونه دروینه ی شاخان

له رچی خوتنه بونه مه ل و ده نو و کبان اسور ده چینه وه .
 له و دژدانه جار جار مانگه شه و ده بینه به ری به کی له خه م سوتاو
 گیانی نه و نه سپه به له که ی - تواری - له لده سینه وه و
 ده چیلینی . .
 ده چینه زبیر به ری به ری
 ره شه له کی نه سپه سوزانی زبیر به فرسه زبکی ده چینه ناسمان
 نه وی تریش ده سعالی له گومی خوتنه له لده لده تی و
 چیا پر ده بی له به ری
 به ری ده ستاو به نجه ی خوزبان له خه نه ی نه ری سور ده گرن
 هوزی سوزان له زبیر به فری دینه ده ری
 بادو سخی فه ربکی له ناو له بستی نه سپان بار ده که ن
 به ری به گان ده گه پینه وه دانسه ی ناسمان
 نه دانیس بونه مه ن ده سرن
 نه سنبره گان دینه خورای و له به خه ی وانابان ده پودین ...
 جار جار نه ندیره مانگه شه و له و دژدانه
 بزچی و اسور ده چینه وه
 نه و شه وانه مانگه نه و دنده به کرن ده گری چادی ده بینه گومی خوتنی !

ده بانینیم ره نۆبسکی خۆی داده پێتی وله خۆی ده دا
 ره نۆ ده گری و ئاگر له گیانی به ر نه دا
 که بکه شاخان ده د پێتی و به نۆ فری خۆی و ده ده تا
 ده ده لسنه و ده که هاتن جیا سۆی تی نه ها سۆر
 ده ده لسنه و ده ئیستا که لۆنگه ریشی سپی بۆر
 نه سپ به به بۆر نه نه کۆر له کۆر پێتی جیا ده ده ن
 به دۆی سۆری کۆر باڵ ده گرن
 ده ده لسنه و ده نه کان ده ن بر بنیان هه بستا ز بند و
 خه بجه رو خۆین به نه و بۆ نه و دهری
 خۆر ده لکسا و ئاستۆ بکه تی به فر بۆر . . .
 کاروان را برد . . . لاسه ی ئۆه ی نه دۆزی به ده ...
 به گه ر ئۆه سۆر ده نه سپه کانی فه ففاس
 هیله نان له ده به فر انباران سۆر ده ر بگاد
 ده و نه و دۆستان به دۆانی
 ده مه و ئیوان به ر بان خۆر ده بنه و .
 فر بیک و خۆینی رومه تی - تواری - له بهر چان ده ده ن
 به فری برنی خۆی تی نه سۆر نه و

وه گه ژانف، گارانه ف

سوی شیوی پابلو نیرودا

۱- مهباور و بار

له بهشتانکه کم دا ... چیا هیه

له بهشتانکه کم دا ... بره بارهیه

بنی له گه ئم

(شه) بره چیا که دا ... سه ره که وئی

(بره شی) بره و بره باره که ره خزی

بنی له گه ئم

کین ۹۹ نه وانی بازار ده پیشین

نایان ناسم

به لام مه ستم

نایان ناسم

به لام بانگم ره کن و ره کین :

به نهمین بازار چه شتو و ده کان

بنی له گه ئم

هه که پیم ده ناسم :

که له کلۆ له که ت

له نیوان چیاو پرو باردا

له گه ل نه وه موو برستی و ژانده شس دا

نایه وئی به ته نیاتی بکو شنی

چاوه برنی ی تو یه

نه ی هاو برنی

نه ی نه وه ی خوشم ده وئی ی :

ده نکه که نمیکه سوز زور گچکه یه و

له وئی تیکوشان سه خت ده بی و

ژیا نیش سه خت تر

به نام

هه ده بی بی ی له که تم .

۶ - له به نابیره و له بو له له که م

سه ره تایی هه موو سالبک

زه وی بوئی نانی شاشی و سنیوی ده ریایی ده گرتی

کاتیله نیشمانه هه ژاره که م

له سه ره که وایه کی به حیثو چنزاو دانیشتیوو

زولم و زور .. ده میکی مار ناسایی پیری دان گبری کرده و

گازی له دلی زه وی گرت

بره شه باک کوتای حات و
شپانه ساکاره که .. تال بی یان شیرین
گه پرایه وه شوتنی خوی

زور که سس .. نه وه یان ، بیر چوره وه
زور که سس مردن
نه مرؤش .. همی تره من
نه م پرؤژانه یان نه چه شتوره
چونکه نه وساله دایک نه بیون
به لام من
نه بیرم چوته وه
نه مرد وه شم

من دره ختیگی مانگی بی ناییرم
له نیوان جه نکه له سود تا وه که و
نه و بلیته به حیرانه ی

له ناوه ند گه لاکان داسه مایان ده کرد
به گک داکوتر اچووم
نای !! نه وسائانه می مرگ
عج سووتانیک و
خوله میش به باچوون و
تیکشکانیکی ته ختیمی بوو !!
مادوم و گه نا به لقه کانم و و ناماوه
به نام دلم پره له گویکه و چه که ره
حیشتا گول ده گرم و بیرده که مده
من دوو ایسین لقی نمازارم
نه می نیشمانه کم .
۳ - هه نلری
.. نام
ناته وئی ...
هه زاری ده تتر سینی .

ناتەوتی بەجووتیک پیلایوی درپاوه وو
بچیتە بازارپرو
بەکراسە کۆنە که تەوو .. بگەرتیتەوو .

خوشەویستە که م
وێک دەوله مەندەکان دەلێن
ئیتە هەزاربەیان خوش ناوتی
وێک هەزاربەیان پێسی گەزگر
که تائیتتایش گەزله دئی مەووف دەگرنی
هەتی دەکیشین ؛
گەرچی تائیتتایش گەزله دئی مەووف دەگرنی !
بەلام .. نامەوتی ئی بیترستی .
خوگەر بەهتوی مەوو
هەزاربی پەبی بەمالە که تە بردووو
پیلایوو زێرپینە کانتی درپاندووو
پینی مەوو زەررە خەنە که شتە بریتتی . .
که نانی شایانی مەند .
گەرگرتی خانووو که تەپنی نە درا

به چه نگاه‌وی پریشک‌تووه .. بوکار بره
نه وه شت له یاد بی که من ..
له وساته پریشک‌تو یانته دا .. تیت ده پروانم و
هرست ده که م
من و تو پیکه وه سامانگی گه وره بین
نه وسامانین که حیث تازه وی
به خوییه وه ...
نه می دیوه ...

له پرۆزه‌ی پرۆگرافی به کیه تی

" یهکیتی نووسهرانی کوردستان " د ریزه به‌خباتی پیشکوتنخوازانسه‌ی
وشه‌ی کوردی د هات و ؛ ئه‌ده‌ب و هونهری نهمه‌ه‌کمان له‌مهرسی شیواندن و د ابران له
خواست و ئاوانه گهوره‌گمانی نهمه‌ه‌کمان د هپاریزی و . وهک یهکیتی یهکی ئازاد و شورشگیر
نوینی شیایوی خوی له‌تیکوشانی ئهم قوناخه سهخت و ئالوزهی خباتی گه‌له‌کمان و گه‌له‌سی
عیراق به‌گشتی د مگری بو به‌دی «ینانی ئازادی و ئاشتی و برابرتی و پیشکوتنی کومه‌لاییتی .

۱
تہ پکے شغنی بہریتہ وہ
رود باری ، یاھر رھیج نہ بنی خیلانہ بنی کوز دہ بتہ وہ
تہ ی چاہنی گہ رحہ تراہ وہ
دہ بنی چندین برین دہ میان بکہ نہ وہ و بکولینہ وہ ؟
دہ بنی چند سو کیل بینہ وہ ؟

۲
ژوانگہ ی کچن لہ شہ وانی تہ نگوستہ چاوا
پری تاسہ و خوزگہ و ترہ
تہ ی شہ و حیر شنی دہ بنی چند ہر ہو نہ وہ و
حہ ستانہ وہ لہ کول بنی ؟
دہ بنی چند نیک بالوزہ و حہ بران و لادک بہ کول ہائی ؟
چند پرا بکوژینتہ وہ ؟

۳
دار بہروئی بسو و تندی ، بیتہ کولک
تہ و ساش سال ناموس بیتہ وہ

تہ پکے شغنی بہریتہ وہ

تہ نوہ رہہ سیغی

حد ریح نہ بنی توولہ رہ گیلی چہرہ بنی وہ گرتہ وہ
 نہی خانی گہر بہ فرگر بنی
 ناسمان شین بنی
 پری گل و بردو ناوبنی
 وہ بنی بشتی نقوم بین و بیتہ لم ؟
 ۴

مہ محمود کاوانی لہ بن دارگو تیزی خدوی لئی کہ وتووہ
 من بہ چاوی خوم شہ وہ زریانان وہ بینم
 رہستی لہ بناگوئی ناوہ و
 حہ بران ولاوکی سیوہ و کاویس باغای وہ کونمہ بارانی تیوارہ حاوینی
 لہ چاوان وہ باری
 من بہ چاوی خوم وہ بینم
 حیثتاسہ فینی کولہ و رہ ایشی وہ ستہ

پہر کوڑھی ختم

شبیعی .. احمد عارف

ٹیوار بہر
گلپڑھی چارو کافی تونبستوتہ
سرفہ رسیبای مروتی من و
بوتہ جوانا در دہ سنہ خورسار ٹاسا کی تونہ بی
نای سرتبہ دو ..
لہ نیوانی من و تورا
تہ نیائہ سپی لہ ست بی بہ تہ وئی زاما دہ تی و
مہ موکہ و مشقی لبیک دہ ترانہ بی
ناہر نیسکہ دہ گاتہ بی
تولہ ٹارانی و
من لہ ٹامبزی بروکی زوزانی
وا بہ بان نہ نگوت و
دوتہ گات دہ سبتی گہ ردمن
ناہر لہ بوو لبائی ٹالہ م روزہ دانیر تیر بنوم
دہ لیم گہ پئی ولہ ٹارانی

بُو خَوَت جادانت لَبَك بِنِي
 هِجِي دِي بامِيوانِي خَد وَنَه كَانِيست نَه بَم ..
 نَه گَر دِه تَزاني مَنِي زَوَر هان
 نالام كانه واچه ندهم ناره زوله سرودي هه نامه بهكي توبه
 تُو قَره نَه دِه گَر ت و
 سواي بِنِي نازاره بوبت و له ناييزت دِه گَر تَم
 هه تا نازام نازام دِه نوو سَم ..
 تُو .. تُو .. تُو يِرُو ز و خورايِي
 روزِي نَه گِيلَك گِيلَه وَنَه بَه ر سَر تِكِت بَه خَوَره بِنِي
 نَه دِه سَتِي جَلِي جوان و ناسايِن هه بَر و
 هه ر دِه م تابلو بهكي پَه س بَر و بَت و
 بُو خَوَت سِي مَنِي كَلَوَت و با بَر دِه لَه بِي دِه كَه نِيَت ..
 نَه ي بَرِي نَه نِه بَر جاري
 نايينه يِرُو و ناسماني ز بلي دِه ر دِه م رُو سَن كَه ي ..
 نَه مِرُو دِر بَالَه بَانَد كَه ن
 گَه ر مَه سَبِنِي گَر او تِكِي خَوَم دِه گِي بَر م و

یولور چوتنه خدرمانه ی توفروم و تادی ناسرودم ..
 ئه ی بوجی نابه بت و
 بیسه صغی ئه م سانا نم و تادی کونر ئاسا
 له سره له له سوتی هه سنا هه گکورم ی
 نه با پردی دوره توم له گه ئ جه سنه ما هه دبر کورین ..
 ئه مشه وه
 شه وی به لدا به و
 هه نیه م ناوته سر پر وه زی ئه ژتوم و
 ورنه گه ی ناخم ده ملا و تبتی ..
 ئه م شه و
 سن سوار و تویا ده
 به کور پرتی ئه سچی که هه لانه بی به ک ناگر بینه
 فر پرتی ناخم له کافی شه و تینا .
 له گه ئ کور دا به زمی دانا سینی کونه لم ده گپرت
 بونا به ی و که و شه ن به زین بی
 توش هه نیه تا بجه بینه سر بالی نه مه نم و
 بهر کوزهی خه مه کاخم بتر از تبتی و
 بهر و چکه به ک بزه بوا کاخم بکه بینه وه ..

فہرہ نگول

سہ وینے .. سر لہ وہ پاندن لہ ٹاخری سہ وا
 جوانا و .. ٹارہ ذی سرہ سرگ
 خوسار .. زوفم
 ہد نیہ .. تہ وبل . نارچہ وان
 نیسکھ .. لہ نچہ ولاری ٹہ سب
 بہان ٹہ ٹگوت .. یہ بیا ہونی سرہ تای بہوان
 وہ سپین .. رہنہ یہ کہ سوان لہ ٹہ استوی مدری وہ کاتانہ کہ رنورہست و
 سرہ وورگہ راپی بزانی
 برلیک .. ناربلک ورونی ٹیوارہ
 زور لکان .. پیری لہ کار کہ ونہ
 زبلے .. پیش زور رہش
 پیرو .. کو
 گراوی .. دوست . وہ گبرانے
 موغ .. پیغہ بہری ٹاپنی زہرہ ہشت
 لہ لہ سوت .. کتوی زور سہ غت و ہزار بہ ہزار
 ہادیر کردن .. لیک جیا برونہ وہی ہرغ و سر

ناو مړوګ

- ۱ وټمې ژماره
لښکرلښمونه
- ۳ د یه اړیک لیکل د لـزاری شاعر دا - محمد رنجاو
 ۱۳ بهر موی لیکد انووی فلکوری کوردی - خالد جوتیار
 ۲۰ شفقکه پایزی - باقی نوری
چېرۆک
- ۲۷ چېرۆک - حمه کهرم عارف
 ۳۸ مېهر ناز - جوهر کرمانج
 ۴۱ کهی د پیتونه - طی د مرویشیان
شپهر
- ۵۶ هر تنها بغره شیونت د مکا - موجود سامان
 ۵۹ له یادی نهرۆزا - دلزار
 ۶۰ چفند بنگر پک - نوزاد رفعت
 ۶۴ کوچهی مرگ - کهرم د هشتی
 ۶۹ سنی شپهری نهرۆدا - کارزان
 ۷۵ پۆنرمپسکی سهرور سبی - انور مسینی
 ۷۷ بهر کوهی خم - احمد عارف

نه و روز یانی کوردستان و
کوردستانیش خموی نه و روز
کاو و زو حال له داستان و بیژوی دورا
دوو درین بی بیژو

نووسه‌ری کوردستان

ژماره (٨)

نوسہری

گورہستان

نومبر ۸

۸

گورہستان

تەمەنی چیرۆکی کوردی که کهمیک له نیو سەدە پترە، هەر
 له چاو کردنەوێهوه (لەخەوماکەهی جەمیل ساید ۱۹۲۵) تا
 ئیستا ، کاروانەکەیی شکوداره ، بەپێی قوناغە جیاکانی ژیا نسی
 کوردەواریمان و ، گورانە بەردەوامەکانی باری سیاسی و ئابوری
 و کومەلایەتی و ، کیشە و مل ملا پێکانی چینه جیاوازه کسان
 هەنگاوی شایستەیی ناوه ، بە پێچەوانەیی هەندیک جوری ئەهەبی
 ترمانهوه ، ئەم هەر لەسەرەتاوه بە ریا لیزم هاتوتە گوری و
 له قوولایی کیشەکانی کومەلگاوه سەرچاوهی گرتووه ، چاکترین
 نمونەمان (لە خەوما و مەسەلی وێژدان) ن .
 کە هەردووکیان سەر بە ریا لیزمی رەخنەیین و ، خەوش و
 نائروستی و ئێواریهکانی ئەو سایی ژیا نمان بو دەردەخەن .

ساله کانی سی و چلی ئه م سده یه قوناغی گه شه کوردن و ههنگای چالاکانه تری چیروکی کوردیه ، له م سالانه دا گوفاری گه لاپیژ دهوری هه ره سهره کی بیینی بو بهرچا و خستنی چیروکی نوی کوردی ، زوربه ی هه ره زوری ژماره کانی چیروکی خومالی یان بیگانیهان تیا بلابوته وه ، سهرده می گه لاپیژ (۱۹۳۹ - ۱۹۴۹) هه ندیک ناوی دره وشهداری له م بواره دا تیا ده رکه وت .

ئه گهر جی چیروکی کوردی هه ره له سهره تا وه بهرگی چیروکی هونه ریان له بهر دابووه و شیوه ی حیکایه ت و چیروکی فولکلوریهان له خو نه گرتووه ، بهلام له ساله کانی گه لاپیژدا چیروکی کوردی زیاتر ئه م بهرگی به خووه بیینی چ له رووی بوختی زمان و چ له رووی بهرجه سته کردنی هوشیارانه تری کیشه کانه دا کامل ت بوو .

نووسه رانی ئه م سهرده مه به هوی شاره زا بوونی زیاتریهان له ته ده بی ئه وروپا - به تایبه ت کورته چیروک - توانیهان نورمی کورته چیروکی کوردی ته و او بخه نه قالبی شایسته ی خو به وه .

ناوه روکی زوربه ی چیروکه کان کیشه ی چینایه تیه و مل ملانی نیوان ده ره به گ و جووتیاره ، که ئه مه له خویدا کروکی مه سه له ئالوزه که ی ژبانی ئه وسای کورده واریه .

له پال ئه میخدا چیروکی خومالی (ئه و چیروکه ی که سه کانی به ره وشت و خو و نه ریت و هه لچوونی ده روونی و به یوه ندی

کومه لایه تی و ئابووری و سها و هلس و کهوتیان کوردن و ه بابه
ته کهیش له خویدا بون و بهرامی ئهم وولاته و سه رجه مچا لاکیه کانی
مروفی کوردیان پهوهیه (.

هاته گوری نووسه ریکی ئهو سه رده مه ته و او له م لایه نه وه

• دهست روپشتوه .

ساله کانی په نجا نره و شاوه تر چپروکی کوردی خوی نوانه
کومه لیک نووسه ری به توانا هاتنه پهی ه چپروکه کانی ه زیات تر
رووی هونه ریبیان له خوگرت ه بیجگه له کیشه ی جوتیاران مه سه له ی
شاریش هاته نا وه نده وه ه کیشه ی کریکاران خوی له چه نه
به ره مه ی کدا بینیه وه .

له و سالانه دا گو فاره کانی هها و شه فق به تایبه تی و ه -
گو فاری هه تا و و روژنامه ی زینیش ده وری چاکیان له م به واره دا
بینی ..

چپروکنووسانی په نجاکان بیجگه له ناوه روکه ره خساوه کانی
په شوو ه مه سه له ی تریان و روژاند ه حوکی ته شه نه کردنی
بیرورای جیا وازو دروست بوون و گه شه سه ندنی به ره ی سیا سی
فراوان ه بیری نووسه رانه ی ده وله مند تر بوو .

په کیک له و مه سه لانه که چپروکنووسانی په نجاکان ده ستیان
بو کیشا کیشه ی سه ته وایه تی په ه نووسه ران زیاد له وانسی دی
له وه گه یشتن کم گه له هیه وه ک کورد وولات دا به ی و بی چاره

که لاخرا ، رستهی کورت و بروسکهیی و ، زمانی بوختی شیعیی و ، کسه ر زیندوه کانی ئەم ژیا نه بوونه که ره سه .

زور بهی هه ره زوری ئەو چه روکانه به مه بهستی سوور بوون له سه ر خه بات و ، گه شه په دانی بزاونتی په شه مر گه ی و ، روو به روو بوونه وهی دیار ده دزیوه کان نوو سراون ، بو به ئە توانین ئەم قوناغه و تا ئیستا په به قوناغی زهیرینی چه روکی کوردی نـا و بنهین ، چونکه به نا وه روک ده وه له مندو به شه وه شکودارن .

له دوای ساله کانی هه فتا و شه شه وه که جار یکی تر بزوتنه وهی کوردایه تی شه وهی نوی و ره باری هه هه ارانه تری له خوگـرت چه روکی کورنیش ده بوو هه نگا وی شه و تر بنهیت ، به لام ئە ده به سی کوردی به گه تی خرایه ژهیر سا نسوری سه خوره ره سی و نـا ره سه مه کانه وه ، دیاره ئەم قوناغه وه که بو بزوتنه وهی کوردایه تی و شورشی نه موکراتی ناسک و مه تر سی دار بوو ، هه روا بـو ئە ده بهی ره گایه کی خو ش نه بوو .

ئه گه ره له بهی هه ره سه که ی هه فتا و په نه جدا چا وه دزیوه کان که متر یان له رووناکیا نابنه با بوون ، ئە مجاره بیان به ئاشکرا ده بیان وهست و وه شه ی ره سه نی کوردی بکه نه کویله به کی زه له ل و ئە لقه له گوی دوزمنانی کورد ، نه بیان ده وهست هه ج به ره مه یکی سه ر بهم گه له ستهم نه ده مه بلاو به ته وه ، ره قه به ئاشکـرا و نه نه نه کانی ده ولت ، ئەو ده زگا به نا و روو شه به ره کوردیا نه ی

که هندیك قهلمی ناپاك و زولیان تی که وتبوو ، ئەوانسە
 لەسەر حیسابی سەخوری و سانسوریت پله و پایەیان لەودەزگایانە
 درابووێ ، هەموو ئەمانە چاویکەیان کرد بوو جوار تا هەموو
 ووئەپەکی پاکی کوردی لەهەر شوێنیکدا بنووسریت لە سەیدارە
 بدەن و ، نووسەرەکانیشی بێخەنە بەر مەترسی راپورت و گومانی
 دەولەتخستە سەر ، بەلام هەموو ئەمانە نەیان توانی رێگا
 بە نووسەرە خاوەن هەلوێست و ئازادبووان بگورن ، نووسەران
 بەگشتی لە کاروانی خەباتی گەلەکەیان دوانەکەوتن ، لەوساوە
 تائێستا چەندان چیرۆک نووسراوە کە بونی چیا و هەردوو نوالە و
 نوندی کورستانیان لی دیت ، بایسی ئەو گوندا راگوێزراوانە
 نەکەن کە خەلکەکە بەزورە ملی و نارەوا لەخاک و مەزرای خویان
 دەربەدەر کراون ، دەنگی ئەو دایکانەن کە کوری پێشەڕگەیان
 شەهید کراوە ، نزکەی ئەو باروکانەپە کە لە سەنگردا پێشوازی
 کورەکانیان دەکەن .

ئیمە بە دلنیاپەو دەلیین چ ئەو چیرۆکانەیی سانسور لە
 شاخ نووسراون و چ ئەوانەپە کە لەناو غارەکانی کورستان
 بەناو هەزار داوی باریکدا تی پەڕینراون و بلاو کراونەتەووە .
 هەموو شایەتیکی راستەقینە ئەم سەردەمەیی ژبانی هەم
 لایەنەیی میللەتەکەیانن ، میژووێکن سەمای شانازیان هەلگرتوو
 هەر لەبەر ئەوەی کە بە شانازپەو ژمارەپەکی گوڤاری

• نووسری کوردستان بو ئهم بابته ئهدهبیه تهرخان بکهین .
 ئهمه وهفایه بهرانبهه به چیروکنووسانی کورد ، بهکم
 ههنگاوی پروژهی ئهدهبی بهرگری کردنیسه چونکه ئهم چیروکانه
 به حیوازی شیوهی نووسینیا نهوه ، خویان لهو جوهره ئهدهبهدا
 دهبیننهوه ، تهکرای چیروکهکان باس له موغانای مروفی کورد
 ئهکن ، لهو کارهساتانه دهوین کهلهنا و جهرگی ئهم وولاتهوه
 سهچاوهیان گرتوه ، ئهو ئازارانن که هیشتا به سووین
 کهسهکان پهنهمرگی ناو سهنگهرو برسی و لهچینه چهوساوهکانسی
 کوردن .

حوینهرد بهریز :

رهنگه ئهم ژماره تایبهتیه پاساوی ئهو چهند مانگ
 دواکهوتنهی گوفاره کهمان بداتهوه ، راسته ئیمه له دهکردنی
 گوفاره کهدا ماوه یهک دواکهوتووین ، بهلام ههموو سووجه کهیش
 خومان نین ، بهیاره دواي ئهم ژمارهیه ژماره ی تایبهتیی
 - شههر - و ژماره یهکی تایبهتیه بهرهخه دهربهکین .
 تابتوانین ئهمانه ویت لهکاتی خویشیدا بهخهینه بهر
 دهستان ، هیوادارین بهعداریمان بکهن و ، لهسهرنج و نووسین
 دا بهسهرمان بکهنهوه .

” دهستهی نووسهران ”

ده رویش بر ایم له تیځه می سزاوا

علی خالدهمید

ده رویش بر ایم مرد ۰۰ پیش شه وهی ده رویش بر ایم گیانی ده رخی
 ، کهس به زمان به سهریا نه گه یشت ا ۰۰ ده لاین : له دواي ده ست
 ریژی نیوه شه و ، ده رویش بر ایم پیځرا و له و ناوه کوهوت
 کهر به هانای نه هانن ۰۰ زامه کان شه ونده زور قوول بوون ،
 خوینی له بهر نه هیشتووه ۰۰ مردن هر مردنه ۰۰ به بابی یان به
 بهران هر له به فر کم ده بیته وه ۰۰ منیش ده زانم ده رویش بر ایم
 شه و تا که گه لایه نیه که به تنیا ده ست بهرداری ترهختی زیان
 بووبی و مرد بی ۰۰ تیمر و ش نه مردایه سبهینی هر ده مرد ۰۰ بهم
 شیوه یش نه بوایه ، به جور یکی تر هر له ناو ده جوو ۰۰ مردن
 شتیځی ناسایی به و له هم مو گیان داری رووده دا .
 له و روژه وه چاوم هه لاین اوه ، چه نده ها دوست ، بی مالئاوا .

یئ حیټان هیشتووم ، بهچاوانی خووم ، ساته تالهکانی گیاندانی
 باوکم دی ، لهباوهشما خوشهویستری کوربهم تهواو بوو . . . کئی
 ههیه شمیری بو هاتیی ؟! . . . نوحی تهمهن دریشی ههر مرد .
 گلگا میشر دنیای تهی کرد ، یهکانگیری تهلهسم بوو ، لهگهل
 مهترسیهکاندا دهسته و یهخه وهستا ، شهفسانهکانی ههلوهمانده وه
 . . . شمیری دهسگیر نهبوو ، حا دهرویش برایمی مجبور ؟! . . . چ
 گهوجی وا دهزانی ههتا ههتایی دهمیئی ؟! . . . خوا بهرستهکان
 لهو برپرایه دان که . . . پهزادانی مهزن دروستی کردوون ، گیانسی
 پی بهخشیوون ، ههر کاتی گهرهکی بوو لییان وهرده گریتهوه . . .
 مردن لای ماددیهکان گهلی روون تره : نامیرهکی سهرهکی
 لهلهشدا زهره دینی و پهکی دهکوهی ، دل لهلیدان دهخا و مردن
 دروستههیی . . . بهلام مردنی دهرویش برایم لهو شهمندها ، بهو
 شیوهیه ، پهنگ و بوویهکی تری ههیه

نخرا شهوهندهی خوش دهویسته بی شه شوقره بهگری و به
 شویبیا ستری . لههیچ ههر . . . بوو و نهخوشی و نازاریکی
 شهوتوی ههبوو ، دلی . . . سیدی و لهجووله بکهوی ! . . .
 دهرویش برایم مرد ، مردنی دهرویش برایم روودراویکی
 کومیدی - تراژیدیه شیوه به تهواوی دهرویش برایم ناناسن
 من هاوپی گیانی به گیانیم و دوستایه تیمان خوشبوو ، زور
 جارم پی وت ، به قسهی نهکردم ، دهبوایه ههربهم ههدهه بچی ! . . .

دهرویشتر برایشم ، هدر شهو پیاره لادنی بیبه دهم و چا و نا و لایه
 ، سمیل دهسکه که و هره ، ریش ماش و برنجه ، چا و رهسی برو
 تهستووره ، پوخته و پهداخه .. نهبوو که هموو روزی ، له
 (بهخته باران) هوه تا (باران بار) دوو چار تهکیه و بهرده می
 ده رگای تهکیه ده مالی .. تا ویشینی خستی ده کرد .. به لکو
 دهرویشتر برایشم هموو قورثانی بهسرو سوره وه له بهر بوو .
 زورچار لهسر حوز و به ره هیوانه که عدلس سووا ، له بهر
 خو به وه سووره ته کافی ده وور ده کردنه وه

رایی به برویته کادا دهنای لای وا بوو وه ستایی قورثان
 له چوری برویته کاسی دایه ، ته گهر به ته و اووی ده ریان نهخا ، مانای
 هموو ثایه ته کان ده گوری .. ته موش کیشه یه کی تری دروست کرد .
 له سهره تادا گوریس کیشه کیه که به شیوه یه کی نه پینی و فسکه
 فسک سهری هه لدا ، بوه ده نگه ده نگ .. وای لی هات ، کهس نه بوو ،
 له نا وه راستی قورثان خویندنی روزهانی پرسدا ، دهنگی دهرویشتر
 برایشم رای نه چله کینی .

به ناره زایبه وه رووی له قورثان خویندنه کان ده کردو ثایه ته کا
 هی بو راست ده کردنه وه .. به و موش دلی تاوی نه ده خوارده وه ، تانه
 هی له و مه لایا موش ده دا که قورثانی بی ختم کردوون .. قورثان
 خویندنه کان ته کیه بیان ته رک کرد .

هه ندیکیان که نه بیان ده توانی ده ست به رووی خا وه ن مردووه که

هوه بنین ، تاکه مدرجیان ، دهم کوت کردنی دهرویت برام بوو ،
 لهناو شهو حهشه ماته نهریقیان نهکاتهوه . . بهلام دهرویش برام
 خه نجهری ده بان بوو . . خو شه گهر بهم جور لهناویان نه بردایا ،
 ده بووا یه خه می مەلاکانی شار بگیرایا . . مەلاکان ؟ کی ده لسی
 دهستی شهوانیا تیدا نییه ؟ . . شه گینا کهر دهستی ده چیتسه
 دهرویش برام ا . . دوور نیه ، ری تی ده چی . . لهو روزه وه
 مەلاکان بوونه ته موچه خوړی ده ولت ، ههنیدیکیان ، مه لایه تیه که یا
 نه بو موسلمانیه تی و نه بو خوایه . . .

سه د بهردیان به پشت مه لای خه تی دادا وه . . ههزار سه لاوله
 دیداری فهرمانره واکان ده دن . .

بویه دهرویش برام شه هه موو حهشه ماته کی کردوته وه ؟
 شهو چیه ؟ . . ده لئی هه موو شار رزا وه ته ئیره . . هه مووتان
 گهره کتانه مالشا وایی لی بکهن ، به شانی خوتان بو کورستان
 بهرن ؟ . . نه . . نه . . شه عهر به قاچاچیه ، بو دیتنی
 تهرمی پيشمه رگه هاتوو ، حهز ده کا بزانی پيشمه رگه چونه ،
 چون راده کیشری . . له دلی خویدا ده لئی : ناوا یه کیتی نیشتمانی
 ده پاریزین ا . . شه فه قییه ده یه وی مژده بو قورشان خوینده
 کویره کان به ری ! . . شه تو ؟ ا . . تو شر گهره کته مالشا وایی
 له دهرویش برام بکهی ؟ ا . . ئیوه دانووتان پیکه وه نه ده کولایه .
 به بیرم هاتوه ، تو ده میکه دهرویش برامت به مردوو

داناوه .. شه و ندهت بۆ گپراومه ته وه ، شه - بووه ..
 لای تو ، دهرویش برایم لهو رۆژه وه مر بووه که وازی له کار و
 کاسبی هینا و بووه مجبوری ته کیه .. لای تو مر بوو دوو جار
 نامرئ ! .. شه بۆ ها تووی تهرمه که ی ببینی ؟ ! .. شه ترسم
 به شیمان بووبیه وه .. گهره کته بۆ دوا جار سهیری بکه ی .. ور به
 حه شاما ته که بده .. که لیئن له بهینی شانه کان بکه وه .. تا تا وا ،
 وه ک من ، بهینی دوو که سان هرده ، وا بزانه ریزی تا زوو قه بیه
 مه ترسه ، شه وان حه ز ده که ن هه موو شار برپژیتته ئیره ..
 ته قه نا که ن .. وه ک من نیو قاپ عاره قی زه حلاویت بخوار دایه وه
 پیا وینکی تر ده بووی .. نه گریانته ده هات ، نه ترس له له شتا ده ما
 وه ک بلدۆزه ر ډرت به هه مووان ده دا .. شیر ی شیر گالته ی پی
 نا کرئ .. تووش نا زانی ، دهرویش برایم له بهر خاتری چاوی ژنی
 بییه می بیخ دنیای له خۆی حه رام کرد ، له بهر چاوه کانی شه بوو ،
 نه ک خوا به رستی .. شهرم مه که .. له رۆژی وادا هه موو راستیه ک
 سه ره لده دا .. ډیده ده ی .. پال ئی تا تهرمی دهرویش برایم
 لی ده رده که وی !

شه ویه تهرمی دهرویش برایم ؟ ! .. به که لوبه له که ی واده ر
 ده که وی .. شه وه .. ها .. شه بۆ له ته کیه هینا ویا نه ته ده ری ..
 ده بی له ده ره وه بووبی ؟ ! .. نه .. نه .. دهرویش برایم پاش
 نوژی خه وتنان ته کیه ی به جی نه هیشتوووه .. شه وه جیه ؟ .. شم

کلاشینکوفه بی قونداغه جیه خراوه ته ناو دهستی ؟ ۰۰۱ لـهوه
 سهیر ترم نه دیوووه ۰۰ ته گهر شهوی ، ترس دهستی له بیینه قاقام
 نه نابایا ، له ته قه کانی سهر له ئیواره هلم نه کردایه وه ۰ بهم
 دهرده نه دهچوو ، نه پیتی ئهم چه کهم بۆ دهرده کهوت ۰۰ شهوه تو
 جی ده کهی ؟ ۰۰۱ خو ته گهر کهس دهر ویش برایم نه ناسی ، تو
 دهیناسی ۰۰ بۆ ههر ئهم جاره ته قه بیان له ته کیه کردوووه ؟ ۰۰۱
 دیواره که هاوار دهکا ۰۰ ده لئی نایان ناسی ۰۰ کهس نازانی
 خیرو شهر له چیدایه ؟ ۰۰ شهوان چاو ده نوقینن و فیشه که به با
 ده دن ۰۰ گرنه لای شهوان : ئاگره سووره ، لهخوم دووره یه ۰۰ شهو
 لهوی بووما یا ، له باتی تهرمی ، دوو تهر میان دهرده هیئا ۰۰ تهرمی
 منشیان له ته نیشت دهر ویش برایمه وه دریش ده کرد ۰۰ ئا ۰۰ ئاوا
 قونداغه تهنگیان له دم و چاوم توند ده کرد ، ئا ۰۰ ئاوا ۰۰ به
 پۆستال دم و لووتیان ده کوو تا مه وه ۰۰ دوور نه بووه له باتی
 کلاشینکوف ، نارنجوکیکیان بدایا ده ست من ۰۰ لیم دی نارنجوکم
 به دهسته وه بی ؟ ۰۰ ئا ۰۰ ئاوا پال کهوتیم ۰۰ بهم دهسته تم
 نارنجوکیکی په لاماردان ۰۰ جا جی ده بوو ؟ ۰۰ ئا ۰۰ بهو
 گوریسه ی به ده ستیا نه وه یه ، قاجی منشیان ده بهسته وه ۰۰ وه که
 پشمرگه کهی ههفته ی پشوو ، که له پشتی جیبی سهربازی بیان
 شه ته که داو تا ونجر ونجر بوو به ناو ئاردا رایان کیشا ۰۰ نا ۰۰ نا
 ۰۰ بپروا نا کهم ۰۰ دهر ویش برایم پشمرگه نه بووه ۰۰ ۰۰ ۰۰ هه موو-

مان دەر ویشر برابیم ده ناسین .. ره نڅه خه ریکې شه وه بن میکروفونی
 مزگه وتی گه وره بکه نه وه ، دا وای لی بوردنی کوشتنی دەر ویش
 برابیم له خه لکی بکه ن .. تا .. شهی بو وا جه زره بهی ده دن ؟ ا .
 ده تو له بهر دهم وه ستاوی ، ریډ ده .. تیر گریان نه بووی
 ؟ ا .. بو ده گری ؟ .. تو وه ک من دەر ویشر برابیم ده ناسی ؟ ا .
 ره نڅه نا ویشته نه بیستی .. لاجو .. منیشر ده مه وی سهری کی پیسا
 بگرم .. هر چه نده سهر بیا زه کان نا هیلن لی نزیك که ویته وه ،
 به لآم دیاره .. هه موومان ده بیبیدین .. شهی بو سهر کـردن
 نه ها تووی ؟ ا .. به هر چا ویکه وه ته ماشای بکه ین هر سهر
 کردنه .. خه لکی گه ره ک ، ده میان بوته ته لهی ته قیو ، به فکه
 له یه کتری ده پرسن :

ده بی دەر ویشر برابیم پیشمه رگه ی نا و شار بووی ؟ ا . هه مووشیان
 پیکه وه ده لین : نا .. بابه .. شهو ته رکی دنیای کـردوه ،
 پیشمه رگه ی چی ؟ ا . من ده مزانی نوکه چه قویه ک هه لده گری ته وه
 هه ر جارنی دوا بکه و تا بام ، یان شیخ ژن له گه ران بوایا .. شه وه نده
 سهره تا تکئی ده کرد ، تا سهر بیا زه کانی نا و سه نڅه ره که ی به را مبهرو
 به شاگا ده هینا .. هر جارنی ته قه له ته کیه ده کرا ، لـی
 ده پارامه وه واز له سهره تا تکئی بینی .. شهوی گولله یـکه
 ده قوزیته وه .. به لآم هر به خه یالیشیا نه ده هات ، به گالتـه وه
 بیی ده وتم : شه وه نده گه وچن ، پیشمه رگه و دەر ویشر برابیم عاشقی

ئەو سەربا زانەى ۋەك گورگ گە مارۆيان دا ۋە ، لەشى دەرويش
 برايم دەشپوئىنن ۰۰ بەيانيان راستيان كىرۋتە ۋە لەھەوزى تەكە
 ھا ۋىشتوۋە ۰۰ ئا ۰۰ ئەو رەشەيان ۰۰ دۈيىنى ئىۋارە سەلامى
 لە دەرويش برايم نەكرد ؟ ۰۰ ئىتر چۈن نايناسى ؟ ئەبى دىل ۋە
 مېشكىيان نەفرەت لە خۇيان نەكەن ؟ ۰۰ ئەو كەشەنكۆفەيان لەكوتى
 ھىنا ؟ ۰۰ مەگەر ھەر خۇيان لەم شانۇگەرىيە بگەن ۰۰ تۇخەيا لایى
 لىيان ورد بەۋە ۰۰ سەيرە ۰۰ ھا ۰۰ ھەر جارە سەيرى لایەكىيان
 بگە ۰۰ ھا ۰۰ چۈنت دىنە بەرچاۋ ۰۰ ئەم لای جندىيە ۰۰ ئەو لایى
 سەربازى ئەرتمە ۰۰ لەم لاۋە جندرمەت دىنە بەرچاۋ ۰۰ ھا ۰۰
 خەيا لایى سەيرى روويان بگە ۰۰ دىۋوتن ؟ ! ۰۰ لە پىۋاۋى جارارن
 ناچن ۰۰ بەھەر لایەكدا دەروانى بەھىچ كۆجىك ئاشناى ئەم
 خەلكە نىن ۰۰ لەھەموۋى سەيرتر ، لەگەل چوۋلانە ۋە بىلبىلەم دا
 ، ھەر جارە ، بەجۆرى ۋە دىيار دەكەون ۰۰ تاكەى ۋا رادە ۋەستىن ؟
 ۰۰ ئەۋە كۈشتيان ، ئەۋە ندىيان لىدا كەس ناى ناسىتە ۋە ۰۰ ئىتر
 چاۋەرىۋى جى دەكەن ؟ ۰۰ ئەگەر داۋاى لى بوردىن ئىش ناكەن ، تەرمە
 كەمان بدەنەۋە ، خۇمان دەينىئىزىن ۰۰ ئەگەر بەۋەندە چاۋى
 خەلكى شارتان نەترساندى ۰۰ بەھىچ ناترسى ۰۰ چىتان گەرەكە
 ۰۰ ئا ۰۰ باش بوۋ ، ئەۋا لۆرىيەك ۋ جىبى ھا ۰۰ تەماشاى
 دەكەن ۋ تەرمەكەمان بۆ بەجى دىلن ! ۰۰ دىر دەن ۰۰ رىيان كەن ،
 بازوۋ رزگارمان بى ۰۰ مەن لەۋ بىرۋا يەدام ئەمانىش دەزاتىن

دهروویی برایم کورد بووهو بهس .. رهنگه به دریژی تهمنی دوو
سی جار له گهل پشمه رگهش دانه نیشتی .

هتای منی تیدایه .. دهبویه شهونده خوهرست و ترسنوک
نهبوومایا .. دوینی شهو نوره گورو زمان بوو .. هدر دهبووو
پیکهوه بین .. باش نهوهرو قاپه عاره قیچی سهرمۆرم کپی، کون
و قوژیسی بازارم تهی کرد ، جوانترین مهزم بهیدا کرد .. به
خوری پهنچا منهوه که پیره دایکیشم ههستی پی نهکا .. هدر نیواره
نهبوو ، لهترسی تهقه خور ئاوا بوو .. دهست ریژ ، دهست ریژی
چه کداره کانی دهقوزتهوه ، ناو به ناو پیر گوپت له تهپه تهقه
پشمه رگه دهبوو .. چند جاری تهکانم دا خۆم زاتم نهکرد ..
چوومه لای ده رگا ، نهم وپرا .. کهشهو درهنگ بوو ، کار له کار
ترازا ، کس ناویری نهم مال و شهو مال بکا .. بیرم له دهروویی
برایم دهکردهوه که ئوقرهی لی هه لگیراوه و سه ره تاتکی دهکا ..
بهلام دهبویا که شهو درهنگ دهبوو ، دهستی لهمل بشوشتایا ! ..
که پیره دایک خهوی لی کهوت ، له ته نیشته پیخه فه که مه وه پریسه که
هم کردهوه ، بهیادی ساته خوشه کانی لای دهروویی برایم ، نیوو
قاپه کهی خۆم ، بی کهم و زور هه لدا و به لادا چووم .. له مهلا
بانگدانا ، له شه پوو هورپی دایکم را پهریم ، به لاماری مهزه و
عاره ته کهم دا له جیگای خوی هه لگیرا بوون .. دهنگی پیره دایکم دا
.. به دهه ههنسکی گریانهوه دهنگوباسی کوشتنی لی پراسرا و پیک و دوو

سەرباز و ونجڕ و نجر کردنی دەرویش برائمی دامی ۰۰ کاس و وورپووم
 ۰۰ بەناشتا ، نیو قاپە عارەقە کە ی دەرویش برائیم بی ئا و هەڵدا ،
 بە دەم ریڤگا وە خۆم پۆشته کردە وە ۰۰

ئا ۰۰ ئا ۰۰ ئەو چ دەکەن ؟ ! ۰۰ کورپە دەیانە وە وە ک پێشمەر
 گە کە ی لئ بکەن ۰۰۰ ئا ۰۰ ئا ۰۰ سەری گوریسە کە ی قاجی لە پشتی
 جیبە کە شەتە ک درا ۰۰ گری کانی تاقی دەکەن وە ۰۰ کورپە خەلکینە
 خۆتان لەخوا مەکەن ، کە ی دەرویش برائیم پێشمەر گایە تی کردووە ؟ !
 ۰۰ کورپە با وکم من ناوێرم ئیو دەنگ بکەن ۰۰ بە خۆپرایسی
 کوشتیان ، راشی دەکێشن ۰۰ کەس نییە توژی غیرە تی پیا وە تی
 بجولئ و بلئ : با وکم ئەم کابرایە هەر دەرویش و مجبوری ئەم
 تەکیە بوو ۰۰ ئیتر راکێشانی بۆ چیە ؟ ۰۰ دەرویش برائیم
 کوردایە تیشی نە کردووە ۰۰ کورپە با وکم ئەمە تا وانیکێ زۆر گەو-
 رە یە ۰۰ کوشتان ، بە پۆستا و قونداغە تەنگ دەم و لووتتان
 پان کردە وە چونکە کورده ، بەسە ، برپایە وە ۰۰ ئەم راکێشانی
 بۆ چیە ؟ ۰۰ کورپە جیبە کە یان ئیش پێ کرد ، قسە بکەن ۰۰
 قسە ی چی بکەن ، بە دۆنکی و شەق و تەنگ کە و تنە ناومان ، ئالمان
 پێو دەنێن ۰۰ خەلکی هەر بە وە را دەگا خۆی رزگار کا ۰۰ چارە
 ۰۰ یانی بە وەر رازی نین دەرویش برائیم رادە کێشن ، دەست ل-
 ئی مەر رادە وە شینن ۰۰ جا ئەگەر پێشمەر گە مان نە بوایا چییان
 لی دەکرین ؟ ۰۰۰ لا قای راکردووان بە پێچە وانە ی جیبە کە وە

دەم با .. ئەوا کەوتە روڤشتن ، با وکم خەلکینه با دوو گاشە
 بخۆینۆدەرۆیش بڕایم لە راکێشان رزگار کەین .. ئەوہ بۆ داوا
 لەخەلکی دەکەن؟ .. ئەن تۆ چیتە ؟ .. شیرێ شێرت نەخوار دووہ؟
 .. دە تۆ هاوار کە .. دەبوێرە .. دەم هەلینە .. قسە بکە ..
 ئەوہ لاشە راکێشراوی دەرۆیش بڕایم لەسەری کۆلانە کەن لای کردەوہ
 .. سەری بەر شوڤە کە کەوت .. کەس نەبوو هاوار بکا .. تۆ .. تۆ .. تۆ
 .. سەری نارەزایی با دان چ دات دەدا .. دەبێ بجولین .. دەبێ
 کاری بکەین .. دەبێ نارەزاییە کەمان لە ئاستی کردەوہی پێشمەرگ
 هەکان بێ .. ئەگینا وەک مێردەزەمە لەسەر سنگمان لاناچن .. هەموو
 مان بە دەردی دەرۆیش بڕایم دەچین .

ئەیلول ١٩٨٣

۲. اکثرا

ثای له مهنایه تیبی مروث . وای له نه مریبی نهو کهسهی که
له زه ویه وه پهل بو خور ده هاوی و به تیشکه کانی ، داستانیکی
مهن بو دوا روژی وه چه کان ده هونیته وه .

مافی خوته گهر بپرسیت : چون ره شو ناسی ؟

هر دوو به ریته کوت ؟ له سه نگره ریته کدا بووین . نه خسهی
سه ربه له که مان و ابوو که سه نگره کانی دامین ریته گاکه ، چه شنی
دانه خوره بن بو راکیشانی هیرشبه ران ، بو ناو نهو بو سه یه ی
که بوخت چنرا بوو ، له و روانگه یه وه سه رنجی نارانی شه رگا که مان
ده داو به ناستم لیومان ده بزوا .

ره شو خوین گهر میکی دل سوز بوو . رووی ، له ناخی ده ریا وه
همینه که ی خواستبوو . په له یه کی سپی له لاجانگی خاوه ن کارگه یه

وه ههلاتبوو لهسەر ئەم نیشتبوووه . سێبەری خەم و خوسەیدەکی
 خەست ، جارو بار لەروویا رەنگی دەدا یەوه . لای چەپماندەوه
 بایەکی توند هەلیکرد ، بەخۆم گوت : " ئیستا بای وا لەناو
 شەقامەکانی شاردنا ، دەکەوێتە مشت و پڕ لەگەڵ بەلکسی
 درەختەکان و دیلانی بە تەناف و بوزگۆری سەربازەکان دەکات .
 (ئای .. شار ، لەوی هەر ساتیکم زیندە چالکردنیک بوو) .

وتم :

- کاک رەشو ، دەزانی ئازاری مرۆف لەوه دایە کە سووک
 بیت وەک دارە کەوت ! سووک بیت وەک بەری مەلوچکە یەک
 بە دەم گەردەلوولەوه !

وتی : بەلێ .. وایە ، مرۆ نابێ هەر بو خوی بیت .
 وەلامەکی هانی دام کە پتر نزیککی بکەمەوه .

- کاک رەشو ، پاشانیش پێویستیمان بە را پەڕینی ک دەبێ .
 چاوی وەکو جووتە ماتیکێ رەش لەمن بەری وەک ئەوهی گومان لـ
 دلسۆزیم بکات .

- بو ؟

- خۆت دەزانیت کە لەم قوناخەماندا ، زۆر بە بەشداریی
 دەکەن بەلام شوێن وەکو شەمەندەفەرە ، لە هـ

ستاسیۆنیکدا هەن دادەبەزن و هەن سوار دەبن .

باش ئیستیک ، هەستم کرد کە بەچاکی لەم بەستم نەگەیی ، بویە

ۋەتەن :

- ھەندىك لەۋانەي چەكياڭ بەشائە ۋەيە رۇزىك
دې ۋە چەك دامالڭ . بىگرە ئىز بە رېرەۋى راستەقىن
ەي شۇرشەكە مان دەۋەستىن .

دېسانەۋە ۋەتى :

- بۇ ! ؟

- چونكى بەرزەۋەندىيان نامىنى ۋە ماندوۋ دەبن
بەلام دەزانى ئەۋانە سەربەكام توپىرن ؟
شەقلى توۋرە بوۋنىك ، بەلا روۋيا خۇي نواند . دەنگم ۋەكو
مىخسكە بوۋكە گزارەم كىشا :

- چىنى خوينمىز لەئاغا روۋتەۋ دەربەگ ۋە شىيخە
دروژنەكان ۋە ئەۋانەي ھەمىشە ۋرگيان بەگۋشتى قەل ۋە سوپىك
دەئاخنى ۋە كەچى باس لەمەر بىرسىتى دەكەن !! ئەۋانە بەنيازىكە
ۋە ، لكائەتە پالدىمى شۇرشى رەشۋروۋتەكانەۋە . بىدگومان
نايەنە سەر .

تۇزىك روۋى گەشايەۋە . دوۋ ماتە رەشەكەي چاۋى بىرىسكان
ەۋە دەنگى ۋەتى : بىربارىكەۋ داۋمە .
دەنگى رەشۋ لەكنم ، تام ۋە چىزى مېۋى ھەبوۋ ، دەستىم نايە
سەر شانى .

- ئىمە مانان سوۋتەمەنىي شۇرشىن . . بۇيە دەبىنى

نهوهی ئیڤمه له بهر و بومی بخۆن .

تهقهیهکی تاك و تهرا مان کردبه و نیازهی سهه له دوژمن
 بشیوینین و به ههلهیان بهرین . ههندهی نهخایاند که گه مارو
 دران و نهخشه که مان ها ته دی ، زۆرمان گلاندهوه که جوړه هـ
 ئاره زوویان له دلددا بوو . له ئیڤمهی پێکران که نیسانهوه ئاواته
 کانیا ن جوانه مهرگ بوون . تهوده مه ، له نیوان ژیان و مردندا ،
 ههستی مروڤایه تیم به توندی رایچه ناند ، وهکو ئاوی پکی
 په نگهوار دووو ، رایشه قاندم ! گیتیم له نا و دوو که وانسه
 رهشدا بیخی ، ئای ژیان . . وای مردن . . ئای میژووی مروڤای
 چاره رهشی . . وای مروڤایه تی سهه بپرا و . .

x x x

ئاسمان خۆی کوتایه کراسه رهشیا وه که ی شهروه . ئهه کاته
 به کاغه دیتکم چوو اند که به دهست مندا لێکی رهژوو فرۆشهوه بیست .
 به شهینهیی بۆی هه لکشاین و له سهروو ترهوه ، بۆ ههسانهوه و
 شا مکردن ، لێره وهوی جو بلاومان کرد . خۆ سهه رای ئازوتسه
 خۆمان ، ئافره تانی دی ، کولێره ی گهرم و دۆیان بۆ هینا بووین .
 من و رهشۆ له ژیر ئهه داره به پرووه - پێشمهه رگه یه دا بووین
 که له گهرمه ی نه بهردا ، شههۆلی حهیران و لاووک و هۆره ی لێسه
 ده گه یشته په رده ی گوپمان و تهوژمی به گیان ونه ستمان ده دا .
 ته نانه ت هێر شههه را نیش هه ستیان به و ئاوازه - هانده ره -

گیان ههژینانه کرد بوو ، بویه لوولهی برین و گرینوف و دوشکهیا
ن تیده گرت . بهلام همه ده مین حهیران - شه وه ناوی ئیروکانه
بوو - کۆلی نه داو ده نگه کهی وه کو که وانه ی بومبا ویتز ، له چهک
کاری گه رتر ، ده بارانده سهریان .

خۆم بهخۆم وت : (راسته گشت ریڠ گایهک / وشهیهک / فیشهک
یک به ره و بانه ده چیت) . ره شو دهستی بوو رادیۆکم برد و ده تگی
(همه ی ماملی) ی نزم کرد . شه و ساش با فرهیه کی پیچایه وه .

پرسیم : ئه ری ؟ چون گه یشتیته ئیره ؟

چۆری دۆله ناو ده فردا مابوو . بیتی به دۆکه وه ناو باشان
کاسه ی سه ری را وه شانده . سه رنجی دام . منیش گوشه ی بینینم
گواسته وه سه ر دار جگه ره خۆم آیه که ی ، که خۆی له که وت دروسته
کرد بوو . وامزانی له په سیاره کهم خۆی مه لاس ده دات بویه
جو و تباقیه م کرده وه ، به لام چۆن ، هه ر به چاو .

گوتی : مردن رایکیه نام .

گورج بهر په رچم دایه وه : به لکو بلی ، بو زیان ده مریت .
هه ناسه یه کی کروزاوی ده په راند . جووته ماته ره شه که ی
چاوی له خالیکی نادیار چه قاند ، له دلی خۆما وتم : (مرگ
هال به سه ر لیسه یوانه وه ده نیته که به ره و گومبوون و گوشه گیری
و رووخان ، روپچه خوار ، که چی ره شو با به تیکی دیکه به
و مردن رووه و په یوه ندایه تی و به ختکردن ده بیات .

به درێزایی و پانایی چەند لاپەرە یەکی لەژیانی خۆی بۆم
 هەلدایەو . . دەنگی وەکو زەنگیکی میهرەبان ، ژینی ناخسی
 بزواندم . که ناچارم به چەند نێرێکی خەستکراو ، تۆماری بکەم .
 (نێهەکی خنجیلانە - باوکیکی پیر - قەدپالیک - سەرخانسی
 ئەم مأل بوۆتە حەوشە ی خانووی پایینی - دوو سی لولە ی تا پیر و
 یەکتیر بوونەتە شوورە لەرووی سووتاندنی دی و چەمەکە -
 فیشەکیکی ویل سەنگی مام فەتاحیک دەسمی - خوین ، خۆل دەخوسینی ،
 خۆل ، رەنگی خوین هەلدەمژی - دەستیکی توورەش ، قورە لینجەکە
 تۆپەل دەکات و دەیگرێ لەسپلی ئاسمان - یەکەم هەنگا و دەنی بەرەو
 خـوـر) .

دره ختی پیروز

بیجا

لهسر خو لهنا و جیگا کهی هاته دهری ، چرا کزه کهی که میك
خوش کرد ، که و ته خو گورین .
که ته وا و بوو هاته سر - کاروان - ی بچکولانه ، زور به
هیئوری به تانیه کهی لهسری لادا ، خوئی نووشتا نده وه و ماچتکی
گهرمی روومه ته کانی کرد .
کاروان به دهم هه ناسه به کی قوول و پرخه به که وه رووی که لا
خست و که و ته وه نا و خه وه خوشه کهی .
ته مجاره بیان - سواره له پال سهری به روزی خیزانیم دا
چهنچکهی کرد به نجه کانی به سر روومه تی و نا و چاویا هینا به روز
وهک له خه وینکی فائاسایی دا بیت و کوت و پر چاوی کرده وه و راه پری
هیشتا نیوهی لهی له ژیر جیگا که دا بوو که چاوی بهم کهوت ،

راسته و خو بهسهر سا میهوه پیوی ووت :
- شهوه چیه ؟ خوت گۆپیوه ؟ بۆ کوی ؟
سواره لهسهر خو وهلامی دایهوه
- هیواش .. با کاروان بهئاگانیهت .
پیروز هستا ، له چراکه نزیك کهوتوهوه و سیری سهعاتهکی
دهستی کرد .
وهک میلی سهعاتهکه دهرزیهک بیئت و بهنا و چا ویا بچهقیست
ههلیشاخاندوهه :
- نیوه شهوه ! ئەلێی خوتت لێ تهوقه !
- ناتوانم بهمینمهوه ، ئەمه سی شهوه لاتانم .
- ئاخیر بهیم نالیهت کێ بهم شهوه دهرتهچیت ؟ ئەزانیهت دهوریهار
چۆنه ؟
- گوئی مهدهری ، هیچ نابیهت ، شهوه بهیتر که هاتین ههروا بووه .
- لهههموو ههوریك باران ناباریت ، تۆ شهمشهوه بهتهنیا یست ،
هارێکانت رویشتون .
- زۆرم قورت مههینهره سه رری ، بلی خوات لهگهڵ و ههچی تر .
- ئەهێ بۆ ئیواره نته ووت شهپرۆم ؟
- لهبهر دلی تۆ ، ئەمزانی خهوه ناچیهته چاوت .
- ئەهێ خو شهبوو ههندیك شتت بۆ ئاماده بکهم ، ئیستا چۆن وا به
بهله

- تهواو کۆکم ، تنیا چا و ماچ کردنیکم ماوه
 پیروژ که میڤ بیتی دهنگ بوو ، دوو دلۆپ فرمیسک زایه چاوی
 بۆتهوهی سواره ههستی پێ نهکات که میڤ بهم لاو نهو لادا خۆی
 گردا ، نهجا چاوی تیی بیری و ووتی :

- به تهمای له کوپۆه برۆیت ؟
 - چون نازانیت ! به لای داره کهی هاو پیماندا ، له بیرته چه تـ
 رازو گلهیمان له ژیردا کردوه ؟

پیروژ تهواو دهنگی لێ بپرا ، بزه به کی خسته سه لیبوی ،
 به لām له ناو چاوه شینه کانیه وه دهیان وه لām و پرساری بیتی جیت
 دهخوینده وه ، له ناخه وه خوا خوای تهوهی بوو شته کانی زوو به
 به دهسته وه نهیهن ، به لکو دره ننگ بکه ویت و پاشان له رویشتن
 په شیمان بپته وه ، به لām له گهل هه لپه و پێ داگرتنی سواره دا بۆی
 نه کرا ، ناچار شه و پسر له گه لیا کهوته کۆکردنه وه ، هه ربه ده م
 گه رانه وه دوو چنگ چه ره زو چکلپیتی کرده گیرفانی شه روا له که به وه
 ، به جوت هاتنه ناو حه وشه که ، سواره وه ستا و سه ری بو ئاسمان
 بهرز کرده وه ، له ونبه وه ئیستیکی کردو تهواو ههستی راگرت
 که زانی دنیا کره گه رابه وه دواوه .

سواره دهستی به سه رو قژی پیروژا هینا ، ناو له پێ بووه
 گه لای درهختیکی ئاونگ لێ کهوتوو ، دهستی کرده ملی و ناوچاوی
 ماچ کرد ، په نجه ناسکو و شوشه کانی گوشی ، نیشان پیروژ له

پیشیه وه هاتوه دهري و شهویشر دواي كهوت ، بو دوا جار دهستی
 دابه سهرشانیدا و مال ئاواپی لی کرد .

پهروژ به پهله گه پرایه وه نا و حه وشه كه ، لای بوپی ئاوه كسه
 چهند گه پرا هیچی دهست نه كهوت ، ناچار ههر دوو دهستی كرده
 كوچه له و پری کرد له ئاو ، به پهله گه پرایه وه و گه یاننده بهر
 ده رگا ، به دواي سواره دا هه لیدا و كه میك وورته وور تیشی له گه لدا
 کرد ، سواره گه به شت بووه سهر ریزی كو لانی سیه م ، پهروژ ههر
 له دم ده رگا كه دا وای چا و تی بریبوو ده بو یست ببیته كو تری كی
 سپی و به سهر شانیه وه بنیشیته وه ، نه ی زانی چۆن له بهر زا به سی
 پهش ده رگا كه بیان هات بووه خواری و بی ئاگا وورد وورد كه و ت بووه
 ههنگا و نان ، كه سواره ئا وری دایه وه و تارمایی پهروزی له پال
 دیوار یكدا بینی وه ستا ، پهروژیش ههر له شوینی خویدا ووشك بوو
 سواره نه ی ویت نه ها واری لی بكات و نه به شگه ریته وه سهری ،
 پهروژیش نه ده گه پرایه وه و نه ده چوو به شتر ، خوی كورك کرد بوو .

سواره به ره وژوور چهند ههنگا ویتکی تری نا ، وه ستا و ئا وری
 دایه وه ، بینی پهروژیش چهند ههنگا ویتك له جینگا كه ی ترا زا وه و -
 به ره و لای ئه م هاتوو ، ئه مجاره بیان به نا چاری و نیمچه وهرز
 بو نیتكه وه گه پرایه وه لای ، كه گه بیته پالی له سهر خو بیی ووت :

- بو دوا كه و تو ویت ؟ ده بگه ریته وه گوله كه م .- ده ی ، رهنگه
 ئیستا كاروان به ئاگا ها تبیت .

- کاروان هاوډه می هه موو شه ویکمه ، ته زانم بهیا نیا نیش تا

دره ننگ به خه بهر نایهت .

- تهی چوڼ ، نا گه پریته وه ؟

- نا زانم واهه ست ته کم به دوا ی خو تا رام ته کیشیت .

- ده بگه پریته وه گوله کم ، لیړه مه وهسته ، بامنیشر دره ننگ

نه که وم .

سواره دهستی کرده ملی و روومه تی نایه سر گوئی مه دهستی

به فرمیسه گهرمه کانی کرد که له گهل دلویی باراندا به روویسا

ده ها تنه خواری .

- ته وه بو ده گریته ؟ تو جار ان ثاقل بویت ، ته مجاره زوونه گه ریډ

مه وه ، بریار بی .

- تا که ی به ته نیا بژیم ، بو نامبهیت ؟

- چه ندیم بی ووتیت جاری کاتی ته وه بیان نیه ، ده گیرم مه ده ..

- تهی خوا هه لده گریته به ته نیا خو م و ته و منداله و

- چی تر ؟

به نجه کانی له نا و له په زیره که ی سواره دا ختو و که کی خوشیان

پیا ده هات ، له سر خو و به ده نگیکی ناسکه وه وه لای دایه وه :

- چوڼ چی تر ؟ تهی نا زانیت به کتکی تریش به ریوه یه ؟

- ته میان له که په وه ؟

- سی مانگه .

— خوا بکات کچ بیټ ، ناوی ئەنڤین — زەنگ —

په‌ڕۆز زه‌رده‌یه‌ك كه‌وته سه‌رلیوی و چاوه شینه‌كانی لـه
تاریکی په‌نا دیواره‌دا به‌رووی سواره‌دا گیرا ، ئەویش ده‌ستی به
سه‌ریدا هینایه‌وه ، چەند هه‌نگا وی‌ك به‌ره‌و مانی کرده‌وه ، ئەمجار
هی‌ان دووعا خوازیه‌کی گه‌رمتری له‌گه‌لا کردو به‌ره‌و ژوور به‌ی
لی هه‌لکرد .

x x x

شار ره‌شه‌بایه‌کی نوستوو بوو ، له‌و سه‌نگه‌رانه ده‌چوو كه‌له
چاوه‌پروانیا هه‌ناسه له‌ خۆ ده‌بێن ، په‌له هه‌وره‌كان تا ده‌هاتن
زیاتر تال ده‌بوون و به‌ره‌و دلی شار سنگیان نه‌وی ده‌کرد ، هیدی
هیدی ئاسمان كه‌وته چه‌مماخه‌و بارانیش بووه لیژمه ، سواره‌یه‌ش
به‌لا كۆلان و په‌نا و پاساردا به‌ره‌و سه‌رووی شار هه‌نگاوی ده‌نا ،
تا وی‌ك گورج و جارێك له‌ په‌نایه‌كدا گوئی هه‌لده‌خت ، باران
ده‌بیکوتاو ، قوڕو لیته‌ی كۆلانه‌كانیش به‌ر به‌ستیان ده‌کرد ، به
خۆی ووت :

(په‌ڕۆز راستی کرد و ئەمه شه‌وی ده‌رچوون نیه ، وابزانم
سروشت دامنی دله‌ زوپه‌ره‌که‌ی ئەوم بێ ئەپه‌ژیت) .

كه‌له سنووری ناو شار ئاوا بوو ، گه‌یه‌شته جمه‌ری ئه‌وه
رینگایه‌ی راسته‌و خۆ ده‌یه‌گه‌یا نده شوین مه‌به‌سته‌که‌ی ، هیشتا
مه‌ترسی رینگا مابووی ، بۆیه زه‌ياتر خۆی ئاماده کردو به‌ووریایو

• ههنگا وی له سر خوی نا

ته گهر چی تاریکه شه ویتکی تهنگوسته چا و بوو ، بهلام که له شوپنی تاقه داره که نزیك که وتوه ههستی ری نمایشی کرده ترسی بریا ، وهستا ، باران و قوری ریگا ماندوویان کرد بوو، تاره زوی حسانه وهی ده کرد ، دهستی بو شه ولقانه گیرا که سدریان کیشا بووه لای ریگا که و ، تم هه موویانی ته ناسی ، تفهنگه که ی له شانسی کرده وهو به لقیکیانه وه هه لیواسی ، بارانه که له ویدا که میك هیور بوو .

پالی به داره که وه دا و هر له شوپنی خویدا چهنچکه ی کرد ، هه ناسه به کی قولی کیشا ، به دهسته سره که ی سرور و چاوو لاملی سپی ، دهستی بو گیرفانه قورسه که ی برد ، چکلیدیکی نایسه ده می ، وای ههست کرد بوون و بهرامه خوشه که ی پهروزه و به سر بریا نیت ، یادی شه و روزانه ی کرده وه که له ژیر هه مان داردا به بهک ده که بشتن و رازو نیازی شه و بنداره یان ده کرد ، زورینه ، ته نیا سی سال له مه و بهر بوو ، تیواران سعا ته و مختیک له وی داته ههستن ، رهنگیان بو ژبانی داها توویان شرعت .

ته تقایم هر شه ویتک .. هر روژیک .. که له گهل -
 ها و ریگانیا ریگای بکه ویتته نیره ، له بن تم داره دا ته بیان
 وهستینیت و بیهان ده لیت :
 کورینه ... هر جاریک ها تن که میك لیره لابدهن ، بیگومان له و

سەرەوه بە سلامەتی ئەگەرینەوه .

وەك هاوڕێكانی ئەمەیان لایوو بێتە راست ، یان هەرخوویمان
 پێتو گرتبیت ، ئەگەر سوارەیشیان لەگەڵدا نەبیت لێرە هەر
 دەوێستن ، هەموو جارێکیش یادی ئەوو پێرۆزی تیا ئەکەنەوه ، بە
 راست هەر لە درەختێکی پێرۆزیش ئەچیت ، چونکە تا ئێستا
 ئەوانەیی بێرەدا تێ پەریون زێانی گەرەیان لێ نەکەوتوووە . بۆیە
 نایان ناوه - درەختی پێرۆز - .

بەدەم یادەکانیەوه چکلیتەکەی ناودەمی ئەوا و بوو ، ئەنجا
 کەوتە تروکاندنێ ئەو دەنکە گۆلە بەرۆزانەیی پێرۆز بەدەستی
 خۆی شەویک لەوه وێر بەرژاند بووی ، کەوێستی هەلبستیت
 بروسکەپەکی کوتو پر لەمیشکی دا ، هەموو یادگارەکانی لێ
 شیواند و شەژابە پەلە دەستی بە گیرفانی کرد و هەموویانی
 بەشکنی ، کەهیچی دەستگیر نەبوو لەبێ بەنا و چاویا کێش
 ئاخێکی قوول لە ناخپەوه سەری هەڵدا ، هەستایە سەرپێی ،
 هەستی نە لای تاریکە هەوو نە لای باران ما ، تەنانەت
 پێرۆزیشی لەیاد کرد ، نە ی زانی چی بکات ، یان ئەبێت جارێکی
 تر بەنا و مەترسی و باران و رینگای شەلە قاودا بەگەرینەوه ، یان
 ئەم سەفەرەیی هەر نەکردایە چاکتر بوو ، هاتنە ناوشار ، خو
 گۆرپین و ماله و مال کردن ، ترسی هەزاران چاوی دزیو ، خەمی
 کاروان و پێرۆز . . هەموو ئەوانە بو ئەو مەبەستەو ئەویش

هيچ ، ٺمهه ٻهني ٻيروڙ ٻوو ، سهري لئي تيڙڪدام و نه مزاني چسي
 ٺهڪم ، ٺهوهنڊهي دهست هيڻاياه رڀڳام لهوه نه ٻووتفهنهنگهڪهيشم
 لهبير بچيٽ ، ٺهي ٺيستا چوڻ ؟ لاي ها وريڪانم بلڀيم جي ؟
 بيڳومانم ٻيٽم دهلڀن : ” ٺهي توڙمان ٻو جي نارد ٻو شار ؟ يان
 ٻيروڙ هدموو شتيڙڪي لهبير برديتهوه ” نهخير ٺمهه ناڪم ،
 دهگهريٽمهوه ناو شارو جي ٺهبيٽبا ببيت ، ٺهگهر جي ٺهيش
 ڪاري عاقلانه نيه ، چونڪه فرياي گهرا نهوه ناڪوم و ڪاتم به
 سهر ٺهچيٽ ، ٺهي چوڻ ؟

تفهنهنگهڪهي ڪردهوه شاني ، بهبيٽزاريهوه ڪه دهت ووت خوو
 بهردي قورست لهسهر شاني داناوه ههنگاوي بهرهو شارنايهوه ،
 وهستايهوهو ڪهوته دلهر اوڪي ، بهيري ڪردهوه ، ويستي نيسان
 ههنگاو بنيٽهوه ڪه دهنگيڪ ههستي راگرت ، بهرهو دواوه ڪشايهوه
 ڙيٽر دارهڪه ، تفهنهنگهڪهي بهزوويي لهشاني ڪردهوه ، دهنگي
 ٻئي يهڪيڪ ٻوو بهرهو لاي ٺم ٺههات ، ٺم خوي دايه ٺهو ٻيو
 درهختهڪه تا نزيڪ ڪهوتهوه ، ههر ڪهزاني تهواو گهيش ٺوته
 ٺاستي، دهنگي دا ، رڀبوارهڪه زوو وهلامي دايهوه :

• سواره گيان خوڻم .

سواره وهڪ له ٺاسمانت بهردا بيٽهوه وابوو ه لهبهر

خويهوه ووتسي :

” ٻيروڙ .. ٺمهه ماناي جي ؟ ”

- ئەي نازانیت چیت لئی بهجیماوه ؟

- ئەزانم ، نامەکان .. هیناوتە ؟

- ئەي بۆ جی هاتووم !

سواره هەناسەبەکی شادی هەلکێشا ، لەش و دەروونی بە
بەكجاری حەسانەوه ، دەستی کردەوه گەردنی پیرۆز و سەر و چاوی
ناپەوه ناو قژە تەپو بەخشانهکەي ، لەسەر خۆ ووتی :
- ئیستا ئەگەر پەمەوه ناو شار ، گۆلەکەم چۆن وێرایت بەم شەوه
تووشە پر لە مەترسێه بێیت ؟ ئەي کاروان ؟

- کاروان تا بەیانی هەلناسیت ، کە گەر پەمەوه خەو نەچوووه
چاوم ، گۆلۆبەکەم هەلکرد ، کراسەکەي شەو گۆر بېبووت بەدیواره کە
وہ هەلواسرا بوو ، هینامە خواری بۆ هەلگرتن ، کەچی نامەکانم
تیا بینی ، ئەم زانی جی بکەم ، وەك بەسەر ئاگرەوه بـم وام
لێهات ، ئەم زانی توۆ ئەمجارە تەنیا بۆ مەبەستی ئەو نامانە
ها تېوویت ، ئەو کاتەم هاتە بەر چا و کە ئەزانیت و ئـمـارام
ناگریت و بێگومان بووم سەر دەکەیتەوه بە شار او ئەوسا خوا
ئەزانیت چیت بەسەر نیت .

- پیرۆز .. ئەمە کاری تۆنیه ، بەم شەوه چۆن ئا فرەت ئەکەوێتە
سەر ئەم رینگایە !

- ئەترسام ، بەلام خۆمنیەر کاریکی بچکۆلانەم هەر لە دەست دێت
تۆشم خۆش ئەوێت .

بئی دهنگ بوون ، تا سواره لئی برسی :

- بهم بارانه چیت کردۆته بهر ؟

- خۆم له شهروالئیکی تۆ هه لکیشاوه و به جمانه یه کیشته رو سلم
باش پیچاوه تهوه .

- تهی ته زانیت ئیره کوپیه ؟

- هه ره له وی ته مزانی لییره ووچان ته گریته و له وانیه بهت بگهه ،
لییره نه بوویتایه بئی هیوا ته بووم .

- که واته به ناههق ناوی لئی نه تراوه درهختی پیروژ ، جیگای
به هه مو و ئاوات گه یشتنیکه .

پیروژ نامه کانی دایه ، ته ویش به دههه و چاوه
ماچ کردنه وه بئی ووت :

- پینکه وه ده گه ریینه وه .

- من بویه ها تووم تۆ ته مه یان نه که بیت .

- تهی پیت خوش نیه ته مشه ویش له گه لئا بم ؟ تۆ خۆت نه ت ووت ؟

- ته و سا جیا بوو ، تا ده گه ینه وه له وانیه ره ووناک بیدته وه .

- که چوویته وه چاوه کانی کاروان ماچ بکه .

دهسته گه رم داها تووه که بیان له یه کتر بهردا ، پیروژ
چالاکانه به ره و شار بووه وه ، سواره دلله راوکئی بوو ، ته
ماوه یه که هه ره له زیر داره که دا مایه وه و گوئی قولاشی سرکه و دهنگی
ریگا بوو ، که دلنیاپی بهیدا کرد ، خویشی به کهم ههنگای روو

له چای بهسەر شهو ریگایه دا نا .. که هیشتا جی بییهك گولوی
بارانه نوپکهیان تیا نه شه قاند بوو .

سال ولسه می

ویسی

پ . م سردار بوی گپرامه و تی :
شهره کھی شو رۆژه مان ، یه کیك بوو له شهره هره سخت و
ستمه کانی جه بهی لای ئیمه .
دوژمن له شه و رۆژیک له و بهریه وه ، به توپ و تیاره
به رده وام نا و چه سنگره کانی ئیمه دانه بیژا .
به سات بواریان نه شه داین ، یه ک به دهم یه که وه ، نیوسه سات
.. سه عاتیک .. دوو سه عات به توپ و ، چاره کیك تا نیو سه عات
به تیاره .

ئیمه هر زوو له نیازی دوژمن حالی بووین و پشتمان لسی
کرده وه ، چی تر پیوستی به مله قوتی و به پیش ده مدا هه لروانین
نه شه کرد ، به تاقی کردنه وه له وه شاره زا بوو بووین ، که هه ر

وختیك ئەم دابێژانەمان بۆ ماوەیەك وەستینرا و كەببـووه ،
 مانای دەس پێی كردنی هێرشى سەربازەكانىتى و دەستەو یەخـه
 راوەستانمان لەرووی یەكتردا ، كەئەوسا ئیتر تۆپ و تەیارەكا-
 نیان ، نە بەفریای ئەوان ئەكەوون و نە ئەتوانن هیچ كارىك
 بكەنە ئیـمە .

كەدنیا تارىك بوو ، لە ئاگر بارانى فرۆكەكانیان رزگار-
 مان بوو ، بەلام تۆپەكانیان تا رۆژ بووه ، بەردەوام و بـى
 پشوو دان هەر گوللە بارانیان ئەكرىن .

سەركردهى جەبەهەكەمان بەناچارى بریارى دا ، بەهەر نرخیك
 بێ بریندارەكانمان لەكوچى شەڕ دەرباز بكرىن و بگۆنزرینەوه ،
 من یەكێك بووم لەوانەى ئەم ئەركەم پێ سپێردرا ، لەسەنگەرەكا-
 نمان هاتینە دەرەوهو بەگورجى كەوتینە خۆمان .

لە لقهكەى ئیـمە سێ بریندارمان هەبوون ، ئەوهى بەمـن
 سپێردرا ، لاویكى لاوازكار بوو ، تەلەزمى گوللە تۆپێك دابوو
 لەشانى راستى ، ئیسقانى چىخ كرد بوو ، قۆل و قەهرغەى لای
 راستى ، خەلتانى خوینێكى وشكەوه بوو بوو ، نرکەو نالەم لى
 نەئەبىست ، تەنها بەینا و بەین ، بەدەنگێكى ماندووى پـر
 ئازار پێى ئەوتم :

- تەكایە یاریدەم بدە ئەو شانەم قورسایى نەكەوێتە سەرو نە-
 جورلى . ئازارىكى دلپروین تیا! كسبە لە جەرگم هەل ئەسینى ،

برینداره کانهان گه یانده جی ، ژووری مزگه وتی ئا واییه کی
 چۆلی نزیك جه بهه که مان بوو ، پیش ئیمسه چهند برینداریکه تریش
 گه یه نرا بوونه شهوی ، دکتوریکه خه ریکه تیمار کردنیان بوو .
 هر لهو ساته دا که دوکتورو برینداره کانهانی ترم به دی
 کرد ، له ناکا و دلم خوربه یه کی کردو ناوی سالاری برام له قوولایی
 بیرو هوشمه وه برومکه ی دا ، پیشمه رگه ی لقی دووی به
 تالیونه که ی خو مان بوو که لوتکه ی شاخیکه تهنیشتما نیان تهنی
 بوو ، به پمشو کای یه وه ههنگا ووم ههله پنا و که وتمه ههله روانین
 ، به خیرایی و به په رۆشه وه چا ووم نه گیرا ، تاله پر کسبه یه که له
 ناخی دهروونمه وه سه ری هه لدا و به سه رتا پای له شما برومکه ی کرد .
 قه له مباروم دایه تهنیشتی و به چوکدا هاتم .. هه وارم
 لی کرد :

- سالار .. سالار ...

بی ورته و جووله له سه ر گازی پشت که وتبوو ، له گه ل
 بیستنی ها واره که مدا ، ته قه لای دا سه ری بجوولینتی و به
 نه بزوا ، دهستم خسته ژیر سه ری و به رزم کرده وه ، رانم
 نایه ژیر پشتی و سه ریم گرته با وه شم ، گه شی و بریقه له
 چاویا نه ما بوو .

سه رنجیکه کزی ما ندووی له رووخسارم گیرکرد و ئیتر چاوی
 له چا ووم لانه دا ، به ئاسته میک لیوی بزواند سدوی ، نه یه توانی .

ده قیقەیهك و دوان و سیان و ئەو چاوه بی بریقە و
 ماندوانەى نابوو نیە نا و چاومەو ، لای ئەدات ، هەستم ئەکرد
 پێلوه کانی ئەیانەوی وەك لەوحى ئاسن بەسەر چاوه کانی داکشین و
 بەلام ئەو دوا تۆز قال تین و توانای خوی ئەخاتە کارنەیه لیت ،
 تالە ئەنجامدا ئەو دوا تۆز قالەش توایەو ، لەوحە ئاسنەکان
 بەسەر چاوه کانی داکشان و بو هەتا هەتایە لە ئەلاتنەو کەوتن .
 سەریم نووساند بە سنگمەو ، بو ماوێهەك فرمیسکی
 گەرم بەسەر قژو سەرو روخساریا رشت تا دوو پێشمەرگە کەى
 بەلەکەى خۆمان ، سەری سالاریان لەباو هەشم دەرھینا . . دەستیان
 دایە بن بآلم و خستیانمە سەریی ، یە کەمیان وتی :
 - بیریارمان وایە ، من بەگەرپمەو جەبەه و لق ئاگادار کەم ،
 حەمە عەلیش لەگەڵ تۆدا لیترە بمینیتەو .
 - پێویست بەمانەو مان ناکا . . با بپوین .
 تەقەلایان دا گلم بدەنەو . . رازی نەبووم ، دانەویمەو
 . . ناوچەوانی سالارم ماچ کردو پێشیان کەوتم .

x x x

لەبەرە ئەیانى ئەو شەو دا ، دوژمن هێرشەکەى دەس پێی
 کرد ، زریانیکى گوللەبارانیان ، کوپترانە ئەدا بەرووماندا و
 خوشیان بەدوایا بەرەو پێش تەکانیان ئەدا .
 وەبەر بەشداریی زۆر شەری سەخت و ستمی ترم کرد

بووه به لآم له هیچیاندا دوزمنم هیئنده سر سهخت و بهه له مسمت نه دیبوو ، شه تووت بریاری داوه ، ههرچی تین و توانا و رق و کینه و هیزو دهسه لاتیکی ههیه ، بوؤ شه شه پرهی تهرخان بگسات و بیخاته کاره وه ، وهك گه لای دار لی یان شه خرا و وهك دروینسه قه لاجو شه کران ، کهچی ههر ته کان یان شه دا بوؤ پیشه وه .

شه تووت : دهستیکی سامنا کتری مردن له پشته وه ، سامنا کتر له دهسته کهی بهرده میان ، بهره و پیشه وه رایان شه مالی .

له گه ل شه وه شدا ، دوا ی نزیکه ی سمعاته وهختیک ، شه هم هیژشه ههره سهخته ی دوزمنمان دایه دوا وه و زال بووین .

شه وان بهره و دوا وه هه لاتن و نوره ی هیرشی ئیمه هات . . .

نوره ی راوانان و جعزره به لی دان یان

گیژرانه وه ی یهك بهیه کی شه و کاره ساته سته مانه ی من له و شه په دا دیمن ، کارێکی زهحمه ته و زمان له عۆیه یان نایه . به لآم با شه وه یان ته بوؤ بگیژمه وه که بوؤمن به تایبه تی ، بوه شای کاره ساته کانی شه و شه ره و ههر گیز له یادم ده رناچی . . .

وهك چۆن شه وان شه وو روژیک بوو بواری پشوودا نیان به ئیمه نه شه دا و به دواشیا براندانه هه له مته یان هی نایه سه رمان ، ئیمه ش ههر یه کسه ر که هیژشه که یانمان دایه دوا وه و که وتینه راوانان . یان ، یهك سات بواری خوگر تنه وه و پشوودا نیان نه دان و رمان شه مالی .

من سه‌باری هه‌موو هۆیه‌کانی تر ، رق و کینه‌ی تۆلـه
 سه‌ندنه‌وه‌یه‌کی گهرما و گهرمیش ، هه‌ست و بیرو هۆشمی ئاگره‌دا و
 تارا ده‌ی ته‌وا و فه‌راموش کردنی مردن بۆی به‌په‌روش بووم .
 مردوویه‌ك چه‌ند بیر له‌مردن ته‌كا ته‌وه و ته‌یه‌وی له‌ ده‌ستما
 هه‌لبی ، منیش ته‌نها هی‌نده بیرم لی ته‌کرده‌وه و لی ته‌ترسام .
 به‌را کردن له‌م بن به‌رد بۆ ته‌و بن به‌رد به‌ره و پێشه‌وه
 ته‌کانم ته‌دا ، ته‌نها به‌ غه‌ریزه خۆم ته‌کوتایه پال به‌رده‌کان
 ، ته‌گینا ئیتر به‌هیچ جوړیکی تر بیرو هۆشم به‌لای خۆ پاراستندا
 نه‌ته‌چوون . به‌ پێوه نیشانم ته‌گرته‌وه و ته‌قه‌م ته‌کرد .
 ته‌گه‌ر رۆژیک له‌رۆژان ، هه‌موو کاره‌ساته‌کانی تری هه‌موو
 ساته‌کانی تری ته‌و شه‌په‌م له‌ بیر بچێته‌وه (ته‌نانه‌ت ساتی
 شه‌هید بوونی سالاری براشم) ، به‌لام هه‌رگیزا و هه‌رگیزا کاره‌ساتو
 ساتی رووبه‌روو وه‌ستانی خۆم له‌گه‌ل (سه‌میر) ی دیلدا پیـر
 ناچێته‌وه .

x x x

تاشه به‌ردیکی بچووکه‌و من خۆم ته‌گه‌یه‌نمه پالی .
 شانی چه‌می دا ته‌ده‌مه سه‌رو هه‌ر به‌پێوه نیشان ته‌گرمه‌وه
 ، له‌دووری په‌نجا مه‌تریکه‌وه ، دوو سه‌ریاز به‌دی ته‌که‌م به‌پرتاوه
 هه‌لبی ، لووله‌ی تفه‌نگه‌که‌م ئارا سه‌ته‌ی یه‌که‌میان ته‌که‌م ،
 نیشانی لی ته‌گرمه‌وه ، رق و کینه‌ی ئاگراوی نا و ناخ ، بۆ

چاۋى راستم ئەبىتتە دووربىنىڭ ، كاسەى سەرىم لى ئەكا تە
گومەزىڭ ، بەلە پىتتە ئىنمەۋە يەك و زامەى بىرنەۋە كەم
تېكەل بە ھەزاران زىم و ھوۋى تر ئەبىت .

چاۋى راستم لەموۋى سەر لىۋلەى بىرنەۋە كەم دا ئەگەرم
ئەمەۋى بىرۋانمە ئەنجام ، فرىا ناكەۋوم ، ھاۋارىڭ بەدۋاى زىمە
ى بىرنەۋە كەمدا ، لەۋ دىۋ تاشە بەردە بچۈۋكە كەۋە دىتە بىسەر
گوۋىم :

- بۆ خاترى خوا مەم كۆزە .. خۆم ئەدەم بە دەستەۋە .
مەر بەغەرىزە دلم خورپەيەكى كىردو باشتىر خۆم دايە پال
تاشە بەردە كە ، سەمىمەۋە .. بە غەرىزە سەمىمەۋە و خۆم مەت
كرد .

بەلام ئەۋ ، لەم سەمىنەۋەۋە خۆم مەت كىردنەى مەن بى ئاگا
بوو ، ئەۋ لەساتى بە چۆكدا ھا تنى خۆيدا بوو بۆ مردن ھاۋارى
لەدۋا تروسكەى ھىۋاى زىيان ئەكرد بە فرىاى بىكەۋى . . . ئەپارايە
ۋە . . .

- بۆ خاترى خوا مەم كۆزە .

ھاۋارى پارانەۋەى دوۋەمى ئەۋ بۆ زىيان ، خورپەۋ سەمىتە
ۋەۋ خۆم مەت كىردنەى مەن رەۋانەۋە ، ھاۋارم لى كىرد :
- چەكە كەت فرى دە .. دەست ھەلبىرەۋ خۆت دەرخە ، تىفەنگىكى
سەمىنۋى فرى دايە نىزىكەۋە ، خۆشى بەدەم تىرەۋ سامىكى

کوشنده وه ، له پال تاشه بهرده که هاته دهره وه ، هموو گیانی
 رهنگی مردووی لی نیشتبوو ، چاره کانی شه پهری زه لیلی و -
 پارانه وه بیان نهواند ، که بهیتا بهیتا له بهینی برنه وه که ی
 دهستم و روخساره ، شه پینان و شه ببردن ، شه ویش بهغهریزه شهیزانی
 ، تنها ثان و ساتینکه .. چاو ترووکا نیکه و بهدوایدا ئیترو
 گهرده لوولی ئازاریکی هیجگار توندو تیژ لوولی ئه دا و به
 بیخی نه بووندا لوولی ئه دا ته خواره وه ... و ئیتر بو هه تا
 هه تایه زیان به خویره نابینیته وه .

چهنده شه لهو ساتانه دا ، تریس و سامیکی کوشنده وه ک -
 شیشیکی سووره وه کرا و شه جزا به هه ناویا و شه برژاند ، منیش
 هینده ئازاری زورا نباری به کی سخت له نیوان ته ووژمی ئاره زووی
 توله سهندنه وه و ههستی مرؤقایه تیمدا دهروونی داخ شه کردم ...
 بیکوزه .. بهزه بی پی ناشی .. دپنده به کی نا و پیشه و
 دارستانه .. بهزه بی پی ناشی .. سالاری برات ...

ده لاقه که ی ورگی .. سهرنجی چاره به بریقه ماندوه کانی .. چی
 پی شه ووتیت؟ .. چی لی داوا شه کردیت؟ .. هه وازوو فهرا -
 موشی شه که بیت؟ .. هه وازوو له بیرت شه چیته وه؟ .. بهزه بی
 پی ناشی به کی که له دپنده کان .. بیکوزه .. بو چاره پئی شه که ی؟
 .. بیکوزه .. بیکوزه ...

من ئاگا و هوشم له بهر بره بوو ، ههستم به و بزوتنه وه به ی

خۆم نه کرد ، که بر نه وه که ی دهستم بهرز کرده وه قۆناغه کهیم نا به
 شاخه وه ، لووله کهیم ئاراسته ی سهر سنگی کرد ، به نجهم خسته
 سهر به له پیتکه و له وه دا بووم به نجه بینه وه یهك ، ها واره پسر
 زه لیلی و پارانه وه کهیم له بنی بیریتکه وه ها ته وه بهر گوئی :
 - تکات لئی ده کهم مه مکوزه .. با وهرم بئی بکه ، تا قه یهك
 فیشه کم نه ته قاندووه ، ته وه تفهنگه کم سهیری که .. ته وه
 فیشه کدا نه کهم گولله کانی بژمیتره !

من هیشتا ههر لووله ی بر نه وه کهم ئاراسته کرد بوو .. به و
 بهیری رق و کینه وه لووله ی تفهنگه کم ئاراسته کرد بوو .
 ته و بهرده وام بوو له سهر پارانه وه و تهیهوت :
 - ته مسال له قوتا بخانه ی ما موستایان ده رچووم .. ههر به کهر
 کردنیانم به سهرباز و رایچی کوژی ته م شه ره بیان کردم .. تکات
 لئی ته کهم ...

له وه به دوا وه پیویستم به وه نه بوو زیاتر گوئی له قسه ی
 ته و بگرم ، زورا نبازی یه که ی ناخی خۆم به لایه کدا که وتبوو ، ته م
 ووت :

به لام دیلیکی دهسته ووستانه .. بئی چاره یه ... له و
 ساته وه ی تفهنگه که ی فری دا و دهستی بهرز کرده وه له وه کههوت
 به شه ر که ریکی دوژمن دابنری ، له و ساته وه ئیتر زیانی بیوتسه
 ته مانه تیک له ته ستوی منا ، نا .. ناشی .. به ههر ترخینک

بئی ، ئەبێ دان بە خۆما بگرم و خۆم لەم نامەردی بە پەبارێزم .
 ئێتر نەم هێشت لەو زیا تر لەسەری بیروات ، هێچ لە گەلا
 نەووت ، لوولە ی بپنەوێکم داگرته خواریهوه ، چا ووم بپری یسه
 چاوی و دانەویمهوه ، سەینۆفە کهیم لە زهوی هەلگرت و پێم ووت :
 - مەترسه .. دڵنیا بە نات کوژم .. پێشم کهوه ، بەره و دوواوه
 دامە پێش خۆم ، تا گەیشتینه جێ ، هەر چەند هەنگا وێک و بە
 ترس و لەرزەوه ئاوورپێکی لی ئەدامهوه ، تا بە توورەبی ههوه
 پێم ووت :

- پێم ووتی مەترسه و دڵنیا به .. ئێتر بەس ئاوور بدەرەوه .

x x x

پێش ئەوهی لە گەل ئیلەکانی تردا بی گوێزنه وه بۆیه ندیخانە
 شهوو روژێک لەسەنگەرە که ماندا لە گەلما نا مایهوه ، هەرچەندە
 دڵنیا بوو بوو ، بەلام هێشتا ترسی هەرلەدلا مابوو ، شهو
 بانگی کردمه لای خۆپهوه ، بەدووورو درێژی باسی ژیا نی خۆی
 بۆ گێرامهوه ، دوا ی ئەوه کهوتینه قسه و باس و تا درهنگ
 وهختێک دا نیشتین ، منیش باسی کاره ساته کهی سالاری برامم بوو
 گێپرایهوه ، ئەو راجه نینێکی شێتانه راجه نی .

ئینجا بۆ ماوهی چەند ساتێک ، چاوی بەسەر روخسارمانەبلەو
 بوو ، دوا یی سەری چەقاندە دیواری سەنگەرە که مان و رووخساری
 خۆی تیا وون کرا

دوای ما وەيەك من بېم ووت :

- شەو درەنگ بۈۋە ۰۰ باشتەر وایە بخەۋیت •
 سەرى لەخۆل و گلى دیۋارى سەنگەرەكە مان دەرکیشایە
 دەرەۋە ، مانگە ھەلاتبۈۋە ، تیشكىكى زیۋىنى بەسەر ناۋچەكە ماتدا
 پەختەر ئەكرد ، رووخسارى (سەیر) ی دىلیشى رووناك ئەكردەۋە •
 بۆیەكەم جار پاش لە رووخسارى ورد بوومەۋە ۋەك
 سالارى برام تازە سىلى رەش ئەكرد ۰۰ تازە لەۋەدا بوو ھەلیدلو
 بېى بە پیاو •

دوو دل بوو لە نووستن ، ووتى :

- نە قەیناکە ۰۰ ھەز ئەكەم ھەروا دانیشم •

ۋتم :

- بەلین لەمن ۋەرگرە ۰۰ بەبى ترس بنوو •

ۋوتى :

- ھەتا ئەمرم ئەم مەردایەتتەم لەبیر ناچیتەۋە •
 بەتانییەكى خۆم دایە ، راکشا بنوی ، بەلام خەۋ نەچۋە
 چاۋى ، تا رۆژ بوۋە ھەر گینگلى ئەدا •

كە بىردیان زۆر بەگەر مەۋە دەستى گوشیم و وتى :

- ژيانىكى نویت پى بەخشیووم ۰۰ ھیوادارم لە دوا رۆژىكى زۆر
 نزیكدا و دوای سەرکەوتنتان ، بتبىنمەۋە و بە برادەرىكى ھەرە
 دلسۆزى خۆتم بزانیت •

دهستم درپژ کرد بۆ بهری لای دوژمن و وتم :

- تهگەر له ژبانا ههشتیمان .

سهریکی خهفتهباری له قاند ، چای پر بوو له فرمیسک

رووی لی وهرگهترام ، ههنگای ههله هینا و روپشت ، گه دوور

کهوتوه ، ههستم بۆ کرد بهسر قولسی قهسهله عهسکهری پهکهی

• فرمیسکهکانی چای تهسری .

مارت / ۱۹۲۵

رہ بہ نوکت

جہ

”رہ بہ بایہ ، رہ ہیلہ یہ ، شلوقہ یہ ... نہی خواہہ نہم
 قد پال و پیدہشتایانہم ہرگیز لہباریکی ناسایی دانہ بینیوہ •
 یا سامال بووہ ، رۆژ ہیندہ گہرم داہا تووہ ہموو گیا و
 گول و گوزاریکی ہلپر و کاندوہ و کردوونہ تی بہ قہرہ برووت ، یا
 خود ہر کریوہ و توف و سہرما و سول و بہستہ لہک بووہ و ہموو
 روہ کیکی سپ کردوہ و لہ شوین خویا سووتاندوویہ تی ... ” •
 وہک بلئی کوکہ یہ کی توند بہر بینگی گرتبی ، بہدہم شاخ و
 حسرہ تہوہ کہوتہ بیر کردنہوہ و لہجئی خویا دوش داماووہک کچی
 دہریا خوی لہژیر پەرچہ ما شاردہوہ ... لہم کاتہدا کرہ بایہ کی
 فیڈکی ہلکردو خش خش گہ لاکانی ہینایہ لہرزانہ ، جا دیسان
 کہوتہوہ شاخوتن و بہدہنگیکی بہرز بانگی کرد ••

- " کورپه هۆ کاکی براینه ، رۆله کانم : داری گوپزو گیوژ
 و کاژو سهروو قهزوان و مازوو و ... و ... ئهوانی تریش ."
 کچی هۆ خوشکینه ، کیژه کانم : نیڕ گزو بهیبوون و شلیئر
 و سهرنخوین و تهلی وه نه شه و ره به نوک ... و ... ئهوانی تریش .
 گوپم لی بگرن : منی دار بهرووی پیری که نه فت و ستم
 دیتهی ههزاران ههزار ساله م ، ئیستا بشت کو ماوو دهست له ئه ژنو
 خو گرمۆله کراوه م .

بهلام هیشتان چا و زیت و میشک رهوان و زمان پاراوو له گه پر
 نه که وتوو م . . ، بهلام هیشتان کامه پهل و پوی وشک هه لگه پراومه
 بهوای شه بایه که ههزاران چوو زه ره ی تهرو تازه ده رده که نه وه و
 مژده ی دو و باره نوێ بوونه وه ی ژیانم پی ده به خشنه وه و له
 په نایه کا ، له نیو هه له مووتا ، له گه وه شاخیکی گه لیک هه ورازو
 رکا له نا و کو مه له به ریککی گه و ره و رهق و به هیزدا که هه رده م
 به رگه ی ستمی گه ر دوونی چه پگه ر دیا ن گرتوه و نه روو خاون . . .
 منی هیا ن له به نای خو یانا حه شاردا وه و له چا وه نزه برسی و
 تینه وه کان دا شار دوومیا نه وه و له دهسته ره شه کان پاراستوو میان . .
 ده مه وی شم شتانه ی که به چا وی خو م لیبون و وه کو نه مانه ت
 بۆم پاراستوون ، ئیمپرو ده مه وی بۆتانی باس بکه م .
 من لیم :

هه رچی له و شوینه واره دا روا بوو و ده ستیا ن گه یشتی

قرتاندیان ۰۰۰ هەر زینده وارو گیان له بهری هه بوو و دهستیان
 گهشتی مراندیان ۰۰۰ هه زاردو زاده وارو پبخوری هه بوو و
 دهستیان گهشتی ژه هریان تی کرد ۰۰۰ هه کاتی و دهراوو جوو
 جو باریک هه بوو و دهستیان گهشتی ویرانیان کرد ۰۰۰ هه
 شالورو کهو و کهو دهری و هه مهلیکی خوشخوان هه بوو و دهستیان
 گهشتی میان له قورگی کرد ۰۰۰

من لیم :

هه پهره که نه فتیکی بهجی ماو له هه کونه شاخیکا یان له
 هه کوره گوندیکیان دۆزیه وهه و دهستیان گهشتی وه کو شانهی
 ههنگوین کوشیان و شیلو گیان هه لمژی جاتووریان هه لدا و کردیانه
 خوراکي قهله رشکان ۰۰۰ هه زه ریه که له کاتی هه وار چۆل کردنا
 له ناقار مابوو بیته وهه له دایبا وان^۲ دابرابی و دهستیان
 گهشتی لخبویان موتریه کردوه ۰۰۰ به لئی به زۆر وایبان
 لی ده کرد ۰۰۰ به هیوای شه وهی که زۆله مرۆئیکی دل رهشی وه که
 خویانی لی پهیدا بی و راهاتووی ئاوو ههرا و کهشی ئهم دهورو
 به رهس بی ۰۰۰ هه زارۆکیک^۳ که له پاشۆلی دایکیا به
 بو و بیته وه یان له نا و جۆلانه دا بهجی مابوو بی و شه وان هه ۰۰۰
 به لئی شه وان هه ۰۰۰ دهستیان گهشتی بر دوویانه له
 دایهنگای تایبهتی دا دایان نا وهه بو نیازو ئامانجی تایبهتی
 خویان له ژیر داری ژه ههرا پهروه دهیان کردوه ۰۰۰ جابا پیو

بلیم و پرواغم پی بکهن ... چونکه من نه پیری سپی دهخوینمه وه و نه هی رهش و نه نووسرا و ... به لکو ته وسه رو سه بر دانه تان بو ده گیترمه وه که به چاوی خوم دیون و به گویچکه کانم گویم لی بوون و به ههسته کانم ههستم پی کردوون ...! ... هه موو چهوت و چه ویلی و تالیه کم له مانه بینیه وه ... جی متمانه نین ، بی گفتن ، ماری سرن ، شایسته ی هیچ نین .

دوای نهختی وهستان و بیر کردنه وه له به ره خوئی که وتسه وه

ئاخاوتن ووتی :

” که ره سه ترستاک و کوشنده کانتان ئیستاشر وان له بهر چاوم ... ئای بۆمباکان ، دهرزیه کان ، کۆنکریته کان ... هه مووتان ئادگاری نوی ترین چاخ و تازه ترین شارستانیتان پیوه دیاره ، به لام بۆگه ند ترین مه به ست و بو دوا که وتوو ترین به روار به کار دینرین ... ! ... ” .

نه مامی دار گوپزیک له نزیک شوینه واری خانوو به ره په ک دا له قه دی برپاوی دایکیا هه لچوو بۆوه و شلکه ی ده کرد ، گه ره کی بو با گوئی بده ته وه به لام به ره به روو زوو ده مکوتی کرده وه ووتی :

– ” کر به چ مه لی ، ته نها خۆت به هیز بکه و له نا و مه جوو .. ”

داره به نه یکه که تازه بالای کرد بۆوه ، ویستی لی بیهرستی .. ئسی چی تریش ... ؟ مام به روو گوتی : ” کر به چ مه لی ، ته نها خۆت به هیز بکه و له نا و مه جوو ... ” .

ئەسپیندار ، چنار ، بی ، سەرۆ ، کاژ ، گێژ ، مازوو -
 بەهەمان شیۆ ، بەیبوون ، شلیڕ ، سەرنخوین ، وەنەوشە ، نیرگژ
 ... گوینی ، ئەسپوون ، هەلژ ، کەما ، بەرەزا ... ئەوانیستی
 کەوتنە سەركە سەرك و ویستیان بیدوینن و ئەویش زیاتریان بـ
 بلی و " چۆن ... جی بکەین ... کە ی ... وشتی وای لە گەلا
 بیژن ، بەلام ئەو ... بەهەمان شیۆ ، بەلی بەهەمان رەفتار ...
 دەگەلیان ئاخاوت و هەمان وەلامی ئەمامە گوێز و دارە بەنەکی
 دانەوہ ... ! ...

لەو ساتەدا گۆلیکی بەلا سەوزی لاسک باریک ، گەلا ورد و
 ئارموو شین ، سەركۆلم ئال و چا و پەر لە ئەسەین ، بەژانگ رەشو
 دەروون زیڕین ... وەك تەلی کەمانجە سەروەبای نا و دولە قوول و
 مەنگ و بی دەنگە کە دەبەهژاندەوہ و لە نزیک ئا وەپری ی کانیەکی
 وشک کرا ودا شلک شلک بوۆ خۆی هەلگیرسابوہوہ ...
 بینای سەرنجی نیگا زەرد هەلگەرا وەکی دا پیرە بەرووو
 گوتی :

- " مامە پیرەم ، گەورەم ، سەم نیتەکەم ... گە
 بەلانەوازی و لەش و لارە مەگروومیەکی من ناکەیت ، بیکە بە
 خاتری ژبانی رەبەنایدتی و بی هاوسەریم ، بیکە بەخاتری
 تاقانەیی و بی هیزیم ، گویم لی بگرەو ماوەی قسە کردنم بدە -
 ئەویش ئەختی بیری لە قسەکانی کردەوہ و هەلوەستەیکە بوۆ

کرد ، پاشان سەرنجیکی قوولی دا و وتی :

– ” تـمـۆ ... تۆ کیتت .. ؟ .. ”

– ” ھەر وەك پێم وتی ، ناوی خۆم بە خۆمە وەبە ”

– ” رەبەنۆك ، ئەمە تۆیت؟! .. ”

– ” بەلێ منم ”

– ” ئەو ماوەی قسەکردنم پێی دايت ، بێژە بزانی چ دەلێی .. ؟

– ” گوێم لەبەنگەوازەكەت بوو ، ئاموزگار بەكانتەم ھەموو وەك

بزماری لە فیشکی چەقین و رەفتاریشیان پێی دەكەم ، بەلام ... ”

– دواي نەختی چا وەرپوانی چ قسەبەکی تری لە رەبەنۆك گوی لێ

نەبوو ، جا وتی : ” ئی ... بەلام – ی چی بلێی ..؟ شەرمی مەكە

، كاتی شەرم كردن نەبە ، كاتی شت نەگوتن نەبە ، چیت لەدەلایە

بیلێ بەلكو سوودێکی بۆ گشتمان دەبێ .. ”

رەبەنۆکی ناسك و تەلازیش ، ھوروزمی نا و دەروونی پر لە

تاسە و جوولە ی كزە بايەكە ، زیاتر خستبوویانە جم و جۆل و

ھەژاندووە ...

دیسان دەمی ئاخاوتنی لێ کردەووە گوتی :

– ” تۆ داوات لەھەموو رووئەكەكان كرد و وتتخۆ بەھێز كەن و

لەنا و مەچوون ، بەلام ھەرچەندە ئەگەر واش بەكەن ھەر سوودی نابێ

ئەگەر .. ”

– ” ... ئی دەی ، دەبێ ، – ئەگەر – ی چی ؟ ... ”

- " ته گهر بی و ... "

- به قسه پی برینیکه وه تم له جیات تی شه وه لیدای پی و وتی : " ته گهر بی و یهك نه گرن ... ها ... ! ... ته گهر بی و کومه کی له گهل یهك نه کن ... ها ... ! ... ؟ "

- " به لئی ، به لئی ، گهر بی و وانه کن " .

- " ره به نوکی چا و به لهك و ژیکه لم ، ته گهر چی کاره سات و بیری منی وا لئی کردوو که بهی بهشتان ببهم به لام توش کاره ساتو ناسکی ... ! .. راسته چونی ده لئی وایه به لام گویم لئی بگره با گوشه نیگا یه کیش بده بنه هندی لایه نی پووست و نایار

ژیکه لوکه کم ، بو شه وهی له پلان و له پیلانی پسر و چه پلان دوور بین ، بلا با هر داریک بو خوی و به خواستی خوی گه لاو لقی و پوینی ده رکا به لام من دلنیام له موی که وا شه دارانه هتا گوره تر بن ره گ و ریشه یان زیاتر له نا و شه خاکه دا به رش و بلاو ده بیتوه ، جا هر یه که وه له لای خوی بهل دا وی تا به شیوه یه کی زور سروشتی ره گ و ریشه لکانیان تیکه ل به یهك ده بنه وه ، جالم کاته دا شه وزه نگه دارو شه روه که خرشانه ی که باقو ده بن و ره گ و ریشه یان به داره ره سه نه کانی ترا نه گاته وه ، شه وا بلین و نه لیین زوری پی ناجی ووشك ده بن و له شوین خویانا ده رزینه وه " .

لدم کاته دا دوو دلپ ئا ونگی روون له دیده کانی گول

ره به نوك هه لوه رین و جابه تاسه وه كه وته ئاخا وتن و وتی :

- " به لئی به لئی راسته ، ئای كه دل خوش بووم بهم وه لامهت " .

باشان به بێكه نییگی پر له هیوا و ئاواته وه گوتی : " ئه وه
 ساته منیش له سه ره گ و ریشه ی ئه وه ئا و پته به دا جو قه ده رده كه مه وه
 و چه تر خۆم به ره بهن و به تاك و ته را نا به ته بهر چا و ، چه تر
 خۆم به بی كهس نا زانم " .

- به لئی به لئی ، ره به نۆكه كه م ، ئیستا چۆن هیما ی ئیمه بیت له
 ره به نی و له بی كه سیدا ، ئه وكا تیش ئا وا ده بیته وه هیما ی ئیمه
 له به شت ئه ستووری و له ره نگی خوینا ویتا ! " .

(۱) شلۆقه	:	به فرو باران بێكه وه .
(۲) زه ری	:	كچ .
(۳) دا ببا و	:	دا یك و باوك .
(۴) زا رو ك	:	منال .
(۵) مه گرو می	:	ناسك .
(۶) هیما	:	چه فه نك ، نیشانه ، ره مز .

بەلىن

بەلىن

كەلگەڭ ئاۋەلەكانيا گۆرەكەيان دەپەستەۋە ، فرمىيىك
لەسەر روومەتى دەزۈۋولەي بەستېۋو ، ئەۋ پېاۋەي كەلەيادى نىپە
گرېيان پەي بە چاۋەكانى بىرېبېت ، لەۋەدەجى پېرى دلى ناسك
كېرېبېت .

ھېۋر بوۋ ، بەلام بەگورج و گۆلى ھەلدەسورا ...
بەيەنى زوۋ كەتازە روۋناكىپە كەمەكەي دەمەۋ بەيان دېرى
بەتارىكى شەۋدا بوۋ ، دەرگاي ئەۋ ژوۋرەيان بە كېلۈن داخست
خوى كىرە بەۋەي بەرامبەرياۋ مىندالەكەي بە ئاگا ھېنا ، ناردى
بەدوى بىرادەرە ھەرە نىزىكەكانىدا ، ئەۋانەي ھەموۋ شىپىرىنى و
تالىپەكەيان لەگەلدا چەشتوۋەۋ جېڭا بېرواين ۰۰ دۋاى ماۋەپەكەلاي
گېرېۋونەۋە ، دەست نېشانى پاچ و خاكەنازەكەي پۈ دۋانىان كىرە

بهدهنگیکی نزم پیی را گه یاند که بچن لهولا پهله چناره که ی نزیك
گورستانه که وه به گورجی گۆزیک ئا ماده بکه ن ۰۰۰ شه وهنده گرز
و مپ و مۆچ بوو پرکیشی شه و بیان نه ده کرد هیجی لی بپرسن ،
تۆزیک وهستان به هیوای شه وه ی سهر بلند بکا تا لی بپرسن :
(بۆکی ؟) بهلام که چاوی بهرز کرده وه گپی بلئسه ی چا وه کانی
شه و پرسیاره وه هموو پرسیاره کانی تری هه لکوروزاندن .

ئیتتر بی سی و دوو دهستیان دایه پاچ و خاکه نازه که و
رۆیشتن ، بهر له وه ی له ده رگا که بچن به و نیودا ، بانگی لی کردن
- ئیوه بۆ ئا ودانی چناره کان ده چن ۰۰ وه رنه پئشه وه ، گوی
بگرن ، زۆر دوور مه که ونه وه ، ههر له ولا پهله چناره کانه وه
کورپه که م ده نیژین .

(کام کور ؟ ههردوو گه وره که ی بی سهر و شوین له نا و چوون
که سیش نه یزانی له کوی گۆره و شاردران !! له سی کورپه کچکیشی
زیاتر نه بووه ، کچه که ی له مال و میردی خو به تی و کورپه بچوکه -
که شی شه وه بوو که شه م به یانی په له دوومان هات ، خو ژنه که شی
سالیك دوا ی له دایک بوونی بچوکه که و چوار مانگ دوا ی سه ره و
نگوم بوونی دوو کورپه که ی مال ئا وایی له دونیا کردو به جه رگ
سووتا وی سهری نایه وه ۰۰ تۆ بلئی یه کیك له کورپه کانی سه ری
هه لدا بیته وه ؟) .

شه و چا وانه ی دایخستبوون وه ک گاسن زه ویه که بیان ده کیلا ،

بَلَنْدِی نَهْدَه کَرْدَن ، هَر یَهک لَه بَرادَه رَه کَانِیْشِی چَه نَدِیْن پَرَسِیَار
 بَه سَهَر دَه مَو چَا وِیَه وَه سَه مَیَان دَه کَرْد ، کَه چِی بَواری تَا کَه
 پَرسیار تِکِیْمِی نَه دَه دَان ۰۰ جَار جَار قَسَه ی بَو دَه کَرْدَن ، بَه لَم
 وَهک لَه زَیْر بَارِیْکِی گَرَانِی وَا دَابِیْ کَه نَووزَه ی لَیْ بَرِیْبِیْ ، بَه
 تَا سَتَم گَوِیْ یَان لَیْ بَوو کَه لَه زَیْر لَیْ وَه وَه دَه ی گَوْت :
 - نَابِیْ کَه سَبِیْمَان بَزَانِیْ ، بَوِیَه هَر بَه تِیْ وَم رَا گَه یَا نَدَوَه ، -
 چَوْنکَه نَا مَه وِیْ لَه گَوِیْرَه کَه یَا رَا چَلَه کِیْ !! اَهَر سَهَر م دَان نَا وَه
 سِیَار دَه کَه ی دَه بَه مَه سَهَر .

کَه تَم قَسَانَه ی دَه کَرْد دَه سَتِی لَه گِیْر فَا نِی تَا خَنِی بَوو ، خَشَه
 خَشِی لَه شَتِیْک دَه هِیْنَا ، دِیَار بَوو کَا غَه زَه ۰۰
 " مَامَه گِیَان لَه گَه رَا نَه وَه دَا بَیْ کَرَام ، هَا وَا رِیْکِی بَه رَز لَه تَا خَا یَه
 دَه رَه پَرِی ، بَه لَم لَه گَه رَو وَا گَرْتَم و کَرْدَم بَه نَووزَه یَهک ، نَه مَه
 شَت دَه رَجِیْ ، خَوْم بَه دِیْ وَا رَه کَه وَه نَوو سَا نَد ، بَه خَو خَشَان دَن لَه
 دَه رَگَا ی مَالَه کَان دَوو ر دَه کَه و تَم وَه ، نَه مَدَه وِیْسْت لَیْ یَا تَه وَه نَزِیْک
 بَم ! چَوْنکَه نَا مَه وِیْ بَبِمَه هَوِی مَالْ وِیْرَانِی کَه سِیْک ! بَوِیَه مَحَالَه
 لَه گَه لَتَا بَیْم ، نَا یَه م ، تَکَات لَیْ دَه کَه م جِیْم بَه پَیْلَه ! تَه نِیَا
 سِیَار دَه یَه کَم هَه یَه ، نَا و نِیْ شَان م لَه سَهَر تَم پَه رَه کَا غَه زَه
 نَوو سَرَا وَه ، بَه هَر حَالِیْ کِیْش بَوو تَوَانِیْم دِیْ رِیْک بَو هَا وِیْرِیْکَا نَم
 بَنووسَم ، بَرِیَا تَه گَه ر بَوْت بِلوَا یَه بَتَدَا نَا یَه تِیْ ، بَه وَه کَا رِیْکِی
 زَوْر بَه جِیْت لَه گَه لَدَا دَه کَرْدَم !

ئەمىش كاتىڭ گۆيى بۇ ئەو قسانە شل كىرد بوو كەبە دەم
ئازارنىكى پىر سوۋىۋە دەي كىردن ، دەستە سىپىكى لەسەر بىرىنە كەي
دانا بوو سەرىشى لەسەر رانى ، دەي گوت :

- كۆپى خۆم تۆ خويىنىكى زۆرت لى رويشتوو ، دونىاش زۆر
سارده ، بەم حالەۋە بەرگەي ناگرى ، بابچىنە زوورەۋە تاتۇزىك
گەرمت بىتەۋە ئەوسا قسەيەكى لى دەكەين .

- مامە گيان مەخالە ، سەر بەھىچ مالىكدا ناكەم ، تىۋ
ھەر ئەۋەي كە پىم وتىت بۆم مەيسەر بىكە ، ئىتر بىرۇ خوات لەگىل
تكاپە شاپەتى ئەۋەشم بۇ بدە كە تا ئەو كاتەي گيان لەلەشما
بوو لەدەرگاي ھىچ مالىك نەدا . . . تكات لى دەكەم ۱۱ . . .

لىرەدا بەكول گىيا . . . لەكەم تەرخەمىيەكەي زۆر شەرمەزار
بوو ، ھەر چەند بەبىرى نايەت كە جارىك لەجاران ، لە ھەمىو
ئەو چەرمەسەرى و تووشى و نەگبەتىيەي بەسەريا ھاتوۋە بىو
جۆرە دلى قولپى دابى ، بەلكو ئەگەر ئەو جارەي لى دەر بىكەين
كەخۆي لەبەرا بۇ نەگىراۋ ئەو بەلىنەي بە خۆي دا كە ئىستا
بە ھۆپەۋە دەستە ۋەستانە ، ھەمىشە خۆي لەۋە پاراستووۋە كە
دلوپە فرمىسكىك چىپە بەجاۋىيەۋە نەبىنرى . . . كە چى ئەۋەتسا
بۆتە مندالىكى ساۋاۋ خۆي بۇ ناگىرى ، ناچار بوو لاپەكسى
جەمەدانىيەكەي لەسەر چاۋى دابنى و بىي وشك بىكا تەۋە ، بەلام
ئەۋە دالدى نەدەدا ، چونكە ھەر كە لاي دەبىرد بەخوپ فرمىسكى

گهرم له چاوه کاني گلور دهبوونه وه ، خوشي زوري يې سيرا جوو ،
 بويه له ژير ليټووه دهیگوت :

- که من شهونده دل نهرم جووم ؟ بيو به قسم کرد ، بو؟
 " به ناخيري گيانم سهرم بهرز کردبووه وه تا به زه يي له
 دم و چاوما به دي نه کا ، قسم بو ده کرد تا قايلي بکسم
 له کله شهيان بيته خواره وه له گه لئا بيته مالوه ، که چي
 که سهرم نه وي کرد ، چي بيستم ! بزهيه کي که له سهر ليوي ههر
 وه که به دم فرشته کانه وه يې بکنئ ، بي جووله و بي ههنا
 خوم دا به سهر يا و به يې ناگايي شو ها واره ي شو له کاتسي
 پيکانه که پيدا له گرويا گرتي ، من دهرم بهراند ، چون هاواريك
 ههرگيز به بيرا ما نه ها تووه که من شهونده دهنگم تير بي ، شهوم
 شق کرد ، به لامه وه و ابوو که شه ستره و دهرگا و په نجره ي هه موو
 مال هکان چاويان تي بريوم ، سهرزه نشتي شهوم ده کهن که له
 خويکي خوشدا رام چله کاندون ۰۰۰ ساتيکي نه برد ها تمه وه ههر
 خوم ، په ره کاغه زه که يم ناخنيه گيرفانم .

شه وپشم دا به سهر ده ستما و به هله دا وان گه يانمه ژورره وه ،
 دواي توژيک له و ديو دهرگا که وه گويم هه لخت ، که س نوپه و
 دنيا چوته وه دوخي پيتر قيژه که م .

به سوو کي درزيکم کرده دهرگا که ، چاويکم به تاريخاي به که دا
 گيرا ، چاوم ده بينان ، چونکه ما وه يه که بوو له و تاريخاي به دا

بووم ، بئى راها تبووم . . . هيجى نا ئاسايم بهدى نه کرد، هاتمه
 دهره وه ، خویننه کهى وهك تۆو بئى کردم به ژیر خۆلى کۆلانه که وه و
 شویننه واریم نه هیشت ، جا گه پرامه وه . . . هه رچه نده له وه دلنیا
 بووم که شهید بپویستی به شتن و کفن نییه .

که جی بئى ویستی خۆم منجه له ئا و یکم له سر ئا گرنا تا کولا ،
 ئه مجا که وتمه شتنی ، بهرگه لیفه یه کی خا وینم بهر ده ست که وت ،
 بۆم کرده کفن .

تا به یانی نوینم له سر کرد ، جار جارم زۆر به کول
 ده گریام . . . دهستم برد ده ستر له گیر فانا ده ربه پینم ، بهر
 کاغه زه کهى که وت ، وهك ده می برینه کهى بئى و قولپ بدا ، هه ستم
 به گه رمی خوین ده کرد ، ئه وسا زانیم که نامه کهى گیانی تیا یه . . .
 که بهر کاغه زه کهم دهره هینا ده ستم بپوهی ده له رزی ، به و
 سه رمایه هه موو گیانم نیشته سه ر ئاره ق .

وهك له بهر ده م مه زنترین مرۆڤدا بم و پرکیشی نه کهم چاوی
 تئى بپرم . . . تاما وه یهك نه مده و پیرا بیخوینمه وه ، وهك ئارنجوکیك
 بئى و پها ما بته قیته وه . . . دوا جار تینم دایه خۆم و خویندمه وه .
 ئه مجاره یان به چۆکا هات و سه ری خسته نا و ههردووله پیه وه
 له جار ان زیاتر کولا ، به چۆر پکی وا هه موو گیانی ده تگوت
 مریشکی سه ربه پرا وه هه لده به زیته وه . . . ده ستیان دایه بالسی ،
 راستیان کرده وه و به بئى ده نگ په ش خویان دا ، له ناخه وه له گه ل

خویدا که و ته مشت و مریکی سبیر :

(- که ی تو و ابویت؟ بۆ وا لهخوت ده کهیت؟

- نازانم ، هەرگیز ئەمم بەخۆمەوه نەدیوه ! .. بەلام
 مندالێک لەبەهاری تەمەنیا تا ئەو رادەیە جوامیر بێت ننگولی
 لەخۆی بکات ، ئەمە شتێکە بەبیری کەمدا نایەت !!

- دەلێی خۆت کەمت کردوه ؟ لەسەرەتاوێ تا رۆژە شوومە که ی
 بەری چاوتی تیا تارێک بوو و چە که که ی شانت که هەمیشە وەک
 چاوت دەتباراست ، پیاو وەتی خۆت تیا بەدی دەکرد ، بە نزیک
 ترین ئاوەلت دادەنا ، زۆر جار وەک گیا ندارێکە هەلس و کەوتت
 لەگەڵدا دەکردو لەگەڵی دەدوایت ..

لێت بوو بە تیایەک ، بەهەموو هیزی خۆت دەتکێشا بەتاوێرە
 بەردەکاندا ، دوا یەر لەسەر گابەردێک چەسپت دەکردو بەردی
 گەورە ی وات پیا دەکێشا ، تا پارچە ی گەورە ی تەختەکانی بەقەدەر
 ئەنگوستیک و کەمتریشی لێ هات ، خۆ پارچە ئاسنینه کانیشی
 بەجۆریک کوتاتنەوه کە کەس نەزانێ ئەوانە پارچە ی جی بوون ،
 هەر لەو وە ناخیشت ئالۆز بوو ، ئەمجا ئەو بەلێنەت دا کە
 تا هەتایە جاریکی تر نەبێتەوه دۆستت و لە شانی نەکه یست
 هەر دوا ی ماوە یەکی کەم ئالۆزی یە که ی دەروونت سەری هەڵدا و
 بەهەمووشت هەڵدەچویت ! ... ئە ی کورە کانت چیان لێ هات؟ کسێ
 دەلێ ئەوانیش هەر وەک ئەم لە کەنە لانی کدا لەبن بەردێکدا

وايان لى نهها تووهو كهسيكى وهك تويان لهكاتى خويدا بو
 نهپهخساوه ، يان شهگهر رهخسابيتير ههر ههمان داوايان لى
 نهکردوه ؟ بوپه وا سهره و نگوم بوون ! ..

- شم قولپدان و دل گهرميهشم لهوه دهچى جگه لهوهى كه
 مازنى كارهكهى هوپهكى سهرهكهيهتى ، بهلام ههروهك بوئى
 شهوانيشم بهمهوه نابى وايه ، كه دهشتوام دهزانى شهوانى
 خوتم لهبهر دهستايهوه دهيانشووم ، كهله كفنم دهنا لام وا بوو
 شهوانى خوتم لهكفن دههاوم ، كهنويزم لهسر دهكردههر وهك
 لهسر تهرمى شهوانى خوتمى بكهم وابوو .

- جا جيا وازى شم و شهوان چيه ؟ بو ههر سىكيان ههر به
 پهك هو و لهيهك ريگا داوايان لى نهها توه ؟

- تير لهمهودوا منيش چوونه سر گورستانم دهبى ، ههموو
 ههفتهيهك دهچمه سر گورپى ههر سى كورپهكهم ، شهوهى كه شهمرؤ

بهدهستى خوتم ناشتم جى شهوانيش دهگريتهوه كه ههر نازانم
 گورپيشيان لهكوئيه .. دهزانى سهبوريم هات وخهريكه (كانى)
 فرميسك چور بر دهبى ؟ ... بهلام نه چوونه گور بى سووده !!) .

x x x

كه دهركا كه لى كردنهوه سيان بوون ، يهكيكيان بهژورهوه
 كهوت و دوانهكهى تر لهبهر دهركا منهوه ، داوام لهوانيش
 كرد بيته ژورهوه قايل نهبوون ، ههر كه گهيشتينه لاي رووناكى

یہ کہہ واقعی ویرما ، بہ سہر سورمانہوہ تئی دہروانیم و دہمی
 ببووہ تہلہی تہقیو ، کہوتہ لیٹوہ لہزئی ، لہوہ دہچوو وہلامی
 تہو ہر سیارہی دہستگیر بووبئی کہبئی ہا تبوو ۔

۔ فہرموو کوری مامہ ۔

۔ دوینی شو ۔۔۔

ہروسکہ کہ لہمیشکی دایہوہ :

” ” نازانم چوں لیٹم بہ ٹاگا ہا تی ، من خۆم لہدہرگا کہتان
 دووردہخستہوہ ، تومہز لہ پہنجرہی ژوورہکھی سہر کۆلانہ کہتان
 نزیك دہبوومہوہ ۔۔ نہمدہویست کہس بیٹم بزانی ، کہچی تۆم لئی
 پھیدا بوویت ، بچۆرہ ژوورہوہ واز لہ من بہینہ ، نامہوی
 بہہوی منہوہ تووشی بہلایہک ببیت ، تکات لئی دہکہم ہرۆ ۔۔۔۔“
 ۔ تہوہی ٹیوہ لئی دہگہرین تہم نامہیہی لاجی ہیٹم ،
 تہہرۆ ناشتم ۔

کہ نامہکھی وەرگرت و کردیہوہ زۆر لہو دیرہی خوارہوہی راما
 ، تہوہی کہ بہ کوپترہ خہتیك نووسرا بوو ، تہوہی کہ تاکہ شت بوو
 من لئی تی بگہم ، چونکہ تہوانہی تری خویندہواری خوئی دہویست
 بہہموو کہس لیك نہدہدراوہ ، نووسیبوی (ہا وری یانی ریگای
 ہیرۆزم ، من بہلینہکھی خۆم بردہ سہر !!) ۔

کہسہری بلند کرد فرمیسک لہ چاوہکانیا قہتیس مابوون ، لہ
 ہمان کاتیشدا بہ چاکی لہمن ووردہبووہوہ ، سہرنجی ، ہیلآوو

، رانك و چۆغەكەو ، جامەدانى يەكەي دەدا ، تەنانەت دەستى
 درىژ كورد كۆلۈكەشى داگرتم و بەچاوى. شارەزايەكەو تىئى
 دەپروانى ، لەو زياتر فرمىسكەكانى بۆرانەگىران ، بوونە چەند
 دلوپىكى گەورەو بەسەر روومەتە لووسەكەيدا خزان و بەدەورى -
 بىخى چەند تالە موويەكى لاي چەناگەيەو گەردبوونەو ، ھەرۈەك
 ئاوى بەدەن و بەلەي نەش و نوما كوردنى لى بىكەن ۰۰۰ لەزىر لىۋەو
 بۆ خۆي دەدا : (- ئەو رۆژەي ھەرگىز لەياد نەدەكرد ! ۰۰) .
 كۆلۈكەي بەدەستەو گەرتبوو ، ھەموو گىيانى پى دەكەنىسى
 ۈەك كىلگە يەكى تىر ئاۋ گەش بېوۋە ، نەيدەزانى چۆن شادى
 خۆي دەربېرى ، لىم نىزىك بوۋەو و لەكاتىكدا دەموو چاوى ۈەك
 گولالە سوورەي لى ھا تىبوو ، بەلە پىتكەت لى بدايە خويىنىسى
 شەرمىنى لى دەردەپەرى ، پىئى گوتم : (دەزانى ئەمدى بە دەستى
 خۆي بۆ چىنوم ، ئەگەر چاك لىئى ورد بىتەو گەلىك شتى بى
 بايەخى تىادا بەدى دەكەيت ، ھەموو گەش بىنى و ھاندەر من) .
 سەرى بەرز كوردەو چاوى لەئاسۇ گىر كورد ، ھەرۈەك بەختىارى
 گەشتىن دوا رۆژ لەو دىو كەلەكەو لەدايك بووبى و تەنىسا
 خۆشى بىان بىنى ۰۰ چاۋەكانى دەبرىسكانەو .

ئىتر خۆي بۆ نەگىرا ، باۋەشى بەملما كرد ، ئەم لائو ئەو
 لاي ماچ كردم ، كۆلۈكەي نايەو سەرسەرم و منىئىر جەمەدانى يەكەم
 لەسەر بەستەو ، نەختىك لىم دوور كەوتەو ، بەبەزەيەكىسى

نايابه وه پرسي :

- ٺهڻي چوڻ فيڙي ٺهڻم جوڙه بهسٽنه بويت ؟!
هه ناسه يه ڪم هه لکيڻشا ، ويڻه خوڻنا وي يه ڪه ڀيم ده رهيڻنا و
نامه ده سٽي ، ٺهه مڃا ڦوڻم ڪرد به ڦوڻيا و بيڳه وه چوينه ٺهه و ڏيو
دهرگا ڪه وه ، له گهڻ دلوانه ڪه ي تريشدا چوار ڦوڻي ملي ريڻمان گرت
، له بهر خوڻمه وه ده مگوت :
(ده بهي منيڻر له به لڻنه ڪه ي خوڻم باشه گه ز بيمه وه !! ۰۰۰)

مانگي به ڪي ۱۹۸۳

پیشکەشە بەو پۆله هەلۆبەهێ کەله رۆژگارێکی سەختو نا
هەمواردا هەموو خەمەکانی ئەم گەلهیان لە دایان کۆمەڵ کرد
بوو بەنیازی رەواندنهوهو لەناو بردنی و بۆ وەدەست هێنانی
رۆژی ئازادی و سەرفرازی بۆ هەموو مەژوونێکی کورد لـ
کوردستاندا ..

پیشکەشە بەو بەله پیشمەرگە کۆرپەبەهێ کەله پاش کارەساتی
شوومی هەکاری روویان کردە گوندیکی ئەو کۆنستانانە قەندیل
بەدوای پارووە نانیکیدا کە برسێتی لای لێسەندبوون .. پیشکەشە
بە (ن) و هاوریکانی ...

” خەمە تال ”

پێشکەشە

خەمە تال

گوندی ” س ” یەکیکە لەو چەند گوندانەی کە لە دێر زەمانەوه
لەسەر نووکی ریمە تیزهکە ی نێوان هەر سێ ئاقارە کەدا ، بەوینە ی

پیره داریکی یه کجار به سالآ چوو ، ره گوو ریشه یان به جورئ لهو
 کویتستانه دا توند کردوو که بوونه ته پارچه یه کی دانه پرا و له
 گا بهرده کانی دالانیه و لووتکه سرک شه که ی ۰۰ نه ئسازار و
 شمکه نجه ی رۆژگار توانیوی له یه کیان بکات و نه زه برو زه نگی
 زه مانه له باو هشی قه ندیلی دایکی میهره باندا جیای کردرونه ته وه
 چه میك له ناوه راستدا دی یه که ی کردوو به دور به ره وه ، له
 بهری رۆژهلاتی چند به له ره زوو باخی ده ستیان له گه ردنیسی
 کۆمه له خانوویه ک ئالاندوو که ژماره یان ده پانزه مالتیکه ۰۰۰
 بهری رۆژ ئاواش هر همان کهرته سیوی شه مبه وو به هه ورازا
 هه لو استراوه ، شه گه ر خانوو به ره جیا وازه که ی مالتی کویتخای
 لیدا ببری ، خه لکه که ی برای دایک و با وکین ۰۰

تازه تیشکی زیرینی به ره به یانی بایز پۆبه شمینی رازا وه ی
 به سه ر گونده که داپۆهیبوو ۰۰۰ زه بچه که ی مدرو مالت شاهه ماری
 دلئ دی یه که ی شه و روژاند و له هر دوو به ره که وه سنگیان
 شه کوتا بو ده وه ن و شپخه له کانی شه مبه رو شه بهر ، کۆر گه لسی
 شوان و گا وانیش هر یه که یان به گه رووی شماله که یا چوو بووه
 خواره وه له ئاشیکی شه کرد ۰۰۰ خه می دلئ ده روونی خوی به بیبا
 شه دا ۰۰۰

خاله و سووش به یان نیان که ده رگای له ئازه له کان شه خسته
 سه ر پشت و به ری ئی شه کردن ، خوی له په نا دیواری کوخته که یان نا

گرمۆله ئه کردو ئه جووه با وهشی ههتاوه سه رما برده له که ی بـهـره
 بهیانی ئه و کویستانه وه ٠٠ خه موخه فه تی هه موو ئه م دنیا یه ی له
 دله گه وره که یا خستبووه سه ر یه ک ٠٠ ته می دوو که لی جگه ره ی ته ک
 هل به و هه موو لوولانه ئه بووه وه که له بۆری زۆبا و ئاگردانه کانی
 نا و بیکه وه به ره و لووتکه ی قه ندیل کس و مات له یه ک ئه ئالان ٠٠٠
 دهستی راستی چه ترینکی به سه ر نا و چه وانیا هه لدا بوو ، ئه و
 چند تارماییه ی له چاوه کانی ئه گرت که تووله رینگه ی به را مبه ری
 ته کانی به ره و نا و دی پی ئه دان ٠٠٠ که زیاتر لییان نه وی چند
 زه لامیکی چست و چالکی به دی کرد که که وتبوونه نا و به لـه
 دره خته کانه وه به ره و لای ئه م ئه کشان ٠٠

خاله وسوو له چاوه کانی دلنیا نه بوو بۆیه خیرا خیرا
 گه ردی برژانگه کانی لائهدا و دوو که له که ی به رده می با وه شـین
 ئه کرد ٠٠ له بهر خویشیوه رووی پرسیاری له چاوه کانی ئه کرد بی
 نه وه ی وه لامه کانیان به سه لمینتی ! ٠٠ تا ئه هات میشک و دلـو
 ده روونی تیکه له به چاوه کانی ئه بوون ، بیکه وه گری کویتره کانیان
 ئه کرده وه (بر وا ناکه م هـیج ره شکه و بـیشه که یه ک بیت ! ٠٠٠ نه وه تان
 ٠٠ یه ک ، دوو ٠٠٠ نه وه سی و چوارو بـینج ٠٠ نه وه تان وانزیک
 بوونده وه ٠٠٠ نه ی ئه م به رگو تفاقه وه له کویپوه هه لقولاون ؟ ٠٠
 فریشته ن یان دیو و درنج ؟ ٠٠٠)

پرسیاره کان ، خاله وسوویان به ره و رۆژگارینکی دیرین گه پانه وه

... بهرهو ٿيو سهرده مان هي بينيني ٿيم ريتبوارانه ڪارٽڪسي
 ٿاسايي و تٽڪهل بوو به زياني خه لڪهه ڪه ... بوونيان سهره پراي
 ههندي ناله باريش ، دلنياسي بوو بو پارينزگاري ڪاني و چه مو
 روباره ڪانيان ، مايهه گهشه ڪردني باخ و رهزو بهراوه ڪانيان
 بوو .

ته پري وه رزي ٿيو بههارانه يان بوو ڪه ٿيستا ها ويندي ڪي پري
 له قات و قري و گرانيه ... لهو نا وچانهي خوار ٿه مانه وه له
 بري ٿاوازي ڪوترو بلبلو قومري ٿيستا ڪه ڪونه په پوو تا پوي
 رهني له بنباليا بهستوره و شاباشي پيا هه لٿه دا ...

هه مو ٿيو رٿوڙگارانهي له بهردهي چاره ڪانيا بينيه وه ڪه
 خهريڪ بوو شالوي ٿاگر هه مو ٿيم نا وهي ٿه مانيش بگريته وه ڪه
 ٿيستا مايهه بوون و مانياه ...

خاله وسو له نيوان چاره ڪانيا و له نيوان ميٽڪ و خه ياليا
 خهريڪ بوو بيبي به دوو ڪه رته وه ڪاتي په ڪيڪ له ريتبواره ڪان

له بهر ده ميا وه ڪ سووره چنار چه قبي :

- رٿوڙ باش خاله گيان .. چئون؟ چاڪن؟ .

ڪاني چاره ڪاني پري بوو له فرميٽڪ ... ده مو پلي تاسا وي به
 زحمت هاته گـو :

- وهي رٿوڙ ... باش ... باوڪه ڪهي ... باوڪم ... ياخوا بهخير
 بيبي ... سهرچاوي خاله ..

گلینه‌ی چاوه‌کانی خاله و سوو خوڤان له ئامیزی سنگو شانی
 ریبواره که توند کرد ... زۆر با وه‌ری به و راستی به نه‌بوو که
 به‌ری چاوه‌کانی گرتبوو بۆیه زووتر ئامبازی نه‌بوو تیر ماچی
 بکات که هەر دهمو پلی له‌سەر روومه‌تی هه‌له‌گرت خیرا پیری
 پیا شه‌کرده‌وه و ریشه سپی‌یه‌که‌ی شه‌چه‌تانه‌وه به‌نه‌رمه تووکه‌کانی
 دهمو چاویا .. ده‌ستیکی له‌سەر شانی و ده‌سته‌که‌ی تری ده‌سته‌کانی
 به‌رنه‌شدا :

- ئه‌ی شه‌وه‌براده‌ره‌کانی ترت بۆ نه‌هاتنه بێشه‌وه ... با وکه‌که‌ی
 با وکم ؟

خیرا جگه‌ره‌یه‌کی له‌قوتوکه‌ی دایه‌و بۆشی داگیرساند ..

- ده‌توخوا شه‌گه‌ر بانگیان لی نه‌که‌یت ...

- چه‌ز ناکه‌ین ببینه مایه‌ی نارحه‌تی و سه‌ریه‌شه‌تان ! ..

توندتر ده‌سته‌کانی شه‌گوشی و زیاتر له‌چاوه‌کانیا مه‌له‌ی

شه‌کرد :

- ده‌ک نامه‌ردت نه‌که‌ن ... سه‌ریک به‌هۆی ئیوه‌وه بێته ژان ، با

هه‌ر بیه‌شیت ... ده‌توخوا بانگیان بکه‌هه‌ر بچه‌یه‌ ژووره‌وه له‌

خزمه‌تانا به‌م ..

چاوه‌ده‌مو دلی ریبواره‌که زیاتر هۆگری خاله و سوو شه‌بوون .

- وابزانم پێویسته‌به‌هاتنیان ناکات .. چونکه‌ ئیبه‌ به‌ کارێکی

گرنگ‌هاتووین و چه‌ز ناکه‌ین به‌مێنینه‌وه ...

مژدکی تری دایه وه له جگه ره که ی و نهر مه کۆکه یه کی بتو کرد :
 - تهو ته مه وژ چند نانیکه ویتو خۆم و براده ره کانم ... ته گهر
 مه یه ؟ !

خاله وسوو سویندی گه و ره ی دابه گویتی ریبهواره که دا بویه
 ناچار ژ کرد براده ره کاننی بانگ بکات .. ته میشر چوو ژوره وه له
 سه ره وه به چه قویه ک و کا و پیکه وه هاته دهره وه و له ناویان
 کا و پره که ی دابه عرزا ...
 له بهر خویه وه :

- مال و مندالیشم ته کهم به قوریا نتان .. هزار ی وه ک کا و پره
 رهش به فیداتان بی ...

پاش ته وه ی به خیر هاتنی ریبهواره کاننی تریشی کردو تیر
 ماجی کردن ، که وته که ول کردننی کا و پره که .. جار جار مهش دهنگی له
 مال و مندالی ته کرد که زوو نان و چایی بگه یهن ..
 ریبهواره کان گهرم بوونه وه و دهستیان کرده نان خواردن ...
 زوری نه برد خاله وسووش له کاری خوی بووه و هاته وه لایان .. رهزه
 جگه ره یه کی تریشی تیگرتن :

- یا خوا به خیر بیتن ... خیر و به ره که تتان هینا وه ...
 چند به خیر هاتنی ته کردن ته وانیش ته وه نده سوپاسیان
 ته دایه وه به گویتی یا ...

خاله وسووش زوو داوای له همینی خیزانی و ریحاته ی

سره که ی له لشی کرده وه . . گورج خاله وسوو جگه ره یه کی تـ سـری
 گه یانده جگه ره ی یه که م . . مژیکیشی له م دا و له سر قسه کانسی
 رویشـت :

- ئیمه زه رده خنه شه گه پیتیننه وه سر لیوی مناله کانتان . . . -
 ها تووین به ره و ئاسویه کی رووناك ده ستان بگرین وه جاریک کی تر
 بتانخه ینده وه با وه شی شادی و خویشی . . . ئیمه شوانی مپرو باخه وانسی
 باخوره زتانین . .

خاله وسوو به جووری له ووته کانی ریتبواره که دا تووا بیژوه حمزی
 نه شه کرد هر گیز دم له یه کنی . . . ده موچاوی یه ک پارچه چا و بیوو
 ده می ریتبواره که یان هه لئه مژی . . . به قوربانی لهش و لاری شه بیرون
 . . که شه له قسه کانی بیژوه وه ، شه مو هه مینی خیزانی جوانترین
 و ناسکترین وشه ی ویلو مارینه تیان به سهریانا سباران و دعای
 خیر و سرکه و تنیان به گوپیانا شه دا . . . شه مان لیبورنه وه رتیبـ
 واریکیان جانتایه کی له باخه لیا ده ره پنا و ده فته رتکی بچکولسه ی
 لی ده رکرد . . پاش که میاک رووی له خاله وسوو کرد :
 - خاله وسوو ، زه حمه ت نابسی هالی شه مانا وانه مان پیشان
 بدهن ؟ .

چا وه کانی له چاوی برین و دهستی به خوینندن وه ی نا وه کانکرد
 - یه که م (. . .) دووه م (. . .) سنییم (. . .) .
 خاله وسوو هر له گه ل یه که م ناودا ئاوی سارد کرا به توقی

سەریا ... تاوەکان شیش بوون و چزان بە پەری دلیا ... بەنجەدی
 پەشیمانی کەوتە نێوان ریزە دانە شاشەکانیەووە ... لەناو چەرە
 دوو کەلی جگەرەدا ، هەنگاوی تێکەلوپیتکەلی لێپەلپەتایەووە ...
 (ئەمانیش هەر هەمان ئەوانەیی پیشووترن .. خەریکی
 میوانداری و خزمەتی پیاوی گەرەن حەز بە ئاشنایەتی و
 ناسیاویان ئەکەن ... ئەی بۆچی لە مائەکەیی منا هەوالتی ئەو
 مائەنەم لێتەپرسن ؟ .. نە ! بێوا ناکەم لەوان بکەن و پاشماوە
 ئەوان بن !! ئەمان لەوان ناچن ! ئەی بۆچی لەمانە ئەپرسن و
 حەز بە میوانداریان ئەکەن ؟) .
 رێبوارە کە ماوەیەکی چاوەری بوو خالە و سوو دەم بەکاتەووە
 بۆیە پرسیارە کەیی بۆ دووبارە کردەووە ..
 ئەمیش بە دەمو لێتویکی لەگۆ چوووەووە :
 - بە قوربان ، ئەگەر بێ ئەدەبی نەبێ .. ئەو مائەتەتان بۆ
 چییە ؟ .
 - تەنیا ئیشیکی تایبەتیمان پێیانە ..
 یەکیێک لە رێبوارەکان وەک لە قوولایی دلی خالە و سوو
 ئاگادار بێ :
 - شتیکی ئەو تۆمان لە گەلیانا نە .. هەر تەنھا حەز بە
 ناسینیان ئەکەین !! .
 مام و سوو زۆر بە توندی ئاغزە جگەرە کەیی لە بەردەم خویا

چه قاند ، شه مجاره یان بهنا به دلیره وه ده بی قوتوره که ی کرده وه و
 سرو بگه ره ی دانئ و خویشی جگه ره یه کی بو ورگی زوپا که سریش
 کردو که و ته هه لمزینی ... سئ نا وه که و قسه کانی رتیبواره که له گه
 ته که به دوو که لی جگه ره که ی دا به ره و بنمیچی ژووره که هه لکشان
 (به هه له دانچووم شه مانیش هر هه مان وه چه ی نه مای شه وان ...
 یا له وانیش نه چن ... " نه مامو خه لئی تازه یین ... غه مه کانتان
 له گه له دا بهش شه که یین ... خو مان به به شیکی نه پیرا وه ی شیوه
 " شه مانه چه ندیان به چنندن ؟ ا شه ی شه گهر وایه بوچی بیسه
 کوخته که ی من نارازین وه هه والی مالی کوپخا و کوپه کانی شه پرسن ؟
 خو با وه پریش ناکه ن به هه له دا چووین ... هر وه ک شه وان ی
 به کسر که شه هاتن روویان شه کرده مالی شه وان و به خه لکه که
 رازی نه ده بوون ...)

له مه زیاتر نه یه ویست له و گوومه لیله دا مه له بکات :
 - کورینه خه لکی شهم نا وایه یه ی نیمه و هجه ی یه ک به ره بابیه ن و
 هه موو به راو کس و کاری یه که یین ، شه وه ی خزمیش نه بی هه مریرا یه
 فهرقی نهه ... ده میکی گه یا نه وه به جگه ره که ی و
 جاما نیه که ی نهختی راست کرده وه :
 - هر وه ک عدرزم کردن ، هه موو کس و کاری یه که ین ته نیا شه و
 سی مال ه نه بی که له ده فتره که ی شیوه دان ... یه که میان کوپخا
 خو یه تی و دوانه که ی تریش کوره کانیین ...

- ئەوان ئەبن ، وەك پێم ووتن خەلكی ناو دی هەموو برا و كەس
 و کاری یەكن ... دواى یەك دوو نەرمە كۆكە :
 - حەز ئەكەن لەحەوشەو مائەكانیان تان پێشان بەدەم ! ..
 رێبواره كەلەگەتەكە :
 - سوپاست ئەكەبن ، بەناو نیشانەكە تدا ، مائەكانیان شارەزا بوون
 پێویست بە پێشان دانى تۆ ناكات ..
 رووی كرده برادەرەكانى :
 - كورپینه هەستى با پرۆین ، فریایان كەوین ..
 خالە و سوو پرى دایە ، خۆی پێلاوێكانیان بۆ دابنێ .. یەكێكیا
 دەستى گرت :
 - خالە گیان ، كارى وا ناپەرەوايە تۆ پێلاومان بۆ دابنێ ..
 خالە و سوو بەسەر سامێكەو :
 - قەيدى ناكات بە قوربانى ئێو ئەبم .. كە بەرێ كەوتن رێبوار
 یەكیان لەگىر فانیان بێرێ پارەى بۆ دەرھێنا ... ئەمبەر بەسە پێرێ
 كەو تێى روانى :
 - دەك نامەردتان نەكەم ئاوا ... بێجى باوكى كەستائىم كۆشتوو
 ئەم دوژمنایەتییەم لەگەڵ ئەكەن ؟ ...
 بەدەم دەست درێژ كردنەو :
 - ببورە خالە گیان ، تۆ خۆشەویستى ئێمەى ... باوكى ئێمەى
 بەلام ئێمە حەز ناكەین ئەركمان بەسەر كەسەرە پێ و كەسەس

به هوی نیمه وه زه رهمه ند بی ۰۰ جگه له ممش ، شهوی هه ماته
هر هی نیمه یه به دم دست به سینگه وه گرتنه وه :
- کورپنه خوشم شهوین ، حهز ناکه م وه ک نیمه تینکتان را له گه لتا
نا تیکي بدهم ، بیرون به لای کار تانه وه ۰۰۰ به لام شهی بی
قاوه لتی نیوه پړو له خزمه تانا بم و پیکه وه گوشتی کا وړه رهش
بخوین ۰۰ هر له سردیشه وه قسه خوښه ، رازی نا بم جنیوسان
بی بدن ها !!

یه که میان به زه رده خه نه یه که وه :

- به خوا خاله وسوو کار تکی وات له گه لمانا نه کرد که له پرومان
بیته له و گوشته بخوین ۰۰۰ عافییتی خوتان بیته ۰۰ واپزانه
تیرمان لی خواردوه ۰۰

کورپنه ۰۰ سا به و خویبه ی که له مزه نه دا نه بووه جا رتکی
تر له نا وچه و وولاتی خو مان چاوم به نیمه بکه و پته وه ۱۱ نه گهر
شه پړو له گوشتی شه کا وړه گهره نه خون ، هر نیمه لبه ر ده متا
نا به و چه قویه ی ملی کا وړه که م لیسکرده وه ، ورگی خو م دا شه پرم
، له به رده م مال و مندالیشما نیمه گونا هبارن ۰۰ نیمه تر نار ه زوی
خوتانه ! ۰۰۰

هر یه که میان چاوی له چاوی شهوی ترها نا گهر شه کرده دا وای
دوا قسه بیان بو خاله وسوو شه کرد ۰۰۰ ریتواری یه که م ، شه
به لینه ی زور لا شه م بوو ، له ناستی قسه که ی خاله وسووشدا

بی دهسه لاتبوون بویه به نا چاری لیویکی هه لقرتاند :

- نازانم چون تم به لیخته ت بدهینی ؟ ..

وهك بیهوی له دهستی قورتاربن :

- هه رچی چونیک بی جاری مالتان تا وایی و خوا حافیز ... شهوانی

تریش مالتا واییان کردو دوی کهوتن ..

خاله وسوو له به لیخته کهیان دلنیا نه بوو ، بویه گوریسی

لیکدانه وه کهوته جه ره باب به کردنی میسکو خه یالی (ئیمه شوانی

مهر و باخهوانی باخچه و ره زتانین ... ئیمه شه مانه وی زه رده خه نه

بگه ریئینه وه سه ر لیوی مناله کانتان ... کانی و تاوتان

بپاریئین و گیانیان بکهینه وه به بهردا ... ئیمه !

ئیمه ... خو قسه کانی نیسیان له گهل شهوانی پيشوودا جیا وازن ... -

ره فتاره کانی نیسیان هه ر جیا وازه ... نابیی پیلاومان بو دابنیی .

حه ز ناکه بن شهرك بین به سه ر که سه وه) حه وشه و ژوور له ژیر پیددا

زه لاله تیان بوو ، به هه ر دوو دهست درۆ و راستی قسه کانیانی

تاوتوی شه کرد و لسیی شه کۆلینه وه (نامانه وی به سه ر که سه دا

شهرك بین .. تو خوشه ویستی ئیمه ی ... تو باوکمانی .. شه ی .

باشه بوچی به لیئنی ها تنه وه تان نه دامی ؟ ! شه گه ر پاره کهم

وه رگرتایه شه ها تنه ره ؟ شه مه چون شه بی ؟ که ی جی ره وایه ؟

شه بی مالی کوپخا و کوره کانی چه ورتر نه بن ؟ شه بی وایی ...

دووور نیه ... شوانی مهر و باخهوانی باخچه و ره زتانین ... شه میان

چهندي به چهند؟ خو دهر باره ي كوڅا و كوره كاني شتيك م
 دركاند ... شبي شتيك تي نه گهيبن ؟ ..
 تا شهات هوري ناسماني مالي خاله وسو به خمو به ژاره
 شهتور تر شه بووه ، .. كرمي دوو دلي زياتر له ميشكيا
 گهرای دانهنا ... دهرزي و دره وشه ي گومان زياتر شه چقین به
 دلایا ... به ميشكيا ... له دهر وونیا به هموو جهستيا .. نه
 به جنیو و تووره بوون و هه لساخين به هميني خيزاني و ريحانه ي
 كچيدا ، نه به مژ ليداني توند له جگهره يه كه له دواي يه كه كانيا ..
 نه به تيه لروانيني به مالي كوڅا و كوره كانيا ، به مانه هيچيان
 نه كيجي كه ول و ناگري دهر وونيان دانه مركانده وه ، نه وه لامی
 شه و هموو برسپاره يان پي شه درايه وه كه له كه لليا په نگیان
 خوار دبووه ، وه كه دانيشتنی له بدير چوو پي ته وه يا عردی نا و
 ماله كه ي نه ي ته گرتنه خو ي بو يه وه كه مه كوي دهستي جو لا شهاتو و
 شه چوو .. پي يه كي له ژوو ره وه شهوي تريان له دهره وه بوو شهتووت
 ماخولاني تي ... باش كه ميك رمي له شي له نا وه پراستي هه وشه كه دا
 چه قی ، له نا و چه رداخي چه ره دوو كه لا دهر وازه ي تيرا مانو
 برسپاري خسته وه سر گازی پشت (شواني مه رتانه ي ، باخه وانسی
 باخچه و ره زتانه ي ... باوه ري بته ومان به ئيوه يه ... ئيمه
 به شتيكي نه چچرا وين له ئيوه و خه مه كانه تان شه ديه ين به كو لمانا ..
 قسه كانيان نوي و نه بيستراون ، ره وشتيان جوان و شيرينه

... خویان به گوره دانا نین ... هیچ ههستی کمان به ئهرك و لهش
 قرسییه کیان نه کرد .. به لام تینه گهیشتم بۆچی به تهمای هاتنه و هیان
 نه کردم ؟ .. خو شه گهر نهیه نه وه و لهوی بن ، دیاره هه
 دۆستی کوپخان و قسه کانیان هیچیان به سهر هیچه وه نیه ...)
 ههلماتی هه دوو چاوی له قاوغه کانی میشکیا دهره پرین و
 نووسان به دهرگای حهوشه وه .. ریبواره کان به دهست به سهراوی
 نیچیره کانیان کرد به ژوور ... هه رده په نهجی له چاره کانی
 نیشت ئه یویست ته می رهشیان له سهر بره وینیته وه ، له گهرووی
 شیرێ گومانا گیری خوارد بوو نهی ته زانی چۆن لیده رجی ؟ ..
 (ته مهی ئه یببیم راسته ؟) ئه یویست وهه تاسا وه کان
 له گهروویا دهره پرینتی ، بۆی نه ته هات ... زیاتر هه ناسه ی سوار
 بوو ... په لوو پۆی ساردوسر ته بووه وه .. ههنگاوی به ره و لای -
 ریبواره کان ته نا ، له دوا ی نه ته هات ... ئه یویست له با وهشیان
 بگری ... ماچیان بکات .. بیانخاته نا و په ره کانی دلپه وه ... -
 نهیتوانی و به ده ما کهوت ..

ریبواره کان په لاماریان دا و گه یان دیا نه ژووره وه و له بهر
 زۆبا که رایان کشان ، زۆریان له گه لا هه و لدا له م چهند رسته
 نیوه و ناچله یان به ولاره نه درو بییه وه (ئوخهیش ... پێتر شه وه ی
 بمرم ... به چاوی خۆم ... هوانی مه ره کانیان ... باخه وانسی
 رهزه ... کانیان ... دی .. توخوا ... شه گهر .. گوشتی کا وره

رهشیر عافیهت ... نه کهن .. گهرده نیشم ... نازاد ... کهن) -

دوو کول

سکیۆ

ده گێرمهوه و ده لێم :

ئهم گهر دوونهی ئیمه میژووی زۆرو زه بهندی هه بووه .. له سه ر
هه ر که رته شاخێک و دیواری شه که وتی کدا چه روکی کاره ساتی ک
هه لکه نه راوه ..

ده گێرمهوه و ده لێم :

ئهم دونیا یه هه زاران هه زار میژووی هه بووه و که سه نه یزانی
وه .. نه رموون گوێ له م کونه میژووه به گرن که گه لێ تازمه شه :
سه ره تای سه ره تا .. کردگاری ک ته نیا .. هه ر خۆی ته نیا
خاوه نی هه موو دونیا بووه .. نه که سه له سه ره وه و نه له ژبه ره وه
هه بووه .. هه موو روژی له سه ر عه رشی په روژی خۆیه وه سه هیری
ئهمه تیره مه زنه کانی کردووه .. ده ریای بان و پۆر .. دارستانی

زه به للاح و بی سدر و سنوور .. زنجیره چپای بلندو سدر به تم ..
رووناکي و تاریکی

سدره تاي سدره تا .. هموو شتی هیمن و جوان و مهزن خوی
نواندووه .. به لام هموو شته کانیس له نیوان هوت تاسمان و
.. له سدر هموو تهستیره کانا کب و بی دهنگ بوون .. بی جووکه و
جووله .. کردگار لهو بی دهنگی بهست و وه پرس بوو ..
مات نیوگه ران لهزه وی تهستیره کان و تاسمانی بی کوتایسی ورد
ده بووه .. خهم دایگرت و باویشکیکی دا .. پتر دلای گوشرا ..
دهردی تنیایی پتر تاوی بو هینا و دایه پرمه ی گریان .. تکه ی
فرمیسه کانی وه که وه هر به سدر ده ریا بان و پوره کانی
داده بارین و ... ده بوون به ماسی ورد ورد .. ماسی په کان
گه وره تر بوون .. زاو زی بان کردو پتر بوون .. که برسایش
ده بوون ماسی په گه وره کان ماسی په ورده کانیان ده خوارد .. کردگار
بو شم زولمش گریا .. هر چند شو پتر ده گریا .. پتر و پتر
ورده ماسی فرمیسه کانی ده که وتنه ده ریا و ده بوون به خوراکی
ماسی په گه وره کان .

پتر خهم دایگرت و له داخی ماسی په مهزنه کان نه ههنگی
زوړی خولقاند .. نه ههنگه کانیس ماسی په هره گه وره کانیان
ده خوارد .. لهو روژه وه تا نیستا بنی ده ریا بووه ته جهنگیکی
همیشه بی نیوان نه ههنگ و ماسی په گه وره و ورده کان ..

ده گێرمهوه و ده لێم :

ئێستاش کردگار هەر بۆ ماسی فرمیسکه کانی جارانی خووی

• ده گری و زیر نه بووه تهوه •

ده گێرمهوه و ده لێم :

ره شهبا و گهرده لوولیش ئاخ و هه ناسه ی خهفته سی کردگارن

•• ئه و ئاخ و هه ناسه ی بۆ مرگی ماسیه کانی خووی هه لێمان

• ده کێشی ! •

ته نیایی و خاموشی زۆری بۆ هینا •• چه پله یه کی لێدا و

هه زاران هه زار جووره مه ل و فرنده ی سه یرو جوان و دزیو که وتنه

فرین •• فرینی سه رهستی •• به لام ئه وانیش به ده ردی ماسیه کان

رویشتن •• پترو پتر بۆ ئه وانیش گریا ••

وای نه ده ویست •• ئه ی بۆ وای لێ دی ••؟ ائهم هه موو

ناکوکی یه ی نیو ده ریاکان و ئاسمانی بهر فراوان غه مگیان و

بیژاری کرد •• خه فته هان و نیگه رانی ئه و هه موو زولم و شه پرو

ئاژاوه یه بوو •• له داخانا هات به خه یالیا و چه پله یه کی تری

لێدا و ملیونه ها زینده وارو ئازه لی جوورا و جووری جوان و دزیو

رژانه نیو دارستان و بیابانه کان ••

ئه وانیش به ده ردی مه ل و ماسیه کان رویشتن •• !

کردگار بۆ ئه وانیش تیر گریا •• ا

وای نه ده ویست •• ئه ی بۆ وای لێ هات •• ؟

نهيده ويست به ها وارڙڪ ۰۰ به فيڪه يهڪ هه موويان لهنا و
 بهري ۰۰ نهى تهوسا خوي به تهنيا جي بڪا ۰۰ ؟ سهيري جي بڪا و
 لهجي ورد بيتهوه ۰۰ ؟ بو کي بگري و بهجي پي بڪه نئي ۰۰ ؟ دهري
 تهنيايي تهوانه يي خولقاند ۰۰ ئيستا چون ۰۰ بهجي بگه پتهوه
 نيو دونيا ي پر خه مي تهنيايي ۰۰ ؟
 ناكري ۰۰ زهحمته ۰۰ !

تهنيايي و خاموشي زوري بو هينا ۰۰ به خه يالها هات :
 ” دهرياي پر ماسي ۰۰ تاسماني پر مدل ۰۰ دارستاني چري
 پر تاره ل ۰۰ هيچيان دادم نادن ۰۰ بو تهوانه نوڙنرو چاو
 ديڙيڪم گه ره كه ۰۰ هم بي دهنگي همس قورسه ۰۰ ته مي تهنيايي
 منيش دهره ويتهوه ۰۰ هم گريانمڙير ده بمدهوه ۰۰ كه واته با
 دهست پي بڪم ۰۰ با هه ندي هم تهستيرانه ي ڙيره وه سا وه دان
 ببنه وه ۰۰ هم مو روڙي ليڙه وه ۰۰ لهسر عدرشي پيروزي خومه وه
 سهيريان ده كم ۰۰ هم هاودهنگي به وه هم سهيران ۰۰ كه واته با
 زوو كه ۰۰۰۰ ”

تاسمان هر هم تاسمانه و ۰۰ زه ويش هر هم زه وي به بووه
 ۰۰ روڙيڪ و ۰۰ ساليڪ و ۰۰ سه ده يهڪ و ۰۰ هزاران هزار سه ده
 هاتوون و تيپه پيون ۰۰ كهجي كردگار هر به تهنيا توذي غه ريبسي
 لهخوي ته كاندووه و به باي كردووه ۰۰
 ده گيڙمه وه و ده لييم :

بارانی هه موو ئاسمان : گریانى کردگار بووه ..
دهشه باش : ئاخ و هه ناسه
گرمه گه وال ههش : نالینه که
بوومه له رزه ی سه ر ئه ستیره کانهش : کهف و کولى خه م و
حه سه ت و حه زى دله گه رمه که
بورکانهش : قولپى گه وره ی سووتان و چزانى جه رگه برژاوه ک
ه
دهستى پى کرد ..
وه ستایانه هه موو هونه ر و به ره و توانای خواهانه ی خوى
خسته کار ..
دروستى کردن ..
ته مى ته نیایی و هه وری خه م ره وینه وه ..
هیدى هیدى له گریانى بى ئامانى ژیر ده بووه ..
جوان و ریک و بى وینه بوون .. بو ئه وه تاما ون هه ر
داگیرسا و بن .. تا له شه وانى دوورو دریز ئه ستیره کان بدره وشید
نه وه و رووناك بن .. له ئاگرى دللى گه رمى خوى .. له نوری پاکی
خوى دروستى کردن .. چى له ئاگر سىحراوى تره ..؟ ئای که
مه زنى و ترسیکی خواهانه ر ده به خشی .. چیه هیه که له ئاگر
پاکتر بى ؟ .. ئاگرى سووتانى دللى کردگار ! ..
یه که یه ک روحى ئاگرو نوری خوى به به ردا کردن .. بوونه وه ره

کانیخ یه که یه که هاتن و کپنووشیان بو برد .. ویستی هندیکیان
 " رۆح ئاوی " بن .. بهلام نهخیر .. ترسا .. ترسا له وهی رۆح
 ئاوی یه کان x رۆح ئاگرینه کانی لئی بکوژینه وه .. ئەم دەسکردو
 بوونه گه لئی خواهانو سحر او بییهی لئی بشپۆینن .. ترسا له وهی
 به دهردی مهل و ماسی یه کان بچن .. پاشان به شقیکی مەزن و
 خواهانو هه موویانی هه لدا سەر زهوی یه کئی له ئەستیره کان ..
 له سەر عهرشی پیرۆزی خۆیه وه دانیشت و بانگی رانیشت .. به
 هه موویانی وت :

" گوئی بگرن .. ئیوهن ئاگری دلّه گهرمه کهم .. سه ربه ست و
 فریاد بن .. خود موختاری خودی خۆتان بن .. بهلام ته نها شتی
 لیتانی قه دهغه بکه م : درهختی زوری دارستانه مەزنه کانی سه ر
 ئەستیره که مه .. توخنی مه که ون .. هه موو شتیکی نیکه هـ
 خۆتانو بو خۆتانو .. مه شیرسن بو ؟ ته وه بیان نه پینی یه کی
 خۆمه و ئیوه مه یزانن ! " .

سه ره تای سه ره تا .. کردگار یه که ئەستیره ی چۆلی ئاوه دان
 کرده وه .. ئەستیره کهش له ئەستیره کانی نیکه رووناک و روشنتر
 ببووو .. ورشه و بلیسه و گهرمی هه موو قوژبنیکی دونیای گرتوه ..
 به زم و ره زمی تی که وت .. زاووژی .. کردگاریش له سه ر عهرشی
 پیرۆزی خۆیه وه سه یری خواره وه ی ده کردو پیده که نی .. مه ست
 سه راسیمه ی ئەم بوون و بوونه وه ره تازه یه بوو .. له خۆشیانا

ده گریا و فرمیسکی رانده گرت .. هه ناسه یه کی حه وانه وه ی هه لکیشا .
 ده گیترمه وه و ده لیم :
 ” هه ر شه و هه ناسه خوشبهختی یه ی کردگار هه زاران هه زار
 سال عومری بووه .. ! ”

خه یال بردی یه وه .. سه پیرتکی شهستیره کانی دیکه ی کرد ..
 حه زی کرد شه وانی دیکه ش ئا وه دان بکا ته وه .. تا پتر بی ده نگسی
 بمری و .. ته می ته نیا بیش بره و پته وه .. ئاسما نه تر روونا کتر
 .. تا هه موو قوژبنیتکی سارنیش گهرم دابی و ..
 که چی فریا نه که وت ..

زوو کوستی که وت .. !

چوَن .. ؟

ده گیترمه وه و ده لیم :

زوری پی نه چوو .. روژینکیان یه کیڤ له روح ئا گره کان ..
 هه ر له په نا وه .. کهس نه یزانی و به دزییه وه درهختی کـ
 زه به للاحی به خووه سووتانند .. روچی ئا گرینی گه وره تر وترسنا کتر
 بلیسه ی سهند .. هه ر زوو بوو به هه را .. نه پتینی یه که ته قییه وه ..
 شه وانی دیکه ش پیان زانی .. هه ر یه که ی له ئاستی خو یه وه :

چی دارو درهخت و ده وه نی بکه وتیایه به رده م .. چالاکانه
 به خو یه وه ده سووتانند .. بوو به هه للاو زه نا و فهرته نه و رکه به ر
 .. قرچه قرچی سووتانی درهخته مه زنه کانی نیو دارستانه بی

سنووره کان کردگاری و پرو کاس کرد .. هندیکیان تا دههات رو حیان
 گه وره تر .. گه وره تر ده بوو .. بالاو بالاتر .. ترسناک و ترسناکتر
 .. هندی زوو فریا که وتن و هندی کیش زور دره ننگ .. هندیکی
 دیکه هر فریا نه که وتن .. هندی لهو روح ناگرینانه بوون به
 گه وره ترین منجه نیک .. ببوون به دوزه خ ..

ده گپ موه و ده لیم :

” تم دوزه خه که نیمروش باسی ده کری : هر شه و دوزه خه

جاری جارانه .. ” .

هر یه که ی بالاترو تیز تر و به گور تر و شیتانه تر بلیسه ی
 ناگره که ی به به رزایی ناسمانا هلد مچوو .. لیره و لهوی .. له
 هموو شوینتی : نه وانیه که زوو فریا نه که وتن درخته بالآ
 به رزه کان به خویانه وه بسووتینن .. نه وانیه ناچار بوون و چوونه
 ژیر بال و سایه ی له خویان مه زن و پر گرت .. هندیکی
 دیکه شیان زول و چالاکانه گه بشتنه گه لی دارستانی زه به للاح و
 بی سهر و سنوور .. نه وانیه رو حیان ناگری بی تامانی پتسری
 هه لگرت و هه تا دههاتن مه زنتر ده بوون !

x کئی بیکوژینیته وه ؟ !

- خو روح ناویک له و نیوانه دا نه بوو .. !

هموو شوینتی بوو به ناگرو چره دوو که ل و رمانی پرله نمان
 .. کردگاریش به خه و خه ته وه سهیری خواره وه ی ده کرد .. ویستی

زوو فریای ئەستێرە خۆشەویستە کە ی خۆی بکەوێ ٠٠ ویستی بارانێکی
 رسەت بەسەر ئەو ئاگرە بێ ئامانەدا ببارینی ٠٠ ھەموو مەل و
 فرێندە ی ئاسمان سووتان ٠٠ دەبوون بە خەلوزو بەر دەبوون دەو
 ٠٠ یە کە مجار پەرو بە لایان سووتا ٠٠ پاشان گوشت و ئیسقان ٠٠
 دەریا و ئوقیانوسەکان لە تینی ئاگرە مەزنە کە کولان ٠٠ ماسی و
 نەھەنگی نیو دەریا کانیتر کولان ٠٠ ھیدی ھیدی ھەمو دەریا و
 ئوقیانوسەکان بوون بە ھەلم ٠٠ نەھەنگ و ماسی یە کانیتر
 سووتان و بوون بە خەلوز ٠٠ ھەر زوو زیندە و ھەر ئازە لسی
 بیابان و نیو دارستانەکان توانەو ٠٠ بۆن کپوزی گوشت و
 ئیسقان کردگاری و پو کاس کرد ٠٠ شاخ و چیا مەزنە کانیتر ھیدی
 ھیدی توانەو ٠٠ ویستی زوو فریای ئەستێرە خۆشەویستە کە ی
 بکەوێ ٠٠

نەیتوانی ٠٠ !

زوو کوستی کەوت ٠٠ !

لەچا و تروکانیکدا دووکەل ھەموو ئەستێرەکانی گوتە باو ھش
 ٠٠ تا ژێر عەرشێ کردگاریش ھەر دووکەل و تەم تومانی بوو ٠٠ ھەر
 ھەوت ئاسمان و ئەستێرەکانی دیکەش پێ بوون لە دووکەل ٠٠ دووکەل
 ٠٠ دووکەل ٠٠ ئەستێرە خۆشەویستە کە ی وە ک پشکۆیەکی چکۆلانە
 دەسووتا و دەبوو بە خۆلە میشر ٠٠ خۆلە میشر دونیای پێ کرد ٠٠ -
 کردگار ئەستێرەکانی دیکە ی لێ ون بوو ٠٠ چەند جارێک بژمی ٠٠

دوو کهل هه ناسه یی سوار کرد .. تا دهات شاگره گه وره کسان
 شاگره ورده کانیان هه لده لووشی .. تهستیره تا وه دان کرا وه کس
 ببوو به بهک پارچه گرو شاگر .. کردگار یی چا وه کانی خسوی
 هه لده گلونی .. وای لئی هات دوو کهل هه موو شتیکی په چا به وه ..
 هه موو شتیکی خنکاند .. هه موو شتیکی ون کرد .. پتر عرش و
 تاسمانه کانی دا گیر کرد .. بهک له دوا ی بهک تهستیره کانی
 هارده وه ..

دوو کهل ..

دوو کهل ..

دوو کهل ..

پاشان .. هیدی هیدی عرشه کهی له نا و دوو کهلدا خنکا ..
 هیدی هیدی دوو کهل چا وی کردگاری کوپتر کرد .. ته ویش کوپترو
 نابینا .. سۆمایی و تا وی چا وانی رزان ته وه نده ی بو چا وی خوی
 و سووتانی تهستیره خوشه ویسته کهی بگری .. ئیستاش .. تائستاش
 تهو تهستیره یه هه روا ده سووتی و دوو کهل ده کا .. کردگار ییش
 بی بینایی دانیش تووه و هه روا ده گری .. ده گری .. ده گری ..

کورچی چایا

بە سەدار

نامە بچکۆلانه که بە شریتیکی ئاوی پێچرا بووه ، وای لسی
کرایوو لە تەنگا ئەدا قووت دەدرا .. چەند جار نامەکی لەناو
لە پێدا ئەسەر و ئەو سەر و .. ئەمبەر و ئەو بەری پێ کرد .. بە
هێوری شریتهکی هەلە پێچرا ئەدا .. دەقی پێچراوی بەکی بەسەر
بە کەدا ئاویو دەکرد ، فامە که لە بچووکێهوه بۆ بان و بانتر
دە کرایهوه ، دەقی پێچرا ئەکی لەسەر رووبەری کاغەزە کەدا دیار
بوو ، ئەستی بە خۆپندنهوه کرد :

رۆڵە شیریئەم کورپە کەم ... کورچی چایا

چاوه جوانه کانت ماچ دەکەم و تێر تێر لەبا و مەت دەگرم ..
تەمەزروی دووریت پێ دەشکێنم .. هیوام خۆشیتە ، کورپە کەم بە
چیاکانی ئەوێم سباردی ، قسە زۆر لەهەناوم دایە نازانم چۆنیان

بخەمە سەر كاغەز ، كەچى لەگەل زۆرى قەشش زۆر بە گران دىنە
 دەرى و گەلى جار لە نووسىندا رادە وەستەم و مەعتەل دەبىم ،
 نازانم بو ! تۆ بلىنى ھۆيە كەي ئە وەبى يە كەمجارە لىمان دور
 كە وتى يە وە و پى رانە ھا تووینە ؟ يا شتى ترە ؟ ھەر چۆنىك بى
 وورده وورده دەچمە دوى ۰۰ زۆر جار يىش لىم تىك دەچى ، ئە ووشە يە
 كە دە مە وى دە رىبىرېم خوى نادا تە دەست و دەستەم پى ھەلدە گرى ۰۰
 ناچار وە كو پەلە وە رىكى كىوى بى و لە دەستەم بەرە لا بوو بى بە
 دوايدا وىل دەبىم ۰۰ لە ئاخىرى دا بە دەستى دىنمە وە .

كۆپى خۆم : دواى دەرچوونت زۆر پەرىشان بوین ھە و روژ
 ئىسراھە تمان نەبوو تا سۆراغى گە يىشتنت پىمان گە يىشمە وە و
 ھەناسەى ئاسوودە پىمان دا .

پ ۰۰ چكۆلانە كەم : من وە كو با و كىك و ھا وە لىك ئامۆز گارى
 يەكت دەكەم لە گوئى بگرە ۰۰ لەبىرتە زۆر جار دەتووت خۆم
 بە كۆپى ئەم چىايانە دەزانم وائىستا بەراستى بوويتە كۆپى
 چىا ۰۰ ئىنجا داوات لى دەكەم ئە و رىبازو مەبەستەى گرتۆتە وىوى
 دەرچووى فەراموشى نەكەى و لى لاندەى ، شتى لاوہ كى فرىتوت
 نەدات ، كورد بەرست بە و كەس بەرست مەبە ، لەگەل قازانجى
 مىللەتە كەت دا بە ، لەبىرتە دەتووت ئىمە تە و و كەرى ئىوہىن ۰۰
 ئىمە ھەندىكمان كرد بەلام ۰۰۰ ئىنجا دەبى ئىوہ تە و وى كەن
 ، كورد بە كورد بە كورد .

دایکت چاوت ماچ ده کات ده لئی ئاگا داری خوئی بئی ، خه ریکه
 ورده ورده رادی ۰۰ گه لئی ژه میش بئی فرمیسک رهت ناکات ، زور
 جاریش له بهر خو یه وه ده لئی ” قوربانی شان و کلاشینکوف و رهختی
 کورانی چیا به ” .

ده زانی دووا بی تو درنده کانی شار هه راسا نیان کردین شه وان
 ساعات دووا زده ده ها تنه سه رمان ، ده ما نجه یان به پروتی به
 ده ستوه بوو بۆنی ده میان ده هات ده یا نووت ” وین ابنک اذا
 متجیب نقتلکم ” زور نه ده ما سه ری پیدا نه که ن ژیر سه سه مه کان
 یش که پشیلهی به بن وه ناجی سه بیریان ده کرد ، ئینجا جوین و هه ر
 شه و ۰۰ شتی تریش ۰۰۰ نزیکه ی دوو هه فته شه و بیریان نه ده کرد
 ته نیا ساعات (۱۲) ی شه و یش ده هاتن به رۆژ هیچ نیار نه بوون ه
 وایان ده زانی تاریکی شه و کرده وه ناره سه نه کانیان داده پۆشی ۰۰
 هه ر چۆنیک بوو شه و یه مان رهت دا .

کورم مراقی ئیمهت نه بئی ۰۰ ها وه له کانت سه ریان لــــئـی
 نه برپوین ۰۰ زور باشین، له کۆتایی دا (ئاشتی) له یاد نه که ی .

خوا حافیز باوکت

• به یه ک دوو قه د نووشتا ندی یه وه و خستی یه گیرفانی

(۲)

چهند ما کینکی شین و مۆر له سه ر ده م و چاوی دا ده بینران ،
 له بهر ده م توپژه ره وه که دا نیرانه وه ستا بوو و چاوی چه قاند بووه

چای ، هدر برسیاری کی لی ده کرد بۆ مبیایه ک بوو به دهم و چای
 توپزه ره وه که دا ده ته قیسه وه ، له دلوه ئا فیریمی ده کرد .
 توپزه ره وه ی یاسا نه ناس ویستی خوئی له وه لامه کانی قور تار
 بکات و حوکمه که ی به په له خوینده وه :

- به پئی یاسای ژماره ۰۰۰۰ سالی ۰۰۰۰ برپارمان دا به ختکا تندی
 " رابهر دلیر محمود " .

نه به پشت قسه که ی ته وا و بکات چای چه قانده چای و ووتی :

- ئیوه بیا و کوژن که ی یاسا تان بووه و سرتان لی ده رکرد بووه ، -
 ئیوه خوین ریژن و یاسای به ره لاییتان ههیه ، زور چاک بزاعن
 کورد له پت و سیداره ی ئیوه نه ترسا وه منیش له مردن نا ترسم شم
 مه دالیای شهرف و سهرکه وتنه له گهردنم ده کری .

سهر رووته که ئیشاره تینکی دا ۰۰ دووریان خسته وه ، نه یاز
 هیش پتر به سهرو سیمایاندا بیته خواری .

(۳)

ده ستره کلینی که که ی پان کرده وه نوو که قهله مه ره صاصه
 بچکو و که که ی خسته سهرو نووسی :
 دایه ۰۰ بابیه ، خوشک و براکانم

من مه دالیای نه مریم بوؤ خو وه رگرت ۰۰ تکا تان لی ده کم
 دلگیر مهن چونکه چیا کوری تری زوره به کورو برای خوتانغان
 بزائن ، هیچ باکی مردنم نیه ، بهس حه یفم شه وه یه که خوم به

قەرزدارى مىللەتەكەم دەزانم نەشمتوانى پتر خزمەتى بىكەم ..
مردن دەبىي بىيى بەلام ئەگەر ئىستا پىم ناخوش بىيى لەبەر ئەوه مە
هېشتا لىسەرەتاي نەخشەكەم بووم .

بابە : چۆنت لى داوا كرد بووم ئاوا بووم و ئاواش بەرەو
كاروانى شەھىدانەو دەپۆم .. خەم بۆ مەخۆ يادى كورپى چىات
بىكەو .

دايە : قەرزدارى شىرتەم ، قەرزدارى دايكى گەورە مەم
(نىشتانەكەم .. كوردستانەكەم) كە نەمتوانى قەرزەكەتسان
بەدە مەو .
دايە .. بابە

پرسەم بۆ مەگرن .. لەلای من پرسەى ئىمە مانان بەزىنە
بەرامبەر فاهستەكان .. ئىنجا بەزىنەم ناوى .. نىشانەى
پرسەگرتنتان نەوى ، چونكە ئەو رىنگايەى گرتبووم زۆر چاك
دەمزانى مردنى تىدايە ئەگەر لىي بترسا بوومايە نەم دەگرت .
دايە

كورپىكى كەت ماوہ كە دەستى چەكى گرت بىنپەرە با جىئى
كورپى چىا بگرتتەوہ ، دەزانم كەمى ماوہ بۆ دوا جار چاوم
پەتقان دەكەوى .

خوا حافىز

كورپى چىا

دهستمکهی قهد کرد .. تهقتهی کرد .. هیئدهی نهبرد بۆ لیده نسی
دوا جار برنیان .

کوره می ملی باوکت

لاوکه

گوند ه که به سنگی شاخه که مویه زوزیهی جهوشه‌ی خانوه کانیان سپره له تاشه بهردی گهوره‌ی چیا که کاتی خوی خه لکه که لهوه زیاتر بـوـیـان نـهـشـکـیتـراوه رینوار بهسهر رینگا و پینچا و پینچه که‌ی ناو مالانا سهره و ژورملی ری شهگری تزش له دمه دهن شه نیوه رزیه دا خوت و کلاشینکوفه که‌ی لای شانت سهرنجت له و وشک که له کانه شه دا که له م لا و لهو لای رینگا که موه کرا بو و همنگا وه کانت هینواش و لهسهر خز بوون ده گه‌یشتیته ئاستی ههر خانویه که خه لکت تیندا بهدی ده کرد سلاوینکت لئ ده کردن و شهوانیشره گه رمه و ه خولقیان ده کردی بهلام بریارت دا بوو لا نه ده‌ی له ناوه راستی رینگاتوو له ماریه که دا تووشی فتاحی مامه یاره بووی زوزی بز هینای که تاوینک لایان دانیشی له بهر دلی شه ئیستینکت بز کرد و ههر به‌پنوه کاسه یه دزی ساردت نا به دمه موه تا تیرت لی خوارد هوه به دسته سپری بهر

پشتینه که د مو لیتو سږی و د وعا خوازیت له فتاح کرد و روو مو هوراز که
هـ منگاو نا .

لپشت مالانوه لئاو قهدی چیا که دا کانیاوینکی سارد و خزش همبوو
لهوی لاتدا همدو د مست کرد به کزجلمو ناته بهر پلوسکه که چنـد
شلپینکت به د مو چاوتادا و لهد واییشدا مستینکت له ناوه سارد مکـه
خوارد موه خملکی ناواییش بهر مو دا شهاتن له جزگلهی خوار کانیه که وه
وولا خه کانیاو ناو نهدا شهجا کوند مو جهوند مو مهاره کانیاو لمبه ر
پلوسکه که پږ نه کرد و بهر مو لای رهزو نهما مه کانیاو سمر شهکوتن .

کهپینک له کانیه که د وور کهوتیتوه له لای راستیهوه کزمله د رختینکی
سهمزو جوان شنه ی شمال شهلمراندنوه چوپته زبر شوزه بییکه ی
دامیتیان کلاشه کانت دا کند و کردتن به سمرین قایشن چه که کهت کرده
ملتو له گملتا راکشا د مستسره کهت د مرهیتا و دات به د مو چاوتـا
"ووتیان د وای نویژی نیومرز لیره چاوه پروانمان به هیشـتا
کات بهد مپوه ماوه شهگر بتوانم سمرخوی د م " رینواره کان وایـان
زانی نووستوی کاکه رش به همه سووری ووت ؛
"شهوما مؤستا بزوا لیره به تضیا لنی راکشاه " .
ناوله که ی له لاما ووتن ؛

— د مین چاوه پروانی براد مرهکانی بکات و نیازی شهو دیویان بیـ
— له راستیدا نامه خوا زرز به کاره سمرمرای شهو کونه گهورش کراوتـه
جگمری زرز خوراگره .

— جا همر شهوه بهخوا شهلین شان بهشانن گنجهکان شهجمنکن و کم فرمـن
همیه بهنداری نه کردین .

گفتوگۆکیان خەوی لێ تەرە کردی دەستتیکت بە بەر باخپلت بـ...
لەناو جزدانەکەتا وینەکە (ئاکۆ) ت دەرهیتا دەسەرەکت لەسەر

چاوت لاداو کەوتیتە سەرنج دانی وینەکە "جەرگەکم ئاکۆگیان ۰۰ چەند
حەزت ئەکرد هاوینان بچی بۆلادی لەگەڵ خزمان بچی بۆنساو رەز و
باخەکانیان و لەوسەریشموه تری سەرقلەو پەشمیرمان لەگەڵ خۆتا بـ...
بەیتن " بەرامبەر بەچیا بلندەکە ئەویەر چاوه گەشەکانت نەد سترۆکاند
سەیری پەزەکانت ئەکرد کە وەک تابلۆی قەد دیوار بەدلی چیاکـ...
نووسا بوون ریزە میوهکان لەبەر چاوت بوون بەسوارو بەتاو بـ...
تۆ ئەهاتن ئاکۆ سوارچاکی دیار بوو لەپیش هەمووانەوه ئاکۆی نازدار،
ئاکۆی تاقانە! بە چ کۆنەرە مەینەک پیت گەیاندا تاگەیشته زانکۆ هـ...
جاری ئەتووت "خوای بەدلی خزمانی لەگەڵ کردی شوکر ئاکۆ
لینان دەور نەکەوتەوه"

بەلام ئەو ئاواتە لەناو قەدا پەچرا لەسالی سنیما زانکۆ بە هـ...
نازو بازیگەوه هەراج کراو بەچاوانوو قانەنی روت کرایمەوه ۰۰ ئاکۆش
دوو کەوتەوه لیتان پیتج رۆژ ترو دایکی کاتتان بە پەنجە ئەژمار د و
چاوەری پیتج شەمەتان ئەکرد ۰۰ هەر لەبەیانیمەوه دایکی دەستی
بەشت ئامادە کردن دەکرد کام چیشته ئاکۆ دلی پینووی بوو تاسوو ق بوو
لای بۆی لێ دەنا و ئەیووت :

"ئیمەز ئاکۆگیان دیتەوه دایکی بەری ئەومندەهی خواردنی لۆقەنتە
خوارد لەبەر چاوی کەوتووه"

زۆر جاریش شەوان کەدوو قۆلێ ئەبوون پەری ئەوتی :
"باوکی ئاکۆ خوا مراد بەدات ئەم هاوینە شەکرای (حەیرانی) بـ..."

بخزینموه د لیان پینکومیهو کچی جا که خوا لیکیان نه کات "توش به
 زمر د مخیه کوه پینت ووت :

"جا من زیانم بزجیه بز بهختیاری تا کز نمین پیمان بن هم
 هاوینه بز دیاری نه کم"

شوانی همینی ماله خنجیلانه کتان نمبوو بمبهشت تا کزو هاوړتگانی
 تا و د انبیان نهخته مال و گهره کوه .

تا شو پیتج شممیهی کلهوانه نیه هرگیز لمیر بجیتموه

سمرنجینکی تری پر لفا سوزت لهوښه کدا^x فرمیسکی له چاوه کانتا

قتیس ما بوو لفاخی دلتا وهک سما و مر نه کولای

دوای نان خوار دنی نیومرزی شو پرزه رشه بعد ایکی تاوات

ووت :

"تا فرمت پاش نیومرزی چند د مرستیم همه کلن بووموه راست

د نیموه بز مالوم بهیچ لایه کا ناچم پا تا کوش که هاتموه چا و مروانم

بکات شموی نهچین بز مالی خالی"

دوای تهاو بوونی د مرسته کانت دوو زمر ف میوت کړی لا همزگهوته کچی

گهره کی خوتان له پاسه که د ابهزیت کفزیک مال موه بوو یتموه گهره ک و

شهقامو همموو شتیک لمبر چاوت تا سایی نمبوو "گهره ک بز خر ترشوه؟

ثم قلمبالغیه چیه ؟

د فگی گریان و شین و شمپور دیت خوا به خیر بن "دلت

کهوته پلمپل که گمیشیتیه بمر د مرگا لمه کم هنگاوتا هفاست سوار

بوو لمپل و بز که و تیت! زمر فکان له دستت کهوتنه خواری که رووت گپرا

"چرن نمین شتی وا روویدات؟ تا یا چوله کموو وابهناسانی به

دارلاستیک بکوژی؟ ”

دایکی ئاکۆت دی سمرتاپای لهقور گرتبوو بمپیرتموه هاتوو بههمر
دوو چمبۆک کیشای بهسهری خزیاو ووتی :
” مالت ویران بن ئاکۆیان کوشت ”
تۆش همرتموند مت ووت :

” خوای گهوره چۆن زولمی وا قبول ئهکهی ؟ ”
بۆ بکوژی و لهسهر چی جهرگی من بسووتینن ؟

x x x

ههنا سهیهکی ساردت ههملکیشا ئهوکاته نا ههموارمت هاتموه بیر که
یهکن له دراوسیکانت هاته لاتموه و پین عهوت :
” ماموستا خۆت رابگره کۆستهکته گهومیه بهلام دههین تۆ له و
گهورتر بی ئارامت بن . . . ههسته بابجین بۆ نهخۆشخانه ”
دستی دایه زینرالت تاکسیهکی بانگ کرد و پینکوه چوونه نا وی
له رینگا زیاتر مسهلمهکی بۆ روون کرد یتموه ووتی :
” ئاکۆی جوانه مهرگ کهگهیشته مالموه خزی گزری بوو رانک و
چۆنهکی لهبر ئهکاتو ئهیموی بچن بۆلای هاورینکانن . . پاشیه ک
چارهکه سهعات دنگی تهقه هات کهبهد مایموه چووین خهلهکه ووتیان :
عهزهی خهجن کوشتی ”

تۆش بهقولین گریانموه لههاورینکته پرسی :
— ئاخیرینم بلن بۆ کوشتن و؟ لهسهر چی ؟

— خۆت ئهزانی عهزه پیناوی رۆژمه وهک سهگی هار بهرهلای گیانی شه م
خهلهکیان کردوه ئههوندهی پینا و خراپین کردوه لهسینهری خۆی

• شترسن

— جا ټاکزی من کهی لم شارمیه تا بیناسن ؟
 — همرلمسری کولانه کهوه کهټاکز بهدی ټهکات لهلای خزیموه وای لیتک
 ټه داتوه که پیشمرگیمو بزکوشتنی ټهواتوو ټیتر بن سن و دورو
 ریزی د همانچهی لن ټهکاو ټاکز خلتنانی خوین ټمین •
 که گمیشتنه خستمخانه بمرگبلمک و بمرگ زمردهکان د موریا ن
 دای •

— توباوکی ټم تاوانباره ټازاوه چیهی ؟

— من باوکی ټاکم ۰۰۰ ټاکز قوتایی زانکزیه ټازاومچیش نیه •
 — نمخیر کورمکهت پینا؟ کوژه • • ټهگمر تورااست ټهکهی ټهی بزچمی
 پیناسهی زانکزی پینیه ؟

تفزرت ووتو ټهوان کهمیان بیست دواي همول و تهقلایه کی
 زفر لاشهی کوره نازداره که یان دایتموه لهکاتینکدا چند پمولیمکیان
 پین مزر ټهکردی هیشتا ټهوان قهوانه کهی خزیان لن ټه داو ټیمان ووته
 "ټازاومچیهی کی چمرلمان کوشت"

کهسواری پیکابه که بوویت و لهزورور سمری ټاکنوه دانیشتی یهکن لـ
 هاورینکانی هاته تمیشتیموه چریانی بهگویتا •

"ماموستا من ټاگادارووم که کوشتیان پیناسه کهی زانکزیان
 بزشوینه وونی لهباخلی د مرهیتا و دراندیان ۰۰۰ تابلین گومان
 لینکراوینکمان کوشتووہ"

x x x

باش چند رژژیک هندی شتی ناومالت فرژشت ئم چهکسه ی
ئینستات پن کری مال ئاوايیت لهقوتابیهکانت کرد لهپیناوی ئه وه ی
ئهوانیش بهد هردی ئاکۆنهچن خۆت و دایکی ئاکۆزۆ هاپۆری تازه که ت
که ئینستا لهشانقایه ملی رینگاتان گرتو رووتان کرده شاخ ۰۰۰ چوپته
ریزی ئهوانهی دروشمیان وایه لهژيانا "کم بزی و کهل بزی"

x x x

وینه که ت خستهوه بهر باخهلت پالت به شووره بیهکهوه دا وورد هورد
ئهو رینبوارانت د ههاسیهوه کهتیشکی رژژه که لهقهد و فیشه که کانیا نی ئه دا و
بریقهمیان ئههات گهیشتهلات بهخیرههاتنهوت کردن لهروخساریانسا
تینگهیشتی کهشوکر ههموو بهسهلامتی گهراونهتوه رووت کرده ئازاد و
پینتووت :

"پیرزاییتان لن ئهکم بهلام ئهوتان لهبیر نهچن لههیزش بردنه
سهه کونی مارو دوشکهکانی ئم شهودا منی تیام ۰۰۰ نابــــنی
لهفرمانه شکۆداره بن بهمنی به ۰۰۰ ئههوی چند کونبکیان بهسه را
برووخیتم"

ئازاد بهز مرد مخههیهکهوه ووتی :

"مامۆستا سههه مان لهپیتایه ۰۰۰ ئهههوه بهدلی تۆ د بهینت"

هاوینی ۱۹۸۲

بیرات

فخالدیسر منجی الدین

له لای داریکی چرگه لایو سیتبهردار لای داو پالی بیوه دا ، ثار -
هقی رهش و شینی دهر دا بوو ، زور کهنه ننگ هه ناسه برکستی
روژه رییه کبری ده کرد :

” شای ! کاتی مرؤ به ره و رووی به کی له ثاواته مه زن وله
میژینه کانی خوی هه نگا و ده نی ، ریگا چهنی کورت بی ، هینتا
هر دوایی نایه و چهنی هه نگا ویش به په له تر بنیت هینتا هر
به ریگا که وه نابینریت و وه کو تۆز و گهردی ریگا بلاو ده بنه وه ” .
ته کانیکی دا نهیتوانی راست بیته وه ، سهری بو ش—
کرده وه و دهستیکی نا به زهوی به که دا و به قورسی به کخوی به
ثاسمانا هه لواسی و ته نکانی دا و ملی ریگا که ی گرت وه ، دار و
به ردو کهنه لان و زورگی له پاش شه قاوه کانییا به جنی ده هینت و

ئاخى بۇيان ھەلنەدە كېشا ، خوشحال بوو بەۋەى رۇيشتنى نووشوستى
 نەھىنا و گەيشتە مەرامەكەى دلى ، بۇيە رووى وەر نەدە گېترا ۰۰
 زۆر دەمىكە ئابەم رىتگا يەدا گوزەرى نەكردوۋە ، لەۋەتەى
 جىئە ھىشتوۋە ئاشناى نەبۇتەۋە ، ئىستاش لەبەر ئەۋەى پەلەى
 گەيشتىنىتى ناپېرژىتە سەر ئەۋەى بە ووردى بېروانىتە ھەم—
 شتىكى ئەو رىتگا يەى سەردەمىكە جىئە ھىشتوۋە ۰

پەلەى گەيشتى بوو ، جار بە جارنى ساتمەى دەدا و بەھەزار
 حال و جۇر خۇى دەگرتەۋە و بەردەوام ھەلپەى بوو ؛
 ” ئەنجاغ دەمەو ئىۋارنى دەگەمە جىئە ئارام و بۇ ھەتتا
 ھەتايە بەختەۋەر دەبىم ۰

خۇر ئاۋا خۇم دەكەم بە زوررا و ۰۰۰۰ ” بى دەنگ ھەناسە—
 يەكى قولى ھەل كېشا ۰

سەرگەۋتە بەربەندە نىك و سەرى ھەل بېرى ، لەدوور ۰۰ زۆر —
 دوورچاۋى بە چىكەۋە ھەلگەپراند ، بەفرى كوستان ھىشتارەشاىى
 دانە بوشى بوو ، قەدەرىك راۋەستا و تەزوۋىنىكى سارد بەلەشىى
 داھات و لەگەل زەبىرى موۋچپ كەيەكدا كەۋتە لىنگە فرتىئى سەردەمەرگ
 لەدەرياي شىن و بەرىن و بېرەۋەرى يەكانى لەمەر سالانىكىسى
 لەمەۋبەرى ۰

كەگەپرايەۋە ۰۰ دايكى لەسەر سەلەى كۆلانەكە چاۋەپى دەكرد
 ، ھەستى بەشتىكى نا ئاساىى كردو بى دەنگ بەرەۋ دايكى كىشا

- کوپم شهوه له کوئی بوی؟ وا تافیکه " نارین " هاتووه و

• چاوی له رئی گهرانه وه ته

- شهوه بهراسته؟

- ده بچوره ژووره وه و

- جا توخوا بهم رهمه بار لیتزمه بارانه ناهه مواره هه تا ئیسه

هاتووه شهوه نهم چا وه پری کردووم؟ خومن بهم ووت شه گهر کهژ

له بار نه بوو نه بیئت !!

له ده رگاکه تاوا بوو ، چوووه ژوورئ

دهستی له نیو دهستیا ئارامی سهوزی گرت و سهری ده بیان

بنجکه خه می له ره گ و ریشه وه ده رهینا و کۆمه لئی گو له گه نسی

زهرینی تاواتی له بریان ناست

له ته نیشتی شهوه رونیمت و متقی نه کرد ، • که بهری له بریاره

زهندوووه کهی خوئی و خو شه ویستی به کهی شه و ده کرده وه دلی وه کو

بارچه ئاسنی بهر باران زهنگی ئازاری ده گرت

له باش هه ندئ ده مه ته قی چاکه ته کهی له بهر کرد و هه لئا و

پینکه وه با وه بیان به شه قامه ته نگه بهرو چاژ و چۆله که دا کرد و

باش ما وه به کی بی دهنگی شه بی ووت :

- شهوا شوغر ده کهم ، چهز ناکه م چاره نووست به مروقیکی چاره نووس

به نهانه وه گرئ بدهی • شه رینگایه هات و نه هاته و نه خوازه لا

نه هاته که مان بی بپریت

ئەو ئىمىدە كانى پىر بوون لەشەشكى سۆزىكى بى بايان و بى
پىشور سواری پەو بەوى ووت :

- من تۆم بۆ ئەو خۇش نەوېستوو تا بۇشا پى پەكانى زېندە گسى
خۇمت پى پىر بىكە مەو . ھەتا ئەم كاتە پىكە و پىن ە دەست بەردارت
نەبووم و لەمە و دواش ھەر بەبا پىك ھەلدە كەم كەلە و ھەوارە و مەسەر
ھەلبىگىز و خۇى بىكا بە سىنەى مەنا ، لەتۇھەو نەئى ئەو بە بووم
رېنوارىكى ئەمە گدارى ئەم ھەوارە بىم .

- ئاخىر گوتىم تۇش ھەست و ئارە زووت ھەپە و مەنپىر گەر نەبىم بى
ترا و پەلكەى رىنگا دوورە كان ە ئەوا پەك گرتنە وەى ھەردوو كەمان
شەتەكى بەدەرە لەبەر كەردنەو . چۈنكە ئەو رىگا پە گەلەكسى
سەرنىگون كەردو و ھەتا ھەتا پەسا گۆپى گوم كەردوون .

- ئەو تۇجى دەلى پەت ، مەگەر مەرگ بىتوانى لەتۆم بىكات ھەگەنا
ھەمپە كەلەم بەبەرە وەرى پە نەمرە كانت قانگ دەدەم و كارە كانم
و ھەنەجام دەگەپەنم .

ھەر دوو پى دەنگ بوون . كە چاوى ئەم ھەلگەرا بەقەد و
بالاى ئەو و لەزە مەنەى پەرچە رەمەكەيدا ئۇقرەمان گرت ە دەستىكى
پىسۆ پەرچى بىردو و خردە لووكە بەفرە كانى ئامىزى تەكاندو گەپەنە
سەر سىنەى كۆلەنەكە .

لەبەر دەرگا كەپاندا ئىستەكى بۆ كەردو دەستە راستى بىو
دەرتۇ كەد ، تا ھىزى تەبا بوو گوشى و ئەو بەچاوى پەر خەمەو لە

)))

هه‌میشه ئەو دەرگا ژەنگاوی یەه‌ی جارانی داخست و بهختەوهر بوو
که تەمەنیکی چەند سالی ئەم و گیانی پیروزی ئەو بهخت‌بوو بوو
لەو ریگایەدا •

چووہ دەرەوہو ھەر لەبەر خۆیەوہ دە‌ی ووت :

” با ” نارینیش ” لەگەل ئەو چوار سالی دوورکەوتنەوہ م دا
•• بەرا تی روخاندنی کۆشکی تاوانەکان بیئت ” •

شویا تی ١٩٨٤

بەرگە‌لوو

- ھەموو شتېڭىم بۆ باس كىردن ...
 - ئىمە ئەو ھەل و مەرجه چاك تى ئىگەين ...
 - برون ئەوانىش تىڭەينن ، بۆيان روونكەنەو ، با نەمكوزن ..
 - كارەكە سەرروى دەسلاتى ئىمەيە .. بەداخەو ناتوانن ھىچت
 بۆ بىكەين بەگوريس ، لەپشتەو ، ھەر دوو دەستيان بە قمتى
 دار توويەكى پېرەو گرى دابوو ، لەخوارەو ھەش ، ھەردوو قاچان
 شەتەك دابوو ، رىڭگى خۆ جوولانەو بە ھەموو شېو ھەك لى بىرا
 بوو ، چاۋە شېنەكانى بە ئاستەم لەژىر قزە كآلە خاۋەكەيدا
 بەدى ئەكرا ، لىئو ۋو ھەك ھەلگەرا ۋەكەى ھەر لە قلىى —
 قورو لىتەى قەراخ چەم و رووبار ئەچوو ، دەم و چاۋەمبارەكە
 ى لە ھەموو لايەكەو توپىخى ھەلدا بوو ۋە ، بىرېنەكان قەتماخەيان
 بەستبوو . دەمەونپو ھەرىكەى ھاۋىنى زۆر گەرم بوو ، ھەموو ەت
 ئەكولە ، قولپەى لىئو ئەھات ، گەرە ھالايىكى ھىندە بەتېن بوو ،
 كەس ھەناسەى بو ئەندرا .. ھەتتا توپىكى ئاگرېن بوو ، لەسەر
 سەرى لەنگەرى گرىبوو ، دائەكفا ، زمانە بىر كاۋىپەكانى ۋەكو
 پەنگر بە بىرېنەكانى ھەو ئەچزاندا ، گەرما ۋە ئازار بە ھىجگارى
 ئۆقرەيان لى بىرېبوو ، گەر گوريس ۋە دارەكە نەبوایەنەپتەتوانى
 بۆ ماۋەپەكى ۋا دىرېز خۆى لەسەر بى راگرى .
 بىرېنەكەى سەر رانى زۆر ئاۋسا بوو ، ھەستى كىردە ، كە
 گوللەكەى تەدا ماپىتەو ، ئازارنىكى شىتەنە لوولىدا ...

- ئەوان تەننىڭ كەينىدە بولسا ، لەتتەرى تاشە
 بەرپىڭدا ھەلتەشكە بوون ، جار جار سەيرى رېبواريان ئەكرد
 ، جار جار بىر بەدوور بىن سەيرى دەورو پىشتى خۇيان ئەكرد .
 ئەيان زانى نىچىرە كەينىدە لەپەل و پۇكە وتوۋە و تۈتەنەي
 ھەلتەتن و دەرباز بوونى نەماۋە ...
 - كالتى ماۋە ؟
 - ئەيىبە نەۋە پۇ مالتى خۇيان .
 - نايكوزن ؟
 - باۋكى ئەزانى .
 - ئەو تاۋاننىكى ئەو تۆى نىيە .. ھەر چىم لى ئەكەن قەي ئاكات
 ، بەلام ئەو ھەق نىيە ھىچى لى بىكەن ...
 - با من بىكوزن ..
 - مەن بىر خۇم ئەكوزم .
 - ئەيىمە بەيى بەك ناۋىن .
 - ئەيىمە بىرى لى بىكەينەۋە و خۇمان بەدەستەۋە نەدەين .
 - چۈن ئەم كىشەيە چارە سەر ئەكرى ؟
 - با پۇكەۋە بىرۋىن |
 - پۇ كۆى ؟

- سەرى خۇمان ھەلگىرىن ..
- ھەر دوو كمان ئەكوزن و ئابروشمان ئەچىي ..
- ھەر ئەو ھەندە دەرباز بووين ...
- فرەيسك پر ھەر دوو چاوى بوو ، دەنگىشى پر لەگىيان بوو
بەسۆزەو سەيرى كردم ، سەير كردنىك ھەموو شتىكى ترى بىير
بردمەو .. باو ھەشمان بەيەكدا كرد ، بەكترمان گووشى ، سنوورە
كان توانەو ، بووينە يەك ، قزە شەو بەيە شەمزىزاو ھەكەي
لەناو دەست و پەنجەو ھەناسەدا ئەفرىن ، لىو ھەكە نىشى
و ھەكۆتريكى سەربراو لەناو كورەدا ئەسووتان ھەستمان ئەكرد ،
ئەرز لەبن پىماندا نىتە يەك ، ھەر ئەھاتە يەك و ئىمە
و ھەكو بەفرى لىوارى چەمى بەھاران ھەر بەرەو ھەوراز ھەلئەكشاين
... ھەموو شتى براو ھەتەو ، باوكى ژن بە ژنى پى كردوو .. ئەم
بو پىاوتكى بىر ، كچەكەي ئەويش بو باوكى ئەم ، كالتى و كچەكەي
ئەو ئەبى بى چەندو چوون رازى بن و ورتەيان لىو ھەتەت ...)
- لەتىنودا خەرىكە كۆپر ئەبم .
- ئەمە دەشتىكى قاقرە ، بو دەرمانىش چۆرىك ئاوى تىدا دەست
ناكەوى .
- ھەروا زوو بىرتان چووەو ؟ چىم بو نەكردن ؟ پىنج —
ژيانم نەختىبوو سەر لەپەو ؟ ئىستاش وا ھەلس و كەوتىم
لەگەلدا ئەكەن .. ئەي ئىمە ھاورىي يەك نەبووين ؟

- مەتارەكان ئاۋى تىدا نەماۋە ..
- ھەر تۈزى دەم تەر ئەكەم .
- خۇشمان بىر ناكەين ، خۇشمان مەترسى ئەۋەمان ھەيە لەتىنودا
كوپىر بىن ..
- ئەتوانن نەختىك دەست و پىم بىكەنەۋە ؟ ناتوانم لەۋە زىاتسر
خۇم راگرم ، جمگەكانم ھەموۋى ھەلوەشاپەۋە .. ئەمەۋى لەسەر
ئەرزەكە راكشيم ..
- ئەرزەكە ۋەكو دۈزەخى لىق ھاتوۋە |
- گورىسەكە دەست و قاچى بىرەۋە ، دۈزەخ لەم بەستەۋەيە
خۇشترە ، دەست و پىيان كىرەۋە ، يەكسەر خۇى بەسەر دەمدا
خست ، لەسەر ئەرزەكە ، جارېكى تر ، دەست و قاچيان بەستەۋە...
(... دەم چەقىيە زەۋى يەكە .. كاتىك ويستم سەنگەر بگۆرمەۋە
، گوللەيەك بەرسنگم كەوت .. نازانم چەند جار تلم خوارد . تە
نگەكە لە دەست بەرى ، خۇم لەناۋ چالېكدا دۈزىۋە .. دەم
چەقىيە زەۋى يەكەۋ باۋەشم بەئەرزەكەدا كىرېۋو و توندىش
چىنگم خاكە گىر كىرېۋو .
- دەم ووشكېۋو و ھەناسەشم سوار بوو .. يەكەم جار بوولە
زىانمدا ھەست بەۋە بىكەم ، زەۋىش ھەناسەي ھەيە ، ھەناسەي
ئەۋىش ۋەكو ھەناسەي كالىيە ، لىدانى دلېشان ۋەكو يەكە

، ھىچ سۆزۈ خوشەويستى يەكش ناگا تە ئەو سۆزۈ خوشەويستى يەي
 ئەوان ئەيبەخىن ، زۆرم تىنوو بوو ، گەرۈوم ھاتە يەك ، خەرىك
 بوو كوئىر ئەبووم بۇ قوومىك ئا ، ھەلى كۆپتەرە كانىش لەكۆلم
 نەئەبوونەو ، ھەر جارە دەسرىژىكىان لى ئەكردم ، ھەر جارەش
 پارچەيەكم بەر ئەكەوت ۰۰ نازانم بۇ كاتىك مرۇف تەقەى لى
 ئەكرى يەكسەر دەمى ووشك ئەبى و ھەناسەشى سوار ئەبى ؟

ھەلى كۆپتەرە كان زۆر نزم بوونەو ، سېپەرى پەروانەكان
 يان ھەموو گيانيان دا پۇشىم ، سەر لەنوئى دا يان گرتم ، ئەو
 ناوہ بووہ چرە دووكەك و تەپ و تۇز ، خۆم ھەلدايە كەندەلاندىك
 ھوہ ، خوئىن و تىنوويەتى و گەرما خەرىك بوون ئەيان خنكانىم
 بەسكە خشكى رۇيشتم بەكم كەوت ، بەنە خوئىنەكەم كىدەوہ و ھەر
 دوو دەستىشم گرتەوہ ، ويستم مېزەكەى خوم بخومەوہ ، بەشىمان
 بوومەوہ ، لەترسى ئەوہى نەوہك ئەوېش بخومەوہ و ھىچم دەست
 نەكەوئى لە كاتىكى ناخۇشتىردا بېخومەوہ ۰۰۰) .

– لەشەرەكەى پاردا كى دەستپۇشكەرى كرد ؟

– بەسەرماندا سەپىنرا !

– بەھۆى ھەلەى فەرماندەكە تووشى شان و ژىر كەوتن بوويىن .

– تەنيا ھەلەى زەلامىك بەس نېە بو دۇراندىنى ھەرىك ۰۰

– ئەو زەلامە دوا بىرىارى بەدەستەوہ بوو ۰۰۰

- شه ره که شهریکی ناها و تا بوو ، به تووشما نه وه بوو ، شوین و
 کاته کش به گوپره ی تاره زووی دوزمن بوو ، دستپیشکهریش به دست
 نه وانده بوو . بوپه فرمانده که هیچ ریگه یه کی تری به دهسته وه
 نه ما ، تنیا ریگه ی پاشه کسه نه بی .

- هر له سره تا وه نه بوایه تم خالانه ی ره چا و بگردایه !

- نه ی تو تووشی لیپرسینه وه نه بووی ؟

- گهر بریندار نه بوو مایه هه لیان نه واسیم !

- نه بوایه نه کاته سزات بدن ، چونکه تو نیمه ت به دؤرانندن
 دا .

- خو من فرمانده نه بووم !

- تهنه گه کت بزر کرد !

- من خو شم له مردن گهرامه وه ، به نه نقه ستیش تهنه گه کم فری
 نه دا وه ...

- گهر تو سه نهنه گه کت چول نه کردایه ، نه وان گرده کانیا ن لسی
 نه نه گرتین و نیمش و امان لی به سر نه نه هات ...

نه رزه که گره یه کی سهیری لی بهرز نه بووه وه ، له سردهم
 راکشا بوو ، نه وه نده هیلاک و ماندوو بوو ، بیری لای نه و گهرما
 و ناگر بارانه نه ما بوو ، ههستی کرد ههتا و به شاقولی له ریکی
 ناوه راستی بشتی وه ستا وه ، زور به شینه یی نه جوولیته وه ، شور
 نه بیته وه ، به خوربو به لیزمه ناگر به سریا نه بارینی ، یا هر

وهكو چون خانوو دلتۆپه بكات ، وافر دلتۆپه ئاگرين ، تك تك
 شه تكايه نيۆ شانيه وه ، تاسهر ئيسك و پرووسكيشر شهيسووتان
 سهري ههلبهري ، شهوان شههزان ، داواي ئاوي ليج كردن ، ياشه گهر
 ده رماننيكيان پيج بيت بو سه ر بپينه كه ي قاجي ، شهوان وولاميان
 نه دايه وه .. له پر بيري كه وته وه ، كه پيش شه وه ي بگه نه لاي شه م
 دار تووه ، چاوي به چالاييك كه وتوووه و نهختيك ته را يي تيدا بووه
 .. يه كسه ر ها واري كرد :

- چالاييك له م نزيكه دا ههيه ..

- بو گه ني كردوووه .

- قه ي ناكا .

- قورا ونيكي به تيهه .. هري كرم و زه رووه .. به را زهش نا تواني

تووخي كه وپته وه

- گرنگ نيهه .

- هيجمان نيهه تهي كه مين !

- مه تاره تان پيج نيهه ؟

- پهس شه مين ..

- شه تانن بو شه وپم به رن ؟

- شه تانني رنج بكه ي ؟

- گهر يار مه تيم بدهن : به لني .

- ويستي دهست به داره كه وه بگرئ و ههستي ، نه يتواني ، به ر-

نهڪه ۽ قاجي زيڪاندي ، همدو وڪيان بن باليان گرت و بهرزيان
 ڪردهوه ، بهسهر دهمدا كهوت .

زور هوليان دا ، هيچ سوونديڪي نهبوو ، ههريهڪه
 قاجيڪيان گرت و لهسهر پشت ، بهناو نهو درك و دال و چال و
 بهرزيه دا ، تالاي چالوهه ڪه رايان ڪيشا ، بؤگهن پياوي ڪاس
 نهڪرد .

ڪهس نهئه تواني نزيڪي دهمي چالوهه ڪه بيتهوه ، بهچمڪي
 جامانه ڪانين لووتيان گرت .

چالوهه ڪه نهگهر جي زوريش قول نهبوو ، بهلام نهوه نهدهش
 قوراو له بنيدا نه ما بووهوه تينوويه تي پڻ بشڪئي ، نهوته تواني
 دابه زيته خوارهوه ، له بهر تازاري قاجي . . بهتاما بوو بهسهر
 سردا خوي هلداته خوارهوه ، نهوان له پشتهوه پشتي مليان
 گرت و نهيان هيشت . . نهيان زاني بهجي چوري قوراوي بـ
 ده رڪن .

تايهڪ له پيلاوه لاستيڪه ڪاني داڪهند و بوئي هلدان نهوان
 تيا رمان ، سهيري يهڪتريان ڪرد ، سهيري پيلاوه لاستيڪه ڪهيان
 ڪرد ، سهيري دهم و چاوي نهو يشيان ڪرد ، تاوه ڪه له پيلاوه ڪه
 پاڪتر نهبوو ، يهڪيڪيان دابه زيته خوارهوهوه نهوي ڪه شيان
 له سهروه وهستا .

پر تايهڪ پيلاو قوراويان بو هه لگوزي ، بهلاماري ههر دوو

دهستی دان ، چاوی نووقاند و بهسه ریه وه ناو مژی لی بــــری
•• حدوت تاکه پیلایو ئاوی خوارده وه •

به تاکی پیلایو ههشته میشر دهم و چاوی فینک کرده وه ، قوراو له
نیتوان ههر دوو لیویدا هاتبووه خواره وه ، سه ر سنگیشی پــــوه
بوو بوو •

- چه ند جارمان پی ووتی : به گران لهسه رت شه که وی •

- پیا و خۆی پی دابین ناکرئی •

- هه موو شه تیکت دۆراند ا

- ئیوهش هه موو شه تیکتان دۆراندووه ، شه وه ی من که وتوته سه ر

شه وه ی ئیوهش چاری له بنه وه یه

- شه زانی چۆنت باس شه که ن ؟

- هیچ به شیمان نیم ا

(... سه روو بابۆله یه کمان به دهسته وه بوو ، ده رگا که مان

داخرا بوو ، به دیواره که دا سه رکه وتین ، خۆمان هه لدا یه

خواره وه •

دهستمان کرده قه له مبارز و راکه راکه •• دایکم چاری له

دالانه که نوپژی شه کرد • که منی له گه ل منالی مالی دراوسیکه ما-

ندا بینی چاوی چوووه تهوقی سه ری ، دهنگی بهرز کرده وه • به کسه ر

زانیم شه تیککی نا ئاسایی رووی داوه و شه و زۆر پی زیز بووه •

راوه ستام ، پاشر نوټرو دوعا کردن پی و تم :

- چند جارم پی وتی له گهل ټو منالاندا یاری مه که ؟ کهمی
 که ت بینووه له گهلاندا یاری بکات .
 - هلماینمان ټه کرد ا

- هلماینی جی و قوزه لقورتی جی .. که و وتم یاریان له گهلدا
 مه که ، ټیتر نابیی یاریان له گهلدا بکهی .. نازانم چون ټی
 ټه گهی و کهی ټی ټه گهی ؟ ټه مانه کهس نازانی خهلکی کام وولانن
 و له کام تیره و تایه فن هه موو کهس به مه زنه باسی ټه وه ټه کات
 ، که پیا وه که ټنه کهی هه لگرتبی ، ټه گینا بوجی خزم و کس و
 کاریان سهریان لی نادن ؟
 ټه مانه دا وټن پیسن ا

- دا وټن پیس ا
 - به لیج دا وټن پیس .. با وکت بزانی سهرت ټه بری . جاریکی که
 نه کهی یاریان له گهلدا بکهی ، ټه گینا هه مووی بو ټه گیرمه وه .
 (..)

- گهر زوو خوتت به دهسته وه بدایه ، تووشی ټم به زمه نه ټه یووین
 - به لای منه وه مردن و خو به دهسته وه دان وه کو په کن ...
 - جاری وا هدیه مرؤف خوی خوی به دهسته وه ټدا بو ټه وهی سهری
 نه دؤرینی ...

- جاري واش ههيه مروڤ هه لئه خه له تي ...
- ته تواني خوڤت به دهسته وه نه ده ي .
- له پيناوي كالتې و له سهر به ليني ئيوه ...
- هيچ ريگه يه كي تره له بهرده مدا نه ما بووه وه .
- ته متواني تا دوا هه ناسه شهر بكم ...
- زور منالانه بير ته كه يته وه ا

(... ته كه ي زوري نه خاياند ، له هه موو لايه كه وه ها وار

- و قيژ و قاز بهرز بووه وه ...
- وه ره ده ره وه .. نا تكوژين ..
- برواتان بي ناكم .
- ئيمه جاران هاوري و هاوسه نگر بووين ، ئيستاش بيرورامان
- له سهرت نه گوراوه .. دلنيا به يار مه تيت ته ده ين و ناهيلين
- كه سه ده ستت بو بهيني ...
- له وه ناچي نيازتان پاك بيت ، ...
- هر جاره له په نجره يه كه وه ته قه م ته كرد . من به ده مانچه
- و ته وانيش به كلشينكوڤ ، ناچار يان كردم ته قه يان لي بكم
- ، ته گينا قه ت رووي چه كم تي نه ته كردن ... من و كالتې له مالي
- خزمي كمان خو مان شار بووه وه .
- ته مان دي به دي و كون به كون ، شوين پيان هه لگر تبووين

و تا ئیر مشھر بہ دوامانہ وہ بوون • من خوّم ثمزانی مالتسی
کالتی لہ لایہک و ثممانیش لہ لایہکی ترہ وہ ، ہہروا بہ ٹاسانسی
دہستمان لی ہہلناگرن ، لہہر کوپتر بہرچنگیان کہوین تیکہ
تیکہ مان ٹہکھن ...

لہہر ہدیوانہ کہ راوہستا بووم ، سہیری دہورو پشتسی
گونندہ کہم ٹہکرد ، کاتیک ثممانم لی بہیدا بوون و تینیان خویریم
خوّم ہہلڈایہ بہنا دیواریکہ وہ ..

دایان گرتم ، ناچار بووم بہر بہرچیان بدہمہ وہ ، بہہوی
تاریکی یہ وہ یہ کترمان باش بہدی نہ ٹہکرد ، تہقہ مان لہ جئی
تہقہی یہ کتر ٹہکرد ...

- با خوین نہر نثرئی ...

- قووش لہ دہستمان دہرناچی زوو وہرہ دہرہ وہ ..

- تہنیا لاشہ کہ متان دہست ٹہکھوئی ..

- خانوہ کہ گر تی بہر ٹہدہین ، تہنیا بیچ دہقیقہ مولہ تتہہ یہ

.. باش تہواو بوونی ماوہ کہ ٹاگریان لہ گويسہ بانہکان بہردا

چہند تہقہیہ کم لی کردن ویستم جئی گورکی بکہم ، چونکہ دووکہل

خہریک بوو ٹہیخنکاندم و ٹاویتر بہخوپ لہچاوم ٹہہاتہ

خوارہ وہ ، لہ دہر گایہ کہ وہ بوی دہر بہریم ، دایان گرتہ وہ ،

بہرکہوتم ، دوو سی تہقلّم دا .. خوّم گہیانندہ ژووریکی تر ،

ہہستم کرد ٹاویکی گہرم بہ قاچمدا دیتہ خواری ، پر ناو

پىلازوه كەم ئەبى ، دەستم بو سەر رانم برد ، پەنجەكانم بىس
برىنەكەدا چەقەن ، قاچم ئەجولايەو زانيم كارىگەر نىس
ئىسك نەشكاو ۰۰ پاش ماوئەيەكى تر ئەو ژوورەشيان سووتان

لەسەرەتادا ژوورەكە پر بوو لە دووكەن ، پاشان ئاگر تىنى بو
هينام ، خەرىك بوو ئەپيشامەو ۰۰۰

گوتم لەدەنگى كالتى بوو ا

- رىبوار گيان وەرە دەرەو ۰۰ سوپىنديان بو خوار دووم كە هىچت
لى نەكەن ۰۰

- بروايان پى مەكە ، من ئەيان ناسم ۰۰ ھەر دووكمان بەسەر
يەكدا ئەكوژن ۰۰۰

- لە خانووەكە ئەسووتىت ، گوللەت پى نامىنى ۰۰

- ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰

- رىبوار گيان لەپىناوى من وەرە دەرەو ۰۰۰) ۰

پۆلىك دال زۆر بە بەرزىەو ئەفرىن ، ئەيان قرىشكاند ،
بالە ترسناكەكانيان بو ھىرش و بەلامار دان بلاو كرىبوو وە ،
يەك لەدواى يەك ، بەشپوئەيەكى بازنەبى ئەسوورانەو ، ئەم
مەلانەش بۆن ئەكەن يا ھەست ئەكەن مەرگ بۆسەى بۆ يەكئىك
ناوئەتەو ۰۰ ئەوئەى ھاتە بەرچا و ، چۆن دالەكان ئەنیشنەو ،
بەزندوويەتى ئابلوقەى ئەدەن ، ھىرشى ئەھىننە سەر ، ھەر يەكە

لەلەيە كەۋە چىرىۋىكى لى ئەگىرنى ۋە بەدەن ئۆزگىرىش ، پىر بەدەم ، گۆ-
شىنى لى ئەكەنەۋە .

ئەدەنە شەقەيى بال ، كۆمەلەك ئېسك ۋە پروۋسك لەدۋايمان
بەجى ئەمىنى ... زوو دىمەنى دالەكانى لە مېشىكى خۇي لاسىرد ،
چونكى ھەر لەۋ ھەلى كۆپتەرانە ئەچۈۈن ، كە پار بەلامارىمان
دان ۋە لە كۆلپان ئەتەبۈۋنەۋە ۋە لەسەر ئەرزەكەش سېبەرىمان
دروست ئەكرد .

- بۇ مروڧ مروڧ ئەكۈزى ؟

- ھۆي زۆرە .. ھەندى جار خەلك لەسەر ھەق ئەكۈزى ، ھەندى
جارىش لەسەر ناھەق ...

- مەن ھېچ ھۆيەك بەۋە نازانم مروڧى لەسەر بىكۈزى .

- ئەگەر لەسنوۋرى مروڧايەتى دەرىچو ؟

- كۈشتىنى مروڧىش لەسنوۋر دەرىچوۋنە |

- ئەمەيەن سنوۋر دانانە بۇ پارىزگارى ئەۋ سنوۋرە .

- ئەم سنوۋرە خەلك دروستى كىردۈۋە ، لە ئاسمانەۋە دانە بەزىۋە
خەلكىش ھەر يەكە بۇ خۇي فۋۋى پىدا ئەكات ۋە ھەر يەكەش
بەپەكە بەلەي خۇيدا رائەكىشى .

(... ھەموو جارنى قابىل ھابىل ئەكۈزى ، لاشەكەي بەسەر)

شاندا ئەدا و وولات بە وولات ئەيگىرى ، بەكى ئەكەوى ، لاشەكەش
ئەرزى ، بەدىارىيەوۈ دائەنىشى و نازانى جى لى بىكات ۰۰ ئەويش
چالى بۆ ھەلشەكەنى و ئەينىڭى ۰ بەلام گىيانى ھابىل ۋەك—
تارمايىپەكى ترسناك ھەر بە شوپىنەوۈيە و ھەر دواى ئەكەوى و
ھەر راوى ئەنى تا ئەو رۇزەى ئەويش ئەخرىتە چالەوۈ دەمى
پەر لە خۆل ئەبى ۰۰۰) .

— جارىكى كە چاوم بە كالى ئەكەويتەو ؟

— زۆر زەحمەتە ا

— چى ؟

— ئىمەت سەر شور كەرد ، ناو و ناوبانگت زراندىن ، ئابرووت
تكاندىن ، كەسەن بىرواى پىمان نەماوۈ ، تەنيا بە خوين ئەم
لەكەيە لە نىو چاوانى ئىمە ئەسپتەو ۰۰

— بە داخەوۈ ئىوھى وا بىر ئەكەنەو ا

— ئەتەوى چۆن بىر بىكەنەوۈ ، ۋەكو بىر كەرنەوۈى ناو ھاكتو
قوو توو ؟

— ئەبى بىر كەرنەوۈتان زۆر جىاواز بىت .

— ئەوۈى تۆ كەردوۈتە پەيوۈندى بەرەو شتەوۈ ھەيە نەك بەبىرو
باوەر ا

— وامتەزانى ئىوۈ ئەتەنەوۈ بەبىروكار دونيا بگۆرن ، بەلام
دىارە شورىگىرەكەتان لەسنورى قسەو نووسىنى سەر كاغەز

دەرنىچى ۰۰

— گەر ئابروو تكان بە شۆرشگىرى دانرېت ، ئەوۋە ئەبىي خۇمان

لەقور بگرىن بۇ شۆرشگىرېتى ۰۰

(۰۰۰ ئەترىم كالتىش بىكوزن ۰۰ لەم وولاتە ياساى سەير

بۇ خۇشەويستى و نووستن دانراوۋە ۰۰ ئاغرەت ئەبىي بە ئارەزووى

پياو پال كەوئ ، جارى وا ھەيە يەكتىريان خۇش ناوئ و پىكەومەش

ئەنوون ، ئاغرەت ئەبىي ئاغرەت ئەبىي پياو كەي بە ھەم—و

شېوۋە يەك رازى كات ، ئەگىنا خۇي لەنا و دۆزەخىكى بىئ — سنوور

خۇي ئەدۆزىتەوۋە ئەوۋەي لەم ياسا يە ھەكگەرېتەوۋە خۇيىنى ئەكرىتە

كاسەوۋە ۰۰۰ ئەترىم يەرو برۆي كالتىش بىتاشن و خۇل و دۆي يەكەن

و بەرەو بەشت سوارى كەرېكى بىكەن و دى بە دى بەھوۋا وتەنەكە

لېدان بىگىرن ۰۰ ئىنجا بە درندانە ترين شېوۋە بىكوزن ۰۰

— ئەبوايە پىكەوۋە نەنووستىنايە ۰۰

— درەنگ بىئ يا زوۋ ئەبىنە ژن و مېرد ۰۰

— پىمان بزانن ھەردوۋوكان ئەكوزن ۰۰

— خۇشەويستى من سنوورى نىيە ۰

— مەنېش خۇشەويستى ، بەلام لە ئەنجامەكەي ئەترىم !

— چەند جار باوكم رۇيشتە لاي باوكت ، ئەو لەكەلى شەيتان

نەھاتە خوارى ۰۰۰)

— ئەتوانن ئەم دەستەسرە بە كالىي بەدن ؟

- دوايي بيري ليئ ته كهينه وه ۱
- هه مېشه وولامه كانتان پر پېچ و به نايه ...
- زۆر روون و ئاشكرايه ..
- كوشتنسي من هيچ ناگۆري ..
- برياره كه سهرووي دهسه لاتي ئيمهيه ..
- هه ريه كه قاچيكيان گرت ، له سه ر بشت تالاي داره كه كراندي
ان ، له پشته وه دهستيyan بهسته وه .. يه كيكيان كالشپنكو فنه كه ي
له شاني داگرت ، هي نايه سه ر پي ، لي ي چوو ه پېشه وه .
- ئه و سهيري دهست و نپو چاواني ته كرد ، له دووري سي ههنگا و
وهستا ، ئه و رووي به و لاوه كرد .. ريزيكي به لا چاوانيه وه نا ،
به شپوهيه كي زۆر توند چهند ته كانكي خوار ، سه ري به ره و دواوه
چوو ، قزه كاله خاوه كه ي به ره و دواوه بژ بژ بووه وه ، خو پيـ
له و لووتی فيجقه ي كرد و به شان و مليا ها ته خوارئ ..
- ئه وان سهيري به كتريان كرد و تفهنگه كانيان كرده شان
و ملي ريگه به كيان گرت .. داله كان نزمتر بوونه وه و قايمـ
ئەيان قريشكاند .. ئه و هه ر پرخه ي ليوه ئه ها - ، ههروه كو ئه و
جارانه ي له با وه شي كالي خهوي لي ته كه وت ، ئه و پيـر باشان بو ي
ئه گپرايه وه ، كه چون پرخان دوويه تي ...

گوپتنگن ۱۹۸۳/۹/۲۵

فهرهارد

برادوسته

فهرهارد لایوکی که له گه تی رهشتا له ی خوین گهرم بوو ریشیکی رهشی چری هیشتبووه ، جه وههری لایوتی شه وندهی تر خستبوویسه بریق و باقی ، سمیله قه ترانیه که ی و قه له مه ریک و پیکه که ی و چاوه ماره کانی شه وندهی تر لمی بوو بوون به نهخش ، له گوندیکی خنجیلانهی پر له کاره سات نا چاوی هه له پنا ، گوندیک روزگار ریگه ی به یرک ته نی بوو ، جه هانی له بهر چاوی مروفه کانی تاریک کرد بوو . . . فهرهاردیش زه دهی دهستی شه و پلاره زکما که بوو ، وینووی نا و ده ریای چه وسانه وه و شه فسانه بوو . . . به لام که ها ته ریزی مردانه وه و له بهر نامه کانیان گه یشت و چاوه همی کی کرانه وه ، دنیا له بهر چاوی فراوان بوو ، له گه ل براکانیا شه چوونه نا و کووره ی نا گره وه و جیگه ی دهستیان دیار بوو ، چه تده

شخصیت، نا هیللی کسردار به سدر نارمانا بکات و تیره کانی
 تر له عاشمان زاره تهره کئ شبن، بهلام عه مرت کورت بی، نا و
 چه وانته زه قهو خیری پیوه نیه .. بزانه له پاشه روژدا چون
 خویری شه کربیت ..

- به گوپره ی یاسا و بهرنامه ی نیاری کرا و شهرام شه گهر به و پیو
 نانه بیت شه بی هر خهریکی دزو نروژن بم، واز له هیوای
 گه وره م بینم .. شه مانه تو شه یان لیئی کای کونن منیش کای
 کون به باناکم و پاسه وانی خزمی سه پانی شیخ ناکم .
 وه ک باسی هوزه کت شه که بیت شه ی بو جی باسی تیکوشانی نیمه
 ناکه بیت؟ ا

- وه کوو ... ؟

- چند سالیک له مه و بهتر شه تان توانی ناوی سازگار له کانه و هکان
 بخونده وه، ؟ ا شه تان توانی خه ل فیک بروینن .. ؟
 - بهلی ناوی خوتت بیستوتوه و گالتنه به هوزه کت شه که بیت
 شه و ندهت بهمه ..

- شه و ندهم بهمه بهم بلین له ری خاکیا شه جهنگی، شه وهی
 راستی بی خوشه و بستی خاکسی له جی تیره چیتی دانا وه .
 شورشم کردوه به چرای، خوم و دوژمنی بی شه دوزمه وه، -
 جاران وام شه زانی شه و دوو پارچه زه و بیه هی کنه که شه بیان
 کیلم، بهلام نیستا لای من شه و سنوره باوه نه ماوه گه وره

بووه ، عهتا بی گه وهره تریش شه بی ۰۰

چیه ته نگاویک به ناوچه ی با زیان دا له گهل ها وریکانیا
 به ره و خوار بوونده و له هه موو گوندیک ماوه یه کی دیاری کرا و
 شه مانده ، گوپی شه وان بیان را شه کیشا که جیه گهی گومان
 بوون ، شه وانیشیان رست شه کرد که سر بیچیان له کاریکان
 شه کرد ، پیش شه وه ی بگه نه گوندی محمودی شه هه واله بیان
 پیگه یشت :

(ناوه جاخه کان ماوه یه که منه تان شه کهن و ئیستایش بوتان
 له بو سدان ۰۰) .

فهراه به ها وریکانی وت :

- بانه چینه شه گونده و به لایان به سهرا نه بارینین ، شه وه ی
 مه ترسی لی شه کری مشه کی واشه کانه ، هه ر چهند سه سه ر
 داها تووه و ده وه نه کانی جی هیش تووه ، بروا ناکم تازه ههستن ۰۰
 به کیکیان وتی .

- واشه کان هه همیشه له سه ر بین دره ننگ و زوویان بو نیه ، گرنگ
 خو تاماده کردنمانه ۰۰ ئیکه که ی له و نابووتانه ترساوین هـ
 شه وان به بیان شه وتری : (سینگ شهری ما کهر بشت) هه تا
 بلیی بی برشتن ۰۰ ویستیان خویان بگه یننه بناری چناره ، به لام
 جو خوره کان بشتیان لی گرتبوون و وه ک گایهل مولیان خوارد

بوو ، به‌یده‌کا شه‌هاتن ، خویان ناماده کرد ، به‌سکه خشکی
 ورده ورده جمان ، شه‌وانیش‌ناگایان له‌مان بوو نزیـک
 بووننه‌وه ، ده‌ست پیکرا ، گولله وه‌ک باران شه‌هاته خواری میشکی
 مروفی کاس شه‌کرد ، فـرهاد گهرم بوو جیبی به‌خوی نه‌شه‌گـرت و
 شه‌چووه پیشه‌وه ، جار جاریش به‌ پیوه بارووت بارانی شه‌کردن ،
 له‌گهل دوا هه‌ستانیا چاوی چه‌پی پیکرا ، نیای له‌بهر چـا و
 تاریک بوو ، ده‌ستی شه‌ل بوو چه‌که‌که‌ی له‌ده‌ست که‌وت‌خواری ، (ههر
 ده‌ستی شه‌وان نه‌که‌وم باشه ، بروا ناکم به‌رانبه‌ری براده‌ران
 بووه‌ستن و به‌رده‌وام بن ۰۰ ههر شه‌بی ههل تیزینن ۰۰) خویـن
 به‌سهر و ملیا هاته‌خواری و سینگی خویناوی بوو ، به‌چاوه‌که‌ی
 تری گلینه‌که‌ی بینی شور بوو بووه : (نیاره ده‌ماری ماوه ۰۰۰)
 چه‌قوکه‌ی ده‌ره‌ینا و ده‌ماره‌کانی به‌ری و ههر لـه وی دا
 بوورایه‌وه ، ناگای له‌هیچ نه‌ما ، خویـنیش به‌رده‌وام له‌له‌شی
 دیته‌خواری ، براکانی ، پالووه‌کانی پچرانن و کوپانه‌کانیان
 خوار بوون و چنگ له‌سهر شان راویان نان ، شه‌توت : هیسـتری
 چه‌مووشن و ویرغه‌و غار شه‌که‌ن ۰۰ وه‌ک له‌وه پیتر بریار بـوو
 چوونه‌چناره ، بینیان به‌ گه‌رووه‌کانیه‌که‌وه‌نا ، هه‌وایه‌کی
 هیمن نارامی تیپه‌ینانه‌وه ، دم و چاویان شوری ، دانیشـتن
 سه‌پریان کرد جگه له‌ فرهاد هه‌موویان دیارن ، به‌لام نه‌بوونی
 شه‌و کاریکی گه‌وره بوو زیانیکی بی شومار بوو، چهنده‌ها خه‌یال

به‌میشکیانا ئەهاتن و ئەچوون ، چەند باس و خواسیان لەسەر کرد
یەکیکیان وتی :

- ئەم ریسر و گوریسەى ناوی بچین سوراخی بکەین فەرهاد نیسار
نیە فەرهاد .. کزەباکە بەهیز تر بوو ، لق و پویی چنارەکانی
بەپەکا ئەدا و دەنگیکی هیمنانەیان لی ئەبێسترا دنیا تارێک
بوو ، چوونە گوندی (محمودی) خەلکەکە تینووی دەنگ و
باسیان بوون ، دلیان لایان بوون ، بوورە گولزار دەمێک
بوو گوی قولاخیان بوو ، لەپیش هەموویانا سووسەى کـردن و
خوی پیگەیانن و پیی و تن :

- کاکە فەرهاد لە مالی ئیمەیه ..

ئەو رستەیه هینانیە لەرزەو خستنی یە رووباری گومانەوه
چونکە وایان ئەزانی پیریندارە یان کوژراوه ..
- ماوه .. ؟

- ماوه چاوی چەپی پیکراوه ، پاک شوریمان بەداو و دەرمانی
خومالی برژانمانەوه .

وشەى ماوه تینوویی شکانن و گومانی رامالی ..

- چون بوو زانیت پیکراوه ؟

- هەتا شەر کوتایی هات ئارام نەبوو ، ئەت وت باری خویی
مەملەحەخراوەتە سەر بستم ، دواى ئیوه چوومە جەگای رووداو
لە دوورەوه تارماییەکم بینی و وتم ئەم تارماییە لەوهو پیش

له م زهوى يه دا نه بوو ، هه بې نه بې شه وه زه لاهه چوومه سهرى
 ووتم :- زه لاهه كىي ۰۰ ؟ به لاهه نقه له دارو به رده وه هات
 له وه وه نه هات ، خسته سهر پشته لاهه خومه وه و تم شه مه قه دوو
 بالاي فراهاده ، ده نكي شقارتم ليدا سهيرم كرد خوى بوو ۰۰
 منيش و تم :- ده كه موقراييم دابى ، خوزگه من كویر بېوومايه
 دهستم خسته سهر دلى ، دلى وه كه مه كينه لىي شه دا .
 له خوشى دا چا وپم له بېر چووه ، به په له خوم گه يانسه
 ماله وه و چند زه لامېكم هينا و چند تارماييه كى ترمان بېنى
 چووينه سهربان ، توقيم وام شه زانى ثيوهن .
 به لاهه چلكا و خوره كان بوون ، يه كيكيان تا و به ده ميا
 شه هات ه خوارى شهت وت كهره و كاله كه شه خوات ۰۰
 - چند كهس شه بوون ؟
 - چوار ۰۰

x x x

هوشى عاتوه ، به تهنيا چا وه كى سهيرى هاوريكانى كرى
 وتى :
 - ئيسنا له كوین ۰۰ ؟
 له پېش شه وه وه لاهى بده نه وه ده ستىكى بو چاوى برد و داما
 يه كيكيان وتى :
 - چا ويكت سوور بوته وه هيچ نيه .

زهردهخه نه په ك كه و ته بان ليوی و وتی :

- ته مه وه لامي پرسياره كه ی من نه بوو ، حهز ته كه م ته وه بزانه
هه تا به چه قو ده ماره كانيم بري تا گام لهخوم بوو ، چه نه
جاريك بانگي كاك به كرو ها وريكانيم كرد به لام جهنگ ناوی
خوی بهخویبه وه په تې ۰۰۰۰

- چه نديان لی جیما ۰۰ ؟

- چواريان له لهوهر خران و کاميان زه نرا ۰۰

- كه مه ۰۰

- سهيريكي ها وريكاني کرده وه و وتی :

- وتم ته مجاره له گورستانه كه ی خومان تووند ته كړيم و ته به مه
بيوانی نارام و بيستون و هه فاله كانيان هر چه ند جیبي

• شاننا زييه و مردن له گهل تا وه لان جه ژنه

x x x

پزیشکی پسرور لویکی چا و شینی که له گه ت بوو ته مه نی
سی سال ته بوو نیشانه په ك به سهر روومه تې لای راستی په وه بیوو
جه نتایه کی بچووکی به ده سته وه بوو ، هاته سهری ، چاوی کرده وه
خستی په ژیر زه بری نه شته رکاریبه وه و درماني کردو چه ند روژی
• پشوی بو دانا

x x x

سهر گه وره هات بو لای ، ریئیک کی ته نکی هیشستبووه و لای
 روومه ته کانی به مور کیش عملکیشا بوو ، دهستی حلل تا و هیسی
 له بهر کرد بوو پشتویتیک کی ره شی له سر به ستبوو ، جا مانه به کسی
 مه یله و پشه ریانه ی به ستبوو ، دیمه نیک کی سام ناکی مه بوو ، شه ویش
 به رزه بی له بهری هه ستا و یه کتریان ماچ کردو بهر انبهری دانیشمت
 - ئی کاکه نهر ماد چونی که ناره تت بسی ..
 - سوپاس

- نیشتمان شانازیت پیوه شه کات .
- منیش شانازی پیوه شه کم .
- نیشانه ی شانازیت دیاره و هیچ هیزیک نایکوژینیته وه .
- ته لیبی چی بت نیرم چا وت بو بکه ن .
- هه تا ئیستا چیت وتوو به قسم کردوویت به لام شه مهت به قسه
 ناکم ، چونکه خوت وتت :- نیشانه ی شانازیت پیوه دیاره .
- ثایا نیشانه ی تیکوشان به شووشه شه شاریته وه ؟ شه گهر
 له سر دزی بوایه جه زم شه کرد .
- شه خاکه مروفی وه ک توی هه بی هه میشه دهشت و دهری شهوز
 شه بن ، هه ندی بیده نگ بوو : (من بویه شه و قسه یه کم کرد وتتم
 لاهه شه وه ک هه ست به کم و کوری بکات به لام دیاره هوشیار و
 مه رده و ریباری شورش کاری تیکردوو ه منیش شه وه م گهره که .)

x x x

جاریکی تر وهك مەردی مەیدان ها تەوه كایه به بـرا و
 ناوچه كانی ولاتەكەى شاد بووه و یەكسەر كەوتەوه چالاكسى و رووی
 ئەكرد؛ هەر جیگەیهك رووی ئەو ناوەى سێی ئەكرد وهك سوارەى
 بەبەزەوى لەبەر نالەو نەعرەتەى خوی و هاوریكانی ئەلەرزى و
 خور بەیان ئەخستە دلی ئەوانەى تەپلى بيمارىیان لی ئەدا ، كەم
 ئەو مەبوو گوپیان لە چالاكى خویان نەبى ، ئەقامەكـان و
 كیوه كانیان هینا بووه گيروگاز ، ترسیان لەدلی سېلەى لاوړگ
 رووانبوو دروشمیان : (ترس نیوهى لەشكره ..) بوو ..

x x x

عەسرانىك سەرەتای پایز بوو ، تازە بەلەى دابوو ، زەوى
 قورو لیتە بوو .. ئوتومبیل دەر نەئەچوو ، نەرھاد لەگەل
 هاوریكانیئا لەوێر تانجەر ووه بوون و بەرەو شاخی بەرانان
 ئەچوون ، چەند بەد كاریکیان رست كرنبوو بەرەو دادگـای
 خویانیان ئەبردن ، ئەوەندەیان زانی دوو مەشەك وەشـین
 بەسەریان نا كشان ، چەند جاریك بەسەریان نا هاتن و چوون ، سەر
 هوی ئەو سەریان كەلى بارانان بوو ، هى ئەسەریشیان گوێدى
 هەزار میرد بوو خویان بەزەوى دادا ، بەلام ئەوان هەتا بوو
 نزیك تر ئەبوونەوه لەوانە بوو بنیشنە سەر زەوى ، ئەمانەش
 هیچ حەشار گەپەك نەبوو خویاتی تیا بشارنەوه ، هەر چەند

مهولیان دا داریک بهرنیک ، دهوه نیک نه بوو ، وهک ته لیسن :
 (پیچی دهوه نیک هه ندر جار له تهختی شایهک باشتره) .
 یه کیکیان زورنزم بووه ، لهسه ر فهراهاد وهستاو بالهکانی
 ره پ بوون ، تهویش خوی پینه گیراو دهستریژی لی کرد ، بهرز
 بووه تهستوونی چوو به ئاسمانا ، دانهوی یهوهو تهو ئاوهوی
 کیلاو کردی به شه وه زهنگ ، بهردو دارهکانیتر گردا . . فهراهاد
 پیکرایهوه ، بهلام ته مجاره کومه لیک چک و چپوی مابوو .

x x x

هاوریکانی هه لیان گرت یهکی له هاوریکانی قسهکانی تهو
 جای فهراهادی بیر کهوتهوه : (وتم ته مجاره له گورستانهکی
 خومان تووند ته کریم و ته بمه میوانی ئارام بیشتوونو
 هاوریکانیان ، هه چهند جپی شانازیوه مردن له گهل ئاوهلان
 جهزنه . .) .

بهلی قسهکانی هاتنه دی و هه موویان پیشوازیان کردوو
 بوو به میوانی هه میشه بیان ، کوره داری سه ر گورستانه کهیش
 سهریان نهوی کردو به ماتمهوه له باوهشیان گرت .

تیبینی :- روو داوی تهم چهروکه له روزی ۱۹۸۲/۲/۲۷ دابووه .

نامه

فەرهاد علی

ماوه به که ئا وایی ئاسایی نییه ، ده ترسان ، به خو به میان
نه یان ده زانی له جی ده ترسین ، شتیکه یان به بهر گوی که وت به بو
نه یان ده زانی چ بکه ن و چونی خو لی قوتار که ن ، به جور به ک
کاری کرد بووه سه ره فتارو هه لس و که وتیان ، هه چیان به بو
نده مایه وه رق و توره یی خویانه یان به سه ره ئاژهل و خه زانه گان .
یاندا ده باراند .

هه واله که توی مقو مقوی له نه یاندا چا ندبووه به لام له
کارو کاسیی نه خستبوون ، نه مه یان جیی مفت و مر نییه ، چونکی
له هه ره کاتمه کدا له خه لکی نه م دی (شورا و) به بهر سه ت :
" نه ری جی نه وه ی به م به ده هه ته ره قانیه وه لکاندووه ؟ "
به که سه ره گه وره و به چو که یان ده لین :

” - نیمه شم خوله وشکه ده گوین ده گوین تا کو نان و
 تا وی لی وه ده رینین ” •

تا وای ده گوت چنگی له گه لدا له زه وی هه لده گرت •
 بره مالیکی گلین ی خاموش له پال لیزایی به کدا سهریان
 به به کدا کردوه •

بهلام وا ماوه به که ترسیکی نادیار لیویانی خستوته سهریه ک
 و بو دوور ده یانروانی ، روانینیکی وا که هزارو به ک خوزگه
 و پرساری تیا به دی ده کرا ، بهلام هه چیا نهی ده رنه ده بیری ••
 نه یان ده زانی چ بکن ، له و ماوه به دا مام خدر چند جار به ک
 چوو ه شار بهلام هه چ سوراخیکی چنگ نه که وت •

هه ندی جار که روو به رووی شتیک ده بیتوه شه ترس و سامه
 جارانی لات نامه نی ••• وا شه وی لیبی ده ترسان تهوما :

چه شته نگا و به ک چند مندا لیک لاهه لتلیفا و به راکردن
 گه رانه وه تا وایی ، به ده م هه ناسه برکیوه شه مه یان بو کسرو
 کاره کانیا ن گیرابه وه ، وه به سهر که له هه موویان به ته مه نتر پوو
 خوی گه یانده (حه سن) ی کاکي :

” له گه ل خوله و تا زادو کا ووان دا له سهر گرده سوور یاری
 مان ده کرد بر به ک سهریا ز هاتن ، ووتیان لیره یاری مه کن نیمه
 ترساین ، بهر خوله کانمان دوور خستنه وه چوپنه سهر گرده کسه ی
 به را مبه ریان ، وه ک گور هه لکه نه گرده که یان هه لکه ند •

- قولیان کرد قولیان کرد ، خوله که یشیان کرده په رژییــــن
- ترساین ، دواچار چادریکیان هه لدا .. راما ن کرد .. ئیتر
- هه ر ئه و روژه و وهك هه موو ئیوارانیک ، له سیبه ری گــــا
- به رده که ی ته نهشت مال هکان ، هه ر یه که و وهك نه پنی یه کی بــــو
- ئا شکرا بووی و ته نها خوی ده رکی بی کرد بی سه ری ده له قانده وه .
- نهم گوت ..
 - چیت گوت ؟
 - ووتم و ئهه ..
 - ئاخه چی ؟ ا .
 - ئاله مه ده ترساین .
 - باغه له م دی یه ی ئیسه خو فابریقه و کی میا نه به وا بو ئه به
 - هاتوون .
 - له بهر خاتری هاهاها ئه و ئاگره به .
 - باغه له وه ده ترسن ئیسه ئالیره وه به پف ده ی کوژینه نه وه ؟ ا
 - ئه به هه به هوو ...
- مام خدر تائه و کاته کلاو حاما سه که ی له سه ر بوکی . اما سه ، و
- بی ده نگ په پتا په پتا ده ستی به سه ری کوله که ته عیا ده هه یــــا
- ووتی :
- ئه ی خه به رتان نه به .. جواویان نار دووه هه ر روژی دوو کا -
 - روان ئاویان بو به به ن ؟

حسمن ههستایه پی به دهنگیکی بهرز ووتی :

- بوچی ئیمه بو خوار دنه وهی خومان ئاومان دهست ده که ویت تا
بو ئه وان بیهین ؟

” ” ”

روژی دواین له هه موو مالیکدا له سه ره شو کردن باسی ره عنای
بیهه ژن ده کرا ... به نر یزایی شه و روژه ره عنای شووان و به رخه وانایی
ده ورو بهری دیی هه راسان کرد بوو هه والی ته نیا مانگاکه ی خوی
لی ده پرسین ، تا ده مه و ئیواره یه کی دره ننگ گه را بوو ، خور له
زه رده به تووله ریگاکه ی ته نیشت کرده سووره وه ده گه را یه وه
ئاوایی ، له کهنده لانه کدا تارما یی یه کی ده بیینی ، لیبی ده چیته
پیشه وه هه ناسه له خوی ده بری و رهق هه لدی ، دوا جار هه ناسه یه کی
سارد هه لدی که یی و بهرقه وه ته ما عایه کی سه ر کرده که ده کات
ئیتربیی ده ننگ ده گه ریته وه هه ره شه ونده ده لی
- له ترسانا ئازه لیهان لی بووه به زه لام

بو سبه بیینی مام خدر بانگ ده کهن و بیی راده گه بیینن که
شه ران ئازه ل به ره للا نه کهن و ئاویشمان بو سوگه ر بکه ن ..
خدر له پال گا به رده که دا ئه مه به مه لک راده گه بیینی .
حسن ی مام علی ده لی :

- ئافره تی ئه م دی یه ئا و بو کهس نابات ، له مه ولا شه وی خوی
به پیا و بزانی هه ره که روژ بووه وه مال و مندالی خوی له مال

ناھيليتھو ۽ دواچار جي ڏهڪن با بيڪن ۰۰۰۰
 - من ڏهليم گوايه ۰۰۰ قاله ي برات له (ويدايه) و بو ٿه وه ي
 گهرمان پهڏا نهڪن با ۰۰۰

- ٿه مان له کوي ڏه زانن قاله کي په و له کوي دايه ؟
 همره ٿه و گورمه ٿه و جوين هي دان ملي بي دانخه واندين هـ
 كه روڙ هلددهات ، ٿا فرهت له دي كه دا نه ده ما .
 تا مديڪه و ورده كاري نا و ماليان له ڏه ره وه به ٿه نجام
 ده گهيانند .

• روڙ به روڙهي ته نكيان هي هلددهچنرا .
 هاتوو چوي ڏه ورو بهري گرده سوور قه ڏهغه كرا ، لـه و
 ڏه ورو بهره چند پارچه زهوي يهڪ به وه ردي هيلرايه وه ژماره و
 كه لاکي رهغه ولاخ و بهزي ٿا وايي روڙ به روڙ پتر ڏه بيوون .
 روڙيڪيان خوله و ٿا زادو كاروان و وهيسه ، كه له دي پهڪي
 نزيڪ فيري نووسين بيوون به ڏزي يه وه به ره يهڪيان له ڏه فـري
 پهڪيڪيان هلدبچري و ٿه نام يه يان بو قاله و مامه رهـ
 به خه تيڪي ناغرين نووسي :

” مامه قادر ۰۰ ڏهسهڪانت ماچ ڏهڪهين . سلام له هاوريڪانت
 ڏهڪهين . ٿيسٽا ناھيلن له سر گرده سوور پاري بڪهـ
 مانگاڪهي پوره رهعنا و كهرو چاههڪهي مام خدرو ڏوو بهرخي ٿيوه
 شهو ڏهست رهيان لي ڪردوون داوا له باجي ٿا مين و پوري خديجه

ده کهن تاویان بو بیهن ۰۰ نیمه نازانین چ بکهین ۰ " ل —
 خواره وه ناوی خوبانیهان نووسی ۰۰
 بهلام چونی بنیرن بو کاکه قانریان ۰ گهلی بیری خوبانیهان
 گوشه ، تاکه وتوه بهریان هندی جار که دهچن بو قوتا بخانه
 هاوریکانی کاکه قالهیهان تووش دهبن زوری نهخایاند له نیوه
 شه ویکدا بووه روژی حمفر ۰۰ بو سهینهی سهریا زیکی زور رژانه
 ناو تاوایی وه ، به هرجی ده گیشتن دایان ده پلوسی له دوایهیدا
 حهسن و مام خدر که ره م حاجی و چند که سیکي تریان له گهل
 خوباندا برد ، وه یسه و هاوریکانیهی به پرتا و خوبانیهان گه یانده
 گرده سوور به پارچه چانرو قهوانه کونه یاری خوبانیهان
 دامه زراند ۰

دهرهینا و بریدیان .. ووتیان هینده نابا ده پهنینه وه .. بهلام
 وهك گیزه لووکه لهم سهردنیا بهی نه هیشتبی و فراندبیتی .. هیچ
 ناسه واریکی نه ماوه .. بویه لهو روژه وه شه پارتمان نه ماوه له
 بن نیواره کهی دا ههل نه تروشکابی و به پال دهرنه کرابی .. کار
 به دهستانیش هموو روژیک به درویه کی بچووک نه ستیره ی هیوا
 گه وره کهی بهی ده که نه وه ..

شه قامه که چول بوو .. تاك و تهر را ریبواران دهرده که وتن
 و به خیرایی ری یان دهری .. تاساتیک زووتر له تینی گهرماکه
 قوتارین ، تنیا شهرین بوو له بهر تینی گهرماکه سه ری نابوووه
 سهر شهژنوکانی و ناٹومیدی خوبی له فرمیسکه گهرمه کانسی دا
 ده تونده وه و تنیایی خوی به گاسنی یاده کانی ده کیلا .

لهو حال په شهوی یه دا و له ناسته پیرو تی رامانسه
 دزیوه کانی پاسه وانه زه به للاحه کهی بهر دهر وازه که دا تنی
 یاده کانی بوون ده گه پینه فریادی و له گهل خویان ده یان بـ
 گه شتی هه واری روژانی رابردوو .. بو ماوه ی چند ساتیک له
 دوزه خه دووریان دهخته وه ، بیبری بووه کوتریکی لانه وازو هیدی
 هیدی له شه قامه چوله که دوور که و ته وه .. به ره و دووا گه رایسه وه
 بو پهنج مانگ له وه بهر .. بو سهر گوپسوانه ی شه مالسه ی
 خوشترین روژی ژمانی له هه گبهی دا ههل گرتسه وه ، روژی
 زه ماوه ننده که یان ...

- دانهشتوويت .. نيازته رون لهخوت بگريت ؟!
- (گهره کي بوو نامبازي سوري بووايه و دستي لهبيتي
- گير کردايه .. نيزرائيل ناساروحي ده رکيمايه) نا ..
- هارنه بووم .. نيوه منتان هيناو ته نيره .
- نيمه ا .. بوو ؟
- ميره ده که منتان لي دزيوم .. هه روا زوو بهرتان چووو ؟
- (قاقايه کي تال) بو ميره ده که تالتوونه .. تايميدنهن
- چاکتان ده ناسمه وه .. هه موو ليک ده چن .. روخساره
- تاله که تانم له بهر چاره که به و نيوه شه وه به هال
- وه دهرتان نا .. (ساتيک بي دهنگي) خوا هه ل تاگري
- .. بو شه وه نده بي به زه يهن .. توزيک ويژدان تان يي ..
- به خوا هيجي خرا يي نه کردوه .
- ويژدان ؟ ا قصه ي شه چهره و به چهره مه که .. ليره نيهه .
- برواتان يي ناکه م .. زور جاري تريش شه مه م يي وو تراوه
- .. په تان هه ل ناخه له تيم .
- سرمان مديه شينه به م گهرمايه .. ليره برو .
- ناروم .. وازتان لي ناهينم .. هه مووتاني له سر
- ده کوژم .

به قاقایه کی بی له زهت و تیز پی کردنه وه له سه رکورسی به که یه
پالی دایه وه .

ئه میش چا وه کانی ئاگریان لی ده باری .. شیتگیر بوو .. قیزی
له هموو شتیک ده کرده وه .. چاوی به ده وری خوی ده گیرا .. شه قامه که
له خاموشی دا شلال بوو .. هموو شتیک هیمن بوو .. ته نیا ئسم
به په شیوی ده بینرا .

دوو کوتر وه ک روانرابن و له ده ست مهرگ ههل هاتبن .. به
خیرایی باله کانیان لیک ده دا ، تاله سه رکورسیوانیک ئارامیان
گرت .. ده نووکیان له ده نووکی به ک ده سوو .. به کدی پان
را ده مووسی ، تاویک به هیوری ههل نیشتن .. له هیگرا منالیکی
چه توونیان لی بووه ملوزم .. به به ربیک ههلی فراندن و ئارامی
لی تیکدان ، بهم بایه بچووبا و به توندی گوی مناله کسه
بابدایه .. چونکه خویی و دلیری له چاوانی دوو کوتره که دا
ده بیینی .. ههستی به ئازاری ئه و به رده ده کرد .. ده تووت
به سه ر دلی ئه م دا کیشرا وه ، به لام ناتوانی له جی خوی به سه رز
بیته وه .. بیزاری تهنگی پی ههلچنیوه ، هیشتا گولاره به
بیست پایز زیتری نه دیتوه .. که جی له رو لاواز وه ک ئافره تیکسی
چل سالان ده نوینی .. به زه بی به خوی دا دیته وه .. چه ند مانگیک
له مه و بهر ببووه جی چا و پی ههلینانی خه لک .. کیزانی هاوزی
ئیره بییان به نه شمیلی و به ژن زرافیه که یه ده برد ، که له گه ره ک دا

دهرده كهوت ۰۰ شاخ و ثوف و شلپه‌ی بهخودا كيشانی كورانسی
 گهره‌کی بهسردا دهباری ، ته‌میش پور ئاسا ری ده‌کردو زیتر
 گری تی به‌رده‌دان ۰۰ هستی به‌که‌یف و شادی ده‌کردو ئاوریشی
 لی نه‌ده‌دانه‌وه ، که‌چی ئیستا قیز له‌هموو شتیک ده‌گاته‌وه ۰۰ چه
 سه‌له‌ی نه‌ماوه ۰۰ به‌زمانی دل له‌گه‌ل دلیر ده‌دووا ۰۰۰
 " ئای دلیر گیان ۰۰ ده‌بی ئیستا له‌چ کونجیک توند کرا
 بیت ۰۰ دا خو له‌نیوان چوار دیواری رهش و ته‌ستوردا چون
 گوزه‌ران بکه‌یت ۰۰ چون به‌رگه‌ی شه‌وه‌موو ئازاره‌ بگریت ۰
 به‌لام ۰۰۰ به‌لام دلنیا به‌به‌وزووانه‌هر دی‌پته‌وه‌ته‌مشه‌و
 خه‌وم بینی ۰۰ تا ئیستا چی خه‌وم دیوه‌همووی هاتوته‌دی ۰۰ -
 ته‌مشیان هه‌ر دپته‌دی ۰۰ بو مه‌لای مزگه‌وتیشم گیرایه‌وه‌ووتی
 خیر ده‌بی ئینشه‌للا ، له‌خه‌ونم‌دا ۰۰۰ پایزیکی ووشک و بی باران
 بووو ۰۰ خه‌زان بنیا ده‌میشی وه‌ک‌گه‌لای دار زه‌رد ده‌کرد ، خه‌لکه
 که هه‌رده‌م ده‌ست‌به‌دووعا بوون ۰۰ باران بباری ، شه‌وه‌خه‌لکه‌له
 چاوه‌ری‌باران‌دا بی ئوقره‌بوون ۰۰ من له‌چاوه‌ری‌تودا
 ئوقره‌لی برابروو ۰۰ تو بارانی منیت ، شه‌وه‌بوو ۰۰ به‌کزی
 له‌مه‌وشه‌که‌دا هه‌ل کورما بووم ۰۰ به‌نرمیسک‌یاده‌کانم
 ده‌شته‌وه ، له‌ناکا و دلپه‌ئاویک‌به‌سهر ئووتما نرپه‌ی کرد ۰۰
 دلپه‌یکی تریش ۰۰ په‌کیکی تر ۰۰۰ ریزبان به‌ست ۰۰ ئاواتی خه‌لکه
 که هاتدی ۰۰ بارانه‌کی لیزمه‌دای کرد ۰۰ زامه‌کانی ساریتر

کردن .. خه مه کانی به بادان .. دلم خه بهری دا که بارانه کهی
 منیش هیندهی نه ماوه بباری .. جریوهی چوله که کانیش سه بووری
 به دلم ده دا و رووناکی دهخته دهروونهوه ، لههیکهوه .. لهو
 شهوه زهنگه دا تارمایی به کم بهدی کرد ، هیدی هیدی ههنگاوت
 ده نا .. ده تویت به هاتنه وهت نه زانم و بی خشه بییت له دواوه
 دهست بنی پته سه چاوم .. تاراچله کم و خوشی به کی چاوهری نه کرا
 و برژیته ناخهوه ، بهلام من هه زوو به دیم کردیت .. له نهو
 هه موو تارمایی به کان دا تارمایی تو ده ناسهوه ، وورده وورده
 نزیکه ده بوو پتهوه .. خوم لی بی ناگا کردیت .. دلیم هیند به
 په له لی ده دا .. شه وندهی نه ما بوو له خیرایی دا له لیدان
 بکهوی ، موچرکم پهها دههات .. وهك شور بهی ده له زیم .. له دواوه
 به بی ده ننگ ده ست نایه سه چاوم .. بی ویستی خوم راچله کیم ..
 به شیواوی بهوه ناووم دایهوه ، باوهرم به چاوی خوم نه کرد ..
 لیشاوی خوشی به کی بی سنوور رزایه ناخهوه .. دله تاریکه کم
 تروسکهی تی که وتوه .. هه موو شهیکه له پهن چاوم . رووناك . . .
 وهك دنیا له وه پهن وهك دلی من تاریکه بوو بی . . .
 والا کردیت .. تیر به کترمان ماچ کرد .. دلیر گهان بووه دلنیام
 که دی پتهوه .. " . . .

جیکه ی تایه ی ئوتو مبیلیک گومی بهر کردنه وه بی شه قاند ...
 " دهی خوا بتان گری .. شه و هه شان بی ره وانا بینن .. له

خه یالیشدا بی شنه ی خوشی که میک فینکی به دلمان بدا " .
 شه قامه که پهیتا پهیتا خه لکی تی زهر ژایه وه . . دهر ابه ی
 دوکانه کان همل دهر انه وه . . ئوتومبیلی ره نگا و ره نگ به تیژی
 تی بهر ده بوون . . به هورن لی دان شوین ئا فره ته ریبواره کان
 ده که وتن و شه قامه که بیان دهروشاند ، گهرما سهری کاس کسرد
 بوو . . سهری نایه وه سهر ئه ژنوکانی و بیسان کوتره که ی بییری
 باله کانی لیک دایه وه . . فری . . دوور فری . . .

(- دلیر ئه گهر من شتیکم لی بی تو چی ده که بیت ؟

- شتی وه کو چی ؟

- وه کو . . . مردن ا

- جا ئه وه پرسیاره ؟

- بو ؟ ا

- چون بو ؟ ا ئه و ئه زرا ئیلش ده کوژم که له تو نزیک

ده بیته وه . .)

دوو دلوپ فرمیسک له چا وه کانی دا قه تیس بوون

" دلیر گیان گویم لیته ها وار ده که بیت . . تو نه مردوو بیت

. . ئه وانشی که به مردووت ده زانن ناما قوولیان کرد ، تو به گژ

مدرگ دا ده چوو بیت . . ئیتر چون مردن بیت ده ویری ؟ ا نا . . نا . .

دلیر . . دی یته وه . . من ده زانم دی یته وه وه هموو کات

ناسکه کانی رابردوو تازه ده که ینه وه . . ئه وساش تو په لیک قور

به ده می شهوانده دا ده دم و هاوار ده کم ... شه و تا دلیسر
زیندووہ .. نہ مردووہ .. " " .

لہدہنگی خوی وہ ٹاگا ہاتہوہ .. پاسہ وانہ کہ گوی لہدہنگی
بوو .. ہاتہ لایہوہ ..

- تہری تہو نہنگہ دہنگت لہجیہ ؟ خو خوا ہر تہوی
دروست نہ کردووہ .. بانہیہ تہوہ .. جی روودہ دا ؟ ہر
پیاو زورہ .. مہ ترسہ بہ بیوہ ژنی ناکہ ویت .. ہیشتا
بہ بہر تہوہ ماوہ ..

- ٹای چند گیلن .. ٹیوہ لہخوتانہوہ سہیر دہکن چونکہ
لہ زمانی عشق ناگن .. ٹاژہل لہ ٹیوہ چاکترہ ..
- (قسکہی پی بری) چند منالت ہہیہ ؟

- پینج مانگہ زہ ماوہ ندمان کردووہ .. منالم نیہہ .
- بہخوا گہوجیت .. کہ ہیشتا منالیشت لی نہ بووہ ٹیتہر
بو تہوہ نندہ خوتی پھوہ ماندوو دہکہیت ، ہر گویشی
مہدہری .. تا مانگیکی تر بووہستہ .. ہاتہوہ باہہ ، نہ
ہاتہوہ .. توہ جی تر دا مہنیشہ ، من بو تومہ .. حہز
ناکم بہ خورایی ژہانی خوت تال بکہیت .. (دہستیکی
بہ سمیلہ پانہکہی داہینا و بہ ددانہکانی سمیلہ
کروشٹ) .

بہ مورہوہ لہجیکی لی ہل قرچاندو رووی لی وہرگیرا ..

پاسه وانه كه زيتر لى نزيك كه وتوه ۰۰ دهستی نايه سهر
 شانی ۰۰ شهوش ثاوری لی دایه وه ۰۰ پاسه وانه كه ده لهرزی ۰۰ -
 ثاره زووه تازه لیه كه ی تاوی سهند بوو ۰۰ هوشی بهخوی نه ما بوو
 ۰۰ بزهی ده هاتی ۰۰ چاویکی داگرت ، له ناكا و تفيكي خهست
 به ته ویلی یه وه نووسا ۰۰ په شوکا ۰۰ پاشه كشه ی كرد ۰۰ له سهر
 كورسی یه كه پان بووه وه ، دهستی به ته ویلی داهینا و تفه كهی
 سری ۰۰ به لام شوینه كه ی پیوه بوو به نیشانه ، هه ناسه ی سوار
 بوو ۰۰ ده لهرزی ۰۰ لیوی خوی ده گهست ۰۰ به چاوه زه قه كا نیشی
 نیه گای گلاوی تی ده گرت .

كاسه ی قینی پر بووی شیرین لى ده رزا ، خوزگه پارچه
 ثاسنیکی ده خواست تا میشکی بهستووی پاسه وانه كه ی پی بكر دایه ته
 تا و پرژینی شه قامه كه ، ناوچه كه تا ده هات زيتر خه لکی تی
 ده رزا ۰۰ گهر ما كمش هیدی هیدی تینی كه م ده بووه وه و ده ره وی یه
 وه ، شه رینش له گهل هزارو یه ك جوین و نه فرته دا پاسه وان و
 ده روازه مروف قووت ده ره كه ی جی همت و به شه قام و كولانه كان
 دا شور بووه وه .

ره گی هیوا یه کی نوی به ناخی دا روچوو ۰۰ ههستی ده كرد به و
 نزیكانه بروسكه ی نه فره تیه کی ئینسانی گشت شه پارتمانه مروف
 كوژه كان ده رووخینی و پاسه وان و ویزدان مه پیوه كان ده كاتسه
 زیله مو ، له خنده و قیژی منالانی سهره وی و كولانه ته نگه كان

دا زایه‌له‌ی شه و نه‌فره‌ته‌ی ده‌بیست ۰۰ بویه‌ه‌زی ده‌کرد بیه‌ته‌وه
به‌منال و له‌گه‌لیاندا بیکاته‌ه‌ه‌مه‌و قیژه‌ه‌ه‌اوار ، هه‌ستی
ده‌کرد به‌و نزیکانه‌ه‌ه‌واله‌ه‌شه‌کان له‌سه‌ر شه‌تیره‌کان لاده‌چن
و دلیر له‌گه‌ل کازیه‌ه‌دا چه‌پکه‌ه‌نیرگزو تیشکی زیه‌ینی به‌نیاری
بو دینی و خوی به‌مالدا ده‌کاته‌وه ۰۰

x لیره‌دا سوود له‌قسه‌یه‌کی به‌شینان وه‌رگیراوه‌ه‌ه‌ده‌لی (جیره‌و
ه‌ی‌چوله‌که‌ه‌مانای گه‌رانه‌وه‌ی خوشه‌ویستیکه) .

چیروک مندالان

به به سستی

بِسْتِکِه سَکِه به زیندانیه کاخ که به سه سستینه

چسبنا سنجاری

دایه گیان : شهو بوو گوتت ده بی سبه ی بجم هیلکه بکرم
 - باشه شهوه پاره ، برو جوار هیلکه بکره ، دووانی بوتسو
 دو انیشی بو من ، شم بهیانیه هیلکه دهخوین ، نانیش
 بکره ، روله گیان له ریگا ناگا داری خوت به تا ده گهریته ویش
 چایه که ناماده ده بی .

" دارو " دایکی ماچ کرد .. " زوو وهره وه " دایکی
 شه می پی گوت و کوری له مال ده چوو .

شه بهیانیه روزیکی خوش بوو ، شم هیشتا ته و او نهره و
 یبوه ، دارو بیرری ده کرده وه که ده بی وریا بیت و هیلکه کان
 نه شکینی ، به تایبه تیش چونکه ریگا که پریه تی له که ندو کوسپ و
 بهردی زل زل .

” چون بیشکینم ” دارو ” وای بهخوی ده گوت و سهرنجیسی
 دابووه دار ” توو ” پک ماوه پهک راوهستا :
 - خوییه ده بیی ئه مه چی بیت ؟

به راستی دارو شتی وای نه دیتبوو ، ئه گهر چی روژی ده بیان
 جار بهم ریگایه دا ها توو چوی کر بیی .
 به سهر درهخته که وه بالنده په کی ره نگا و رهنگی پهرو بال
 نهخشینی به رهنگی سهوزو زهردو سوور و شین و نارنجی و مورور
 بیینی ، زوری لاسهیر بوو .

دارو نهک ههر نه دیتبوو ، به لکو ناویشی نه بیستبوو .
 - خوییه چند جوانه :- دارو بییری له وه کرده وه چون به بیده نگی
 به سهر داره که بکه ویت ، بیگریت و بیخاته باخه لی و پهشکهشی
 دایکی بکات .

- خو دایکم زور پی خوشحال ده بیی ، ده بیی خوشحالیه بیت ا
 هموو دنیا ده زانن دارو چون کوریکه ، که هیمتا مندا لبوو
 خهک به دایکیان ده گوت : ده بیی ” پهروزه ” په کی بو په پهدا
 بکات . ئه ویش له بزه پهک زیتر وهلامی نه ده دانه وه .

روژیکیان نهنکی دارو له گونده وه ها تبوو و پهروزه په کی
 عینی له گهل خوی بو دارو هینا بوو .

” هیچ چاوپهک لیی ده ربا و نا بیت ”

قه ره جیک ئه و ساله ها تبوه گونده که بیان و وای پی گوتبوو

• که هیشتا نهنگی ما بوو .

داروش تاگا داری شم هموو شتانه بوو ، تنیاش مهبهستی
 رازی کردنی دلی دایکی بوو ، به شسپایی سرکه و ته سر درهخته
 که و له بالنده که نزیك بووه ، ههنا سهیه کی هه لکیشا و که میکی
 نیکهش لی نزیك که و ته وه ، بالنده که ی گرت و خستیه باخه لسی
 شه و نده دلخوش بوو شه گهر زور وریا نه با له خوشیا نا ده که و ته
 • خوار .

- چ زوو گه رایه وه روله ؟ هیلکه کانم ده بی وا چایه کشر پی
 • ده گات .

- دایه هیلکه م نه هینا ا

- بو له بازارا نه بوو ، شه دی نان ؟

- نه خیر دایه هه نه چووم .

- شه دی شه و چه له باخه لت ؟ .. کورم شه و چه چپه ؟

• دارو بالنده که ی نشان دا

- باشه ، به لام ده بی دووباره برویته وه بازار ، خو بی نان

نابین ا

• شه می گوشتو کوره که ی ماچ کرد

نیسان دارو رویی ، زور دلخوش بوو ، زانی دایکی چون شم
 ره نگانه چون کاری تی کردن ، چونکه هه که چاوی پی که هوت
 یه کسر گوتی شه به هه شتیه .

له‌ریگا دارو ته‌ماشایه‌کی دار تووه‌که‌ی کرده‌وه و به‌خوی
گوت : به‌هه‌شتی ا ؟
که‌به‌نان و هیلکه‌وه گه‌رایه‌وه ماله‌وه ، چاکه‌ش‌ئاماده بوو
به‌دایکی گوت :

- دایه گیان ره‌نگه‌ ئه‌م بالنده به‌هه‌شتیه برسی بیت ا
- ئه‌ری به‌خوای ... چهند ده‌نکه ساواریکیان له‌گه‌ل‌خو برد ، که
ده‌رگای ژووری‌خه‌وتنیاان کرده‌وه سه‌پیریاان کرد بالنده به‌هه‌شتیه
که نه‌ماوه ، تووم‌ه‌ز به‌یانی زوو که‌له‌خه و هه‌لسابوون په‌نجه‌ره‌ی
ژووره‌که‌یاان کرببووه و له‌بیریاان کرد بوو دایب‌خه‌نه‌وه ، بالنده
که رویش‌تبوو که سه‌پیری‌ده‌ره‌وه‌یاان کرد ، دوور دوور نه‌تیان
بالنده‌که به‌ به‌رزی‌ئاسمانه‌وه‌یه و ده‌فری ا هه‌ر ده‌لی‌په‌لکه
زیرینه‌یه .

- روله بو ئه‌م بالنده‌یه مه‌گری ، هه‌ر ئازادی‌چاکه .
به‌لام دایکی دارو ئه‌مه‌ی گوت و چوووه ژووریک‌ی دی‌ده‌ستی
به‌گریان کرد ، به‌ریاری دا ئه‌مرو سه‌ر له‌زیندان بدات ، به‌لکو
باوکی داروی‌چاؤ‌بکه‌وی .

تیبینی : ئه‌م چیره‌که له‌ سه‌ره‌تادا به‌ ئه‌له‌مانی نووس‌راوه و
پاشان چیره‌وک نووس‌کردویه به‌ کوردی .

بوسه

به یادی سه غنیم
چوار سه عاتق تهمینه
سینه سته به حاورچی عهده ب' ابو شهاب
موتی

خۆنه گهر " نهو " به ئاستهم خۆ وه لاخت و هندی سه ربه رز
کاته وه ، نهوا ده توانی له درزی نیوان هر دوو بـه رده
سوپه ره که یه وه ، نهو په ده شته پان و به رینه به دی کات ، که
دوینی نیواره " نهو " یه گیرو ده ی بی به نایه کرد .
دوینی نیواری " نهو " په شتی به کات قایم کرده به ی به
جهرگی خویا ناو به خوی وت :

" ره نگه تهنه هر نهو سه عاتق ری به په ده شته که دا به پوم . به
هه لده گرم ، دنیا تاریک دادی ، به ئاسانی به دۆله که ی نهو
دیویا به پوم و به شته کان ده که ی نهو چی "

کله شه نکۆفه که ی هینا بووه سه ربه ی ، به دوو ربه ی نه که ی نهو
ناوه ی په شکی بوو ، له چیا کانی نه به رو نهو به ری په ده شته که دا

چ جولەپێکی نەبەینیبوو ..

دەشێ " ئەو " یەش " ئەم " ئاسا بەهەمان وریا پێیوو

کەوتیبێتە پێ ..

دوینی ئیوارە ی درەنگ کە هیشتا خوری شەکەت دوا تەشکە
 سوور کالەکانی خۆی هەلنە کرد بوو ، نیو سەعاتە رێیەکی مابوو
 ئەو نیوی ترۆپکە گەشەکە بێ " ئەم " خۆی تاودا ، تا گەبەستە
 ناوەراستی پێدەستە کە جگە لە هازە ی کزە بایێکی سارد ههچیی
 نەدەبیست ، لەپەر گەزەپێک بەلای سەریا هات و دەنگێکی زلی بە
 دوا ی خۆپەووە پەلەکێش دەکرد " ئەم " راجلەکی ، هەر کە ئاوری
 دایە دەیان دەسپێژی لەسەر یەك بەدەما خستی ، هەلسایەووە ، بە
 پەلە خۆی گەیان دە بەردیکی چکۆلە ی نزیک ، ترس و حەبەسان
 تینکەلی دەروونی بوون ، گوللەش دەوروو بەری بەردەکە ی
 دەبێژا ، هەناسە ی سوار بوو ، شەژا ، قورگی وشک
 هەلگەرا ، تفی بۆ قوت نەدەدرا ، دەسپێژە کەش گەرم و گەرمتر
 دەبوو . " ئەم " دەبزانێ کەس نا پێکی ، کەسی نەدەبینی هەتگەر
 ئاسا پەلە پێتکە ی کلاشەنکۆفە کە ی دەکێشایەووە - ئەو کلاشەنکۆفە ی
 کە هەمیشە ستایشی دەکرد (کوترپێکی ئاسنینه ، شانم هیلانە یەتی
 گەمی بۆ دوژمن گرکانە وزەوی لێدەکاتە دۆزەخ ، هەر کە چا و
 دەنیمە سەر سێرە ی ئەو پها و کوژانەم نیشان دەدات - کە
 دەیانەوێ بەمکوژن) شێتانه تەقە ی دەکرد ئیدی کە متر گۆی

له دهنگی ته قه کان ده بوو ، شهویش سه باره تبه کاس بـوون و
 شه ژان و ترس بوو . له نیتو باز نه پیکي ده پانزه مه تریا ، له
 په نا بهره کهیدا له نیو ته پ و توزا ون ببوو . گه لئی به په له
 بوو ، کات زوو بگوزهری ، قورگ وشکی و تینویه تی تهنگی پی
 هه لچنی . . سه باره تبه ناشاره زای و کمه تجره به پی ، له پهنج
 شمش ده قیقیه کدا فیعه کی کلاغکوئی به خوئی نه هیئت ، وپ و کاس
 بوو ، ترسی شهوه ی هه بوو بوئی دابه زنه خواری و ده سگ پیری
 کهن ، ده مانچه که ی دهره پنا هه موو زهین و وزه ی له چاوانی خو پیا
 کۆکر دبووه وه . . هه تا و شهو نیوی ترۆپک بوو ، که سی بو نه هات
 ته قه کان کز بوون ، هه ر جیه کی کرد نه پتوانی هه لئی وایزانی
 له ترسا قه له می ده ست و پیی عکاوه ، خوئی هاندا ، نه مچـه
 ته کان پیکي دایه بهر خوئی ، که چی پیی راستی له جی خـوئی
 نه ده بزوا ، ده ستی به لای پانیا هیئا و حه پها . ! تمه ز هه ر
 له یه کم دهر پنا شهنگی پوراوه ! ! هه ر چوئی بوو به سکه خـسکی
 شه بهردو شهو بهردی کرد ، نزه که ی سی سععات زیاتری پی
 چوو ، وا کیلومه تری له و شو پنه وه دوور که وتووه ته وه . . هیستا
 " شه " له بهر زایدا یه و له نیتوان دوو گا بهرده وه دهر وانیته
 سه ر پیده هته که . شه وی به جا مانیه که ی خو پنه ری سستی راگرت و
 توند به ستی شه وانیستا له م بهره به یانه سارده دا . شه م
 به یانیه ی که مژده ی روژیکی نوی پی له نه پنی پییه ، روژیکی

وهك غه موو رۆژان بیست و چوار ساعات له تهمهن هه لده مژئی و بیست و چوار ههزار داو و كۆده تاو نهخشه و پیلان و بهیری بهیروژ و دلۆبه خوینی بهیروژ تری لهخۆ بوردوانی رهش و روت دهكاته مهژوی خۆی • رۆژێك چگه له سیداره و كوشتن و راگوپژان و ناچار كردن ، جگه له بیدهنگی و بیدهنگی و جامبازی و ههراج و سهودا سهری و غه ربیبی جی دیی تیدا نییه - چارههاری نووسی "خۆی" و "ئهو" دهكات ، •

"ئهو" بهی له نیۆ ئهه و پیدمشتهدا ، له پهنای دوو بههردی چكۆلهدا خۆی مات داوه ، له نیۆ تهپ و تۆزی گولله و به بهككا چوونی بهیرو هۆشی نوقم بهوه ... ههه له گهه له بهكهم دهسڕی ئهه بهره بهیاندهدا "ئهه" وه ئاگا هاتهوه - نهك لهخهوه - بهلكو له نیهجه بۆ هۆشی بهك كهسهرما و ئیشر و خوینریژی وزه بیان تیهه نههیشتبوو ، ههه كه تهقه وه ئاگای هیئایهوه بهكسهه دهستی دایه دوورینهكهی و سهرنجی پیدمشتهكهی دا •

" - ئا ! ئهوه خۆ دهیناسم ، هاوری ئهه .. "

"ئهه" ههه جی ئیشر و ئازار و تینوبهتی و ترسی ههه بوو له ئاستی نیههنی ئهه هاوری بهیدا رهوی بهوه ، خۆی له بهیركرد ، چ جارێ ئهوه نده خۆی بۆ دهسهلات و دهسهوسان نه بهینیوه ، له بههه چاویا هاوری بهكی خۆشه و بیستی له نیۆ بوسه پیککی بۆ ئاماندا گهیری خوار دووه و ئهه بهی جی بۆ ناکرێ ، ههه هههج ! !

" ئەو " بەجۆریکی ئەو تۆ لەپەنای ئەو دوو بەردەدا خۆی
 مات داووە و تەنەنگەکی لەدەستگرتووە ، هەر وەك ئەوەی بـ—
 پێشمەرگایەتی لەدایك بوو . . .

خۆ ئەگەر هەندێکی نیش یۆ بە جەرگی خۆیا بنیّت و زیاتر
 سەر بەرز کاتووە ، بروانیّتە چیاکی بەرانبەری ئەوا جۆ گپری
 گوللەکانیان دەبینی - کەبێ وچان دایدەگرن - .

خۆ ئەگەر هەندێکی نیش خۆی وەلاخات ئەوا بەجووانی لـ
 دووری دووسەد مەتر پێکەووە دەپانزە دار ، داری بەپرو و قەزوان و
 گوپژی نیمچە رووت و پەرت و بلاو دەبینی . . . دارەکان دەپرواننە
 سەر دولێکی بێ ئاو ، دولێم دامین و ئابروی چیا یێکی سەخت و
 پوتە ، چیا یێم فەرمان پێدەشتە ، پەناگا و دایکی چەندین
 سەنگەری لێرینیش . . .

سەرما لەنیۆ ئێسقانەکانی " ئەم " دا هاتوو چو دەکات
 ئەو خۆینە مەیسوو پەشەلگەراوەی سەر شەروالەکی بـ—
 سمتی پەو نووساوە ، ئازاریکی گەلی تیزی هەبە . رەنگە بتوانی
 تا چەند سەعاتیکی دی ئێدارە بکات ، خۆ ئەم (دووگابەردە) تا
 سەر نابنە پەناگای . . .

" جا کۆ دەلی ئەم دوو گابەردە پەناگایە ، هەمان ئەو دوو
 بەردا هە نین ، وزەو ناچاری پەکی بمرن و پاشان ببنە شاھیدی
 لەنا و چوونەکی ! بێست و چەن سالی پێکە پالەو تەمی مـ—
 ژوو

ئەمەكدارى ئەم مېللەتەيە ، چىا بووۋتە سەنگەر و بەناگا ، جىنى
خۇ شاردنەۋەو بەرگرى يە ، بىرىندار و سەربەرزە ، بەزمانىكىسى
سادەو بىئى گرىئ دەلىئى : گەر بېشمەرگەم لەسەر بىئى چ ھەنگاۋىكىسى
بىڭگانە ناتوانئى ترۇپكەم پەيس كات ، گەر ھەتاۋىش ھەلنەبېئىت
ئەوا خويئىنى بېشمەرگە دەبېئتە ھەتاۋى ھەمىشەبېم " .

" ئەو " لەنىئو تەپ و تۆزى گوللەدا نوقم بووۋ ، خۇئەگەر
سەيرى پشەۋەى خۇى بىكات ئەوا زەۋىيىكى بەيارو پوت دەبېئىئى كە
لەھەندىئى شوپىنيا بەردى خوارو خىچ دۈمەل ئاسا بەسەر پشەۋە
دېارە ، بىنجك و كەما و كەتيرە لەنزىكى ۋردە بەردەكانىۋە
سەريان ھەلداۋەو جىيان بۇ خۇ كىردوۋەتەۋە ، لەنىئو ئەم
كوپستاندا پەۋتى تەمەنى سىروشتى چەندىن ھەزارە سالەيان بە
سەر دەبەن .. زستان ، بەفر دەبېئتە پۇشاكى ئاۋ دامانىيان
بەھارانىئى لەنىئو گول و سەدان جۆرە گىيائى دىيا خۇ ئارايشت .
دەكەن ، ھاۋىن و ھاپىزانىش بەدەم شەئەى شەمال و پەشەبىي
توپرەۋە ، سەماى بىئى ئارام و شىتائە بۇ خواۋەندى سىروشت
دەكەن ..

خۇ ئەگەر " ئەو " لەنىئو ئەو دەسپىئزە گەرمەدا بتوانىئى
ھەندىئى سەر بەرزكاتەۋە سەيرى دامىئى چىاكەى لاي چەبىكات ، ئەوا
دەيان دار دەبېئىئى ، تا ئاۋ قەدى چىا ھەلكىۋان و چەن مەترى
لەزۋر دارەكانىشەۋە بەردى زل زل پالىيان بەپەكەۋە داۋە

په پیلکه ئاسا ری بو تر و بک خوش ده کهن . خو شه گهر زهینی کو
 کاتهوه ، راسته و راست بر وانیته نیو بهرده زله کان شه و ا گپرو
 ته پوتوزی شه و په کدوو (بی که ی سی) په ده بیئی که به هیچ جوړی
 دهر فته تی جولای نادهن و دایده گرن و له نیو بازنه پیکی ته پ
 و تۆزیا کردو و یانه به نه شان و ئەملو ئەولای ده بیژن و کاسیان
 کردوو . گهر سه پیری لای چه پی (بی که ی سی) په کان بکات شه و
 دوو سی جاشه " قه ناص " به ده ستانه ده بیئی که که و کوژی سیړه ی
 لیده گرن و ههر ساته و گولله پیکی بو ده که نه نو پنه ری کینه و
 رقی بی ئەندازه ی خو فر و شیان . شه دوو بهرده ی خو له پشیمان
 مات داوه پوون به قه لغانی . نه که ههر تنها شه دوو بهرده ی
 سوپه ری به لکو هموو به ری پیکی شه کورستانه قه لغان بوون و
 قه لغانن بو په شمه رگی دهر و پش ئاسا ی ته ری قه تی خاکه رستی ، ههر
 بهرده و چه ندین هزار گولله و گولله توپ و روکی تی به زان دووه و
 شاهیدی چه ندین نه به ردی قاره مانانی حق و ویسته گه لی لـ و
 بهردان من خو پی گه شی دلیرانی همیشه زیندووی کردوو ته به لگی
 میژووی سرده می که له بها وان !

خو شه گهر به ئاسته م خو وه لاخت و هندی کی تی ته کان بداته
 بهر خو ی شه و ده توانی به سکه خشکی خو ی بگه بی نیته شه بهرده
 زله ی لای چه پی که چل په نجا مه تر ی دووره لی ی . خو " شه وان "
 په له پیتکه له سر چه که کان نیان بهرز ناکه نه وه ، هموو هـ

بهجاری دهریژی لیده کهن ، خو شه گهر جو پده کیشی بگورپی ههچ شتی بو شه دوخدی " ئیستای " ناگورپی ، نه کلشنکوفه کهی بویدی شهوی ههیه به تهقه کردن بیانشله ژینتی نه شه و بهرده بهش ده توانی تاسهر بیپاریژی .

" شه " نهیده زانی به به زه بیه وه سهیری " شه " ده کات یا به خوشه ویستی ، به راده ییک تیکه لی تهقه کان ببوو وه ک شهوی سه ره له م گرن له گهل تهقه کاندا پرا ده چله کی و له بهر خو پیه وه ده بووت :

(- باوهر ناکه م ده دوانزه سهعات بهم وه زعه خو ی هه یی بگیری تا شهوی به سهرا بیته و خو ی دهر باز کات ، خو ئیستا ههر گیز ناتوانی بکشیته وه ، پیه کهی ههر پیده مهته ، بو کو ی ده چی ؟ خو ناتوانی به دزه دزه شه بهردو شه بهرد بکات ههر پیده مهته . . دیاره له میژ به دییان کربوو و تهقه بیان له نه ده کرد ، ههر بو شه بوو له دهستی نه دهت و به چاکی بکه و پته نیوان پیده مهته پرووته که ! خو شه به گهر متر تهقه ی لیده کهن باوهر ناکه م له بهر تهپ و توژ بهرده می خو ی ببینی . . رهنگه ئیستا له نیو شه تهپ و توژ وترسه ی شه ساته وه خته ی شه شاگر بارانه دا بتوانیت سنوری بهر کردنه وه ی بهرینتر کات ، رهنگه بتوانی بهوردی " ره صدی " ناخی خو ی بکات ، لهوردی و کاریگهری یادو بو چوونه کانی ورد بیته وه و بزانی کامیان له کاتو

شوینیکي ئا وادا سر هلدده دن ۰۰ دوینئی ئیواری منیش هه مان
وه زعم هه بوو . لهو ههشت نو ده قیقیه دا بیرم له زور شست
ده کرده وه ... " .

" ئه و " له بهر گهرمی ته قه و دهر پژه که بی جووله و مات
بوو ، " ئه منیش " نابه نا و دهستی ده دایه دوورینه که ی گاه
سهرنجی ها وریکی ده دا و خه می بی ئه ندازه ی بو ده خوار د گاه
سهرنجی جی جاشه کانی ده دا ...

" ئه م " نهیده توانی ببزوی ته نانه ت ئومیدی ئه وه شی نه ما
بوو ، ئیش و ئازاری خوئی له بیر کردبوو ، جار جارئی دلی خوئی
ده دایه وه .

(- جۆیه که ی خراب نییه ۰۰ ئه و دوو بهرده پاراستوو یانه .
چاکه ههر له بهرانبه ریه وه ته قه ی لیده که ن ... دوور نیه بسۆی
بی نه خواری لای چه پ و راستیشی بگرن ۰۰ خو من تا قه فی شه کیکی
کلشنکۆفم بی نیه تا وا له جاشه کان گه بیتم ، ها وری کانی ها توونه
هانای و بو چه ن ساتی بیان له ژینم ۰۰ خو ۰۰ خو کلشنکۆف بووردی
ئه وه ی بی بگاته لایان ۰۰ جانه مانچه له کات و شوینیکي ئا وادا چ
که لکیکی هه یه ، په نگه ۰۰ گهر لای چه بی بگرن منیش یان لئی
ئاشکرا بم ۰۰ چ جه وانمرد و ئازایه خو تا قه فی شه کئی خه سار
ناکات ۰۰ خو زی ده مزانی ئیستا بیر له چ ده کاته وه ")

" ئه م " دوینئی ئیواری هه ندی شتی سهیر سهیری به بهر چا و

تێده پەڕی وای هەست دەکرد دواشته لەنیو میڤک و دیدەیا لەنگەر
 دەگرن ۰۰ وینەئە ژن و منالە وردەکانی بەبەر چاویا تێده پەڕین ۰
 پوخساری دایکە بەستە زمان و کۆلۆکەکی بەر دیدەیی بەر
 نەدەدا ۰۰۰ ئەو دایکەیی ئیستایش بە چل فلس دەلی چوار دە فلسی
 و بەهەشتا فلسی دەلی پەنجاییک و سێ دە فلسی ئیستایش هەر ئەو
 قەوانەیی سالی ۹۵۸ - ۹۵۹ دووبارە دەکاتەو ۰۰

(- ئەم عیراقە خوشی بەخۆیەو نابیئنی ۰۰ مەلیکیان
 کوشتوو مەلیک ۰۰ ئەولادی پەسول بوو ۰۰ دەستیان بە خۆینسی
 ئەو سەیدە سوور بوو ۰۰ ئیتر چۆن خوشی بە خۆیانەو دەبینن ۰۰)
 " ئەو " وەکو " ئەم " نییە ۰۰ دویننی ئیتواری " ئەم "
 هەندێ شتی سەیر بە میڤکیا گوزەری دەکرد ، هەر وەک خەیاڵ
 هیچی دی نا ، ئەو پۆژەیی دەهاتە بەرچا و ژنە بیوژنەکی - پاش
 کوزرانی خۆی - چەن سالی ، یا چەند مانگی ، یا چەند پۆژی شو
 دەکات ، منالەکانی دەکەونە ژیر دەست و بەزەیی باو پەیارە ! یا
 لاری دەگرن ، چ پۆژگاری لەبەر چاویا بەر جەستە ببوو ، ئەو
 ساتە ناپەسەندو نەگریسە بەبەر چاویا تێده پەری کە ژنە
 بیوژنەکی روو لە مەسئولیکی میبازو داوین پەس بکات و بلنی :
 (- قوربان ژنە شەهیدو هەتیو بارم و ۰۰۰)

وای دەهاتە بەر چا و کە کابرای مەسئول زیاد لە پەتووست
 پێژی لێدەگری و ۰۰ لەگەڵ ئەم خەیاڵەیدا خۆی دەواند ۰

(- دوور نییه ، له بهر تهمهن پوخساری .. په ننگه هزی ژنه که یشم تیکه لئی سهرنجه کانی کابرا بیی .. ده شی بو نه ؟ جا بو ؟ ئینسانی سدهی بیستم و سدهی سوژ هارپین و وه فا فروشتن نییه ..)

" تم " هزی ده کرد بزانی " نهو " له کات و شوینیک کی تاوها تهمه نیا بیر له چ ده کاتوه ، بهمه زنه بوئی ده چوو .
 (- ره ننگه بیر له ها و پری و کس و کاره کانی کاتوه ، که هه والی مهرگی ببیستن بو چهن رۆژو سعاتی غه مباریان ده کات و ماتهمینی دایانده گری .. پاشانیس ههر وه ک نه بوویک له بییری کن .. تهمه بیان ریی تیده چی " ئیستا " بییری لئی کاتوه .. من دوینئی ئیوارئ تهمم به خه یالدا هات ، که چی تم هه وه هندی پیکه نینم به خومدا هات ! یانی چی خهم بخون ؟ جا چ ده گوری . ده بیی له بیر کریم ، خو ته گهر له بیر کردن و بیر چوونه له تهمه ندا نه بیئت زیانه که ناگوزهریت .. سروشت یاسای خوی ههیه دهروونی مرؤقیس بو که وی بوون له گهل واقعدا یاسای پتهو و پؤلاینی ههیه ههرگیز وابوو .. دوینئی شهو زیاتر پیکه نیم به خومدا هات که هه قالئ ژنبرام وه بیرها توه)

هه قال گه لئی خوشه ویستی " تم " بوو ، خوینگر می په که ی مایه ی سهر به رزی و دلخوشی (تم) بوو ، ههر که هه والی شهید بوونی هه قالئ بیست گه لئی غه مبار بوو وای زانی پستی شکا ، چ

غەبێ ئهوه ندهی شههید بوونی هه قال کارێ تینه کردبوو ، ناحهقی نهبوو جگه له خزمایهتی هاوڕێی بوو . . . کهچی ههشتا چلهی نهچوو بوو خوشکه په شهپۆشه کهی ناچار کرد ، له نیو ئالۆشی دهسه ملاندا نهک تهنها هه قالێ شههیدی جوانه مرگ به لکو خۆی و دنیای کۆپره وه رهیشی له بیر کرد . . . بپرار بوو هه والی مردنی خالیان پێدا - که زۆری خوشده و یست - به به له له بهغدا وه گه پرایه وه بو سلیمانی ، چهند رۆژی له نیو پیاواندا له پرسه خالیان دانیهشت ، ناخی دهکولا ، پاش ههفته بیک گه پرایه وه بو بهغدا ، ئهوه کهچه خوشه و یستهی بو سه ره خوشی ها ته لای (مردن رێی هه موومانه و خۆتان خوش) هه یچ ولایهکی ئهوه توێ بهسندی بێ نهبوو ، بینهنگ بوو ، سه ره کاسه کهی نایه سه رسنگی ، ئاگری تیبه ر بوو ، پاش چهن ساتی له نوێندا په کنیان هه لده مژی . . . سارد بووه وه . . .

" ئه م " نازانی کهی ئه م قسانه ی بو " ئه و " ی هاو پێی گێرا بووه وه " ئه و " به سه کور بیکێ بێ گری ولای دابوو وه :

(- ئا فه رین هه رگیز ئه م کاره ت مانای بێ پێزی و له بیر کردنی خالت نییه ، هه ز ناکه م په شیمان ببێته وه ، خواستی کات و ویستی ئینسانی خۆت وه جێ هینا وه) .

" ئه م " وایزانی بو دلدا نه وه ئه م قسه یه ده کات ، بو یه چ کارێکی لێ نه کرد تا " ئه و " به رده وام بوو وتی :

(- منیه ر . . . که به راکه میان ئیهدام کرد ، ته نها سێ رۆژی

له مالیدا ٹوقرہم گرت ، پاشان گہرامہوہ بو دانشگا .. زوربہی
شہوان ، تا بہرہ بہیان لہباوہشی دلدارہ کہمدا دہتوامہوہ
مردن یانی مردن ، گہر وانہ بی دہبی ٹیمہیش بہ جورہ مہرگی
باجی مہرگی کہسانی خوشہویستی خومان بدہین ..)

" ہم " ترسنوک نیہ ، کہچی شہوی لہ بیڈہنگی و تاریکی
نیو ئہو چپایہ گہلی دہترسا ، بہہیچ جوری چاوی نہچوہو خہو،خو
سہبارہت بہ خوینرپیژی و ٹیشی سمتی نہبوو ۔ کہ زیاتر لہ سی
چوار فیسہکی بہرکہوتبوو و کرد بووی بہ خرخال ۔ بہلکسو وای
ہہست دہکرد تاریکی بی دہنگی لہ برینہ کہیہوہ دادہچوری چہندی
حہز دہکرد بہ دہمانچہ کہی تہقہییک بکات و بیڈہنگی بہ کہ
روژینئی ، تا ہہست بہ بوونی خوئی بکات ، کہچی ترسی لہ بیڈہنگی
پاش تہقہ کہ بوو، گوڈی بکات .

" ہم " زور بہورنیہوہ سہرنجی ئہو دہدات .. ئہوا وردہ
وردہ دہنگی تہقہکان گہرمیہ کہی پشووہی نہما ..

(- پہنگہ ٹیستا ہہولی ئہوہ بدات جوہ کہی بگوری جا بو
کوئی دہچی ؟ پیڈہشتیکی پان و بہرین .. خو بہرا کردنیش بی
پینج شہر دہقیقہی دہوی تا دہگاتہ نیو ئہو نیمچہ دؤل و ئاو
دپرانہی لای راستی .. خو ئہگہر ہہلسیتہ سہر بی ئہوا سہد دہرسد
دہیئہنگیون .. پہنگہ خوئی مہلص دابی تا ئہو کاتہی بوئی دین و
شیرانہ لییان بیڈہ دہس .. خوزیا دہمزانی " ٹیستا " بیر لہ

چ ده کاتوه دهشی گهلنی شتی کاریگر خوی بو ساته وختیکی ئاوها مهلهس دابی دهشی "ئیستا" بیر لهو ساته گهش و پروونهی تاقه کوره جووانه تهمهن یهك ساله کهی کاتوهه ، کهله داها توودا شانازی بهره بکات که کوره شههیده و بهشیکی تهواوی دلسوزان بهسه نهوازشهوه دهستی بهسهرا بیئن ۰۰) .

" ئهم " ههژده سال له مهو بهر قوتابییکی تهمهن حهوت ساله جو و ، له قوتابخانه گهراپهوه ، کهسی له مالیدا نه بینسی تفاقى نیو مال پهرت و بلاو بوو جانتای کتیبهکانی دور هه لدا ها ته بهر ده رگا ، پوره خاوهری ها وسینان له هه موو جارێ زیاتر دلسوزانه تر دهستی بهسهرا هینا به بیدهنگی بهوه به کهدوو فرمیسکی پرشت " ئهم " وایزانی له بهر خاتری باوکی بهتی وارپیزی لیده گرن ، چونکه خاوهر هه میسه به منالهکانی خوی دهووت :

(- ئاگاتان له عهدنان بی باوکی پێشمه رگه به ۰۰۰ عهدنان کوره پێشمه رگه به ۰۰) خاوهر خوی و میرده کهی هه موو سه ره مانگیك شه کرو چا و روڤ و برنج و ورده شتی پێویستیان به سه ده هینان . دایکی عهدنان له پروو داده ما ناچار ده بوو لییان وه رگری ۰۰ هه گه ر چی دایکی عهدنان قسوری نه ده کرد ، توپك به ده ست و په نجه به وه نه ما بوو له بهر جلشوری سالان ، به لام له بهر په رۆزی سۆزی ها وسیکانی هه ندی لهو جو ره یارمه تی یانه ی قه بوول ده کرد ۰۰۰ ئهو رۆژه پوره خاوهر له هه موو کاتێ زیاتر نهوازشی

کرد ، دهستی گرت و برنییه ماله‌کی نانی نیوه‌پروی دهرخوارد
 دا ، زوری پینه‌چوو دایکی هاتوه ، خال و خالۆزنیشی له‌گه‌لدا
 بوو ، باش‌به‌کدوو ده‌قیقه حه‌وشه‌که‌یان پر بوو له‌ژن ، نه‌یانده‌و-
 یرا به‌ده‌نگی به‌رز شیوه‌ن بکه‌ن به‌لام به‌جۆره گریانیکی بی‌ده‌نگی
 شه‌وتۆ باوکی عهدنا نمان ده‌لاوانه^ه ، دلّی به‌ردی ده‌کرده ئا و ..
 ئیدی له‌و پرۆزه به‌ولاوه ، هاوری و هاوته‌منکانی عهدنا
 پینه‌زیککی زۆریان له‌خۆی و له‌دایکی ده‌گرت و همیشه ده‌یانووت :
 (- عهدنان کۆره شه‌هیده ۰۰۰۰)

" ثم " له‌و سه‌رده‌مه‌دا له‌نیۆ منالاندا به‌ ده‌یان جـوـر
 باسی چۆنیه‌تی شه‌هید بوونی باوکی ده‌کرد هر جاره و به‌مه‌یالی
 منالانه‌ی شتیکی بو زیاد ده‌کرد ۰۰ ده‌بووت
 (- باوکم به‌ک فیمه‌کی برنه‌وی پی نه‌ما ، به‌ خه‌نجه‌ره‌کی شه‌ری
 ده‌کرد ، باشان ده‌گولله زیاتری به‌ر کهوت ۰۰۰)
 راستی ده‌کرد ده‌گولله زیاتری به‌رکه‌وتیوو به‌لام شه‌هیره
 خه‌نجه‌ره‌کی بو دروست کرد بوو (

" ثم " ده‌یویست له‌ری سهرنجی تیژیوه هیلّی دروست
 کات و بتوانی له‌پری شه‌و هیلّی سهرنجی به‌وه خدیالی " ئیستای "
 شه‌و بخوینیته‌وه : سه‌رده‌ی منالی خۆی به‌ به‌ر جاورا گۆزه‌ره کات ، خۆ گه‌تی جار
 (- بئی " ئیستا " زبانی باسکردوو له‌ قوتابخانه‌و گه‌په‌ک چ
 منالیکی چه‌تون بووه ۰۰ چند ده‌ستی راست بووه ، همیشه دار

لاستیکی پنی بووه ، له شه پره گه ره کدا تا سه ربان نهشکاندبا پاشه
 کشتی نه ده کرد بشتی " ئیستایش " ئهم به زمه به شه پره گه ره ک تسی
 بیگات ؟ • چ پرسیاریکی گه وجانه ده کم)

" ئهم " له دنیای ساف و بی گهردی منالی خویدا ، راهاتبووه
 سه ده سنیشان کردن و جیا کردنه وهی رهش و سپی هر که لسه
 قوتابخانه ده گه رایه وه له گهل منالانی گه ره کدا کو ده بوونه وه
 ده بوون به سی بهش : به شه هه ره زوره که ده بوونه سه رباز " ئهم "
 لییان ده چوووه بهش و پئیانی ده ووت :

(- ئیوه عهسکه رن •• نهختی گونا حیسن !)

هر له نیوان هه مان دهستهی منالاندا ، چه ند منالیکی
 هه لده بژارد ، ده وری سه یاره و تانگی پنی ده سپاردن ، ده بوایی
 سه رتاسه ری وازی به که گه گف و گره گر بکه ن به شیکی دی لسه
 منالان جیا ده کرده وه و ده وری جاشی پنی ده سپاردن ، به شه قلسی
 شه و سه رده مهی ده بوایی شه و منالانهی ده وری جاش ده بینن پارچه
 گوریسی له چه شنی کلک به پاشولیا نه وه عۆر بیته خواری و زمانسی
 سه کردنیشان زه پین پنی و لوشکهش بهاون • به شیکی که م لسه
 منالان ده مانه وه ده وری به شه رگیان ده بیننی •• له و گه مه و
 یاری به دا ده بوایی " ئهم " ده وری لیپه سراوی به شه مرگه کان
 ببینی ، به پارچه دارنی نه شه ی شه ری له سه ر زه وی به که ده کتیا :
 به شه مرگه کان له لایهن عهسکه رو جاشه وه گه مارو دراون ده بیسی

ههولی دهرياز بوون بدهن ۰۰ له دار هندی تهنگی منالانیهان
 دروست کردبوو ، داری تهستوریش دهوری شهستیرو چهکی قورسی
 ده بیستی ، بدهستی هه منالیکهوه با دهبوایی دهنگی گرکسات
 پیش شهوهی فیکه ی دهسپیکردنی شهپ لی بدات له جاشهکان دهچوووه
 پیش ، بدهنگی بهرز پویانی دهووت :

(- ئیوه جاشن زوریش سهگو سهگبا بن !!)

شهپ دهستی پیده کرد ، هه که جاشیکیان دهکوشته دهیانکرده
 هه للاً ، شهپرانه ههلمهتیان دهبرده سهر شه و منالانیهی دهوری تازنگ
 و سهیارهیان وهرده گرت ، تا دههوه ئیواره شهپ نه دههوه ستا ۰۰
 دهبوایی کوتایی هه موو شهپیک بهوه هاتبا " شه " شههید بی ۰۰۰
 جاش و سهریازهکان دهوریان ده گرت ، بدهم لهنزیکهوه چه نه
 که سی تهقه ی لیده کرد ، بدهما خو ی دهخست هه لدهسایه وه وهک
 پیکرای لهتری ده دا ، ده کهوت ، هه لدهسا ، جاریکی دی ده کهوته
 له گه ل هه لسانه وه دا دهستی دهبرده بهر پشتوینه که ی شه و پارچه
 داری ده ده هیئا که له چه شنی خه نجهر دروستی کرد بوو ۰۰ خو ی
 وا ده نواند که ده پانز گولله ی بهر که وتوووه ، شه و جا " شه "
 به خه نجهر وه هیرشی ده برد ، خو شه گه ر جاری له و هیرشانه ی دا
 منالیکه ده ور جاش وه رگرتووی بهر دهست که وتبا ده با به خه نجهر
 تهخته که سه ری بشکی نئی ، پاشان بیده ننگ ده کهوت و چاوانی له یسه ک
 ده نا !!! شه وانیش خه ونی به باوکی به وه ده بینی ۰ گه ر پوژی شه

یارى په بیان نه کړدبا شهوا شهوه خهونى بهبا وکى په وه نه ده بینه
 (- خو دوینتى ئیوارى به پهچه وانهى وازى په کانى سرده مى
 منالیم ، سدرى چ جاشیکم نه شکاند .. راسته که وتم و هه لسا مه وه
 شهزام بهم لاه شهولادا ته قام کرد .. خوزیا بهو هه موو فیشه که
 سدرى جاشیکم - هه ههچ نه با - بریندار ده کرد ..)
 تهقه هه ندى کز بوو ، واههست ده که ن پیکار ویا نه

(- ئا فرین ، خو شهوه سهر بهرز ده کاتوه بو بهرده مى
 ده پروانئ ، شهوه لوله ی کلشنکو فیه که ی نایه سهر بهرده که ، بلئى
 که سیکى بهدى کربئى ؟ خو من لهم بهرزیه وه چ که سئى بهدى ناکم
 په نگه بوئى بینه خواری له دوو لاهه بوئى بین ... نه خیر شهوه به
 قه نامه له بهرده سو په ره که ی ده دن .. ئا فرین ، تفهنگه که ی
 داگرت ، زیاتر خوئى مات دا .. دیاره گه لئى وریا به .. خوزیا
 ده مزانى بیر له چ ده کاتوه ..)

هه که دوینتى شهو " تم " گه بشته تم شوینه ی به کسه
 وینه ی دایکى له بهر چاویا بهرجهسته بوو .. دایکى له روخسار و
 شهوه ی سرده مى منالئى " تم " دا که چوئن له ئاستى په سیاره کانى
 " تم " شهو بهسته زمانه په نگى تیکده چوو ده په شوکا ، ده گریا :
 (- دایکه سبه ی جهژنه با بچینه سهر قه بره که ی با وکم)

نهک ولائى نه ده دایه وه ، به لکو به جوړه گریا نئکى بیده نگ
 ده گریا چاوانى ده بوونه خوین ، ئیدى ته نها گریان له نیو شهو

چوار ئىپادىسى ئۆزىگە كەلگەن دەنگى ۋە پەنگى ھەپتە چىدى نا ! تا
جارىدىكى ئايىكى ئىككى بەجەرىگى خۇيانا وتتى :

(- با وكت قەبرى نىپە

وايزانى گالتەي لەگەلدا دەكات ، پىرسى

(- چۆن ؟)

چ بىدەنگى بەك ئەوئەندەي ئەو جاره ترسناك نەپوۋە كاس و رپ

بو و بە بەلە وتتى

(- دايكە چۆن ئەبى ؟ ئەي مردوو ئانىئە نىۋ قەبرەۋە ؟)

(- بەلئى بەلام با وكت قەبرى نىپە)

(- يانى نە مردوۋە ؟)

(- با)

(- ئەي كوا قەبرەكەي ؟)

(- باش ئەۋەي كوشتيان بەبەنزەن)

دايىكى خۇي ئىككى نەگىرا ، گىرا ، گەلئى گىرا ئىدى نازانى

چۆن ئەو شەۋەيان گوزەراند ، باش يەكدوو رۆژى بىئ ئەۋەي بەپىسى

دايىكى وتتى :

(- بەنزەنئان بەسەر تەرمەكەيا كىردو سووتانىان !

ماتەمىنىكى ئەو تۆ دايگرت ، تا ئەم سالانەي ئە) دوايەش

بەروخسارىۋە چاپبىۋو . كارى ئەو قەبەي دايىكى لەناخى

باوڪي " ٽم " دهيزاني پيشمرگائيه تي له گهلي شت پيرور
 تره بويه " ٽم " و دايڪي " ٽمي " جي هيشت ، نهڪ هدر خوئي
 بهلڪو مخفريڪي پولييسي له گهل خويدا برد .. له قوتابخانه
 ناوي " ٽم " عهدنان نوري شهريف بوو كه جي له گهړه ڪدا
 پٽيان دهوت عهدنان نوري باعچا وپش ، هدر پاش شهيد بوونسي
 باوڪي نهيزاني چؤن ناوي بووه عهدناني خهجي بيوه ژن ، سره راي
 نهوهي دايڪي شوي كرد كهجي ٿيستايش هدر بهم ناوه ناسراوه شهوي
 يادي سرده ميڪي سهختي ته مهنئي وه بيرها ته وه .. شيخه ي مامسي
 خو ٽم ناوهي وه ڪو ميژو وپش له حيسابي خويدا سري بووه وه ، كه
 جي شهوي بو ماوه بيڪ ته وه دم و چاوه ناپه سهندو نه گريسهي
 شيخه ي مامسي له بهر چا و لانه دهچوو ته و روخساره ي نهڪ پٽيڪه نين
 ناموي بوو بهلڪو هموو زباني ناموي زين بوو .. جگه له " ٽا "
 و " نا " چ قسه بيڪي ته و تو ي نه ده كرد ، گهوج و بلح بسوو
 ته وه زهل و چلڪن ، شپوش ، سرياري ته وه ي ڪوشي خيزاني هه بوو
 كه جي دايڪي " ٽم " ي خواست .. ته و پوژه ي دايڪي " ٽم "
 شوي كرد ، پوژيڪي تال و سريژر هوو ، هدر نه ده بپرايه وه ، هه ند
 په شوڪا و ويه رجا و ليئل ، وڀر و ڪاس ، حه پساو ، رهنگ هه لبزپرڪا و
 شهر مزارو قورگ پر له گريان ، ليوه ڪاني قه تماغيان به سستبوو
 ته و پوژه نهڪ ته نها رقي له دايڪ و مامسي بووه بهلڪو هه رشتي
 په يوه ندي به وانه وه هه با مايه ي قه زوبيني " ٽم " بوو حهزي

ده کرد تهنها ئینسان نهبا ، سهگ ، گورگ و ورچ ، پشيله ، یا
 هر تازه لیکی دی با ، هزی ده کرد تا مردن تا مردن له نیو
 کراسه کۆنه کهیدا با ، بی جهزن و جهزنانه ، چلکن و بی په تی
 نهک دایکی لی داگیر کهن ، چ پوژی ههنده نهو پوژه ژبانسی
 له لادا پروت نه بووه ، چ گریانئ ههندهی گریانئ نهو پوژه
 فرمیسکی گهرمی بی نه رشت ، چ شه مزاری و خهجاله تیک ، له
 ئاستی سهرنجی نهو منالانهی هاو تهمه نی نه بوو ... هر بویه
 " نه " نه وهنده دلگیر نه بوو که باش به کدوو سالی شیخه له
 په شبگیریکدا گیرا و ئیدی سهرنگون بوو ، نهک غه مبار نه بوو
 به لکو پیشی خوش بوو ، " نه " نهو به کدوو سالی دایکی عووی
 کربوو له مالی خالیدا بوو هر که شیخه نه ما ، دایکی " نه "
 له گهل کچوله بیکی چا و گمش و ژیکه له دا گه رایه وه ، له زووریکتی
 چکوله و له مالی خالی ژبانان ده گوزه راند ، ئای که بیی خوش
 بوو له سی مانگی عووی هاویندا کریکاری ده کرد هر کهمه سی
 سهره تایی نهوا و کرد ، کریکاری بووه کاری پوژانهی ، شه وانیش
 دهچوو قوتابخانه ، گه لی که یفخوش ده بوو که ئیواران دایک و
 نهمیلی خوشکی چاوه ری یان ده کرد هر به که و بهجی توری
 یارمه تیبان ده دا ، خوی ده گوپی و به ره و قوتابخانه
 ده که وته ری .. سهرده میکی خوشی ژبانئ بوو ، هه موو شتیکی به
 لوه جوان بوو ، تا نهو پوژهی نهمیلی خوشکی له گهل کچانیکی

زوردا گیران و پاش پرۆژی تهرمه که بیان دایه دستى دایکی، گه وره و
 بچوکی گهرهك، بهشیکی تهواوی خه لکی شار که وتنه دووی تهرمه که،
 نهمیل " نهم " نهمیلی گه لی خوشده ویست، بۆ مهرگی نهمیل
 نه و نه دله دلیگیر و غه مبار نه بوو، نهیده ویست به غم پهرۆزی له
 نا و چوونه که ی له که دار کات .. نهیده ویست مهرگه پیرشکوو ژمانه
 سادو ساکاره که ی به چهن دلۆبه فرمیسکی و هندی غم کوتایی
 پی بینیت .. چۆن نهو وشه پاک و بیگه ردا نهی فرامۆش ده کری

(- کاکه خۆزیا منیش، توانای تۆم ههبا و کریکاریم کرببا)
 (- نه، داده تۆ بخویننه، که گه وره بوویت یارمه تی من و دایه
 بدهو ...)

(- چاکه کاکه ده خوینم، شهو و پرۆژ دهرسه کانم پهوان ده کم
 ده بیه به ما مۆستا، نا ده بیه به دکتۆر، ناده بیه به کاکه
 حهز ده کم بیه به پێشمهرگه ..)

(- یانی دکتۆری پێشمهرگه ؟)

(- نا .. ههر پێشمهرگه ..)

(- پێشمهرگه گه لی زۆرن، کاره که بیان قورسه)

(- ده زانم .. چایان بۆ لیده نهم، جله کانیهان ده مۆم)

(- ئیسته یه پێشمهرگه یهت ..)

(- به راستی ته)

(- به لی)

(- چـوَن ؟)

(- ئەى نازانى پېشمەرگایه تى تهنه " چیا و تفهنگ و شه پر نیه)

(- با ، کاکه بوَت باسکردووم)

(- دهچاکه پېشمەرگه ی یا نه ؟)

(- پېشمەرگه ۰۰ هه پېشمەرگه)

به لئی وهك پېشمەرگه شههید بوو ۰۰

دهنگی تهقه له کزیووندا بووه تهنه جار جارێ دهسپێژی

و به کدوو فیشهکی قهناصه دهگره " ئەو " " ئەمیش " زیاتر

به چاوی لیل دهبی و که متر ده توانی زهینی خوئی کوکاتهوه تهنه

به سه رنجیکی نهچه کز دیمه نه که ی " ئەو " هه لده مژی ۰۰۰

چهند مانگی له مه و بهر " ئەو " و " ئەم " له مزگه وتسی

دی به کدا چاویان به یه کدی کهوت " ئەو " له گه رمیانداه و له ی

ده کردو گه را بووه و " ئەمیش " پوستانه ی بو گه رمیان ده برد ، باش

چاک و خوشی هه وال پرسین " ئەو " بو " ئەمی " باس کرد

(- به داخه وه ههردووکیان شههید بوون ۰۰)

(- له یهك روزدا ۰۰)

(- به لئی !)

(- چـوَن ؟)

(- ئه تـر ۰۰)

(- ده زانم جهلیل و جهلال دوو برای نازا و خوشه و یست بوون ۰۰ به لام)

له

(- به کورتی له چالکی به کی نهو عار - ده مه و ئیواره بیئک
 ده گه پرنهوه ، نیاره فیشه کیشیان کهم بی مابوو ، ده که ونه نیو
 که مپتهوه ، سه ره تا هر دوو کیان بهر که وتن و که وتن ، جاشه کان

ده یا نویست به برینداری ده سگریان کهن ، بویان چون ، نه مانیش
 لییان هاتنه دهس توانیان دوو جاش بکوژن ، له سی جوار ده قیقه ی
 به که مدا هر به که زیاتر له ۳۰ - ۴۰ فیشه کیان ته قاند ، بو دوو
 ده قیقه بیئکیش توانیان هندی ته قه ی دی بکه ن ۰۰۰ هر به که و
 فیشه گیکی بی ما ، جاشه کانیش به گورتر بویان ده هاتن ۰۰ ده یافزانی
 گه خو بدنه دهسته وه نهوا به ج جوړ ده کوژین ۰۰ هر دوو
 برپاریان دا دوا فیشه کی خو یان بکه نه نهو میدا لیا به ی سر سنگی
 به کتر ، تا سه ربه رزی هم همیشه بی بو خو و خانه واده و نه ته وه
 ببه خشیت ۰۰ بهر انبه ربه کدی وه ستان له به ک ساتدا په نجه بیان
 به له پیتکه ترازان ، به سه ر به کا که وتن ، خوینه کانیان تی که ل
 بوو و خاکه که ی پهن گین تر کرد ۰۰ بریا ده مزانی نهو جوړه ساته
 چ ساتیکی سامناک و سه بره وا برپاری تا وه ای کوت و پر ده بیدته
 پارسه نگی مرگ و ژبان !)

کاتی که " نهو " نه مه ی بو " نه م " ده گپرا په وه به جوړی
 له ئاسو راده ما وه که نه وه ی خو ی به کی له و دوو برابه بی و له
 ئاستی هه لبزاردن و برپارداندا بی " نه مه ی " که گو بی بیستی

- ئەو باسەى بوو ھەمان ھەستى ھەبوو ۰۰ دەيزانى (ئەو) ھاوړى
 جەليل و جەلال بوو ھەزى دەکرد زيا تر يان لەسەر ببیستی
 (- تەمەنيان چەند بوو ؟)
 (- جەليل ۲۵ و جەلالىش ۲۸ سالان بوو)
 (- لەمىژە پيشمەرگە بوون ؟ خوښوار بوون ؟)
 (- سى چوار سالىكە ۰۰ نە خوښوار بوون)
 (- كورە دەولەمەند بوون يا ۰۰)
 (- گەلى ھەزار بوون ۰۰ باوكيان ۹۷۴ لە زۆزكدا شەھيد بوو ۰۰
 يەكدوو سال پاش ئاشبە تال لە ئيراندا پەناھەندە بوون ، ھەر
 كە ھەوالى شورشى نويمان ببست گەرانەو ، ھەر يەكەو لەحيسابى
 خوى تەنگىكى كرى ۰۰)
 (- چاكە كەسيان ھەبە خەمى داىك و كەسيان بخوات ؟)
 (- جەلال دەبووت : چ خەمى ئەو ھم نىە داىك و خوشك و بىرا
 چكۆلەكانم بىكەس و ھەزارن ۰۰ بەشكى تەواوى نەتەو ھەم وەكو
 ئيمەن جا با برسى بن ۰۰ يانى برسەتى ئەوان ھاندەرى ئيمەبە
 با خا و سستمان دەكاتەو ؟)
 (- جەليل - پش ھەمان پراى ھەبوو ؟)
 (- ھەمان پرا ؟ نە ۰۰ قولترو ورد تر بوو)
 (- چون ؟)
 (- دەبووت : توشى كورە ناموسى ھاتووم ، ھەر چەندە ھەر

دههتیم و سدر دهبهم ، لهم کورده تیئاگهم ، لهیهك كاتـدا
 شهوپهری نژ به بهکه کانیان کو کردوووتهوه له خو بوردن و فیدا
 کاری و گورهیی . پۆخلی و دزی و جهردهیی و خهیا نهت .. پییم
 سهیره لههه موو میلله تانی دنیا سته مدیده ترین ، کهچی رۆژ به
 رۆژ وه کو میزی حوشر .. ئاغایهتی و ئاغایهتی ... خزمایهتی
 و واسته !) گهلی شتی دیشی دهووت
 (- وهك ؟)

(- دهیووت : سبهی ، دووهی ، رهنگه مفاوهضاتی .. شتی .. ئی !
 ئیدی ههرسنگ شیری له ریزی بیهه وه .. جاکئی به کلای ئیمه
 بههه حال من بو کهوی کردنی ناخ وسته کانی خووم شورش
 ده کهم چاکه ، نه خوینه دار ، چون ئهم قسانه دهکات ؟
 (- بو کئی دهلتی خوینه واری هه موو شتی که ، بو کهم خوینه واری و
 خاوهن دکتورات بینیه ، له گه ل کهریان بگوریته وه کورتانه کهت
 زه ره ره !)

x

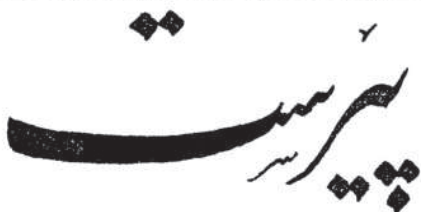
" شه و " ورده ورده ده بزوی .
 " ئهم " تهنها ده توانی به ئاستهم سه ربه رزکاته وه ..
 " شه وان " له دوولاره بو " شه و " چون ..
 " شه و " له شهوپهری ئاماده پیدا به
 " ئهم " دهیا نبینی ، هه ناسه ی سواره ، هه موو خه میکی شه وه یه

که ههچی له دهست نایهت ..
 " ئهوان " لئی نزیک بوونهوه ، سه ره تا به کدوانیکیان " ئهوه "
 یان دایه بهر دهسپێژ و به کدوو به کی دی یان به په له بۆی چون ..
 " ئهوه " شێرانه ها ته دهست دووی لئی خستن
 " ئهم " وهك ئهوهی تازه گیانی ها تبیته بهر سهری بهرزهوه
 کرد بزه بیکی رهنگین نیشته سهر روخساری ..
 " ئهوان " به گورتر بۆی ها تن .. نارنجوکیان تی گرت
 (ئهوه " مردانه تر ها ته دهس مئی دیشی لئی خستن
 " ئهم " نهیزانی چ هیزیک خاوه ندانه بزوانی ، ئهم ساتهی
 لا بووه شادترین و بهخته وهر ترین سهردهمی ژبانی .
 " ئهویس " بی دهریستانه لئی یان ده ها ته دهس
 " ئهم " تویی شاگمشکه بوو
 " ئهوه " فیههکی بی نهما
 " ئهوان " نهازی دهسگیرکردنی بوون ..
 " ئهم " چه په سا
 " ئهوان " گه لئی نزیک بوونهوه ، له سێ چوار لاهه بۆی ده چون
 " ئهوه " خۆی وانواند بهر که وتوووه و تهنهنگی له دهست په ریوه و ههر
 دوو دهستی ناوه ته سهر زگی
 " ئهوان نزیک بوونهوه چوونه سهر سهری ، له پر گرمه بیکی و تهپ
 و توژی بووه جوانترین نیمه نی بهر چاوی " ئهم " تههز ئهوه

نارنجوکیکی گرتووه ته دهست خوی و شهوانی بسه جارئ
ته قاندووه ته وه ..

" نهه " پهکه نی ... گهلی پهکه نی .. شادو بهخته وه ر بووه هیدی
هیدی شادی و بهخته وه ری بهچهن رهنگیکی جوان له چاوا نییه وه دهر
ده پیری له سر ته ره مه که " نهه " دا کولکه زی پینه تاسا
ده وه ستا !

" نهه میس " له بهر جوانی و پهروزی دیسه نه که هزی نه ده کورد
چاوانی بتر و کیئی .. پاش په کدوو ده قیقه هزه که ی هاتسه
دی ، چاوانی زهی له تاستی نهه نیمه نه دا وه ستا . جوانترین
نیگای تهادا پاراست .

۷ - ۱	د سته‌ی نووسهران	۱- پینشه‌کی
۱۹ - ۸	علی خالد حمید	۲- د هروینش برام له بیشک‌ه‌ی سزادا
۲۵ - ۲۰	م . ش	۳- رمشو
۳۷ - ۲۶	ریبوار	۴- د رمختی پیروز
۴۹ - ۳۸	ومیسی	۵- سالار و سه‌میر
۵۷ - ۵۰	جولا	۶- رمبشوک
۶۸ - ۵۸	ریشین	۷- بطین
۸۴ - ۶۹	حمه تال	۸- ریبوار هکان
۹۴ - ۸۵	شینرز	۹- د ووکهل
۱۰۰ - ۹۵	بمشدار	۱۰- کوری چی‌ا
۱۰۷ - ۱۰۱	لاوک	۱۱- کوره‌ی دلی باوک
۱۱۳ - ۱۰۸	فخرالدین محی‌الدین	۱۲- بهرات
۱۳۱ - ۱۱۴	فاضل کریم	۱۳- هه‌له‌هاتن
۱۴۲ - ۱۳۲	براد زست	۱۴- فمه‌ه‌اد
۱۴۸ - ۱۴۳	فمه‌ه‌اد علی	۱۵- نامه
۱۵۹ - ۱۴۹	پیزان	۱۶- نه‌فره‌ت
۱۶۳ - ۱۶۰	حسین سنجاری	۱۷- به‌مه‌مشتی
۱۹۲ - ۱۶۴	موکوری	۱۸- بزیسه

پیروزی یاد کی دامنہ زرا ندنی

200 سالہ می

فہرست

پیشکش

میں

میں

میں

نووسه‌ری کوردستان

ژماره (٩)

نورساری کوردستان

ژماره‌ی تاییه‌تی «شیر»

پیشه ک :

خوبینه ری شازین

- په کیتی سورسهرانی کوردستان بدم تمه نه کورته و بدم توانایم که بوئی دابی کراره، و پیرای هه عور سهختی و شاهه مزار بده ی چاپه مهنی و ژماره (9) ن گۆتاره گه ده خاتمه بمرده ستان که بو شاعر ته رحان کراره، ژماره ی پشوش تایبه تی بوو به چیسررک، له اهاترینه هه ول ده ده بین رماره په کی تایبه ت به شانوگه هه ول و په کیکیش به هه لسه نگاندیان شاماده که یی .

- شاعر کوردی نه سه ره تاره خزی ته ریگ کرتسه له کۆسک و دیزه خان و هه بینه وه کز ریبه ریکی مهن هه سنی نه و خه لکه زورلسی کراره ی خروشاندروه و عیری یاخی بوون و شورش و خزه ویستی کوردوون . ده توانی بلیی هه له که له هه دایک بزونی نا مۆرکی به ره نگاری پیوه دیار بووه ژمه لماندریبه تی که به رده وام له گه ل به ره ی خیری میلیه ته که یه دابزه و لیشی نه ترانازه .

"شاعر به ره نگار بزونه وه" نه و شاعرانه که دژی هه مزر جوژه کانی چه رسانه ره راده وه ستی و له گه ل هه مزو خراسیکی ره وای نه ته وه و مرۆفایه تیدان ، ده بی شه وه ش بزانی شاعر کوردی له ره وه درعی نه کردره به پی ی بارودخی سیاسی هه ل و مەرجی بواره کال شه ریگی پیرۆز خزی به جی که یانده .

شم ژماره په ی بمرده ستان ده سته یه ک شاعیر (دوو پارچه هه کوردستان) به سه ریای کردته وه و نه ریگای شاعیره کانسانه ره ده شان درینی . شه وه ی شایانی گوته ییش پیت زۆر که مر بده منگمانه ره هاتی و به ره میان بوناردوین شه را شیمه ش شم گولبزی ره هه لانی چه پن کردزه و پیشکه سی شپزه . به ریزی ده که یی ، ده بی شه وه ی بیژی ، شه ر شاعرانه ی که له دورشور شه ژماره ی گۆتاره که ماندان زۆر به ره ی شه و شاعیرانه که له شاروشارۆچکه کانی کوردستان شه ره بۆمان هاتوون . هیوادارین شم کاره هه مان بیته مایه ی شادیتان .

هه ر بیژی

ده سته ی نوسهران

سالی / ۱۹۸۴

" دىۋى دودەم لە كاسىتى ، ھەنگاۋ... مېژوو "

عوسمان شەيدا

۱۹۸۴

كوردستانى پىرسە و ئاگر ..
ھۆ ولانى قەرەجى يەكان ، يەكەم كەس نىم
باسى خاپوور بوون و سوتان
باسى دىلىتى و چا و شۆرى ھەندىك ئىنسان
باسى سەنگەرى بەرگى
بۆ تۆى ھەمرو رۆژ سەك سوتان و ، بگىر مەو
كوردستانم يەكەم كەس نىم ...
ئىستاش پىرسىار ...
بىخەى نازى پىشمەرگەى ھەلۆى گرتووه ، دەلى بدوى :
عېشقە عشقىكى ھەوت سال سىر
- ھەكارى - دەھىنى و دەبا
- ونى كەروىشكەى سەوزە گىاي - بەمۆ - دەكا
لە نىو سەنگى بەفرى - قەندىل -
سەنگەرى - ھەلگوردا - دەنوئى ...
* دىۋى يەكەمى كاسىتى ، ھەنگاۋ و .. مېژوو
سەرما دللى نەگوشىوھ
سەرى شەكۆى بەر سىدارەى نەبىنوھ

بۆسە ...

ئارام و ھېمنى سائە و ھەختى پېئىلوى خەوى نەدزىوۋە
گەپران بە دواى لەتتې نانى وشك و مەتارە يەك ئاوا
مشتى لە دەرگای تارىكى جوتيارى دى پېئى نەداوۋە
پرسىيار .. پرسىيار ھەو .. پرسىيار ىش

رووبارى خەم ، زىئى زووخا ۋە
زىئى زووخا ۋىش ..

ئارامى دواى سەرجۆپى يە
دەنگى نووساوى ھاۋارى :
جەزنى بېروختى و بىزى يە
بەلام پرسىيار ..

ئىخەى خانە خوئى گرتوۋە
ۋان ئىمە و ئىمەش دلى ۋان
ۋەك باۋك و كورپ
ۋەكو دل و گەپرانى خوئىن
ۋەكو شىماى مرۆبەكى گەلەك ئاشناى نىئو كوردستان .
كوردستانم ..

ھو ئامىز و سەنگەرى رىئى تىكۆشانم
پىيان دەلېم : لە چاۋەكانم بېرسن ، پىئان دەلېئى
گرىئى دللم لە چ مالىئى كوردۆتەۋە
سەبىرى گەشتى سەوز و سوورى نىئو دەفتەرەكانم بىكەن
نەپىنى من : ئەۋخەرفانەن يا زۆر تۆخن
يا نىگايان ، بەسەر روا نىنى خۇيان - دا كال بۆتەۋە

پىيان دەلېم : ئىۋە ئەستىرە سورەكەي سەر كاسكىتە ،
 زەيتوونى يەكەي - شاسوار جەلال - ى شەھىدن
 ئىۋە سەردابى سى كۈچكەي
 خالە شەھاب ، جەغفەر ، ئەنۋەر
 حوزەيرانى خەفتا و شەشى مەرگ و مانن
 ئىمە ئىۋە و .. ئىۋەش بەھىي زەردى سىنە
 بەلام پرسىيار ..
 ۋەشاندىنى گۇچانى دەستى ئىنسانى رى ئەبىنە
 كۆنرىش ۋەلامى خۇي دەۋى ، لە خانە خۇي
 بەرپىزىنە ..
 ئەوان سىيان بوون
 ئەۋيان رومانىكى خەم ۋە ئەلقە و قەيدى نارنجۇكىك
 دوۋم شىعەرىكى رەش پۇشى بەژن زراف
 ئەۋى دى ناسنامەكەي خۇي
 لە رى چاۋيان بە - بىرەمەگروون - دەكەۋى
 سەرى ناۋە بە گۇيى - دابان - ى عىشقەۋە
 سى ھاۋرى كەش .. دەنگ دەدزن
 دەگىرنەۋە :
 چەي - بىرەمەگروون - ى ژان بە ..
 دابان - ى لوتكە دەلى :
 كام رى سەختە
 كامە ھەلدېررەۋەزە
 بۇ كارۋانى يە چىيايى يەكان ، تۈنشىۋى سەفەرى ئاسۋىيە

ته نيا مه بهست ..
پاراستني تيشكي تيزي دوچا وي ره شي هه لويه
شوان ده پون
دواي سه فريڪ له تشريني دووه مي حفتا وشهش - دا
به نجره ي له روو داخرا
ده گيرنه وه ..
گه واله هه وريكي سبي ، هيدى .. هيدى ده كشي و ده كشي
ته ستيره يهك له نيو ره نگيا ده كوژيته وه
ده بن به دووان
به سيان ..
به سه د ..
له وه زيتر نازميردرئ
ثيستا شه و گه واله هه وره
راشكا وي به رده مي پرسيا ري ته وره

بازیری من

خسلیس دھوکی

۱۹۷۶

بازیری من بتوزو مژہ
چپروکا من
مینا داستانا ستیرا
کاروان کوژہ
کینہ ئیرو بکەنہ گازی؟!
هو دوژمن و
بەس کالو زاروکا بکوژہ؟!
لسەر کەلەخا
بەس بکەنەو بەس بگرنژہ
ئای کوردینو!!
بسیار بکەن!!
کانیا خوشیا بو لمە نازیت؟!
بہارا دەیکا کولیلکا چرا نائیت؟!
گەنجی بو روژەکا هوسان ئیرو گەھی
بۆچی خو گوری ناکەت و خوینی ناریت؟!
خو هشیار کەن
چ چلخانەیه هوین تیدا؟!!

ٿهري ما ڪهس نه ما دريڏا ؟ !
 بهس ڦه گيڙن و بهس بيڙن
 مه چ ڙي يه ؟ !.....
 يئي لبهر پيلايت دهر يا هوهار
 للاقه لاقئ شهن گه نوميد
 دگهل ڪناري تنهنهائي يه
 برسي چاق لناني سيلي يه
 زاروي چاق لشيوي دايڪي يه ...
 بهس ڦه گيڙن و بهس بيڙن مه چ ڙي يه ...
 خهبات نه بهس جاره ڪي يه
 ڪاروان نه بهس ڪارواني يئي هر شهقي يه ...
 مه زخاندك دگهل روڙي يه
 چاق مهلي پيه .. چاق مهلي يه

خۆل باران

مهریوان وریا قانع
مانگی ۳ ی ۱۹۸۴

به شهسبایی هه می کوچت به کزه با شهسبیریت
شه ویش شهیبا

به و کیوانه وهی وه ره شه کا ..
به یه ره زگی چیا کانی شه وولانه
له دهروونه له خاك چوووه که ی من شه چن

شه ی ناسمه وه

چینگا ماچی شهستیره یی ته ویلی تو
به سه ر گه لاو ره گی پیری دره خته وه
به ئونی گه رمی سه ره له گرتوی پرچه که ی تو
به گاهه ردی نا و سه نگه ری شاخانه وه

شه ی ناسمه وه

من عشقی خووم له کزه بای دهسبه سه ری
شه کیوانه ی وولانه مدا شه ناسمه وه
مهلی زامداری شاخ نه ما ه له سه ر شانم هه له نه نیشتی .. و
باسی کوچی تووم به ئنه کا ..
شهستیره ی نیوووه شه و نه ما ه نه باریته سه رچیگه که م و

باسی خەمی پێشمەرگانە ی خۆم بۆ ئەکا
 ((لەگشت شوینیکا ئەتبینم))
 بەچیچکانۆ دانیشتویت و چیلکە لە زەوی ئەخشینی
 (حەرەسیات) و ری برینی نیووە شەوانم ئەزمیری و .. لەناخەو
 قا .. قا .. بەم سەردەمە شیت و پشکوریژە پی ئەکەنی
 ئەتبینم و لەسەر گلێنە ی چاوان و سیرە ی زیتەلە ی چەکەکم
 ساتە وەختی دانەنیشیت
 کەچی کاتی کە ئەتگەمی .. وەکو خەباتی چەند سالەم
 ئەبیتە تەم
 ئەرۆی .. ئەفری .. لەهەورێکی دوور ئە ئالیی ی
 لەو بەرزەووە .. وەک تەنگێکی سەرەو خوار
 سەرسامانە بوم ئەروانی
 — ئەی (نەشمیل) گیان
 ببیە بالداریش ئەتنام فرینی تۆ بۆ هیلانە ی دلی منە
 ببیە ئەستێرەش ئەزانم ترووسکە ی تۆ
 بۆ شەوگاری پرغوربەت و دووکەلوی گیانی منە
 ئەتنامسەووە
 لەم جیهانە پر مردن و وولات سووتان و کوچەدا ئەتنامسەووە
 ئەتنامسەووە لە دوورەووە ئەتنامسەووە

گر لەبالای رەقەهلاتوی ۲۴ سالە ی من بەردەو
 ئاسمانی ئەم شارە توورە مەدە بەر ماچ بەکون نەبی .. و

چی دی ئەستێرە ی لی نەرژێ ...
 من ئەم شارەم لەخوێنی خوما ناستوووە .. لەنا و دلما خەواندوووە
 بە مەرگی تاقە مەلێکی .. تێر .. تێر .. ئەگریم ..
 ئەم ئاسمانە مەدە بەر ماچ
 ئەستێرە رزان و مردنە و بەسەر مالی هەزارانی شارەکەما دائەباری
 ئامیژت پرکە لەحەزو .. سەنگت بێنی بە خۆلی گەرم و بر تاسە ی
 وولاتە توورە کە مەووە ..
 ئەوساکە گوێت لە لێدانی ترپە ی دلە ..
 لە خۆلی ماتی ژیر سەنگتا
 بۆ عە شقی تۆ ئەم گەردوونە سەراسیمە یە لی ئەدا

(نەشمیل) رووبارەکانی شار

دەم ئەنێتە نیۆ دەمتەووە ، تافیژە هاژە ی عەشق بێن ..
 بەلندەکانی نیوووە شەو ..
 پەرۆ بەلبان لە رووحە شیتە کەت ئەسوون
 تا وەنەوشەیی دا گەڕین ...
 چ ئافرەتیکی ئەم سەدە مەینەت بارە ی
 دلێ وولاتی عاشقت رەنجاندوووە
 کە منال بووین .. من شەرخەوانی (سەهوان) و
 توش بەفری سەرگۆیسە بانە ی ماله کە تاننت ماچ ئەکرد ..
 ئەتووت ((بەفری ئەم وولاتە ، پەری یەکی سپی تیا یە خوشم ئەوی))
 ئیستا گەرەیت و ئامیژت ، وەکو ناخی جوتیارانی وولاتە کەم گەرە بووە

چ سحرې بووی .. چوار وهرزی سال بې مانوو بوون ..
 به سهر شیعو جهستهی مانوو ما شه بار پیت
 چ به فرې بووی .. به هر ده په نجه وهك منال ..
 به بې تیر بوون لیتم شه خوار دیت ..
 ئیستا گه ورهیت .. بو په حه زو بی که نینت گه وره بووه ..
 زامی کوچ و دابران و مال ئا وایت ...
 وهك ((ئا غبه تال)) ئا ئیسقانه و قولتر بووه ...
 ئیستا تنها یادی شیرین ...
 دلیلی گه شتی هم گه ردوونم شه داته دست ..
 تنها خه می ...
 دوا فیشه کی شه ریکي سخت ...
 به سهر سهر ما شه بار پنی
 ئیستا گه ورهیت و ئا زارت گه وره بووه ..
 له ئامیزې بم شاره وه .. بانگی روخارم بگریت ..
 با توژی خه بم سهرده می کوچ کردن و دهس لیک بهردانه ببه خشم
 له ئامیزتا بم شاره وه .. با خوله میشی دا گه پړی ...

 که وولاته کدم بیني میړگی برینی گرتبوو
 ورتم برچت .. تنها برچت .. ساریزه کات
 که توژ کوچت کردو روشتی ..
 درهم زامی شه وولاته بوو به ده ریا

شەسپى ئەم كۆچەت راگرەو
 ھەرچوار بەلى بېستەوہ
 شەوجا چىم لى شەكەى بىكە ۰۰ ۰۰
 توند ۰۰ توند دەست و پىم گرى دە بە درەختەكانى (قەندىل) ە وە
 بەفرى ئەم وولاتە ھەمورى بە سەر سەرما ببارىنە ۰
 چىم لى شەكەى ۰۰ بىكە ۰۰ و ۰۰ مەرو ۰۰
 لەزستانا دەرم كەن بەر باران و بىمدەنە دەس سەرما و سۆلەى سەرشۆستەكان ۰۰
 بە ھاوينا مەتارەيك خەم بەرى و فرىم دەرە بىا بانىكى چۆلەوہ ۰۰
 مەھىلە بەھار بىبىنم ۰۰ بە شەستھەرەكانىش بىلى نەم دوینن ۰۰
 گوللەكانىش فېر بىكە ،كەلىيا نزيك بوومەوہ
 لاسكەكانىان بېچنەوہو بە زەويدا شۆربىنەوہ
 پايزىشم لى زوپرکەو ۰۰ بە درەختەكانى بلى رووت بىنەوہو
 لە تاقە ((گوللە)) يەك چىپە نەم پارىزن ۰۰۰
 چىم لى شەكەى بىكەو مەرپۆ ۰۰
 بالندەكان تى گەينە ۰۰ با ووردە بەرد بەسەر سەرما ببارىنن ۰۰
 بە رووبارەكانىش بىلى ۰ دواى ھىچ شەرى قوومە ئاويكەم نەدەنى ۰۰
 ۲۴ سالە دووكەلى ئەم سەدەيە ھەلئەمژم و بىزارنا بىم ۰۰ ۰۰
 تا ئازادى گەلايەك شەروينەوہ ،
 دارستانىك ئاگر شەگرىت ۰۰ ۰۰
 تابەرى كوچى تو شەگرم ،
 قافلەى شارى تويشەبەبەرەى كوچىكى تر شەكاتە بشت ۰۰
 ۲۴ سالە ئازادى ئەم سەدەيە شەمپروكىنى و بىزارنا بىم ۰۰
 لووتكەى چىايەك شەدوینم ۰۰

بىنارەكان مئاورېم لى نادەنەوہ
 لەگەل ماسى رووبار ئەرۆم ،
 سەر بۆ ئاسمانى غارەكەم ھەلئەبېرېم
 دەرەختەكانى سەر جادەو كولانەكان لېم ئەرەنجېن ..
 با پەرەنجېن و .. تو .. مەرۆ
 ئەستېرەكانى سەر سەرم ، وەر زەكانى سال بەك .. بەكى ..
 شەھەر بەك شەھەر دووشەمە .. ئاب و ئەپلورا
 مانگەكانى بو ئەوان ..
 گورانى و گەلاؤ دەرەخت وشەور دەرەياكان بو ئەوان
 كۆشكى گەرە .. بېبىسى چاردو مەدانى و دېسكۆى بەر گىلۇپى بەمەبى رەنگ
 ھەرچى سۆزانى ئا و شارو ..
 كەرچا وشېن .. چا و شېن .. ھەپە گەت بۆ ئەوان
 مەنى ھا و رى ئى گاشە بەردو تەنەنگ و شەو .. زۆرم ئاوى ،
 تەنھا جارى ... ماچېكى گەرمى وولات و
 پىياسەبەكى ئىئوارانى (تەورى مەلىك) و
 دانىشتىنچىكى دوو بە دووى (نەشمىل) نەبى ...
 بابەرەنجېن و تو مەرۆ ...
 ھېندە ئەم وولاتەم خوش وىست
 ئىستە پولىسەكان بەك ... بەك ...
 وەك چۆن ھەزىيان لە لەزەتى
 لەسى ئافرەتى سۆزانى و كچە پانتول تەسكەكەكە
 ئا و اش ھەزىيان لە ئازاردانى دەرەون و گىيانەتورە بووہ كەمە ..
 بابەرەنجېن و تۆ مەرۆ ... (نەشمىل) مەرۆ

رهش

تیبلی نهمین

هاتن و گوت
- هو شاعیر و وه ره بلهز
روژا نوی یه ..
مژده کی بده کا وهی نه بهز .
- هو ملله ت و ..
چ بیژم شهز
شهزده هاك پر دمه نه
خوزیا کا وه کی سهر بهرز .
ههر یهك دبیزیتن شهزم شهز
لی شیقا وه لاتی من ههر دهم ..
به یاره و کسهك ناکه ته چه م و رهز .
ژ گوتفا پر کرن هزار ده فتهر و کاغهز
تهنی کریاره کا بتنی نه هاته دهست .
مارکسی نهو ...
ههزاریت وه لاتی من ، ههر ددهر کرینه و دنا چهز .
بیشه فتینه و ...
ههری دبهر بشتا ئاغای را

• مه قهس و گه ز
یه کگرتینه و ...
تولا کورد کوژیی مودیله کا نوی یه ...
د نیقا سینگی مه قه کرن
• سهد تیک و دهر ز
گهلو چیا ؟
که د خودا بیت فی ملله تی ،
ژ دوزا درست و راستی بی
• ههر ره قه و به ز

گویم لی بوو ژووړه کم پیناسه می خوی کرد

چیا که میانی

۱۹۸۱/۱/۲

چوار دیوارو ..

بنمیچیک و .. دەرگا به کی داخراوم

به زیندان یان به ندیخانه ناو براوم

من بویه بنیات تراوم

ناشتی خوازان به ندکه ن له ناخی تاریکم

رینبوارانی خور وینل بکه م

له توله ریڼگه ی باریکم

× × ×

چوار دیوارو ..

بنمیچیک و دەرگا به نی داخراوم

به زیندان یان به ندیخانه ناو براوم

ئیسقانی پۆلای جهسته ی کورد

بنمیچمه .. دیوارمه

خوینی گه شی ثافره ت و منالی وورد

جوگه له یه و به ناخی من تی ئه به ری و ئه بیته ری

× × ×

جوار دىوارو ۰۰
بەنمىچىڭ ۰۰ دەرگاھەكى داخراوم
بەزىندان يان بەندىخانە نا و براوم
چاڭ ئەزانم
رۆژى ئەبى ۋەك نەبوو بووم وا ئەپوخىم
شۈينەوارم ئەبىتە گۆر
تيا ئەنئىرى ئازارو زۆر
ھەر دىۋى خۈينى ئادى گەورە ئەبى ۰۰ و
سىروان ئەبىتە لاقا ۋى رقى پىرۆز
دەمبا بەزە و كىشۈەرى زان
خۈينى سورىش ھاوار دەكا :-
كورستان ھەۋارى كوردە
چۆن دەبى بىكرى بە زىندان
ئەو يادەى ھەردەم زىندوۋە

تەزروی سەرما ، بە شوێستە بۆ چراکانی لەشما تەبزووت
 تەوقی سەری تەتەزانم
 تا نەچمەوێ ناخی بیرو ..
 کوختی یا دگاره کان نەبن بە مێوانم
 بەلام نەرەشەبا ، زریان
 نەسەرما نە برۆسکە ی رۆق
 نەگرمە ی هەموو ، نەشخوڕپەو هەژە ی ئاودا مان
 نەیان بەزانم و هەر نەیان نەبەزانم

× × ×

دەنگی دەستتەمان تەناسمەوێ
 تەمشەو لە دەرکای دلتان دام ، بوم کردنەوێ
 داستانەکی بیریو هەریم بۆ کردنە چیرۆکی ئەو شەوێ پەشە ی
 زریان حوکم رانی دەکرد
 سوتە مەنیم شگ نەدەبرد
 سەرینەکەو بالیفە شە کەم سوتان
 تا پەنجە تەزیوێ کان تان بیئەوێ گۆ
 دلۆبە ئەشکە قەتیس ما وەکانی چاوتان بپەوون
 ئێوێ سەرما سپی کردون
 تەنیا گری خوینە کەتان دینیتە جۆش
 بەلام ئەوانە ی نەدوینتی یان لەبیریو
 نەشخەمی سبەینتی دەخۆن

دەكو مردوون

گېرى دۆزەخىش، نايانەيتتەوۋە ھۆش
شەونى يە خەونى بە مەيى و خەم ئىتوۋە نەكاتە ميوان
گلىتتەمتان بۆ رادەخەم ۰۰

پىتلوۋەكاتەم ئىشك چى بىندارىمەن و ۰۰
پاسەوانى ئەو ھەناسە نامۇيانەن ۰
كەسروۋە بايى خاكىنكەن سور ، كىتوۋىكەن دوور
مەن ئەو كەسەم ، دلى خۆم و ئىيەرەكانەم
نەشتامانى ئەو ھەورانەن
بەلەين وا بە لە چاۋى ئىتوۋە دابارىن

x x x

ھەموو رۇژى بەردەكەي سەر شانى " سىزىف "
بەرەو ئەو كەزە سەختانە ھەلشەزىنەن
بەلام جىياۋازى بەردەكەي شانى ئىتوۋە ۰۰
كاتى خلوۋر دەبەيتتەوۋە

كەللەي خوايەك لە خواكانى تاوان و رق يەكسان دەكات لە گەل زەمىن

x x x

ھەر دوۋىننى شەو ەلە چاۋتانا گىقارام دى
نەخەنەي پىرۇزەيەكى نوۋى، بۆ دەكىشان
رەنگايەكى سورىشى كرد
بۆي باس كردن ۰۰۰ ئەو رى يە بۆ ئاسۇ ئەرۋا
جا ھەر كەسنى خۆرى دەۋى
۲۲ بەيژەيى سەختى ئەم رەنگايە سەر كەۋى

يان ئەيدىگاتى

يان خوينەكەى دەبىتتە تۆۋى ھىوا ۰۰ و
لە گشت بىستىكى ھەوارە كەيدا دەپوئى

× × ×

ھەموتان بېش مەرگ كەوتون و

بەرە و خۆر چوون

بەلېنتان دا تا نىزىك پىرشىڭ نەكەون ەتەسرەون و ھەرگىز نەنوون

ھەتا چەپكى تىشك نەدەن لە بەرۆكى كەز

لە بەرچەمى سەنەوبەر و ئەرخەوانى ئەم ھەوارە

بەرە و دوا نەگەرېنەوہ

لەدلىما بوونە يادىكى روون وەك ھەتا و

لەو رۆژەوہ

لە تارىكىستانى ناخما بوونە مۆمىكى داگېرسا و

بڑھا ورتیہ کی فہلہ ستینی

ھہ لگورد

ٹیہمہ فیئرین

کہچون بہری ی مردنا برپوین و نہمرین !

ٹیہمہ فیئرین

بہ بہرزی ی ٹاسو و ری ی بہر دہ لانا

برپوین و نہمرین !

ٹیہمہ ھہردووک

سی یہ کانمان بہ بوئی ھہناسہ ی دارگوز و دار زہیتوون

پرپر دہ کہین ،

باوہش بہ تفعنگدا دہ کہین و .. ماچی دہ کہین ،

چہک لہ شان و

خوشمان لہسہر چیاکان ، دانا بہ زین ،

تاوہ کو نان و گول و خور

بو منالہ ھہزاراکانی کوردستان و فہلہ ستین

وہدست دینین ..

x x x

ھا ورتیم .. من و تو ھہروہ کو زہیتوون و گوز

ٹا ورتانی بہ کتر بووین ،

عهشی تینه
 لهزیر گهلاو لق و بۆپی دار پرته قال و بهروودا
 گر دهستینی و
 رهگی خوشه ویستی وولات
 وه کوره گی تووللی درهخت
 به ناخی دللی خاکه داگیر کرا وه کانه ندا ده چه قی ..

x x x

له ئاوینه ی چاره نووسی چاره کانت
 ههزاره ها رهش و رووتی ویرانه خاك - ویرانه مال
 به فرۆکه ی زایونیزم ، بهدی ده کهم ...
 ئافره تانی ئاوسی به دیل گیراوی
 شاره خوینا و به که ی - قونس - بهدی ده کهم
 که له و دیو دیواری به ندیخانه کانه ندا
 منالی ژانیان ده بی ! ...

له ئاوینه ی چاره نووسی چاره کانت
 ئاوینه ی چاره نووسی خوم و ههزاران
 رهش و رووتی ویرانه خاك - ویرانه مالی وولاتم
 به فرۆکه ی فاشیسته کان ، بهدی ده کهم

x x x

ها وریم .. دهستان له نیو دهستی به کتر ده نیین
 به ریگای سهختی ژیا ندا گوزهر ده کهین ،
 سواری شه پی هیوا ده بین و

بهره و ئاسوى سوور ههنگا و ده نيين ،
بهره و ههتاوى سهربه ستي ،
ههتا ئه و دنياى سهرکه وتن رانا وه ستي
يا سهرده که وين
يا ن ده مرين !

که رکووک

حوزه يرانى ۱۹۸۲

چەك و كاروان سەپان

نەوروزی - ۱۹۸۰ -

لە بۆ خەلکی چەوسا وە ئەمپۆش هەر ئەمە ما وە	یەكێك شیرینکی هەبوو هەر خەریکی بوو دەی سوو
چەکن بۆ خەلکی هەزار چەکۆش و بیژ و بەردو دار	دەی گووت : بۆ لێقنە ومانە ئەم شمشیرە دەبانە
ئەما نیشخوین دەپژینن گیانی دوژمن دەردینن	کە لێی قەوما (فەقیرە!) سەریان بپی بەو شیرە
کە بە دەستخوینمژان بپی دەبپی بەن بپمان دان بپی	دوژمنی ئیتمەش وایە چەکەکی بۆی بەلایە
دەی بەقوربانی کورپم هی تین و تارو گورپم	چەك لە دەست ئەو بپی خیرە وەك تفی سەرە و ژیرە
هەلمەت بەرن ، تەکان بە زەندەقی دوژمنان بەن	هەر کردەو و چەکی خۆی مەرگ و گۆر هەلکەنن بۆی
تیلالە دەستی ئینو سامی بپنەوی بپنو	لە عومری ئەم میژوو زۆر دار چەك بە دەست بوو
لەلانی ئەو ترسنۆکە کوچک تان نارنجۆکە	کە بەرەی رووت و دام و بۆی هاتبپی تین و تار
ئەو کە زۆر چەکی بپی دیارە زۆر ترسی لپی	راسا وەتە بەردو دژ بۆ گیانی بەرەی زۆر دار

لاى ئو و گه و جه ، نازيره
هه پشه وهك شمستيره

دهست و قاجى لهرزۆكه
تا بلىن ترسه نۆكه

له گورو گيف به ولاوه
هيجى دى پى نه ما وه

ده پى وهك كا برى گورين
به چه كي خۆى سه ر بېرىن

x x x

چونكه تا گرتان كه مه
به دهسته نده و زه م زه مه

روو له پىنج و په نا كهن
به تىلا چهك په يا كهن

له هه ر كوئى دوژمن كزه
لئى دهن ، لئى بېرىن ووزه

هه ر وه كوو (جنۆكه ي خيتر)
تا زا به دوژمن بووتر

نه زانى به ره ي دوژمن
چۆن ده چىن ، چۆن وون ده بن

هينزى له سه ر كووه كهن
دهرگه ي رقى بۆوه كهن

چهك و قول به ستنى بى كهنه
بى هوئش و هه ستنى بى كهن

به شق و دارو كه لله
به به ر دو دار ، به گولله

هه ر لئى ان دهن ، لئى ان د:
بو ئا وده ست فرئى ان د

هه ر چى ان بنيا ت نا وه
لئى ان بى كهن به كه لاوه

x x x

ئو و چه كه ي كار يگه ره
ئو مپرو بى رو با وه ره

به با وه رى ئيشكه ران
كرئى كارو ره نجه ران

كه جه وه ره ي ئى ان ه
تى شووى رى ئى تى كوئى ان ه

رى زى خوئان پته و كهن
هينزى دوژمن جده و كهن

ئو و له با وه ر لاوازه
با وه ر ، توئى كله پى ازا ه

له شىكى بى با وه ره
كه ندوى بسۆش ، لانشه كه ره

له كوئى با وه ر به هينزى بوو
له وى لئى دهن ، زوو به زوو

با وه رى چى ، بېرى چى ؟
ئا قل مه ندى و ئى رى چى ؟

گەر له ماف بئى بەش کردن	سەرجه م فیئل و درۆیه
رهنجی ئیش کهران بگردن	له که للهی ئەودا کۆیه
دهبئى هموو گۆور بکرین	گهلی که خاوهن ههق بئى
دۆلی هموویان بدرین	با وه ریئى له تهك بئى
دهنا ، نابئى چهك دانین	ههلمهت و قوربانی دان
ئهم ریگایه وهلانین	کۆلنه دان له تیکۆشان
ئهمانه نهینه دیی	مافی خۆ ههه وهه ئه گری
بئى که می و چۆنی و چهندی	ریگه دووریش بئى ، ئه بیری
کاروانی ئهم ریگایه	دا پلۆسین ، نایه کسانى
هه رگیز کۆتایى نایه	بئى سه به سستی ، بئى نانی

- ۱- راسان . پردانه شتیك ، به خیرایی دهست بردن بۆ شتیك .
 ۲- جده ر . جده وی بۆ و لاخه شهركاتهی له بهر برینی ناوشانی پهکی
 رۆشستن و کارکردنی شهكهی .

پىنج چېچىك گۈلى سۈرلە ناگردانە كەي كەرمىيانا

دەرسىم

خەزىتو گۈلى بەھارىك نىت
 لىتوى ووشكى خەزانى وىل بىتراكىنى !
 مەلۇتكەي سەر بىئىزنگىش نىت
 ((شەۋە)) ى شەۋىك بىتتاسىنى
 تۆتاشە بەردىكى سەختى
 دامىن سەفىن و ۰۰ ھەلگوردى
 نەرە شىرى ۰۰ سەدەي خوينى
 ((گىقارا)) كەي ۰۰ گەلى كوردى ؟!!

- ۲ -

قولنىڭىزگىم گرتە دەستىم
 رازى فەرھادى ئەدرگان
 گويم نا بە بستى خاكەۋە
 ئەھاتە گويم ۰۰ ھاۋار ، بەيمان !
 كەتۈم لە دلما حەشاردا
 لەگيانما رەگت داكوتا
 ۋەك داىكم ۰۰ ۋەك كورد سىتان ۰۰ !!

- ۳ -

باوه شاسوار

شەي سەرکەشەكلۆلەكەي

ھەزار بەھار

تۆلە مېژە چاوي شەيدات

داستانى من مار شەكات

ھەوالى گەرميانى سەختەم

بۆ ((كىنۆ رەش)) .. ((سەفین))

شەبات

ئاگام لېتە .. بە تاسەرەي

بۆ لاوكىي .. بۆ خەيرانى

شە و گۆرانى يەي تۆ شەتەوي

((گولان)) .. ((زمناكۆ))

شەيزانى ؟

- ۴ -

سەرت بېنە

لە بىرىنىكى قوولەوہ

.. بە شاخوین بەرما بېروانە !

بزانە كى ؟

لەتەك خوینما .. تىكەلآوہ و لەسوورانە !

كى رەگى لە بالآمدایە و ؟ .. لە مېشكمدایە و پەنھانە .

كى لەسەر زمانەي دلم ؟ .

ھەلېبەستووہ .. ھیلانە !

- 0 -

گەر ئەمزانى

ۋەلام ھەبە بۆ پىرسىياري

سوخمەي زىنجىر رېزى زىيان

ئەترازى ۰۰ لە رووى شارى

گەر ئەمزانى ۰۰ پىرسىيارەكان

درەخت ئاسا ھەلنا پاچن

پىرچى زەردى ھۆنراۋەم

ئاسووتىنن

• ھەلنا قاچن

• لە بايتەختى ژان ئەمپىرسى ؟

• ژمارەي زىندانى زۆرە

• يا زىندان و سىدارەتان ؟

• تاكە پۈستالى بەنرخە

• قاقاي تىياترۆ پىرۆزە

• يا ھاۋارى گەدا بۆنان ؟ !

• تاوان نوسكەي ھەزتان بوو

• يا بۆردمانى ۰۰ كوردستان ؟ !

داو

جبهه کرمانج

تو ژۆشمنایی شهوانی تاریک و ئەنگۆسته چاوی
 تو دامتانیکی گه‌وره‌ی ،
 به‌بارانی پایزانه‌ی سه‌رو به‌چهم دارز راوی
 تو ری‌بوارێکی دیوانه‌یت ،
 مهرگی خۆت هه‌نگۆتوه و ه‌تینور ، برسی
 له هه‌نگاوی خۆت راده‌خوری
 کار مامزێکی سرکیت و له‌وه‌ته‌ی هه‌ی
 یاریزت لی نه‌ستیندراوه و
 به‌ر نشیوو چیا ده‌بری
 زۆر جار گه‌رای ، و نه‌شمردی
 زور جاری دیش ، چاره‌نوروست ،
 به‌ره‌و چالی مهرگی بردی
 سه‌نگرایته‌وه ،
 کدرتی به‌لام نه‌خلیسکای
 به‌لفی دار به‌رویه‌کدا گیرسایته‌وه
 جاری وابوو، نه‌وانه‌ی که له‌گه‌ڵ تودا
 هاوسه‌فه‌رو هاو جێگا بوون

ئەوانەى كە لە داوینى چیا و بەفرا
 شەوان ویکرا دادەگیرسان
 چرای بەك کوپّره ریگا بوون
 داویان لە ریت دەنایەوه
 لوولەى چەك و مەترەلوزیان وەردەچەرخاند
 کوخت و لانهکانى تۆیان دەکوئایەوه
 جارى واش بوو ، وەكو ئەیوب
 بەئازارى برینى خۆت دەتلایتەوه و
 روحت وەكو پەپولەییى بالى دەکوئا
 جارى واش بوو ،
 بازت دەدا ،
 بەسەر سەد تەلبەندو تخبوب
 بەك بەك ، دوو ، دوو ،
 سى سى چوار چوار ۰۰۰۰
 كومەلّ كومەلّ ۰۰ ها وریكانت
 داوگیر دەبوون
 دەکران بەسیدارەو پەتا ۰۰۰
 كەچى هەر مای و نەمردى
 هەرھاتى هەر گەورەتر بووى
 وەكو هەلّۆ ۰۰
 هەرھاتى و هەر بەرزە فیر بووى
 لە کوپستانا ۰۰
 دەبوویتە خور گەلاویژو

هه‌رست دینا به به‌فرو
 قولبت ده‌دا ،
 به‌جوگه‌و روبارو کانی‌ش
 له‌گه‌رمیانا ..
 ده‌بویته‌ی چرای مه‌جلیسی هه‌ژاران و
 تریفه‌ت ده‌دا به‌مانگ و
 ئاسمان و ئه‌ستیره‌کانیش
 وه‌کو دره‌ختی ده‌مه‌و عه‌سرو ئیواران و
 تا ده‌هاتی سیب‌درت درێژتر ده‌بوون
 تا ده‌هاتی ، به‌رپیت زێتر روشن ده‌بوو
 چا‌و‌یشت پتر تیژ ده‌بوو ،
 ورده‌ ورده‌ گه‌وره‌ تر بووی
 خیرا خیراش به‌رزه‌ فرپووی
 خۆت تاکه‌ سواری مه‌یدان بووی
 خۆت بێشه‌نگ و قه‌تارکیش و سه‌رکاروان بووی
 هه‌نگا و چوکی بێ دان‌ده‌ای هه‌رما‌یته‌وه
 ترسو مه‌رگ ..
 زه‌فه‌ریان بێ نه‌بردیت و
 هه‌ر رو‌یشتی و هه‌ر رو‌یشتی
 رو‌یشتی و نه‌گه‌رایته‌وه
 هه‌ر هاتی و هه‌ر گه‌وره‌تر بووی
 رزایته‌ چا‌وی دنیا‌وه
 بووی به‌گولی زینده‌ خه‌وی

درای له سوخمی پیدهشت و
 بیره جیات بی رازاوه
 شه دی هرتو نه بووی وه کو بورکانی سوور
 له ده روونی شهخته بهندی، جیاکانا هه لقولا یته وه
 رووباری خوین و ههنگوینت له بهر روی
 شه و شتله نه مامه نه بووی
 گوندو ۰۰ گوند ۰۰ شار، شار، چادر، چادر
 خوین دیرکرای
 له کارته وه ژیا یته وه
 هه هاتی هه رگه وره تر بووی
 لق و گه لات سهوز بوون و
 سیبهرت بست به بست روپی
 شه میشتاش دوا ی هزار برین
 له دوا ی برسیتی و نامویی
 له پاش تهمه نیک شه شکه نجه و
 پهت و سیداره و راگوا زین
 دوا ی روو بهروو بوونی دهیان، مهرگی بهدقین
 بویته وه عه گیدی جار ان
 وه کو چه تو ۰۰
 گورزت هینا وه مهیدان و
 نهک هه رگاران ۰۰
 ته مات وایه،
 گوندان له تالان وه گتری و

باراش بیتییه وه بو ئاش و
 بگه‌ی به وه‌زی دروینه‌ی
 هه‌موو قه‌رسیل و ته‌باران
 هه‌ کارما‌زه سرکه‌ گه‌ی ه‌ که‌س نه‌گرتی و نه‌به‌سته‌وه
 نه‌ ئه‌یوبه‌ برینداره
 له‌ش و جه‌سته‌ پر درمه‌که‌ی
 خوینی خوتت ده‌لیسته‌وه
 تو ته‌نیا نیت ..
 هه‌موو چیا و بناره‌کان
 هه‌موو ره‌زیک‌ی سووتاوو
 گوندو ره‌شمال و شاره‌کان
 هه‌موو شه‌وانه‌ی کاریز بوون
 بو رووباری ژیا‌نه‌وه‌ت
 هه‌موو شه‌وانه‌ی دالده‌ بوون
 بو شه‌وانی ماندوو بوون جه‌سانه‌وه‌ت
 هه‌موو دل‌یان له‌گه‌ل تو‌یه
 نه‌ک هه‌ر خوت تیمار که‌یت و
 به‌س برینی خوت‌سارپ‌تر که‌ی
 نه‌که‌ی وه‌کو خدری زینده
 که‌ تیراو ب‌رویت ..
 له‌ سه‌به‌ری دره‌ختیکا
 لاتی ماندوو بوون در‌پ‌ترکه‌ی
 تو ته‌نیا نیت ..

نیمه‌ش به شارو گونده‌وه
 به چیا و دهشت و دهره‌وه
 به پیرو کوک و رهنده‌وه
 به سه‌پان و رهنجبه‌ره‌وه
 تیئووین .. برسین .. بریندارین
 نیمه‌ش چا وهری به‌هارین
 نیمه‌ش حدز ده‌کین بالامان دریژبن و
 سیبهر له سووتاوان بکه‌ین
 به عزره‌تین کونه برینی والامان ساریژبن و
 تغله چاوی ، .. قامچی وهش و ،
 جه‌لادی چه‌وساوان بکه‌ین
 هه‌ندگای ..
 تو نه سواری و نه پیاده‌یت
 نه شایه‌خی ...
 نه هه‌ست و سه‌رخو‌شی باده‌یت
 نیچیروانیکی وای به‌سه‌ردا
 ترۆپی چپایه‌کی به‌رزی خه‌رند داوین
 قوچی کپویه‌کی خورتت له که‌مه‌قدا
 نازانیت نه ،
 ده‌یکه‌ی به‌تاق و سه‌رده‌ره‌ی
 کو‌شکی خه‌ونه سه‌وزه‌کانی
 هه‌زاران کوتری هیلانه به‌قه‌دی دره‌ختا سووتا و
 نه توش له‌ری عه‌شقی خوتا

قوربانی ددهی به گیان و
 ده روی به دهردی سیامه ندا
 ماسیگریکی و وای له ناو
 ده ریایه کی شین و مهزدا
 دمکی قولابت له که له لهی بووره ماسییه کدا گیره
 ناگاداربه ...
 نه که ی خه و ده ستت پی شل کات
 با ده ستیکت بو سه ول بیج
 ده سته که ی دیش هی تیچیره
 نه که ی بنووی
 با متمانه بهم قولاب و داوه بکه ییت
 دا و هر داوه
 قولابیش زور که رهت ده خزی
 تو وای دانی شه مند مدرگه و
 له م مهیدانه له گهل تو دا یه خانگیره
 نه که ی هرگیز خه وه کوتکه بتبا ته وه
 ته کان بده ...
 ها که دیتت تیگرای وولات
 گه یشته دنیا ی سه وزایی و
 خوژی نه وروزی تر هه لات

دیوار ب گوهن

ولوفان

نه ئاخقن ... دیوار ب گوهن
هه که دی ب سه ر مه دا
که قن .

نه ئاخقن ... چیا ب گوهن
هه که دی ما مز و کویشی
ل پانا قاسینگی وان ره قن .
درو بیارا دا خیشه تیّت گوها
قه داینه ،

ل ره خ کنار ا هه می ده قن .
د شه که فتا قه زی ... و
ل بن بیقا ... زخو ده شیاری بن
چونکه هه می تاری و شه قن .
نه ئاخقن خویشی ده رمانه
گوه د منهنه ...
هه می قولاج و کوزیکا
شه و قی د که قن . !!

x x x

بوچی هوسا ترسنوکیین

برینیئت خو ...

• دبن جلاکیئت خوڤه دقه شیرین

کوفانیئت خو د سینگیئت خودا

• قه د کیین د هیرین

گوتنکیئت خو ... ب سه ریئت لیقا

بو هه قه د دبیزین

قه د گیرین

x x x

نو ... وه نه کهن

• دلپت خو قالا کهن ...

قه کهن

• ده رکهن ده ریا کوفانیئت خو

دیواریئت ب گوته

ب هه ریفن و

• بزاله کهن

• خیفه تیئت وان ...

تیئکدا ب پیچن ،

• کناریئت روپبارا شه کهن

د ناقا شکه فنتیت رهش و تازی

• چرایپت کهش به لاقه کهن

x x x

بلا نه یار ژبهر ده نگی مه ...
ژ واری مه ب رهفن ... و بیلن
نه کوئهم ژ گو هیئت وا
ب ترسین ...
کو دی ژینا مه تیک شیلن .
چونکه هندی ...
دو چیا مابن ...
دو ته قرو بیر و هنجارهك
ته فان چیا ب کولن
ب کیلان .
زیره قانیت وه لاتی مه
بنهۆسته کی ژ ناخا بیروز
دهست ژی بهرنا دن
نا هیلن .

۱۳ / ۶ / ۱۹۸۴

كەپكە بىرىن

عبدالكريم دەشتى

ھەورە ، ھەور ..

گویت لىيە چۆن دە گرمىنچ و چەمى خويىنى سەرى ئىمە ھەلئە مژى ؟

ئەم خاكە چۆتە شەقارى مېزوى تال و چاوت لىيە

چۆن گيا و گۆلى دەروونى كوستانى خۆى لە سىدارەى پايز ئەدا ؟

زى لاقاوى نەمامەتى و قات و قېرى

دەكا بە رەوہ گورگىك و لە نرەختى خواى بەرئەدا ..

چياكان وەك ھەندى بالئەندەى كرمۆلە

لە بەر تۆرى ئاگراوى تىنوويەتى ئەم ھەوارە ئەزرىكىنن

وہك كۆمەلنى سوار ئاسا ، لە دواى ئەوہى گەما پړۆ گوللە ئەشكىنن

تائەكەونە بەردەستى تاسە و كەشەنگى

خۆيان لە گەردەن و يالى ئەسپەكانيان شەتەك ئەدەن

لە پانتايى خەمى مېزوو خۆيان ئەگرن ئەخنىكىنن ..

منالى ئەشكەوت و بەسپو، كەپكە شاخى ترسيان لە خۆ لول دا وە

وہكو ئەسپە شتى بشت نەكرا و !

لە سىبەرى خۆيانەوہ رادەپەرن و دەپونەوہ ، بەرەو بىابان راشەكەن

ئەوہ گرمە گرمى ھەورە يا نركەى زامى شاخىكە بۆ نابارى ؟

ئەوہ شەقار شەقارى خاك و كىلگە و زەندۆلى چيايە

بۆ لاله و ته می تیا نیه و له نهها مه تی نا تار پی ؟
 شه ی شه وه زئی با دبنا نی دل تان نی یه به گو پ شه گری
 نا گر له جه رگی ته ما وی شه و بهر شه دا ۰۰ ؟
 شه وه گرمه گرمی هه وه ره یا مناله به سه ر تر سی منالیتی شه گمی نی ؟
 په دوا ی شه و دا ی که شه گه پی
 سانه هایه به کراسینکی ره شی پرسه به بهرده میا را شه بوریت و ون شه بی !
 شه خته ی تاسه ی لی شه شکینی و
 تاسمانی فرمی سکی چا وی شه دا ته وه ۰۰
 " شه گرین ، شه گرین ، شه گرین ، شه گرین ۰۰ تا جه رگیان کون کون شه بی !
 به کام لاهه پاساری با زوتان فری و شه و تاسمانه تان ته نیا کرد ؟
 که دره خته کا نتان جی هیشت ، هیشتا مه لی سا قه ی تیا بوو
 بۆ کو پی سه ری خوتان هه لگرت ؟
 ده بو خوی نی شه خا که تان بسپا ردا یه ده ماری چیا ۰۰
 ده بو ره خته و فانوسقه تان بسپا ردا یه شوانی قه ندیل
 شه وان هه شتا خه نه بهر و تهنگی تا پر له سه ره پته ی میژوی کونا
 له بهر شه تره کان ده ردینن ده چوونه ره چه می گه رمیان
 ده چوونه وه به شت شه و غه ره به ردا نه ی که
 با پیرا نیان له و دیویه وه ده فه ی سزگیان ده بوه " مه تریزی گولله "
 ده بو که کوچ و کوچبارتان لیک نایه وه
 تا ولی خوتان بۆ به چکه ی زستان گپا با ،
 کاتی ریمان که وته وه سه ر هه واره خه می دیرینتان
 ته نها شه وه نده مان پیکرا ته ره مه کا نتان کۆکه ی نه وه ۰۰
 جی بان نا و نیین ؟

له بهر شهوهی بېبونه جی گولله داخی شهوانه ی که له باتی ئاو
 خوینی مهیان شهوارده وه " پیتشمه رگه ی وون "

تنها شهوهنده مان پیکرا کۆشکی ههله ی شوین پتی ئیتوه بپروختینین
 گه لای زهردی پایزی نیو خوینی دل تان ههله ورینین .

ههروه ، ههروه ، ساقۆیه کی باراناوی له بهرایه و به توپه یی
 بهسه ر هه مۆنی چا ومانا راته بوورۆ ...

" شهوان له دوا ی شهوه ی که وا به بیکه ریان بۆ وشه ی خۆبایندا شه تاشی
 بۆ سبه یینێ به شه لوار ی هه لکرا و و به پتی خواسی
 ته ورێکێان ده گرنه ده ست و هه لپۆستی خۆیان قاش شه کرد
 شهعریان وزد و خاش شه کر .. "

سه ره تا ده بوا بزانی سهرای رووبار له کوێ وه دێ !
 ده بوا بزانی ئاگری توپه به بوورنیان ئیسقانی کێ شه سووتینی ،
 شه و ئاوینه ی خویان ئیبادی ، و بیان ئیدا نه ناسیه وه .

" به زمانی لانی دلایان شهعریان شووتی
 به که لبه ی ئاگری رقیان راستیان نا نه کررته وه
 بۆیه دوینی له بهر چاوی هه موه خه لکی
 شه کانی خۆیان برده ههرا خانه شهعری خۆیان فرۆشته وه "

ده بوا که وشه تان جی هه نت و نه کی مێرووتان ناسیبا !
 زمانی شهعرو له بهر با
 تا تاجی هه تا هه تایی نه مێر دنیشتان له سه ربا .
 شه وه گرمه گرمی ههروه ...

یا کۆقانی خاکی توپه ی خۆمانه وا شه لرمیینی ؟
 گویت لێ به چون باسی کۆجی سالیکی مامزان شه کا

چۈن شاخ و قۇچىيان جى ئەھىشت ۰۰
تا ۋەجەكان لە زمانى ھۆزى زەردى خۇيان بگەن ؟
سالى عەشق لەسەرى ئاسكىكى دا، خىل و ئىنلى خۇى لەبىر کرد
سەرى کردە لوتكە و ترۆپكى چىايان ۰۰
دارستانەكان ھەزان و جۆگە لە كانىش بوى گريان
ئاسك پىر بوو ، دلى ۋەكو بەفرى زستانان سېى بوو .
بەلام گرى ئەوينى خۇى بەسەر ۋەچەى خۇى داگىرسان
ئىستا ھەرچى نەۋەى ھەيە تىشكى ئا ئەم عەشقەى تىايە
بۆيە ئاسكى ئەم زەمىنە بەرەۋە عەشقى چىايە " .
دبوا ئىۋەش، فرىنتان بۆ بالى ئىمە جى ھىشتايە
سەوزىتان بۆ درەختى دل جى ھىشتايە
جامى عەشق و خۇشە وىستىتان گرتبا و
لەسەر رىگە و بن و رەشمال و دا، تىنى چىاتان رشتايە .

پايزى - ۱۹۸۳

دەنگى ئارام

بىلىشە

(بىشكەككە بەگيانى بىرۈزى شەھىد ئارام)

دەنگى لە پىشت چىاۋە دى ۰۰
۰۰۰ شەي درەختەبى چىرۈكەن
چىرۈ بىكەن
شەي شەۋانەي ھەتا دەمرن
چاۋەپرانى ، تاقە يەك چاۋى بىننەن
ئىستا بە دووچاۋى خۇتان
تەماشاي جوانى چىا كەن
دەنگى لە پىشت چىاۋە دى
بۇ ناخمان شور دەبىتەۋە
شەي شەۋانەي ا زىندان
چاۋەپرانى ، ھەۋالىكى جەرگ بىر بوون
زنجىرى دەست ۰۰ پەتى ملتان
بىكەنە مى شەۋانەي ۰۰
خاكيان فرۆشتە بە لەتى نان

x x x

وا (ئارامى) بەرئى ۋەيە و ، چىرىكەي دى
(دەنگم ھاتووم)

مەن ئىبراھىم ۋە ئۆلۈشۈم
 مەھسۇس قىلىشقا قەدەر چىن
 ھەر رۆزەي لەھەۋارىڭدا
 بارگە ئىخەن .
 دەنگەم ھاتووم
 تا گەيشتۈمەتە ئىپتە
 لەگەل زانى كىرىڭارا
 بەسەر ھەزاران چوتيارو .
 بىرسەكە ئىپتە پىيۇم .
 بە نار (چىپە دوگەل) ۋ ، (گرو) (بۆكرو)
 ھەزاران دىئە سوتىنراۋا .
 سەرم لەگەل شەمالىڭكى بىن ئوقرەدا
 ھەلگرتوۋە)) .
 ((ھاتووم . ھاتووم
 خۆرم بىن بە ، بۆۋولائى
 لەۋ كاتەۋەي دروست بوۋە
 تروسكەيەكى نەدىۋە
 (روناكىم بۆۋە پەروانانەي
 ئەۋەتەي ھەن ، چاۋەپروانن
 ساتى لەرونا كىدا بسوتىن)
 بالەم ھاتووم .
 بۆۋە كۆترە بىن بالانەي
 بەنجەي رقى جانەۋەرىيى

بەرو بۆيانى ھەلۋەراندى
نانم ھاتووم
بۇ ئەو ھەزارە برسپانەنى
پشودانىيان
زللەو شەق و دار و جوينە
ئيش كوردنيان

پەيمان دانى بۆرجواكان و
قىمەى پىرۇچ و بىئى بەلئىنە ((

x x x

((ھاتووم .. دەنگم بەخەلكى شار

بناسىنم

ئەمجارەيان .. نىنۆكى ھىچ درندەيەك
لە لەشمدا نا چەقىنرى
ھىچ ووشەيەك ، لەگەروما

ناتاسىنرى

(قانع) نىكم ، بە گيانى داگىرساومەوہ

ھاتوومەوہ

بەچەوساوەكانى جىپان شاد بىمەوہ
(بىئى كەس) نىكم ، (بىست و خەوتسالە)
بەرامبەر گىت (ئەدمۆنزى)

ئەلئىمەوہ ..

ئالام ھاتووم ..

ئالايەكى رەنگا و رەنگم

بۇ ۋولاتنى ۰۰ ھەتا ئىستاش
 خەۋ بە رەنگە كانيەۋە ئەبىنى
 گۇفارىنىم ۰۰ بۇ منالانى ۋولاتنىك
 ھەتا ئىستاش ۰۰ خەۋ بە ۋوشەي ئەستىرە چا ۋ شىنە كەيە
 دەبىنى
 ھەتا ئىستاش ۰۰ خەۋ بە نەخشى ئەستىرە قىز زەردە كەيە ۋە
 دەبىنى
 ھاتوم دەنگم بە ئافرىتانى ۰۰
 ۋولاتان ، راگەيەنم
 ھاتوم ۰۰ ھاتوم
 دەبى بىمە ھەناسەي كرىكاران ۋ
 رەش ۋ روتى ئەم ۋولاتە
 ھىچ نەبى ھەردەبى بىم
 بە زەمى نان
 بۇ برسەكان
 بىرا دەبووم بە شەيەك
 بۇ ئارقەي نىۋچە وانىان
 دەبە بلىسە ۋ ئىلەمۇي
 گروتىنى ئەم خەباتە
 ھاتوم ھاتوم
 سرودىكى ئازادىيان بۇ بلىمەۋە
 كاروانى ترم لە رىيەۋ
 ھەر دىمەۋە ۰۰ ھەر دىمەۋە

بانگ

جوامیر

"با" ی شهوین له "ماردین
که تۆوی لاوکنی شهفریننی
شاخه و شاخ ..
دی به دئی بادینان شهیهیننی
بو شهوی :

له وهردی جهیرانی سۆرانا بیجیننی
"با" و شهوین که له سهه ئارارات ههله شهکا
پال شهنی به دهوری گهردنی چیاوه ..
به ره و خوار
شهیداته پیش خوی به پرتا و رانهکا
شهیهوی زۆر زووتر
به گاته سهه "که لار"
تا وه کوو تینویتی گهرمه سیر بشکیئنی و
له سهه شه به خورهم دابکا .
"با" ی شهوین .. که له سهه مهزاری
گول گولی مدم و زین
فو شهکا به کونی شهشالی "خانی" دا

ئەيسا كەھىرى شەيخە ۋە پال ئەگىرىن
 ھەردا ۋە ھەردا .. دۆلەت دول

بە پۇل دىن

تا زور تىرىك بىگەنە ئاسمانى " خاك ۋە خۇل "

رەشەپ ئەك دەسبىگىرىن لە دىلى " نالى " دا

كەلە : " وان " ، باي شەۋىن

شەھىدىنى شەبىنى ناۋەستى

دەس شەباۋ

لە قىزۇ كا كۆلىنى قورىيانى كىرمانجە

لە باخچەنى خۆرە تاۋ

گۈلنى خويىن شەجنى و

لە ۋىۋە بەباۋەنى

بۆ مالە پىش مەرگەنى

ناۋ " كۆيە " ى شەھىنى

شەي خاكى جىراۋم !

گۈيىم لىتە بانگ شەكەنى

گۈيىم لىتە زىيانى ئازارى ۋە ھەل شەكەنى .

شەي ھەكار !

شەي سەرى خويىناۋى كوردستان !

من بازوۋى لەشى تۆم ، تەۋىلتىم

چارو ! چاۋە

گلىنەنى راستىم ، چەپتىم

چارو ! چاۋە

شەردوڭكەن دووبالى مەلىكىن
 دووسەرى بەك بىردى چەمىكىن
 دوو بىرۋى بەيوەستى روخسارى
 دوو روخى رووبارى .
 ئەى باكوور !
 باكوورى مەناسى " بەتلىسى "
 ئەى بەفرى گېر گرتووى
 سەر سنوور
 ئەو رەختەى لە وىتو بەزمارى
 بەسنگگانا داکوتن
 لىترەو ! خويىن لەبەر
 شارەكەى من شەروا!
 گەر پىرچى رەزىكت لەو پىو ھەلكىشىن
 لىترەو زىركەى شەبۆلى سىروانم ..
 سەر شەكا
 ئەى باكوور !
 باكوورى سىندارەو زىندانى مانگى تال
 ئەى " مەمۆ " .. ئەى چەتۆوى
 داستانى برسېتى و نانى تال .
 ئەو رەختەى كەلەپچەى ئەستەموول ...
 كەلەپچەى رزىمى گورگە بور
 دەست و پىى گورانى
 " دەرسىم " ت شەبەستى

ئازادىت ئەداتە بەر سۈرۈنگى ..
 درەختى باخانت ئەكۈزۈ ..
 ئەستېرەت سەر ئەپىرى ..
 ئەۋرەختە! ئەۋرەختە!
 ئەي باكوور!
 باكوورى بىرىم!
 باكوورى ناۋچەۋان بەبەفر داپۇسرا
 ئەي مېژۈۋى سىك سوتتاو!
 لەندۈۋان لوتكەۋە
 دەستى سەۋز دىرئىزكە ..
 جەلەۋى ئەسپەكەى شۆپىشى "خەين" و
 "غەزۇ" تىم لىق بىگرە
 ھاۋاركە:
 بىر بەدەم ئەشكەۋت و ناۋگەلىت ھاۋاركە:
 رىم بەدەن .. رىم بەدەن!
 كارۋانى جىرام و بەرپىتەم
 ھىۋام د بە پىتەم
 ھاۋاركە! لەبراي - ئەزەپنى - و پىتى بلىق:
 ھىن شاتوم بۇ ئەۋەى
 خوتىن بەدەم بەكەزى رەنگ زەردو
 بە پەيزەى لاشما ..
 ئازادى سۇزان و بادىنان
 پىكەۋە سەرگەۋى .

وهختییتی!

پیش‌مەرگه‌ی کوردستان وهختییتی ..

شهم خاکه شه‌نجن و زامداره

دهر سحی شت خواستییتی!

یه‌که‌میان: یه‌کییتی!

دروه‌میان: یه‌کییتی!

سپه‌دیش: یه‌کییتی!

وهختییتی!

مه‌فره‌زه .. مه‌فره‌زه ..

رائیسه خۆمان به‌ست

را ئیسه دور هه‌زار، چوار هه‌زار

ده هه‌زار ده‌ستمان کرد

به‌یه‌ك ده‌ست ..

رائیسته به‌بیوه‌ین

ناماده . ناماده . ناماده

ناماده‌ین وه‌ك شه‌وسای

سه‌ر ریگه‌ی داستانی " بیتیواته

شده‌ی ریزی مه‌شخه‌لان

کورانی - کۆمه‌له .

مه‌ساره . مه‌ساره . مه‌ساره!

زه‌ك ریجکه پش‌كۆکه‌ی

شه‌وسا‌که‌ی

ناره‌شده‌ی " ئالوه‌تان "

ئامادە .. ئامادە .. ئامادە ..
مەسافە .. مەسافە .. مەسافە ..

ئەي باكوور
باكوور: بىرىم
ئەي مانگى گىراي ناو چىنگى تارىكى
بادىنان! ئەي لانگەي سترانى دىرىنم ..
ھۆبراى زازۇيى و كرمانجىم
من وادىم رى مەگرن لە كلبەي
نەورۇزى ئامانجىم
رى مەگرن لە چەپكى گول سېي
ئاشتىيى من
رى مەگرن لە تەوقەي ئەوينى
دەستى من!
ئەوئەتا وا گورگى سەر كەوشەن
گورگى بۆر .. گورگى رەس
بىي كلاو ، كلاو دار ، رىشنىيان
لەمۇزىيان لە خويىنى رزاومان وەر ئەدەن
بە ھەلبەي كەلبەي تىز . قەبالىيان
ماسۆلكەي لاپان و سەر شانمان ئەبچىن
گورگن و ناپرسن ..
بۆنەوان گۆشت گۆشتە
سۆران بىي و بادىنان

کورد کورده !

ئه‌ی برای زازایی و کرمانج
 واهاتووم ری مه‌گره له تیشکی
 ئاوات و ئامانج

من هاتووم له گوری هه‌لدیرو نشیوتا
 مۆته‌که‌ی سه‌رسنگی ناکۆکی بنیژم !

من هاتووم بریینی ده‌ریه‌ندوو
 لوتکه‌ی شاخ ساریژکه‌م ..

من هاتووم به‌یداخی به‌فرینی
 خۆزگه‌ت بۆ هه‌لکه‌م

ئه‌ی برای زازویی و کرمانج
 من تیره‌و ، ئه‌م و ئه‌و ، تاکه‌ که‌س نانه‌م

فه‌هاده‌م ئه‌م ره‌نجه هه‌ر له‌به‌ر
 " شیریین " ی ره‌نجه‌ه‌ران ئه‌که‌تشم

من ته‌نها بۆ چاوی کوردستان
 دیتوانه‌م ، عاشقم ، ده‌رویشم !

x x

ئه‌ی برای هه‌نگه‌ر جیا

ئه‌ی برای ئه‌ودییوی

دیواری من نه‌بین

وه‌ره‌وه سه‌نگه‌ریک هه‌لکه‌نین

سه‌نگه‌ریک به‌و باچه هه‌لکه‌نین

که‌یاخی چیمه‌ن " و " حه‌سار " م

هه لېان که نند ..

سه نځه رېک تا نېسته نېسووتې و

دوا جارېد

به خو پتې "سه يد که رېم" گړې سهند

براکه م گهر! چه مېک

له مېهر بې و لېکمانکا

سەدان چه ، زې و رووبار

بازگ ته که ن: به که گرين

براکه م ! گهر دهشتېک و ډرک و دال لېکمانکا

سه د دهشتې گولجاری نهم خاکه

بازگ ته که ن: به که گرين .

براکه م

گهر ناشتېم گولې گرت

• گولېکې گولدانې چاوم به .

• زې به کې که مانې مزده م به .

گهر دهنگې سر به شتېم هه لېکرت

• بالېکې گورانې و به شتېم به .

گهر گړېو که و ته وه

براکه م! وه ره وه

هېکده وه گړې بگړين

هېکده وه له شاپې خوينا وېسې شوړ شدا

ده سېگړين !

۱۹۸۶/۱۱/۸

۵۵

ژزانی نه ستره یه کی چیاپی

ره نو

" ناوه گرد " بارجه یه که له تاریکی ،
 دارستانه که ی بناریش تاریک تر
 له هیچ لاییک ترو سکایی یه که دیار نی یه !
 شهوه ی دیاره تارمایش نی یه !
 ئیوارهش .. دوو که ئی دیار نه بوو
 (جهوت رۆژ بوو ، به ناو به فرا رووه و زریان ...
 رۆبشتبوو ، به فر له گه لیا دل رهق بوو
 گۆره وی و پیستی قاچه کانی تیکه لاه کرد بوو)
 نیازی بوو ...
 بگه ریته وه " ناوه گرد " وچانی
 بدا و شه ویش ناگر بکاته وه !
 " ناوه گرد " کپ بووه ،
 دلش توونده !
 ریگا و جوگا کان .. ،
 نووشتاینه ته وه نا و به کتری ،
 بهرده لانه کان له خوتن سوور بوون !
 گولاله کان له ترسا خهوتوون ..

دهمزانى دهكوزرى ...
 و جارېكى ترچوراوگه‌ى لهشى نارژېته ناو
 شهقهكانى خاك .. ،
 دهمزانى كوچى نهمشه‌وه‌ى بهره‌و زووره
 هه‌لگيرسانى تروپكه‌كانه ..
 بهرد كون دهكا ...
 همموشتى ئاسنين دهكا !
 رېگا ئالوز ده‌بېته ناو ماتهمينى تهم
 ره‌گه‌كان دهسووتين و بال ده‌گرن ،
 " با " ه قهف به ده‌ورى خويدا ده‌كات ..

- ۳ -

توچيت ؟
 هه‌لوى تروپكى تراژيدياكانى ؟
 بوورانى دهم ريبه‌ندانيت ؟
 يا خروشانى ((ئازاد بوونيت)) ؟ ..
 شاره‌زاي همموشته‌كانيت ..
 كامه رى هه‌لدېره !
 كام گوند خوئينى رزا زير ره‌نو به‌فر ؟
 كام گيان گرى تيبه‌ر بووه !
 " ناوه گرد " نقوومى تاريكايى به ،
 لهشى سپر بووه !
 كوچېكى پايزانه بوو ،
 بروسكه‌ى گيانى هممو رووناكيه‌كانى ترى ،

بو ما وه بهك را گرت ٠٠ ١
دوايش شكايه وه نا و بازنه ی خو ی و ونیانی کرد ،
دوا جاریش ٠٠٠
لهشی له جرای دهستی بووه وه و
لهشی رویشته بو مالی خو ی
و چراش به قه دپال وه نووسا ٠٠٠
دوای هه مو ره شه با دریزه کانیش
هه ده سووتا ١ ٠

کاتې شاره زه رده والڼه سوروورې

محمد ربيع عبدالرحمن

هه له بجه غه ززه ی خه مناکه و
 منالانې پولیس به رده باران ناکه ن
 دوکانداره کانی ،
 دوکان به رووی پوستالا داناخه ن
 سلیمانې سوپوتویه و
 گه بجه کانی دمست ناده نه یه خه ی سیخور
 هموو گوند پکی کورستان
 چاوه پروانی نه نجامه که ی ژیرنیکایه دو
 که چی روژنامه و گوڅارو نازانسی ده نگوپاسه کان
 نوستووی گوئی گان

وروزاوه

هه رشاره زه رده والڼه یه و وروزاوه
 هه ر قوتابی قوتابخانه که ی هیتلره
 گه پری له م ناوه نالاره
 زه رده والڼه به شانده کان
 به و سنوره ش رازی نابن
 باپیریان نه خه ی کپشاره

لايان وايه
 ميزوو عه ره بانه يه كه و
 به پالى تاره زووى شه وان
 شه گه پسته وه بو دوا وه
 شه شاره بچكولانه كه م
 روزى ده يان
 موخى لاوان
 ده رخواردى سه رشانى زووحاك شه ده يت و
 ماره كان هر تير نابن
 شه ماره كانى سه رشانى زووحاكى نوئ
 روزى دادئ
 شه وه نده ي پانى شاره زوور
 شه وه نده ي بهرزايى هه لگورد
 له بهر بينى تاغا كانتانا خر شه بئ
 جامى شاره بچكوله كه م فراوانه
 به لام باسه د شه وه نده ي تر فراوان بئ
 شه و روزه دادئ پر شه بئ
 شه و روزه دادئ بر شه بئ

-
- ۱- سوپوتو شارىكى جه به زه ر شاگر گرتوى خواروى شه فرىقايه .
 - ۲- زپرنىكا: گوندىكى شيسه مانى بو وه پياوه كانى مرانكوئ فاشيست خاپورىان كرد يه كى له ناودا رتيرين تابل سوكانسى (پىكاسو) ره نكدانه زه ي به سه ره اتى دلته زپنى شه و گونده يه .
 - ۳- شه شيعره سالى ۱۹۷۷ نويسراوه وه له نه ورۆزى ۱۹۷۹ د ۱ له دووه مين ميه ره جاني شيعرى كورديدا له سلتمانى له هۆلى كرىكاران خوئندراوه ته وه .

بریاکی دره ناک و هخت صقال کوستانی

به ارنی عه شفق و سوژی و ولات
له جا و بالا سور و جناری خوشه و یستی خودی خودتا
دو و نیکی بسته بالای زربووله لات -
بویه ش کاتی من ته مه نم له هه پرتی لا و یه تبها ،
به ره و مه رگی سه ر فزازی و ولات کیش کرد !
بویه ش کاتی خه ۲ و ارنی پر هجد - ارنی گه له که مه کرد - کول و
هانام بوشاخ و تفه نکه برد !

کوچت کرد و ،
و ک به سه ختی بیکرا و نیکی له مه یدان شه پر جیها و
و ک کاروانی ،
به ره و هه تا و به پرتله و تووی خه بایلی تاسه ره بر او
له جیت هیستم .
جیت هیستم و ،

به ره پرتوژی له و گیانه شینه ت هه لو - راند !
که نو سالی پر به ق چاوی ،
له پرشنگی خوری پروو خسارت نه تر و و ماند !

جیت مِسْتَم و د - شَتزانی که له لای من جه ند گه و - بووی .
 له تۆیله و - له جیا د - جووی
 تانزیکترینش بامه و - ،
 زیاتر پ - و بن به پ - ی ئاسمان هه له د - جووی .
 له د و و - و - ش ،
 نیشانی غه / بیسیم بووی
 تاد و و / تریش که و بامه و - ،
 زیاتر له لا ۲ مه زن د - بووی .
 له و - ش زیاتر ،
 چیشم هه بوو له سه / مای ی خوشه و بیسی
 هه / هه موویم به تۆبه خشی
 که چی خۆتوی دل زری پۆش ،
 و د ک د و / نیگای پر سه رنجی
 جه سه سه یه کی جا و - پرتی تا و نوینی مردن
 له ته نیایی و خه ۲ به لا و -
 صیتی دیکه ت له خزانده تا و د - روونی من .

جیتِ هیتَم و دَلِنِاشِم
 هه ر و - کو چُون رُنی دوو باره شوو کدوو
 هه ر گه و - ند - عا و نَزانی مِردی نوئی بوو
 هه و ل د د - د ا شِمِین تَین یارِ گاری
 نا و با و - شکی بیا و تِر گه ی زووی بیره صِیه و -
 و - ک چُون د د سقی ،
 و تِر دات مردووی خان زه و تله
 هه و ل د د - د ا شوینه واری
 ساخ و د و ل و
 چه ۲ و لیزی نیشمانه له سه ، نه خسه بیره بیه و -
 کوشن ناوا
 هه و ل د د د د ی من له د لئا
 چون پیر گله ی ناو
 زه به ند تکی بیخوست نه دیو کو تِر گه بیه و -
 هه و ل د د د د ی
 یار و ناوو ، -
 په تگ و و - فای بیهمه رگه ی ل له بیری خوت به ر بیه و -
 گه له هه مو و سا ته کافی
 اریانی سه ختی نا و ساخانا له د لیا بووی .

له وکاته یا ،

قردله قردی گه رمای حاوین ،

صاندک و هوپری سه رله و تندی هله و رازی قووح

جووتله بیژوی لاسکی خول تیجووین

پیرغا - قه ی شه کله ت بوونی پرگا ده کله .

له وکاته یا ،

کله پر سه سینه ی پروانی تووش ،

کونی لوت و گوجله و ده م و سنک و بیجی جامه دانه و

قون و گبرفانی پالتویان ، بیره کوی به قه ده کله .

له وکاته یا ،

له تله و نریج بوونی نا و دی یا

له به ده - رهای ماله نان کوپرتکی مونا پراره وه سستا و چاوه پری بوو

پیر - رنی ، خرنه به ردی پرسته ی (پیاومان له مال ننه) ی باب به گوی یا .

له وکاته یا ،

به ده - تله وه ، له پال زو پاری پر سه ماله و تا پرده نسته

روده نسته و خیرا خیرا ،

گه سپی سه رو پریش و جای له نا و چلکا پر قاپووی ده کوست .

له تیکم ای نه و ساتانه یاو . نه نانه تا ،
 له سه عانه حاره سیاق
 پر مه تسی و گوی قولای شه وانه شه
 حاره به هیوای
 گه پانه وی ناو نامیزی توو و ده لری
 که چی کاتی که پانه و ، نامیزی تو
 سه فته یاره و عالتوونی ناو
 قاسه لاتی ده مقاله سه ر عازله
 نامیزی تو ،
 چوپر عاوی ، ناو بیریزی جل گله نر قول و
 سه برناوی لادی لاتی را کو نیزا و بوو ،
 بوئه گه ویش بریاری دا
 نه و دله میشه دی ده ریشی که راه مه و دوا ،
 بخله سینه و له که ویشا ، بوئه وینی توی بدا

حوزه - یراف ۱۹۸۴

بهره لوو

بهر بهرۆزه : گوله بهرۆزه
 بیاریزگه : نه مپیریگه بو بچون کردنه وه ، زن بو مه به سستی
 خۆشه ویستی بهرام بهر میرده که ن به کاری دینتی
 رنچکه ی پیخومت نه دیو : ری بهک هاتو چۆی به مه ره وه نه بی
 گهره سیه : بارینی به فر به زوردی له رۆژیکسی رود
 ساردا .

زهرده خه نه می خه بات

پیشان

به شوین بی خه باتا ئه پروین
به رگی شه ومان دانه مالین
زهرده خه نه می ئا واتمان
ئه نیڕین بو ئاسمانی شین

باگری ئا واتی دورم
بلێسه که ی
هه تا بهت کلپه بسینئ
با سهر چاوه و روباره کان
بریسک و هوپیان
نه مینئ
بولبولی گیانی ئا واره م
له پایزی به هار مانا
ئا وازی مه رگم بخوینئ

با نیڕگزی نه ورۆزی ره شه
چه بکه درکمان بو بنی

بۆ من وتوۋ
 ساواكانى تىنوى باوك
 لىئوى وشكىان بەرن
 بو شادى ژىلەمو
 لەناو لانكە ي
 مەينەتىدا ئاوازى چەك
 رايمان ژەنى
 مردن بۆيان بېى بىكەنى
 باشەو زەنگى روزگارمان
 تريفەي مانگ بىخنىكىنى
 پىرچى ئالوزاوى خورمان
 دەستى سزامان بىدگرى
 و پەنجەي ئازارمان داي بېئى
 جا لوتكەكەي پىرەمەگرون
 سەربونى رەش بابە سەرا
 نالەي بومبا بىلەرزىنى
 مەناسەي دوکەلى ئەزمر
 بۆ كروزي
 چاوى گوپتە بىدە شىئى

بابەرانان چەپۆكان كات
 نالە نالى
 گلە زەردە راجلەكىنى

شيرينه كه م
 من ژيله موي داخي گرم
 ههركيز نابهزم دايكيكم
 روله كانم ئاواره بوون
 كيو وچيا كان شه بېرن
 بو قومئ ئاوي ئازادي
 بههه كيوه كانا ويلن
 كوردستاني راسته قينه
 بهدي دينن
 بهنديخانه شهروخينن
 كوتو زنجير شه بچريينن
 روژيڤك دادئ
 زهنگي شهنديشه كپ شه بيئ
 روژيڤك دادئ
 بووكي بههار پي شه كه نيئ
 ئاواره كانمان دينه وه
 سرودي قاره مانيتي
 پيشمه رگه كان
 شه هیده كان
 نه مره كان شه لينه وه
 فرميسكي جا وه روانيمان
 شه سرنه وه
 ده گيرانه جي ما وه كان

به یه کتری شاد نه بنه وه
زه نگی رزگاری و یه کیتی
له کوردستانی نوی دا
سه ره نوی لی نه در یته وه
سه ره نوی لی نه در یته وه

گیا به نند ی قژمخا وه که ی ده سگیران و ، به فرو ، باران ...

شه ویش تیر ، تیر ،

به یونی شه کردن و ، به یانی به نجه ی شه کرد

به ناو شووشه ی مده که بی زامه گانی لهشی خویا و ،

له سه ر بالیان ،

• شیعی سووری شه نارده وه بو همویان

که شه شبان برد ، بو نازاردان و ،

لی پرسین ،

به کسه سنگیان شه پشکنی ،

به لام له دلّه کوتره که ی ، زیاتر هیچ له سنگیا نه بوو ..

که دلشیمان شه پشکنی ،

هه ربه ته نیا هه زارانی کوردستانیان تیا شه بینی

په بیان شهوت :

ناوی هه زارانی دلت و ،

ناوی نه پینی بالنده و ،

• ناوی گولی شه کیوانه مان پی بلی ..

شه ویش ناوی هیچیانی پی نه وتن و ،

• هه موویانی له ناو پیلوی زامه گانیا شه نارده وه ..

شه یان ویت دلّه کوتره که ی بترسینن ،

مردنیان شه کرد به ده می کتر دیکه وه ،

• شه یان کرد به هه ردور چاویا ..

به لام که مردن ، زریان و هه وره بروسکه ی ناو چاوی

۷۱ شه می شه دی ،

پېرېسەو ژېرزەمېنە رەش و ، خويىنا وېيە ،
ئەيقرىشكاند !

ئەيان ويست دلە كۆترەكەي بترسىنن ،
لەسەر كورسى كارەبايى دايان ئەنا ،
كەچى مردن ، وەك منالېك ،

بىكەويىتە بەردەم پىلنگىكى كىتوى ،
ئەيزرىكاند و ئەگريا !

ئەيانويست دلە كۆترەكەي بترسىنن ،
بزمارىيان بەدەست و قاچ و تەوقى سەريا دائەكوتى ،
كەچى دلۆپە خويىنەكان ،

ئەبون بە ئەستېرەي سوورو ،
بەئاسمانى زىندانەكەو ئەسووتان !
ئەيان ويست دلە كۆترەكەي مالى بىكەن ،
قەي خۇشيان بۆئەكردو ،
دەست و پىيان ئەكردەو ..
بىيان ئەووت :

ئەگەر ئەمجارە بەرت دەين

بۆكوى ئەفريت !؟

سەدان چۆلەكەي شىمىرى ئال ،

لەناو دلېبەو ئەيان ووت :

ئەدەينەو لە شەقەي بال

ئەچپەنەو ناو سەنگەرى لووتكە و لاھال

شەرتان لەگەز، ئەكەينەو ..

نيوه شهونڪ ،

ويستيان ٿيتر ، چاوه کاني ، حسنين مهولوود
 تاقه گرليني سورداشو ،
 چاره کاني دهسگيرانه کهي نه بيئي ،
 هردوو چاربان توند بهسته وه .

نيوه شهونڪ ،

ويستيان ٿيتر ، دسته کاني ،
 نه توانن قهلم و ، تفهنگ هه لگر نه وه
 له دواوه هردوو کيان جهراند .

نيوه شهونڪ ،

ويستيان ٿيتر گهرووي بهرزي
 حيله ٿه سهي شيعره کاني تيا بيدهنگ کهن ،
 گوربيديان کرده ملي .

نيوه شهونڪ ،

ويستيان ٿيتر دلي هوزي
 هه زاراني تيا تهره کهن ،
 دستر فاج و دل ر سريان ، كهوته لهرزو
 به هه هه سويان خنکانديان .

کهخنکا نديان ،

به مردو و پيش ٿه تهره کهي شه ترسان و ،
 نه بيان شهزاني جي لي بکهن !
 ٿه لهرزين و ، هه نيوه شهوي شه شهوه

له گۆرپستان نیکی نامۆ و ئاواره دا ،

شاردیانهوه ...

که خنکاندیان ،

وایان زانی گۆل و کچ و شیعر ، چهك و ،

هزارانیان خنکاندوه ..

نهیان زانی :

بهربهیانی بهر نهو رژژهی که خنکاندیان ،

کینهکان هموو باوهشیان کرد بهیهکاوه

بهرزتر بۆنا و باوهشی سامال خپین ..

ماسیهکانی نا و گولهکانی نیشتمان ،

نهکهوتنه سهر ئاوهکهوه ههلهته بهرین ..

گۆلی دهشت و زهنویرهکان ،

خۆیان دا لهسنگ و قژی ،

ئێدارهکهی حسین مهولوود ..

ههرنهو رژژهی ، هزارانی نهه وولاته ،

شیعرهکانیان کرد بهگۆرانی و ، به سهروود ..

نهو ترسنۆکانهی کوشتیان ، نهیان زانی ،

که سههرکهوته سهر سێدارهش ،

بهسهر بهیژهی ئیسکی خۆبا ،

بهسهر تاڤگهی خوینی خۆبا ،

لهگهڵ خۆبا ،

شیعری سهرخست بۆ سههر ههور !

لهناو بروسکهو ههورهوه ،

پىي ئىتوتىن :
((مەرگى ئاۋا ناگۆرمەۋە بەسەد ئىين
ئىينى سەرم بۆدۆزمن بى بەپەرئىين
سەر بەرزىە كەپىللاوم ئەبىينن
بەسەر سەرى دۆزمنەۋە لەبەرئىين

مەھمەد خەمە باقى

۱۹۸۲/۲/۲

ئاۋزەنگ

تاریکی

مه و جود سامان

له ههچ لاره شتی بهدی ناکه
تاره زوره کان تاریکن
دله کان تاریکن
ژوره کان تاریکن
گهستی من سه فه رتکه له ناخی تاریکایی
له ههچ لاره شتی بهدی ناکه

نه (روپای) زه ری
نه گوله کی پویه کان
نه شه بۆلی هه وه سبازه کان
ده ور بهرم له تاریکیا خنکا وه
نه هه ناسه ی کهر ده ناسه وه
نه پێکه نینی بهر له گومانی بهیره زنان
نه به بوله ی برۆنزی سه در ده ختی یاده کان
تاریکی .. تاریکی .. تاریکی
گویم له دهنگی وه پس بوو؛ دلۆبه ناوی شیره به
گویم له قرچهی ده نووکی خه رته له کانه

گویم له ههنوی منائھ کویره کیه
 تاریکی .. تاریکی .. تاریکی
 واله نیوان دهرزییا گه مارؤ دراوم
 چوارنده وریشم تاریکی لی دهباری
 شه وچرایه ی دنیای بی نیشان دام کوا ؟
 کوا شه وچرایه ی جه مسهری باوه روبرجه سته بوونم بی ده به خشی ؟
 تاریکی .. تاریکی .. تاریکی
 گهموره وپسایبی و دژوونی ناخه کان
 تیرامانی سربووی همیشه بی من و
 کوچ ویاری کاروانه کان بهرد و کوستاننی خوینوودی
 له ناو تاریکی بوگه نی به یوه ندیبه کان
 بهدریژایی ریگا بازنه بیبه کاننی دهرباز بوونمان لیك غارده دهن
 شه تاریکیه کذنی ههرزانی گیانه سسته کاننی
 گولھ میخه کی به هاریکی به فر بردوی
 دوورگه یه کی جادو لی کراوه
 تهرمی جولانه وهی کات و هیما ی سردمه
 به فیرو چوره کاننی میژوره
 تاریکی .. تاریکی .. تاریکی
 شه هه وایه بوکروزی
 ((سووتانی لاشه یه کی نهرم و نیانی دارستانیکی شه فساندیه))
 من له وی بووم
 که نه شکهوت و گووندو گزستانه کان سووتان
 من له وی بووم

که قاچه درپندانه که ی ئامیژیکی سه مهر
 رم ئاساله جهرگی ئهم خاکه دا چه قی
 هه رچ هه وایه ک هه لبکا
 من هه رلییه م

ئییه ..

ئییه ..

ئییه ..

قهت واز له م خاکه ناهینم
 با خوا کوچ بکا ..

ئییه هه مووتان برۆن وهه وای تاریکی ئهم نیشتمانه
 بدهنه بهر بای رۆژه مردوووه کانتان
 ئییه هه موو برۆن وشویننه وارتان
 وهک قفل له نا وهسته کانتان ناخری
 ئییه برۆن .. هه مووتان برۆن
 هه وای تاریکی ئهم خاکه
 با هه رته نها من هه لمزی
 با هه رته نها من بکوژی ..

لە ياداشتى ئىشتمەي كەلدىمەن چىيا

لە ناۋ شەۋىيەكى زىستانا
لە ئاممىنى كوردستانا
ھەر زىكى نۇمانگان بوو
چاۋى لە زەۋى دەپرى
بۇ ورشەي (با) چاۋەنوار بوو
بە بارانى دامان گرى

x x x

سەرما چى بە ۰۰ ؟
لە ناۋ سەنگەرى پىر ئاۋ بووین
لە گەل لولەي تىفەنگەكان
راۋە چاۋ بووین

x x x

سەرما چی یه .. ؟
سویند و بهلینی جهنگا وهر
چهکی دهستمان
بیر و باوهر
گهرمانی دهکردهوه

x x x

سەرما چی یه .. ؟
تابه یانی .. تا به یانی
جهنگاین لهگهل چاوهروانی
چاوهروانی شالومان کرد
چاوهروانی بارانمان کرد

دلى تۇيە ۋا نە سوتى ھەلۋىست

بۇ شەھىد « بارزان عوسمان »

نەبىنىيۋىت

زۆر ئازار ھەن ،

نەشم دىون

بەلام ۋەك توخوشم دەۋىن !

x x x

فىرت كىردن چۆن زىستانان

لەنا ۋ جەرگ ۋ دلى بەفرا

بە دوۋكەلى سوتانى دى

چاۋەكانيان كل برىژن

فىرت كىردن (ھىستان) چى بە ؟

(گەر بوون) چى بە ؟

فىرت كىردن بوچى ئىنسان

لىرە يانا بىنرېتە ۋە ،

يان بە نيوەى ،

ئەندامەكانى لەئىيەو

دەيتەو بە كووشى ژيان !

x x x

(دلى تويە وا ئەسوتى)

دلى تويە بەو گرەو ،

چوتە ديدەى ،

بەك بەيەكى

مندا لانى " كارىزە " وە !

هم لوست

نه چيپه ته گمرو

۱

نيوه شهوان راوت شه نين ،

.. شار جي ديلى ..

يو شه وهى كه سه گه كاني ده رگاي سولتان ، بيت شه و پرن ..

منالى بنشكه و زه رنه قوتن هيلانه كان ،

.. له گه لم دا هدا شه ناسهش له خويان شه پرن ..

ده گزنگي هه تا ويش كهوت ،

.. به ده گزنگي به رز بوټ شه گرين ..

x x x

شه شه و كه سهى لاپره كاني شه مهنت

ميټروي خه مي شهم خا كه به ..

ميټروي ژيني داري به پروو و ،

.. نازايه تي چيا كاني كورد ستانه ..

ليم ببوره ، شيعره كانم ،

.. وه كو حاران بزه و پيټكه نين نايه خشن ..

چونكه شه مسال گوناي شوسته و شه قامه كان

نمه خويټنيان لن شه تكي ،

چونكه شه مسال دار چواله كان ،

تاراي به فرينيان دا دېرى و ،
سەربۆشى ئالبيان كرده سەر ،
چونكه ھەرچى لە نيوانى بهژنى زەوى و ئاسماندايە ،
خويئناويە ..

-۲-

نيوۋە شەوان راوت ئەنەين ..
سەنگت ئەبەينم ،
دەريايەكە بان و بەرىن ..
ھەموو ساتىك ملوئىنەھا ووردە ماسى خەمى ،
تيا لەدايك ئەبەين ..
لەو دەريايەى سەنگى تۇدا خۆم ئەبەينم ،
ماسىيەكى بىرىندار و بىرىم ..
خەمىش بە خەم پارا و ئەبەين ..
خەم بىرىتتى، خەم ئەشكىنى ..
بۆيە خېرا ھەلمەت ئەبەم ..
ووردە ماسى و زوخا و ، لىك ھەلتەلوشم ..

-۳-

نيوۋە شەوان راوت ئەنەين ..
سەرت ئەبەينم ،
سېپەلتىكە شېت و شەيدا ،
ھەزارەھا تاشە بەرد و كۆسپى گەورەى لەرىدابی ،
دەست لە كۆچ و سۆز كەردنى خۆى ھەلناگرى ،
لەوسېپەلەى سەرى تۇدا ،

شوم نه بینم مشتى تاوم ،
 له ناخی هیچ گابهر دیکدا ثوقره ناگرم ..
 بویه له گهل کوچی سهرتا نه کهومه ری ..

-۴-

نیوه شهوان گورگ و چه قهل له و دیوی دهرگای حوشه وه ..
 لیکی لالغا و نه سرن .. نه لورینن
 نه گهر شم شارو ، وولاته جی بهیلی ،
 وهردیانی بهر په نجره و ناو دالان و باخچه ی پاشا ،
 تاسوده و خپ لی ی نه خهون ..
 پهریزاد و شاهزاده کان میزی کوشک و شاههنگ و دانس جی ناهیلن ..
 له و دیوه وه ها وارت کرد
 تاخر شم نیشتمانه ،
 دهر بی و فانیله یه ک نیبه ،
 له گیفانی جانقایه کی بئاختم و له کولی کهم
 دهر نیبه چوار قهدی کهم و هه لیگرم ..
 تاخر نه مه کورد ستانه ،
 خوین و زمان و هوشمه ،
 نیشتمانمه ..

-۵-

کورد ستانم ..
 له وه ته ی شم روحه ی من و گورد و ته می سهر دلی تو ،
 وه ک خه نجره و کیلان که ی له یه کتردا نوقم بووه ..

- مردنێکی شیرین مردووم
- باشه ئه‌ی نه‌گهر نه‌مردووم ،
- برچی تانیستاش ناتوانم ،
- به‌ ووشه‌یه‌ك بتلاوینم ..
- من زوو زانیم عه‌شقت شمشیر و چه‌قوبه‌ و ،
- چه‌قیوه‌ته‌ زمانم و لالی کردووم ..
- عه‌شقت به‌تی سیداره‌یه‌ ،
- مه‌رگ به‌ له‌ش و ژیان به‌ روحم ئه‌به‌خشی ..

بایزی - ۱۹۸۱ -

شەھىد

تارا

- ۱ -

تۆۋ

ئەي گىيانە نەمرە كە

ئەو ئاگرەي لە ناخدا كۆردووتەو

بەجۆرىك كۆپەي سەندوۋە

دا ناسەكنى و

تائەستىرەي ئەم زەمەنە ژەنگ گرتوۋە

زىتەر بىكشىت

بەتېنتر كۆپە دەسېنېت

گريش ھاۋارى بېزارى و ياخى بوۋنە

گر ۰۰ رقى پىرۆزى گىيانە ھەلچوۋە كانە ۰۰

جۆش دەسېنېت ۰۰

بەگز وىستى خوادا دەچىت

گەرە كىتى ۰۰ قوتابخانە

نە كرىتە بەندىخانە

ھەرچى خۆرى وولات ھىبە

نە كرىتە پەتى سىدارە ۰۰

- ۲ -

تۆۋ

ئەي گىيانە نەمرەكەي
فەرت كىردىن ..
چۈن گر لە درك بەردەين و
بەگژ ئاوى سوردا بچەين ..
فەرت كىردىن ..
چۈن ئەمجارە ..
پىرچى جىياپھۆننەوہ
زەنگى ووشە بىرپىنەوہ ..
بۆسەر لەنوئى ..
ووشەكانمان رىك خەينەوہ
داواي رووناكى خۆر بىكەين
توورە بىبىن لەتارىكاپى شەوہكان ..
دېسانەوہ ..
لەئوقيا نوسى ئاگردا
مەلە بىكەين و نەختكىين
بەگژ گۆمى مەنگا بچەين
فەرت كىردىن ..
ئىمەي مائىدوو .. بۆسەر لەنوئى
لەگىتارى توورە بوونمان بدەينەوہ
تا چەپكە تىشكى ئازادى
لەخۆرى گەش بچىنەوہ ..

لاپىرەيكىك لى پىيامى زىندانىك

ۋىلاۋەرمۇھىمۇ

بىرى شەم شىعرە لى زىندانى دارىئىراۋە

شەۋەي بە روۋى سىبەينى دا پى بىكەنى
 شەۋەي لى روۋى بىدادى دا دەس ھەلىرى، بىچرىكىنى
 پى ۋە زاننەبە روژ بەجى شەقامىكدا دىت ۋە دەچى
 بە شەۋە لى كوڭ ئارام دەگرى
 روژىك بىۋى دىن
 دەستەكانى لى كەلەپچە ۋە زىنجىر دەنىن
 لى زىندانى لى پىخەنى ئىشى دەگرى
 ۋاى لى دەكەن ،
 دەست ۋە قاچى ۋەك يەك بىرن
 يەك روژ دىلى ۋاى لى دەكا
 چارىك خەيال چىلەۋى رى دەباتە دەس پۆلە كچى ۋولتەكەى
 چارىك بىرى بەنا ۋە ھزار كەندەلان تىۋلە رى دا
 رى دەباتە بەر زىرانى شەۋىكى توفە سى سى ۋەك بەفرەكەى سىلىمانى
 لى يەك روژ دا
 سەرى دەبى بە دوۋكەلى نا ئومىدى ھىا دەبىتە خورى ئومىد
 دەچى بەروۋى دەشت ۋە دەرا
 زىر پى ۋە دەبى بەگرىكى ھەمىشەى ،

ئە ھەزمەتا نازانى چۈن بە دىۋارى زىندا نەۋە ئوقرە بىگى
 نە كەلەپچە رىڭگى دەدا بستى دىۋار جى بەپلى
 نە دەشتوانى ، نەلە سەرپى ، نەلەسەر چۆك نەلە سەرلا نە لەسەر پىشت
 ساتى چاۋى ماندوۋىتى خۇى لە بەك بىنى
 لە بەك رۇژدا
 بىرى دەبى بەلەپەرەى روزھەلاتىك سېى سېى ۋەك بەفرەكەى سلەيمانى
 دەستى ۋەكو كىلپەى كاتى رقى لى دى
 دەجى بە روۋى زولم زۇردا
 قرچە قرچى روخسارى دى
 چاۋى رەشى ى تبا نامىنى ، ۋەك گۆمى خويىن
 دەرژى بە سەر تارىكايى ژىر زەمىنى، زىندانى دا
 لە بەك رۇژدا
 بەنجەى ۋەكو گولە نىرگىز كە ھەلكىشى لە كىلگەى تەر
 دەپروكى ۰۰ ئاۋاى لى دى ،
 زاكا ۋ مەلۇل ، ۋەكو گولتى ھەرگىز خۇى بەرنەكەۋى
 بەزمور دەبى ، دادەچەمى
 قزى زاكا ۋ ۰۰ شانى لەنگە
 نا ۋ لەپى ۋەك دلى ساۋا سېى سېى ۋەك بەفرەكەى سلیمانى
 بەلام ئىشى بەندىخانە ۋاى لى دەكا ۋەك پىشىلە بمىاۋىنى
 ۋەك تەپرى گەر پەر فرىدا !
 ۋەكو ئازەل لە سەر لەنى خۇى پالکەۋى ، گەر بتوانى
 بەلام خەمى بەندىخانە ۋاى لى دەكا جار جار شىعەرى بو خۇى بلى
 جار جار ستران لە پەناۋە بىنىشىتە سەر دوو لىۋەى

نازانم چون دېدەنگ وباسم بىگە يەنم بە شىرىنم
دەللىن نامە ، نامەي ئەوين ، گەر كەر نەبى بالدەر دەيبات
گەر قەلەم و قا قەزىشم بوو ، گەر مەلىش ھات
چون بنووسم ؟!
ئەو پەنجانەي جاران شىعەرم پى دەنووسى
جان دەستى ئازىزى خۆم پى دەگوشى
ئىستا بى ھىز بە لەپمە وەن ، زەبرى زنجىر دايمالىون
مەلوول نوستوون
نەك ئىستا كە ،
ئەلى لەگەل بوونما مردوون !

گوندهكى ويران سعيد ويرهشى

گوندهك ويرانه كەس تى ئەممايە
 بى دەنگ و پىژن تىكدا خوبايە
 خانى بىسەرىكدا تەڭ ھەپتەيىنە
 ز خوبىنى كۆلانىت گوندى پىرىنە
 چاقىت مروفا زىقن ب ترس
 ھەمى مەرىنە بى كەس و پىرس
 تىژ كان دىرېئىت پوژ ل ەسمانا
 دىئاخوبىنەكا سور پوژ دكەت كۆلانا
 زىما رەكا ھوسر بناوازىت غە مەگىن
 گوندى داپوئى بى گرى و شىن
 ھەرو پى دەست ە بارچە بەلاقىن
 لىھابىر دژمنن بەرجان و داقىن
 نە گرى نە پوئىدك ەنە ھەوارنە قىپرىن
 مرن و نەمان ە نە ناخاز نە ژىن
 بى ھىقى ھەمى ل قانا مەرگى

پەيغەمبەر ۋە پەيغەمبەر بىچى ۋە بەدەرگى
 ئەھدە ۋە پۇتۇن دىچىن مەرى ۋە بەرىندەنار
 دىنەنە خۇيىنا خۇدا دىكەن بىچى ھەوار
 فەرىمانە ئەھدە لىقى گەرنىچى ۋە پەيران
 كەۋەتنە ۋە مەرىنە ، تەزىنە ۋە تەسالان
 ئۇدا يەككە دىل بەكۈرەك بىچى ئەزەمان
 بىچىقەتەر نەمان نەپە ھەۋە نەئىنسان
 ئەھدە نە سالەكە بەلكى سەدە سالەن
 تەھتە مەھتەپ كورد لىن دەستە دىنالىن
 خۇگۈرۈ كەردەن مەرىن قوربانىچى
 بۇيە دەۋىمەن ۋەرىن زەمانىچى
 لەۋرا ئەھدە گۈندە بو دەريا خەرىنىچى
 ئىبۇرە نەھتە ، ئەھمەك ئۇرۇشنىچى
 دايىكا دىل شەھەتە ناگىرى ئەدلىچى
 بەرجا گۈرۈقە ، كۈرۈقە لىبەر مەلىچى
 پۇندەز چاقا تەئەبىت بەارانە
 نەھ لەھتە نازدار بەر پەۋرە ئانا
 كىراس ۋە دەرىپە ئۇرۇ بۇيىنە لەھتە
 تەھدە ديارە لەھتە ۋە خەتخەت
 چىيا ۋە دارۋەبار گەلىچى ۋە نەسزار

دهزین ژ شهردا ، قهتیرین و ههوار
 مهلهك زعهردا دفرن بسوعه سمان
 داههردمئ نهكهت دایكا پهريشان
 هزار سههم و ترس ژئ بۆنه ميهقان
 بیئ كهس و خودرن ، بیئ میرو سه میان
 كاقلیت گوندی هیزه پیتان خودرد دهن
 ناگر لهه می لا گوته ندئ د كهن
 دایكا بیئ ههوار دئ كهشه په قهیت
 زده رازینكا خانیهی خونا چیهت
 هند ناگره ژخو بو شه فسه ره كئ بیس
 لهندا قا وئ یه ، یابئی جل و پرو بیس
 كورپی خو دانا لسهردو رانیت خو
 قهترو ههوار كر ژدهرد و ژانیت خو
 تهنهنگ دریهز كه شه فسه ری زۆر دار
 بو دهقن كورپی ، دایئی كر ههوار
 كورپی بن شه زمان نزانیت جه نگی
 دهقن خودایه لویلیا تهنه نگی
 هزر كر مهئ دایكا ههزاره
 بلیقیئت خو میتی شه و شه زده هاره

ئەفسەر دەستێ هخود جله به کی دا نا
 رنگین ئیخسته عەرد و عە سمانا
 مەژێکن سبێ لپا تکاوی هاقییت
 لەشتا دیکاوی کانا خوینی دزییت
 لقی گوندی وێران بتنی ئەو مابون
 ئەو زی بقوریانیی ئەفرۆکه شابون

«گوند مکن وێران» گوند مکه ژ گوندیت کورد ستانسن بدەستیت
 سەرباز و ئەفسەرنیت پڕینا خوین و کوشتنن هاتیه کافل و
 وێران کرن • ئەق هەلبەستە زی وێمیه که کەسقالەکه ژ دیمەن و
 پەوشا گوندی و دایکا شەهید • گەر دایکا بوسه
 نمونا هەمن داپکیت کورد •

که سین بۆ دزه کانی دارستان خه سهرومی نامۆ

ئهوا هاتن

نەخێر دەمیکه لیڤه وه رهت برون و
دارستانه سهوزه که له لاتن

× × ×

کورپه کهم کاتی گه وره بوو
له خۆم و خه لک و بیره وه
له ولاتیکی ژیر دهسته و بهخسیره وه

ئه بقی فیر بقی

وینهی دارستان بکیشی

شهوانه کاتی راده کشی

له ژیر پیلوی چاوه ره شه نهرمه کانی (دارستان)

مه له بۆ بۆنی خۆی بکات

ئه وکاتانهی که بیلوینی بکاته وه

له دارستانه کدا ، ژالهی

نازادی مروفی رهش و رووت بکاته وه

× × ×

شه وپکی سهخته وا هاتن

نخېتر ټه ي كچي دارستان
 به ته ورو گړو قينه وه
 به ديواري شهري ره شدا
 به پرينه وه ***
 وا له لائن

x x x

ميشوله ته ټنگ به رووخارم هه لنده گړي
 وه نه وز خه ريکه هپترشم بؤ بهينن و
 ټيڅه ي بشوي تووندم بگړي
 منيش به نجه م
 له سر زامنې روا نينه كانم دانا وه
 نه وه ك سر بڼ
 هر كه سر بوو
 له خؤپه وه
 كش و كښي
 وه كه له وه و پنهش
 پلاني گه وره م دانا وه
 كراسي ره شي شه و بډري
 به دهم گرمه و دهنگي (با) وه

x x x

له م شه وه دا
 زه رده زېره به پرينه وه
 خه ريكن ترئي سږي ، سنځ و به روکي گيان بکه نه

ئاگات لئی بئ

ئەمشە و گپی کینه و رقیان دەکەنەو
ئەمشە و جی درەختی گەرەیه دەیبەرئەو

x x x

ئەگەر هات و کچینکم بوو

فیری دەکم

حەز لە پاسبوانی دارستانی سرزف بکات

نەرەك هەلی خەلەتینن

ماجی تەورو زۆردار بکات

x x x

شە و هەر سەختە

منیش پەنجەم

لەسەر زامنی روا نین نا نا وە

لەگەڵ یەکم نرکە ی تەورا

لەگەڵ یەکم گرمە ی هەوری

فرمیسکی دا یکی بئ سەبرا

دنیا لە گورگ

بکەمە درزی دیواری

بە تۆپە لئی تف بگیری

x x x

وا خەریکە خۆر لە گەل لاواری سەوزا

شان و قۆلی تیک دەتالی

ٺه مشه و ٺاگر نه ڪرا يه وه

ٺه مشه و ٺا رستان وهك ويستيان ، نه ٻرا يه وه

x x x

منيش به نجم

له سه زامنن روانين ٺا نا وه

ڪئي ٺه تواني به ديوارن ٺا زايما هه ٺبگه پري

ڪئي ٺه تواني ٺا تروسڪهش ، له چاوي

مروڻي

رهش و رووتن

وولانه خوشه ويسته ڪم بٻري

x x x

۱۹۸۴ / ۵ / ۲۴

کوردستانی تیران

هه کوه ته پیک :

هه گهر چی شیعری کوردی هه میسه و بی ووچان ره نگدانه وی راسته و خوی شه و سهرده مه به که شاعیرتیا ده ژیت و به ده ست هاتوی شه و زروفه نا هه وارو ناله باره به که مامه له ی ده گه ل ده کات شه وه بی چهندو چون له کوردوستانی شیراندا شه ده سه وازه به شه او زو ده بیته وه که ده لیت ((شعیر به ته نهها له سهرده می موعاناته که ده ده نوسریته وه)) چونکه بهر له و چند سالی دوا بی دا (دیکتسا تۆریه تیکی) شه و تۆ ده ستی له هه وکی شه و ناوه نابوو که به هه هه شیره و کلۆجیکه وه رۆی به ووشه ی شازادو شۆرشگه پیرانه دا ته نانه ت به نه پینیش بلۆ به نه وه به ژیه زۆریه داخه وه نوسینه کان له سهرده مه دا ده پوکانه وه و له به ژته ی ختموشی دا قال هه به ونه وه که سه ش به ی بی نه ده بردن ، باره کو له به شه دا چند شاعیرتیکی مهن هه به ون که شه وانیش به به نه جی ده ست ده ژمه تر دین ، به لام له گه ل شه مه شدا شیعری تازه به چه مکه شۆرشگه پیره که ی نه ک هه به شاکرا اولسه نزیکه وه نه به نراون بگره ده ستاو ده ست پیکردنیشیان چی به شه دیار نه به وه .

به لام دوا ی شه وی کوردستانی شیران له به نه جهره ی شۆرشه شازاد به خواجه کانیه وه تۆزیتوانی هه ناسه ی شازاد هه لیکیشی ته کانی بدا ناوه ناوه شیعری تازه ش هاته کایه وه و نه ش ونمای کرد به تۆیه له م لاو له ولاره شیعری وا ده که وته بهرده ستی خوینهران که هیندیکیان بی چندر چون تۆری پشکه وتن و داهینان له گه ل خویناندا هه لگرتبوو هیندیکی تریشیان به مردووی له دایک ده به ون

هه موشیان دهسته و به خه ی شه و شازاره گه و رانه دهه بونه وه گه بهر
 له نوسینه کانیه وه له شارادا برون و شه رانی دهه پلیمانده ره
 به کیتی نوسه رانی کوردستانیش که بهرده وام بهر هه مه کانی خه ی
 کردوته کلاو پوژنه ی هه موو نوسه ریکی کوردستان، ناوه ناوه له م
 شاعرانه ی بئ ده گات جا له بهر شه وه ی دهه توانین بلیین شه وه بیان
 به که مین تاقی کردنه وه به له بهاره ی به شداری کردنی شاعیرانی
 بهارچه کانی تری کوردستان بۆ به بهر بهر ی شاناز به وه
 نوسه رانی به بهر ی شه وه بیان دا مه له فیک ی به کۆلانه بیان بۆ ساز
 به کات به بهر شه وه ی که شاعره کان له رووی گه م و کوپی و عتی تر
 هه لیمه نگیئن . چونکه دهه بئ شه وه ش به زانین که هه تا شتاش له
 کوردستانی شیراندا ره سمیه تی زمانی کوروی سهری هه لئه داوه
 بۆ به شه مه بیان بۆته ته گه ره به کئی گه وره و سهره کی له بهرده م
 ده بهر بهرین و دارشتندا .
 شتر شپوه و شه م چه به که نیی رگزه .

دهسته ی نوسه ران

سالی ۱۹۸۴

دسم
”

لومسان

بۆ (م) ، بۆ شه و کێژانهی - له
کاتیگا ترس و رووخان بهاری رۆژ
بهو و سهرووبههکان شه و چه ره ی
بهر ته له فزیۆن - جه لادانی رژی می
سێداره بیان بهزاند .

تۆم شه بیانی

له سهر کورسیه ره شه که دایان نابووی

بۆ شه که نجه

هه تا بتهکن بهو (من) لانهی رووزه ریدیان له رووبه پری

[رۆژنامه و له پشت شو شه ی ته له فزیۆن به سهر مالان دا

] شه گێرا .

شه یان نویست تۆ به زمانی شه وان بدویتی

بهو قزانته گوربسیان بۆ بهۆنیسه وه

شه و چاوانه نه پێنیهکان ئاشکرا کات

هه تا گوێچکه چیهی کۆن و چه به یان بۆ بدرکێنی

هه ر شه یان نویست په ر به په ری کتیبی ناو

دلی تۆ هه لده نه وه و

سه ر له نوێ بینووسنه وه .

پا نۆپا مای به ره به رینی داستانیکی نه هینده دوور

فرین به ره و ئاسۆی سووری موتور به بوون

بوو به شانۆ و هاته یادت

که ها ورپێکهت

به ما و بهك له پيش تودا ، هەر له و شوینه
 کللی قاسه که ی دلی
 دور گول ئهستیره ی سوور بوون به قزیه وه
 نای به تهواری تیزه پ و
 هەر راست له هەر دووسئ سنوور
 کردیه چرای رینوینی ها و پینیا نی و
 به ئاسمانی پرشنگذاری پر ئهستیره ی
 ئه م سالانه ی کرینکارانی کوردستانا ههلی واسی •

ئه و رینبازه ی به که م شهید مهزنترین دا رپژهری پروا که ی بوو

له و کاتوه هه موو بۆله شهیده کان
 هەر به که یان شاهیدیکن

بۆ ره وایی ئه و پروا به و

• - ها و پینکه شت -

له و کاتوه دار وه نه وزی خاکینه گیای هه لبرپوه و

به نا و دلی سهخته بهرنا

به تان و پۆی توکمه تهنرا و توو ئه چینی

له ههزگه لی دواين پۆپه ی سه ر به خوری راسته قینه

نهك به چرۆ

به لیشاوی گول به میوه ی گشت داره کان

له نا و ناخی کۆمه لیکه ره نه جده رانی ئه سپی هیوای

هه تا ئیستا تا و نه داوه

به شینه بی

به لام توو په و بی به زه بی ،

بپروا به خو

قایم مشتووی لینگرتوه و

له سیه وه ئه پروا نیته دواین نیشان

نابیی ئیتر خاوه ن مه تلەب له دۆرانی ئه و شتانه بترسینین

که تا ئهستهش کۆت و زنجیرو پیتوه نه

• به قاچه وه

هر ئه وه نده ئامێرده کان له ها ورنکهت تیگه بیشتن

[دهرگای سینگیان هه لدا به وه • قاسه ی دلپان هیناده رنی

[به لام هه رگیز نه یا نتوانی کلپله که ی داگر نه خوار •

بۆیه ئه تۆش

له کا تیگا چا وه کا نت وه ک دوو سکلی بیووری ئاگر داگیرسا بوون

دهرگای سینگت به دوو قفلی گول ئهسته به

• لی داختن

که چا و چا وی شه وی تاری ئه خوارده وه

مه لی هیوات له تاریکی شه ویا نه وه بالی ئه گرت •

هر دوو گلپنه ره شه کهت

گهش ئه نواری و

به تینی رق کونکرپنه دیواره که ی رووبه پرووتی ئه می و

••• ئه می

ئەمبارەش لە رۇژنى تېشك و ھىواوہ
 بە كۆلانى ھەزارانا وەكو ەودال ئەكەوتە رى
 بەنا و بۆن و بۆكپوزى خويىن و بارووت
 بەك بە بەكى رەنجەرانى بەسەر ئەكرد ؛
 مالى رووخا و ، منالى ھەتپو ، سفرەى بىن نان ..
 ژانى چەوسا وەبى وان و ئازارى بىن دەستە بوونى
 بە چەپكە بەكى سوور و مۇر ئەچىنەوہ و
 ئەيدا لە بەسكى قەترانى بووكى بېروا ،
 خەمى خەجى ھەلئەگرت و
 ھەو بەلكەى بۆ ئەھۇنىئەوہ .
 بە ھاوارى ئەشكەنجەگەر رائەئەنى ،
 دېستەوہ بۆ ما كېرۇنىسۇس ، ئەنجا ئەبى بە خاتوزىن
 [زىنى مەمان ، مەمى عاشق]

- كەى ئەو زىندانە زىندانە كە نەتوانى كەرىئىزى
 ھا تووچووى نىئوان دلى ئىتوہ و دلى ئىمە كوئىركا تەوہ ..

تولەوئى بووى
 مەئىش ئەم دى
 بىن دەنگى و نەہ وەك گورزىكى ئاسنەن بوو
 نەتوچەوانى دىخىمانى بەئارەقى
 دانە دانە دائەپۇشى

پرسىيار ...

پرسىيار ...

پرسىيار ...

پرسىيار ...

بەلام دوو لىئوى بارگرتووى

ۋەك تۈنكىلى دارگوپىزى بىسر

قەلەش ، قەلەش

قەت نەجولاً و

قەت بە ئەرقى نەھاتە دوو

تۆم ئەبىنى

سەنگەر ، سەنگەر لەنا و دووكەلى بەنگ خواردووى دوو

[ھەزار و پىنج سەسالىھ ، ۋەك رشانەۋەى دەروونى

]سىللاۋى سەرمایە بە ھىلنجى خەست ئەرزاىە ناو

شارى خوين و ئامان و فرىا

كۆلنىكى نان بە كۆلتەۋە

سەنگەر ، سەنگەر بابۇلە نانت بەھى ئەكردە كۆكتىلت

ئەدايە دەسيان • لە ھەگبەى شان فېشەكت بۆ

دەرئەھىنان • بە بىزەى لىئوى خوشەۋىستى مرۇقى

نوبت بۆ ئەھىنان •

- ورهت وره ی تهدا پیمان
 روانینت پر بو له بریا
 له په نایا ترسی مردن
 به شقه ی بال په لیه کیتا
 ته بوو به ری ، به تووره یی
 گولخویننی سووری کراسه کان هیوا بوون و
 تانک به تاکی تفهنگه کان له جارانیخ به هلمهت تر
 • ته یقریشکان

تۆم ته بیینی
 له بهرینزی دهواری کۆچهرییه کان دا
 را وهستا بووی
 ههر تهروانی و مهلی خه یال شابازینکی کۆچهرییه
 ته پروا و
 ته پروا
 شوقره ی نهیه و نارام ناگرئ
 دل وهك بهندی سینه و بهندی سر گۆبه ندان
 های لۇغانی مالوایی دوا کۆچیه تی و دوا کۆچ له سر
 • شاپتبازی سووری ته نجام وا به پینوه .
 چا و گومپکی قه تیسماوی رکه ی رتنگه و دووری ریبه .
 چا و مه لیککی بال شکاوه و تاسه ی دووری هه لگرتووه ؛
 چاوه روانی شه پۆلی تبا حه شمار داوه ،

که ژاوهی دوا کاروانی زان رائه ژه نی و
 له نا و هازه ی را به رینیا و پل و گومه .
 ” - نازداره کهم

له نا و زه ریای را به ریوا مه له وانکی چهن ئاشنای
 من هه ر تۆم و تۆ هه ر منی

ئیمه هه موو په بکه ریکین

ئیمه شیتته بی په رواکانی چهنیکین

ئیمه خۆمان

چهنی زاده ی سوچی تا وانباره گه وره کانی سه رانه ری

هه موو میژوین

شیتتی ئیمه

- بۆیه سوور و خوینا و بیه ! -

مل به کوین و شیتته به تی

هه ر ته تروانی و کۆشی خه می ئا واره بهت ته چهنه وه

خۆشه وستی منالانی خیتوهت نشین

وا نینی سه رکزانه ی ته و کۆرپانه ی به پنی به تی

به چیلکه و خۆل قه لای ئا واتیان دانه نا

سوورپی خوین له جوگه له ی ئوردوگای ئا واره بی دا

- مۆر کراوی (سه لیبی سوور) -

ته و با بیه چهنستانه ی ده ست و هلی بازنه له هه ل

دەستلەپ دەستى يېنى ئەكردن
سەردى وريا بېوونەۋە
پەيتاندىنى توخىمى سەركەۋەتن
كازىۋە بېو
لە ئاسمانى بۇكانەۋە سەۋر ئەجۋەۋە
لە گلېنەي چاۋانتەۋە
ئائەبارىن بېر بە بېرى ژوۋرى تارىك
بۇيە شەقلى ئەۋلىۋانە
تەرس و زىندان نەيترازان !

۱۳۶۲/ ۵/۲۴
مانگى ۱۹۸۳

هەندى تىپىسى :

+ هەتا بىتکەن بەو (من)انەى ... : مەبەست ئەو گىراوانەبە کە بە هۆى ناره رۆكى چىناپەتى و بۆچونى هەلەى ئايدىپۆلۆزىکەرە لە زىندانەگان داپاکانە ئەکەن و ئەبىن بە (تۆاب) واتە لەسەر دەستى مەلاکان تۆبە ئەکەن و ئەبىن بە نۆموسلمان و وەگەر شامىرى رۆم بەکار ئەهينىن ، وە ئەگەر زل بن دىنە پشت تەلەفزىن .

+ هاتە يادت کە هاورپىکەت ... : ئىشارەبە بە (ئەهیدمەستورەى شاسوارى) کىژى قارەمانى مەقزى کە پاش هينى بەگەمى رۆم بۆ سەر کوردستان (هاورپى ۱۳۵۸ واتە مانگى ۱۹۷۹) بەگەم کچ بەو لە هەموو ئىيران دا کە لە لایەن رۆمى مەلاکانەو لە شارى سنە بە تارانى بەرگىر چەکلارانە تىرپاران کىرا . نارى نەپنى شەهید مەستورە (تەوار) بەو واتە هەلۆى مئ .

+ ماکرونىسۆس *Makronissos*: ئوردوگای زىندانى کومونىستەگانى يۆنان بەو لە پاش شەپى دورەمى جىهانى .

+ تۆم ئەبىنى / سەنگەر سەنگەر... : مەبەست کاتى شەپى بەگەمى کوردستانە کە کچانى چەربەزە نان و فېشەکیان بە هەموو سەنگەرەگان دا ئەگىرا .

+ تۆم ئەبىنى / لە بەرپۆزى ... : مەبەست ئوردوگای ئاوارەگانى سەقزە لە پاش هينى دورەمى رۆم بۆ سەر کوردستان لە بۆگەن بەرپا کراپۆر کە هينتا بەدەست پەشمەرگەرە بەو ، وە کچسان و کورپانى گەنج و خوين گەرم خزمەتى خەلکیان ئەکرد .

+ مروقى نوئى: لە مامۆستا گۆران وەرگىراوە کە مەبەستى کرىکارە .

وشەگان :

دەبىم	: روخسار .	تەوار	: هەلۆى مئ .
گەلپنە	: بىلبىلە .	کوکتىل	: کوکتىل مۆلۆتۆف .
بایبە	: جام ، قاپى قوول .	دزخىم	: جەللاد ، ئەنگە نەگەر .
هەگبە	: توررە کە .	وان	: ئەوان .
شەقل	: مۆر .	پەل	: مەچەک .
قاسە	: گاو سندوق .	پەتاندەن	: بارورساختن .
سکل	: پشکۆ ، پۆلو ، پنگر .		

۳ بهزله شیخری " ناه ننهت ناسیوم داگیر کهر .. کاله

نا .. ننهت ناسیوم داگیر کهر
 ننهت ناسیوم عهبا له بهر
 وات شه زانی
 له گهل منالی ساویلکه ی ناز پهروه رده
 کایه شه که ی
 وات شه زانی
 له داوه لی زیندان و شه که نجه و نازار
 شهرو تیرو تهناف به دهس
 شه تو قم و ..
 به غار له کایه ده چمه دهر
 به لام هه بیات
 ده سنت نایه ناگردانی
 که نهک هدر دهستی ناگیر است
 ریش و عهبا و هه موو جه ست هت
 شه سووتینی
 ننهت ناسیوم دوزمن هه بیات
 — من پهروه رده ی سدر خاکینکم

که کورپه عیبرینه کانیان
 هه رکه هه یان نایه دنیا
 که مر و کاریان
 خه وی خووسی منالیان
 له ناو بێمکه ی دار هه نارا
 به راهلی دهرازه ی قهف قهف هونرا و
 تێکه ل به به ندو ئازارو
 سێداره ی مه رگی ژبانی
 دوا رۆژ شه کهن
 - من به روه رده ی
 با وه شی ئاواله و گهرمی
 شیره ژنیکی ئازام
 که مناله ساوا کانیان
 شه گووشن له با وه شیانا و
 له گه ل قه تره قه تره ی شیر ی مه مکه کانیان
 تامی تالی ئازارو شه شه که نجه و ده ردی
 ده بیان سالی به شتا و به شتی
 بابوو کالی ژهر چه پۆکیان
 له به ندیخانه ی به رینی داگیرکه رانی کوردستان
 شه کهنه ده ماره کانیان!
 - من قووتابی جیابه کم
 که دایکه کانی شاعیری
 به عیمری گهرمو به سوژی لایه لایه

منالہ کانیاں تامہ زروځی
 رق و قین و ههلمه تی بی پسانه ون
 بو سر هموو دوژمنانی
 خوښه وپستی و تازادی بی قهیدو بهندی
 مروځ نه کهن!

بهشمی " هدی لابه لابه
 باب وکاک لهههرا دابه...ه
 خهوی شهوی منالی یان
 لیوا لیو خهونی سوور نه کهن!

نامناسی داگیرکهری "کار"
 من دهنگی ره و او بهر هقی
 کریکار و زهحه تکیشی کورستانم!
 — وات نه زانی

بهلمشکرو بههپرسی موغول وارت
 وولانم داگیر نه کهیت و
 ناسوده سر نه نیته وه و
 منهن وپندی فرمانبه داریکی بهزیر
 له تاسی باره گای سامت
 کرنووځ نه بهم د
 — وات نه زانی

به وپره وپری بالندهی تاسنیفت

ئاسمانی هیوام تار شه بیو
 مهلی تیژ بالی سهریستی و خوشه ویستهم
 شه تاریت و

له ئاستی درندایه تیت

سوجده شه بیه !

بهلام ههیهات ...

لیره شه تا مناله کان

له بالندهی ئاسنهنه تل ناکه ن و

به لاسایی ویره وهر و تمبه و تزیه ت

گالته به تووی دوزمن شه کهن !

نا ، نه ت ئاسیوم داگیر کهر

نه ک ههرتو ههیاوو کالیشت

ساله ها دهسته و بهخه م بوون

بیه خنکیینن ...

ئاگری رق و قینی سوورم

بیره وینن

له سهر مال و حالی خوما

چال مهرگم کهن ...

بیه ره وینن !

بهلام ههیهات

له وه تهی که لپوه کانم

فیری ووشه ی ئازادی بوون ...

شاخ و دۆل و دهشت و چپام

هاوار شهڪات :
— وهرن وهرن داگيرڪهران
من ميوانداريڪي سووري
باوهرش ناوالهي بي باڪم
بهزه بري سر سوور هيندري
دهست وجهڪي پار بهراني سره فم
بو توارو دڙي گهلان
گورستاني فراوانم
— وهرن ... وهرن !
من پرده بازي بهمستي
دوا روزي زه حمه تڪيفانم ! !

ڪاڪه

خهزه لوهري ۸۳

نور

رئیس

شە وێکی مانگی تەموزی حالی ١٩٨١ پاش
بە حەتیک لە نازەنگە نیووشە و دا ،
بە مانگە شە و دا سەرکە و تەم تا سەر
لوتکە بەکی بەرز و باگر ، شەم گفست و
گۆبەم لە گەل شاخی نازەنگە کردبە شیعەر.

بیالەبەکم

بادە ی لێوان

لە شیری سەبی ما نەگەشەو

دابە شاخی بەرز ی نازەنگ

شە ویش

بیالەبەک لە هەوای شیعراوی کوردستانی دامی

من نووشم کرد .

گفت و گۆمە

لە گەل شاخی بە سالاً چوو ...

شە پەرسم لە پۆیی بەفرین ،

حالی ئێکە ی ؟

ئەگەر سەر بەرز ی بۆ گزی ؟

دالغەت چی بە

لە تالی شین

شیرینی ژین

لە نەزێلە ی کۆنی رۆژگاران ی دێرین ؟

چی خە یالی ئا رۆژا ندووی ؟

وتی : کرزم !
 بز گژ نه بم
 گولله ی بناره کانم
 شه گهر سوورن
 شه گهر شینن
 کوست که وتون و دل برینن
 روویاره کان له کوشم دا
 لینم بوونه زنجیری سنوور
 " مه م " یان له " زین " جیا کرده وه •
 یا " سیامه ند "
 به شوین نیجیری ئا و اتا
 له تاخی ههزار به ههزاری زه وه زم
 که وته خواری
 کانه کان و دار گوینزه کانم
 رهش پۆشن
 کارینه کان
 چیمه نتۆ و قورقوشم شه نوشن
 هه ورم
 تیکه لی دووکه له
 هه وره کانم له جیای باران
 فرمیسک شه گرین ...
 - پیاله به کم له شیری مانگ لینوان کرد و
 دام به " ناوزه ننگ "

ئەوېش لە ھەواى شيعراوى كوئىستانەكەى
بىيالەيەكى پىن نۆش كردم
وتم : ئەى شاخى شوخ و شەنگ
بىسره لە ھەورى ئاسمانت
فرمىسكى گريانى دلتەنگ
تەماشاكە !

تەماشاكە
كۆيت پىرە لە ئەستىرە
كام ئاسمان خەيالى سەرورەريت بگا
ئەستىرەكانى داوین و دول و كۆيت
بە گزى دا دىن
دارگوئىزەكان
گەلای سەوزيان كردوتە بەر
لە نىنوجاوانى كانيەكان
ئەستىرەكان
سوورە ئەدرەوشىن
رووبارەكان

سنور نىن و
پەيامى ئادىبان پىنە
لە كوئىستانى شۆرشەو
بۆ گەرميان
بۆ شارەكان
ئاگات لى يە ؟

ئاگا ت لى يە ؟

سەن ئورمان سېرىق تەۋە !

زنجىرە كانت رزىون

دوژمانت

لە بەنا ۋە سەستىئو خزىون

ئەستىرە كانى ئەم بەر و

ھى ئەو بەرى رووبارە كەت

دەيان بېنىم

كە بېك دە گەن

كە لېك دە گەن

پۇپى بە فرىن

ۋەك شەۋقى شىرى ما نكە شەۋ

سەرتا پاي بېر بوو لە بىزە

روانىيە مانگ

روانىيە خوينى شەھىدان

روانىيە رىزى ئەستىران

• روانىيە من

قەسەمى دام

بە گىيانى "خانەى معىنى"

ۋتى : تۆ گىيانە كەى "خانە"

تۆ گىيانە كەى "شەھىد ئارام"

سوعبەت ناكەى ؟!

بە راستى يە

زنجیره کانم رزیون ؟!
 رووباره کان سنوور نین و
 په یام بهرن بۆ شاره کان ؟!
 شه گهر وابینی به پیریه دیمه سه ما
 کراسی بههار له بهر ده کم
 نووری پیروزی بروسکه
 ده ده له لوتکه ی سه ریه رزم
 سا بۆم تیکه ؛
 له باده ی شیعری مانگه شه و
 نو شانوش که
 له هه وای شیعراوی کویستان
 سویندیشته شه ده م به میژوو ،
 سویندتان شه ده م ، شه ی گهلی کورد !
 ئیتر باسی سنوور مه کهن !
 نزیک و دوور
 باسی هیچ سنوورنیک مه کهن !
 من شاخیکم
 سنوور شه قار شه قاری کردوه سینگم
 x x x
 دیسان له شیری مانگه شه و
 پیاله به کم تی کرد بۆ شه و
 پیاله به کیش
 له هه وای شیعراوی کویستانم لسی نوش کرد !

ۋەتەن ئىشەنچى كۆنى كورد
 زىچىرەكان فرى ئىدەين
 ھەم لە ئەرەز ۋ ھەم لە ئاسمان
 سىنورەكان ئىسپىنەۋە
 چۈنكۈ سىنورى مەزنى
 "دىۋارى چىن"

دىلىنەۋە !

سىنورى بەينى خىر ۋ شەر
 سىنورى نىۋان گورگ ۋ مەر
 دۈست ۋ دوزمن لە يەك جياكەر

• ئەۋ سىنورە دىلىنەۋە •

تا گورگەكان ئىخنىكىنەن

تا دوزمنان ئەتۈپنەۋە ۋ۰۰۰

سىنورەكان

بە يەكجارى

• ئەكۈزىنەۋە •

x x x

كاتى شاخى بلىندى كورد

ئاخر پيالەى مانگەشەۋى نۇشانۇش كورد

سەرخۇش ۋ مەستى ئاسۋبوو

كە بوولۇنۇكى روونى سۈور

ئاسۋى داگرت

مىش ئاخر بادەى ساردى ھەۋاى بەيانم

هه‌ل مژی

دهستم کرده ملی خه‌وی به‌ربه‌یانی

ده‌روونم له سه‌مادا بوو

سه‌مفۆنیای دونیایه‌کی نوی

له‌گه‌ل هه‌ستم لێک ئالا بوو

تیرماه ۶۰

ژوئیه ۸۱

تالگره سورە

نەكەم رۆز

مەن پەشكۆيەك لەو ئاگرەم كە ئاسنىش دە تا وینىسى
 مەن دلۆيىك لەو بارانەم كە دەريايەك بەدى دىنىسى
 مەن شەمالم ، ئەو شەمالى پەلە شەنەى بەسۆز و تا
 دەمەو بەھار بەفرى داگىر كەرى ولات دەكەم بەئاو
 مەن ئىلەمۆم ، ئەو ئىلەمۆى دواى ھەزاران ئاولى پزان
 دىسانەو گەردەھا و ھەم دەيلىمەو گۆرانى ئىيان
 كاتى ساواى باوك كۆزرا و فرمىسك ئەرزىنى بەتاسە
 مەن بەسۆز تەر لەو ئەسرىنەم ، بەقىن تەرم لەو ھەناسە
 مەن باو ھەم بومە لەرزەم ، دىلى زەوى دەلەرزىكىم
 كىووتەلان لەبن دىنم ، ھەموو جىھان دەھەزىنم
 مەن رووناكى ئاسوى ئىنم بەك تا ھەلدىم بۆز بەر دەستان
 مەن شۆرپىم ، ئاگرە سورەم ، ئاگرە سورە كەى كوردستان

- ۱- پیروزی دووهم له کاسیتی ههنگار میژوو
 ۲- بازیری من
 ۳- خۆن باران
 ۴- رهق
 ۵- گریم لی برو ژوووه کهم پیناسه ی خۆر کرد
 ۶- یۆ هاورۆ به کی فهلهستینی
 ۷- چهک و کاروان
 ۸- پینج چهپک ..
 ۹- دار
 ۱۰- دیوار به گرهن
 ۱۱- که پکه برین
 ۱۲- دهنگی نارام ..
 ۱۳- بانگ
 ۱۴- بزانی نهستی به کی چیاپی
 ۱۵- کاتی زهرده واله نه ورۆزی
 ۱۶- بریاریکی درهنگه زهخت
 ۱۷- زهرده خه نه ی خه بات
 ۱۸- شاعیر
 ۱۹- تاریکی
 ۲۰- له یاداشتی پيشمه رگه یه کدا
 ۲۱- دگی تو به واته سروتی
 ۲۲- هه لو یست
 ۲۳- شه هید
 ۲۴- لاپه ره یه ک له په یامی زیندانیه ک
 ۲۵- گونده کی زیرانه
 ۲۶- که میر، یۆ دره کانی داستان
- عشمان شهیدا
 خلیل دهۆکی
 مه ریزان ووریا قانع
 تیلی نه میں
 چیا گهرمیانی
 نه لگورد
 سه یان
 ده رسیم
 چههر کرمانج
 دلۆقان
 عبدالکریم ده شتی
 بلیسه
 جروامیر
 ره نۆ
 همه سه عید هه سه ن
 هه قان کویستانی
 په یمان
 همه ی همه باقی
 مه وجود سامان
 چیا
 هه لریس
 نه جیه نه همه د
 تارا
 دلۆهر محمود
 سه عید دیره شی
 خه سره و نامۆ

کوردستانی ئیران

هه لۆه سته یه ک

- ۱- دیسیم
 ۲- به ند
 ۳- سنرر
 ۴- شاگیره سورره
- لوقمان
 کاکه
 ریزار
 نه که روژ

نووسه‌ری کوردستان

ژماره (١٠)

10

نووسه رى
كوردستان

گؤفارى به كيشى نووسه رانى كوردستان

نوسہ مری کوردستان

گوتقادی بیہ کیٹتے نووسہ رانے
کوردستان

ژماوہ « ۱۰ » رتے سالے ۱۹۱۵

لە مەژمارەدا :

ووتەبەسکی پەتەوت

لەگولینەوه

- چیرۆکی کارگە لە ...
- تروسمبەك لە ئەدەبی ...

چیرۆك

- کارگە
- لە گورگانە ...
- زینانە
- چالاکیەکی ...

شیر

- کەل
- پشکۆ
- دەسلەت
- نوبە داری ...
- زاوا

• بەیانی خێنای

و تاهیه کوه هیوست

خوینسری خوشه و هست :

وا بریار بو ژماره (۱۰) و (۱۱) ی گو فاره کمان تاییمت بن به ه لیکولینموه ی هر د و ژماره تاییمتیکه ی جیروک و شیعر . به لام هندی هوی هونری ی په یوست به باری کو کرد نموه و دست خستی بهرم و کمرستمانی تم ژماره نا چاری کردین گفت و بریاره کمان بو ماوه په کی د پکه د وا بخمین . بو هیوایی له نزدیکترین د مرفندا بیانخهینه بهر د مستان .

روژی ۱۰ / ۵ / ۱۹۸۵ له ناوچهکی نازاد کراوی کورد ستانی شورش و سرکش د ا ، په کیتی ی نووسمرانی کورد ستان کو بو هوی سالانه ی خوی ساز کرد ، به ووردی کار و کرد موه کانی سالی رابرد ووی خوی هلسرگاند و له ئنجامی مشت و مرکی تیرو تمسل نه خشی چالا کهکی تازه ی بو تم سال دارشت . هر وهها د مسته کی تازه ی هلبژارد بو به رهوه بردنی خبات و کوششی ئهد مهیانه و نیشتمانمانه ی خوی .

بارود وخی شهری رهوای گهلی کورد له گهل رژیم ره گز په رستی هیراق و شهری نارهوای رژیم هیراق له گهل کورد ا ، پیشوو د رهژی و خباتی کولند مرانه و همناسه ی شورشگیرانه ی د هوی ، به تاییمتی له روزگاریکی سخت وکو ئمورودا که زوری زوری ناوچه کانی کورد ستان به

توپ و فروکی د وژمن بومبا باران د مکرین و هیرشی د راندانیمان د مکرته
 سمر و به سندان گوندی خنجیلانی کوردستان کاول و وهران د مکرین و به
 هزاران همزار خیزان و مال و کس و کاری پیشمرگه د مر به —————
 د مرد مکریتن ..

د یاره پکیتی نووسمرانی کوردستانیش وکو ریکخراویکی ناو شورش
 رهوای گلهکمان ، بهرثم هیرش و پهلاماردانه ئهستمه د مکروی . جگه
 لهوای ئیمهش وکو پیشمرگهکانی دی ، زور جار به ئهکرکی سمرشانسی
 خومانی د مزانین ، شته تاییمتی پکانی خومان بخمینه لاه و سمرقال و
 خهریکی ئیش و کاری روزانی ئیانی پیشمرگه بین . بویه همر نهخشه
 و بهرنامهیک که د اید مرهژن بو ئیش کردنی ئهده میی خومان ، پسان
 د وا د مکروی یانیش د هگوردی به نهخشه و بهرنامهیکی گونجاوتر له گهل
 باری تازه و زحممتی ناو ئیانی پیشمرگه پیتی .

لم ژماره پشدا ، بعلین تازه د مکهیموه بو ههموو نووسمر و قلم
 به د ستانی شورشگیر و نیشتمان بهرووی کوردستان که همیشه و فسادار
 و د لسوز و کاراوه بین له بهران بهر ئهکرکه بهروزه کی که وتوته سمرشانمان ،
 بهووی له توانا ماندا همه به ههوندی ئیانی سمختی شاخ و داخ و ئیمکا —
 نیاتی هونمیری ناو شورش — له رووی چاپ و چاپخانهوه — بهمان
 د دا .. د رخی نمکین و کولند ، بین .

لمه و د وا ههموو همولیکی خومان تهرخان د مکهین بو پیره پشدا
 و بلا و کردنوهی ئهده می شورشگیری گونجا و له گهل ریبازی بهرمو پشموه ،
 چووی گلهکمان و شورشکمان ، چهک چهک ئهده می بهرگری پیشکش
 به پیشمرگه د لهرمکانی کوردستان و کوملانی ستمه پدی کوردستان
 د مکهمین . بویه د وا له ههموو ئهکر خوشک و پرا د لسوزانسه —————
 د مکهمین که بهرهمان بو د نهیرن رهجاوی تم خاله بکن .

تیه با ویرمان وایه که ئعد می ناو شورش (واته ئعد ئعد بهی له
 ناو شورشدا بلاو د مکرتموه) د می له زور رووموه جیما وازی ل— مو
 بهرم و ئعد بهی نووسمرانی ناو شار هو بلاو کرد نهوی ناو گو فار و روزنا—
 سه ئاشکر اکانی ئعدی ئامادی د مکن و د مینووسن . پان همر نهی له
 زهر گوشاری د زندانی رژیم د سپهینه کایموه و سندان همناسی سازگار—
 ی خو پانی تیا د هخکنین .

ئعد می ناو شورش پیوسته شان به شانی چکی پشممرگه به گز
 د اگیر کهران و زولم دا بچیتموه و گیانی خورا گرتن و بهرگری کردن له ناو
 کوملانی خملکی دا بخولقینی و سهرو سیما و ناوه روکی ئعد می شورشگیرا—
 نهی پیسوه د پاری .

همر لم ماو یعدا د سستی چپهلی د اگیر کهرانی کورد ستان
 د میان ، بگره سندان رولوی قارمانی نعتمو کممانی له بهین ب—رد ووه .
 د روانیان د ورنوووسری ئازا و خورا گری بزوتتموهی نعتمو می و روشنبیری
 گهلهکمان بوون ؛ (شهید هید الخالیق معروف) ئعد می پهکتی بهکه —
 مان ، (شهید یوسف ده رگله می) هوادار و یارید مدیری د لسوزی
 پهکتی بهکمان .

پهکتی نووسمرانی کورد ستان ، سمری ریز و نوازش هو گیانی
 پاکی ئعد د وو شهید ه نصره و هموو شهیدانی ریگی رزگاری کورد
 و کورد ستان دا د نهوینی و پهمانی خهبات کردن له پینا و گهشتن به
 ئامانجه پیروزه کانیان تازه د مکاتوه .

همر وکو له م ژماره بشدا د میخوینموه ، پهکتی نووسمرانی
 کورد ستان ، کوریکی ماتمینی هو چلهی ماموستای شهید هید الخالیق
 مه عرف بهست و د ستمیک له پشممرگه و نووسمران و شاه—مران
 بهشداریان تیدا کرد .

پهکیتی نووسمرانی کوردستان ، پیروز بایهکی گهر له ههـزی
 پيشمهرگی کوردستان و له سمرتا پای گهلی کورد دکات به بونهی ئهـ
 سهرگهوتنه مهن و داستانه پر شکومهنه یانهی پيشمهرگه قارمانهکان لهـ
 سمرتا سهری کوردستاندا دهنهخشینین .. به راستی ههر به م سهرگهـ
 تنانهو بهو خوینه گهسهی له ری ئهـ سهرگهوتنه دا دهرزی ، لهـ
 ئاسوی دم گهل دا گزنگی سهرگهوتنی پهکجارهکی و سهر به خوـ
 کوردستان دهر دکوهی ..

پهکیتی نووسمرانی کوردستان ، بهرد هوام ، له جهرگی کوری
 خبات دا بهوه بونزیک خستهمههی ههزه پيشگهرتن خواز و نيشتمان
 بهروهرمکانی کوردستان ، چ به ههلوهست و چ به نووسین و چ به کرد هوه .
 بهو پهری له خو بورد و بهوه لهم کوره دا کهوتوته گهر ...
 جا .. له بهر روشنایی ئهـ د هوره پر سهر به خو بهی پهکیتی
 نووسمرانی کوردستان که نه پیتی شکومهنه له پهکیتی نووسمرانی
 کورد هوه بوی ماوتهمه ، دا واما ن له ههموو نووسمرانی قهلم پاک و جگهر
 سوزی کوردستان ، نهوه په ، ناکوکیه سیاسیهکانیان بخهنه لاوه شان په
 شانی پهکتری و هاوتهریب له گهل خبات و شورشی کهله قارمانهکهمان
 پهکهنه گهری شورشگیرانه و له سای بهداخی نه بهدی پهکیتی
 نووسمرانی کوردستان ، سهر جهمی وره و توانای خویان کو پهکنه هوه ..
 تا به ههموو لا پهکمان پهک دست و پهک خواست و پهک بهـ
 بهتوانین بهماسی بههرزی ئهـ دب بهرائههر به گهل و شـ
 به جی بهکهنههن :

— د ستهی نووسمران —

چیروکی کارگه

له پروانگه کده د چیه به دگر بیه ووه

هیوا

بمو سی بمره گرافمی سمره تایی چیروکه که ، خونمر وا د مزانی که
 که د مزولمیهکی سمره تاوی روو داوهکانی کهوتوته مشت ، همر پویه به
 تاسموه بیننی زمین و بیر د نئی به پلووسکی رسته و وشهکانموه به
 هیوایی که تینویتی شوینه ونسی ثنوهری گوماروا بزانی ، تهگ
 خونمری کورد له لای خویموه هزار و یک چاره نووس و جیگا و پیشه و
 فرمانی جودا جودا هملیزیری بو ثنوهری بی نموا ا ثمو له هزارویکه
 هزاریان بو ثموه د چی که ثنومر مروقیکی خوشارد ووه و شوینه وون ونا
 د یاره ، ثیترچی بود ا ثمنی د اینی ؟ ا لهوانمیه هملویکی بمرزه فسری
 ثمو رموزود وند و چیا سمر که شانه بیت و چهکی شمرفمضدی له شاندا
 بیت ، خوله وانمیشه له پیناوی مهسه له یهکی گزنگا سهری نابیتموه به
 غمربیا یعنی ، یان له گرتوو خانمیه کدا توند کرا بیت ... یان ... یان ..
 هند .

به همر حال ا ثم خوتوررمو غایله د مرونیانه برووسکه تاسا به

د مزوولهدانی میشکی خونمردا نمراتین د مکن ، خو برواش ناکم
 پیویست به روون گردنمه بکات ، که بو چینه زحمت کیش و زورمی
 جهما و مره که ، لم بونه و بایمتاندا بو چوونه کانیاں هر له جوفزی
 تاوارهی ونهینی گمیاندن و چهک و تهقه و ترس و نازایستی و شهید
 بوون و ... هتد دا د سووریتمهو ، د سووریتمهو ، (بیگومان
 هوشیاری کومه لایستی رنگدانموی بارود وخی کومه لایستی مروغه ، کهواته
 هموو ناید ولوزیایمک ، به هونمر و تهدب و بنما کانیشیموه ، باری
 د مروونی و ختووره و خواستهکانی شو کومه لگاییه ، خوشه گمر کومه لگاکش
 فره چین بیت شو هی چینیکی تاسهسته) ، له بهر شهوی سهرتسای
 چیروکه که به چفد و سف و د رنگ و هلمس و کهوتیکی نفا سرا و دست
 پی شکات ، میشکی خونمر کهسه نده کیش د می و ناتوانیت دست
 بهر داری بیت ، تا نمه خوی له خویدا لغزمتیکی هونمری کاتهکانی
 خونند نهویه و چیروک نووسی شارهزا و وریایانه سوودی لی د مبینی
 بو (تشویق) گردنی خونمر ، هر چفد ، مرج نیبه نم شیوه راکیشان
 و بهستتموی خونمره به جیهانی چیروکه کهسه کار بکاته سهرتسجام و
 چاره نووسی تیکرای چیروکه که وهک کاریکی هونمری ا نم موفرده اتسی
 ترس و نازایستی و تهقه و شهید بوون و راگویزان و ... و هتدی که
 بوونته بنهشته خوشهی میشکی مروفی کوردی شه م سهر دمه ، فمهفنگه
 گموره کهمی جوولانموی قونافی شورشی زرگاری خوازی نمتموی کوردن ، خو
 هر نم موفرده اتی نازار و شهکفجانن که له داهاتوودا گر بهر
 د دنده خاشاکی لاشمی شهژدهاکی تاوان و جهوسانهوی چینایستی ،
 که سهر چاوهی هموو جهوسانهکانی تره . چیروک نووس بودور
 خستتموی چاره نووسی نهمور و گمیاندنی نجام ، پنا د بانه بهر
 د ریزه دان به گت و گوی گمن و گور له نیوان بووره شمسه و حمیدی
 مهر نهموری گمناو ، له نیوان شه م گت و گویانهوه گلی زانیاری ترمان

ژوروی ئیعدامی بئند پخانعی مووسلدا ووتویستی :

سمر بهرزیه که پیللام د بهینم
به سمر سمری د وژمنوه له بهرزى
پی له سمریان د ائضم و ئمروانم
بهره و شاری جی همواری کاروانم

بروا ناکم خونهر هه بیت ئم ئنجامعی چاره روان کرد بهیت (وه ک
ئنجام ۱) مادامکی روودا وهکان بم کوت و پریه (مفاجئه) سمر کلوم
د هکری و چیژی هونهری به د وادا گهرانی خونهر له جیهانی چیروکه که -
شدا تهاود بهیت ، د شى بخریته خانعی چیروکه موپاسانیهکانموه .
چیروکه که وهک پیناسه د متوانم بلیم د یالیزمیکی رهخنه گرانهیه ، بهلام له
روانگهپکی شورشگیرانهوه ، نارزایی د هر برینه لهو بارود و خه ناله پارمی
که مروفی کورد تیادا د هژی ، تر کردنی هموو ئهوانهیه که ریبازی خسو
فروشتن د هگرنه بهر .

هموو چیروک نووسی ژپانیکی تا چاو هملخعی فراوان له بهرد میا
بوته شانویمکی د یار و گهلیک روودا و وهسان و ههلس و کهوت و جسم و
جیوول و ۰۰ و ۰۰ هتد د بهینی و د بهیسی و مامهلهی له گهلا د هکات و
تضانت زور جار بم هموووش د اناکمری و تاقیکردنموهی نتموهکانی تر
د خوینیتموه ، د هباشه لم هموو مایه (ماده) خاوانه پهنجه بو کامه
بهری و چی د هست بژیرکات ؟ له م کهرسه خاوه گشتی یانه (عام) کام
تاییمتیه (خاص) بکاته د هسته گولی هونهر و چون هاوکیشعی (معادل)
نیوان تاییمتی و گشتی شتهکان بکاته هونهری چیروک ، یان هه
هونهریکی تر ؟ لای من وهک بابیت همتا روودا وهکان و بابیتی چیروک
د ووره د هست و پهنجه بو نهبراو و سمر تهل بن - نهک شاد - باشتتر
گوی هونهر د مبرتموه و پتر تاکیتسی (تفرد) نووسر د هر د کهونسی ،
چونکه ئیه پیویمتمان به خستنه سمر (اضافه) ههپه له ههموو

بوار یکدا نهک جوینموه و جی پی هملگرتتی ثم و نمو ، ناپیت شموش
 فمراموش کم که هندی روود او و بابمت له زورکاتی تاییمتیا د وویاره
 د مینموه و له بمرگزنگیه کمشیان ناکری چاویان لی که لا بکری ، تفانمت
 نمو د وویاره کرد نمویه شدا گمرکه کم تا بیش هر خسته سوری تیا
 بیت . وهک بابمت (موضوع) ، لم جوززه دا شمعی بمرگری گلانسی
 ژیر د سته د سستی بو ثم بابته برد ووه و لم ناقار شدا گلی شتسی
 ووتووه . هر بو نمونه (سومرسن موم) له نوفلیسی (نابزنیسی) دا
 پالموانمکی ثافرتهکی فمرنسی یه به ناوی (ثانیت) ، ثم "ثانیست"
 ناوه ، د وای شموی که له لایمن سمریازیکی شوخی شلمانیموه (هاپس)
 به همرشه د وویان د مگری ، له ثنجامدا کوریکی د مپیت ، به لام به و
 زهیمتانی و خوین و خورموه د مچپته سمر روویاریک و مناله که فری د مداته
 ناویموه ، چونکه بمرهمیکی ناموی بیگانمیهکی داگیر کمره ا هر وهها
 هندی له روالقی روود او مکانی رومانی (خور هلاتی ناوه راست) ی
 عهد ولرحمان مونیف هر ویک د مچن به تاییمتی له همرسپینانسی
 حمید و ثنومر له لایهک و رجیمپیش له لایهکی ترموه ، جگه لسه
 هملویستی ثافرتهپیش بمرامبر بم د وراوانه . هر وهها له چیروکی
 (کچه کورسیکایی) دا که (بله) و سیرگیراوته سمر زمانی کوردی لسه
 دوا ژمارهی (رزگاری) دا و ، له چیروکی (له ثاهنگی شمویکی شم
 شاره دا) که له گوکاری کاروان دا و یکرا چونیک هر همه ، به لام
 له چوار چیومیهکی جودا تردا و به جوریکی دی که ، بیگومان ثم ویکرا
 چونانه له نرخنی هیچ یهکیک لم چیروکانه ناهینپته خواری و هر یکه -
 یان پله و پایه و شوینی تاییمتی خوی همه له بواری داهینان دا .
 له بواری هونراوی بمرگریدا هونراویهیکی هیژام هاتموه یاد که -
 پیشمهرگی هونمر مفند کاک حممه جزا کرد یتمیه سروود و شممش همد -
 یکه له هونراوه که که له ژیر ناوی (گتی دایکیک - پاکانه) دا نووسراوه

ئیتەر خوینەرد مەکیسه سەربەشکە — بو د سەت نیشان کردنی رادە ی لێک —

• چوون

کورم نا ئومیدم نەکی
 رەنجی ژینی کولە مەرگم بە با نەدی
 رولە نەکی وورە بەردی
 بە بەرھەمی خو فرۆشی ناممکانت ساریژ بەکی
 شیم بە تۆشک حەلال بی
 نەک ئەر کورە ی کە پاکانە ی لە خەمیاڵ بێت
 رولە مەن حەز ئەکم بەرم لە بەرسانا
 بەلام کورەکم بەر نەمی بە پاکانە
 مەن حەز د نەکم رووم رەش کەمیت و
 پەرچەکانم بقرتینی
 بەلام ھەرگیز ناوی پاکانە نەھینی
 کاکە چی بکەین بەر بەکوو
 مەگەر زەوی قووتمان بەدا
 مەگەر ئاسمان ھەلمان کیشی
 ئەگنە چوون لە روومان بی
 د وای پاکانە د ووپیشانی خەلکی بەد مەن
 لە ئاستی ژنی گەرەکا سەر ھەلبەن
 چوون بەست کەین •

.....

.....

وەک ووتە ئە م با بێتەنە و با بێتی چیرۆکی (کارگە) لە بازەنپەکی
 • د یاری کرا و دا د جەوولنەموو و ھەناسە د مەن •
 لە رووی تەکنیکەو چیرۆکی کارگە شەھەری گێرانەموو (سەرد) گرتوتە

خو ، هر چند ، جاره نا جارک رسته و پیره گرانى (مژولوی) تسی
 کھوتوو و به سر د مکه دا نکھوتوو و نھوانی لم چیروکھدا د مور د مینن
 کسی پھم حمید ، کسی د ووم پوره شمسه ، کسی سپھمسی
 ناد یار نھوری مر حمید ، ثم شیوه تکنیکی که پشت به گفت و گوی
 کسی پھم و د ووم د بستى و به سردى چیروک نووس وه پییش
 چاود خربت ناسویکی نیجگار بهر بلاود مکاتوه له بهر د م چیروک
 نووسدا ، بهلام وا همت د کم شو سر بستیه بهر فراوانی که به
 دست چیروک نووسومیه له کھل ناستی گھت و گوکاندا به هیلکی هاو
 ترب د ا نارون من نامھوت چیروک نووس د دست بکپشیتھ چھپانسی
 ناموه و هلس و کھوتی که سانی نیو چیروکھکه و بیان نقینی له نیر باری
 کومله هلس و کھوت و راویزی که ناموین به کھستی خوبان ، وکھرنکی
 به رشتورون .

من خوم وای بود هم که چیروک نووس ثم نھجام و چاره نووس و
 کوتایبى له سمرتای رنگ رشتى چیروکھکدا بریار نھداوه و هر چون
 بیت له بهر مھندی و شانسی چیروک نووسدا باشی کھوتوو و سمر
 کھوتوانه تاقیکرد نموه کسی برسوه .

نھور و حمید له بھند پھاندا بهو مرجه رزگار کسراون کھ
 بدورین و هملخلیسکنه شو زه لکاوه پیسه ، زه لکاوی خیانتیکسی
 گھوره ، جملادی کردن ، ناخ ۱۱ له چیروکھکدا نھاتوو له سمر چى
 گھراون ، تومتى سیاسى ، یان هر چیکى ترد راوتھ پالھان؟
 به هر حال ا نھور زھى فاشست پھنا د بھانه بهر پیسترن هو به
 کرمی کردن و لاواز کردنی گیانی ووره و سمرکشی مروفی کورد ، وا بهووه
 زورھش ، تاوان بار له زور بهواری تاوانا ، لھاقا گھراوه و به شاپست و
 سپاوه به سمر پاو ، تمنامت له هندی تاوانی گھوره و د باری (هادی)
 شدا به فید و ونھى گھراوه و ، گواپه د عدريت به تلفظیون ، بهلام له

بنی روزگار ، چونکه خیانت هندی ، ناسان نییه ، که همروا به گت و گوپه لی دمر جن ا د بویه ثنومر و حمید وک ، جوجیکی رمش و وون و مبر چا و خرانایه له بهر دم شو هملوسته نورانیهدا که پوره شمسهی هیژا ودلی به همرکنن چیروککپیسه .

خوئگمر کسانن بهد رفتار و هلمته کاس و دوراو وک خوشان و خراپتریش وه پیش چا و نهخرین ، چون دست نیشانی کسه چاکه — کان بکهن ؟ چون نفرت لمان و جی پی ی ثمان هملگرن ۱۴

پالمانن نموننهی تهگمر له بارود وخی نموننهی دا نموننهری و هملس و کموت نکات ثما شیرازی هونمری و سوسو لوزی و واقیبع د مشیون و لنگه و قوچ د بیهتهوه ، شو بارود و خه را چنیوی کورد ستا — نی شمرونمک له سمر کافز ، بهلکو به پراکتیک سعدها دایکبسی به شمرنی وک پوره شمسهی تیدا همناسه دندات ، همیویه پوره شمسه د بیهته نموننهی دایکیکی خاومن هملوستی به شمرنی ، نایموی کور مکی بهرد مرد ، بچی که چوره مسیلی سوز و خوشه وستی نساوه و همورو پایگاریکانی دایکبستی همر ثنومری زنده به چال کرد ووه ، لای من پوره شمسسه نموننهی چیا و توونا و توون و دشت و دول و رهونری ثم کورد ستانیه ، له سنووری دایکی ثنومر دمر چوره و بوته دایکبه گورنی نیشتمان ، همر بویه رموتی هونمری و بابستی روداو وک د بیهته ثاونهپکی بالانمای چیروکی (کارگه) ، دوا پوره گرافمکانی چیروکه که بریتین له پوختهی مسبستی چیروک نووس ، یان به واتاپکی تر ، همر همورو مسبستمان گوشراونه ثم ووتهموه که شکید دلی بسزاوی چیروککپیسه (همناسهپکی بوچروکاوی هملکپشا ، دنگی سوره د اگرا و چاومکانی کرانموره ثم ووت له گهر دایکی گهره دایه و نازانیت چون پهل بکوتیت ، تا ثهات همناسهی توند تر ثنومر ، له پرا وک بریارکی سمیری دابیت دستن بوپارمکه برد وونفری دایه به دمس

نی تری بمرنگار بوونموه ، که همول و تیکوشان و تعقللای له بیسن
 نههاتووی نه نمومکمان پتر جوشدا و بیخاته خزمتمی گوهمری کپشه
 گهورمکموه ، شمکی معزنی سمر شانی چیروک نووس شور بوونموه په به ناخی
 باری چینایتمی کومملگای کورد ، واریماندا ، دست نیشان کرد نیکیسی
 وورد و زانستانهی چین و توپزه کوملا پتمبهکان ودموره کانپانه له خزمتمسی
 رموتسی جولانموهی میژوودا ، ریمسا کردنی د سره به گایتمی ونیره چینسی
 ولاف وگزافی د روزانهای چینه مشه خورهکانی .

گویمان شم (۱۸) چیروکهی ممر نووسمیری کورد — جگه له چیروکسی
 " بوسه " که سمر کموتوو تر پنیانه — ودر گپرانه سمر زمانیکی زینسد وی
 جیهانی ، ثایا چون نتموهکانی تر له نیوان شم چیروکانموه نیمسه
 همدد مسنگینن و شم قوناغسه میژووپیپی نتموهی کورد به بالا د سبرن ؟
 له ولامدا : بی پک و د وود ملهم تغیا لایتمی تیکوشان و بمرنگار
 بوونموه لای کورد مکان همر چمکه و چمک ، د یاره لم خالتمدا شمدهکه —
 مان نابیته ثاومنی بالانمای سمر د مدهکه و سمنفاتی راسته قینسی
 قوناغسهکه له دست د مدات ، که بمرنگار بوونموه پکی فره لایتمی
 نتموهی کورد له گهل د وژمنه شو قیننی و نتمای کارهکانی . گره که
 چیروک نووسی شم سمر د مدهکه چاود پیری روودا و مکان بکات ، بهلکو
 له گهلایا بژی و تیایدا بتویتموه ، نازار و شمکشجه و کوپرمویری نتمه وهی
 کورد بکاته همونی نازارهکانی چموسا و مکانی جیهان ، د وژمنه
 تاوان بار و روو رشمهکانی بکاته ها و ملی هموو فاشیمت و چموسینهرانی
 جیهانموه . کاتیک جووتیاریکی ناوچی قمره داخ یان شنگار پیمان
 ناکری یان بمرانتمی له بمر همزاری ونه دارایی روود مکاته بفسدا بو
 کرپکاری و رفیزی جاشیتی د مکات و به ریکموت لهوی ثوتومبیلیمک د مپکاته
 ژهرهوه و شهید د مهیت ، باشتترین نمونه و کهرسعی شمدهی بمر گریه ،
 کاتیک قوتابیمکی کورد له زانکوی د سرد مگری و دست به هموو چساره

لا د مدان ، و مک و و تسم به پیت ترین کهرسهی چیروک و رومان و شانوگمری و هونراوهی شورشگیزیمان همه و بهلام هیشتا چاوی هملنه — هیناوهو چاوه ریی خامی نووسرمکانمانه — شهگمر لوموز میاند بیتا — شهو رو جهوسانموی چیناییتی و نعتواپیتی — بیگومان بنهماکه چیناییتی — میللتی کورد گشتوته سنووریکی ناد یار ، پان بلیمین بی سنوور ، شهو تازار و شهشکنجهی رومانی (الساغه الخامسة والعشرون) ه دهگانه تازار و ستم د پد می شهو تافرته کورد انعی که له سمرکور و هاو سمرکا — نیان به سواری زیل فرمکان ، فرکان توند د مکرین له گرتووخانه — بی ناو و نیشانه کان و زور کهرتیش منالهکانیان له گهرما و تینوپیتی دا هملد ه پروکینن شهه له کاتیکدا که دا برد مکرین له پیاومکانیان ا همر مهرسن حالهکه شهجگار ناخاله ا بو شهوی زایونیزمهکان به — شهه فهلهستینی کان د مکن و جیاوازی همه له گهل شهوی که به نعتوهی کورد د مکریت ۱۲

لینین گهلی سودی له تولستوی وهر گرتووه له مهر باری د مرووسی و میزاج و ههلس و کهوتی جووتیارهکانی رووسیاوه ، خو به خویند نعتوهی د میهها پهرتووی میژووی شهو قوناغه نه د هگهشته شهو شهجسام و زانیاریانه . گهلی نمونه م لهم ثاقاردا له لایه و همر شهورد شد هلیم د مهیت چیروک نووسی کورد گهلی بهرزه فرترسی له شهستای ، شتسی بلی که ریگای راستمان پیشان د اوچی تر به بابعتی پاش خوانی شته روزانمیه نیو دا شتهکانموه نهنیشیتموه .

با شهوش بلیم خوینهر وانهزانی که من جیاوازیکی قهیم له نیوان سیاسی و شهه پیدا د روست کرد ووه ، نه خیر شهه بیی راسته قهنه — د مهیت باشترین سیاست زان بی و له بهرهمهکانیدا فلسفه — و ثابدهولوجیای چینه پیشکومتخنخوازمهکان به ههموو سروسریمکیموه رهنهگ

بداتمه و بدر شهتموه ، همرگیز خوشی د ابرنگات له جوولانسموه
زنگاری خوزانهی گلهکمی .

حز د مکم هندی شتی گچکوش بلیم سهبارت به زمانی چپروکی
"کارگه" ، هتا ووشه ورسته وپهرهگراف که نامازی د مر بزینن
رسم و پتو و د زور له ههلهی ریزمانی بن ، مهیست باشتر د هی کوی
و ساتانرد هچپته هست و بییری خوینهرهوه .

زمانی چپروکی "کارگه" د ووره له تم و مژ و زور له خوکردن و پاری
کردنهی ناشیانه به ووشه ، که شمه خوی له خویدا لایضیکی شچابسی
باشه و چپروک نووس د وور ناخاتموه له خوینهر ، به لام له همان کاتدا
وینه و شهوی هونری و بهلاخی شو توی تیدا نییه ، که مهیستهکان
پتر نارایش کات ، من همرگیز د اوا له چپروک نووس ناکم که رستهی
هونری و بهلاخی به هیز بخاته دم پوووره شمسه ، له کاتی گت و
گودا ، بهلام له شوینی گیرانموره کاند (سرد) که د غکی خویتی ، واته
(چپروک نووس) ، د میتوانی هندی وینه هونریمان بداتی به
د ریژی چپروکهکه ، تم چپرد وینه هونریانه هاتورن ؛ (گول سپیه
وورد مکانی دار ههلوورمه سمرنجیان راکیشا ، شمت ووت تادا یکسی
زیونه و له بمر بووکیکی بالا بمرز و جواندایه) ، به رای من تارا د مدریت
به سمرانهک له بمر د مکریت ، له لایهکی ترموه ووشهی (وورد ، کانسی)
زیادهیه . پان د ملیت ؛ (بروسکی یاد گاریک به سمریا کیشا و)
وینمپکی نا مفهومه ، پان د ملیت (راستی خوتی پی ملی ، وه ک
خوره شکموتیه هموال پرسین و به بنه چمتا هچپته خواری) ، راسته
خوره به بنه چمورهگ و ریشدا د هچپته خواری بهلام ، خوره ههموال
ناپرسی ا که واته د بهیت (هموال پرسینه) که لا بری .
شمه وینمپکی جوانه که د ملیت ؛ (هستی کرد گولکان د روچاری
ناگراوین و بهرمو تم زمانه شکیشن) ، همر چنده کورد ؛ د هلیست .

(زمانه بلیسمیانه) ، شمسهش وینه په کی جوانه (چه پکیک له تیشکی خوره که هاته ژوروری و له بورد میا گولی فعرشه کانی زیاتر گمشاند هوه) .
 له کوتا پیدای د هلم له بمر شموی له کاتی نووسینه هوی شم رخنه پیدای
 مهلبنده کمان له ژیر باری همیشیکی گهوره دای بوو ، بویه فـرـه
 به دای خوم نیپه و د بـوـو پـتـرم بنووسیا په ا

سمرنجیکی پیویست :

لم لیکولینه هویسه دای د مر باری چیروکی (کارگه) برای نووسمه
 له هندی جیگادا له بایته کهه د وور کهوتبووه ، چو بو سمر بایقتیک کهه
 په پیوندی به ناواختی باسه کهیموه نه بوو ، بویه دای لای بوردن لـه
 برای نووسمه د کهمین ، که چند پهره گرافیکمان له نووسینه کهی لای برد ووه .

— نووسمیری کوردستان —

مرد و سگه یه لسه له شه به به به و کورگی

سهره ههنگ حمه دی

بهره هه می شه می وهك زاده و خوراکیکی گیانی و فیکری همیشه و لهو
ساته می مروف ههستی به بوونی خوی کرد ووه ، رولی ناسک و کاریگری له
ژیانیا بینیه ، سا شه تهنیا لهو روزاندنی بیرو هوش و ههژاندنی چیز
و ئازاره کانی ناخی قولایی د مرونه بوو بیت یا به جوریکی شهوتو خوزگ—هو
پیوستی یه کانی ژیانی هینا بیته له رزان ، له سهر جم د مرگاکانی ژیانی
داوه .

بهره هه می شه می به پیز و ره سمن د مرپای مهنگی بیرو هوشی مروفی
شله قانووه و چه کیکی کوشنده و کاریگری د هستی مروفی جوامیر و شورشگیر
و به شهرهف و سهر بلند ، به نیازی گورانکاری د اهینمرانهو ههلوهستی
سه ختر له پیناوی خوشکردنی زمینیه کی له بارو گونجاو بو راپهر—ن و
شورش که سهر جم لایه هکانی ژیان بگریتهوه و پهل و پو به هه موو لایه کا
بلا و کاتمه . . .

ئالهو ساته می وشه شه بیته پشگری ئاگرو به سمر د لی خوینمژانا شه چیزی
تمواو شه رکی خوی له گهر و تونگ و تیژی کوری مملانی و ناو کوبه کانی
ژیان کومه لگای مرونه به جی شه هینی .

گومان لهودا نی په شمه له ساتیکا بهریا شمې ، شمو شمه به —
رضگدانموی راسته قینهی مروف بیت و دست له ملی خوزگه و مسافه
ر هواکسانی بی .

چاوخشانیک به میژووی ژبانی مروف و کومه لگاکیا گلی گونج و کلهپن
ولا یضی شمود یارد انمان لا شاکرا شمکا .

بهرهمی شمه بی چ لایمیکی شمگرت و روو له همربواریکی شمکیت
له همرقوناغیکی تاییمتی میژووی ژبانی مروفا به جوړیکی تاییمتی سهری
هملداوه و هاتوته کایهوه ، که خاوضی همل و مهرج و شعلی تاییمتی
خوی بیت و به ناسانی له بهرهمی قوناغهکانی دی جیا بکریتموه بنا—
سریتموه . همربهو پیوانهیه باسهکمان بو شمه بی بهرگری ترخان کراوه ،
به پیویمیتي شمزانین چاویک بهو ریچکه و ربیازهیا پخشینن که شمه بی
بهرگری پیا تپهه ریوه و بم منزلهی نیستای گه یانوهه ، بویه به چاکسی
شمزانین له کهسایمتی و گوههری شمه بی (نیشتمانی و سیاسی) ییش
بروین ، چونکه شمو بهرهمه شمه بی په ره سهری لی شمه وینی و تیشکی
سهرنج و باری بو چوونمانی له ممد هر شمیرین له سنووری رضگ بی—
کیشراوی شمو چوار چپوهیه تپهه ری نه کرد ووه ، شمه له ساتیکا راست و
د روست د هر شمچی و بهموو سهری ژیرناکا که به گمز و سفگی شمرو پیوانه
و کیشانهی نهکمین و بارود وخی (ذاتی و مهوزوعی) بهرهمه شمه بی
پسکه ره چساو بکمین .

له بهر تیشکی رووناکي شموموی له بهر د هممانا د انراوه شموانین به
د روستی شم و کمو و بژاری شمه به کهمان بکمین و له رووی نساو هروک و
مههسته شمه بی سیهکانموه بیرو رامن د هر بترین و ناسایشه ل— زور
لا یمن و بهوارا نمک همریک نه گزینموه ، بهلکو بیرو رای پیچموانهشمان هه
بی .

ئەدبەتکەمان لە تەك ژبانی نەتمووی کورد ١ بە پلەو قوناغیکێ ناسک و سامناکا تیئەمەری ... ھەر بویە ئەدەبی رەسەن و راستگو رەنگانەمووی ژبانی راستی کورد .

بەو نیازە توێژینەموویەکی سەرھتایی و لیکولینەموویەکی ئاسایی د روست سەبارەت بەو بابەتە ئەدەبی بەکەین کە راست و رەوان لەسە خزمەت بەرژمۆندی و قازانجی راستمو خوی نەتمووی کورد ایەکە وەك نەتموویسەك لە ژیربالی رەشی سەتم و جەموری د وو چەوسانەمووی چینیایەتی و نەتموویایتیا ئێفالینی .

د پاره ئەدبەتکەشی بە تایبەت ئەدەبی نەتمووی و سیاسی و بەرگری کردنی چەوسانەموو د دەست نیشان کردنی چارە نووسیکێ رووناک و پیروژا ئێپینی ، ئەوا مشتێ لە نمونە زادی بەرھەمی شیعری چەند شاعیریکێ کورد بو بەلگە و پالەشتی بو چوونەکانمان ئێمینیئەموو د وستانە مامەلەیان لە گەلا ئەکەین ، ھەر بەو مەبەستە کۆسپ و تەگەرە بەرد م ئێم رێبازە تەخت و نەمو بەکەین ، بە باشی ئێزانێ ئێم توێژینەمووی جاری سە شێوەیەکی ساتە وەختی و ئاسایی بو بابەتی شیعەر تەرخان بەکەین و لەسە رووی واتا و مەبەستە کاریگری یەکەموو لەم روووە لیان بد وین :

١- شیعری نیشتمانی و نەتمووی .

٢- شیعری سیاسی .

٣- شیعری شورشگیری و بەرگری .

ھەر یەك لەو بابەتانە خاوەنی خاسیەتی تایبەتی و سیمای دیاری کراوی خویانن و لە بەرد م روانگی بیرو راو تیور و فەلسەفە کون و نوویە کانی سەرد ما پیناسە و پیا ھەلکانی جیاواز و تایبەتیمان ھەیسە ... بە باشی ئێزانین بە کورتی لە ھەر لایەنکیان برۆین و بەلگە بە ھیزو نمونە زیند وو لە شیعری کورد پسا بەینینەموو و بە پیوانە و کیشانەسی ھەقل و مضتیق لە ناو دنیای پر لە جەزجال و بو چوونی بە یەکا چوو ھەپە

جوری ئیستا یا لیان برون و مافی رهوای خویان بد هینی و شوینی
سروشتی خویان پی رهو ببینین سبارت به دنیای شیعری ئیستای
کوردی و رولی له ژبانی ئهد هی و سیاسی ئهرومانا بزم جوره بوی ئهچن .

۱- شیعری نیشتمانی و نتموهیی :

ئهم بابته شیعره لـــــــه روری
میژوری یهوه تهمزی له گهل تهمزی خوناسینی کورد و خاکی کورد ستانا
همیه و له بهره بهیانی ئهم دم و ساتهی مروف ههستی به پهپونهندی
نیوان خیزان و خوشهویستی ئهو بسته خاکه کرد وه که له سمی ئهژی ، ئا
لهو ساتهوه شیعری نیشتمانی و نتموهیی هاتوته کایهوه (ئهگهر چی لسم
لیکولینمویه مانا له بهر هندی هونمانتوانیوه نمونهی شیعری هـــــــره
د پرنی ئهد هی کوردی به نمونه بهینینه ، بهلام ئهمه مانای نهپونسی
ناگــــهینی) . شاعیری نیشتمانی و نتموهیی له ئاکامی ئهو عشقـــــــه
پیروز و وهفا و ئهرکه مروفانهیه ، گورانی بو خوشهویستی خاک و خولهکههی
ئهل و تهنانت شیرینترین سرمایهی ژبانی که گیانیتی لهو پیناوه دابهختی
ئـــــــهکا .

شاعیر ئهو ههسته بهنگ خوارد وهی ناخی د مروونی له شیوهی هونهر .
یکی بهرزا د هر ئهبری وهک پورکانیکی زور به هیز ئهته قیتهوه ، دیـــــــاره
د وای ئهوه خوزگه و ژان و سوپی که به شیوهیکی هونهری د هر ئهـــــــبری ،
راستمو خوکار ئهکاته سهر بهرورد ه و گوش کردنی نهوهی داهاوو ، تا
نتموه و نیشتمانکههی خویان زیاتر خوش بوی و خویان له پیناوی ســـــــهر .
بهستییا بهخت بکهن کهواته لسم ساتهدا ئهد هب چهکیکی کوشنده و کاربگه
به روری د وژمانی ئازادی و زرگاری میللتمانا .. بویه ئهوانهی خوشهویستی
خاک و نتموهکهیان عشقیکی ههمیشمی د روست نهکرد وه و لـــــــه دل و
میشکیانا رهگ و ریشهی دانه کوتاوه نهک همر سمر فرازی خاک و نتموهکهیا .

ن به لاوه گزنگ و مبهستی یه به لکو شه هی نتموهییان خوش ناویست و
 د ژی شهوستمهوه ، چونکه شه هی نتموهیی سهره رای شهوی نتموهوو
 نیشتمان خوشهویست شهکا ، زمینیهکی به پیزیش بو په گگرتنهوی خاک و
 مپلمستی پارچه پارچه کراو ساز شهکا و له مروف شهکا ، خوشه ویستی
 مروف و مروفایتی له خوو نتموهکیا بیینی .

ووتمان : میژووی سهر هلدانی شم بامته شه قوناغه د یاری شهکا
 که ژیانی پر له چهرمه سهری نتموهکه پیا تیشپهری ... نزیکترین نموونیی
 شیعره له ناوه راستی چاخ نوزده ههما شیعره به ناو بانگی "نالی"
 په که له ساتیکی ناسک و سهره همیکی ژیانی له خاک و نتموهکی د وورکهوه
 توتوه ، خوشهویستی لای "نالی" شهیدا بوونی خاک و خولی جی نزدگی
 باوانیتی ، تضامت سوز ههلچووه و له دل سهری کردوه ، شهوتا "نالی"
 قوریانی توزی پی ی شه قاسیده شهبیت که نامهکی به د وستانی شهگینسی و
 هموالی بارود وخی نیشتمانکهکی بو شههینیتشهوه .

"نالی" ی خاوهن شه ههسته بهرز و ناسک و پیروزه گیانی نیشتمان و
 نتموه پهرستی بم جوړه د هر شهبری :

قوریانی توزی ریگتم شه بادی خوش مسرور
 شه پهیکی شارنزا به ههووو شاری شاره زوو
 شه لوتفدکمت خهغیو ههوا خواه و همد هه
 وهی سروهکمت به شارنتی سهر گوشهیی حوزور
 خهه سهوزهکی "نالی" ههشقیکی پیروزه و پشکویهکی گهشه ، گیانسی
 نتموه پهرستی له گهل خوینهکی نالییا حمهیی دیت ، "نالی" په هه
 خوشهویستی په شهوه ناوهستی ، به لکو نیشتمانکهکی د هرمانی د هر دود هوای
 ههووو پهژاره په کیتی :

وهک شاهکم د هوان به همتا خاکی کوی یار
 وه شهشکهکم رهوان به همتا ئاوی (شیره سوور)

په ټاوه خوت بشو له کود ووراتی سمر زمیسن
 شاد بن به وهلسی په گدی : کمتوی تاهرو ټهو ته هور
 ټمجا مژهسته تاد هگمیپه عهینسی (سمر چنار)
 ټاویک پر له ناو چنار و گول و چنورور
 " نالی " زیا لهوهی مروقی ټهو سمر د همه به بیریا دیت ، لهم رووه ده -
 ست دا ټهگری :

د م و ت د وو چاوی خومه ټهگر " به کر جوئی ټمشک
 نه بویه تیژیوی ټه مورو گهر و سویرو ســـــورور
 داخل نه بی به عضبری سارایی " خاک و خول "
 همتا نه کی به خاکی (سولهیمانی) یا عوـــــورور
 خوشهویستی خاک و خولی نیشتمان لا مروقی راستگو و د لسوز به
 جوړی کهوتومه که ټیان و ټازادی خوی له سمر بهستی نیشتمانه که پیا
 ټه بینه توه و ټیر د هسته ی خا که که ی خه میکی په جگار گوره یه ، به جوړیکسی
 ټهوتو ټیانی تایستی لی قال ټه بیت .
 ټهوتسا جهور و ستمی تورک به رامبر خاکی بابان و شاری سولهیمانی
 چون ټازاری گیانی و جهسته یی " سالم " ټه دلت و ههستی نه توه په رستی
 چون د وای گینگلدان وک بفرزین و بارووت به رووی د اگیر کهرانی خاکی
 کورد ستانا ټه تهمه توه :

لیم گهرین با گوشه گیریم د هسته و ټه ټنو کف زمان
 گیزه لوکی بای نه د اهمیت تاری کرد سفحه ی جیهان
 نهو به هاری من خه زانه و هغه کی سو حسم ته سووز
 پرتوی ماهه غم و چاکی د هروونم وک که تان

.....

دل له محنت که پله سهیلی سهیری ناو شان نی په
 هینی چاوم خوینی تی تراوه له داخی همر دومان

.....

ساعقه و بهرقی نحووست زولمفتی دا شهرق و غهرب
 بهرده بارانه به مهخوسمی له سمر مولکی بهمان
 همر خوشهویستی یهك سمر چاوهكهی راستگویی نهبیت ههشقی
 چرایهکی کوژاوهیه و ئهوجوره د یادانهش تهمنیان کورته، لای "بیکهس" ی
 عاشقی راستگو شیعرهکانی نهك همر چرایهکی داگیرساوهیه بهلکـ
 پورکانیکی ئاگر ههمیشه کلپه ئهسینی :

ئهی وهتهن مافتونی توم و شیوهتسم پیر کهوتوه
 وهختی بفتدیت و ئهسارمت ، پی به تهوق و کوتهوه
 من له زگر و فیکری توغافل نهبووم واتی نهگهی
 چهپس و تپههلدان و زیللمت توی له پیر برد و تهوه
 بهوخودایهی بی شهریک و لامهکان و واحییدده
 ههشقی تونهوهی له د لهما ئاگری کرد و تهوه
 ئاگریکی وا ههزار سال ئاوی برژنیتیه هه
 قهت ، گر و کلپه و بلیسهی یا ئهبهد نهکوژیتیهوه
 باسی مهحزونی و کساسی خوت نهکهی توخوا وهتهن
 چونکه بهو باسه برین و زامهکم ئهکولیتیهوه

.....

شهرته شهرتی پیاوهتی بی گهر خودا دستم پـدا
 د وژمنت پمتکم و هکو سهگ بیخهسه زیر بیتیهوه
 ههستی نیشتمان پهروهی و نهتهوه پهستی لای شاعیری راستگو و
 نهتهوه پهست و نیشتمان پهروهر ، رهنگدانهوهی واقعی ژبانی نهتهوهوه
 نیشتمانکههیتی ، ئهوجوره شیعرانه ، د شگی د لپرو رهسفی ئهوه
 مروثه هونهرمفندانیه که له مهیدانی جهه بهزهیی و جگهر سوزیا ئهسپی
 خویان تا و ئهدهن ... شینخ نوری شینخ صالح وشهکانی گوللهیهو ئهده ب

چه کیک پمرو مرد می نتموه می یهوه ، رولانی کوردی پی گوش ئەکـا و
د منگی زولالی بمرز ئەکاتموه و بی پمروا ئەچریکینی :

بو و تمن بو دین و میللمت بین نهمیحت د ابد من
بو تهره فغسی میللمت ، ئیوه با بکمن سه رخی به دت
سه د شوکر لاچووله ئاوینه د لا زهنگی میحـهـن
به سیمتی د هردی نیفاق و شورش و بوغز و فیتـهـن
عه پیه با بپریتموه گیر و حسادت ماوه مـهـن
گیانی کورد پهرستی شیخ نوری نموونه می ههلویستی مردانه میتی
ئازاری نتموه که می به ژان و سوی د هروونی خوی دل ئه می :

د دوباره دل له داخی و تمن پر له میحنه ته
لم منزه ره ی فهلاکه ته ه لیم د مرد و حه سه رته
حقیه فهلاک به جاری سه ری خووی له خوم بنی
بگری فهلاک به شینموه بو ئم موسییه ته
به رقایی سه را بوته د هشتی که ره لا
یا مه زه مه ی گور و هی و تمن خواهی تومته ه
شپ هری شاعیرانی نیشتمان په ره و کورد پهرست له وه د هر چوووه
خوی له قاضیکی سه ر نووقاوا ببینیتموه ، به لکو چیایه کی هه ره سه ر که شی
سه رفرازی میللمته ، بو خوشه ویستی و شیرینی ولات " حه مـهـدی
ساحبقران " روم و عجم بو شایستی و به لگی راستی شیعره کـاـنی
ئهمینیتموه :

ئهی و تمن روم و عجم موشتاقی کورد ستانتـه
ئیفته خاری میللمتی کورد شهوکهوتی عینوانتـه
جهسته سه ر به رزی ئیواران و سبهینان مانگ و روژ
وهک نیشانی ئیفته خاری سنگ و نه جمه می شانتـه
لم بوژه پیروزه دا " زیومر " یش گورانی بو خوشه ویستی نیشتمان

شیمیری سیاسی :

شیمیری سیاسی همروهك برا بابكهی بیرو راو تیور و فلسفه سیاسی پهکان لموسات و د مموه خوی له قالبی زاراوهکه ی شمرودا دارشتووه که سیاست به شیوهی تیوری و کرد هی له نا و نعت موهو د مولتمهکانی دنیا یا هاته مهیدانی تیکوشان و مل ملانی ناوکومل و شوین پی و جی د هستی خوی کرد موه ، شیمیری سیاسیش رشنگ انهوی ژیان و حالتهی سیاسی سرد مهکمیتی ، بارود وخی تاییمتی ژیانسی مروف د روستی کرد وه ، د هر کموتن و خو سپاننی شو د یارد هیه له شه هبسی کورد یا حالتهیکی زور پیویستی سرجم ژیانی کورده ... نیمه پیمان وایه سرمتهای شیمیری سیاسی کوردی که له ناسمانی شه هبیاتی کورد یا وهك شهستیرهیهکی د رموشه دار خوی نوان و شان به شانی پیویستی " ذاتی و مهزوی " سرد م هاته کایهوه شیمیره به ناو بانگهکهی شوکری فهزلی یه ، شو شیمیره پر به پیستی چالاکی و بزوتنهوه و تیور و بیرو راو فلسفه سیاسی پهکانی سرد ممو شو حوکمش همروا له خووه و گوتره نموتراوه و بنه ما پهکی مهزوی خوی همیه :

۱- سیاست وهك د یارد هیهکی گشتی - به تاییمت له ناوکورد ا -

خهسلتی نوی به خویهوه لکانووه که پیشتر بم جووه خوی نهواند وه .

۲- تیکمل بوونی سیاست به ژیانی میللمتان بهستنهوی به وه د هست

خستنی مافی چاره نووسی میللمتهوه بایخ و گرنگی تهواوی د رای ، کاریکی شو توی له شاعیره واقعی پهکان کرد جگمر سوزانه ناو ر لم لاینه بد نهوه و فهراموشی نهکن .

لم رووهوه شوکری فهزلی باشی بو جووه و سر مهشقیکی ئوستاد انهی

کرد وه :

نیش که رووی نیمسته له همورازه سره و لیوی نهکی

فکری د ووریشی شووی همر به دها و نوپژی نهکی

گیره شمیونی که کای کونی به ، پا ، داله کت
چاکه هر لی خوری سمیری دم و کاویژی نهکهی
حهیفه چاوی که جفا کوله وژی تی ئمشکـان
تو به کلجهوی وفا عهینی گهلا ویژی نهکهی

شوگری فزلی لهو کویله شیعره سیاسی به وورد و قووله یارو له شیخ

محمود که له پیاوی گهرهی کورد ئەکا و پی ی ئهلی :

ئهمو که خوری سهر کهوتت ، گزنگهکی ههموو لایهکی ولاتی گرتوتهوه
هر به ساویلهکی و دلپاکی خوت و ههلویست مهنونهوه ، پیویستـه
سیاست بکهین ، نهک به پی ی گیانی نه رتهکانی خومالی ههلس و کهوت
بکهیت ... له خووه ههنگاو مهنی و پضا مبههره بهر د وعا نزا و قسهی پسف
ههلد راو .

بهراوردی ژیانی نیوان کورد و میللمتان بکهو ههولی مسوگر کردنسی
داهاتیکی گهش بو کورد بسه ... گویی له قسهی نه یارد وستی روو پامال
مهگره ، که بهرژموندیان تهنیا له قسه هینان و بردنایه و پیشهیان چساو
راوه ، دوست له نهیار جیا بکهروه هر یهکهیان خانه و مهنزی سیساد و
سروشتی خویان بهدیری :

سهرتای ئیش ههمووی پهک بوونه ، ئهویش نایی ههتا
هر برینیک که ، له دلداههیه ساریژی نهکهی
قهومی پی سمرنی په ئهمرو له ههـووـo

شوگری فزلی زور هوشیارانه و به گیانیکی جگر سوزانهی بهرزی به و
سهلیقه وورد و گیانه سهر دمه و ههسته کورد لهنهوه ، شیایوی ریهـوـوـوـوـوـوـوـوـوـوـوـo
ئافهین و دست خوش و دم خوشی به .

سیاست وکړه ریازیکې نوی نمخسه و سنوور پو کیشر او موټور په کرنسی به هلس وکوت و چا و وراو ، له پیناوی وه دست هینانی کورسی حوکم ، تا ثمه لای شوکری فغزلی به ووشک و روټی ثاوتی شیعریکه نمکراوه ، په لکوزیرمکانه له گس فیکری نتموهی و کملتووری میلی و تاقیکردنمونه تال و ناله بارمکانی راپورد و مژووی د یرینی کورد گونجینراوه .

عموما شوکری فغزلی ثعلی : سمرتای دست پی کرنی هموو کاریک پیوستی به پهگرتنه ، ثعویش نایی تا هرکه د هرک که له د لا همپه سارپی نهمکی و لپیوردنت نمبی ، شوکری فغزلی روو له شیخ محمود ثکا و ثعلی :

قانونی سر وشت و قوتابخانهی سیاست وای سلمانوره که پو روزگار و ژبانی روزانه و حوکمی سردم هیچ نتموهیک پی سرد کرد و سمروک نامینیتمونه ، خوگر توش ثتموی تاجی ثمو سمروری و سمروک پی مسوگر بکهیت پیوسته به نارمزو و کمپی خوت ماملعیان له گلا نمکیت و به پی سی گوره و پاشا له گل نتمودا د ووبالی پیک ثهینن ، ژبانیان به پهکسوه نسبت پیک ناپه .. گمر نتموهیک شایی هموو . ثمو به واتا حوکمی سمر به خوی خوی مسوگر کرد وه ، خوئنگمر نتموهیکیش پی " شا " بوو ثمو به واتای ثموی به منزلی سمر به خوی نهگیشتووه ، کمواته لـ

حالتیکا نتموهیک له ژبانی حوکمرانی خویا بزی و سمر کرد پی همپی پیوسته ثمو سمرکه به پی ی یا سا و ریپا حوکم بکا ، خوگر به پیچموانه وه بوو ، ثمو د ووچاری همله ثهبت و وک شای شترنجی لی د پت که د وای خوی ثمینتونه و به نمانی کوتایی به هموو حوکمیکی دی .

د وای ثمو شیعه به ناو بانگی شوکری فغزلی له ثاسمانی ثمد هباتس کورد یا ثستیره د د رموشیتونه ، ثمحمد مختار جانی کورد پهرست لم روموه شارمزایانه رووی لم بایته شیعه کرد وه و له سیاستی چوارچیوه

ناو خویپهکی نهمهوه د مر جووه ، کروکی شیعرهکانی به ئاوی گهوههری
سیاستی ناو د هولتان زاخاوداوه ، له سهرمتایا بارود وخی ژیانسی
کورد د مر ئەخا و ئەوسا د پته سهر بارود وخی ژیانسی ناو د هولتان ...
د وای تییینی یهکی وورد و قول به خویا ئەچیتهمهوه و روو له ههلویستی
چاو وراوانهی ناو بهرژموندی ژیانسی د هولتان ئەکا ... که چون گالته به
مانی چاره نووسی نهمهوه بی کەس و لاواز و ژیر چهپوکهکان ئەکەن و به پی ی
ویستی تایییتی خویان ئەیان چهوسینهمهوه :

د پته گویم د هنگی به ئاهو شیومن و گریانهمهوه
نالهی د لسه له حهسرت خاکی کورد ستانهمهوه
لانهمواز و بیکهس و مهزلومن ئیستا قهومی کسورد
گا به د هستی تورکهکان و گا به د هستی ئیرانهمهوه

راسته وهک ئەحمەد موختار جاف شاعیر نهمهوه بی کورد نهخشهمهوه
تابلوی ژیانسی سیاسی کوردی نهخشانووه وایه و مالی نهمهوهی ژیر د هست
هر د ههه زالم و ستمکاریک چهپوکی پیا ئەدا و خویینی ئهرژینی ، ئەسه
بی ئەوه کهسیک یا بهرهیهکی خیر خوا و ئاشتی خواز نقهیان لیوه بیست ،
تضامت د مزگا خیر خوا رهس بیهکانی ناو د هولتانیش نهک ههر ناوژی
ناکەن بهلکو به پی ی بهرژموندی ماد دی بهکەیان گهلی جار پشتگیسری
زالم و چهوسینهر ئە گرن و هازو هوزه کهیان تهنیا قسهی پتی ههلد راوی
سهر کافهمهوه :

ئیسسی ویزدان و عهدالت بی موسهمایه و د رو
بو سیاست ئەم قسه کهوتوته سهر لیوانهمهوه
راسته گهر ئیسسی عهدالت بوچی مند الانی کورد
وهل و سهرگردان بهسورینه وه به سهر کیوانهمهوه

د یار د هه ریپازی سیاسی لهم شیعرههی ئەحمەد موختار جافا تهوا و
خهست بوتهمهوه و پهنجه بو تاوانکار ئەبا .

مانه ، ئەدەبی روزگارێکی پر لە مەبەنتی و ستم و چەوسانەوهی نەتەوهییه ، سات لە دواى سات بەرەو لوتکەى تیکۆشانی کردەبە و خویناوی هەلکە — کەشی و لە زەمێنەى خوش و لە باری سیاسى یا خۆى را ئەتەکنی و گەروى زولم و چەوسانەوه لە خۆى ئەتەکنی و تەکان رووه و مەیدانى راپەرین و شورش ئەدا و لەو کۆرە شا چا و هەلکەهینی .

ئەم بابەتە شیعەرى یە هەلقە نەپسا و مەکانى تیکۆشانی جەر بەزانەى مەلەت توند بە پەکەوه گوی ئەدا هەرگیز بە ماتى و دەستە و ئەژنوو و سەقامگیری خۆى نیشان نادا و لە تەك شەپولى هوشیاری و راپەرین و شورش نەتەوه چەوسا و مەکانى دنیا یا پێشەنگى کاروانى رزگارى یە .

سەبارەت بەم جووڕە شیعەرە لە ئەدەبى کوردى یا گەرچى بارود و خەسێ ژيانەسى کۆمەلگای کوردە واری بە هوى سیاسەتى نا بە جى نا و دەولەتا — نەوه تا ئەستا لە هەلبەزو دا بەزا بووه و لە سەر دەمیکا گەش و بە هیزو لە ساتیکى د پشا کپ و خاموش و لە نگەر گرتوو ، لە گەل هەر هەموو ئەوانەشا هەرگیز کز و لاوازی ئەم بابەت و بواری لید و انە نیشانەى د وایى تەسەن و نەمانى بابەتەکە نەبووه و نى یە ، بویه ئیمە پیمان وایە ، شیعی — شورشگیر و شورش لە دل و هوشى کۆمەلى مروفتى پێگەشتووی جگەر سوز و نەترسا جى خۆى ئەکاتەوه و لە زور کاتیشا پێش شیعی بەرگ — شەکەوى ، بەودا لیمان روون ئەبیتەوه کە شیعی بەرگری لە سات و شۆینیکا سەر قانەلى خەباتى خویناوی روشنپیره جگەر سوزە نەتەوهى بەکانه و هەمێنە کەشى ؛

(بڕوا بە خوکردن و وەرە بەرزى و نە بەزین لە تیکۆشانا و شالاوى مە — ردا نە و هیرشى جەر بەزانە و هەلکوتانە) بو سەرد و ژەن بە نیازی جەرگ و دل هەلکەکاندن و چا و هەلکولینى تاچوک لە بەردەم نەتەوه چەوساوه — کەیا دا ئەدا و راست و رەوان دان بە مافى رەوا چاره نووسپانا ئهنى .
" حاجى قادری کویى " بەم جووڕە بانگەوازی شورش بە گوێ —

نموی را چمنیوی نتمومی کورد ا ئدا :

جوشیک بدن وکوهنگ ، تهگیر بکن به پی دنگ
 ئسبابی شهر پمیا بکن ، توپ و تفنگ و هاوونگ
 پارانموه و تموسل ، لسم هسره پاره ناکا
 تیره دوهای جهوشن پهیکانه حیرسی میدان
 که شیعر رولی هوشیار کرد نموی میللت ئهینی و بو رایهرین
 هانیان ئدا ، ناماد میان ئکا شیرانه به گرداگیر کمر و د وژنا بچن ،
 ئبو د یارد مبه بهلگی زیند و ورسناپتی شیعرهکه د مر ئخات ، ئالمو
 حالتیا وشه له پیناوی مبهستیکی پیروز و رهوای مروفاپتیا ئسوتی .
 حاجی قادر همر بهو مبهسته پشکوی وشعی سوور و گشا و سپه ،
 ئاگری شورشیکی دانمراوای هه لگیرسانوه :

ئوانعی مولکی خویان کرده د مولات
 وکوبوت د پهرستی گشتی میللت

همر همان ریچکه " د لدار" پشی له مارشی کورد یا هیزی ووتن
 بم بواره ناسک و کار بگری ئدا مبه شورشگیری کورد ئدا و له شیعری
 " ئعی رهقیب" دا که ویردی سهر زمانی هه موو کورد یکی به شـهرف و
 د لسوزی نتمومی کورده ئعلی :

ئعی رهقیب ا همر ماوه قهومی کورد زمان
 ناپشکینی ، دانمهی ، تویی زهمان
 قهومی کورد ههستایه سهر پی وهک د لهر
 تابه خون نخش بکا تاجی ، ئهان

که چی فیکری نتمومی و شورشگیری له شیعرهکانی " بهیکس" بهرگی
 تا قهکرد نموه خویناوی پهکانی میژووی نوی نتمومیانی پوشیوه :
 قهومی کورد ئیسپاتی کرد بو هالمی ، سهرووی زهمین
 میللتیکی قارمانن همر ئعی سهر بهست پـهـئـین

همیز و توانا و وزه لی هملهینجانه ، نه‌خشی تابلوی همیشه زیندوی
لی هملکنواوه :

همر چفند ، پعتی سیدارهی د وژمن هملخری
همزاری وهک من بو سه‌ری به—ری
هیچ همیزی نی‌یه کورد له ناو به—ری
مه‌گهر به جاری هم‌وو کورد بم—ری

شیعری به‌رگری نهک گیانی وره لای رولهکانی ئیستا به‌رز نهکات—هوه
به‌لکو وا له نهوهی نوی نهکا پشت به همیز و بازووی خویان به‌هستن و بروای
ته‌واویان به سه‌ر کهوتتی کیشه ره‌وا کهیان همبی و نه‌همن تاچوک به داگیر
که‌ر و چه‌وسینه‌ر داته دهن .

شیعری به‌رگری لهو سنووره‌ش نه‌ترازی ، نه‌و مروفانهی به پیرو را ی
ناوه‌خنی نه‌و شیعرا نه‌ گوش نه‌کریت بیان وایه نه‌و مه‌شخه پیروزی شورش
و به‌رگری کردن لی ، پیویسته همیشه به‌رزی که‌هوه و هرگیز نابسی
بنه‌وی و نه‌فانت د‌وای درونهی وه‌چمه‌ک ، نه‌درته دست نه‌وهی
راچنیوی همان ریبازه بویه د‌وای مرد نیش له‌وهی کرد ویانه به‌شیمان
نه‌ین :

بی باک له به‌رد م سیدارهی د وژمن
پعتی قناره نه‌هیه گ—مرد ن
کریکاریکی ه—زاری ک—ورد م
هیچ به‌شیمان نیم به‌وهی که کرد م

شیعری به‌رگری ناوینهی بالانمای نه‌و جگهر سوزانهی به خوبی ریگای
سه‌ر فرازیان پاراسته‌وه ، هملوپیستی راستگویانهی شورش رزگاری و
ره‌نگد انه‌وهی خوزگه و ناواتی عاشقی نازادی و سه‌ر فرازی نه‌وهی چه‌هیا—
وه‌ن :

نه‌ی شیرانی خاوه‌ن غیرت رولهکانی سوله‌یمانسی

ئەهێ کەسانی لە رێی شەرف ئەمرو ئەکریه قوربانی
 بە روحی پاکی خاوەنتان لە رێ خاكا خەبات ئەکەین
 بە خوێنی جوانی سەر بەستی ئا و بژینی ولات ئەکەن
 هەلوێستی جوامیرانه و بە شەرف نەتەوهیی ، گیانی بە گـژا
 چوونەوه و روو بە روو بوونەوهی زولم و ستم و چەوسانەوهیە .
 د پاره سەر فرازی لە خووه چنگ ناکەویت و باجی خوێنی گەرکەه ،
 کەچی خوین رشتن بە لای داکیر کەر و چەوسینەرەوه بە مەبەستی سەرنەوی
 کردن و توقاندنە ... بەلام لای تیکو شەرائی مەرد و بە شەرف و جگەر
 سۆز پێچەوانەیی خواستی گلاری داکیر کەرانه ؛
 خوینپان رشتەم زوردارەکان
 وایان زانی ئەم مەریـنـ
 نەیان زانی بەو خوینەیی مـ
 تووی ئازادی ئـ
 یەکی لە هەرە سیما و مەرجەکانی شیعری بەرگری وەك گیانیکی بـ
 هیز و شورشگیرانه ، ژبانی زەبوونی و ژیر دەستی رەت ئەکاتەوه و لـ
 پیناوی پاراستنی شەرف و کەرامەتی نەتەوهیی مروفا بە عەشق و شەیداییـ
 یەکی یی وینە وە بە پیر مەرگەوه ئەچی و هەرگیز لە مردن سل ناکاتەوه ،
 بەلکو خوی دایینی مەرگ ئەگری ، چونکە ئەو جووڕە تیکوشەرانه ژبانـ
 سەر فرازی لەو مردنە سەر بەرزانه یەدا ئەبێننەوه .
 ئەو مەرگەیی لەم ترساره ، ئەهێ لاوینم
 بوناویری بیت ، بگری دایینم
 با بەناسی کە پێشمەرگەیی کومەلـ و
 کادریکی دەست و دایین خاوەنم
 گەشتی ئەمجارمان ، پیا چوونەوه یەکی سەری ی و ئاوردانەوه یەکی
 ئاسایی بە بە لای چەن کوچمەکی دنیای ئەدەبی (نیشتمانی و سیاسی و

بهرگری) ، د یاره شم هموله به سمرتای هسکاویکی به جی د ائنهین ، بهو هیوایمی شه دیب و روشنبیرانی د پش چاکی د لسوزی لی بکن به لاسار شاوریک لم پواره فهرا موشکراوهی شه می کوردی بند ضهوه و چنپان لسه د هست دی د ریخی نه کن ... حمزش شه کن شم تیبینانه بهخینه روو :

۱- لم لیکولینوه بهدا پضامان بو جهزد نمونمیهکی شیعیری برد ووه ، سا شهوه له همر بواریکی (نیشتمانی ، سیاسی ، بهرگری) دا بوو بهت ، شه شهوه ناگهینی ، همر تنیا شهو شته شک بهرین ، بهلکو نمونمیه خهروا- ریکی بهجگارگه وره فراوانی شیعیری کوردی په ، لهوشه گلی شیعیری به هیزتر لهو پواراندا هه بوو بیت و چنگ نیمه نهکوتووه ، یاخومان به- مهستی تایبتهی پضامان بو نمبرد وه .

وهک هسکاویکی سمرتایی جاری جاری وامان په باش زانی تنیا نمونه له شیعیری شهو شاعیرانه بهینیموه که له زیانا نماون یان ناوهان نهمیری ، شه شهوه ناگهینی لم تهقه و بچوکه با ، شاعیرانی وهچی راجه- نهوی شم سمر د معمان نمونمیه شهو باهتانهیان لا چنگ نهکوی ، بهلکو په بهجهوانموه شه تنیا له پیناوی پاراستی (گیان و جهستی) شهوانه که له شارهکانا له ژیر د سهلاتی رژیم نا مروفانه و توقینمیه بهسه شهین ... چونکه تا ستم و جهوسانمویه نه موهی کورد و د اگیرکردنی خاکی کوردستان له ثارا دا بهت شیعیری شهو پوارانمیه لیپان د واینسی همیشه له گشه کردن و شوق و د اگیرسانا په ، شه می بهرگریش د مولهسند و د مولهسندر شهی .

ریبوار عبد الله محمد

که گه‌پشته سه‌ری کولانه‌که وه‌ستا ، تما‌شایه‌کی تم لا وئمو لای خوی کرد ، پاشان بو سه‌روهی روانی و خانووه د وو قاته د یکور زمره مکی بیینی بی سی و د وو خوی به کولانه‌که‌دا کرد و له به‌ر ده م سی یم د مرگای د هستی راستا وه‌ستا . پهنجی به زنگه‌که‌دا نا .

کولانه‌که ته‌سک و باریک بوو ، د وای چفند هه‌نگا و یکی تر پیچیکسی تی شه‌موت و وک شیوه‌لوکیک به‌ره‌و خوار شه‌بووه . پهنجی بو سه‌ر زنگه‌که د ره‌ژ کرد هوه .

(په‌له‌ی لی سه‌که ، دایکم د ره‌ژگ شه‌گات)

د هستی هینایه‌وه د واوه ، د وا مزی له جگه‌ره‌کی دا و ئاغزه‌کی فری دایه به‌ری ی . له‌و د یوه‌وه د هنگی پی ی یه‌کیکی هاته به‌ر گوی . خوی ئاماده کرد . د مرگاکه کرایه‌وه ، سه‌ری ئافرته‌یک هاته د سه‌روه و چاو ی به سه‌روو روو یا ته‌قی .
- ته‌مه‌یه مالی ...

(یه‌که‌مجار ناوی من نه‌هینیت ، ره‌ژگه وا بزانیته شتیک به سه‌ر هاتووه ، هه‌ر وا وورد و وورد و ...)

- یوووه شه‌سه

- فه‌رموو کاکه خیره ؟

- خوا بیگات خیره ته‌بیت ، هه‌والی خوش پی یه ، ته‌توانم به‌مه

ژوووه ؟

- ههوالی خوش؟ همر ههوالی ئضمور بیت باشه .
- د یاره دلت خمبیری داوه ؟
- کهواته به خیر بیت . جاری پیم بلی چونه ؟
- زور چاکه ، همر زور .
- به قوریانی دمت پم ، ده فهرموو د هی .
- پووره شمسه له پهله پهلیا لفتریکی د او لهوهدا بوو بکهویست ،
خسوی گرتموه .
- داخی شو هفتیوم له پهله وپوی خستوم . خوم به پیوه ناگرم .
- له بمر همیوانه کهدا کمیک ووستا ، تما شایهکی هموشه بچکولانهکه -
- ی کرد ، کوله سپیه وورد هکائی دار هه لووژه که سمرنجیان راکیشا ،
- ثمت ووت تارایهکی زیوینه و له بهر بووکیکی بالا بهرز و جواندایسه .
- پووره شمسه چووه ژورره کهی و هاواری لهمیش کرد .
- ومره ژوررموه کوره کم . توپش وک ئضمور وایت .
- حممید چووه ژوروری و له سمر کورسپیهک د انیشت .
- ئسی کورم ، ئمجارمیش بهخیر بییت . ده باسی ئضمورم بو بکه ،
- له کوپیه بو د نگیسی نی یه ؟
- (ناکات له خوت بیت بزانه چون له گهلیا ئهد و بییت)
- زور باشه ، سلاوی همیه و د دست ماچ ئهکات .
- ئهی چون له کوپیه بو نایتموه ؟
- به راستسی ...
- (پی ی بلی شو و روژ له کار دایه ، دستی ناکات سمری خسوی
بخورینیت)
- ئیتر کاریکسی تازمیه و شو وروژ خمریکه .
- همر سلا مست بیت کورم .
- پووره شمسه چووه د مری و سوراچیهک ئاوی هینا . حممید پیش

چاوی به دیواره‌کی بهران‌بهریا گیرا ، وینه جوانه‌کی مسیحی بینی که له باو‌هشی دایکیایتی و فریشته بال سپیه‌کانیش له دور و بهریان‌سا سمر د‌هکمون و داد‌ینهوه . چاوی حمید له سمر وینه‌یهکی گهوره‌ت‌سرا گیرسایهوه . ههلسا ولی ی‌چووه پیش :

— خوشمه وینهی ئه‌سورع .

"ئوسا و ئیستای .. ها ۱ لیردا دم و چاویکی جوانکیله‌یهی مندالانه ، ئه‌لی فریشتهیه و له به‌هه‌شتهوه گه‌راوته‌وه ، له ئیستای هه‌رناکات .. هه‌وا ۱" د‌انیشه‌وه .

— د‌یاره ئیستا ئه‌سور گه‌راوه و اباش نایناسیته‌وه ؟

— نه خیر ، به‌لام ئیستا قه‌له‌وت‌سره‌وه .

— باشه ، نابیت بلی ئه‌م د‌ایکهی من ماوه ، مردوه ؟

— ئا ۱ بیست و چوار سه‌عات کاریش ئه‌کات و باسیشم ئه‌کات ۱

— ئا ..

(وا نه‌زانیت د‌ایکم پیره ، تا بلی ووریا و زیره‌که ، ئاگات له

سهر ووبه‌ری قه‌سه‌کانت بیت)

— به‌روا بکه له کاتی نان خواردن و حه‌سانه‌وه و پیش خه‌وتنیش هه‌ر باست ئه‌کات .

— تو پیم بلی بزانه له کوی یه ؟ تویش هه‌ر له‌وییت ؟

— به‌لی ، هه‌ر د‌ووکمان له به‌فداین .

— خوا بتان یاریزیت ، باشه ئیشه‌کمان چیه ؟

(د‌ایکم له‌و‌زانیه که سهره د‌اوکی که‌وته که‌ست به د‌وا یا ئه‌ه‌روات

ولی نابیت‌هوه)

— ئیشه‌کمان زور چاکه ، ئه‌سور به تمسایه مالو چکه‌یه‌ک بو خوی

په‌که‌وه بنیت ، ببیته خاوه‌ن ژن و مال .

- ژن و مال ؟ یانسی چی ؟ ژن لهوی بیینیت ؟
- حممید بروسکھی یاد گاریک به سمیرا کیشا و زور و هلامی دایموه :
- نا ، نا ، کهی وتووومه لهوی ؟ لیره ، خوی بوی باس کرد ووم .
- هر له منالیموه مامی کچه کهی خوی بود اناوه . تا نیستا چنسد
- جاریک هاتوونته خواز بینی . خو کچه کهمیش همراسی پی ههلگرتووم
- هر هموالی شمیرسیت . باشه بونایتموه ؟ نازانم کی لیره ههلغریوان و
- تاوا تاواری شارانسی کرد خوا بیگری ا رنگه هیچیشی نمهیت .
- معاشه کهمان زور باشه ، پیوستمان به هیچ نییه .
- معاش له شاری بهفدا له کوی بهش نکات ؟
- زور که م دینه دهرهوه ، به مانگیش ناوشارنا بینن .
- مانگیک ائی جیگا وریگا و خواردن ؟ وا دیاره شموکوره بهسزمانه
- م بوتسه داسک و دهرزی .
- پیس نموتسی قهلهو بووه . همرگورانی تهلسی .
- به قوربانی دامت بم ، همرپیت نموتسم کالره کهتان چییه ؟
- تا ...
- (له بیرت نهچیت ناوی کاریکی وای بو بد وزهرهوه سمیری لسی
- دهر نکات ، چی باشه چی باش نییه ؟ کارگهی د روست کردنی پست و
- گوش ، دار و کورسی . شم ناوانه نههینیت . شئی چی باشه ؟ کارگهی ...
- کسوره چکوزانم) .
- له مال کهی شم د یویانموه د شکی گریانیکی به کول بهرز بووهوه ، د منگی
- چنسد ثافرمتیک بوو شمیان لاواندموه . حممید پرسسی :
- شموه چییه ؟
- یاخوا کورم کهس ومک شموانی لی به سمیرنمهیت و جگسمیری
- نمسووتیت . د ووکوریان له ماوهی د وو مانگا به خنکاوی بو هاتموه ،
- حلهوت خوشک و شم د وو برایه ، شئی روله یا خوا جهرگیان به تاو بیست

- ئەوانەى دەستیان ئەجیته گیانی منالی بی تاوانی خەلکیهوه ...
- حمید سەرى دانەواند و بی دەنگ بوو ، لیکدانەویەکی بروسکەى
 بە مێشکىا گوزەرى کرد و زوو هاتەوه سەر خوی .
- ئەنوسەر زور بەرى مالهەمیش ئەکات ، وا دياره ئەمجاره بیت—هوه
 شتەکەى ئەبەرتەهوه .
- جا کوا خوا بەکات ئەوزن بێنیت ؟
- بەلام رەنگە بە م زووانە نەبەتەهوه زور سەر قاله .
- باشە هێچ کارىک هەمى ئەجازەى تیا نەبیت ، ئەشى لە کونیکا بن
 نەبەتەهوه دەرەوه ؟
- خومان حەز ناکەین ، جیگا کەمان خوشە و ...
- کى هەمى واز لە کەس و کار و دایکى و شارەکەى بێنیت ؟
- نا .. وا نالیم .. بە راستى کە مروف لەو شارەدا بیت پێویستە—
 ئەگای لە خوی بیت . لە غەربىیا نازانیت چى بەکەیت .
- بە راست تو هەربەیت نەوتەم کارەکەتان چىیە ؟
- باش بوو بەرم کەوتەهوه ، ئەى ووت بەزانە ئەم بەینە دایکم نەخوش
 نەکەوتوووه ، کى سەرى لى داوه کى نا ؟
- من هەر خەمى ئەهوه ، خەرىکە لە د ووریا ئەمەرم . وا سال و نیو—
 یکه بی سەر و شوینە ، تائىستا تەنیا سى نامە لیم پى گەشتووه و نار و
 نیشانیان تیا نییە ، باشە بوو ؟
- ئا ... سەد دینارى بو نار د ووت کە بتدەمى .
- کورەکەم من خوەم ئەهویت خوی . شارى بەفەدا لەو پەرى دنیانییە .
 بو نایەتەهوه ؟ هەر ئەهەهویت ئەهەهە بزەنم .
- نەم ووت کارەکەمان زور قورسە و ناتوانیت جى ی بەهلیت .
- دياره ئەم کارى ئیوه تازە بابەتە و لە هێچ کارىکى تر ناچیت ؟
 (لە بېرت نەچیت هەر چى پەنا و پاسار هەمى پى ی بەکو راستى پى

- معلي . من ڊاڀي ڇوم باش ٿناسم ، همر بيبيستيت ٿيتر تهواو .
- هموالي شاريش زور ٿهرستيت .
- شار؟ شاري چي ڪورم ا ٿهلي خوا به تايبت نفرتي لم شاره
 ڪرد ووه .. هفتت نيبه ڊ ياري بو نهپتهوه و شار نهڪهوتت شين و شپور .
 ٿهي ٿهو همور رهش پوتت ناپيني ؟ خو شهقام و ڪولان و ڊاڀرهڪانيش
 ٻرن له رهش پوتت .
 — باشه بو ؟
- بو نايزانيت ؟ يان نت بيستوه ؟ به راست تو خهلي ٿهرستيت ؟
 (راستي خوتي پي معلي ، وهڪ خوره ٿهڪهوتت هموال پرسين و
 به بنه چتت ٿهچتت خواري)
 — با ، شتيكي لي ٿهزانم .. بهلام ٿهي ختاي خوياني تيا نيبه ؟
 — ختاي خويان ؟ وا ڊ ياره توپش
 — نا به خوا ، من وا همست ٿهڪم ڪس پي تاوان نهڪوريت .
 — ٿهوه به راستتت ؟ بو تائيتتا تاوانباريڪ شتي لي ڪراوه ؟ من نازانم
 تاوانبار چييه ؟
 (قصهڪانت له ڪورتي ببهروه و نهڪهوتت ڊ واي شت ، ڊايڪ فره پرسيار
 ه وشت زور وورد ٿهڪاتوه)
 — با پارڪت بد هموي .
 — پيسم ووتيت من پيوستم به پاره نيبه ، تهقاعوه باوڪي ٿهنوم
 هميه وليم زياده .
 — ٿهي نايبت ڪور يارمستي ڊايڪ و باوڪي بدات ؟
 — ٿوي .. تو باسي چي ٿهڪهيت ؟
 حميد پارڪي له ڪيرفاني ڊر هينا و ڪهوتت ٿماردني . ٿهويست
 ڊرنگتر له ٿمارهڪي بيتوه . بهلام ٿهو بواري نهڊاوهاتوه وپزي .
 — ٿهي نايبت پزانم ڪارڪي چييه ؟ له ڪوييه ؟ توناو و نيشانهڪهيم

- بد مری هیچ نمبیت نامی بو بنوووسم . یان تهلغفون له گه لدا بکم .
- تهلغفونمان نییه ، له راستیا نمو خویشی وای لا خوشه همر وا
بمینیتموه ، ئه میهویت کوت و پسر بیتموه و دلت خوش بکات .
- ”باش بوو بوم هات ، ئه م ژنه ئه لای قیروزفته ”
- من ههقم به سهر ئه موهه نییه . ئه م ئه توانیت بی من بژی ، من
ناتوانم . تاقه کوریکه . بهس شوینه کهیم پی بلی .
- (ئه گه هر راستی کاره کهمان بلی ملت هه لئکه منم)
- ناتوانیت بچیت ، کار کهمان له ناو شارموه د ووره وه ، همر وا به
ئاسانیش نایگهیتی .
- کهی من کارم له م ویمتووه ؟ ئه م تا ئیمتا نازانیت ئیمه چیمه —
به سهر هاتووه ، ماوین و مرد ووین .
- شوکور هیچ نه بووه ، له م ناچیت شتیکنان به سهر هاتبیت .
- پووره شهمسه هه ناسه یه کی قوولی هه لکیشا و دستی به یه کدا دا .
- چون هیچیمان به سهر نه هاتووه ؟ بو کوست له م شاره ئه بریست .
همر وا نزیکه ی پینج مانگیکه ئازادی ئاموزای ، برای دست گیرانه کهی
له سیداره درا ، تا ئیمتاش شمو و روژ شیوه نیانه .
- حه مید خوی راست کرده وه و چاکتر گوی گرت ، له سهر خه
کهوتموه د وان .
- بو ؟ له سهر چی ؟
- ئه بی بلی له سهر چی کورم ؟ تهمهنی پانزه سالیس بوو ، بو یان
کرد به ههژده سال همر بو ئه موی بیخنکینن .
- له کوی خنکاند بوویان ؟
- له ئه بو غریب ، زوریه له سیداره درا وه کان همر له موی ئه کسین ؟
همر دوو چاری حه مید به چاره کانی پووره شهمسه وه روان ، پاشان
دوش داما و نهیتوانی هیچ بلیت ، سهری داخست .

— جا هر شهوه ا له هاورې وکسانې خوی چفد لاوی وهک سازاد
 ناوا به خنکاندن چوون . به سمرې شهوهرې کورم و توبش ناراسیکسی
 هاورې مندالی ههجوو ، رنگه د ووجوانی وا به جمرگ و قوز له شارهدا
 نمېن ، له گمل شهوهردا بی پهکتر گیانیان د هر شهووو . بی شهوی هیچی
 کرد بهت گرتیان و ماوهیک لممو بهر شهویشیان به خنکاوی هینایهوه .
 کورم تونازانیت شهمانه چی شهکن ؟ شهستا من هر شوپنهکیم بزانیایه
 هوالی شهمانم شهداپه تا لهوه زیاتر شهمرهزاری لای کهس و کار و
 خهلی تر نهپیت . ههموو شهلیسن ، کوا شهوهر ؟ له کوپیه ؟ هر شهبی
 بمهپیت له گمل خوتسا .

حمید سمرې داخستبوو ، چاوی بریپووه بهر دسی و له گولسی
 فرشهکانی شهروانی ، ههستی کرد گولفکان د ووجاوی ناگراویسن و
 بهروشم زمانه شهکیشن ، چاوی داخست ، پاشان به نیمچه بیزار بهکموه
 ووتی :

— ههفته ، بهلام شهو بهمانی نهزانیوه شهگینا شههاتوه .

— جا چون بزانیته ، شهو وهک بهردی بن گوی لیپهات ، شهستاپیش
 شهو چفد نامهپیه نهباپه که به خعتی خوی نووسپویه من هر وام شهزانی
 نهماوه . شهی بهشه پیک لم پشایهوه بو ناتوانیت بهپتوه ؟
 یان شتیک ههیه و من نایزانم ؟ توو سمرې خوت چی ههیه به راستسی
 پیس بلن

— چی بهیت ؟ له من سب و ساغتره . چه پی و تووویت ههمووی وایه .
 — باشه ، بهلام شهوهر هرگیز وهک شهجارهی نهکرد وه ، نابیت بزانس
 مهسکهکی چیهه ؟

" منپش داپیککی وهک توم ههجوو ، به داخی شهوه سمرې نایهوه ،
 سپهریک بوو هرگیز لم جوی نه شهوووهوه ، که شهو نهما منپش پوووه شه
 پهاوه "

— دایک و باوکت ماون ؟

— نه، ... دایکی منیش وک تو وا بوو

— توپش نهینی خوتت لی شمارد موه ؟ رنگه هر بمو مراقموه مرد
بیت ؟ کوری چاکبه وام لی ممکن .

له پهنجرهکھی بهرانبر حمید موه چېکیک له تیشکی خوره که هاته
ژوروهی و له بر د میا گولی فرشمکانی زیاتر گشانموه ، حمید چاوی
تی بری و شو شموی بیر کهوتموه که تا بهیانی ثنومر نمخوت و وورینهی
کرد . شه م زوری لی پرسس ، شو تا د وو رویش هیچی بو نمخورا
بهلام چی نهد رکاند ، شهات و شهچوو ، کاس و وور بوو ، بو ش—موی
سی یم تای لیبات و کهوتموه وورینه کردن ، له خمودا ناوی خورو
گول و خنکاندنی شهینا ، جار جاره دانی شهروشت و هاواری لسی
همگستا .

— بیر له چی شهکیتموه ؟ بی د شکیت ؟

—

سری حمید بووه پوروهی هفنگ و کهوته زاوه ژاو . پوروه شهسه
نهی وپست جیهانمکی بشله قهنیت . فلیمهکان جاریکر تر له میشکی
حمیدا شورانموه ، سوور داگرا ، لیوی خوی کروش ، که س—سری
هملبری و جاریکی تر چاوه پر له پرسیارهکانی پوروه شهسهی بینی هستی
کرد بهرانبر دایکی خوی دانپشتوو و نایمیت لموه زیاتر نازاری بدات ،
یان شهسه داد گایکه و ناتوانیت راستیهکان نهد رکهنیت .

(نمکی حمید ، ژبانی من و توپیکموه بهستراوه ، له بهردم
دایکدا به چوکا نمیت)

- د هی کورم ، ناوی کاریکتان و شونیمکم پی بلی .
- کاریکمان .. کارهکمان ، توکاری شهت بو جیه ؟
- چون کورم ، هموو کهسک به کاریکه موه د ناسرت .

— کاره کمان له ئه بو فریه .

په پوره شمسه کمیک له ناوه که سلمیهوه ، پاشان به سهرما میسهوه

وتی : — ئه بو فریب ؟

— بعلی ، بو به لاتوه سهیره کارگی لی بیت ؟

— نا .. بهلام که ئه ناوه دیت تضیا دیمنی بهند یخانو خنکاندن

د پته بهر چاو . باشه لهوی چی ئه کن ؟

— ئهزانیت کاری ئیمه لهو کارگهیدا چییه ؟ با بوت باس بهکم .

حه مید له کورسپیکه هاته خواری و چوار مستی دانیشته . وهک —

خوی بو کاریکی زور گهوه ئاماده بکات ئاوا بهران بهر پوره شمسه دانیشته

— گوی بگره پوره شمسه . به هفتیمی جاریک بهیان بهکسی

زوو به جووته من و ئهوه ئههینه ئهو کارگهیه . لهوی داریک ههله خراوه

و پتهیکی قولفه کراوی پیا شور بوتهوه . کاری ئیمه ئهوهیه بهچینه سههر

داره که . پهکیکی وهک ئازاد و ئاراس و لهو با بهتانه له گهل خوماندا

بهینه سهروه و ملیان بهو پتهوه بهمین . ئهعجا ئهو کورسپییه لسه

ژیرپی یاندا دانهراوه شهقیکی تی ههلبد مین و ئهوان به پتهکه سهوه

ههلیواسرن ، تا ئهکونه قرخه قرخ و زمانیان له دهمیانوه دپتهسه د سهوه

ئهعجا که گیانهان تیا نهما پتهکه شل ئهکهنهوه و له ملیان ئهترانین .

وهک پهلا سیک د هکونه خوارهوه . ئیمهش پاداشتی تاییمتی ئهوه

روژه وهر ئهگرن و ئهگهر پتهوه شوینی خومان .

ئوره که پوره گورستانی مردوان ، کسپان ئاگای لهوی تر نهما

له گهل لیکدانهوه و سامه توقین بهر کهدا سهری ئهوانیش گیزی ئهخوارد .

د هنگیک خوی به تله ماند و مکانی گوی حمید دا

(حمید نهکهی ههچ لای دایکم بهر کینیت ، زور ئهترسم)

” تازه ناگه بهوه لات ، خوا ئهزانیت سهری خوم بو کوی ههله گه ”

په پوره شمسه سهیری بهر دهمی خوی کرد .

— که واته شهو سهد د پنازی بو منی نارد وه د دست خوشی می مل
به پمنا کردنی شهو لا وانسهیه ؟

—

— باشه شه م کاری له کوپوه هینا و چون فیری بوو ؟

— نازانسم .

— چون نازانیت ؟ درو شهکیت ، تونالی می شهو روژ به یهکهوه میسن

و ناپهینه د مرهوه ؟

— من گیرام و بهو مهرجه رزگاریان کردم که شهوه بکم . شهوهریش

ههروا .

— شهی تا ئیستا بو ماونتسهوه ؟

— نازانسم ، تازه تووش بووین .

پوووه شه مسه تماشا یهکی د دست و مهچهکی حه مید کرد و پسوی

ووت : — د دست و پای شهوهریش ههروا ناشیرین بووه ؟ بیزی لسی

شهکرتسهوه ؟ جا من بو شهوم به خپسو کرد ؟

ههناسهیهکی بوچرو کاوی ههلهکیشا ، رهنکی سوور داکرا و چاوهکا —

نی کرانموه ، شه ت ووت له گهر د اوپکی گهروه دایه و نازانیت چسبون

پهل بکوئیت . تا شهات ههناسهی توند شهوو . له پرا وهک بریاریکسی

سهیری د ابیت د هستی بو پارکه برد و فری دایه بهر د می حه مید ،

له سهر خود هستیکی د ریژ کرده ناو بهروکی ، مهکیکی چعقی د مر هینا

به رقموه تماشای کرد ، بینینهکهی بووه پشکو و به مهکیا جزا ، بسی

د منگیهکی تهواو کر ژوووهکهی د اگرت . چاوی حه مید یش بوونه د وو چولهکه —

ی بهرد م ههلوپهکی تووره و له شوینیکدا خویان نهشهگرت . پوره شهسه

زیاتر له مهکی رامسا ، شهت ووت لهو بهشهی لهشی گهلیک بیزاره . بسه

رقموه مهکهکهی فری دایموه ناو بهروکی . تماشا یهکی حه میدی کرد موه ،

بهلام حمید سهری نهوی کرد بوو . نهیتوانی له بهر د م چاوه تیژه پر له

تیشکه کانپا خوی بگریت ، پوووه شه مسه همستا ، وینمکی ئه موهری له
 د یوارمه کرد موه ، له سهر خو پشته کرده جه مید و چوووه د مری ، جه -
 مید پیش به د وایدا لوژ لوژ بهرمو د مرگای د مروه کموتیه ری . هیشتا
 ما پووی بگاته بهرد م د مرگاکه له د وایهوه د منگی شکاندنس شووشه پیک
 گوی زرنگانده موه . کپه پیک ویستی هه لویسته پی بکات . بهلام
 ویک پیک له د وایهوه پالی پیوه نابیت ههنگا وهکاتی گورچتر کسرد و
 له د مرگاکه می کرد بهرد یودا .

۱۹۸۴

له کورد گانه شه و عه که به عهسا!!

خورشید فاتح

سامی مهرگیکی سمر سهختسی به عهسیانه بالی رهشی به سمر شاری
 (سل) د اگرتبوو ، کولان و شهقامه گشتی یهکان بونی خوینیان لی شهات...
 کوملی گنجی رهشتالی پوستال له پی که همر به شیوهی سمر و سیمایانا
 چاک شهاسران خه لکی شم شاره نین و غمیرین پی ی ، همر که لسه
 مولگا کانیا نهوه د مر شهچوون ، یهنجهیان له سمر پهله پیتکهی چهکه کانیا
 بوو ، شیوهی هاتنیان بو شهونا و چهیه ، وای کرد بوو بوو سل له د آیزو
 بهرد هکشی بکفهوه ، تفرانت له ناشنا پوازه کانیشیان د لنیا نهبوون .
 ههلویستی شم رهشتاله غهر بیانه به سمر کردن و جوولعی د ههست
 د مر شهبرا و له وشعی (کاکا ، کاکا برو ، کاکا و ر) بهولا وه هیچی تر
 نهبوو .

وشعی کاکه لای شهوان و اتا پیروزه کهی لای خومانس نه بوو ، وهک همر
 ههلویستیکی د یان بو سووکایعتی و چاونزی بوو ... که به شارا شه گهران
 خوا خوابان بوو بیانوویهکی پوچ بد و زنهوه تا د اخه ره شه کهی د سرونه پان
 وهک شه هر به سمر خه لکه پی تا وان هکدا بریژن ... قین ، رق ، لسه
 د وو سفنگری جیا واز مهوه سمریان هه لشه د ، رق لای د انیشتوانی شار
 تعقیهوهی بوورکانیکی پیروز بوو ، که چی لای پوستال له پی یهکان سمر
 برینی راستی بوو ...

ثيواري (۲۵ / ۶ / ۱۹۸۵) ه " کمال " وهك رهشه خهلكه ئاسايي -
 يهكه به سمر شوسته شوقاي (م) دا سمر بهستانه ههنگوي ئهسا ... له
 پر ههستي كرد ، تهويه پي فريادي خوربه ليداني د لي نهشه كهوت ، كومه -
 لي پوستال له پي بهرمو ئه هاتن و له سمر خورنگاهي بهرد مهيسان
 ئه پيچا يهوه ... د زوولهي چهند پيريكي تيز بروسكه به ميشكيا ئه هينا ..
 د هستي بوگيرفاني لاي راستي شهر و الهكه يرد و سوک و د مره پينا يهوه .
 له ناخهوه ههنا سه يهكي ههلمزي و بزهيكه ليوي شاد ماني له رانهوه ، ويستي
 خوي به كولانه تهنگه بهره كه تضيشتيا بگات ، د هرفهتي د مر چوونسي
 بو نهره خسا ، جهموليكي لچ ئهستورور لوولهي چهكه كه ئاراسته كرد :

— (منوع) ...
 وهك له گهل ئهسي نهبي ، لهنگهري خوي تيك نهدا سووك ملسي ري
 گرته بهر و له دلي خويدا :

— (نه) ئه ي چاره ؟ ... خو ئهستا بهم د هه د هه عهسه ره
 ناشتوانم بليم له يانه و خوارد نهوه گهراومهتهوه)
 هه ره گهل خويدا نهدا و :

— (نه خير با بزانه چون ئهبي)
 بهر لهوهي بگه نه ئه ... يهكيك ، د روان ... بال بهسته كرا و بو
 ناو پاسه (۲۱) نهغهري يه كه پيچرانهوه ... له د واي پاسه كهوه د وو پيكا -

بي زهره وورد ، وورد ، هه هاتن .. كمال تهوا و سامي لي نهشت :
 — (نه) ، باش بوو پرياسكه كانم بو شويني خويان گهيان ، ئهستاش
 چي ئهبي با بيبي)

گهوههري تهو باس و خواستانه به ميشكيدا تي ئهپهري كه پوستال
 له پي يهكي بهرگ زهره ديان له گهل گهوره كه يانا له بهرد ههيا قووت
 بوونهوه ، تهوهي د واييان به زمانهكي خويان ووتی :
 — هوتيك -

هەر ئهو وشهیه و نهیان هه‌یشت وه لام بداتهوه و دست بوگیرفانسی
 کراسه‌که‌ی به‌ریت ، سی چواریکی تریان له پشتهوه ئامبازی بوون و کهوتنه
 ویزه‌ی ، یه‌کی لهو به‌رگ زه‌ردانه تا هه‌یزی تیا بوو له پشتهوه کلکله
 د مه‌انچه‌یه‌کی له ته‌پلی سه‌ری سه‌روان ، ئه‌مه‌ی د واییان به‌ د نگی به‌رز
 د ه‌ی هه‌لینا یه‌وه :

— انا اعرف هدا مجرم ٠٠١

ریبواره‌کانی شوسته‌ی ئهو به‌ری شه‌قامه‌که‌ش به‌ د م روپشتهوه خه‌م و
 هه‌لویمتی ئهو د یه‌مه‌یه‌یان له گه‌ل خویانا شه‌برد که "که‌مال" یان به‌سه
 پاله به‌ستو بو نا و پاسه‌که فرید ل .

"که‌مال" کوریکی تازه پیگه‌یشتووی باریکه له‌ی گه‌م رنگ بوو ته‌مضی
 نزیکه‌ی " ٢٠ " ساله‌ک شه‌بوو ، که قزی د ا شه‌هینا له سه‌رد هستووری
 کون خه‌تیکی له لای راستی سه‌ری یه‌وه د روست شه‌کرد ، مانگی به‌ر له‌وه
 روژه به‌و تاوانه‌ی به‌سبراکه‌ی په‌شمه‌رگه‌یه له گه‌ل د اپک و باوکی و هه‌ر
 خوشکه‌که‌یدا گیرا بوو ، خوشی یه‌کیک بوو له‌وه روله تازه پیگه‌یشتوانه‌ی
 به‌ نه‌ینی له ریزه‌کانی شورشدا خه‌باتی شه‌کرد .

د وایی ئه‌وه‌ی که‌مال فرید رایه نا و پاسه‌که‌وه ، خوی له نا و کومه‌لی
 ژن و مه‌ال و سی کوری وه‌ک خویا بی‌نیه‌وه ، خوین به‌ لاجانیا شه‌هاته
 خواری ، هه‌ر چونیک بوو ، د ه‌سته سه‌ره‌که‌ی گیرفانی د مه‌هینا و له‌سه
 سه‌ر زامه‌که‌ی دانا ، ئه‌م د یه‌مه‌ری زور به‌ زه‌بوونی له ژپانی خویا به‌نی ،
 به‌ چه‌چکه‌نه‌وه د انیشتبوو ، جار و بار چاوکی ته‌یزی به‌ نا و پاسه‌که‌ه‌دا
 شه‌گیرا :

— (باش بوو که‌سی ناسیاوی تیا نی یه) .

به‌ د م هه‌له‌ته‌ک هه‌له‌ته‌ک و روپشته‌ی پاسه‌که‌وه ، جاریک وه‌ستان و
 که‌میک روپشته‌ن ، د ه‌سه‌ نا د ه‌ی ریزی فیشه‌ک شوپخه‌ی شه‌کرد
 که‌مال که‌میک تاس بردی یه‌وه ، به‌ریکی قوولی کرد ه‌وه :

د یاره شو بهرگ زمرده باشم نفاسی ، بویه بم حالی گه پاندم
 بگهینه شونډی مقصد جامی توورهی خوب به سمره قلب ته کاتموه ، چاک
 وایه همولی د هر باز بوون بدم ، جاری پیشوو وتیان : — به نه زجی
 بمرت شد مین له شاخ به زرووی بهینیتموه (.....) .

” کمال ” بیری له د هر باز بوون شکرده موه ، د معرفت پهر زینکی به
 گورگ تغراو بوو ... پاسه که ورده ورده شرو پشته ، که مال ناوړی کی به
 لای پیره ژنه کی تغشستیا دایموه :

— شوه دای پیره چی په و بوچ گیرای ؟

دای پیره ش ماران گازوای چاویکی هوشیارانمی به ناو پاسه که دای گیراد می
 له کمال نزیک خستموه و به نساپایی وتی : — کورم به رهش بگیری که
 کهوتوپن .. ثم زالمانه خوا نفاسن ، د وای شو قسمیه ، پنجه می کرد ،
 کچیکی ۲۰ سالانمی شوخ و شنگ ، کچه له نوی بووک نه چوو ، منالیکی
 ساوای بهر مسکانمی له باوهدا بوو ، مناله بی باکانه مزی له مسکی
 دایکی شدا ..

دای پیره به دم همناسه میکی کپ له جمرگ هستاوموه :

— له سمر میردی شو ژنه ، که کورمه و لهو دشتی گهر میان
 پیشهر گیه به خوا شوه بونو مانگ نه چی ، تو چن دته بینیموه
 نیمه شمونده .. تنیا هموالی سمر بهرزی نه زانین ..

به دم ثم قسانموه پاسه ش وورد وورد له تکه شو رهوه پوستال له
 پی یانه یا شرو پشته ، تا په کیکیان به زمانه کی خویان به شو فیره که هیوت:
 — له پشت شو پاسانمی دی یوه بوسته .

شوپن بهر باره گای د رنده کانه ... زاق و زریکی منال و گریانسی
 ژنان گوپی ورگ زله پوستال له پی یکانی که شکرده ... که چی نه که هر
 شو د پوره خمناک و نامرو قانیه کاری تی نه شکرده ، به لکه و به
 پیچوانه موه وک کولونیه تا وانباره کانی جووله کیان له مهیدانی جفگ

- و سمر زهوی داگیر کراوی فهلهستین گرتیی ئاوا زمرده خهه له روویان
 ئهباری . ئهم دیمهه کهمالی کهللهیی کرد ، جیی به خوی نههگرت ،
 دهمیک به دهنگی بهرز پهلاماری سمر کرد هی پوستال له پی یهکانی ئهداو
 ساتیک خاموش ئهبوو ، خهمیکی خهست دایشهگرت :
- (ئهم زیانم بوچی په ... با دیمهه دلتعزینی ئهو ئافرته جهحيله —
 ش نهبنم) .
- کهمال لم پیر کرد نهوهیهدا بوو ، پهکیکی جهگا دریزیان به زمانه —
 کهی خویان ووتی :
- انزلوا ؟
- ژن و منال به دست راکیشان و پال پیوه نان له پاسه کهدا دابهز —
 پیران ، که سهره گهیشته سمر ئهو کوره تازه پیگهیشتهوانه سمر و جهند
 سیخورمهپهکی به هیز له قهبرهفیمان سرهد پیرا ... له سهری "کهمال" دا
 خوی پی نهگیرا به گزوی و مونی پهوه به رووی سمر بازهکانا ههشاخا ،
 دواي ئهو ههلویسته زمرده خههپهکی مهردانه و هیواپهکی گهوره رووی گه —
 شانوه .
- یهکی له پوستال له پی یهکان رووی له ئاوهلیکی کرد :
- ئهسه گالتهمان پی ئهکات ؟ .
- یهکی لهو سی گنجهی له پاسه کهدا بهزی بوون زمانی پوستال له —
 پی یهکانی به باشی ئهزانی ، بونههیشتی ئه و داخ له دلانه بسی
 شلهزان له لاه ههلیدایی :
- من ئهه ئهنام ... به دست و ئیشا رهته تیگیاندن که "کهمال"
 کهمیک ههقلی تهواونی په ،
- "کهمال" ئهم دهرفتهی زیرهکانه قوستهوه ، بی دهنگی پهکی گهوره
 بوو ، زمانی ههلهپناوه و به سمر یهکی له سمر بازهکاندا قیزانی :
- ئیوه داگیر کهری ئهم خاکهن ، د وژنی مروقایهتین .

شوانی گویان لم ها واره بوو سمریان سوورما و پروایان نه شکرد
 لم مولگا ترسناکه دا هلوپستی وا بنونیری .
 شوان هی له ناو پاسهکانی ترا دانمبزنرا بوون ، له جامسی
 پاسهکموه سمریان هینایه د هری ، به سیمای روزی هفندیک لهو به سالا
 جووانی له ناو پاسهکانا گیرا بوون له گهل گزوی ناو جهوانی بهشیکی تریا-
 ن وا کهوتموه : بهشی پهکمیان هلوپستهکمی کهمالیان به کلپهی دل
 ود مروونیکی جوش خوارد وو شهولی رایمرنیکی نوی داننا ، که جسی
 بهشهکمی تریان خم و پهزاری له دست د هر چوونی گیانی کهمالیان بوو...
 شوانی ناو پاسهکان لم پیر کرد نهومهدا بوون ، روانیان چمتولهکان
 سواری سمری کهمال بوون وزم و کوت ، لی شمد من ... کهمال له
 ناخموه د مرکی بهوراستی به کرد بوو ، د وای شم پهلاماردانی ، تازه
 کار له کار ترازاوه ، هر که له کولی بوونموه پیری له شیوهیهکی هلوپستی
 کوردانه شه کرد موه :

— (نخیر چوار د مور تفراره ، د وای شم بهزمش تازه له دست چو
 ماملهی شمانه نه نازی و نه فاشی بهکان توخنی نه کهوتوون ، شه
 بمردیان به پشتی شوانا داوه) .

د وای چیشتنی شمولیدانه مرزه ، کهمالیان له سمر شوستهکه به
 تغیا راگرت و پوستاله له پی بهکان هر بهکه روی له کاری خوبی کرد...
 د یسان کهمال به د شگیکی بهرز قاقای پیکنینی لی هلسا ... پوستال
 له پی بهکان خهریک بوو ، بینموه ویزی ، شفسمریکی جووت شهتپهره
 کهوته بهینموه :

— وازی لی بهین ، شه له شیت شهچی یا تیک چوو ۱۱ ..
 " شو " قسمی شفسمرهکمی شارمزیانه قوستموه و به د هرفتیکی باش
 زانی ، بوپه د می شمیرایه قاقای پیکنین و ساتیک به نارهزروی خوبی
 قسمی پی شه وتن ... لهمد ا بوو به پی ی فرماند هی ورگ زلسی ،

سەربازەکی نزیکی چوو باوشی کتیی تالان کراو لە پاسەکه بەینیت—
 خواری ، کلا شین کوفەکی لە سەر لیواری محانجەری چیمفتوکه دانا ..
 "کەمال" مەردانە ئامبازی بوو ، تا ئەوان بە یەکا هاتن و هاواریان
 لی هەلسا ،

— نەکی ، نەکی ، چەکەکت فری پدە ..

"ئەو" لولوی چەکەکی تی کردن و خیرا دەستی بە پەله پیتکهکیا—
 نا ناو ریزیکی بە ناویانا کرد

ئەو ئوردووە سەربازەیی لە ناوشاردا هەریەکیان گورگیکی دەم هەسار
 بون ، بە یەکا ئەهاتن ، لە ترسا کونە مشکیان لی ببو بە قەیسەری ..
 "کەمال" پەنجەیی بە دوا گوللەدا ئەنا که لە پشتەوه سەربازیکی قیزە ونی
 لچ ئەستور دەست ریزیکی لی کرد و بە دەما خستی ..

"ئەو" که بە دەما کەوت هیشتا کلا شین کوفەکی بە دەستەوه بسوو ،
 سەربازەکان زارترەکه بون ، ئەیان ئەویرا لی نزیک بکەونەوه ، لـه
 لە دەورەوه هەریەکیان فیشەکی ناو چەکهکانیان تیا خالی ئەکسرد هوه ...
 که تەقە وەستا و خاموشی پەردەیی ماتەیی بە سەر ئەو شوپنەیا یا بوو ،
 سەربازەکانی هەرنەیان ئەویرا لی نزیک بکەونەوه ... دا پیری ناو
 پاسەکه لە کەمالی رولەیی لە خوین گەوزاودا نزیک بوو ، بەو مالەش—
 نەیی ئەویست لە بەردەم ئەو دێندانەیا سەردانەوینی گویی لە دەنگی
 بوو که ئەویوت ؛

— تازە چیم لی ئەکن یا بیکەن ، خومان بە ئەرکی نیشتمانی خوم
 هەلسام .

زینانه

مغديد مولود

شمو کاتمش که ناویان لینسای ، همر به جمهور کهوتی ، شموی شم ناوه ی
لیناوی راستی نهکرد ووه |

زندان نییه ، زندانه
شاگولی نیسوپسته کی ،
شم د شته کش و ماتهی
گهرمیانه ، دیسی زبانه ..

له هه رلا یه کپهوه بوی بروی ، همر شموند ه سمر کهوتی به ...
گرد وله کاند ا و ، کهس بود وور جاو هه لخمیت د هیپینیت ... د شتپیه کی
وه کونپو له پ راست پان و فراوان چوون د لی خه لکه کی .
شمو بیهمانییه ، بی د شکپیه کی ئاوس ، خه لکی ئاواپی یه کهی کرد
هجوو چاو و ، گوی . بهلام شموی ئارامی به خه لکه که د مبخشی ، چریکه ی
هلو و ، زیری باز بوو . ههموو چاویان له ئاستی شموریزه گردانه
هرپوو که له د وورموه همر له شمسپیک د چوون ، کاتی که تاو د هدات .
زوری نهبرد همدی شابازی چاو تیژ له د وورموه بیتییانی . بزیمه کی
تپکل به رق کهوته سمر لیویان :

— هاتن

د هاتن ورق و کینعیان د بهاران ، د یار بوو پید مشتکمشسی
 رازی نهد هبوو پی ی به سمرا بنین ، تا ، بوی کرا خول و توزی به گزأ
 کردن ، ئهی شهگمر وا نییه ، بوچ ئهوناوه شابازی لینابری و ، بهمو
 د شته خولا و پید ا دین و د هچن که چی گهرد یشیان لی نانیشسی ۱۱ ..
 توز و خولیش بوونه تهمرو خهبریاندا :

— * ئهوا هاتن *

— با بیین ...

• به ئاستم و به رقوه شاباز و گوند ئاوا یان گووت •
 له پيشدا کچه شمرفنهکان ، له بن د یواران کروشکعیان کسرد ،
 وهک بارهزهش فرمیسکیان رشت •

— خو ئهوه خولی ئهم د شته ، ووشک و برینگه ، له چنگ د هگرن ،
 د هیکوشن ، ئارهقهی توپل د هر د هه ن ، واز نا هینن د هیکوشن تاکو
 نان و ئاوی لسی د هر د یفن ، باشه ئیستا بووا د هکن و کهی ئهپوه
 وان ۱۲

— ئهی کاکه تو ، ئهو سالانمت بیر نایمت ... ئهوکاته تو ، هیشتا
 منال بووی .. ئای چ یان کرد ، ئای چ یان کرد ، منالیکی چاو گهشی
 نهو بهشکمشیان چاره لکولی و ، له گیانیان کرد ...
 — بهلام ، ئهجاره یان ، ئهوجاره نییه .۱ •

سهلته له بهری د پکانی که ، به کیرفانی زلی پرفیشهکوه ، رزانسه
 دی .. کچان فرمیسکیان سری و کهوا یان له پاشویل بهست :

— با بیین ...

— د هی دایکهکم ، ئا براکم : خهبر بهرن •

• * خهبر بهرن بو خزمانم * •

جواو بهرن بو شیروانه :

خیرا له شقهی بال بد من
 خمیر بهرن بو ، ثم ناوه ،
 له هر شوتیک هملو به کسی
 شاپازیکی تیدا ماوه ؛
 کونده بووی خوار و ژورومان
 لی ئالاهه ..
 دهی دایکه کم ، ئا براکم
 جواوی بهرن ..

(1)

دیی زنانه کورهی ههنگه ، دوو ، دوو ، یهک یهک داد ههزورین .
 کورمهکی "مام خلیل" ، له مالیکی خوار ئاواپی ، خهریکی خو
 دامزاندنه . پی لهقههکی به تاقی دیواره کلینه کهدا کیشا ، ههـوو
 جاری بوپشوو دان که دپته ئاواپی ، ئا لیره دا راد هکشی و ، کلاو
 جامانه کهشی لم تاقدا دادنی .. لم کاته دا دو ئافرمت ، به پهله
 بپشکه پهکیان هینایه ژوروره کهوه له خوار پییهوه دایان نا ، منالهکـ
 گرمه و ، شریخه خهوی لی زرانوو ، چاره گهشهکانی بریبوووه گولهنگیکی
 رنگاو ریزگی د سرازه کههی ... "منالیکی چاو گهشی نیو بپشکه پان چاو
 ههملکولی وله گیانپان کرد ... شهست و سی و ههشتا و پینج .. هر له
 تهمنی مندا .. کی دهلی گهر بهمايه ، ئیستا به تهنشتمهوه نه د هـوو ..
 کی چوزانی .. کسی "

دهلاقهکهی کهمی گهوره تر کرد هوه . له دهلاقهکهوه شهو سهری کولانه
 باریک و ناریکه کهشی لیوه دیاره . دوو مارنو یلکه به سکه خشی نزیک
 د هـوو نهوه ، کهوتنه ئاستی دهلاقهکهوه .. هر شهوند ، بلیی یهک و دوو ،
 هر دووکیان د میان له خولهکه چهقی . خونینیکی رهشی وهکو مسار ،
 به سهر خوله کهدا کشا . لم کاته دا به نووکه پی ، بپشکه کهمی کهمی لهـ

خوی د وور خستموه ، تماشا یهکی بیشکمو منالکهی کرد پره به د لیش
همزی د مکرد لم کاته دا دایکی همرد وو منالککه چاویان لی بوایه ..

(۲)

د وینی بوو ، نه ، پیری بوو ، خیزانکهی "مام خلیسل
پشونیهکی بنمالهی بخت و به میوانی له شارموه هاته ئیره . د یاری د مستی
د وو کیسهی نایلون بوو ، ئا لم تا قهدا دانیان . یهک د وو منالسر
چلمن له کیسهکان تالان و تا قیان لی پری .

— ئم د بیستان چعهده خوشه ، خهله و خهران له چ دایه .
ئمو شموه لیره مایموه ، سهری سووما لم خهلهکی ئیره ، کسار و
کوشهیان د مکته دم میوانموه و بیزار نابن . همرئمو شموهش خسواز
بینی بو "هللو" کهی کسوری کرد و به دلخوشی گمرایموه .

(۳)

به خوینی مارمولکه د مور و بهری ئاواپی ، سوور هملگمراوه ، همرد
گهز لم پید مشتانه دا بونی کهلاک خهلهکی گهژ نهکرد ووه . ئموهشهیان
مانموه به سهر شوقهلمتا هملگزان بو بالیق و سمرنیا و د وشک و چاچم
رق و کهنهشیان به سمع د یواره گلپنهکاندا د مباران ، راجه
کارتهیان له دارمرا د مکرد موه . همر چی ژنی ئاواپی بوو له زیلنران ..

(۴)

د مموه شهبهق هللو و ، شاباز قمتارهیان بخت ، منال و پیری و
کهنهشیان پیش خود ابوون ، چوار شابهازی بال شکا ویشیان ، لسه
سمر بال نا بوو .

(۵)

د وینی بوو ، نه ، پیری بوو . پیشوین به سهرکه هاتبووه خسواز

بېنی ، شموتنا شمرو د هېکوازموه . شې شموه نېپه ، شموتافرمتانـهـی
 له زېل نراون ، به لای همر کونه گورگیکی سمر گرد هکاندا تید پېمرن همـ
 مورپان شریخه ی همل همله پان د هلیی د ستریزوی د سستی کوره کانیانه
 سمرپان پی داد مخن .. زماوند ، زماوندی کوره کـهـی
 "سام خلیل"

(۶)

گرد و ، گرد ولکه . وکو باز نېپه کی گوره ، د موروی د شته کاکسی
 به کاکپه کی "پته کی" داوه . نیستا ، له همر لایه کوه که سـمـر
 د کهوینسه سمر شمو گرد انمو ، بو د وور چاوه هملخهیت ، هملـسـو و ،
 شاباز د بېنی خمریکن به د نسووک هیلانهای تازه بو خه لکه که د روسست
 د مکن .

چالاکیه که نه به دهانه

نووسینی : ئاش داخ
 گۆرینی له عمر مېهوه : ش

له کازپوه دا سهریازمکانی بهر می رزگاری گهل بهرمو سفنگرهکانیان
 له هیلای پیکاداندا به ری کهوتن .. له گهل خور کهوتنا به بهروشموه ،
 ئاماد می تمواویان بو هیرشی داهاووهر گرتبوو ... له سفنگرهکانیانسا
 راوستا بوون ، چهکهکانیان به دهستموه و سونگی یان لی بهستبوو ...
 ههژدیکیان تهماشای ئاسمانیان ئهکرد .. ههژدیکی تریان چاویان
 بریپوووه ئهوزوی به پاک و بهرینهی بهرد میان که کهس خاوشی نی په ..
 لهو بهرموه چهژد سفنگریک دیار بوو .. ههموو شتی ههمن دیار بوو ..
 بهلام تاقه جوولانهوهیهک له لایهکیانهوه ئهبووه هوی بهر بوونی لافاوی
 گولله .. به دهست د ریژ کردنی توپخانهکان گر ئهه ران و بهرزایی دهست
 د وژمن ئهکرانه پارچهیهک ئاگر ... ههسا ولی د وای ههژدی بهیهر
 کرد نهوه ووتی : - که ئیمه ئهگهینه ئهوی ... ئهوان ههموو سهریازمکانسی
 د وژمیان به دیل گرتوووه ...

کومهلمهکی بونا و کوماندا وکان ههلهئبزیرا بوو بویه بهزاره دا بهگرتبووه .
 ئهترسا لهوهی که ههلی بهشدار بوونی لهم نهبردی یهیدا بو هه ل
 نهکهویت ... تونک تسون جوی - بی ئهوهی ئاوری لی بداتهوه ووتی :

— توری چاوه روان به ... لهوانه په سمرک بو شخام دانی کاریکسی
گرنګ شمیه تهرخان کرد بی ...

زوری بی نهچوو .. گیزی گوللمی متره لوزهکان له هموو لایه کمهوه
شمبستران ... تهقاندنموی نارنجوک د مستی بی کرد و چهره د وکلمی
خست بلاو پوهوه ... له گهل هر تعینمویه کدا زرد ه خفه شه کوتنه
سمر لپوهکانی — تونک — چونکه شمیزانی هاوریکانی خضجر شه کوتنه د لی
د وژمنهوه و ... هر تعینمویه ک نیشانهی روخوانی به شیک تره ل...
سنگرهکانی د وژمن ... شو بهیانی په کات زور به له سمر خو شروشت ...
سمر خوولهکی به سالی تپسری د مکرد ... تونک ناراسی لی برا پوو ...
سهری خوری د مکرد که هیشتا له شوینی خوی نهچولا پوو ... ناراسی
په مود خواست که بالی لی پهیدا بوايه و هملغرایه بونا و سنگرهکانسی
د وژمن و هموویانی خاپور پکرد ایه به سمریانا ... لهوکاته دا تپسی
چوارد ه لهو توله ری پمی ناو جهرگی د وژمن شهچوو ، د هر کوتن پ...
ریک و پیکي شروپشتن ...

هر لهوکاتهدا فرمانی نار دنی تپسی (سهم) پیش د مرکرا:
به کت و پری و به یهکوه هموو متره لوزهکان د مستیان به کار پیکرا ...
گرتی تهقاندنموش به سمر کرد ایتی "تونک سون چون" له زیر ناگری
د سهری چردا بهروپیش به ری کوتن ... هندی کهل و په ل...
تهقمنی پان له گهل خویانا هملگرتبوو ... تونک به د دست شمبارتی بو
هاوری کانی کرد که د وای بکهون ... "جیشن بی" و هاوریکانی سهری
به سکه خشی به د وایهوه شروپشتن ... کاتی تونک گیشته نریک شوینی
سنگرهکان ناگری چهکهکانی د وژمن ناراسته کرا ... به توندی خوی
د ابزه ویا و ورته و جولانی له خوی بری به جوری د وژمن وای ههست
شمکرد که کوژراوه ... به هیمنی پهوه شمبارتی بو فرماند می تپسی
کوماند وکان کرد ... هر لهوکاتهدا "جیشن بی" د وونارنجوکسی

وهداند هوه بهوه هوی د روست کردنی د یواریکی د وو کهلای ریگهسی
 بو تونک "خوش کرد که له شوینهکانی د وژمنهوه نزیك بیتهوه ... پیش
 لهوی چهکهکانی د وژمن جاریکی تر بکهونهوه دست د ریژ کردن خوی
 کوتا په نیوان د وو مقتره لوزهوه ... موچرکیکی پیا هات له سمر همتا
 پهلجمی پی ی ... پاشان زور به پهله تهقمضی پهکانی همدایه ناو
 سنهگریکی د وژمنهوه و تلهکمی راکیشا و به تهپاوتهل کشایه د وواوه .
 سنهگری پهکم پاش د ووکهلیک تهقی یهوه . تهقینهوهکه "تونک" ی به بی
 هوشی دایه زهوپیدا ... له د هنگی تهقینهوهکه د اگوی کپ بوو بوو ..
 بهلام ئهیزانی که کات پارمندی د مریکی گزنگه وه پیویسته له سمری که
 پهک خوولسهک به فیرو نهعات - کومهلک تهقمضی تری ههلگرت و به
 ناو د ووکهلهکندا بهرهولای سنهگری د ووم کهوته ری ... به ئهوهوی
 د وژمن له م ههلویسته بگات سنهگری د ووهمیشی تهقاند هوه و له هموا د ا
 پهرش وپلاوی کرد ... له همان کاتدا سمریازیکی توانی سی یم همری
 بیینیسی ... به م جووه ئهرکی سمرشانی تونک به ریک وپیکی ئهفجام
 د را ... پاش ئهوهی هموو لایهک گوی یان له بانگوازی هیرش دست
 پیکردن بوو ئالای سووریان ههلگرت و به کومهل هیرشیان برده سه ر
 خانووی قوتابخانهی ناوئندی (لونکوا) بهلام مقتره لوزهکان سمرپرد هکی
 نزیك قوتابخانهکه گولله بارانیکی چری کردن ... بویه سمریازهکانی به ره
 ناچار بوون له بهرهو خوارکهپهکندا بمیننهوه و نعتوانن چیتروه پیش کمون
 پاش توزی وستان ههستیان کرد که ئهوه مقتره لوزانهی هیرشهکسی
 پهک خستوون له سمر سنهگریک دامه زیرنراون کهوتوته سمرپرد یک له
 نزیك د یواری قوتابخانهکهوه ... شوینهکمی زور مهحکم کرا بوو هموو
 لاکانی ههلچنرا بوو .. بوون بوون به همرهشهپهکی گوره بویه ئهگهر
 بیت و به سمر ئم همرهشهدا سمر نهکمون ناگنه ناو قوتابخانهکه .
 پهکی له سمریازهکانی بهره هندی تهقمضی له گهل خویا ههلگرت

و بهره‌رو روی سنگره که رویشت ... ناگری چه که کانیاں ناراسته کرد بهلام
گوی نهد ایه دست ریژه کان ، بهره‌روام بوو له سکه خشی ... تالسه
ناکاودا گولله‌یهک پیکایی و پاش شهوی هاواریکی ترسناکی لی بهرز
بووه ، گیانی پاکی سپارد . لهوکاته دا (لن چینک نیه) گوی لسه
هاواره بوو ، بویه شهویس بهره‌روم بانگی فرمانده‌کی کرد و ووتسی ؛
- گهورم ... بهیله بامن بروم .

له پیشه‌وه فرمانده رازی نه‌بوو به رویشتی ، بهلام پاشان به سهر
تیشارمتی بو کرد که بروات . (نیه) ش به سکه خشی بهره‌رو لای سزگره که
کهوته ری به هیلیکی خوار و خیچی ریگی شمیری د وژمنی هینا بووه له‌رز-
ین ، تا توانی ماوهی سهد متر له سزگره که نزدیک بووهوه ... مه‌خاپن ...
شهویس وکوه‌وری‌کی به دست ریژی پیکرا ... شله زاوی خهریک بوو
به سهر سهریازه‌کانی بهره‌رو دا خوی شه‌سپاند ...

له ناکادا (لی چینک نیه) هه‌ستایه سهریسی و بی گوی دانسه
ناگری چه که کانیاں د وژمن بهره‌رو پیش ملی نا ... هه‌موو له‌شی هاتب‌وووه
له‌رزین ... توانایه‌کی مه‌زنی خسته‌وووه کار بو گه‌یشتن به سزگره که ... به
گولله‌یهک پیکرا ، بهلام گوی نهد ایه بهره‌رو شه‌روشت ... تا توانی
د متر له سزگره کهوه نزدیک بیته‌وه ناماد هی ته‌واوی وهرگرت به
ته‌قاند شه‌وی نارنجوکه‌کان بهلام لهوکاته‌دا گولله‌یهک ته‌قاندنی یه‌کانسی
ناو د هستی پیکا و بو هوی ته‌قاند شه‌ویان ، بهو جوره‌ش (لی چینک نیه) ش
شه‌هید کرا . شینجا متره لوزه‌کان له ته‌قه کردن و هستان .

سهریازه‌کانی تر چیتر خویان پی رانه‌گیرا و به یهک هاوار و به یهک
قهلمباز بهره‌رو پیشه‌وه به ری کهوتن بو جاریکی تر متره لوزه‌کان د هستان
کرد هوه به دست ریژ کردن ... هندی له سهریازه‌کان گویان نهد ایه
ناگری چه که کانیاں د وژمن همر ملیان شنا بویه ژماره‌یه‌کیانی پیکساو
شه‌هید بوون ، سهریازه‌کانسی تر ناچار به پاشه‌کش بوون ...

فەرماندهی کومەلەکه بە توورەیی پەوه لیبوی خوی ئەکروشت .. چون
 ناتوانی بەگاتە ئەو سنەگەرەکی که بە ئاشکرا لای د پاره ..
 "تۆنک" لای چوووە پێشەوه بە پارانەوه پەیی ووت :

— گەورم رێگم بدە یا بروم سنەگەرەکه هەرس پەیی بینم ..
 فەرمانده سەپەرکی کرد و سەرەکی بادا .. ئەیزانی تۆنک تـازە
 ئەرکی سەر شانی بە جی هیناوه بویه نەپێشەوهست جارێکی تر ژیانـسی
 بەخاتە مەترسی ...

هەر لەو کاتەدا لە مەلبەندی سەر کردایەتی پەوه فەرمانەیک بە م جووڕە
 راگەپنـسرا : (چەند بەشیک لە سوپاکەمان لە گوشەیی رۆژ هەلاتی باشوورە
 وە لە قوتابخانەکه نزیك بوونەتەوه و گەمارو دراون .. لە سەرتان پەپووستە
 لە ماوهی پینچ خۆلەکهدا لە رۆژ هەلاتی باشوورەوه بچنە ناو قوتابخانەکهوه
 بوپالەشتیان .. پاشان هیرشەیکی گشتی د هەست پەیی ئەکات) ..

تۆنک که گوی لەم فەرمانە بوو هەستی کرد که کاتی پەپووست هاتوتە
 پێشەوه ... بو ئەوهی پالەشتی پراکانی بەکات و سەرکەوتن بەدی پەپووست ..
 پەپووستە لە سەری ، بەگاتە سنەگەرەکه پەیی گوی دانه ئەو گێرو گرفتانـسی
 که د پـنـه سەری ی .. بە چارێکی فرمیسکاوی پەوه رۆوی کرد ، فەرمانده و
 پەیی ووت :

— پەپووستە سنەگەرەکه بڕوخینن .. تـکـات لای ئەکم رێگم بدە یا بروم .
 فەرمانده هەر دوو د هستی "تۆنک" ی گرت و توند گوشینـسی ...
 هەستیکی هاوری یانەیی پالەپوونەری بەخشی ئەو سەربازە لاوه خوینـسن
 گەرەـه ... بە چپەش بە گوی یادا ووتی :

— مادام واتا پەپووستە ئاگاداری خوت بیت .
 (شیه شوپنە) ش داوای لە فەرمانده کرد و ووتی :

— گەورم .. بامنیش لەگەلیا بروم بوپارێزگاری .
 وای بە پیرا هات ئەگەر تۆنک سەر نەکموت خوی ئەرەکهکه بە جـسی

د پښت • تونک زور بېم هلوپسته شاد مان بوو بويه به " شيه " ی ووت :

— چ هاورى يېکى چاکيت ..

پاشان تونک فسرمانى دا :

— نارنجوکهکان بتهقینموه •

پاشان له زېر د ووکلى نارنجوکهکاندا بهر مو پيشموه ملي ناو (شون)—

پش له پاشيموه شتوومهکهکانى بو ههلگرتبوو •• تونک به سر ريره ويکسى خوار و خيچ دا سکه خشى د دست پيکړد ••• بهر مو پيشموه ملي ثناو •••
 شموکاتامش که ټاگرى مېتره لوزهکان چر شمبوون خوى مات شمکړد وا خوى پيشان شمدا که کوژراوه يان پيکراوه •••

که ټاگرى مېتره لوزهکان بولا يېکى تر شه گوازانموه ••• هه ليکى پاش

بوو بوئ م ، تا چند مېترى تر شه چوووه پيشموه •• همميسان شمدا رايهوه

بهر د سرېژى مېتره لوزهکان ••• وهک کسيک پى له شتى هه لکهوى ••

پى رووشا بوو ، خوښى له بهر شمروشت بهلام هيچ گوى نېداي—

خوينهکه و بهر د موام لېوله سکه خشى ••• شموه نصيبت جار جار وهک هه —

ست به ټازاريک بکات •• ليوهکانى شمکرووشت ••• که د وژمن ههستسى

کړد بهر د موامه له چوونه پيشموه •• همر شمش مېتره لوزهکان دايسان

گرتموه •• به جوړى شموپانتاپه بهر د مې بوو بووه د سياهيکى ټاگر •••

بهلام به خوار و خيچ روښتن و سکه خشى واى بوورخساند بوووکه بتوانى

پاريز گارى له خوى بکات لهو ټاگره ••• همر چند ه تضها چل مسترى

ما بوو بگاته سفنگره که بهلام همر بستم—زهوى يېکى بهر د مې بوو بوو به—

کورمېک •• بالداريش نېميتوانى په ناويا بفرى ••• تونک زانى بهو جوړه

ناتوانى برواته پيشموه بويه داواى له (شون) کړد که نارنجوک—

بتهقېنېتموه تا بتوانى له نار د وکهدا بېچېته پيشموه ••• (شون) چند

نارنجوکيکى تمقاند موه بوو چره د وکهلېکى رهش و له ماويهکى زور کهمدا

توانيان پيهرنموه و خويان همدنه چالېکموه له نزيک سفنگره کهموه به—

جوری ئاگری مئتره لوزیان پی نهگات ... جاریکی تریش مئتره لوزهکان
 د مستیان کرد هوه د سیری پانتایهکهی بمر د میان بهلام کات تیهـمـری
 کرد هوو چونکه تونک و هاوریکی به سهلامتی بهریبونوهه .. تونک و
 هاوریکی توانیان خویان بگهینه ژیر پرد هکه که به بالای زهلامیک بهریبون
 له زهوی یهوه و له سهرمههیش سنهگرهکه دامهزرا بوو .. بهریان کرد هوه که
 نه له توانای نارنجوکدایه ههمره به سنهگرهکه بینیت و نه له توانای
 چهکی سووکیشدا ، که بتوانی دیوارهکانی بسمیت ... بویه شمبیت پرد هکه
 بتهقینهوه به تهواری ... تونک د وو جار تهقمضی یهکانی له روخسی
 پرد هکه دانا بهلام شهخزایه خوارهوه ... بیری لهوش کرد هوه که شهگر
 له سهرمهوی ژیر پرد هکهوه تهقمضی یهکان دابنیت ناگاته سنهگرهکه و
 پرد هکش .. شله ژاوی دایگرت .. جسی پی نههگیرا وهک شهگر
 کهسهی له سهر کورهی ئاگروهستا بیت ... گوی ههلمخت ، دنگسی
 ترسناکی مردنی له ناو قوتابخانهکهوه شمبیت .. ههستی بهوه کرد که
 برا سهریازه گهوارو د راهکانی له شمیری مان و نهمان دان .. و ههمرچند
 خولهکی زیاتر سنهگرهکه بهمینتهوه چند هاوری یهکی زیاتر شههید
 شهکرین ... د وژمن بهدریان کرد و دایانه بهر ئاگری چهکهکانیان و گو
 للهیهک جله خاکی یهکی بهمیری سمس بهلام خوی دایه لاپالیک و
 ترسی شهوانی نهما ... بیری لهوه شهکرد هوه چون شهو سنهگره
 بهرووخینی و ههملهوکاتهدا قسهیهکی خوی به بهر هاتهوه که به (وانک
 تیک ای هاوری ووتبوو (شهگر د لیک یولاینت ههویت له شالاوی
 د وژمن ناترسیت با چهکیش پی نهبیت)

ههستی بهوه کرد که هاوری کانی و مئتره لوزهکان ریگی چوونه
 پهشهوهی لی گرتوون و شهوانی تریش که له ناو قوتابخانهکه و له گهل
 مرد نا مل ملانی یانه بهیوستیان به فریا کهوتی دست و بازووی شم ههیهو
 گهلی چینی ژیر د مستیش له سهراپای فیشی نا چاویان بهرووشه

کرد موکانی .. بویه گهپشته شو قضاغته ی که شمیت شو سفنگره بروخینی
گمر پیشزانی به له دست چوونی ژپانی تماو شمیت .. بویه گوری دایه
بهر خوی و به دست چپسی تهقمضی بهکانی هملگرت و له ژپر پرد هک— موه
بهرزی کرد موه و روری بولای (شون) ای هاوری و مرگیرا و پی ی ووت ؛
— د وور که د مروه ... شهگر سمرنهکوتم ... تو تماوای که .

پاشان به دست راست تملی تهقمضی بهکی راکیشا و به د منگی

بهرز هاواری کرد :— شمی هاوپیان .. بهرهو سمرکهوتن .

برووسکهپک بهرز بووهوه تهقینهوهپسکی له د وواوه هات شهوهونه—
تووند بوو چپاکشمی هینایه لهرزین ... پرد و سفنگرهکی سمری پهرش و
بوونهوه له هموادا ... به م جووه (تونک) قارمانانه گیانی پاک ریگهی
پاک کرد موه بو سمریازهکان بهره بو چوونه پیشهوه ... بو سمرکهوتنی
مغزن ... شو شهقینهوه بوو به هوی مسوگر کردنی سمرکهوتن ...
لمو کاتعدا (پوشین) پیش بهرهو لای دیواری قوتا بخانهکه رای کرد و
هندی تهقمضی له نزیک دیوارهکوه دانا .. که تهقاندی پهوه دیوارهکه
همرهس هینا و به جاریک هموو چوونه ژوروهوه ... (پوشین) همرچفنده
پی ی بهرندار بوو بهلام رازی نهبوو برین پیچهکه یارمقی بدات و بوپسه
همررای شهکرد و هاواری شهکرد :— هاورپیان .. بوپیشهوه له پیناوی
توله سفند نهوهی خوینی (تونک شون جوی) هفنگا و بنپسن به خوپسه
د ستموه دانی د وواین سمریازی د وژمن ثالای سوور له سمرخانسووی
قوتا بخانهکه هملکسرا ... بم جووه شاری (لوانکوا) ش رزگارکرا ...

فهرماندهی تیپ و چفند سمر کرد بهکی ترهاتنه شوینی رووداوهکهو
به پی د منگی سمریان له ثاست شوینی شههید بوونی تونک دا دانهواند
و سلاویان گهمانده کوری نهبردی گملی چین و پارتی کومسونیست ...
فهرماندهی کمرتیش کمل و پهلهکی تونک که پک هاتبوو له چر—

پروانامه و نمخشه‌په‌کی سه‌ریازی ، دایه به‌ست لپرسراوی لقی پارتی
 به‌م جووره پالهوانی مه‌زن .. کوری هیژای گه‌لی چین .. (تونک
 شون جوی) گیانی به‌خشی په‌نیشتمان‌ه‌کی .. بویه همتا همتایه له
 وژدانی گه‌له‌که‌یدا شه‌زیت ... پاشان که‌رتی یانزه‌ی پارتی کومونیست له
 لشکری مه‌یدانی باکوری روژ هه‌لاتدا ناوی پالهوانی خه‌بات و شه‌دامسی
 نمونمیی پارتیان به‌خشی په‌تونکی شه‌هیدی قارمان ... شه‌وکه‌رت‌ه‌ش‌که
 خوی تیا کاری شه‌کرد .. به‌ناوی خویمه‌وه‌ ناو‌نرا .. هه‌روه‌ها ناوی
 قوتا‌بخانه‌ی ناو‌ندی لونکوا گورا به‌ناوی "قوتا‌بخانه‌ی ناو‌ندی
 تونک شون جوی" تا ئیستا هه‌زاره‌ها روله‌ی شه‌م گه‌له‌له‌وقوتا‌بخانه‌یه‌دا
 کار شه‌کری و شه‌یانموی دهرس له‌تا‌قی‌کرد شه‌وه‌کانی وهر بگرن و له‌سه‌مه‌ر
 بناغه‌ی بیرو باوهره‌که‌ی تونک وولات بنیات بنین ، هه‌مووشیان په‌یمان‌یان
 دا هه‌ر ریگه‌ه‌لبه‌زهرن و په‌ره‌ی پی بد‌ه‌ن که‌تونک له‌پیناویا شه‌هید بوو .

د ټوليزو

په کم چار له د لى خومدا وتم : (1) بوچى د مرگاله سمر پوله کوتورى
 شپهره گانې ناو هيلاندى د پوانى "داستانى هملوى سور" و هـ سـ
 د وو د پوانى کوشکولى پيشمرگه نه کمه وه و به د سنگى خوم تا چاو هـ سـ
 شهکات لم مه لېنده نازاد کراواندى کورد ستاندا هـ لـ يـ ان نـ فـ رـ نـ م ۱۴ پـ و
 له برى حـ رـ فـ يـ گـ يـ ر خـ وـ اـ رـ د و وى چاپکراو زاپه لى زهنگيان نـ دـ م به گوى
 ټاپووروى خهلکد او د مستيان نه گرم و نه يانېمه ناوکورى ټاشنا و روشنا و
 جى نـ رـ زـ گـ هـ گـ اـ نـ يـ پـ يـ مـ رـ گـ مـ و ه ۱۴ بو به شمالي گـ و ر و وى خوم ټاوازه گانې ان
 نه وه نس و دى به دى و ناوچه به ناوچه و لانه غمگينه کم مـ نـ سـ
 د مرويشى ټوان له گـ ل خومدا نه يانگـ رـ نـ يـ ن ۱۴ خو ټـ وـ مـ سـ دـ دـ يـ
 جياوازي هميه له نيوان بينينى ټـ کـ تـ رـ يـ ناو فـ لـ يـ مـ يـ کـ يـ سـ يـ نـ مـ اـ يـ و هـ سـ
 هـ مـ اـ ن ټـ کـ تـ رـ يـ ش له سـ مـ ر شـ اـ نـ و له بهر د هـ مـ ا و به بهر چا و هـ و ه ٠٠٠ ټـ مـ مـ نـ د ه
 و بگره زياتر ش جياوازي له نيوان شيعرى به چاپکراوى و هر هـ مـ اـ ن
 شيعرى ش دا هميه که به خویند نه وه و ټـ يـ لـ قـ اـ ي زیند و وى شاهيره که و به
 بزوتنه وه و هيمای لهشى چاو و گویت کمه مند کيش بکات ا کوت و مست
 وهک جياوازي ټـ و د يـ مـ نـ يـ خـ و ت ټـ يـ ا پـ ت و هر هـ مـ اـ ن د يـ مـ نـ يـ ش لـ ه

تابلویەکدا ببینی (۱) ئه‌بجاره‌یان به‌دنگی به‌رز و ئاشکرا بریار سه‌دا
 دست بکهم به "گهستی شیعر خویند نهوه" ئه‌و سنووره باو و ته‌قلیدی یانه
 بشکینم که تا ئیسته‌ده‌ی به‌ستهبوین و سا ئه‌گهر له‌سالیکی‌دا کوری
 یان د‌وو کورمان گرتبا یان نه‌گرتبا و ئیتر د‌هرگی مالی شیعرمان کلوم
 ئه‌کرد و الامان نه‌ه‌کرد هوه تا د‌ه‌رفه‌تیک نهره‌خسایه‌نه‌وه .. نه " شیعر-
 پیش ئه‌ی جهوله و گه‌شت و هه‌و به‌وه‌واری خوی هه‌ی . له‌ه‌واری و
 هاو‌لامه‌کانی نهری . ئه‌ویش تویش‌وووی خوی له‌پشت به‌هستی .
 شاخ و گه‌وه و هه‌وراز و نشیو به‌ری . د‌ه‌روازه‌ی هه‌موو د‌لیکی سه‌هوزی
 خاک س‌ک سوتاوه‌کهم بقلیشینیت-هوه . گه‌تاره‌کهم کرد به‌کردار و و په‌کهم
 هه‌واری ئه‌م گه‌شتم برد ه‌گوندی (قزله‌ری) ی د‌راوسی پیره‌مه‌گرونی سه‌ر
 سپی . ئینجا له‌ه‌ویشه‌وه‌ه‌ک هه‌جیجی یه‌کی د‌لداری سه‌میل قیت به‌کولی
 شیعره‌ی ره‌گینه‌وه‌ه‌وون "گاپیلون" و له‌ویش ئاهه‌نگی شیعره‌ی گیسرا و
 د‌وای ئه‌ویش ئینجا به‌ره‌و ئورد و گای شانه‌هه‌نگی هاو‌ریانی کوه‌سه‌له‌ی
 ئیران م‌لم ناو د‌وای ئه‌ویش له‌مالوومه‌ه‌بووم به‌میوانی شه‌هید
 جه‌مالی هه‌لی باپیر و هاو‌ریکانی و له‌گه‌ل خه‌لک و خوای ساندی ئاواهی
 دا گویمان له‌که‌شکوله‌کانی په‌شمه‌رگه‌گرت و د‌وای مالوومه‌ش کوچ و بام
 برد ه‌لای گه‌وره‌دی برایانی حیزبی د‌یموکرات و که له‌ویش وهرجه‌رخاهه‌-
 وه‌به‌د‌ولی جافتی و له‌گه‌ل نه‌می بارانی به‌په‌له‌ی به‌هارد ا هاتمه‌وه‌بو
 سه‌رگه‌لوو ئه‌بجاره‌یان له‌سایه‌ی د‌ابانی د‌م به‌زه‌ده‌خه‌زی تازه له‌سه
 خم ره‌خسیو دا د‌نگم لی هه‌لبه‌ره‌له‌هه‌ر د‌یدار و کوریکیشدا سه‌عات
 و نیوو د‌ووسه‌عات شه‌قزنی وشه‌ئه‌یخایاند و د‌وور له‌خوه‌لکیشانی‌ش
 شیعره‌کانم له‌د‌وای خویانه‌وه‌ه‌ک کرمی ئاوریشم قوزاخه‌ی خوشه‌و په‌ستی
 خویان له‌د‌لانه‌وه‌ئه‌په‌چا و وا ئیسته‌ش که چله‌ی شه‌هید یکی که‌ل و یادی
 قه‌لمه‌یکی به‌جه‌رگ و ئازاماندا .. جه‌وتهم بارگه‌ و نه‌ی ئه‌م کوچم له‌سه
 ری په‌کیتی نو سه‌رانی کورد ستانه‌وه‌ه‌ینا و ته‌بناری ئاسوس و لای ئیوه‌ی

خوشه و پکېم قوناغی شم گشتم لیره کوتایی دی و بو منزل و هوا —
 رنګانی د اها تووش خه یال پره له جی و ناو و خوا و پیشه مرګه شی یسار
 بی هر د لداره کئی نیشه و هر سهودا سهوکه کئی نازادی و ه —
 گهرید سهیگی نهمر مونی شیعر شم .
 هاوریمانی نازیز :

شمو شیعرانه ی لم نیواره کوره دا ، لم سوزی چله ییدا ، بوتانی
 شمخوینموه . . بریتی لمو چپکسه گولانه ی که هر ته لیکم له نازارو تاوات
 و خوین و برسیتی و تالی و شیرینی شم گله ستم دید سهوه چنیسوه و
 په باوش بو ټیوم هیناوه . . بهشی زوری شم بالنده رنګا و رنګانه ش
 بهر له چوار پینج سال و په نهینی ژوروری شم مال و شمو مالیان شمکرد و
 شمینجا پک له د وای یه کیش بهرمو سفنگه رنګانی شورشی نوی مان هملفریو —
 ن . تا له د واپیشدا خویشم شوین شفقژن و چریک پان کهموتم .
 شموسا هر به گیان و شمسته به گیان و به له شیش هاتمه لاتان . شم
 شمیرانه شمیری خاکی د اگیر کراو و بهر رنګار بوونموه و شورش . ل —
 سادترین د هر پرنیشدا ، شمیری بهر رنګار بوونموه : د منگی نازادی
 د ژی ژیردستی شمگهینی . د منگی همو مسم و زیننیکي شورشگیس —
 د ژی هر گهوره کانی سمد م . شم شمیرانه بالا تاویندی ژیانی ټیومو
 هاوریمکانتان . شته بچو و که کانی ژیانی روزانه ی پیشه مرګن . شم —
 شمیرانمن که شورش چاره نووسپانه و خاک و دایک و باوکیانه . گیرانه —
 وهی چیروکی سمریازه ونه کانی ریگی سمر فرازیمانن هر یه کمو له دایک
 بووی شوین و جیگی خوشبختی . همد یکیان بونی خاکی سووتساو و
 زیندانی شیدارو ثاره قی لهشی شورشگیرانیا ن لی دی .
 شمیری بهر رنګار بوونموه : چه کیکی تری میدانی رایهرنمانه —
 گولله و وشه شمسته هر د ووکیان له پک سفنگری پیشه مرګا یقتساو —
 به جووته و شان به شانی پک شمجنګن و روو به رووی شمومیرده زمانه

نمونه که گول و نان و مندال و کانی و باخ و دارستانه کمان ته سوتینن
 د مزگیران وزن و کوریه کمان دیل نمکن . بهلی لم قوناغندا . له
 ناو شم تاگردا ، شمی شیعریش مغرزه و بوسه و هلمت و هیرشی
 خوی همی . شمی شموش بریندار و شهیدی خوی همی . شمی
 شهگروا شمی شمی شمی نووسم و شامیر لیره چی بکمین ۱۹ شیعره
 بهرنگار بوونه و هک چون زور جار زریانی به گرا جووی تـــــــووره ی
 پیشمهر گمیه جاره ناجاریش کانی ی سارد و فینکی دای همورازی
 سمخته و شماله و شمهیه ، رنگه تاک و تراشیان کم بژین بهلام
 و هک شهیدی انی نمو جوانمان کهل نهژین . بهلی به لای نمونه شمی
 شمی شمی شمی روزگار زمان بو شمی روزگاره بی . له گهل ناله ی گوندی
 سوتاودا راجفی . د مامکی رووی د زپوی د اگیر کمران د ابمالی
 ملوانکھی گمردنی به لاره و گرتووی کچی د مزگیران شهید کراوی بی .
 همستی مندال کمان بن ، بریقھی چاوی گھی شموان بن ، ناو شمی
 کاره سات و قبیله نیمای نه بهرد ، خوینا و بیهکان و پیناسهی خوینا لوی
 بهر باخلی قوریانیه کمان بن .

من تازار و تاواتی شم سهرده شمه نمونه جولانی همست و بهرم و رام
 نهژمن . بو شموان شموسم . زیند و ترین شاکاری شمی شمی شمی دنیا یهش
 سهر چاوهیان همر له واقعی به بهر چاوهوه ههلگرتوه و له تاســـــــوی
 نمونه ییمه ههلپاتوون و ئینجا باوهشیان به جیهاندا کسرد ووه . نه و
 شمی شمی له دلی نمونه کھی خویدا شمی له دلی مرقاپه تیشدا ناپی .
 شیعره بهرنگار بوونه همر به هات و هاوار و د روشمه زهقه کمان
 نابنه شیعره شورشگیر شهگروا به هوزمیش شیعره بن ، و هک چون
 هیچ شامیر کیش به نووسینی شیعره یکی شورشگیرانه نابیته شورشگیر
 شهگروا خویشی به کرد ووه ههلویستی شورشگیرانه شمی سهر شهجا مپیش
 شیعره همر شمی شیعره بی جا همر ناویکی لی بنریت . منیش لـــــــه

تەزموونی دنیای شیعی خومدا ههولی ههمه جورم داوه . بههلام
 نالیم : ههموو درهختهکانم بهر دارن . ههموو گولهکانم جوانهسن .
 ههموو بالفد ماکم تهخوینن . نهه شیعریش ژیانه و ههلهک پرو نههپهرو
 بهمرزی و نزمی و لاپال و لاشان و لوتکهپشی تپدایه .
 ههاورهپیشانی خوشهه وپست :

بههشیکی تر لهو شیعرانهی که ههر لم کورهدا پیشکهشتانی تهکم ،
 پهستهه شیعرهکانم . کورته شیعرهکانی دیوانی کازپههسن . شیعی
 بهرووسکه ئاسان ، ههفدی جار چهپههه و گهلی چهپهشی تهقیتههوهپیشان
 له زوردم به ههوار گهورهتسهه .

له دواپیشدا له دلی خومدا وتم ((با شهوزده د ریژداد ر ونوزده
 د ریژنهپهه)) ئینجبا به دنگی بهرز شهلیهه . ده با له جیاتی خسوم
 شهپهرهکانم قهستان پهپکهه چونکه ههر دنگی شهوان شهینه سههپشکی
 پهسند کردن یان نهکردن . دهبا پهکم چهپکه شیعی ناو گولدانهی
 شه م کورهش . بهخهسه سهرد له خوینا وپهکهی ههوری شههید کساک
 (هید الخالق معروف) . دهبا ئیوهی خوشه وپهتیش به ورپایهه و
 ههپوری پهوه گوپهه بهورابهگرن .

پهزنجیک

جوامهپهیری شاعیرهه م وتهپهه له رۆژی ۲۰ / ۵ / ۱۹۸۵ د بهرلهه
 کوره شهپهرهکهی خوی خویندههوه ، له چلهی شههید "هید الخالق معروف"
 دا که پهکیتی نووسهرانی کوردستان پهپکی ههنا بهو .
 شهپهش له باری خومانهوه وامان به چاک زانی ، وتهکه بکههین بهه
 پهپههکی شیعرهکهی خوی (کههههه) .

پهکیتی نووسهرانی کوردستان

ککله

شيعری : جوامير

"بو هاورتي شهيد عبدالخالق معروف"

له همر کويسوه بروانپته پارده مي قهلا

همر قهلا پسه ..

له کام لاهه سهر هملبري

گوله بهروژه مي جاوي شهو

ثعبينپت و هضگا و هضگا و له گهلتا په .

کي ثعتواني خوي له نيگاي بهرزه تيشکي

هملگورد ونکا ۱۴

کي ثعتواني بفسر و باران

له زستان و

گول له نپسان قهده هغه کا ۱۴

ثعتوانن هموريك بکوژن ۱

خويني شليريك برهژن .

ثعتوانن له مستي له ارگيزي بپرنهوه ۱

- قاجي کتیبې بشکینن .
 چوار میځه شپیری بکیشن ا
 بهلام شپیری حیلې شمپیکې رسمن بی ا
 شپیری بون و بهرامه قلمی راستی لی بی .
 هموری .. بزی و
 کور و کچی رهیلې ناسمانی بیی ا
 همرگیز بهوان دروست نابی ،
 له دروونی شمهر سفندا گول ناپشکوی .
 له سر تموری جملاد هکان
 کوتری هونهر هملنانیشی ا
 له سر کورسی سولتانهکان
 داد پمرومې دانانیشی ا
 چون له چاله خملووزاندا ..
 هیروی سپی سر در د پنی ا
 چون پایه قوش بو تارام و د لنیایی
 درخت و روپار شمخوینی ا ا
 شموی همرگیز .. همرگیز .. همرگیز
 د شووکی داله کمر خورې بهمسییان و
 تووله ماره سر سپهکانی مزگوتی
 مهلای خمتی
 قمت ناپگمینی
 رهگی دار گویری ژپانی شم گلهپه
 هموره تریشقی سفنگرو
 قهلا ی سووری
 هزاران — عبدالخالق — ی پشمهرگمپه .

ئه م کورد ستانه کوانووہ
کەلە پشکوی قەت لی نابیری
گەر پشگری هاواریکی ئهو د امرکی
د میان پشجە و قەلمسی
ئاگر ئەگری

ئهی د وژمنانی رووناکسی ی ا
هەتا د وینی (عبد الخالق) چرایەک بوو
چەند شەقامی لە سەح سەریان هەلیان ئەکسرد
کتیپسی بوو ...

یەک د وو شاری ئەخێخویند هوه ا
بەلام ئەمرو - عبد الخالق -

شەقام نی یە

دی و شاری یە

رێسوارنی یە

گول ئەستیرە زامی ئهوی

لە سنگ و بەروک نەدا بی

مال نی یە ..

لەم ولاتە غەمگیندا

ری مالی و شەمی نەزانی ،

ئێستە هەموو کورد ستانم

وێکو چاوەکانی قەلا

بە کتێپە خویناویەکە

نیسانی ئهوا ئهروانی ا

میری شەهیدانی هەولێر ا

نهی حمیرانی سوزته مهری
 بین .. بگپر .
 نهی هاوری بههره رنگین .
 گول خند مرانی پیکنن .
 له ههواری قند یلمکی ناو گیانمانا
 سنمو بهری جوار وهرز سموزی
 تو .. سرههکی سهری رهشی
 تو .. ثفتینی هره بهری
 سهر چیای تیزگی شورشی
 تو بلند گوی ،
 د شگد انهوی د لی نیمه
 راد یسوی ناو د سستی پیشمههرگی
 شهو ریکورد هی همور روزی
 سرود هکی ..
 شورشی نویمان لی شه هی ..
 پهیتا .. پهیتا ..
 ناگردانی (پشکوی خوت و
 نهوی پشکوی شه م کورد ستانه
 خوش هکی ا

۱۹۸۵ / ۴ / ۲۷

پیشکەشە

شیعەری : جەوھەر کرمانج
پیشکەشە : بە گیانی عبد الخالق معروف

وەکو پیشکو
روخساری خولەمیشی بوو
بەلام ناخت هەر ئاگر بوو
وەکو گلکو ..
هەر چوار دەورت خاموشی بوو
بەلام سەدان گولی سوور و خوزگی سەوز
بە باوەشی گەورە و پیروزی هۆگر بوو
میر خاسی بووی هەتا ژبای
بەرە و کوشی لوتکە و رەوێز
لە ئەسپی خەونی خوت خوری
چراپەک بووی هەتا سووتای
سالی تەمەنت داکیرساند
شەوگاری رەشت پی بری

وهكو جهلاج ۰۰ وهكولوركا
 مهرگت بویه داستانیکی گوی شاگردان
 تخی له روی جهلا د کرد و
 نهیویست سهری خوی بو شورکا
 بهلی قوریان
 د یاره د مین ههروه هاش بی
 رفتاری گورگی زامدارا و
 مردنی گهوره شاگردان

* * *

به د هستیکت گر و نانت هه لگرتیوو
 بهوی د یکمش چهقو و ههسان
 به چاویکت مهرگی نازیزانت د مدی و
 بهوی د یکمش ولاتی گهورهی کوردستان
 وهك هفتینا

هینده بهرز د اچهقی بووی
 سه دای مهرگت د سچریانده گوی شهوان و
 شهپولیشیت مژدهی د مدای به پیشمه رگه و
 تیشکی سهرفرازی د ینا
 ههلوپهکی هینده زیخ بووی سیخورهکان
 له چنگی ههلمهته کاسی و
 له شهقهی بالبت د مترسان
 د میانزانی نهگربفری
 ئیدی د هستیان ویت راناگا ههتا شاخ بی
 توش ههجمانت لی برابوو
 چما ههلو وابی ئوقهرن

ئه گهر بیچویان له شاخ بی ۲۰۰

د هیانزانی ۰۰

به رزه فرهی و نهوی نابی

د هیانزانی ۰۰

له رهوی خوت د انا پیری

به هیچ د هشتی گهوی نابی

گوی بیست بیوون پیت د هگوتن ،

ئیمه و ئیوه د وو بالدا رین

هه ریهك به بالی خوی د هفری

ئیمه و ئیوه د وو د لدا رین

هه رگهس بو د وتی خوی د هچری

ههتا هه بین به گرتاندا د هچینهوه

ئیه به توپ و فروکهی مه رگ چین و

ئیمهش به پیشمه رگی پروا و زگی برسی

ئیمه به رویاری خوین و

ئیهوش به کانی د راو و زهبری کورسی

ئیه به کوت و زیندان و زهبری سیداره

ئیمهش به ههچکی گهوهی پوگا پین و

گهردنی به رزی شهیددی بی ژماره

وه کو سیبه ر له بالاتان نابینهوه

یا د همرین یا ۰۰ پیتان له سه ر ئم خاکه د هبرینهوه

* *

هو ما موستا ۰۰

له کاتیکدا به جیت هیشتین

تازه ههتاوی کوردستان وا خه ریکه گه م دادی

ئیستا که ههنگا وه کانی پیشمه رگه
 به راوی سیمخ را دی
 بنوو هیژا . .
 نه کهی وا زوو له خه و را بی
 د یاره خه وی روسته مانهش د مین وابی
 بنوو کهنگی ئه لقه ی گشت مالی د مرگی راهه ژیند را
 له بله ند گو و مناره کانی شاره وه
 له مینبه ری گو تاره وه
 له گل د هنگی پیشمه رگه بی راگه یند را
 وه رن کور گل زما و هند ه
 قهره چوخ سه ر چوبی گره و
 د هشتی هه ولیر و به رانی ی وا له د هسته
 ها موون گولاله حاجیلهی له قژ د اوه و
 قهراج به بونه کهی مهسته
 کهنگی ئه حمهد موختاری کورد
 پر به گهرووی ها واری کرد :
 " له خه وه ههستن د رهنه گه میللمتی کورد خه وزه رته تانه
 هه موو تاریخی عالم شاهیدی فهزل و هونه رتانه "
 شهوسا رابه و ته ماشا که
 کوردستان چون رازایته وه
 ههست راگره
 چند قات تولت کرایته وه

۱۹۸۵ / ۵ / ۱۵

دەستەڵات

شیعری : د لاوسر محمود

که روژ ههلات
له گهرمیاندا جی پوستالی ژند رهمیه
له سه رینگه و تهختایی دا
تهپ و توزی زریهوش و د مبابه به
له ئاسماندا
گرمه گری ناپالم و فروکهیه
له شاخیشدا
ههر قرمژنی چهکی د مستی پیشمه رگهیه
که شهویش هات له شاخ و د هشت
وره و هیز و د سهلاتی د اگیر کهران
گشتیان له زیر پیلاوه کهی پیشمه رگدان

نویبہ داری سے مہ ہوا سالجے

عری : خلیل د ہوکی

- فلسطینی
- ٹای لہ من و فی ٹاگری و
- ٹای ل تہ وی کویر برینی
- پشتی ٹہزیمت و لیدانا
- یا فعر ٹہوہ ہہرب ٹازی
- ٹالای نہدانی ہہلگری
- باور بکہ و شور شگیرین تہ د زانن
- گہر نویبہ داری شہقی ہی
- ٹای ٹہز ہی مہو سالن مہ ۱۱
- گہر ہرینداری گوللی ہی
- ٹہز ہوگری
- ٹیش و ٹاخینک و کولی مہ
- گہر ٹاسمانی تہ تاری ہییت
- ہی من ل تار ہی توپ د بارن
- ۱۰

گهر روپباری شهنگه ژینا ته شیلی بیت
•• بی من پری د رونده و نه ههنگ و مارن
گهر ل پارپی کهدا ته هارن
•• پاری و خر هیشی ل من خارن
زارو کین من د بی وارن ••
گهست زوردار و کری گرتی بین جیمهانی
ل من نه یارن ••
لی تهن مله تین بین د دست و
•• نازادی خواز ل من هه قالن
تهجا ههقالا دل بهین
•• د بین چرال ته ل مه زی قهسین
نه قهسین ••
چنگوب هزارا شه هید مه
•• بین د فی وی دا گوری کرین
شورشگیر ئالا هلگرن
کی د بیتن نهم دی ره کین ؟
ل ههمی نه لیفا د بیژین ••
•• دی سه رکه تین و پیشکه تین

1976

زاوا

محمد حمہ باقی

-۱-

بہر بہیمان ،
 پیش ٹھوی چا و برکی ی د ووری ٹستیرہ و ٹا وونگ د وایی ہی و ،
 پیش ٹھوی پرشنگی چا و گشہکانی خور بیت بہ سمر ژووانیاندا ،
 خٹکی گوند پکسی دامینی ۔ پیرہ مہگروون ۔
 کاتی کہ لہ مال د ہر ٹہچوون ،
 ہونویژ ، بوکار ،
 بوکاروانی و ، سفہری شار ،
 لہ سمر کانی مسرووی نساودی
 چاویان ٹکھوت بہ ٹسپیکی جوانی رنگ شی ،
 کلک و پالی پر برسکہ و ، د ریژ و خا و
 بہ چوار د ووری ٹا وکھدا د پت و ٹہجی ..
 دامینی ہر چوار پہلپشی لہ میرگی بہر د ہی کانی و ، ٹا وونگی سمر
 سموزہ گیاکہ ہلٹکپشی
 جارنا جارہش ، بہ سلوہ ٹہچیلینی ..
 بہلام ہر کہ یکم تیشکی خور د مرکھوت ،
 رائجینی و ، رووہ و ہموراز ، لاہ لار ، بہ شانی شاخدا
 بہ چوار نالہ تی ٹہتہقناند و ، سمر ٹکھوت ..

تا ئەگەشتە سەری زنیو ،
 لەو سەرە ، لە ناو پیرشنگی خور بارینا
 چریسک و هوریک ئەبینرا و ، نە ئەبینرا ..
 تا ئیجگاری چسریسک و هور ، ئەبوو بە تەم .. ئەتوایەوه ..

— ۲ —

نە روژیک و ، نە دووان و ، سیان ،
 نە هەفتە و ، دوو هەفتە و ، نە مانگ ،
 ئەسپ ئەهاتە سەرکانی و ، دیار ئەهەسا
 تا وای لی هات ، لای خەلکی گوندی دامین و ، قەد پالی شاخ
 بوو بە گری کوپەرە و ، مەتەل ،
 بوو بە پرسپار و بە سوراخ ...

— ۳ —

ئەفسانەیی دلداری کانێ و ، ئەسپە شیی جوان
 لە کەملەیی شوانی گوندی دا .
 شەویک هەر د وای نوێژی شیوان ،
 تازە تریفەیی مانگسە شەهو
 ئەسیرا لە سەر جیگەیی بەرز و ، لووتکەیی کیوان .
 شوانە ، فەرئەجیە کونەکەیی کردە شانی وە
 بە تەفنی لە پشتی دی وە ، سەرکەوت بو لای نزیك کانێ .
 لەوی لە پال د هەونیکیا ، خوی حەشار دا ..

— ۴ —

شەویک بوو ، کش و مات ، هیمن

هموو شتیکی نمو ناوه لموه شمچوون ، بریاریان د ابی پیکهوه چا وروان بن ،
 مانگېش به ژورر سمریانموه ، شوره کچېک بوو ، لهش زېوین ، پیستی کهژال ،
 کراسیکی تعرکی تریفی پیچسا بوو له خویموه ،
 گری بهر د ابووه هضاوی شمستیره و ، ثاسمان و ، سامال
 وهک حمزېش کات ، نمو شموه بو په کمهون جبار
 د رخت و میرگ و گول و گیا و ، کانی و نزار ،
 جوان بیپینسن ،
 چرای گهرن و روومه ت و ، مهمکه کانی .. به په کمهوه هملکرد بوون ..

— ۵ —

هیشتا شمو ما بووی د وایی پی ، که شوانهی دی ،
 خرمنی سمی شمسه شیکمی کهوته بهر گوی
 چار و گوی پیکهوه هملخست ، بو بهر مو ژورر ،
 گوی گرت ، روانی ..
 تارمایی شمسی به دی کرد ، به سمر ملهو شانیکی کوور .
 هیواش شمها ته بهر مو کانسی ..
 که گمېشته سمر کانی و ثاو ،
 ثاوی کانسی ، له خوشیا بو پیشوازی
 له سمر چاوه بهرز بووه ، هملسایه پی
 خوی هملسو له پهل و کلک و ، سمر و چار و ، یال و هشتی ،
 تهپ و توزی ری پیوه بوو ،
 پاک ، پاک شتی .
 شمپېش وهک کچولمیکمی بالا بهرز و ، رضگ چوری شمپیر ،
 به رووتی له بهر پلووسکی تا تکمیکسا ، بهله بکا ،

ټمو چيروکهي شهوان بوتې ټه گيرمروه ، هسي لايک بوو ،
پيش ټهوهي من بيناسم و ، خوشم بوي ،
هاوري و ، خوشهويستي تسو بوو ..
— پير کرموه —

پيش چند مانگي ، ټمو شهوانسي کومهلې پيشمرگي رضد و ټاسک ټودام ،
هممو شوهي ، پيش ټهوهي هيرش بکنه سمر مولگهو سمر بازگي د وژمن ،
تاوي لاي تو لايان ټه داو ،
به ريز د ميان ټهخته ناودهي تووه ،
تا پاراو بوون ،
د واي تاويکيش ، که عارقي ناو جهوان و ، لاجانگ و لامليان ټهسري و ،
که ماند وويان بو تاوي ټهحمسايموه ،
جاريکي تر ، خويان گورج و توند تول تر ، له جاران ټه پيچايموه ..
ټيتر که جيبان ټههيشتي ، تا نيوه شمو ، تا بمر بهيان
تا د ست و شاني کوشند ، له د وژمنان ،
نه ټه گهرانهوه بولات .

— ۸ —

— پير کرموه —

ټا ټمو کومهل پيشمرگه گورج و جوانه ،
پمکيکيان تيا بوو ، رضگي وهک : رضگي ريحانه کيويک و کز و گياي سمر ټم کيوانه ،
رضگه سموزه بوو ،
گهر چي وهک بني گوم وا بوو ،
بلام هميشه ټاوينهي جا و مکاني پر بزه بوو ..
بالا پيش ټهتورت نسامه .. توله نسام ،

ههركهس پهكهمجار كه شهیدی ، وای ههست شهکرد
هیهشتاش ماویتی بهرزتر ، زیاتر ههلهچسی ..

ئاسکیکی سرك و کیوییه ..

روحي سروك و سووكهلهیه ، شهیدای ژیاڤی ناود هشت و دارستانه ،

ههركهس حهزی له راكردن و بازدانه ..

رهنگی جلیشی وهك رهنگی پیستی ئاسك ،

وهك رهنگی ئهم نیهستانه ،

وهك بهرگردنی كاوان و ، ههرد و باسك ،

وهك زهوی بهوو ..

زهرد بوو ، زهرد یکی خاکی ی بوو ..

بهو ههموو فیههك انهوه

بهو ههموو جووه پیویستی و چهكـانهوه

كه چی به لاتا شهروی ، چهکی بهرامهیی کیویلهی پیا شهژانی و ،

وهك بهه بهووله ..

وهك فرینی بهره سیلکه ..

وهك وههوشمو ، گوله میخهکی بال گرتوو

بهیله ههگ .. زور بهیله ههگ . رهت شهههوو ..

— ۹ —

ئهم ئاسکه سركه د ههیک بوو ،

كهچه میلاقهی ژیر بهه ههرو ، ههه بهه ههیی ئهم ولاته

به جل و بهرگی سهووهوه ، چهوو بهوو ههونی و ،

گولا ویهی شهههانهیی پیا رههههوو ،

خوشه ویهستی نیهستان و ، خوشه ویهستی ههژارانی له د ههرونا جی هیههههوو .

چوار سالیکیش بر له نیستا ،
 بر لهوی بیتسه پیشمه رگه و ، چمک هه لگری
 بالفد سهکسی سهیسی بوو .
 له هیلانمی ناو زانکویمکسا نمپخویند و ،
 همر لهویشدا ، بونی کچه میلاقمی ناو خهونهکانی ،
 نا ، به کچه بالفد ، یکی هاری وه و ، یهکیان خوش ویمست .
 بوون به سه جووتی مسللی سهیسی ..
 بوون به سه جووتی قوهری سهیسی ..

— ۱۰ —

لم کاتمدار ، لم عشقه ژیر چقهویه دا
 چاوی گورگهکانی ناو شار ، شمیک بوون شمکوتنه د وای ،
 فینه نهینیمکانی کوری بالدار
 بهلام پیش شموی بتوانن ، هیلانمکی بد وزمهوه و ، راوی بگمن ،
 پولی هملسوی سووری چیسا ،
 شمویک لم سمر لووتکانهوه ، تفغگیکیان له گهل خویان هه لگرت و ،
 چوون به شونیا ،
 هینایان و ، همر لم لووتکانه د ایان نا ،

— ۱۱ —

کچه گمش بهیری وهک کولم و ، چاومکانی
 گمش بوو ، رووناک ..
 عاشق بوو ، عشقی پیروزی ، شمیسوتان بو تازادی خاک ..
 لم عشقهدا ، له گهل د لدارمکی خوی و ، چمندانیکی وهک خویاندا

زهر زمين و ، گنجينه نهد پوهگانی شارکمان
 کرد پوهه بنکه و هیلانسه ،
 لموشموه ، دلی خویان و ، کورانی چپاکانپان ،
 شمخته نامی پچووک و پپچراوه وه ..
 شمیان نارد پوههوارکمان .

— ۱۲ —

ههرا د رومانگی لسه و بهر ،
 له شارموه به نهینسی
 کچه دلداریان بهری کرد بهرمو چیا ،
 به پووکنسی ..
 زاوای شوخیش ، د ور روز پیش هاتنی پووکی ،
 خوی و ده شمهک پشمه رگه
 له پروهک بهفرکی سهی ،
 له پروهکو خوشه و پستی ..
 بارینه نارتم گوند موه ، گوند مکمانپان سهی کرد
 گوند کهشمان ، پوو به کهزاروی پووکنسی و ، له گهل زاوای دل سهی دا ،
 وهک منالی ناو شعوانی پیش هاتنی روزی جعژن ،
 تا بهیانی نهخوتین و ، سرمان پر پوو له خمه بینین ،
 د لمان پر پوو له تاوات و خوزگه و خوسده ،
 بو پیشوازی و چاوه روانی ، شو پووکی ، سهی ، د وو سهی
 پی شمخته نارتم گوند .

— ۱۳ —

ا شو روزه من خم لموی بووم ، له ناودی بووم ، کچکانی ناودی هاتن ،

هپیان وتم : شارمزا پک د پت له گملا بو جیگا پک ، لهوی شمتر ریگا سهختمو ،
 نلسی بووکی به ولاخ بی (۰۰)

- ۱۴ -

بووکم هینا ، بهلام بووک چی ا
 قومر پیک بوو ، جوانه قومری ،
 سپیکله ، خوشکی پهری ..
 رووناک .. سپی ، وهک چلووری کویستانیکی به خوره تار ،
 ساد ، ر ، ساکار ، وهک گولیکهی لاری رواو ..
 ناگام لی بوو ، که شمرویشتم به ریگاوه ،
 گول وکانی و بالند ، وپله قهرسیلپش ،
 له گلماندا ریپان شمکرد .
 چند د رختیکیش بالیان گرت ، هاتن به ژورور سمرمانهوه
 بوون به چمتر ، سپیمریان کرد .
 ناگام لی بوو : شنسه و شمصال
 هاتن قزبان بودا هینا ،
 خور و سامال
 هاتن د مستیان به روومست و چاویا هینا .
 ناگام لی بوو : لوونکی بهریش ، که نمیان دین ،
 بوپیشوازی ، بونموازش ، سمریان بودا نمواندین .
 گویشم لی بوو ، تا گهپشتین ،
 هموویان له سمرخو و ، هپمن ، گورانیاں پو شموتین ..

- ۱۵ -

۱۰۰

که چی حمیفی ، د وای د ووروزی ،
 کاتی گمشتنه ناودی ،
 کچمکان و کوترهکانی ناودی هاتن به پیشوازی و ، پیرمانموه
 وتیان : زاوا و هاوریکانی ، ثمو روزی که هاتنه ثیسره ،
 بو پیشوازی و چاوه روانی ،
 ریکموت وا بوو ، روزی د وایی ، کومعلی سفنگری د وورتر ، د وورلم گونده ،
 " ثمها . ثمو شاخانی ثمو بمر " ،
 هیرشیکی کوت و پرو ، بمر بلاویان کراپه سهر ،
 شپتر ثموان ، که زانیان : چالی قوولی سفنگرهکان ،
 بمر دی گموری ریز کراوی ، بمر دم دلی سفنگرهکان ،
 بانگیان ثمکن .
 همر ثمو د همه ، همر ثمو روزی بانگموازی سفنگرهکان
 گمشته دی ،
 ثموان لهرموه د دست به جسی ،
 پیرایان دار ، گهرانموه .

- ۱۶ -

شهر خایاندی و ، خوناری بوو ،
 لم د وورموه چاومان لی بوو ، کیوهکانی لای شهرکه
 رسوه ثمسپیکی کیوی بوون ،
 به چهوکان ، هملنه سانه سمر یا شوویان ، ثمیان حیلان ..
 تا چعد روزی ، لم د وورموه چاومان لی بوو ، ثاسمان بوو به چره د ووکمل
 چاری شففق ، لیل و ویل بوو ..
 تهپ و توزو ، د ووکملی همه رنگمان دی :

هی رشان دی ،

هی زردمان دی ،

هی سورمان دی ،

کانی و تاویش ، رنگیان سور بوو ..

له دوا پیدا ، تپ و توز و دوکلی سپیمان بینی ،

له دوا پیدا روویار و کانیمان بینی ، رنگیان سپی شهچوونه ..

له دوا پیدا ، کیومکان نارام بوونه ..

له دوا پیدا چاوه لپلکانی شغفق ، روون بوونه ..

— ۱۲ —

تپتر هر له دواي سر کھوتن ،

کچکانی گوندی تپسه ، به روز همتاکو تپواره ،

شهچوونه سر بانمکان و ، سمیری ریگا و بانیان شکرد ،

کوترهکانی گوندی تپسه ، شمور روز تپیان گماند و ، نه شخوتن ..

نپوه روك .. پولى هملوی کیوی هاتن ،

تفضگیکی سورپان پی بوو ،

به دیاری بردیان بو بووکی و ، تپتر تپر گریان ..

لای بووکی به جپیان هیشت و ، تپتر تپر گریان .. ۱

— ۱۸ —

هر شموروزه ، پیش خور تاوا ،

من و بووکی و ، خملکی گوند و ، پپشممرگمان ،

چوونه سر دانی کهژاوی سمنگمره سوریکهی زاوا

هه‌لمان گرت و ، کردسه کولم ..
 ئاگام لی بوو ، که بهرودی گهراهنهوه ،
 گول وکانی و ، بالنده وپهله قهرسیلپیش ، له گه‌لمانا رییان شکرد ..
 چهند دره‌ختیکیش بالیان گرت ،
 هاتن به ژورر سه‌رمانهوه ، بوون به چتر ، سیهریان کرد ..
 ئاگام لی بوو ، شنه وشمال ، هاتن قزبان بوداهینا ،
 خور و سامال ، هاتن دستیان به روومت وچاویهاهینا .
 ئاگام لی بوو : لووتکه‌ی به‌رزیش ، که ئه‌یان دین ،
 بوپه‌شواری ، بونه‌وازش ، سه‌ریان بودا‌ئهنه‌واندین ..
 گوپه‌شم لی بوو : تا گه‌شتن ، هه‌موویان به‌دنگیکی به‌رز ،
 سه‌روود پکیان بو‌شهووتین ،
 دنگیان هه‌لشمه‌ری و ، ئه‌یان وت : ئه‌ی شه‌هیدان
 ئه‌ی شه‌هیدان ،
 ئه‌ی شه‌هیدانسی ولاتی به‌فرو ، زریان و ، رایهرین .
 تا ئه‌مه‌ له‌م خا‌که‌ دا به‌ین ..
 ناوی ئه‌هوه ،
 سه‌روودی باران وگول و ، ساواومهل و ، به‌نچه وکیوه ..

پایزی ۱۹۸۲ ناورزنگ

به يادى خيانتا

سەر له بهياني روزى ۱۰ / ۵ / ۱۹۸۵ ، ئىندامانى د هسئى گشتى يهكيتى نووسهرانى كوردستان ، به ئاماده بوونى زورى ئىندامانى كسو بوونموه پهكى ساز كرد . لهم كو بوونموه پيدا تيكراى بهشداران به گياني برايانه و ئهد بيانمو ، به گياني بهر هو پيرموه چوونى پيسدا او يمستيهكانسى ئهد هبى نهموه كهمان له بهر د هم هيرش و شالوى د رندانه و فاشيانسى د وژمانى گه له كهماندا ، به د ريزى ئهو ئهركانه د هسئ نيشان كران ، كه ئهد به كهمان به تايبىتى لهم قوناغه دا له ئهستويبىتى و ، ئهو بارهش كه نهموه كهمانى تيا ئهزى به گشتى .

سهرتسا ، بو زياتر گهشه كردنى گه لالهى ئهو بهرنامه و پروگرامه ناو خويبىتى كه يهكيتى نووسهرانى كوردستان ههر له سهره تاي د روست بوونيهوه ، دايرشتوووه و ، له يهكم ژمارهى گوڤارى نووسهرى كوردستاندا بلاوى كرد وتوه . د هسئى گشتى به پيوستى زانى به ووردى لـــــــ بهند هكانى ئهو پروگرامه بكوليتوهوه و ، سەر له نوى به د هسئكارى بهوه دايرشتوهوه ، به جورىك ، كه له گهل ريبازى ئهستاي يهكيتيماندا بهسازى و بگونجى .

لهو روانگمیشهوه که ئەد مەكەمان ، هەمیشە ئەد مەب گەل بوو ، چو-
 نکه ئەگەر گەل نەبێ ، ئەد هەبیش نابێ ، بە دوور و د ریزی باسی ئهـ
 بەرنامە د وزەخ ئاساییهێ رژی فاشی بەفدا کرا ، که زور گیلان-
 سواری ئەسپی سەدە تاریکەکانی ناو راست بووه و ، رەگەز پەرستان-
 هەلی کوتاوتە سەر ئەد مەب رووناک و پەرشنگاری سەر بە گەلەکەمان و
 بو ئەمەش لە هەموو دام و دەزگا رەگەز پەرستانەکەیدا ، کەوتوت-
 هەلپاچین و ، لوت و گوی کردن و شیواندنی ئەد مەب و زمانەکەمان و
 بە دەیان سانسور و ، چاوی سەگی پۆلیسی لی زیت کرد وتەوه و ، لە
 رێگای روزنامە و تەلفەزیوون و رادیو و ، ریکخراوه روشنپەڕیەکانەوه ، هانی
 تەشەنە کردنی گیانی جیاوازی نیوان شیوەکانی زمانی کوردی و ، ئەد مەب
 رەسفی کوردیمان ئەدات و ، بەکری گێراوانی نەخویند و وار و خوڤروش
 لە دەور و پەشتی کۆمەله و ریکخراوی ئەد مەب و روشنپەڕی و روزنامە-
 کوردی کو کرد وتەوه و ، دەزگای لە سەر هەموو جوهره جرو کردن و مۆتور-
 کردن و پەره سفدنیکێ زمان و ئەد مەب کوردی قەوم کرد ووه ... ئهـ
 هەندە مافە روشنپەڕیەش که بە هوی خەبات و فیداکاری گەلەکەمانەوه ، لە
 بەیانی ۱۱ مارتی ۱۹۷۰ د ، دەست گەلەکەمان کەوتبوو ، پەڕی رەوا
 نەبێن و ، دەسەلاتی لەو دەزگا روشنپەڕیانه سفندەوه و ، لکاندنی بە
 دەزگا پۆلیسیەکانی خۆپەوه ، که لە بەر چاوترینیان - یەکیتی نووسەرانی
 کورد - بوو .. ئەو یەکیتیە لە ماوەی خەبات و تەشەنەش کردنی دە
 سال زەپاتریدا ، جی ی بتمانه و ریز و خوشە و یستی گەلەکەمان بوو ، که
 رژی فاشی بەفدا ، چاوی پیا هەلنەشەهات و ، دەیان پیلان و کۆسپ
 و تەگەری لە بەرد هەدا د روست کرد ، تا سالی ۱۹۸۰ بو ئیجگاری
 هەلی وەشانەوه و ، جوانە مەرگی کرد و ، لەم دەواییدا بو پ-
 کرد نەوهی ئەو جیگا پەروزه ، ئەو یەکیتیە کارتونییە پیکەوه ناوه . که بە
 زور ناویان ناوه - یەکیتی ئەد بیان و نووسەرانی ناوچە ئوتونومی -

ئەستوگرتوو و ، جی بە جی کردوو . د ووبارە بە پیویستی ئە زانی بانگی هەموو لاسوزانی ریزەکانی گەلی کورد و ، شورشگیرانی کورد بکاتوو ، پوو لە خستی هەموو جوو شتیکی لاوەکی و بایخ دان بە یەکتی و پتوو کردنی ریزەکانی شورشگیرانی کورد و ، دەست خستوو ناو دەستی یەکتوو ، پوو سەر خستی مەسەلە رە لای گەلە کەمان کە لێ ناو ئێم د و ژمنه خوین خوو و رەگەز پەرستانماندا ، روو بە رووی پیلانی لە ناو بردن و نغوو کردن ئەبیتوو لە سەر ووشیانوو و ، ئەواندە ی لێ سنووری جووگرافی ئێمدا مەبەستە ، بەرئەگەر پووئەهوی پیلان د و ژن ئاساییەکانی ژمی د اگیر کەری بەفدا یە . کە بە لای گەههوه ، ئێم ژمیە ، ئەک هەر تەفیا د و ژمی سەر سەختی شووش و بزوتتوو ی رزگار پخوازانە ی گەلی کورد ، بە لکو د و ژمی پووئی قەوارە ی نەتەوا یەکی کورد . د و ژمی د رەخت و ، گول و ، مەل و چیاو ، رووبار و ، کانی و بفر و ، باران و ، گەرمیان و ، کوردستانی کورد ، و ، ئەگەر بوی بکرایە حەزی ئەکرد قەل بەدات لە د شووکی چولەکە و شالووور و کوو ی کورد ستان . تا ئێتر نە خوینن ... ئەگەر بیتوانیانە پگە یشتا یەتوو خوو و ، ئەستیره ی ئاسمانی کورد ستان ، پوی ئەوتن ، لە کورد ستان هەل مەبن ، تا کە تاریکی بێنیتوو ، ئەگەر دەستی بە سەر رووبار و ئاوی کورد ستاندا بروشتا یە ، ئەپوت مەپەلن خەلکی کورد ستان بتان خوانوو ، با لە تینواندا بمرن ... ئەگەر بیتی توانیا بە ، ئێشە هیشت یەک لاپەرە کاغەزی سپی ، بگاتە کورد ستان ، تا وشە یەکی کورد یشی تیا نەوووسری ... بەلام بەلام ئێمە ی ئەد بیانی سەر بوو گەلە راپەر پوو کەمان ، هەر بە وشە ی کوردی هەمیشە سەر کەش و نەبەز ، بە شورشگیرانی کورد ئەلپین : پەگگرن و ، هەر بە وشە ی کورد ییش و گیانی د رەخت و مەل و رووبار و چیاو ، بفر و باران و ، خوو و ئەستیره و ، سەر لاپەرە ی سپی و ، دلی خەلکی کورد ستان ، پەر ئەکەین کە

د زى ئم رژيمه مروف و جوانى و خوشه و پىمتى کوژه ، راپهرن و ، ئم
 ئم رژيمه تاريکه بخنکينن ئيمهش گمه کردن و خهون و
 خوشه و پىمتى گهوره مان ، همر له ژير سيمهري سفگهري په گگرتى ووى
 پيشمه رگى کورد ستاندا ، وهه ستادى و به په گگرتن هه مووشمان ،
 شه گهينه بهخته وهرى و ، ريز و خوشه و پىمتى و سلاوى وشه کورد پمان بو
 پيشمه رگى کورد ستان و ، هيد اکارى و قوربانى دانه هه ميشه و
 گهوره کسانى ، که به لاي ئيمه وه ، خويان و فید اکاريه کانپان وهه
 پيره سه گروون ، موقهه سن .

له کوتايى دا ، دسته گشتى ، به شيوه يهكى د پمکراتيانسه ،
 له ناو خوياندا ، دسته يهكى به ريوه بهرى تازه يى په کيتى نووسه رانى هه لېژارد
 که به هيوايه ، به هاوکارى هه موو لايهكى د لسوز ، په يامى پيروزى
 شهه بهى کوردى ، قوناغهى گهله کهماندا ، له شهستوبگرى و ، شه بهرى
 تواناي خوى بخاته گهر ، بو خزمتى شهه ب و گهله کهمان .

د دسته به ريوه بهر

۱۹۸۵ / ۵ / ۱۰

نرخى دیناریگه
بو پېشمەرگه به نیو دینار

چاپخانه‌ی شهید ئیبراهیم عهزو تشرینی یه‌که‌م ۱۹۸۵؛

